

ТОМ КЛАНСИ ЛОВЪТ НА „ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Част 4 от „Джак Райън“

Превод от английски: Георги Стойчев, Кирил Кирилов, 1996

chitanka.info

БЛАГОДАРНОСТИ

За предоставената ми техническа информация и съвети аз съм изключително задължен на Майкъл Шелтън, бивш военноморски пилот; на Лари Бонд, чиято военноморска игра „Харпун“ беше приета за обучение на кадетите в Националния корпус за подготовка на офицерите от резерва (NROTC); на доктор Джери Стърнър и на доктор Крейг Джешк, както и на капитан III ранг Грегъри Янг от Военноморските сили на САЩ.

*На Ралф Чейфъм,
подводничар, който говореше истината,
и на всички мъже, които носят
неопрениви костюми.*

**ПЪРВИ ДЕН
ПЕТЪК, 3 ДЕКЕМВРИ**

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Марко Рамиус, капитан първи ранг от Съветските военноморски сили, беше подходящо облечен за арктическите условия, обичайни за подводната база на Северния флот в Полярний. Тялото му бе обгърнато от пет пласта вълна и мушама. Мръсен пристанищен влекач избутваше носа на подводницата му на север, насочвайки я към канала. Докът, който бе приютявал „Червения октомври“ в течение на два безкрайни месеца, сега представляваше пълна с вода бетонна кутия, една от многото, построени специално за да подслонят стратегическите ракетни подводници. На ръба ѝ се бяха насъбрали моряци и докери, които наблюдаваха отплуването на кораба му по бездушния си руски маниер — без да махат с ръце или да аплодират.

— Машини бавно напред, Камаров! — заповяда той. Влекачът се плъзна встрани от пътя им и Рамиус погледна назад към разпенената водна следа, оставяна от двойката бронзови витла. Командирът на влекача помахаше с ръка и Рамиус отвърна на жеста му. Влекачът бе свършил протичката си работа бързо и ефикасно. „Червения октомври“, подводница от типа „Тайфун“, тръгна на собствен ход към главния канал за кораби на фиорда Кола.

— Ето го „Пурга“, капитане! — посочи Григорий Камаров към ледоразбивача, който щеше да ги съпровожда до морето. Рамиус кимна. Двата часа, необходими за преминаване на канала, щяха да подложат на изпитание не моряшките способности, а издръжливостта му. Духаше студен северен вятър — единственият северен вятър в тази част на света. Късната есен се бе оказала изненадващо мека, почти без сняг, в район, където снежната покривка обикновено се измерва в метри. След това, една седмица преди да отплуват, се бе разразила истинска зимна буря, вилняла по крайбрежието на Мурманск и откъртила парчета от арктическото ледено пространство. Присъствието на ледоразбивача не се дължеше на формално изискване. „Пурга“ щеше да избутва встрани ледените блокове, навлезли през нощта в канала. Щеше да бъде безкрайно неприятно

най-новата ракетна подводница на Съветските военноморски сили да бъде повредена от случайна буца замръзнала вода.

Водата във фиорда се вълнуваше, подгонена от бръснещия вятър. Започна да залива сферичния нос на „Червения октомври“ и да се търкаля назад към плоската ракетна палуба, изпълнала се пред високо извисяващия се черен корпус. Беше покрита с пласт трюмно масло, изтекло от безброй кораби, мръсотия, която не се изпаряваше при ниските температури и оставяше черен пръстен по скалистите стени на фиорда като от банята на запуснат гигант. „Изключително подходящо сравнение — помисли Рамиус. — Съветският колос е безразличен към мръсотията, която оставя на лицето на земята“ — промърмори той на себе си. Още като момче беше научил морския занаят на рибарска лодка във вътрешността на страната и знаеше какво е да бъдеш в хармония с природата.

— Увеличете скоростта на една трета — нареди той. Камаров повтори заповедта на своя капитан по телефона на мостика. Водата се разпени още по-силно, когато „Червения октомври“ изостана от „Пурга“. Капитан лейтенант Камаров беше корабният навигатор и последната длъжност, която бе изпълнявал, беше пристанищен пилот на големите бойни кораби, базирани от двете страни на широкия залив. Двамата офицери продължиха да наблюдават зорко въоръжения ледоразбивач на триста метра пред себе си. Върху задната палуба на „Пурга“ потропваха с крака от студ няколко моряка от екипажа и между тях се белееше престилката на корабния готвач. Искаха да станат свидетели на първото плаване на „Червения октомври“, а освен това моряците бяха готови почти на всичко, за да нарушат монотонния ритъм на задълженията си.

При друг случай Рамиус щеше да се раздразни от ескорта — каналът тук беше широк и дълбок, — но не и днес. Ледът беше нещо, което си заслужаваше безпокойството. Както и много други неща.

— И така, капитане мой, ние отново излизаме в морето, за да служим на родината си и да я защитаваме! — Капитан втори ранг Иван Юриевич Путин подаде глава през люка без разрешение, както винаги, и изпълзя нагоре по стълбата с несръчността на сухоземен човек. Тесният команден пункт вече бе претъпкан от капитана, навигатора и един безмълвен наблюдател. Путин беше корабният замполит^[1]. Задълженията му се изчерпваха със служба на Родината — дума, на

която руснаците придаваха мистично съдържание и която, наред с името на Владимир Илич Ленин, се обожествяваше от Комунистическата партия.

— Действително, Иван — отвърна Рамиус с повече въодушевление, отколкото наистина изпитваше. — Две седмици в морето. Хубаво е, че напускаме дока. Мястото на моряка е в морето, а не на кея, гъмжащ от бюрократи и работници в мръсни ботуши. При това ще ни бъде топло.

— Ти намираш, че сега е студено? — попита Путин недоверчиво.

За хиляден път Рамиус се увери, че Путин е идеален политически офицер. Гласът му винаги звучеше твърде високо и хуморът му беше твърде пресилен. Никога не позволяваше да се забрави кой е. В качеството си на идеален политически офицер, Путин беше човек, от когото с основание можеш да се страхуваш.

— Прекарал съм на подводниците твърде дълго, приятелю. Опитвам се да свикна с умерените температури и твърдата палуба под краката си. — Путин не забеляза завоалираната обида. Беше назначен на подводниците, след като първото му пътуване на разрушител бе прекъснато от хронична морска болест и вероятно защото не беше възнегодувал срещу тясното затворено пространство на борда на подводницата, което е непоносимо за мнозина.

— Ах, Марко Александрович, в ден като този цветята в Горки цъфтят.

— Какви са тези цветя, другарю политически офицер? — Рамиус внимателно изучаваше фиорда през бинокъла си. Беше обед, а слънцето едва се бе показало над югоизточния хоризонт и хвърляше оранжева светлина и морави сенки по скалистите стени.

— Ха, снежни цветя, разбира се — изсмя се Путин високо. — В ден като този лицата на децата и жените пламват и дъхът ти те следва като облак, а водката придобива изключителен вкус. Ах, да си в Горки в ден като този!

„Това копеле е трябвало да работи за Интурист — помисли Рамиус, — само че Горки е затворен град за чужденци.“ Беше го посещавал два пъти: типичен съветски град с порутени сгради, мръсни улици и лошо облечени жители. Както в повечето руски градове, зимата в Горки беше най-хубавият сезон. Снегът скриваше всичката мръсотия. Рамиус, половин литовец, бе съхранил детските си спомени

от едно по-добро място — крайбрежно селце, произхождащо от Ханзата и наследило от нея представителните си постройките.

Беше необичайно за човек от друга национална принадлежност, освен от Велика Русия, да присъства на борда, а още по-малко — да командва съветски военноморски съд. Бащата на Марко, Александър Рамиус, бе герой на Партията, предан и убеден комунист, служил вярно и усърдно на Сталин. Когато руснаците окупирали Литва за първи път през 1940 година, старият Рамиус послужил като инструмент за прибиране на политически дисиденти, собственици на предприятия, свещеници и всички останали, които биха могли да създадат неприятности на новия режим. Всички те били постигнати от участ, която сега не беше известна дори на Москва. Когато германците нахлули година след това, Александър се сражавал героически като политически комисар и по-късно се отличил в битката за Ленинград. През 1944 година се завърнал в родната земя с челните отряди на Единадесета гвардейска армия, за да отмъсти с кръв на тези, които сътрудничили на германците или били подозирани в това. Бащата на Марко беше истински съветски герой и Марко дълбоко се срамуваше, че му е син. Здравето на майка му бе съсипано по време на безкрайната обсада на Ленинград. Тя починала при раждането му и той бе отгледан от баба си в Литва, докато баща му се бе перчил из Централния комитет на Партията във Вилнюс, очаквайки повишението си в Москва. Получил го и станал кандидат-член на Политбюро, но животът му бил прекъснат от сърдечен удар.

Марко не се срамуваше от себе си. Известността на бащата му бе помогнала да осъществи сегашната си цел и Марко възнамеряваше да излее върху Съветския съюз собственото си отмъщение, достатъчно, за да удовлетвори хилядите му съотечественици, загинали преди дори да е бил роден.

— Там, където отиваме, Иван Юриевич, ще бъде още по-студено.

Путин потупа командира си по рамото. „Дали привързаността му е престорена или истинска?“ — запита се Марко. Вероятно беше истинска. Рамиус беше честен мъж и призна пред себе си, че в това дребно, гръмогласно и тромаво същество наистина има някакви човешки чувства.

— Защо, другарю капитан, изглежда, че винаги се радвате, когато напускате Родината и заминавате на плаване?

Рамиус се усмихна зад бинокъла си.

— Морякът има една страна, Иван Юриевич, и две съпруги. Ти никога не успя да го разбереш. Сега аз отивам при втората си жена — студена и безсърдечна, но която притежава душата ми. — Рамиус замълча и усмивката изчезна от лицето му. — Сегашната ми и единствена жена.

Путин замълча по изключение, отбеляза Марко. Политическият офицер беше присъствал, беше плакал с истински сълзи, докато ковчегът от полиран бор потъваше в камерата за кремация. Смъртта на Наталия Богданова Рамиус беше за Путин причина за скръб, но я приемаше като дело на равнодушния Господ, чието съществуване обикновено отричаше. За Рамиус това бе престъпление, извършено не от Господа, а от държавата. Едно безпричинно и чудовищно престъпление, което трябваше да бъде наказано.

— Лед! — посочи наблюдателят.

— Рехав лед в канала от десния ни борд или може би нещо откъртено от ледника на изток. Ще минем на достатъчно голямо разстояние от него — каза Камаров.

— Капитане! — прозвуча металният глас на високоговорителя на мостика. — Съобщение от щаба на флота!

— Прочети го!

— Районът на учението е чист. В близост няма вражески съдове. Пристъпете към изпълнение на заповедите. Подпис: Коров, командващ флота.

— Потвърдено — отвърна Рамиус. Високоговорителят изщрака. — Значи наоколо няма американци?

— Да не се съмняваш в командващия флота? — попита Путин.

— Надявам се да е прав — Рамиус беше по-откровен, отколкото би се харесало на политическия офицер, — но помниш ли инструктажа?

Путин пристъпи от крак на крак. Вероятно беше започнал да усеща студа.

— Онези американски подводници, клас 688, Иван, от типа „Лос Анджелис“? Спомняш ли си какво е казал един от офицерите им на нашия разузнавач? Че могат да се промъкнат до кит и да му го начукат, преди да е разбрал, че са там? Чудя се как КГБ се е добрало до тази информация. Някоя красива съветска агентка, обучена в нравите на

декадентския Запад, твърде мършава, както империалистите харесват жените си, руса коса... — развесели се капитанът. — Може би американският офицер е бил самохвалко, опитващ се да направи същото на нашия агент, а? И е искал да опита соковете му както повечето моряци. И все пак. Трябва да се вземат предпазни мерки срещу американските подводници от типа „Лос Анджелис“ и новите английски „Трафалгар“. Те наистина представляват заплаха за нас.

— Американците са добри техници, другарю капитан — каза Путин, — но не са титани. Техниката им не е толкова страшна. Нашата е по-добра — завърши той.

Рамиус кимна деликатно и помисли, че замполитът действително би трябвало да научи нещо за ръководените от тях кораби, построени съгласно повелите на партийната доктрина.

— Иван, селяните около Горки не са ли ти казвали, че трябва да се страхуваш от вълка, който не виждаш? Но не го приемай много надълбоко. Според мен с този кораб ще им дадем добър урок.

— Както казах на Главното политическо управление — Путин отново потупа Рамиус по рамото, — „Червения октомври“ е в най-добрите ръце.

При тези думи Рамиус и Камаров се засмяха едновременно. „Ех, ти, копеле — помисли капитанът, — пъчиш се пред хората ми, че си този, който трябва да определи способността ми да командвам! Човек, който не може да управлява в тихо време дори и гумен сал. Колко жалко, че няма да си жив, за да си вземеш думите обратно, другарю замполит, и да прекараш остатъка от дните си в ГУЛАГ заради погрешната си преценка! Почти си заслужава да те оставя жив.“

След няколко минути вълнението се усили и подводницата започна да се клатушка. Движението се подсилваше от височината им над палубата и Путин си намери извинение да слезе долу. „Все същият малодушен моряк“ — мълчаливо сподели наблюдението си Рамиус с Камаров, който потвърди съгласието си с усмивка. Неизреченото им презрение към замполита беше съвсем чуждо на съветското мислене.

Следващият час измина неусетно. С приближаването им към открито море вълнението стана по-бурно и съпровождащият ги ледоразбивач започна да се люлее върху високо надигащите се вълни. Рамиус го наблюдаваше с интерес. Никога не бе стъпвал върху ледоразбивач — цялата му кариера бе преминала в подводниците. Те

бяха по-удобни, но и по-опасни. Беше свикнал с опасностите и годините натрупан опит сега щяха да му свършат добра работа.

— Капитане, на хоризонта морски буй — посочи Камаров към червената светлина на буя, люшкащ се енергично върху вълните.

— Пилотска кабина, каква е дълбочината? — попита Рамиус по телефона на мостика.

— Сто метра под кила, другарю капитан.

— Увеличете скоростта на две трети, десет градуса наляво — погледна Рамиус към Камаров. — Предайте за смяната на курса ни на „Пурга“ и да се надяваме, че той няма да завие в погрешна посока.

Камаров посегна към малкото светлинно устройство, скрито под коминга^[2] на мостика. „Червения октомври“ започна бавно да ускорява ход въпреки съпротивата, която 30 000-тонното ѝ туловище оказваше на двигателите. Вълните при носа вече бяха нараснали до триметрова арка вода и по ракетната палуба се търкаляха, като че ли направени от човек, островърхи гребени и се разбиваха в челото на аеродинамичната контролна кула. „Пурга“ промени курса си надясно, позволявайки на подводницата да премине на достатъчно голямо разстояние от него.

Рамиус погледна назад към отвесните скали на фиорда Кола. Формата им бе ваяна в продължение на хилядолетия от безпощадния натиск на извисяващите се ледници. Колко пъти през двадесетгодишната си служба под червения флаг на Северния флот бе поглеждал към широкия и плосък П-образен силует? Този път щеше да е последен. Нямаше да се върне по никакъв начин. А как щеше да стане? Рамиус призна на себе си, че не го интересува. Може би разказите на баба му за Господа и безсмъртието щяха да се окажат истина. Надяваше се да е така — щеше да е добре, ако Наталия не беше наистина мъртва. Във всеки случай път назад за него нямаше. Беше оставил писмо в последния взет преди отплаването пощенски чувал. След него нямаше връщане.

— Камаров, сигнализирайте на „Пурга“: потапяне — погледна часовника си — в 13 часа и 20 минути. Учението „Октомврийски мраз“ започва по график. Свободни сте за изпълнение на други заповеди. Ще се върнем съгласно плана.

Ръцете на Камаров заработиха със спусъка на сигналното светлинно устройство и предадоха съобщението. „Пурга“ отговори

незабавно и Рамиус без чужда помощ разчете светлинните сигнали: „Ако китовете не ви изядат, успех на «Червения октомври».“

Рамиус вдигна телефона и натисна бутона за радиозалата на подводницата. Същият текст бе предаден и на флотския щаб в Североморск. След това се обърна към командната кабина.

— Дълбочина под кила?

— Сто и четиридесет метра, другарю капитан.

— Готови за потапяне! — обърна се към наблюдателя и му заповяда да слезе долу. Момчето тръгна към люка. Вероятно беше доволно, че се връща на топло, но намери време да хвърли един последен поглед към мрачното небе и смаляващите се скали. Отплуването с подводница винаги беше малко вълнуващо и малко тъжно.

— Напуснете мостика! Поемете управлението, когато слезете долу, Григорий! — Камаров кимна и се спусна през люка, оставяйки капитана сам.

Рамиус внимателно огледа хоризонта за последен път. Зад тях слънцето едва се виждаше, небето беше оловносиво, а морето — черно с изключение на пенливите бели зайчета. Запита се дали не казва сбогом на света. Ако действително беше така, би предпочел да изглежда по-весел.

Провери уплътнението на люка, преди да се спусне долу, затвори го, като изтегли веригата и се увери, че автоматичният механизъм действа безотказно. След това слезе осем метра надолу в контролната кула до отсека за изравняване на налягането и още два до командната кабина. Един мичман затвори втория люк и с могъщ замах завъртя заключващото го колело.

— Григорий? — попита Рамиус.

— Борд напълно затворен — отговори отривисто навигаторът, посочвайки командното табло за потапяне. Всички индикатори за отворите по корпуса светеха в зелено, което означаваше безопасност. — Всички системи настроени и проверени за потъване. Налягането е изравнено. Готови сме за потапяне.

Капитанът огледа всички механични, електрически и хидравлични индикатори. Кимна с глава и дежурният мичман включи приборите за управление на клапите.

— Потапяне! — заповяда Рамиус и се приближи към перископа, за да смени старпома^[3] си Василий Бородин. Камаров дръпна ръчката на сигнала за потапяне и корпусът потръпна от писъка на зумера.

— Напълнете главния баластен резервоар. Подгответе плоскостите за потапяне. Десет градуса наклон на плоскостите — заповяда Камаров, а очите му следяха зорко дали всеки моряк върши работата си както трябва. Рамиус слушаше внимателно, без да го поглежда. Камаров беше най-добрият моряк, когото някога беше командвал, и отдавна беше спечелил доверието му.

„Червения октомври“ се изпълни с шума на въздуха, изтласкван през отворените отверстия в горната част на баластните резервоари, и на водата, нахлуваща през дъното на резервоарите и изтикваща въздуха навън. Това беше продължителен процес, защото подводницата разполагаше с много такива резервоари и всеки един от тях беше разделен от безброй клетъчни екрани. Рамиус нагласи лещите на перископа и видя как черната вода бързо се превърна в пяна.

„Червения октомври“ беше най-големият и хубав кораб, който Рамиус някога беше командвал, но имаше един недостатък. Беше снабден с огромна двигателна сила и нова задвижваща система, която, надяваше се той, щеше да обърка подобните американски и съветски подводници, но беше толкова огромен, че променяше дълбочината си трудно като парализиран кит. Изплуваше бавно и още по-бавно потъваше.

— Перископът е под вода! — Рамиус се отдръпна от инструмента след достатъчно дълго изчакване. — Приберете го!

— Преминаваме четиридесет метра — отбеляза Камаров.

— Изравнете при сто метра — погледна Рамиус екипажа си. Първото потапяне можеше да накара дори опитни мъже да потръпнат, а половината от екипажа бяха селски момчета, дошли направо от тренировъчния лагер. Корпусът пращеше и скрибуцаше под налягането на обкръжаващата го вода и тези звуци бяха нещо, с което те трябваше да свикват. Някои от младоците бяха преbledнели, но се държаха устойчиво на краката си.

Камаров започна изравняването на определената дълбочина. Рамиус наблюдаваше с гордост, каквато би изпитвал към собствения си син, как лейтенантът прецизно издава необходимите заповеди. Той беше първият офицер, когото Рамиус бе вербувал. Моряците в

командната кабина изпълняваха заповедите енергично и след пет минути подводницата забави спускането си на деветдесет метра и през следващите десет се успокои, докато съвсем спря на сто метра дълбочина.

— Добре изпълнено, другарю лейтенант. Добре си се научил. Намалете скоростта на една трета. Операторите на сонара да слушат с всички пасивни системи. — Рамиус се обърна и излезе от командната кабина, като направи знак на Путин да го последва.

Така започна всичко.

Рамиус и Путин тръгнаха към каюткомпанията в задната част на подводницата. Капитанът отвори вратата пред замполита, пропусна го вътре и след това я затвори и заключи зад него. Каюткомпанията на „Червения октомври“ беше твърде просторна за подводница, поставена точно пред кухнята, зад жилищните помещения на офицерите. Стените ѝ бяха звукоизолирани и вратата беше снабдена с ключалка, защото проектантите знаеха, че не всичко, което офицерите говорят, е за ушите на моряците. Каятата разполагаше с достатъчно място, позволяващо на всички офицери на „Червения октомври“ да се хранят заедно, въпреки че трима от тях винаги бяха дежурни. Сейфът със заповедите също се намираще тук, а не в луксозната капитанска каюта, където някой можеше да се възползва от отсъствието на другите и да се опита да я отвори. На него имаше два циферблата. Рамиус държеше комбинацията за единия, а Путин — тази за другия. Това беше абсолютно ненужно, защото Путин несъмнено вече знаеше заповедта за плаването им. Рамиус също бе запознат с нея, но не с всички подробности.

Путин наля чай, докато капитанът сверяваше часовника си с хронометъра, монтиран на стената. До отварянето на сейфа оставаха още петнадесет минути. Любезността на Путин го караше да се чувства неспокоен.

— Още две седмици затворени — каза замполитът, разбърквайки чая си.

— Американците вършат същото за два месеца, Иван. Разбира се, подводниците им са далеч по-комфортни.

Въпреки огромния размер на подводницата, един надзирател в ГУЛАГ би изпитал срам при вида на офицерските помещения в „Червения октомври“. Екипажът се състоеше от петнадесет офицери,

настанени в сравнително прилични кабинни в задната част, и сто моряка, чиито койки бяха натъпкани в ъглите и стелажите на носа пред ракетния отсек. Размерите на „Октомври“ бяха измамни. Вътрешността на двойния ѝ корпус беше наблъскана с ракети, торпеда, ядрен реактор и помощното му оборудване — грамадна дублираща дизелова електроцентрала, — група от никел-кадмиеви акумулатори извън напорния корпус, която беше с десетократно по-големи размери от аналогичните американски съоръжения. Управлението и поддръжката на подводницата беше огромна работа за толкова малоброен екипаж, въпреки че широко използваната автоматизация я правеше най-модерния съветски плавателен съд. Вероятно хората не се нуждаеха от прилични койки. Те щяха да разполагат с четири или шест часа в денонощието, за да ги използват, и това щеше да бъде от полза за Рамиус. Половината от екипажа бяха новобранци на първото си плаване, а дори и по-опитните знаеха достатъчно малко. Силата на екипажа му, за разлика от тази на западните, се криеше в единадесетте мичмана и главните старшини. Всички те бяха мъже, които изпълняваха точно разпорежданията на офицерите си, защото бяха обучени специално за това. А Рамиус беше подбрал своите офицери.

— Искаш да плаваме два месеца? — попита Путин.

— Правил съм го с дизелови подводници. Подводниците принадлежат на морето, Иван. Нашата задача е да всеем страх в сърцата на империалистите. Няма да го направим, ако повечето време стоим вързани в обора си в Полярний, но не можем да останем в морето по-дълго, защото след две седмици в него екипажът губи боеспособността си. След две седмици тази сбирщина от деца ще се превърне в тълпа от вцепенени работи. — Рамиус се надяваше, че предвиждането му ще се сбъдне.

— И ние ще успеем да решим този въпрос, като се сдобием с капиталистически разкош? — подигра му се Путин.

— Истинският марксист е обективен, другарю замполит — смъмри го Рамиус, изпитвайки удоволствието от този последен спор с Путин. — В действителност това, което ни помага да изпълним задачата си, е добро, а което ни пречи, е лошо. Несполуките би трябвало да повдигнат духа ни и да подобряват уменията ни, а не да ги притъпят. Самото присъствие на борда на подводница е достатъчно тежко, нали?

— Но не за теб, Марко — ухили се Путин над чашата с чай.

— Аз съм моряк, а екипажът — не, и по-голямата част от него никога няма да бъде. Те са тълпа от селски чеда и момчета, които копнеят да станат фабрични работници. Трябва да се приспособим към времето, Иван. Тези младежи не са същото, което бяхме ние.

— Съвсем прав си — съгласи се Путин. — Ти никога не си доволен, другарю капитан. Предполагам, че хората като теб са тези, които ни налагат прогреса.

Двамата мъже много добре знаеха защо съветските ракетни подводници прекарваха толкова малко време — едва петнадесет процента — в морето и причината не се криеше в удобствата за хората. „Червения октомври“ носеше двадесет и шест ракети „СС-Н-20 Сийхоук“ (морски ястреб), всяка от тях с осем 500-килотонни касетъчни, индивидуално насочващи се бойни глави от типа МИРВ, достатъчни да унищожат двеста града. Бомбардировачите с наземна дислокация можеха да летят еднократно в продължение само на няколко часа и след това да се върнат в базите си. Земно базираните ракети по главната съветска железопътна мрежа Изток-Запад бяха разположени винаги на места, които военизираните части на КГБ можеха лесно да достигнат, ако някой командир на ракетен полк неочаквано решише да изпита силата на пръстите си. Но ракетните подводници по правило бяха извън контрола на земята. Единствената им задача беше да изчезнат.

При това положение на нещата Марко се учудваше, че правителството изобщо им дава правото на съществуване. На екипажите на такива съдове трябваше да се вярва. Така че те плаваха по-рядко от западните си колеги и когато го правеха, на борда присъстваше и политически офицер, който да стои до командира — втори капитан, който постоянно следи всяко действие.

— Мислиш ли, Марко, че би могъл да плаваш два месеца с тези селянчета?

— Предпочитам полуобучените момчета, както знаеш. Те имат по-малко навици, от които трябва да се освободят. Само в този случай мога да ги направя добри моряци, както аз го разбирам. Не намираш ли, че издигам личността си в култ?

Путин запали цигара и се засмя.

— Това е забелязано отдавна, Марко. Но ти си най-добрият ни учител и надеждността ти е добре известна. — Това беше съвсем вярно. Рамиус беше изпратил стотици офицери и матроси на други подводници и командирите им бяха доволни, че ги имат. Това беше още един парадокс, когато някой поражда доверие в общество, което не зачита мнения. Разбира се, Рамиус беше верен партиен член, син на партиен герой, носен до гроба му от трима членове на Политбюро. Путин поклати пръст. — Ти би трябвало да командваш някое от висшите ни флотски училища, другарю капитан. Там талантът ти ще служи по-добре на родината.

— Аз съм моряк, Иван Юриевич. Само моряк, а не преподавател, каквото и да говорят за мен. Един умен мъж трябва да знае предела на възможностите си. — Смелите не пропускат възможностите. Всички офицери на борда бяха служили с Рамиус и преди, с изключение на трима младши лейтенанти, които щяха да изпълняват заповедите му с готовността на сопотиви матроси и един безполезен лекар.

Хронометърът отброи четири удара.

Рамиус се изправи и набра на циферблата триелементната си комбинация. Путин направи същото и капитанът бутна лостчето, за да отвори кръглата врата на сейфа. В него имаше плик от кафява опаковъчна хартия и четири книги с кодове и координати на ракетни цели. Рамиус извади плика и затвори вратата, завъртайки и двата циферблата, преди отново да седне.

— И така, Иван, какво, предполагаш, ни разпореждат заповедите? — попита Рамиус театрално.

— Да изпълним дълга си, другарю капитан — усмихна се Путин.

— Точно така! — Рамиус счупи восъчния печат върху плика и измъкна оперативната заповед, написана върху четири страници. Прочете я бързо. Не беше сложна.

— И така, трябва да започнем патрулирането си в квадрат 54–90 и да се срещнем с ударната подводница „В. К. Коновалов“ — това е новият кораб на капитан Туполев. Познаваш ли Виктор Туполев? Не? Виктор ще ни охранява от империалистическите натрапници, а ние ще извършим четиридневно прехващане на цели и занятие по проследяване, като той ще ни преследва, ако може — изсмя се Рамиус. — Момчетата от отдела за ударни подводници все още не са измислили как да засекаат новата ни задвижваща система. Е, нито пък

американците. Трябва да ограничим операциите си в кръстосване на квадрат 54–90 и тези непосредствено до него. Това би трябвало да направи задачата на Виктор по-лесна.

— Но ти нали няма да му позволиш да ни открие?

— Разбира се, че не — изсумтя Рамиус. — Да му позволя? Едно време Виктор ми беше ученик. На врага не трябва да се дава нищо, Иван, дори и на учение. Империалистите със сигурност няма да го направят. Докато се опитва да ни открие, той ще практикува откриване на техни ракетни подводници. Според мен той ще има значителен шанс да установи местоположението ни. Учението е ограничено в границите на девет квадрата от четиридесет хиляди квадратни километра. Ще видим какво е научил, откакто служеше с нас — ах, забравих, ти не беше с мен тогава. Беше, когато командвах „Суслов“.

— Да не би да си разочарован?

— Не, не съвсем. Четиридневното учение с Коновалов ще бъде интересно развлечение. „Копеле — каза той на себе си, — знаел си предварително точно какви са заповедите, а познаваш и Виктор Коновалов, лъжец такъв.“ Време беше.

Путин допуши цигарата и допи чая си, преди да стане.

— Е, пак ми е разрешено да наблюдавам майстор капитан в действие — как си играе с едно клето момченце. — Обърна се и тръгна към вратата. — Мисля...

Рамиус ритна крака му точно когато отстъпи от масата. Путин падна назад, а Рамиус скочи и сграбчи главата на замполита в силните си моряшки ръце. Капитанът тласна врата му към острия, облицован в метал, ъгъл на масата в каюткомпанията. Попадна право в целта и в същия миг натисна гръдния кош. Но това беше ненужно — вратът на Иван Путин се счупи с неприятен пукот на кости и гръбначният стълб се скъса при втория шиен прешлен като при идеално свършена от палач работа.

Замполитът нямаше време да реагира. Връзката на нервите на тялото под врата му с контролираните органи и мускули беше мигновено прекъсната. Путин се опита да извика, но устата се отвори и затвори, без да издаде звук, изпускайки единствено последния въздух от белите дробове. Опита се да поеме въздух като риба на сухо, но не успя. Очите му се вдигнаха нагоре към Рамиус, широко отворени от

изненада — в тях нямаше болка или чувства, а единствено изненада. Капитанът го пусна внимателно на пода.

Рамиус видя как лицето му се проясни от признателност и след това потъмня. Посегна да провери пулса на Путин. Изминаха точно две минути, преди сърцето напълно да спре. Когато Рамиус се увери, че замполитът е мъртъв, взе чайника от масата и разля около две чаши по пода, внимавайки няколко капки да пръснат по обувките на мъжа. След това изправи тялото до масата и отвори рязко вратата.

— Другарят Петров веднага в каюткомпанията!

Медицинската служба се намираше само на няколко метра към задната част на кораба. Петров влезе след секунди, придружен от Василий Бородин, който беше притичал от командната кабина.

— Подхлъзна се на пода, където бях разлял чая си — дишаше тежко Рамиус, преструвайки се, че масажира усърдно сърцето на Путин. — Опитвах се да го задържа, но той удари главата си в масата.

Петров избута капитана встрани, обърна тялото и скочи върху масата, за да коленичи до него. Разкъса ризата и провери очите на Путин. Зениците бяха широко отворени и неподвижни. Лекарят опипа главата и след това ръцете му слязоха надолу към врата. Спряха и го изследваха внимателно, след което лекарят поклати бавно глава.

— Другарят Путин е мъртъв. Вратът му е счупен. — Отдръпна ръцете си от врата и затвори очите на замполита.

— Не! — извика Рамиус. — Той беше жив само допреди няколко минути — хълцаше командирът. — Вината е моя! Опитвах се да го хвана, но не успях. Моя е вината! — строполи се той в един стол и скри лице в ръцете си. — Моя е вината! — изкрещя, клатейки яростно глава и давайки си вид, че се опитва да възстанови самообладанието си. Представлението беше напълно убедително.

Петров постави ръце на раменете на капитана.

— Това е нещастен случай, другарю капитан. Такива неща се случват дори и на опитни мъже. Вината не е ваша. Вярвайте ми, другарю.

Рамиус изпсува нечуто, възстановявайки самообладанието си.

— Нищо ли не можеш да направиш? Петров поклати глава.

— Дори и в най-добрата болница на Съветския съюз не биха могли да направят нещо. Прекъсне ли се гръбначният стълб, няма

никаква надежда. Смъртта е мигновена, но и съвсем безболезнена — добави лекарят, за да го утеши.

Рамиус се изправи, като поемаше дълбоко дъх, а чертите на лицето му сякаш се вкамениха.

— Другарят Путин беше добър моряк, верен партийен член и отличен офицер. — С крайчеца на очите си долови как устата на Бородин се изкриви в спазъм. — Другари, ние ще продължим изпълнението на задачата си. Другарю Петров, ти ще пренесеш тялото в хладилника. Това е... ужасно, зная, но той заслужава почетно военно погребение в присъствието на другарите си от кораба, както би трябвало да бъде, когато се завърнем в пристанището.

— Ще докладваме ли в щаба на флота? — попита Петров.

— Не можем. Заповедите ни са да пазим пълно радиомълчание. — Рамиус извади от джоба си и подаде на лекаря един комплект от оперативните заповеди. Но не тези, които беше взел от сейфа. — Трета страница, другарю доктор.

Очите на Петров се отвориха широко, докато четеше оперативната заповед.

— Предпочитам да докладвам за случая, но заповедите ни са изрични: след като се потопим, никакви предавания от какъвто и да е вид, по каквато и да е причина!

Петров върна книгата обратно.

— Много лошо! Другарят ни щеше да очаква да го направим. Но заповедите са си заповеди.

— И ние ще ги изпълним.

— Путин също не би постъпил по друг начин — съгласи се Петров.

— Бородин, забележи: аз вземам от врата на другаря замполит ключа за контрол на ракетите, съгласно разпоредбите — каза Рамиус, прибирайки ключа и верижката в джоба си.

— Виждам и ще го отбележа в корабния дневник — увери го тържествено помощник-командирът.

Лекарят доведе санитар за трупа и двамата го отнесоха до медицинската служба в задната част на кораба. Там го пъхнаха в чувал и дръпнаха ципа. След това санитарят и двама моряци го пренесоха през командната кабина в ракетното отделение. Входът на хладилника се намираше на долната ракетна палуба и мъжете внесоха тялото през

вратата. Двама готвачи разместиха храните, за да освободят място, и тялото беше поставено почтително в единия ъгъл. След това лекарят и заместник-командирът съставиха необходимия опис на личните вещи — едно копие за медицинския регистър, друго — за корабния дневник и трето за една кутия, която запечатаха и заключиха в медицинската служба.

Малко по-късно Рамиус пое командването в унилата командна кабина. Зададе курс на подводницата две-девет-нула, запад-северозапад. Учебният квадрат 54–90 се намираще на изток.

[1] Политически офицер — б. пр. ↑

[2] Защитна преграда (мор.) — б. пр. ↑

[3] Старши помощник (мор.) — б. пр. ↑

ВТОРИ ДЕН
СЪБОТА, 4 ДЕКЕМВРИ

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

В Съветския военноморски флот беше обичайно за командира да обяви оперативните заповеди за кораба и да накара екипажа да ги изпълнява по истински съветски начин. След това заповедите са окачваха, за да ги виждат всички и да въодушевяват екипажа, пред ленинската стая на кораба. В големите надводни кораби това беше класна стая, където се провеждаха курсове по политическа просвета. В „Червения октомври“ ролята на тази стая се изпълняваше от библиотеката с размери на килер, разположена в близост до каюткомпанията, където се съхраняваха партийните книжа и други идеологически материали. Рамиус обяви заповедите в деня след отплуването, за да даде възможност на хората си да свикнат с установения на подводницата ред. Едновременно с това изнесе агитационна беседа. Винаги го бе правил с успех поради многото си опит. В осем часа, когато сутрешната смяна застъпи на вахта, той влезе в командната кабина и извади няколко листа от бележник от вътрешния джоб на куртката си.

— Другари — започна той пред микрофона, — говори капитанът. Всички вие знаете, че нашият любим приятел и другар, капитан Иван Юриевич Путин, умря вчера при трагичен инцидент. Заповедите не ни позволяват да съобщим за това нещастие на щаба на флота. Другари, ние ще посветим усилията и делата си в памет на нашия другар Иван Юриевич Путин — един чудесен другар, верен член на Партията и безстрашен офицер.

— Другари! Офицери и матроси на „Червения октомври“! Ние получихме заповедите на Върховното командване на Червенознаменния северен флот и това са заповеди, достойни за този кораб и този екипаж.

— Другари! Нашите заповеди гласят, че ние трябва да извършим последна проверка на новата ни, безшумна двигателна система. Ние трябва да се отправим на запад, покрай северния бряг на Норвегия — марионетката на американския империализъм, след това да завием югозападно към Атлантическия океан. Ще преминем през всички

империалистически сонарни мрежи и няма да бъдем засечени. Това ще бъде един истински изпит за нашата подводница и нейните възможности. Наши кораби, участващи в голямото учение, също ще се опитват да ни открият и в същото време да побъркат арогантните империалистически флотилии. Нашата задача преди всичко е да не позволим на никой да ни засече. Ще дадем на американците урок за съветската техника, който те никога няма да забравят. Заповедите ни са да продължим на югозапад, да се промъкнем покрай американския бряг, да предизвикаме и разгромим най-новите им и най-добри противолодъчни подводници. Ще изминем целия път до братската социалистическа Куба и ще станем първият кораб, който ще използва новата и свръхсекретна база за ядрени подводници, която изграждаме в продължение на две години на южния бряг на Куба, точно под империалистическите носове. Военноморски съд за попълване на запасите е вече на път, за да се срещне там с нас.

— Другари! Ако успеем да достигнем Куба, без империалистите да ни засекаат, а ние ще го направим, офицерите и матросите на „Червения октомври“ ще получат една седмица, цяла една седмица отпуск на брега, за да посетят нашите братски социалистически другари от красивия кубински остров. Аз съм бил там, другари, и вие ще откриете, че той е същият, какъвто го описват в книгите — един рай от топъл вятър, палмови дървета и другарско, сърдечно и приятелско отношение. — Под „отношение“, Рамиус имаше предвид жени. — След това всички ние ще се завърнем в Родината по същия маршрут. Разбира се, дотогава империалистите ще са узнали от дебнещите си шпиони и страхливи разузнавателни самолети кои и какво сме ние. Целта е да го разберат, защото по обратния си път ние отново ще трябва да се крием. Това ще научи империалистите, че не трябва да подценяват мъжете от Съветския военноморски флот, че ние можем да се приближим до бреговете им в избрано от нас време и че трябва да уважаваме Съветския съюз.

— Другари! Това първо плаване на „Червения октомври“ ще остане паметно!

Рамиус вдигна поглед от предварително подготвената си реч. Дежурните в командната кабина си разменяха усмивки. Не се случваше често на съветски моряк да се разреши да посети друга държава, а посещение с ядрена подводница на чужда страна, макар и

съюзница, беше почти безпрецедентно. Освен това за руснаците Куба беше екзотична колкото и Таити — една обещаваща земя на бели пясъчни брегове и страстни момичета. Рамиус мислеше различно. Беше чел статии в „Красная звезда“ и други държавни вестници за прелестите на службата в Куба. А беше и ходил там.

Рамиус смени листовете в ръцете си. Беше им съобщил добрите новини.

— Другари! Офицери и матроси на „Червения октомври“! — продължи той с лошите новини, които бяха очаквани от всички. — Тази ни мисия няма да бъде лесна. Тя ще иска да напрегнем всичките си сили. Ние ще трябва да пазим пълно радиомълчание и оперативните ни действия трябва да бъдат безпогрешни. Награди получават само тези, които ги заслужават. Всеки офицер и всеки моряк на борда, от командира до последния матрос, трябва да изпълнят социалистическия си дълг, и то да го изпълнят добре. Ще успеем, ако работим заедно, като другари, каквито са новите съветски хора. Вие, млади другари, които излизате за пръв път в морето, слушайте офицерите си, мичманите и старшините! Научете добре задълженията си и ги изпълнявайте точно. На този кораб няма незначителни работи, нито незначителни отговорности. Животът на всеки един зависи от всички останали. Изпълнявайте задълженията и заповедите си и когато завършим това пътуване, вие ще сте станали истински съветски моряци. Това е всичко. — Рамиус вдигна палеца си от комутатора на микрофона и го постави обратно в гнездото му. Нелоша реч, реши той — голяма примамка и яка тояга.

Отзад в кухнята един старшина стоеше неподвижен, стиснал комат топъл хляб, и се взираше с недоумение в окачения на стената високоговорител. Заповедите им май не трябваше да бъдат тези, а? Да не би плановете да са се променили? Мичманът се върна към задълженията си, като се хилеше и се кискаше на перспективата за една седмица в Куба. Беше чувал много истории за Куба и кубинските жени и гореше от нетърпение да провери дали са верни.

— Интересно, дали наоколо има американски подводници? — размишляваше Рамиус в командната кабина.

— Възможно е, другарю капитан? — кимна капитан втори ранг Бородин, който беше на вахта. — Да включим ли „гъсеницата“?

— Започвайте, другарю!

— Всички машини, стоп! — заповяда Бородин.

— Всички машини стоп. — Старшина-кормчията завъртя индикатора в положение „стоп“. Заповедта незабавно беше потвърдена по вътрешния номератор и няколко секунди по-късно глухият тътен на двигателите замря.

Бородин вдигна телефона и натисна бутона за инженерното отделение.

— Другарю главен механик, пригответе се да включите „гъсеницата“!

Това не беше официалното име на новата задвижваща система. Тя изобщо нямаше наименование, а само номер. Прякорът „гъсеница“ ѝ бе даден от млад инженер, взел участие в разработването на подводницата. Нито Рамиус, нито Бородин знаеха защо, но както често се случваше с прякорите, той ѝ бе прилегал.

— Готов съм, другарю Бородин — докладва главният механик след минута.

— Отворете вратите отпред и отзад! — последва новата заповед на Бородин.

Мичманът на вахта посегна към командното табло и натисна четири ключа. Сигналните лампички над всеки един от тях промениха цветовете си от червено в зелено.

— Вратите отворени, другарю!

— Включете „гъсеницата“! Ускорете бавно до тринадесет възела!

— Ускорявам бавно до едно-три възела, другарю — потвърди заповедта инженерът.

Корпусът на лодката, затихнал за момент, издаде нов звук. Шумовете на двигателите бяха по-тихи и съвсем различни от предишните. Звучите, които издаваше реакторът, дължащи се главно на циркулационните помпи за охлаждаща вода, станаха почти недоловими. Като се имаше предвид работата, която вършеше, „гъсеницата“ не използваше твърде много енергия. Скоростомерът в мичманския пункт, спаднал на пет възела, започна отново да пълзи нагоре. В ограниченото пространство на помещенията за екипажа пред ракетното отделение няколкото спящи мъже се размърдаха слабо в койките си, реагирайки на накъсания тътен, идващ отзад, и на бученето на електрическите двигатели на няколко стъпки от тях, отделени единствено от херметизиращия корпус. Бяха твърде

изморени, макар и само за един ден в морето, за да обърнат внимание на шума, борейки се напълно да използват малкото време, определено за сън.

— „Гъсеницата“ функционира нормално, другарю капитан — докладва Бородин.

— Отлично. Рулеви, рул две-шест-нула! — заповяда Рамиус.

— Две-шест-нула, другарю — завъртя руля наляво рулевиат.

АМЕРИКАНСКАТА ПОДВОДНИЦА „БРЕМЕРТЪН“

Тридесет мили на североизток американската подводница „Бремертън“ се движеше по курс две-две-пет и тъкмо се измъкваше изпод ледената покривка. Щурмова подводница от клас 688, тя изпълняваше мисия за електронно разузнаване в Карско море, когато ѝ бе заповядано да се отпрати на запад към Колския полуостров. Не се очакваше руската ракетна подводница да отплава поне още една седмица и шкиперът на „Бремертън“ се бе раздразил от тази нова разузнавателна тъпотия. Щеше да успее да бъде на място, за да засече „Червения октомври“, ако тя бе отплавала по график. Въпреки това американските хидроакустици бяха засекли съветската подводница няколко минути по-рано, независимо от факта, че се движеха с четиринадесет възела.

— Командна кабина, от сонара!

— Слушам, сонар! — Вдигна телефонната слушалка капитан II ранг Уилсън.

— Изгубихме контакта, сър! Винтовете ѝ спряха преди няколко минути и не са тръгнали отново. На изток се улавя нещо друго, но ракетната подводница замря.

„Много добре. Вероятно е легнала на дрейф. Ще се промъкнем до нея. Бъди нащрек, шефе!“ Всички тези мисли преминаха през главата на капитан Уилсън, докато направи двете крачки до планшета. Двамата офицери от групата за съпровождане на цели, които определяха курса за контакт, вдигнаха очи, за да разберат мнението на командира.

— Ако бях на тяхно място, щях да сляза близо до дъното и да кръжа бавно точно тук. — Уилсън очерта неправилен кръг върху картата, който обхващаше позицията на „Червения октомври“. — Така че дайте да се промъкнем до нея. Ще намалим скоростта си до пет възела и ще се опитаме да се приближим и да я докопаме отново по шума на ядрения реактор — обърна се Уилсън към дежурния по кораб. — Намалете скоростта на пет възела!

— Да, капитане!

СЕВЕРОМОРСК, СССР

В сградата на Централната поща на Североморск сортировач наблюдаваше намръщено как шофьор на камион стоварва огромен платнен чувал на работната му маса и излиза през вратата. Беше закъснял — е, не съвсем закъснял, поправи се чиновникът, след като през последните пет години този кретен не беше успял нито веднъж да бъде точен. Беше събота и той се възмущаваше от това, че е на работа. Четиридесетчасовата работна седмица в Съветския съюз беше въведена едва преди пет години. За нещастие, тази промяна изобщо не беше засегнала жизнено важните обществени служби, каквито бяха пощите. И така, той беше тук и продължаваше да работи по шест дни в седмицата, при това без допълнително заплащане. „Позор“ — не само го мислеше той, но и често го бе казвал в апартамента си, докато играеше на карти с колегите си пред бутилка водка и краставички.

Той развърза връзката и обърна чувала наопаки. Отвътре изпаднаха няколко по-малки торби. Нямаше смисъл да бърза. Месецът едва започваше и предстояха седмици, през които щяха да местят събралите се писма и пакети от единия край на зданието до другия. Всеки работник в Съветския съюз е държавен служител и сред тях съществува поговорката: „Докато началниците се преструват, че ни плащат, ние ще се преструваме, че работим.“

Сортировачът отвори едно малко пощенско чувалче и измъкна приличащ на служебен плик, адресиран до Главното политическо управление на флота в Москва. Чиновникът спря и опипа плика. Вероятно идваше от някоя от подводниците на база в Полярний от другата страна на фиорда. „Какво ли може да гласи писмото?“ — запита се човечецът, разигравайки наум играта, която забавлява всички пощаджии по света. Дали беше съобщение, че всичко е готово за една последна атака срещу империалистическия Запад? Или списък на партийни членове, закъснели с плащането на вноските си, или искане за още тоалетна хартия? Нямаше кой да му отговори. Подводничари! Всички те бяха примадони — дори и селянчетата, отбиващи редовната

си военна служба и продължаващи да чоплят калта между пръстите на краката си, се пъчеха наоколо като членове на партийния елит.

Чиновникът беше шестдесет и две годишен. Беше изкарал Великата отечествена война като танкист в гвардейски танков корпус, придаден към Първи украински фронт, командван от Конев. Това, каза си той, беше мъжка работа — да се втурнеш в акция, качен на огромен боен танк, и да преследваш криещите се в дупките си германски пехотинци. Когато нещо трябваше да се направи против тези плужеци, то се правеше. А сега какво беше станало със съветските бойци? Живееха си на борда на луксозни лайнери, хапваха си добре и се изпъваха в топли легла. Единственото топло легло, което той беше познавал, бе върху ауспуха на дизеловия двигател на танка и трябваше да се бори за него. Светът беше полудял оттогава. Сега моряците се държаха като царски синчета, пишеха тонове писма наляво и надясно и наричаха това работа. Тези разглезени момченца не знаеха какво е тегло. А привилегиите им? Всяка дума, която пишеха върху хартия, имаше предимство. Повечето от тях бяха сълзливи писъмца до възлюбените им, а той трябваше да ги сортира тук цяла събота, за да могат съселянките им да ги получат, макар че вероятно нямаше да могат да получат отговор по-рано от две седмици. Да, нещата не бяха както в добрите стари времена.

Сортировачът подхвърли плика с небрежен замах на китката към пощенската торба за Москва в срещуположния край на работната му маса. Не улучи и писмото падна на бетонния под. Щеше да попадне във влака с един ден по-късно, но сортировачът не го беше грижа. Същата вечер щеше да има хокеен мач — най-големият мач за началото на сезона, „Централна Армия“ срещу „Криле“.

МОРОУ, АНГЛИЯ

„Най-големият известен успех на Холси беше и най-голямата му грешка. Доказвайки себе си като народен герой с легендарна агресивност, адмиралът щеше да заслепи следващите поколения с внушителните си интелектуални способности и остър комарджийски инстинкт за...“ Джак Райън се намръщи на компютъра си. Звучеше прекалено силно като докторска дисертация, а той вече имаше една. Понечи да изтрие целия пасаж от паметта на диска, но се отказа. Трябваше да следва тази линия на мислене в увода си. Колкото и фалшив да беше, той щеше да служи като изходна точка за това, което искаше да каже. Защо уводите трябваше винаги да бъдат най-трудната част на една историческа книга? От три години работеше върху „Сражаващият се моряк“ — една поръчана му биография на флотски адмирал Уилям Холси. Тя се съдържаше почти цялата в половин дузина дискети, поставени до неговия компютър „Епъл“.

— Тате? — дъщеричката на Райън се беше втренчила в него.

— А, как е моята малка Сали днес?

— Чудесно.

Райън я вдигна и постави в скута си, като плъзна внимателно стола си по-далеч от клавиатурата. Сали беше напълно отдадена на игрите и учебните програми и понякога си въобразяваше, че може да се справи и с „уърдстар“. Веднъж това бе довело до загубата на двадесет хиляди думи от електронно запаметения ръкопис. И до напляскване.

Детето облегна глава на рамото на баща си.

— Не изглеждаш добре. Какво тревожи моето малко момиченце?

— Ами, тате, почти е Коледа, знаеш, и... не съм сигурна дали Дядо Коледа знае къде сме. Миналата година не бяхме тук.

— О, разбирам. Страхуваш се, че той няма да дойде тук?

— Ъ-хъ!

— Защо не ме попита по-рано? Разбира се, че ще дойде. Обещавам!

— Обещавах?

— Обещавам!

— Добре. — Тя целуна баща си и изтича навън от стаята, за да гледа рисувани филми по „тели“, както наричаха телевизията в Англия. Райън остана доволен, че го е прекъснала. Не искаше да забрави да прибере някои неща, преди да се върне във Вашингтон. Къде ли беше... о, да! Извади една дискета от чекмеджето на бюрото и я вкара в допълнителното дискетно устройство на компютъра. Изчисти екрана и след това прегледа коледния списък с нещата, които все още предстояха да бъдат купени. С една проста команда свързаният с компютъра принтер извади копие на списъка. Райън откъсна листа и го пъхна в портфейла си. Работата не му спореше в тази съботна сутрин. Реши да отиде и поиграе с децата си. В края на краищата щеше да бъде закован във Вашингтон през по-голямата част от следващата седмица.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

Съветската подводница „В. К. Коновалов“ пълзеше над пясъчното дъно на Баренцово море с три възела в час. Намираше се в югозападния ъгъл на квадрат 54–90 и в продължение на последните десет часа бе дрейфвала напред-назад по линията север-юг, очаквайки „Червения октомври“ да пристигне за началото на учението „Октомврийски мраз“. Капитан втори ранг Виктор Алексиевич Туполев крачеше бавно около пиедестала на перископа в командната кабина на малката си и бърза щурмова подводница. Очакваше появяването на стария си учител, надявайки се да му погоди няколко малки трика. Беше служил при Учителя в продължение на две години. Бяха хубави години, през които бе установил, че бившият му командир до известна степен е циничен, особено по отношение на Партията, но без колебание можеше да свидетелства за уменията и майсторството на Рамиус.

Същото можеше да каже и за себе си. Туполев, направил вече три години като командир, беше един от най-добрите ученици на Учителя. Сегашният му плавателен съд беше чисто нов, от типа „Алфа“ — най-бързата правена някога подводница. Един месец преди това, докато Рамиус оборудваше „Червения октомври“ след първото ѝ изпитание, Туполев с трима от офицерите си бе отплавал, за да види модела на подводница, служещ за изпитване на прототипната задвижваща система. Дълъг тридесет и два метра и задвижван от дизел-електрически двигатели, моделът бе базиран в Каспийско море, далеч от очите на империалистическите шпиони, и бе държан в покрит док, скрит от разузнавателните им спътници. Рамиус бе участвал в разработката на „гъсеницата“ и Туполев позна стила на Учителя. Щеше да бъде неимоверно трудно да се засече. Но не и невъзможно. След като в продължение на една седмица бе следвал с електрически задвижван катер модела из северния край на Каспийско море, влачейки най-добрата пасивна хидроакустична система, създадена някога от страната му, той откри, че е намерил пролука. Не много голяма, но достатъчна, за да бъде използвана.

Разбира се, нямаше гаранции за успех. Съревноваваше се не само с машина, но и с капитана, който я командваше. Туполев познаваше в подробности района, в който се намираше. Водата беше почти напълно изотермална — липсваха топли водни пластове, които да скрият под себе си подводницата. Намираха се достатъчно далеч от пресноводните реки по северния бряг на Русия, така че нямаше причина да се тревожи от наличието на басейни или стени с различна соленост, които да смущават хидроакустичното разузнаване. „Коновалов“ бе снабден с най-добрата съветска хидроакустична система, откопирана почти напълно от френската DUUV-3 и леко подобрена, както твърдяха заводските техници.

Туполев реши да имитира американската тактика на бавно дрейфване, на малка скорост, достатъчна да поддържа управлението, в очакване „Червения октомври“ да пресече пътя му. Тогава щеше да последва плячката си отблизо и да нанесе в корабния си дневник всички промени в курса и скоростта ѝ, така че, сравнявайки двата дневника няколко седмици по-късно, Учителя да може да разбере, че някогашният му ученик е играл своя собствена победна игра. Време беше някой да го направи.

— Нещо ново на сонара? — нарастваше напрежението на Туполев. Търпението му бе започнало да се изчерпва.

— Нищо ново, другарю капитан. — Старпомът чукна с пръст кръстчето върху картата, отбелязващо позицията на „Рокосовский“ — ракетна подводница от клас „Делта“, която бяха преследвали в продължение на няколко часа в същия район на учението. — Нашият приятел продължава да обикаля бавно в кръг. Мислиш ли, че „Рокосовский“ ще се опита да ни обърка? Дали капитан Рамиус не е уредил присъствието му, за да усложни задачата ни?

Тази мисъл беше хрумнала и на Туполев.

— Може би, но по-вероятно не е. Учението е организирано от самия Коров. Нашите заповеди бяха запечатани, както вероятно и тези на Марко. От друга страна обаче, адмирал Коров е стар приятел на Марко. — Туполев замълча за миг и поклати глава. — Не! Коров е почтен човек. Мисля, че Рамиус се придвижва насам с възможно най-малка скорост. Намерението му е да ни изнерви и хвърли в недоумение. Разбрал е, че трябва да го преследваме, и си е направил планове. Може би ще се опита да влезе в квадрата от неочаквана

посока или да ни накара да си го помислим. Ти никога не си служил под командването на Рамиус, другарю лейтенант. Той е лисица — стара, с посивели мустаци лисица. Намеренията ми са да продължим да патрулираме по същия начин още четири часа. Ако дотогава не сме ги открили, ще се отправим към югоизточния ъгъл на квадрата и след това ще се насочим към центъра му. Разбрано?

Туполев изобщо не бе очаквал, че ще е лесно. Дотогава не бе имало случай някой командир на щурмова подводница да е затруднил Рамиус. Беше решен да е първият и трудността на задачата щеше само да увеличи собствения му успех. Туполев кроеше планове в близките една-две години да стане новият майстор.

ТРЕТИ ДЕН
НЕДЕЛЯ, 5 СЕПТЕМВРИ

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

„Червения октомври“ нямаше свое собствено време. Слънцето никога не изгряваше и не залязваше за подводницата и дните на седмицата не бяха от особено значение. За разлика от надводните кораби, които превъртаха стрелките на часовниците, за да се съобразят с времето в местонахождението им, подводниците се придържаха обикновено към еталонно време. За американските подводници това беше „зулу“, или западноевропейското средно време по Гринуич. „Червения октомври“ се ръководеше по московското стандартно време, което по обикновените сметки беше с един час напред с оглед на промишлени икономии.

По средата на сутринта Рамиус влезе в командната кабина. Курсът им беше две-пет-нула, скоростта — тринадесет възела и се движеха на тридесет метра над морското дъно в западната част на Баренцово море. След още няколко часа дъното щеше да се спусне към дълбоководна равнина, позволявайки им да се скрият в дълбините. Рамиус огледа отначало картата, след това безбройните лавици с инструменти, покриващи от двете страни преградните стени в отделението. Накрая нанесе няколко бележки в книгата със заповеди.

— Лейтенант Иванов! — обърна се той рязко към младшия офицер на вахта.

— Слушам, другарю капитан! — Иванов беше най-неопитният измежду офицерите на борда, току-що излязъл от училището на Ленинския комсомол в Ленинград, блед, мършав и нетърпелив.

— Събирам старшите офицери на събрание в каюткомпанията. Ти ще останеш на вахта. Това е първото ти плаване, Иванов. Как го намираш?

— По-добре е, отколкото си го представях, другарю капитан — отвърна Иванов с повече увереност, отколкото вероятно изпитваше.

— Това е хубаво, другарю лейтенант. Моята практика е да натоварвам младите офицери с толкова отговорност, с колкото могат да се справят. Докато провеждам с висшите офицери седмичната си политическа беседа, ти ще командваш кораба. Ще носиш отговорност

за сигурността му и тази на екипажа. Научен си на всичко, което трябва да знаеш, и моите инструкции са в книгата за заповеди. Ако бъде засечена друга подводница или надводен кораб, незабавно ще ме уведомиш и ще предприемеш маневра за избягването им. Някакви въпроси?

— Не, другарю капитан — изпъна се Иванов.

— Добре. Павел Илич, ти ще запомниш това като един от великите моменти в живота си. Зная го, защото аз все още помня своята първа вахта. Не забравяй заповедта или задълженията си.

В очите на момчето заблестя гордост. Това, което го очакваше, щеше да бъде твърде лошо за него, помисли Рамиус все още като наставник. От пръв поглед се виждаше, че Иванов има заложите на добър офицер.

С бързи стъпки Рамиус тръгна към медицинския кабинет.

— Добро утро, докторе.

— Добро утро и на теб, другарю капитан. Стана ли време за политическото събрание? — Петров се бе зачел в ръководството на Новия рентген на кораба.

— Да, стана, другарю доктор, но аз не желая ти да присъстваш. Бих искал да свършиш нещо друго. Докато висшите офицери са на събранието, в командната кабина и машинното ще останат на вахта трима младоци.

— Охо — закръглиха се очите на Петров. От няколко години той за пръв път се намираше на борда на подводница.

Рамиус се усмихна.

— Спокойно, другарю. Ще стигна от каюткомпанията до командната кабина за двадесет секунди, както знаеш, а и другарят Мелехин може да се добере до безценния си реактор за същото време. Рано или късно младите ни офицери трябва да се научат да действат самостоятелно. Предпочитам да стане по-рано. Искам ти да ги наблюдаваш. Сигурен съм, че всички те имат знанията, необходими им да изпълняват задълженията си, но искам да разбера дали имат темперамента за това. Ако бъдат наблюдавани от Бородин или мен, няма да действат нормално. Във всеки случай, това е медицинско заключение, нали?

— Хм, искаш да разбера как реагират при поетата отговорност?

— Без да се притесняват от това, че са наблюдавани от висш офицер — потвърди Рамиус. — Трябва да им се даде възможност да се развият, но не твърде голяма. Ако се усъмниш в нещо, незабавно ще ми съобщиш. Не би трябвало да има проблеми. Ние сме в открито море, наоколо няма движение и реакторът работи само с част от пълната си мощност. Първото изпитание за младите офицери не трябва да бъде трудно. Намери си някакво извинение, за да шариш напред-назад, и следи децата. Разпитвай ги какво правят.

Петров се разсмя.

— Ха, така ще принудиш и мен да науча някои неща, а другарю капитан? Казаха ми за теб в Североморск. Добре, да бъде както казваш. Но това е първото политическо събрание, което изпускам от години насам.

— Досието ти доказва, че можеш да преподаваш партийната доктрина пред Политбюро, Евгени Константинович. — „Кое то пък говори за способностите ти като лекар“ — помисли Рамиус.

Капитанът тръгна към каюткомпанията, за да се присъедини към останалите офицери, които го очакваха. Стюардът беше оставил няколко чайника с чай, черен хляб и масло, с които да закусят. Рамиус погледна към ъгъла на масата. Кървавите петна отдавна бяха почистени, но той помнеше точно как изглеждаха. В това, според разсъжденията му, се състоеше разликата между самия него и мъжа, когото беше убил. Рамиус имаше съвест. Преди да заеме мястото си, той се обърна и заключи вратата зад себе си. Офицерите му седяха застинали в очакване, тъй като помещението не беше достатъчно широко, за да се изправят, след като се бяха свили на пейката.

Неделя беше обичайният ден за провеждане на политическа просвета в морето. По правило, Путин щеше да изпълни задълженията си, като им прочетеше някоя уводна статия от „Правда“, последвана от цитати от трудовете на Ленин и обсъждане на уроците, които трябваше да бъдат научени от прочетеното. Тези събрания много наподобяваха на църковна служба.

След смъртта на замполита това задължение се прехвърляше върху командващия офицер, но Рамиус се съмняваше, че тези правила щяха да подхождат на разискванията, застъпени в дневния ред. Всеки един офицер в тази стая беше участник в заговора му. Рамиус очерта

плана им, в който имаше само някои незначителни промени, които не беше съобщил на никого. След това им събщи за писмото.

— Така, значи връщане назад няма — отбеляза Бородин.

— Всички се съгласихме с линията си на действие. Сега сме обвързани с нея. — Реакцията им на думите му беше точно каквато очакваше — отрезвяване. Защо пък не? Всички те бяха неженени — никой от тях не оставяше след себе си жена или деца. Всички бяха партийни членове с добра репутация; бяха платили членския си внос до края на годината и партийните им билети се намираха на полагаемото място — до сърцето. Но всеки един споделяше с другарите си дълбоко таено недоволство, а често и омраза, към съветското правителство.

Планът му се бе зародил малко след смъртта на Наталия. Яростта, потискана несъзнателно дотогава, беше избухнала със сила и страст, които той с усилие бе сдържал. През съзнателния си живот бе проявявал неимоверно самообладание, за да я скрие, а работата във флота му бе дала възможност да избере достойна за нея цел.

Рамиус още не бе започнал училище, когато за първи път чу от другите деца какво бе правил баща му Александър в Литва през 1940 година и по-късно, след съмнителното освобождаване на страната от германците през 1944. Разказите бяха повторение на шушуканията на родителите им. Едно малко момиченце беше разказало история, която той беше предал на Александър и, за необятен ужас на момчето, бащата на момчето изчезна. Заради несъзнателната си грешка Марко бе заклеймен като доносник. Измъчван от името, дадено му за извършеното престъпление, което държавата отричаше и чиято чудовищност не спря да тежи на съвестта му, той никога повече не направи донесение.

В годините на развитие на характера му, докато старият Рамиус ръководеше литовския Централен комитет на Партията във Вилнюс, момчето, останало без майка, бе отгледано от баба си по бащина линия — обичайна практика в една страна, опустошена от жестоката, четиригодишна война. Единственият ѝ син бе напуснал млад дома си, за да се присъедини към ленинските червеногвардейци и докато го нямаше, тя бе спазвала старите обичаи и посещавала ежедневните богослужения чак до 1940, като никога не бе забравила уроците на преминатото от нея религиозно обучение. Рамиус си я спомняше като

старица с посребряла коса, която разказваше чудесни приспивни приказки. Религиозни приказки. За нея щеше да бъде опасно да води Марко на религиозните церемонии, които продължаваха да съществуват, въпреки опитите да бъдат унищожени, но бе успяла да го покръсти в католицизма скоро след като баща му ѝ го бе предал. Никога не бе разказала за това на Марко. Рискът щеше да бъде твърде голям. Римокатолическата църква бе грубо потискана в балтийските републики. Това беше религия, а след като порасна, Марко разбра, че марксизмът-ленинизмът е ревнив бог, който не търпи съперничеството на други вери.

Баба Хилда му разказваше вечер библейски истории и всяка една от тях беше урок за правдата и кривдата, за добродетелността и отплатата. В детските си години той ги бе приемал единствено като забавление, но никога не бе разказвал на баща си за тях, защото още тогава бе разбрал, че Александър ще се възпротиви. След като старият Рамиус отново пое грижите за сина си, религиозните уроци потънаха в паметта на Марко нито напълно запомнени, нито изцяло забравени.

Като момче Марко по-скоро усети, отколкото разбра, че съветският комунизъм пренебрегва една основна човешка необходимост. Тези съмнения започнаха да добиват по-определена форма в юношеството му. Добруването на народа беше заслужаваща похвала цел, но с отричането на душата като неотделима част от самото човешко съществуване марксизмът лишаваше достойнството и индивидуалните ценности на човека от тяхната основа. Той отхвърляше също и обективните измерения за справедливост и етика, които бяха основното завещание на религията към цивилизования свят. Още от най-ранно детство Марко си бе изградил свой собствен идеал за доброто и злото — идеал, който не се покриваше с този на държавата. Той му бе дал средството, с което измерваше постъпките си и тези на другите и което грижливо криеше. То служеше като котва на душата му и като такова бе скрито дълбоко под видимата повърхност.

Дори когато момчето се бе сблъскало с първите съмнения за родината си, никой не бе заподозрял каква борба се води у него. Както и всички съветски деца, Рамиус бе станал октомврийче, а след това и пионер. Бе марширувал с лъснати ботуши и кървавочервена връзка на задължителните бойни тържества и бе стоял в тържествена стража пред останките от някакъв непознат войник, притискайки до гърдите

си снет от въоръжение шмайзер и изпънал гръб към вечния огън. Тържествеността на това задължение не беше случайност. Като момче Марко бе сигурен, че храбрите мъже, чиито гробове охраняваше така напрегнато, са посрещнали съдбите си със същия самопожертвувателен героизъм, който той бе видял изобразен в безкрайните военни филми, прожектирани в местното кино. Те воювали с омразните германци, за да защитят жените, децата и старците в тила. И също като благороднически син в ранна Русия, той се бе чувствал особено горд, че е потомък на партиен водач. Преди да стане на пет години, той бе чувал стотици пъти, че Партията е душата на народа и макар че единството от партия, народ и нация е светата троица на Съветския съюз, тя стои над останалите. Баща му се бе вместил с лекота в образа, създаден у него от киното за партиен апаратчик. Строг, но справедлив, за Марко той беше често отсъстващ, навъсен мъж, който носеше на сина си незначителни подаръци, но се бе погрижил да му осигури всички предимства, от които можеше да се възползва един син на партиен секретар.

Въпреки че външно той беше модел на съветско дете, в себе си Марко се чудеше защо това, което бе научил от баща си и в училище, противоречеше на другите уроци от младостта му. Защо някои родители не позволяваха на децата си да играят с него? Защо, когато минеше покрай тях, съучениците му шепнеха „стукач“ — жестокия и горчив епитет за доносник? Баща му и Партията учеха, че доносничеството е акт на патриотизъм, но за това, че го бе направил веднъж, той бе изолиран. Той се бе възмущавал от подигравките на другарчетата си от детството, но нито веднъж не се бе оплакал на баща си, знаейки, че това ще бъде лоша постъпка.

Нещо беше съвсем погрешно, но какво? Той бе решил, че сам ще намери отговора. По свой избор Марко стана индивидуалист в мисленето си и така несъзнателно извърши най-тежкия грях срещу комунистическите принципи. Външно той беше модел за син на партиен член и играеше играта много внимателно според всички правила. Изпълняваше задълженията си във всички партийни организации и винаги беше пръв доброволец при изпълнение на задачи, възлагани на децата, кандидатстващи за партийно членство, което, той разбираше това, бе единственият път в Съветския съюз към успеха и дори към охолството. Той стана добър в спортните игри. Не в

отборните, а в лекоатлетическите дисциплини, в които можеше да се състезава индивидуално и да мери силите си с останалите. В течение на годините се научи да постъпва по същия начин във всичките си начинания, да наблюдава и съди постъпките на съгражданите си и офицерите със студена безпристрастност, скрил заключенията си зад нищо неизразяващо лице.

През лятото на неговата осма година посоката на живота му се промени завинаги. Когато никой не искаше да играе с „малкия стукач“, той се запиляваше към рибарското пристанище на малкото селце, където баба му бе изградила своя дом. Всяка сутрин от доковете тръгваше армада от овехтели дървени лодки под охраната на патрулни катери с екипаж от граничари от МГБ, както се наричаше КГБ тогава, за да приберат скромната си реколта от финландския пролив. Уловът допълваше скромното меню на местните хора с необходимите протеини и осигуряваше на рибарите минимален доход. Един от капитаните на лодки беше старият Саша. Като офицер от царската флота бе въстанал с екипажа на крайцера Аврора, разпалвайки искрата на събитията, които промениха лицето на света. Едва дълги години след това Марко научи, че екипажът на „Аврора“ се е опълчил срещу Ленин и протестът е бил жестоко смазан от червеногвардейците. Саша прекарал двадесет години в трудов лагер заради участието си в това колективно неподчинение и бил освободен едва в началото на Великата отечествена война. Родината изпаднала в нужда от опитни моряци, които да направляват корабите, влизащи в пристанищата на Мурманск и Архангелск, и с които съюзниците доставяли оръжие, храна и оборудване, необходими за действието на една модерна армия. Саша научил урока си в лагера — изпълнявал задълженията си с вещина и старание, без да иска нищо в замяна. Заради добрата служба след войната му дали малко свобода — правото на непосилен труд под постоянен надзор.

По времето когато Марко се срещна с него, Саша беше прехвърлил шестдесетте — един почти напълно плешив мъж с възлести мускули, остро зрение на моряк и талант за разказване на истории, които оставяха младежа с широко отворени очи. Бил курсант под командването на адмирал Макаров в Порт Артур през 1916 година. Макаров вероятно е бил най-добрият моряк в руската история, чието име на патриот и моряк новатор в боя било достатъчно неопетнено, за

да може комунистическото правителство да назове в негова памет един ракетен крайцер. Преодолял първоначалното си недоверие поради репутацията на момчето, Саша видя в него нещо, което другите пропусаха. Момчето без приятели и морякът без семейство станаха приятели. Саша прекарваше часове в разказване и повтаряне на историята как бил на адмиралския флагмански кораб „Петропавловск“ и участвал в единствената руска победа над омразните японци само за да види кораба си потопен и адмирала — убит от снаряд, докато се връщали в пристанището. След това Саша водил моряците си като морска пехота и спечелил три отличия за проявена в боя храброст. Това преживяване, поклащаше той сериозно пръст към момчето, му разкрило безумната корупция на царския режим и го накарало да се присъедини към един от първите морски съвети, когато такава постъпка означавала сигурна смърт в ръцете на тайната царска полиция — „Охранката“. Той разказваше своята собствена версия за Октомврийската революция от вълнуващата позиция на очевидец. Но Саша много внимателно избягваше онова, което беше последвало.

Той позволяваше на Марко да излиза с него в морето и го въведе в основите на мореходството, което накара ненавършилото още девет години момче да реши, че съдбата му е свързана с морето. В морето то имаше свобода, каквато никога не бе имало на сушата. В него имаше романтика, която докосна развиващия се в момчето мъж. Имаше също и опасности, но с продължилите цяло лято простички и ефикасни уроци Саша научи момчето, че подготовката, знанията и дисциплинираността могат да се справят с всякакви опасности, че подходящо посрещнатата опасност не е нещо, от което един мъж трябва да се страхува. През следващите години Марко често оценяваше стойността на това лято за него и се чудеше докъде би могла да стигне кариерата на Саша, ако не е била прекъсната от събитията.

Марко разказа на баща си за Саша в края на това дълго балтийско лято и дори го заведе при стария морски вълк. Силно впечатлен от него и от това, което бе направил за сина му, старият Рамиус уреди Саша да получи командването на нова, по-голяма лодка и го придвижи напред в списъка за ново жилище. Марко почти повярва, че Партията може да свърши нещо добро, че самият той бе извършил първото в живота си добро дело. Но старият Саша умря през

следващата зима и доброто дело не доведе до нищо. Много години по-късно Марко осъзна, че не бе научил фамилното име на приятеля си. Саша бе останал никой дори след дългите години вярна служба на Родината.

На тринадесет години Марко замина за Ленинград, за да постъпи в Нахимовското училище. Там реши, че той също трябва да стане професионален военноморски офицер. Марко бе привлечен от същия стремеж към приключения, който от векове тегли младите хора към морето. Нахимовското училище беше специално тригодишно подготвително училище за младежи, стремящи се към морска кариера. Съветската флота по това време беше малко по-голяма от обикновена брегова охрана, но Марко силно желаше да стане част от нея. Баща му настояваше за живот на партиен функционер, обещавайки му бърз напредък, удобства и привилегии. Но Марко искаше да постигне всичко със собствени усилия, а не да бъде запомнен като издънка на „освободителя“ на Литва. Освен това животът в морето предлагаше романтика и вълнение, които можеха да направят от службата на Родината нещо поносимо, флотът не разполагаше с много традиции, на които да може да се разчита. Марко усети, че в него има място за развитие, и разбра, че много от амбициозните морски кадети са като самия него — ако не пълни индивидуалисти, то поне толкова близки до индивидуализма, доколкото това е възможно в едно общество на непосредствения контрол. Юношата преуспя с първия си опит за другарство.

С приближаване на дипломирането пред класа се откриха възможности за постъпване в различни части на съветския флот. Рамиус веднага се влюби в подводниците. Подводниците от онова време бяха малки, мръсни и миришеха от отворените трюмове, които екипажите използваша като удобни отходни места. В същото време подводниците бяха единственото нападателно оръжие на флота, а Марко още от самото начало бе пожелал да бъде чукът. Той бе присъствал на достатъчно лекции по морска история, за да знае, че подводници на два пъти почти задушили английския флот и успешно обезсилили икономиката на Япония. Това го бе изпълнило с голямо задоволство и той беше щастлив, че американците бяха унищожили японския флот, който почти бе убил наставника му.

Той се дипломира в Нахимовското училище пръв в класа и спечели позлатен секстант заради майсторството си в теоретичната навигация. Като първенец на класа Марко получи възможността сам да избере къде да учи по-нататък. Той избра Висшето военноморско училище за подводна навигация на името на Ленинския комсомол, което беше основното подводничарско училище в Съветския съюз.

Петте години в училището бяха най-усърдните в живота му, още повече че беше решен не само да успее, а да блесне. Есето му върху политическото значение на съветската военноморска мощ бе представено на Сергей Георгиевич Горшков — тогавашния командващ Балтийския флот и явно бъдещ главнокомандващ Съветския военноморски флот. Горшков се бе погрижил есето да бъде публикувано в „Морской сборник“, водещото съветско морско списание. То беше образец на прогресивна партийна мисъл, в който Ленин се цитираше шест пъти.

По същото време бащата на Марко беше кандидат-член на Президиума, както се наричаше тогава Политбюро, и много се гордееше със сина си. Старият Рамиус беше разумен човек. Накрая той бе разбрал, че Червеният флот е развиващо се цвете и синът му някой ден ще стане важна личност в него. Влиянието му ускори кариерата на сина.

До тридесетата си годишнина Марко вече бе станал командир и имаше съпруга. Наталия Богданова беше дъщеря на друг член на Президиума, чиито дипломатически задължения бяха водили него и цялото му семейство из целия свят. Наталия никога не бе се отличавала с добро здраве. Те не създадоха деца, защото всеки един от трите им опита завърши с аборт, а последният едва не я уби. Тя беше хубава, нежна жена, прекалено изтънчена за руските стандарти, която шлифова задоволителния английски на мъжа си с английски и американски книги, политически одобрени, разбира се, главно мисли на западни левичари, но също и истинска литература, включително Хемингуей, Твен и Ъптон Синклер. Заедно с военноморската му кариера Наталия беше центърът на живота му. Семейният им живот, прекъсван от продължителни отсъствия и радостни завръщания, направи любовта им дори още по-силна.

Когато започна строителството на първите съветски ядрени подводници, Марко прекарваше времето си в пристанищните

работилници, изучавайки как се проектират и строят железните акули. Скоро се прочу като човек, който трудно би могъл да бъде удовлетворен в качеството му на младши контролен инспектор по качеството. Той разбираше, че собственият му живот ще зависи от майсторлъка на тези често пияни заварчици и монтажници. Стана специалист по ядрени технологии, изкара две години като старпом и след това получи първото си назначение като командир на ядрена подводница. Това беше щурмова подводница от клас „Ноември“ — първият незрял опит на Съветите да направят боеспособна щурмова подводница с далечен обseg на действие, с която да застрашат западните флоти и комуникационни линии. Не бе изминал и месец, когато недалеч от норвежкия бряг подводница от същия клас претърпя тежка авария на главния реактор и Марко беше първият пристигнал на местопроизшествието. Съгласно заповедта той успя да спаси екипажа и да потопи негодната вече подводница, за да не успеят западните военноморски сили да научат тайните ѝ. Двете задачи бяха изпълнени нещо — забележителен успех за един млад командир. Той винаги бе считал, че доброто изпълнение е нещо, за което е важно да награждава подчинените си, и командващият по това време флота беше на същото мнение. Скоро след това Марко се премести на нова първокласна подводница от типа „Чарли“.

Мъже като Рамиус предизвикваха американците и англичаните. Марко не хранеше особени илюзии. Той знаеше, че американците имат дълъг опит в морските битки — най-прочутият им боец, Джоунс, някога бе служил в руския флот на царица Екатерина. Подводничарите им бяха легендарни с лукавството си и Рамиус се намери изправен пред последните американски ветерани от войната — мъже, които бяха издържали на изтезаващия страх в подводните битки и напълно бяха разгромили една съвременна флота. Смъртоносната игра на криеница, която водеше с тях, не беше лесна, още повече че подводниците им бяха изпреварили с години съветските модели. Но все пак през това време той успя да спечели няколко победи.

Рамиус постепенно се научи да играе играта по американските правила, обучавайки внимателно офицерите и моряците си. Екипажът му рядко беше подготвен така, както той искаше, което беше най-тежкия проблем на съветския флот, но докато другите командири псуваха хората си за провалите им, Марко се опитваше да поправи тези

на своите подчинени. Първата му подводница от класа „Чарли“ бе наречена „Вилнюска академия“. Това беше отчасти злостен намек за полулитовската му кръв, въпреки че раждането му в Ленинград го определяше като гражданин на Голяма Русия, но главно — признание на това, че офицерите идваха при него полуобучени, а си отиваха готови за повишение и дори за командни постове. Същото важеше и за постъпващите в екипажа му новобранци. Рамиус не позволяваше гонения и долнопробен тероризъм, които бяха нещо обикновено в съветската армия. Целта му беше да създаде истински моряци и той произвеждаше по-голям процент професионални моряци, отколкото всеки друг командир на подводница. Девет десети от мичманите в подводните съединения на Северния флот бяха обучени от Рамиус. Другите командири на подводници бяха щастливи да приемат на борда си негови старшини, много от които продължаваха в офицерски училища.

След осемнадесет месеца тежък труд и прилежно обучение Марко и неговата „Вилнюска академия“ бяха готови за своята част в играта на куче и котка. В Норвежко море той се натъкна на американската подводница „Тритон“ и я преследва безмилостно в продължение на дванадесет часа. По-късно щеше да отбележи с немалко задоволство, че „Тритон“ скоро след това беше изваден от въоръжение, защото свръхголямата лодка се бе оказала неспособна да се справи с по-новите съветски модели. Дизеловите подводници на англичаните, на които попадеше случайно, докато плуваха на перископна дълбочина, той преследваше безпощадно, като често ги подлагаше на непоносими хидроакустични удари. Веднъж дори прихвана една американска ракетна подводница, успявайки да поддържа контакт с нея в продължение на почти два часа, преди тя да изчезне като дух в черните води.

Бързото разрастване на Съветския военноморски флот и нуждата от квалифицирани офицери по време на ранната му кариера не позволиха на Рамиус да постъпи в академията „Фрунзе“. Това беше нормалното *sine qua* поп^[1] за служебно издигане във всички видове въоръжени сили на Съветския съюз. Академията „Фрунзе“ в Москва, разположена близо до стария Новодевичевски манастир, беше наречена на името на герой от революцията. Тя беше висша школа за тези, които се стремяха към високи командни постове и въпреки че

Рамиус не я беше посещавал като студент, уменията му на действащ командир му донесоха назначение като инструктор. То беше спечелено единствено по заслуги, за които високопоставеният му баща нямаше никакъв принос. Това за Рамиус беше много важно.

Началникът на Военноморския отдел в академията обичаше да представя Марко като „нашия изпитател на подводници“. Учебните часове на Рамиус станаха първостепенна атракция не само за морските офицери в академията, но и за много други, които отиваха да слушат лекциите му по военноморска история и стратегия на водене на бой. През почивните дни в края на седмицата, прекарани в служебната вила на баща му в селцето Жуково-1, той написа ръководства по подводни операции и обучение на екипажите, както и подробни описания на идеалната щурмова подводница. Някои от идеите му бяха достатъчно спорни, за да объркат някогашния му поръчител Горшков, по това време вече главнокомандващ на целия Съветски военноморски флот, но все пак старият адмирал не му се разсърди.

Рамиус предложи офицерите в подводните сили да служат на един клас подводници или още по-добре на една и съща подводница в продължение на дълги години, за да могат да изучат до съвършенство професията си и възможностите на своя кораб. Опитните капитани според предложението му не трябваше да бъдат принуждавани да напускат командирския си пост заради повишения на чиновнически длъжности. Той похвали практиката в Червената армия полевите командири да бъдат оставяни на постовете си, докато те желаят, и предпазливо съпостави мнението си по този въпрос с практиката в империалистическите армии. Той наблегна върху нуждата от продължително обучение във флотата, за по-дългосрочна служба и за по-добри условия на живот в подводниците. Някои от идеите му получиха одобрението на висшето командване. Други не, и по този начин Рамиус бе осъден никога да не получи свой собствен адмиралски флаг. Но тогава това не го интересуваше. Той обичаше подводниците си твърде много, за да ги изостави заради пост на командващ ескадра или даже флот.

След като приключи с „Фрунзе“, той действително стана изпитател на подводници. Марко Рамиус, вече капитан първи ранг, извеждаше първия кораб от всеки нов клас подводници, за да „напише списъка“ на силните и слабите ѝ страни, да разработи описание на

оперативните режими и ръководства за обучение. Първата подводница от клас „Алфа“ беше негова, както и първите от „Делта“ и „Тайфун“. Като се изключи една извънредна злополука с подводница от алфите, кариерата му беше непрекъснат низ от постижения.

Едновременно с това стана наставник на много млади офицери. Той често се питаше какво би си помислил Саша, докато преподаваше изискващото много внимание и съсредоточаване изкуство за подводни операции на десетките нетърпеливи млади мъже. Много от тях бяха станали вече командващи офицери, но повечето се бяха провалили. Рамиус беше командир, който ограждаше с изключително внимание не само тези, които са успели да задоволят изискванията му, но и тези, които не са могли. Друга причина, поради която никога не стана адмирал, беше нежеланието му да поощрява издигането на офицери, чиито бащи имаха власт като баща му, но чиито възможности бяха незадоволителни. Той никога не фаворизираше някого, щом се отнасяше до изпълнение на задълженията, и половин дузина синове на високи партийни служители получиха незадоволителни атестации за годност независимо от активното им участие в седмичните партийни събрания. Повечето от тях станаха „замполити“. Тази честност му спечели доверието на флотското командване. Когато предстоеше някоя наистина трудна задача, името на Рамиус обикновено се споменаваше първо.

И пак по същото време събра около себе си няколко млади офицери, които той и Наталия приеха сърдечно. Те бяха обкръжение, каквото Марко и съпругата му никога не бяха имали. Рамиус се хвана, че подбира мъже много приличащи на него — с дълго потискани съмнения в ръководството на страната. Той беше леснодостъпен, стига човек да се докаже. На онези с политически съмнения или проявяващи само недоволство той даваше един и същ съвет: „Постъпи в Партията!“ Почти всички вече бяха станали комсомолци и Марко ги подтикваше към следващата стъпка. Това беше цената на морската кариера и водени от собствената си жажда за приключения, повечето офицери я плащаха. На самия Рамиус бе позволено да влезе в Партията на осемнадесет години, най-ранната допустима възраст, заради влиянието на баща му. Редките му изказвания на ежеседмичните партийни събрания бяха свършена декламация на партийната линия. „Не е трудно“ — казваше търпеливо на офицерите

си. Всичко, което трябва да се направи, е да се повтарят думите на Партията, само че леко променени. Това беше много по-лесно, отколкото навигацията — човек трябваше единствено да погледне политическия офицер, за да го види. Рамиус стана известен като капитан, чиито офицери са едновременно и опитни професионалисти, и образци на политическа принадлежност. Той беше един от най-добрите партийни вербовчици във флота.

Тогава почина жена му. По това време Рамиус беше на док — нещо обичайно за командир на ракетна подводница. Той разполагаше със собствена вила в горите на запад от Полярний, собствен автомобил жигули, служебна кола и шофьор, каквито се полагаха на поста му на командир, и многобройни други привилегии, които вървяха заедно с ранга и произхода му. Беше член на партийния елит и когато Наталия се оплака от болки в корема, отиването в Четвърто отделение на клиниката, което обслужваше само привилегировани, беше истинска грешка. За последен път той видя жена си жива и усмихната, докато я откарваха с носилка на колела към операционната зала.

Хирургът на повикване пристигна в болницата със закъснение и пиян. Наложиха се дълго да диша чист кислород, за да може да изтрезнее и пристъпи към простата процедура по отстраняване на възпален апендикс. Подутият вътрешен орган се пръсна, докато лекарят отваряше тъканта, за да стигне до него. Веднага последва перитонит, усложнен от перфорация на черво, която направи хирургът в бързината си да поправи вредата.

Наталия беше поставена на антибиотично лечение, но съществуваше недостиг от лекарства. Чуждите, обикновено френски медикаменти, използвани в клиниката, се бяха свършили. За заместители използваха съветски, „планови“ антибиотици. В съветската промишленост беше всеобща практика работниците да получават премии за производство на стоки в повече от обичайната квота, стоки, които заобикаляха качествения контрол, който съществуваше в съветската индустрия. Точно тази партида лекарства никога не беше проверявана или изпитвана. И ампулите вероятно са били напълнени с дестилирана вода вместо с антибиотик. Марко го научи на следващия ден. Наталия бе изпаднала в дълбок шок и кома и умря преди поредицата грешки да бъдат поправени.

Погребението беше извършено с подходящата за случая тържественост, спомняше си Рамиус по-късно с горчивина. Присъстваха офицери от собствената му команда, над сто други моряци, членове от фамилията на Наталия, както и представители на местния Централен партийен комитет. Марко беше в морето, когато баща му умря, и тъй като престъпленията на Александър му бяха известни, загубата на родителя не му подейства много. Но смъртта на съпругата му беше за него лична катастрофа. Малко след като се бяха оженили, Наталия се бе пошегувала, че всеки моряк се нуждае от някого, при когото да се завърне, и че всяка жена има нужда от някого, когото да очаква. Брачният живот бе толкова прост и в същото време — безкрайно сложен за двамата интелигентни хора, които в продължение на петнадесет години бяха откривали слабите си страни и достойнствата си, което ги бе сближило още повече.

Марко Рамиус наблюдаваше под мрачните звуци на класически реквием как ковчегът се плъзга в камерата за кремация и му се искаше да може да се моли за душата на Наталия, надявайки се баба Хилда да е била права, че зад стоманената врата и завесата от пламъци има нещо. Едва тогава цялата тежест на случилото се стовари върху него: държавата го бе ограбила с нещо повече от съпруга — бе го лишила от възможността да успокои скръбта си с молитва, бе му откраднала надеждата, макар и само илюзия, да я види някога пак. Наталия — нежна и внимателна, бе неговото единствено щастие в годините от онова далечно лято. Седмиците и месеците се изнизваха, а той продължаваше да се измъчва от виденията за нея — позната прическа, походка или смях, на които се натъкваше из улиците или магазините на Мурманск, бяха достатъчни да изтикат Наталия на преден план в съзнанието му и когато мислеше за загубата ѝ, забравяше, че е професионален морски офицер.

Наталия Богданова Рамиус бе загубила живота си в ръцете на хирург, който е бил пиан, докато се е намирал на повикване — деяние, което е подсъдно в Съветския флот, но Марко не можеше да направи така, че докторът да бъде наказан. Самият хирург беше син на партийен деятел и общественото му положение беше осигурено от покровители. Животът на Наталия би могъл да бъде спасен с правилно лечение, но липсваха достатъчно чуждестранни лекарства, а съветските медикаменти бяха ненадеждни. Лекарят не може да бъде принуден да

си плати, отекваше мисъл из съзнанието му и подхранваше яростта му, докато накрая реши, че ще трябва да накара държавата да плати.

Изминаха седмици, преди тази мисъл да се оформи у него като резултат от съвкупност на професионални и случайни планове. Когато строителството на „Червения октомври“ бе възобновено след двегодишна пауза, Рамиус почувства, че подводницата трябваше да бъде командвана от него. Той бе помагал при проектирането на революционната ѝ задвижваща система и бе проверявал модела, който бе изпитван в продължение на няколко години в Каспийско море при абсолютна секретност. Поиска помощ от командването си, необходима му да се съсредоточи върху строителството и оборудването на „Червения октомври“, и да подбере и обучи офицерите си предварително, за да може подводницата да бъде пусната в действие по-рано. Молбата му бе удовлетворена от командващия Червенознаменния северен флот — сантиментален мъж, който бе плакал на погребението на Наталия.

Рамиус вече знаеше предварително кои ще бъдат офицерите му. Всичките завършили Вилнюската академия, много от тях „синове“ на Марко и Наталия, те бяха мъже, които дължаха мястото и ранга си на Рамиус, мъже, които проклинаха неспособността на страната си да построи подводница, отговаряща на уменията им, мъже, които бяха влезли в Партията, както им бе казано, и след това бяха останали дори още по-разочаровани от родината си, научавайки, че цената на напредъка е да протитуираш със съзнанието и душата си, за да станеш високо платен папагал в синя куртка, за когото всяко споменаване на партията беше измъчващо упражнение по самоконтрол. В по-голямата си част те бяха мъже, за които тази унизителна постъпка не бе дала плодове. В съветския флот съществуваха три пътя за напредък. Човек можеше да стане замполит и да бъде парий между равните му. Или да бъде плаващ офицер и сам да достигне команден пост. Или да се прехвърли в специалност, където ще получи чин и добро заплащане, но никога няма да стане командир. По този начин един главен механик на съветски военноморски съд може да бъде с по-висок чин от командващия си офицер и въпреки това да е негов подчинен.

Рамиус огледа офицерите си около масата. На повечето от тях не бе позволено да постигнат собствените си професионални цели

въпреки опитността и партийното им членство. Незначителни грешки на младостта, една от тях извършена на осемгодишна възраст, не бяха позволили дори да се възвърне доверието към двама от тях. При ракетния инженер това се дължеше на еврейския му произход и въпреки че родителите му винаги са били предани, убедени комунисти, никога не бе повярвано нито на тях, нито на сина им. По-възрастният брат на друг офицер манифестираше против нахлуването в Чехословакия през 1968 година и опозорил цялото си семейство. На Мелехин, главен механик и равен по чин на Рамиус, никога не бе даден достъп до команден пост, защото началниците му искаха да бъде механик. Бородин, който беше готов сам да стане командир, някога обвинил някакъв замполит в хомосексуализъм, а мъжът, за когото докладвал, бил син на главния замполит на Северния флот. Много са пътищата към предателството.

— А ако ни засекаат? — замислено попита Камаров.

— Съмнявам се, че дори американците могат да ни открият, когато работи „гъсеницата“. Сигурен съм, че нашите не могат. Другари, аз взех участие в проектирането на тази подводница — увери ги Рамиус.

— Какво ще стане с нас? — промърмори ракетният офицер.

— Първо трябва да изпълним непосредствената си задача. Офицер, който гледа надалеч, настъпва собствените си ботуши.

— Ще ни търсят — обади се Бородин.

— Разбира се — усмихна се Рамиус, — но няма да знаят къде, преди да е станало твърде късно. Нашата задача, другари, е да не позволим да ни открият. И ще го направим.

[1] Задължително условие (лат.) — б. пр. ↑

ЧЕТВЪРТИ ДЕН
ПОНЕДЕЛНИК, 6 ДЕКЕМВРИ

ГЛАВНА КВАРТИРА НА ЦРУ

Райън вървеше по коридора на последния етаж на Ленгли, Вирджиния — главната квартира на Централното разузнавателно управление. Вече бе преминал през три отделни проверки за сигурност, при никоя от които не му бе поискано да отвори заключеното ръчно куфарче, сега скрито под гънките на бледобежовото палто, което му беше подарил офицер на Кралския военноморски флот.

Това, което беше облякъл, бе подбрано от жена му — скъп костюм, закупен в Савил Роу. Беше с английска кройка — нито консервативен, нито по последния вик на съвременната мода. Той имаше цял куп костюми, подобни на този, подредени грижливо по цветове в стенния гардероб. Носеше ги с бели ризи и вратовръзки на ивици. Единствените бижута, които носеше, бяха годежната халка, университетски пръстен и скъп, но точен — цифров ръчен часовник на още по-скъпа златна верижка. Райън не беше човек, който обръща голямо внимание на външния вид. Работата му всъщност се състоеше именно в това — да погледне под привидното, за да търси истината.

Физиката му не беше забележителна — висок метър и осемдесет и пет, със средно развито телосложение, което се деформираше в кръста поради липсата на спортни занимания, наложена от отворителното английско време. Често потъваше в размисъл и в сините му очи се появяваше отнесен поглед, а лицето приемаше механичен израз, докато съзнанието му се опитваше да разгадае данните от изследователския материал за новата му книга. Единствените хора, които Райън изпитваше необходимост да впечатлява, бяха познатите му, останалите не бяха от голямо значение. Той нямаше амбиция да става известен. Животът му, според неговата преценка, бе вече усложнен точно колкото трябваше — малко повече, отколкото повечето от заобикалящите го биха предположили. В него се включваха съпруга, която той обичаше, две деца, по които беше луд, работа, която предизвикваше интелекта му, и достатъчна финансова независимост, позволяваща му сам да избира пътя си. Пътят, избран от

Райън, го отведе в ЦРУ. Официалното мото на управлението беше „Истината ще ви направи свободни“. Номерът е, си казваше той поне веднъж дневно, да се открие тази истина и макар да се съмняваше, че някога ще достигне тази възвишена милост, се гордееше в себе си със способността си да вкухва от нея — всеки път по едно малко късче.

Кабинетът на заместник-директора по разузнавателните операции заемаше цял ъгъл от най-горния етаж и гледаше отвисоко към покритата с дървета долина на Потомак. На Райън предстоеше да премине през още една проверка.

— Добро утро, доктор Райън.

— Здравей, Нанси — усмихна се Райън. Нанси Къмингс бе секретарка от двадесет години, като през това време бе служила при осем заместник-директори. Беше същото както и навсякъде другаде — шефовете идваха и си отиваха, но добрите и изпълнителни секретари оставаха.

— Как е семейството, докторе? Коледа ли очаква?

— Разбира се, макар че Сали е малко разтревожена. Не е сигурна, че Дядо Коледа знае къде сме се преместили, и се страхува, че няма да си направи труда да отиде до Англия заради нея. Но той ще го направи — довери ѝ Райън.

— Толкова са сладки като малки. — Тя натисна един скрит бутон. — Можете направо да влезете, доктор Райън.

— Благодаря ти, Нанси. — Райън завъртя електронно заключващата се топка на вратата и влезе в кабинета на заместник-директора.

Вицеадмирал Джеймс Гриър се бе отпуснал в съдийския си стол с висока облегалка и преглеждаше някаква папка. Огромното му махагоново бюро бе покрито с подредени купчинки от папки, чиито ръбове бяха обрамчени с червени ленти, а на кориците им бяха написани различни кодови думи.

— Здравсти, Джак! — извика той през стаята. — Кафе?

— Да, благодаря, сър.

Джеймс Гриър беше шестдесет и шест годишен морски офицер, прехвърлил възрастта за пенсиониране, но продължаващ да си пробива път с невероятна компетентност — почти по същия начин, както бе постъпвал и Хаймън Рикоувър, въпреки че с Гриър можеше да се работи далеч по-лесно. Той беше „мустанг“ — мъж, постъпил на

военноморска служба по договор, спечелил правото да постъпи във Военноморската академия и прекарал четиридесет години в тежък труд, докато стигне до тризвезден флаг — първоначално като командир на подводници — докато най-накрая се отдаде изцяло на разузнаването. Гриър беше взискателен началник, но грижлив към онези, които задоволяваха изискванията му. Райън беше един от тях.

За огорчение на Нанси, Гриър обичаше сам да прави кафето си с машина за кафе, поставена на бюфета зад бюрото му, където можеше да я достигне само с едно обръщане. Райън си напълни една чаша, всъщност военноморски тип канче без дръжки. Това беше традиционният тип морско кафе — силно, с щипка сол.

— Гладен ли си, Джек? — Гриър извади кутия с бисквити от чекмедже на бюрото. — Тук имам няколко кифлички.

— О, благодаря, сър. Не ядох много в самолета. — Райън си взе една заедно с книжна салфетка.

— Все още ли не харесваш летенето? — развесели се Гриър.

Райън седна на стола срещу шефа си.

— Предполагам, че вече трябваше да съм свикнал. „Конкорд“ ми харесва повече, отколкото джъмбовете. На него просто се страхуваш два пъти по-малко време.

— Как е семейството?

— Чудесно, благодаря, сър. Сали е в първи клас и ѝ харесва. А малкият Джек щъпука из цялата къща. Тези кифлички са доста добри.

— Съвсем наскоро отвориха нова фурна само на няколко преки оттук. Минавам оттам всяка сутрин — изпъна се адмиралът в стола си. — Така, какво те носи днес насам?

— Снимки на новата съветска ракетна подводница „Червения октомври“ — процеди Райън небрежно.

— Хм, и какво искат нашите английски братовчеди в замяна? — попита с подозрение Гриър.

— Искат да надникнат в новите технически разработки на Бари Сомърс. Не самите машини. Като за начало — само завършения продукт. Мисля, че е честна сделка, сър. — Райън знаеше, че ЦРУ не разполага със снимки на новата подводница. Оперативната дирекция нямаше свой човек на строителната площадка в Северодвинск или надежден агент в подводната база в Полярний. И което беше още по-лошо, редиците от „хамбари“, построени за подслоняване на

подводници по модел на германските укрития за подводници от Втората световна война, правеха спътниковите снимки невъзможни. — Имаме десет отделни снимки под малък ъгъл, по пет от всяка кърма и вълнорез, и по една непроявена снимка от всяка една перспектива, така че Сомърс да може да поработи върху тях наново. Не сме поемали ангажименти, сър, но аз казах на сър Базил, че ще си помислите върху предложението.

Адмиралът изсумтя. Сър Базил Чарлстън, шеф на английската тайна разузнавателна служба, беше майстор на „услуга за услуга“, предлагайки от време на време да сподели сведения с по-богатите си братовчеди и месец след това да поиска нещо в отплата. Разузнавателната игра често заприличваше на примитивно пазарене.

— За да можем да използваме новата система, Джак, ще ни трябва фотоапаратът, с който са правени снимките.

— Зная. — Райън извади фотоапарата от джоба на сакото си. — Това е подобрен дисков фотоапарат „Кодак“. Сър Базил твърди, че той е бъдещето на шпионските фотоапарати — тънък и плосък. Този, според думите му, е бил скрит в табакера.

— Откъде знаеш, че фотоапаратът ще ни трябва?

— Искате да кажете как Сомърс използва лазери за...

— Райън! — прекъсна го остро Гриър. — Какво знаеш?

— Спокойно, сър. Спомнете си за февруари, когато наминах да обсъдим новите SS-20, разположени по китайската граница. Сомърс беше тук и ме помолихте да го откарам до летището. По пътя той започна да дрънка за тази нова страхотна идея, която той бе тръгнал да разработва на Запад. Говори за нея по целия път. От малкото, което разбрах, заключавам, че той изстрелва лазерни лъчи през лещите на фотоапарата, за да им направи математически модел. Допускам, че по този начин той може да получи експонирания негатив, да разложи образа върху него на първоначално постъпилите светлинни лъчи и, предполагам, след това да използва компютър, за да прекара това, което е получил, през компютърно създадени теоретични лещи и да получи идеална картина. Може и да бъркам. — Но изразът върху лицето на Гриър подсказа на Райън, че не греши.

— Сомърс приказва дяволски много.

— Казах му го, сър. Но като започне човек веднъж, как, по дяволите, да му затвориш устата?

— А англичаните какво знаят?

— Предполагането ви, сър, е вярно колкото и моето. Сър Базил ме попита за това, но му казах, че е сгрешил човека — искам да кажа, че научните ми звания са по икономика и история, а не по физика. Казах му, че ни трябва фотоапаратът, но той вече го знаеше. Извади го от бюрото си и ми го подхвърли. Не съм им разкрил нищо, сър.

— Чудя се на колко ли още други го е издрънкарал. Гении. Работят в собствените си побъркани малки светове. Понякога Сомърс се държи като малко момченце. А ти знаеш първото правило на безопасността: „Вероятността за изтичане на една тайна е пропорционална на броя на хората, които я знаят, повдигнат на квадрат.“ — Това беше любимата сентенция на Гриър.

Телефонът на бюрото му извъня.

— Гриър... да. — Той постави слушалката на вилката. — Чарли Дейвънпорт се качва, както ти предложи, Джак. Трябваше да бъде тук преди половин час. Вероятно го е задържал снегът — махна с ръка адмиралът към прозореца. Земята вече бе загърната от петсантиметрова покривка, която се очакваше до вечерта да се увеличи с още три сантиметра. — Една снежинка да падне над този град и всичко отива по дяволите.

Райън се засмя. Това беше нещо, което Гриър, произхождащ от Мейн, вероятно никога нямаше да разбере.

— Та ти, Джак, казваш, че това си заслужава цената?

— Сър, ние се домогнахме до тези снимки в продължение на доста време заради противоречивите сведения, които получавахме за подводницата. Решението си остава ваше, но, да, аз мисля, че те си струват цената. Тези снимки са много интересни.

— Трябваше да имаме свои собствени хора в тази проклета работилница — измърмори сърдито Гриър. Райън не знаеше колко бе настоявал Оперативният отдел за това. Полевите операции не го интересуваха. Райън беше анализатор. Него не го беше грижа по какъв начин сведенията стигат до бюрото му и се стараеше да не го научи. — Не вярвам Базил да ти е казал нещо за техния човек, нали?

Райън се засмя и поклати глава.

— Не, сър, а и аз не попитах.

Гриър кимна одобрително.

— Добро утро, Джеймс.

Райън се обърна към контраадмирал Чарлз Дейвънпорт, директор на военноморското разузнаване, следван по петите от един капитан.

— Здравсти, Чарли. Познаваш Джак Райън, нали?

— Здравей, Райън.

— Срещали сме се — каза Райън.

— Това е капитан Казимир.

Райън се здрависа с двамата мъже. Беше се срещал с Дейвънпорт преди няколко години, когато изнасяше доклад във Военноморския колеж в Нюпорт на Роуд Айлънд. Дейвънпорт му беше създал доста трудни моменти във времето за задаване и отговаряне на въпроси. Беше противно да се работи за него — бивш пилот, загубил разрешението си да лети, след като катастрофирал при една преградна акция, както твърдяха някои, той продължаваше да недоволства. Срещу кого? Никой не знаеше със сигурност.

— Времето в Англия трябва да е също така лошо като тук, Райън.

— Дейвънпорт хвърли мушамата си върху палтото на Райън. — Виждам, че си откраднал шинел от Кралския флот.

Райън беше доволен от палтото си.

— Подарък, сър, и много топъл.

— За бога, ти дори говориш като англичанин. Джеймс, ще трябва да върнем това момче у дома.

— Бъди внимателен с него, Чарли. Той има подарък за теб. Налей си кафе.

Казимир изприпка да налее една чаша за началника си и след това седна до дясната му ръка. Райън ги накара да изчакат една минута, докато отвори куфарчето си. Извади четири папки, задържа едната и раздаде останалите три.

— Говорят, че вършиш добра работа, Райън — каза Дейвънпорт. Джак го познаваше като човек на настроенията — любезен в един момент и кибритлия в следващия. Вероятно за да не позволява на подчинените си да запазят самообладание. — А, боже Господи! — отвори папката си Дейвънпорт.

— Господа, предавам ви „Червения октомври“ в жест на любезност от страна на Английската секретна разузнавателна служба — заяви Райън официално.

Снимките в папките бяха подредени по двойки, четири от които бяха с размери десет на десет сантиметра. Отдолу следваха увеличени

копия двадесет и пет на двадесет и пет сантиметра. Снимките бяха правени под малък ъгъл, вероятно от ръба на ремонтен док, който бе поддържал лодката по време на следизпитателното ѝ дооборудване. Снимките бяха чифтосани — от носа до кърмата, от носа до кърмата.

— Както виждате, господа, осветлението не е било много добро. Нищо чудно. Това е джобен фотоапарат, зареден с цветен филм с чувствителност 400 дина. Първата двойка е обработена нормално, за да се установят високите нива. При втората е била търсена по-голяма яркост чрез използване на нормални процедури. Третата двойка е била цифрово усилена за цветово разлагане, а четвъртият е бил цифрово усилен за линейно разлагане. Проявих отделни снимки от всеки кадър, с които Бари Сомърс да си поиграе.

— Да? — погледна го бегло Дейвънпорт. — Това е много любезно от страна на англичаните. Каква е цената?

Гриър му я каза.

— Платете я. Това си заслужава. Същото казва и Джак.

— Вероятно — изсмя се Дейвънпорт. — Знаеш ли, че той всъщност работи за тях?

Райън настръхна при тези думи. Той харесваше англичаните, обичаше да работи с разузнавателната им служба, но помнеше от коя страна произхожда. Джак пое дълбоко дъх. Дейвънпорт обичаше да провокира хората и ако той реагираше, Дейвънпорт щеше да спечели.

— Научавам, че сър Джон Райън все още има добри връзки оттатък океана — продължи Дейвънпорт да бодее.

Рицарското звание на Райън беше почетно. Беше му дадено за предотвратяване на терористичен акт, който щеше да бъде извършен близо до него в парка „Сейнт Джеймс“ в Лондон. По това време той беше един обикновен турист, безвреден американец в чужбина, дълго преди да бе пожелал да постъпи в ЦРУ. Фактът, че беше предотвратил, без да знае, убийството на две много важни особи, му бе донесъл повече известност, отколкото той някога бе желал, но му създаде също така и връзки с много хора в Англия, повечето от които си заслужаваха времето. Тези връзки го направиха достатъчно ценен, за да бъде поканен от ЦРУ да стане част от смесената американо-английска група за свързка. Така той установи отлични работни отношения със сър Базил Чарлстън.

— Там имаме много приятели, сър, и някои от тях бяха извънредно любезни да ви предоставят тези материали — заяви Райън студено.

Дейвънпорт омекна.

— Добре, Джак. Направи ми услуга. Погрижи се този, който ни даде това, да получи нещо наистина хубаво. Тези снимки нямат цена. И така, какво точно имаме тук?

За неопитния наблюдател снимките показваха една обикновена ядрена ракетна подводница. Стоманеният корпус беше притъпен в единия си край и заострен в другия. Стоящите на дъното на дока работници даваха възможност да се съди за размерите ѝ — тя беше огромна. При кърмата се виждаха двойка бронзови витла, по едно от всяка страна на плосък издатък, който руснаците наричаха „боброва опашка“, или поне така гласяха разузнавателните доклади. Кърмата при двата винта не беше забележима с нищо, освен с един детайл.

— За какво са тези врати? — попита Казимир.

— Хм. Голямо копеле е. — Дейвънпорт очевидно не го бе чул. — Като я гледам, дължината ѝ надвишава очакванията ни с дванадесет метра.

— Около тринадесет и половина, грубо пресметнато. — Райън не харесваше особено много Дейвънпорт, но човекът наистина си познаваше работата. — Сомърс ще може да установи точно. И е по-широка — два метра в повече от другите тайфуни. Очевидно тя е подобрение на класа „Тайфун“, но...

— Прав си, капитане — прекъсна го Дейвънпорт. — Какви са тези врати?

— Това е причината да дойда тук. — Той се бе опитвал да отгатне колко време щеше да им трябва. Вниманието им беше привлечено от тях в първите пет секунди. — Не зная, нито пък англичаните знаят.

„Червения октомври“ имаше две врати при вълнореза и кърмата, всяка около два метра в диаметър, въпреки че не бяха съвсем кръгли. Те бяха затворени в момента на снимането и личаха добре единствено на двойка номер четири.

— Торпедни тръби? Не, четири от тях са вътре. — Гриър бръкна в чекмеджето си и извади увеличително стъкло. Във века на

компютърно увеличените образи то порази Райън с очарователния си анахронизъм.

— Ти караш подводници, Джеймс — отбеляза Дейвънпорт.

— Това беше преди двадесет години, Чарли. — Той беше прекратил кариерата си на строеви офицер и бе станал професионален шпионин в началото на шестдесетте години. Райън забеляза, че капитан Казимир носеше емблема на военноморски пилот, изобразяваща криле, и прояви благоразумие, оставайки мълчалив.

— Хм, не може да са торпедни тръби. Четирите, както е нормално, са при вълнореза, зад тези отвори... диаметърът им май е около метър и осемдесет, два метра. Ами ако са тръби за изстрелване на новите крилати ракети, които разработват?

— Същото мислят и в Кралския флот. Имах възможността да разговарям по този въпрос с разузнавачите им. Но не ми се вярва. Защо да поставят противокорабно оръжие на стратегически носител? Ние не го правим, а и разполагаме пушката си доста по-напред, отколкото го правят те. Вратите са разположени симетрично на оста на подводницата. Ракети не могат да се изстрелват от кърмата, сър. Отворите почти докосват витлата.

— Нещо свързано със сонарните антени — предположи Дейвънпорт.

— Може да се приеме, ако се влачат само с едно витло. Но защо са им две? — запита Райън.

Дейвънпорт го погледна злобно.

— Обичат изобилието.

— Две врати отпред, две отзад. Мога да приема, че са тръби за крилати ракети, мога да приема и буксирни антени. Но две групи врати с абсолютно еднакъв размер? — поклати глава Райън. — Твърде много съвпадения. Мисля, че това е нещо ново. Ето кое прекъсна строителството ѝ за толкова дълго. Те са измислили нещо ново и последните две години са прекарвали в реконструиране на „Тайфун“, за да я нагодят. Добавили са също и още шест ракети за всеки случай.

— Предположение — подметна Дейвънпорт.

— За това ми плащат.

— Добре, Джак, какво мислиш за това? — попита Гриър.

— Не зная, сър, не съм инженер.

Адмирал Гриър изгледа кратко гостите си, усмихна се и се облегна назад в стола си.

— Господа, с какво разполагаме? В стаята са се събрали деветдесет години военноморски опит плюс този млад аматьор — посочи той към Райън. — Добре, Джак, ти ни смяташ за нещо. Но защо си донесъл всичко това лично?

— Искам да ги покажа на някого.

— На кого? — наклони подозрително глава Гриър.

— Скип Тайлър. Някой от вас познава ли го?

— Аз — кимна Казимир. — Той беше с една година след мен в училището в Анаполис. Май пострада или нещо такова.

— Да — потвърди Райън. — Загуби крака си в автомобилна катастрофа преди четири години. Отивал да поеме командването на „Лос Анджелис“, когато го помел пиян шофьор. Сега преподава технически науки в академията и консултира Командването на морските системи — технически анализ, преглед на корабните конструкции. Защитил е докторат по технически науки и знае как да мисли нестандартно.

— Какво ще кажеш за разрешителното му за работа със секретни документи? — попита Гриър.

— Свръхсекретни и дори повече заради работата му в Кристъл Сити.

— Възражения, Чарли?

Дейвнпорт се намръщи. Тайлър не принадлежеше към разузнавателното братство.

— Това ли е човекът, който даде оценка за новия „Киров“?

— Да, сър, сега си спомням за това — отговори Казимир. — Той и Сондърс от Морски системи.

— Беше добра работа. Аз нямам нищо против.

— Кога искаш да се срещнеш с него? — обърна се Гриър към Райън.

— Днес, ако нямате нищо против, сър. Така и така ще трябва да прескоча до Анаполис, за да взема нещо от къщи, и... е, да напазарувам набързо за Коледа.

— Ами? Кукли? — попита Дейвнпорт.

Райън се обърна и погледна адмирала в очите.

— Да, сър, точно така. Малкото ми момиченце иска Барби-скиорка и някои принадлежности за кукли. Никога ли не сте се правили на Дядо Коледа, адмирале?

Дейвънпорт разбра, че Райън няма да отстъпи повече. Той не беше подчинен, когото можеш да унижаваш. Райън можеше винаги да си тръгне, затова опита нова тактика.

— Казаха ли ти там, че „Октомври“ отплува миналия петък?

— Ами? Не — оказа се неподготвен Райън. — Мислех, че по план няма да тръгне преди този петък.

— Също и ние. Капитан е Марко Рамиус. Чувал ли си за него?

— Само от втора ръка. Англичаните казват, че е доста добър.

— Нещо повече — отбеляза Гриър. — Той е вероятно най-добрият командир на подводница, който имат. Имахме доста дебело досие за него, когато работех за DIA^[1]. Кой от твоите го преследва, Чарли?

— Определихме „Бремертън“. Подводницата не беше на позиция, когато Рамиус отплува, заради малък ремонт, но вече е в строя. Капитан е Бъд Уилсън. Помниш ли баща му?

Гриър се изсмя високо.

— Ред Уилсън? Това беше един истински смел подводничар. Момчето му струва ли нещо?

— Така се говори. Рамиус е може би най-добрият, който руснаците имат, но Уилсън разполага с подводница от типа 688. До края на седмицата ще имаме нови сведения за „Червения октомври“ — изправи се Дейвънпорт. — Време е да се връщаме, Джеймс. — Казимир побърза да вземе палтата. — Мога ли да задържа тези снимки?

— Така мисля, Чарли. Само не ги окачвай на стената, дори и само за да забиваш стрелички в тях. Предполагам, че ти също трябва да вървиш, Джак.

— Да, сър.

Гриър вдигна телефонната слушалка.

— Нанси, на доктор Райън ще му трябват кола и шофьор до петнадесет минути. Да. — Остави слушалката и с махване на ръка позволи на Дейвънпорт да излезе. — Няма смисъл да газиш снега. Освен това сигурно ще караш в насрещното платно след прекараната година в Англия. Барби-скиорка ли, Джак?

— Вие имате само синове, нали, сър? Момичетата са различни — ухили се Райън. — Вие никога не сте виждал малката ми Сали.

— Момиченцето на татко?

— Аха. Господ да е на помощ на този, който се ожени за нея. Мога ли да оставя тези снимки на Тайлър?

— Надявам се да си прав за него, синко Да, той може да ги задържи, ако — но само ако — има сигурно място, където да ги пази.

— Разбрано, сър.

— Като се върнеш, вероятно късно — при тия пътища... В „Мариът“ ли си отседнал?

— Да, сър.

Гриър се замисли.

— Аз вероятно ще работя до късно. Отбий се тук, преди да си легнеш. Може да се наложи да прегледаме заедно някои неща.

— Става, сър. Благодаря за колата — изправи се Райън.

— Върви да купиш куклите си, синко.

Гриър гледаше след излизация. Харесваше Райън. Момчето не го беше страх да изрази мнението си. Отчасти това се дължеше на парите, които имаше, и още повечето пари, за които се беше оженил. Това беше независимост, която даваше предимства. Райън не можеше да бъде купен, подкупен или заплашен. Той винаги можеше да се върне изцяло към писане на исторически книги. Райън беше направил състояние в продължение на четири години като борсов брокер, залагайки собствени пари в свързани с голям риск ценни книжа и правейки големи удари, преди да зареже всичко, защото, както казваше, не искал да притиска късмета си. Гриър не вярваше в това. Той смяташе, че на Райън му е дотегнало — дотегнало да прави пари. Той поклати глава. Талантът, помагал на Райън да избира печеливши акции, сега беше посветен на ЦРУ. Райън бързо се развиваше като един от най-добрите анализатори на Гриър, връзките му в Англия го правеха два пъти по-ценен. Райън имаше способността да пробира от купища данни и да открие трите или четирите факта, които означаваха нещо. Това беше рядкост за ЦРУ. Управлението все още харчи твърде много пари за събиране на сведения, помисли Гриър, без да ги сравнява и съпоставя достатъчно. Анализаторите не притежаваха нищо от създадения от Холивуд обаятелен образ на таен агент в чужда страна. Но Джак знаеше как да анализира докладите на такива мъже, както и

данни, получени от технически източници. Той знаеше как да взема решения и не го беше страх да казва какво мисли, без да го е грижа дали се харесва на шефа му или не. Понякога това дразнеше стария адмирал, но като цяло му харесваше да има подчинени, които да може да уважава. В ЦРУ имаше твърде много хора, които умееха единствено да целуват задници.

ВОЕННОМОРСКА АКАДЕМИЯ НА САЩ

Загубата на левия крак до над коляното не беше отнела дяволития, приятен изглед на Оливър Уендъл Тайлър, нито пък жаждата му за живот. Жена му можеше да го потвърди. Откакто беше напуснал действителна служба преди четири години, те бяха добавили още три деца към двете, които вече бяха създали, и работеха по шестото. Райън го завари да седи до един чин в празна класна стая на Рикоувър Хол — научната и техническа сграда на Военноморската академия на САЩ. Преглеждаше писмени работи.

— Как я караш, Скип? — облегна се Райън на касата на вратата. Шофьорът му от ЦРУ беше останал в коридора.

— Здравсти, Джак! Мислех, че си в Англия — скочи на крак Тайлър, по собствения му израз, и закуцука към Райън, за да стисне ръката му. Протезата на крака му вместо с лъжестъпало завършваше с квадратно парче, покрито с гума. В коляното тя се сгъваше, но съвсем слабо. Шестнадесет години по-рано той бил нападател в сборния американски отбор по ръгби и тялото му беше кораво като алуминия и стъклопластите на протезата. Ръкостискането му можеше да накара дори горила да потрепери. — И така, какво правиш тук?

— Наложил ми се да долетя по работа и да напазарувам малко. Как са Джин и... петимата малчугани?

— Петима и две трети.

— Пак ли? Джин трябва да те накара да спреш.

— Това казва и тя, но при мен доста неща не се връзват — засмя се Тайлър. — Предполагам, че наваксам за всичките си монашески години. Ела тук и си вземи стол.

Райън седна до ръба на бюрото, отвори куфарчето си и подаде една папка на Тайлър.

— Тук имам някои снимки, които искам да погледнеш.

— Добре — отвори Тайлър папката. — Чия е? Руска? Голяма мръсница. Това в основата си е конфигурацията на „Тайфун“. И все пак е много променена. Двадесет и шест ракети вместо двадесет. Изглежда по-дълга. И корпусът е малко по-сплескан. И по-широк?

— Два или три метра.

— Чух, че работиш за ЦРУ. Не може да се говори за това, нали?

— Нещо такова. И никога не си виждал тези снимки, Скип. Разбрано?

— Да — присвиха се очите на Тайлър. — Заради какво искаш да ги погледна?

Райън издърпа изпод папката две увеличени КОПИЯ.

— Тези врати — на вълнореза и кърмата.

— Ъхъ. — Тайлър ги постави една до друга. — Доста са големи. Имат два метра или горе-долу толкова и са подредени по две от носа до кърмата. Изглеждат симетрични по цялата ос. Не са тръби за крилати ракети, а?

— Такива неща поставят ли се на стратегически ракетни подводници?

— Руснаците са интересни хора, Райън, и правят нещата по свой си начин. Това са същите хора, които построиха „Киров“ с ядрен реактор и парогенератор, работещ с течено гориво. Хм, две витла. Задните врати не могат да бъдат за сонарните антени. Ще се заплетат във витлата.

— Ами ако пуснат само едното витло?

— Това го правят при надводните кораби за икономия на гориво и понякога при щурмовите си подводници. Да се управлява двувитлова ракетна подводница само с един работещ винт, може да се окаже доста сложно при това бебче. Предполагам, че тайфуните имат проблеми с управлението, а подводниците, които капризничат, са много чувствителни към регулировката на задвижването им. Накрая започваш така да се люшкаш, че губиш курса. Забелязал ли си как вратите се събират при кърмата?

— Не, не съм.

Тайлър вдигна очи.

— По дяволите! Трябваше веднага да се сетя. Това е задвижваща система. Не трябваше да ме заварваш, докато оценявам писмени работи. Това превръща мозъка в желе.

— Задвижваща система?

— Така изглежда, о, май беше преди около двадесет години, докато идвах тук на училище. Но нищо не направихме. Много е неефикасно.

— Добре де, разказвай!

— Наричаха го тунелно задвижване. Знаеш, че на запад има много водоелектрически централи. Повечето от тях на язовири. Водата се излива върху колела и върти генератори. Сега са създадени нови, които промениха нещата. Добират се до подземни реки и водата върти работни колела, които въртят генераторите вместо подобрените воденични колела. Работното колело прилича на перката, въпреки че съществуват някои технически различия, но нищо сериозно. Дотук ясно ли е?

— При тази конструкция всичко е наопаки. Засмукваш вода при вълнореза и работните колела я изхвърлят при кърмата, движейки кораба. — Тайлър замълча намръщен. — Доколкото си спомням, в един тунел трябваше да се въртят няколко такива колела. Такава разработка е правена още в началото на шестдесетте години, но е изоставена на етап модел. Едно от нещата, които открили, било, че едно колело не може да работи така добре, както няколко. Нещо от рода на обратно налягане. Нов принцип, който изскочил неочаквано. Приключили с четири, доколкото си спомням, и се е очаквало да прилича на нещо като система от компресори в реактивен двигател.

— Защо е била зарязана? — бързо записваше Райън.

— Най-вече по причини на ефективност. Тръбите могат да поемат определено количество вода независимо от мощността на двигателите. А и задвижващата система се нуждае от много място. Това се оправя частично чрез електроиндукционни мотори според мен, но дори и в този случай се стига до много допълнителни машинарии вътре в корпуса. Подводниците не разполагат с толкова място, дори и това чудовище. Предполага се, че таванът на максималната скорост ще бъде около десет възела, а това не е достатъчно, въпреки че в действителност кавитационните звуци се елиминират.

— Кавитационни?

— Когато едно колело се върти във вода с висока скорост, се получава област на ниско налягане зад задния ръб на работната лопатка. Това може да причини изпаряване на водата, което създава гроздове от малки мехурчета. Те не могат да съществуват дълго в условията на водното налягане и когато се разпаднат, водата се втурва срещу лопатките. Това води до три неща. Първо, вдига шум, а ние подводничарите мразим шума. Второ, може да предизвика вибрации

още нещо, което не обичаме. Например, старите пътнически лайнери обикновено имали вибрации с амплитуда от порядъка на няколко милиметра при кърмата, дължащи се изцяло на кавитация и приплъзване. Необходима е дяволски много сила, за да накараш един 50 000-тонен кораб да вибрира, а такава една сила го съсипва. Трето, къса винтовете. Огромните колела изкарват едва няколко години. Ето защо лопатките в миналото са били прикрепвани с болтове към главините, вместо да бъдат отливани като едно цяло. Вибрациите са основният проблем на надводните кораби и износването на винтовете накрая било преодоляно чрез подобрени металургични технологии.

— И така, тунелната задвижваща система избягва кавитационния проблем. Кавитацията продължава да съществува, но шумът от нея се губи в тунелите. Тона върши Добра работа. Проблемът е, че не може да се постигне голяма скорост, без тунелите да са много широки, което ги прави непрактични. Докато една група работила върху това, друга се опитвала да подобри конструкцията на витлото. Типичното витло на подводниците днес е доста голямо, така че да може да се върти побавно при дадена скорост. Колкото по-малка е скоростта на въртене, толкова е по-малка кавитацията. Но проблемът се утежнява от дълбочината. Високото налягане на водата стотина метра по-надолу забавя образуването на мехурчета.

— В такъв случай защо руснаците не прекопират нашата конструкция?

— По няколко причини, вероятно. Витлата се проектират за определена комбинация от корпус и двигател, така че прекопирането им от нас няма да им свърши работа. Освен това голяма част от тази работа е експериментална. Правят се огромен брой опити и грешки. Много е по-трудно, отколкото, да кажем, да се проектира самолетно крило, защото напречното сечение на едно витло се променя основно от една точка до друга. Предполагам, че друга причина е металургичната им технология, която не е развита колкото нашата — същата причина, поради която и самолетните и ракетните им двигатели не са ефективни колкото нашите. Тези нови конструкции изискват високоякостни сплави. Те са предмет на тясна специализация и аз съм запознат само с основните неща.

— Добре, ти казваш, че това е безшумна задвижваща система и максималната скорост е около десет възела? — поиска Райън да си

изясни този въпрос.

— Приблизително. Ще трябва да извърша малко компютърно моделиране, за да уточня цифрата. Вероятно данните все още могат да се намерят някъде в лабораторията на „Тейлър“. — Тайлър имаше предвид проектантската лаборатория на командването на морските системи на северния бряг на река Севърн. — Предполагам, че информацията е все още засекретена, а и трябва да се приема с големи резерви.

— Защо?

— Работата бе извършена преди около двадесет години. Успяха да стигнат едва до петметрови модели — твърде малки за такова голямо нещо. Спомням си, че се бяха натъкнали на нов принцип, този с обратното налягане. Може да е имало и други. Мисля, че са опитали някои компютърни модели, но дори и да са го направили, математическото моделиране по това време беше безкрайно неразвито. За да повтора всичко това днес, трябва да получа старите данни и програми от „Тейлър“, да ги проверя и след това да съставя нова програма, основаваща се на тази конфигурация — той почука с пръст по снимките.

— Но ти би ли могъл да се справиш?

— Разбира се. Ще ми трябва точните размери на това бебе, но съм правил същото за групата в Кристъл Сити. Тежката работа е в компютърното време. Ще ми трябва голяма машина.

— Може би ще ти уредя достъп до нашите.

Тайлър се засмя.

— Май няма да свърши работа, Джак. Това е специализирана материя. Говоря за „Крей-2“, един от най-големите. За да се извърши това, трябва да се симулира математически поведението на милиони малки частици вода — водния поток над и в този случай през целия корпус. Същата работа, каквато НАСА трябваше да свърши по совалката. Самата работа е лесна, труден е мащабът. Изчисленията са прости, но в една секунда трябва да се извършат милиони от тях. Това означава един голям „Крей“, а наоколо има само няколко от този модел. Мисля, че НАСА разполага с един в Хюстън. Флотът има няколко в Норфолк, но тях можеш да ги забравиш. Военновъздушните сили имат един в Пентагона, според мен, и всички останали са в Калифорния.

— Но ти би ли могъл да се справиш?

— Да.

— Добре, хващай се на работа, Скип, а аз ще се погрижа да получиш компютърното си време. Колко?

— Зависи доколко е добра информацията в „Тейлър“. Може би една седмица, може би по-малко.

— Колко ще искаш?

— Оу, хайде, Джак! — отпрати го с махване на ръката Тайлър.

— Скип, днес е понеделник. Доставяш ни тези данни до петък и получаваш двадесет хиляди долара. Ти ги заслужаваш, а аз искам данните. Съгласен?

— Става.

Двамата си стиснаха ръце.

— Мога ли да задържа снимките?

— Ще ти ги оставя, ако имаш сигурно място, където да ги пазиш. Никой не трябва да ги вижда, Скип. Никой.

— В стаята на началника има чудесна каса.

— Добре, но той не трябва да ги вижда. — Началникът беше бивш подводничар.

— Това няма да му хареса — каза Тайлър. — Но добре.

— Накарай го да се обади на адмирал Гриър, ако се възпротиви. Ето на този номер — подаде му една картичка Райън. — Можеш да ме намериш тук, ако ти потрябвам. Ако в момента ме няма, потърси адмирала.

— Толкова ли е важно?

— Достатъчно. Ти си първият човек, който даде смислено обяснение за тези люкове. Ето защо дойдох тук. Ако успееш да направиш този модел за нас, той ще ни бъде дяволски полезен. Скип, още веднъж: това е безкрайно поверително. Ако позволиш на някого да ги види, ще ми съдерат задника.

— Да, да, Джак. Ти ми определи срок и ще е добре, ако се захвана веднага. Ще се видим пак.

След като си стиснаха ръцете, Тайлър извади подвързан бележник и започна да вписва в него нещата, които трябваше да свърши. Райън напусна сградата заедно с шофьора. Спомни си за един магазин за играчки на Втора магистрала от Анаполис. Трябваше да купи куклата за Сали.

ГЛАВНА КВАРТИРА НА ЦРУ

Райън се върна в ЦРУ към осем часа същата вечер. Мина бързо през охраната и влезе в кабинета на Гриър.

— Е, намери ли своята сърфинг-Барби? — вдигна очи Гриър към него.

— Барби-скиорка — поправи го Райън. — Да, сър. Хайде де, никога ли не сте се правили на Дядо Коледа?

— Моите пораснаха твърде бързо, Райън. Дори внуците ми вече не са на тази възраст. — Той се обърна, за да налее кафе. Райън се запита дали този мъж някога спеше. — Имаме нови сведения за „Червения октомври“. Изглежда, руснаците разиграват някакво голямо учение по противолодъчна отбрана в североизточно Баренцово море. Половин дузина самолети за откриване и борба с подводници, група фрегати, една ударна подводница от типа „Алфа“ и всичко това се върти в кръг.

— Вероятно учение по откриване на цели. Скип Тайлър твърди, че тези врати са за нова задвижваща система.

— Ами! — седна Гриър. — Разказвай!

Райън извади бележника си и направи резюме на познанията си по подводна техника.

— Скип каза, че ще успее да моделира с компютър ефективността ѝ — заключи той.

Веждите на Гриър се вдигнаха.

— Кога?

— Може би в края на седмицата. Казах му, че ако свърши до петък, ще му платим за работата. Двадесет хиляди звучи разумно.

— Ще има ли някакво значение?

— Трябва, сър, ако получи изходните данни, от които се нуждае. Скип е умен. Искам да кажа, че в академията не раздават докторати, а той е един от първите пет в класа си.

— Това струва ли двадесет хиляди от парите ни? — Гриър беше прочут със скъперничеството си.

Райън знаеше как да му отговори.

— Сър, ако ние следваме нормалната процедура, ще трябва да се свържем с някои от бандитите на Белтуей. — Райън имаше предвид консултантските компании, осеяли околновръстния път около Вашингтон. — Те ще ни вземат пет или десет пъти повече и ще бъдем щастливи, ако получим данните до Великден. А по този начин може би ще ги получим, докато подводницата е все още в морето. Ако се случи най-лошото, аз ще платя. Мислех, че искате данните спешно, а това е точно по неговата част.

— Прав си. — Не за пръв път Райън бе съкратил нормалната процедура и в предишните случаи се бе справял съвсем задоволително. Гриър беше човек, който гони резултати. — Добре, руснаците имат нова подводница с безшумна задвижваща система. Какво означава всичко това?

— Нищо добро. Ще зависим от способността си да преследваме щурмоваците им с нашите ударни подводници. По дяволите, ето защо преди няколко години те се съгласиха с предложението ни всеки да държи лодките си на петстотин мили от бреговете на другия и защо повечето време държат подводниците си в пристанищата. Тази подводница може да промени играта. Между другото, не разбрах от какво е направен корпусът на „Червения октомври“.

— Стомана. Тя е твърде голяма за титаниев корпус или най-малкото заради цената. Знаеш колко струват алфите.

— Много, като се има предвид резултатът. Дават куп пари за свръхздрав корпус и след това в него поставят шумна силова уредба. Тъпо.

— Може би. Но и мен нямаше да ме е грижа, ако развивах тази скорост. Между другото, ако безшумната им задвижваща система наистина действа, те биха могли да се промъкнат в континенталния ни шелф.

— Пуск по ниска траектория — каза Райън. Това беше един от най-противните сценарии за ядрена война, в който морскобазирана ракета се изстрелва от по-малко от петстотин мили от целта. Вашингтон е едва на сто мили по права линия от Атлантическия океан. Въпреки че ракета, летяща с огромна скорост по ниска траектория, губи много от точността си, то няколко от тях могат да експлодират над Вашингтон няколко минути след изстрелването им, без да дадат възможност на президента да реагира. Ако руснаците получат

възможността да премахнат президента толкова бързо, последвалото разкъсване на командната верига би им дало достатъчно време да унищожат наземните ракети, защото никой няма да има властта да даде заповед за ответен удар. Този сценарий е показан стратегически вариант на най-обикновено бандитско нападение, помисли Райън. Един бандит никога не атакува ръцете на жертвата си, а се цели в главата. — Мислиш, че „Октомври“ е построен с този замисъл?

— Сигурен съм, че им е хрумнало — отбеляза Гриър. — Ние поне бихме си го помислили. Е, все пак „Бремертън“ е там, за да я държи под око, и ако тези данни се окажат полезни, ще се погрижим да дадем някакъв отговор. Как се чувстваш?

— Тръгнал съм от пет и половина, лондонско време. Дълъг ден, сър.

— Така и предполагам. Добре, с афганистанската история ще се занимаваме утре сутринта. Поспи малко, синко.

— Да, да, сър. — Райън си взе палтото. — Лека нощ.

До „Мариът“ имаше петнадесет минути път с кола. Райън направи грешката да включи телевизора за началото на футболното предаване във всеки понеделник вечер. Играеха Синсинати и Сан Франциско. Двата най-добри защитници в лигата се бяха изправили един срещу друг. Американският футбол беше нещото, което липсваше в живота му в Англия, и остана буден почти три часа преди да се унесе в сън пред работещия телевизор.

Център за управление на SOSUS^[2]

За посетителя нямаше да бъде трудно да сбърка залата с център за управление на НАСА, ако всички в нея не бяха във военни униформи. Пултовете за управление бяха наредени в шест широки редици и всеки един имаше собствен телевизионен екран и клавиатура със светещи пластмасови бутони, циферблати, жакове за слушалки, аналогови и цифрови контролни прибори. Старши специалистът по океанография Дийк Франклин седеше пред пулт петнадесет.

В залата се помещаваше атлантическото управление на SOSUS. Самата тя се намираше в невзрачна сграда с бетонни стени без прозорци, с голяма климатична инсталация върху плоския покрив и

акронимно закодиран син знак върху добре поддържана, но вече пожълтяла поляна. Трите входа се охраняваха незабележимо отвътре от въоръжени морски пехотинци. В мазето имаше два суперкомпютъра „Крей-2“, обслужвани от двадесет оператори новаци, а зад сградата бяха разположени три наземни сателитни станции. Мъжете пред пултовете за управление и компютрите бяха свързани електронно чрез сателитни и наземни линии със системата за хидроакустично разузнаване.

САЩ и другите натовски страни бяха разположили комплекси от чувствителни сонарни сензори из всички световни океани и особено по маршрутите на съветските подводници към открито море. Стотиците SOSUS сензори получаваха и предаваха невъобразимо голямо количество информация и за да се помогне на операторите на системата да я класифицират и анализират, беше разработено цяло ново семейство компютри — суперкомпютрите. SOSUS, изпълняваше задачите си прекрасно. Почти нищо не можеше да пресече създадената бариера, без да бъде засечено. Дори свръхтихите американски и английски ударни подводници биваха засичани. Сензорите, легнали на дъното на морето, биваха периодично модернизирани и много от тях вече бяха оборудвани със собствени процесори на сигналите за подбор на данните, които предаваха, облекчавайки по този начин централните компютри и създавайки възможност за бързо и точно класифициране на целите.

Пултът за управление на Франклин получаваше данни от верига сензори, „посадени“ покрай брега на Исландия. Той отговаряше за квадрат със страна от четиридесет морски мили^[3] и секторът му се застъпваше с тези на изток и запад, така че на практика трима оператори постоянно следяха всяка частица от бариерата. Ако той влезеше в контакт, първо уведомяваше другите оператори и след това въвеждаше доклад за контакта в компютърния терминал, който от своя страна го изписваше върху главния контролен екран в контролната зала, намираща се в дъното на етажа. Старшият дежурен офицер имаше често упражняваната власт да поддържа контакт с широка гама от средства — от надводни кораби до самолети за борба с подводници. Двете световни войни бяха научили американските и английските офицери да поддържат морските си линии за връзка в постоянна готовност.

Въпреки че този скромен, приличащ на гробница, комплекс никога не беше показван на обществеността и въпреки че не притежаваше нищо характерно за военния живот, дежурните в него бяха измежду най-важните в служба на своята страна. Без тях цели нации биха измрели при война.

Франклин се бе облегал във въртящия се стол и пуфкаше замислено със стара лула от корен на изтравниче. В стаята около него беше съвсем тихо. Но дори и да не беше, петстотиндоларовите му слушалки го изолираха напълно от външния свят. Двадесет и шест годишен старшина, Франклин беше изкарал цялата си служба на разрушители и фрегати. Подводниците и подводничарите за него бяха врагове, независимо какъв флаг развяваха или каква униформа носеха.

Едната му вежда се вдигна нагоре и почти напълно плешивата му глава се наклони на една страна. Дръпванията от лулата станаха неравномерни. Дясната му ръка се протегна към пулта за управление и изключи сигналните процесори, така че да може да чуе звука без намесата на компютъра. Но и това не му свърши работа. Фоновият шум беше твърде силен. Той включи филтрите отново. След това се опита да направи някои промени в настройката на азимута. Сензорите на SOSUS бяха проектирани да извършват азимутни проверки чрез избирателно използване на отделни рецептори, които той можеше да манипулира електронно, получавайки първо един азимут, и след това, като използва съседен комплект, да триангулира, за да определи местоположението. Контактът беше много слаб, но недалеч от линията, прецени той. Франклин погледна със съмнение компютърния си терминал. Там беше „Далас“. Пипнах те, каза си той с тънка усмивка. До него се промъкна друг шум, нискочестотно бучене, което продължи само няколко секунди, преди да заглъхне. Но все пак не беше толкова тихо, за да не го долови. Защо не го бе чул, преди да превключи приемния азимут? Остави лулата си и започна да настройва контролния пулт.

— Старши? — достигна до него глас през слушалките. Беше старшият дежурен офицер.

— Да, командире?

— Можеш ли да дойдеш в контролната зала? Искам да чуеш нещо.

— Веднага, сър. — Франклин се надигна тихо. Капитан II ранг Куентин беше бивш капитан на разрушител с ограничени функции, след като беше спечелил битка с раково заболяване. Почти спечелил, поправи се сам Франклин. Химиотерапията беше унищожила рака с цената на почти всичката му коса, превръщайки кожата в нещо като прозрачен пергамент. Много лошо, мислеше Франклин, защото Куентин беше много добър човек.

Контролната зала беше повдигната на малко по-високо ниво от останалите стаи на етажа, така че хората в нея да могат да виждат цялата тайфа дежурни оператори и главния тактически екран на отсрещната стена. Беше изолирана от останалата част на залата със стъкло, което им позволяваше да си приказват, без да смущават операторите. Франклин намери Куентин на командното му място, откъдето можеше да се включи към всеки пулт на етажа.

— Здравсти, командире! — Франклин забеляза, че офицерът е напълнял малко. — Какво имате за мен, сър?

— Мрежата в Баренцово море. — Куентин му подаде чифт слушалки. Франклин слуша в продължение на няколко минути, но не седна. Както и много други хора, той също хранеше подозрения, че ракът е заразен.

— По дяволите, там май се вихри голям купон. Различавам две „Алфа“, „Чарли“, „Танго“ и няколко надводни кораба. Какво се мъти, сър?

— Има и една „Делта“, но тя току-що изплува и спря двигателите си.

— Изплува ли, сър?

— Да. Притиснаха я доста сериозно с активен сонар, след което я удариха с акустична вълна.

— А-ха. Игра на прехващане, и подводницата се провалила.

— Може би — потърка очи Куентин. Изглеждаше уморен. Работеше много, а жизнеността му не беше каквато трябваше да бъде. — Но алфите продължават да бръмчат и, както чуваш, се отправят на запад.

— О — замисли се Франклин за момент. — Тогава те търсят друга лодка. Може би „Тайфуна“, който се очакваше да отплува онзи ден.

— Това си помислих и аз, но тя тръгна на запад, а районът на учението е на североизток от фиорда. Загубихме я преди един ден. Сега „Бремертън“ се върти там и души за нея.

— Хитър капитан — реши Франклин. — Спрял двигателите и само дрейфва.

— Да — съгласи се Куентин. — От теб искам да слезеш долу при пулта, който наблюдава бариерата Норт Кейп, и да се помъчиш да я откриеш. Реакторът ѝ продължава да работи и тя трябва да издава някакъв шум. Операторите ни на този сектор не са много опитни. Ще изпратя един от тях за малко на твоя пулт.

— Добре, шкипер — кимна Франклин. Хората от тази част от командата бяха все още новаци, свикнали да работят с кораби. SOSUS изискваше повече тънкост. На Куентин не се налагаше да казва, че очаква Франклин да погледне в пултовете на цялата команда, наблюдаваща Норф Кейп, и може би да предаде няколко малки урока, докато прослушва каналите им.

— Попадна ли на „Далас“?

— Да, сър. Едва-едва, но мисля, че я хванах да пресича сектора ми и да се отправя към Тол Буут. Ако изпратим там „Орион“, ще успеем вероятно да я заградим. Може ли да ги пораздрусаме малко?

Куентин се разкикоти. Него също не го беше много грижа за подводниците.

— Не, с „Пъргавия делфин“ вече се свърши, старши. Само ще я регистрираме и ще накараме капитана да го разбере, когато се върне вкъщи. Добра работа, все пак. Знаете с каква репутация се ползва. Ние изобщо не би трябвало да я чуем.

— Тая няма да я бъде — изсумтя Франклин.

— Съобщи ми какво си открил, Дийк.

— Да, добре, шкипер. Пази се, чуваш ли?

[1] Defense Intelligence Agency — Разузнавателно управление към МО на САЩ — б. пр. ↑

[2] Sonar Surveillance System — Система за хидроакустично разузнаване — б. пр. ↑

[3] 1 морска миля = 1 852 метра — б. пр. ↑

ПЕТИ ДЕН
ВТОРНИК, 7 ДЕКЕМВРИ

МОСКВА

Кабинетът му не беше най-големият в Кремъл, но подходеше на нуждите му. Адмирал Юри Илич Падорин се появяваше на работа в седем всяка сутрин след пътуването с кола от шестстайния му апартамент на Кутузовски проспект. Големите прозорци на кабинета гледаха отвисоко към стените на Кремъл. Тези, които му предлагаха изглед към Москва река, сега бяха напълно замръзнали. Гледката не липсваше на Падорин, въпреки че кариерата му беше започнала преди четиридесет години като командир на речен катер, превозващ провизии по Волга до Сталинград. Сега Падорин беше най-висшият политически офицер в Съветския флот. Работа му бяха хората, не корабите.

Минавайки покрай секретаря си, мъж на около четиридесет години, той кимна рязко. Волнонаемният скочи на крака и последва адмирала във вътрешния кабинет, за да му помогне да свали шинела. На синята военноморска куртка на Падорин блестяха орденски ленти и златната звезда на най-желаната награда в съветската армия — Герой на Съветския съюз. Беше я спечелил още като луничав двадесетгодишен младеж, сновящ нагоре-надолу по Волга. Това бяха добри времена, си казваше той, когато трябваше да се крие от бомбите на германските „щуки“ и от неточния артилерийски огън на фашистите, опитващи се да спрат ескадрата му. Както повечето мъже, той не помнеше смразяващия ужас от битката.

Беше вторник сутрин и на бюрото му го очакваше цяла купчина поща. Секретарят му донесе чайник и чаша — обичайната руска стъклена чаша в метална рамка, но неговата беше от чисто сребро. Падорин беше работил дълго и усърдно, докато получи привилегиите, свързани с този кабинет. Той се настани в стола си и първо прегледа разузнавателните донесения, копия от информация, която се изпращаше всяка сутрин и вечер на оперативния командващ на съветския флот. Един политически офицер трябваше да бъде държан в течение на домогванията на империалистите, така че да може да инструктира хората си как да отговорят на заплахата.

Следваше официалната вътрешна поща на Народния комисариат на флота и Министерството на отбраната. Той имаше достъп до цялата кореспонденция на комисариата, докато тази на министерството беше внимателно подбирана, тъй като съветските въоръжени сили споделяха възможно най-малко информация. Този ден нямаше много поща и от двете места. Обичайното заседание в понеделник следобед беше свършило по-голямата част от работата за тази седмица и почти всичко, към което Падорин имаше отношение, беше предоставено за изпълнение на подчинените му. Той си наля втора чаша чай и отвори нов пакет цигари без филтър — навик, който не можеше да изостави въпреки леката сърдечна криза преди няколко години. Прегледа настолния си календар — до десет нямаше никакви среши.

Почти на дъното на купчината се намираще официално изглеждащ плик от Северния флот. Кодовият номер в горния ляв ъгъл показваше, че идва от „Червения октомври“. Не беше ли току-що прочел нещо по този въпрос?

Падорин прерови паметта си. Така, Рамиус не се е явил в своя район на учението? Той сви рамене. Ракетните подводници трябваше да бъдат неуловими и старият адмирал нямаше да бъде особено изненадан, ако Рамиус в момента дърпаше нечии опашки. Синът на Александър Рамиус беше примadona, която явно гради култ към собствената си личност: задържаше някои от обучаваните от него офицери и освобождаваше други. Падорин не можеше да не признае, че отхвърлените за строева служба бяха станали отлични замполити и бяха показали повече строеви знания, отколкото беше необходимо. Но дори и така, Рамиус беше капитан, който трябваше да бъде наблюдаван. Понякога Падорин го подозираше, че е повече моряк, отколкото комунист. От друга страна, баща му беше образец на партиен член и герой от Великата отечествена война. А синът? Години на отлични изяви, както и дълги години на вярно партийно членство. Той беше известен с енергичното си участие на събранията и няколко брилянтни есета. Хората в морския отдел на ГРУ^[1], съветското военно разузнавателно управление, докладваха, че империалистите го считат за опасен и опитен противник. Добре, помисли Падорин, копелетата трябва да се страхуват от хората ни. Вниманието му се върна отново към плика.

„Червения октомври“, ето това беше напълно подходящо име за боен кораб. Не само заради революцията, променила завинаги световната история, но и заради тракторния завод със същото име. Много сутрини Падорин беше поглеждал на запад от Сталинград, за да види дали фабриката продължава да съществува като символ на съветските бойци, сражавали се с хитлеристките бандити. Пликът носеше клеймо „поверително“ и секретарят не го беше отварял, както правеше с останалата рутинна поща. Адмиралът извади от чекмеджето нож за отваряне на писма. Беше предмет, свързан със сантиментален спомен и служил му дълги години. Когато първият му катер бе потънал под него в една топла августовска нощ на 1942 година, той бе доплувал до брега и върху му се бе нахвърлил германски младок, който не бе очаквал съпротива от полуудавен моряк. Падорин го бе изненадал, забивайки ножа си в гърдите му, при което острието се бе счупило наполовина. По-късно един машинист го бе заострил. Това вече не беше истински нож, но Падорин не искаше да изхвърли сувенира си.

„Другарю адмирал“, започваше писмото, но машинописът беше задраскан и заменен с написаното на ръка „Чичо Юри“. Така Рамиус се обръщаше шеговито към него преди няколко години, когато Падорин беше старши политически офицер на Северния флот. „Благодаря ти за доверието и възможността, която ми даде, да командвам този чудесен кораб!“ Рамиус беше длъжен да е благодарен, помисли Падорин. Заслужил или не, такъв пост не се дава на...

Какво? Падорин спря да чете и след това започна отначало. Забравената му цигара догоря в пепелника, докато Той стигна до края на първата страница. Шега! Рамиус беше известен с шегите си, но за тази щеше да си плати. Беше отишъл твърде далеч. Падорин обърна страницата.

„Това не е шега, чичо Юри. Марко.“

Падорин спря и погледна през прозореца. Кремълската стена в тази си част беше хранилище от ниши за праха на верните партийни членове. Не, той не е прочел писмото вярно. Започна отново, а ръцете му затрепераха.

Падорин имаше пряка линия с адмирал Горшков, която не минаваше през никакви ординарци или секретари.

— Другарю адмирал, тук е Падорин.

— Добро утро, Юри — обади се Горшков любезно.

— Трябва да те видя незабавно. Тук има една работа...

— Каква работа? — попита Горшков предпазливо.

— Трябва да я обсъдим на четири очи. Идвам веднага. — Той по никакъв начин не би обсъждал създаването се положение по телефона, защото знаеше, че е подслушван.

АМЕРИКАНСКАТА ПОДВОДНИЦА „ДАЛАС“

Операторът втори клас на сонар Роналд Джоунс беше изпаднал в обичайния си унес, както забеляза дивизионният му командир. Младият, прекъснал образованието си колежанин, се беше прегърбил над изпитателния си стенд с отпуснато тяло, затворени очи и лице, скрито зад празния израз, който придобиваше, когато слушаше на скъпия си личен касетофон някоя от многобройните си касети с музика на Бах. Джоунс беше човек, който категоризираше касетите си по техните дефекти — накъсано темпо на пиано, нескопосана флейта, неуверена валдхорна. Той слушаше звуците на морето със същото разграничаващо напрежение. Във всички флоти по света подводничарите бяха считани за странна порода, а те от своя страна гледаха на хидроакустиците като на чудаци. Въпреки това странностите им бяха сред най-толерираните в армията. Заместник-командирът обичаше да разказва истории за един старши сонарен оператор, с когото служил две години — мъж, който патрулирал с ракетни подводници в един и същи район през цялата си кариера. Той опознал така добре гърбавите китове, които прекарвали лятото в района, че започнал да ги вика по име. След уволнението си постъпил на работа в океанографския институт в Уудс Хоул, където се отнасяли към странностите му по-скоро със страхопочитание, отколкото с насмешка.

Преди три години Джоунс бил помолен да напусне Калифорнийския технически институт по средата на първата година. Той си направил една от остроумните шегички, с които студентите на този институт били известни, само че тя не намерила почва. Сега служеше във флота, за да осигури средства за завръщането си. Намерението му беше да защити докторат по кибернетика и обработка на сигнали. След получаване на степента щеше да постъпи на работа във военноморската изследователска лаборатория. Лейтенант Томпсън вярваше в това. При постъпването си на „Далас“ шест месеца по-рано той беше прочел досиетата на всичките си подчинени. Коефициентът на интелигентност на Джоунс беше 158 — най-високият на лодката.

Той имаше невъзмутим израз на лицето и тъжни кафяви очи, които жените намираха за неустойими. На брега Джоунс бе имал толкова похождения, че биха могли да съсипят цяло отделение морски пехотинци. Лейтенантът не можеше да го разбере. Самият той бе футболен герой в Анаполис, а Джоунс — кокалесто момченце, което слуша Бах. Не, не му беше ясно.

Ударната подводница на САЩ „Далас“ от клас 688 се намираше на четиридесет мили от брега на Исландия и приближаваше към пункта си за патрулиране под кодовото име „Тол Буут“. Беше закъсняла с два дни. Една седмица преди това подводницата бе участвала във военните маневри на НАТО „Пъргав делфин“, отложена с няколко дни, защото най-лошото време в Северния Атлантис от двадесет години насам беше забавило другите кораби. В това учение „Далас“ беше използвала отвратителното време, за да се промъкне и разгроми условната вражеска формация. Това беше още една превъзходна изява на „Далас“ и на нейния капитан — капитан II ранг Барт Манкузо, един от най-младите подводни командири във флота на САЩ. Изпълнението на задачата бе последвано от вежлива покана в базата „Суифтшуъ“ на Британските военноморски сили в Шотландия и американските моряци още не можеха да се преборят с махмурлука след празненството. Сега им бе поставена друга задача — продължение на подводната игра в Атлантика. В продължение на три седмици „Далас“ трябваше да следи движението по „червения маршрут номер едно“.

През последните четиринадесет месеца съветските подводници бяха използвали странна, но ефективна тактика за откъсване от следящите ги американци и англичани. На югозапад от Исландия руските подводници се втурваха към Рейкджейнс Ридж — верига от подводни възвишения, насочена към дълбините на Атлантическия басейн. Пръснати на разстояния от половин до пет мили, тези планини с остри си като нож била от вулканичен произход съперничеха по размер на Алпите. Върховете им се намираха на около триста метра под бурната повърхност на Северния Атлантис. До края на шестдесетте години подводниците почти избягваха да се доближават до тези върхове и още по-малко да се промушват до безчислените долини. През седемдесетте години съветските лодки бяха забелязани да патрулират около веригата през всички сезони и във всякакво време, обикаляйки района надлъж и нашир. След това, четиринадесет месеца

преди сегашното патрулиране на „Далас“, американската „Лос Анджелис“ бе преследвала съветска ударна подводница клас „Виктор II“. „Виктор“ заобиколила исландския бряг и се спуснала в дълбокото, приближавайки веригата. „Лос Анджелис“ я последвала. „Виктор“ се движила с осем възела, докато преминала през първата двойка подводни върхове, позната като „Близнаците на Тор“. Неочаквано развила максималната си скорост и поела на югозапад. Шкиперът на „Лос Анджелис“ направил опит да тръгне по следите на „Виктор“, но се провалил. Въпреки че подводниците от класа 688 бяха по-бързи от старите „Виктор“, руската подводница просто не намалила скоростта си в продължение на петнадесет часа, както се установило по-късно.

На пръв поглед опасността не изглеждаше чак толкова голяма. Подводниците разполагаха с прецизни инерционни навигационни системи, способни да определят местоположението с точност до няколкостотин метра всяка секунда. Но „Виктор“ заобикаляла канарите, сякаш капитанът ѝ ги виждал, както изстребител се върти из каньон, за да избегне ракетен противовъздушен огън. „Лос Анджелис“ не могла да продължи преследването между скалите. При всяка скорост над двадесет възела пасивните и активните ѝ сонари, включително дълбокомерът, ставали безполезни. По тази причина „Лос Анджелис“ плавала почти сляпа. По думите на командира ѝ по-късно, това било като да управляваш лек автомобил с изцяло боядисани стъкла, въртейки волана по карта и хронометър. Теоретически било възможно, но капитанът бързо разбрал, че инерционната навигационна система прави грешки от няколкостотин метра и положението се усложнявало от гравитационни смущения. За капак на всичко картите му били направени за надводни кораби. Знаело се, че предмети на по-големи дълбочини от няколкостотин метра са изместени на мили разстояние, но това дотогава не интересувало никого. Промеждутъците между планините станали по-малки, отколкото кумулативната му навигационна грешка и рано или късно той щял да се забие в някой планински скат с повече от тридесет възела в час. Капитанът дал заден ход и „Виктор“ се изплъзнала.

В началото бяха развивани теории, че руснаците по някакъв начин са маркирали един определен маршрут, който подводниците им следваха с висока скорост. Руските капитани бяха известни с лудите си акробатични номера, но може би разчитаха и на някаква комбинация от

инерционни системи, магнитни или жирокомпаси, настроени да следват определен маршрут. Тази теория остана недоразвита, защото през следващите седмици се установи, че руските подводници препускаха през планинската верига по различни маршрути. Единственото нещо, което американските и английските подводници можеха да направят, бе да спират периодично и да определят със сонари местоположението си и след това да побързат да ги настигнат. Но руските подводници никога не намаляваха скоростта и подводниците от класовете 688 и „Трафалгар“ продължаваха да изостават.

„Далас“ се намираше в пункт Тол Буут, за да наблюдава преминаващите руски подводници, да следи входа към коридора, който в американския флот се наричаше „червения маршрут номер едно“, и да слухти за всяко външно доказателство за нововъдението, позволяващо на руснаците да преминават през веригата така безгрижно. Преди да са го прекопирали, за американците съществуваха три непривлекателни варианта: можеха да продължават да губят контакт с руснаците, можеха да посрещат ударните подводници на познатите изходи на маршрута или да разположат цяла нова система за хидроакустично разузнаване.

Унесът на Джоунс продължи десет минути — по-дълго от друг път. Той обикновено определяше контакта за далеч по-кратко време. Сега морякът се облегна назад и запали цигара.

— Май се докопах до нещо, господин Томпсън.

— Какво е то? — приведе се Томпсън към преградата.

— Не зная. — Джоунс взе резервните слушалки и ги подаде на офицера. — Чуйте, сър.

Самият Томпсън беше кандидат за магистър по електроника и специалист по конструиране на сонарни системи. Очите му се затвориха плътно, докато се съсредоточаваше върху звука, който наподобяваше неясно нискочестотно ръмжене или може би свистене. Той не можеше да определи с точност. Послуша няколко минути, преди да остави слушалките, и поклати глава.

— Долових го преди половин час на страничната антена — каза Джоунс. Имаше предвид подсистема на многофункционалната хидроакустична станция ВQQ-5 на подводницата. Основният ѝ компонент се състоеше от купол с диаметър пет метра и половина,

разположен при вълнореза. Куполът се използваше едновременно за активни и пасивни операции. Новост в системата беше комплектът от пасивни сензори, които бяха монтирани по протежение на шестдесет метра от двете страни на корпуса. Това беше механичен аналог на сетивните органи по тялото на акула. — Загубих го, пак го хванах, отново го загубих и пак го засякох — продължи Джоунс. — Това не е звук от витло, нито от кит или риба. Повече прилича на вода, течаща по тръба, като се изключи това, че този забавен шум се появява и изчезва. Както и да е, пеленгът е приблизително две-пет-нула. Това означава, че източникът се намира между нас и Исландия, тоест не много далеч.

— Дай да видим на какво прилича. Може би това ще ни подсказва нещо.

Джоунс свали от една кука кабел с два щепсела. Вкара единия в контакта на хидроакустичния си пулт, а другия — в жака на близкия осцилоскоп. Дватама мъже загубиха няколко минути в работа върху хидроакустичните прибори, за да изолират сигнала. Достигнаха до непостоянна синусоидална крива, която всеки път успяваха да задържат едва за няколко секунди.

— Непостоянна — промърмори Томпсън.

— Да, странно е. Чува се постоянна, но не изглежда постоянна. Разбирате ли какво искам да кажа, Томпсън?

— Не, ти имаш по-добър слух.

— Това е, защото слушам по-добра музика, сър. Рокбокълукът е смърт за слуха.

Томпсън знаеше, че е прав, но за един дипломат на Анаполис не беше необходимо да го чува от редник. Старите ленти със записи на Джанис Джоуплин си бяха лично негова работа.

— Давай нататък.

— Да, сър. — Джоунс издърпа щепсела от осцилоскопа и го вкара в панел отляво на хидроакустичното табло непосредствено до компютърния терминал.

По време на последния основен ремонт „Далас“ беше получила и една много специална играчка заедно с хидроакустичната станция VQQ-5. Наречена ВС-10, тя представляваше най-мощният компютър, монтиран някога на подводница. Макар размерите му да бяха приблизително колкото на канцеларско бюро, цената надхвърляше пет

милиона долара и извършваше по осемдесет милиона операции в секунда. В компютъра бяха използвани новоразработени 64-битови процесори и най-съвременни обработващи програми. Обемната му памет можеше с лекота да поеме компютърните нужди на цяла ескадра от подводници. Предвиждаше се до пет години всяка ударна подводница да бъде оборудвана с такъв компютър. Задачата му, доста сходна на тази на значително по-голямата система за хидроакустично разузнаване, беше да обработва и анализира хидроакустични сигнали. ВС-10 отделяше околния шум и другите естествени морски звуци, класифицирайки и идентифицирайки само произвежданите от човек. Той можеше да идентифицира името на кораба само по индивидуалната му акустична характеристика подобно на установяването на самоличността по пръстов отпечатък или гласов тембър.

Програмното му осигуряване беше също толкова важно, колкото и самият компютър. Четири години по-рано един доктор на науките по геофизика, работещ в геофизическата лаборатория на Калифорнийския технически университет, бе създал програма от шестстотин хиляди операции, предназначена за предсказване на земетресения. Проблемът, към който програмата беше насочена, се състоеше в отделяне на сигнал от шум. Тя се справи със затрудненията на сеизмолозите, като разграничи случайните шумове, постоянно отчитани от сеизмографите, от действително необичайните сигнали, предшествващи сеизмично събитие.

Министерството на отбраната предостави за пръв път програмата на Командването за техническо оборудване на Военновъздушните сили, което я намери напълно задоволителна за задачите си при контролиране на ядрените взривове из целия свят в съответствие с договорите за ограничаване на въоръженията. Научноизследователската военноморска лаборатория също я преработи за свои собствени цели. Макар и не напълно подходяща за сеизмични предвиждания, програмата се оказа изключително добра за анализиране на хидроакустични сигнали. Програмата беше известна във флота като система-алгоритъм за обработка на сигнали (САОС).

ВЪВЕЖДАНЕ СИГНАЛ САОС, изписа Джоунс на монитора.
ГОТОВ, незабавно отговори компютърът.

ИЗПЪЛНЯВАЙ.
ИЗПЪЛНЯВАМ.

Въпреки фантастичната скорост на ВС-10, шестстотинте хиляди операции на програмата, накъсани от безбройни преходи, се нуждаеха от време, в което машината да отдели естествените звуци чрез критериите си за случайни профили и след това да се съсредоточи върху аномалните сигнали. Бяха необходими двадесет секунди — цяла вечност при компютрите. Отговорът се изписа на монитора. Джоунс натисна клавиш, за да направи копие на матричния принтер.

— Хм — откъсна той листа. — „Аномален сигнал, оценен като разместване на магма“. Това е начинът, по който САОС иска да каже „вземи две аспиричета и си гледай работата“.

Томпсън се разсмя. Въпреки всичкия шум, който бе съпровождал новата система, популярността ѝ във флота беше незначителна.

— Помниш ли докладите в Англия? Нещо за сеизмична дейност около Исландия, както през шестдесетте години, когато островът изригна.

Джоунс запали нова цигара. Той познаваше студента, който първоначално бе съставил това недоносче, наречено САОС. Единият от проблемите беше, че то имаше гадния навик да анализира погрешни сигнали, което не можеше да се разбере от резултатите. Освен това, тъй като програмата е била създадена основно за наблюдение на сеизмични явления, Джоунс подозираше, че тя е склонна да тълкува аномалиите именно като сеизмични. Той не харесваше тази вродена склонност и допускаше, че научно-изследователската лаборатория не я бе отстранила напълно. Едно нещо беше да се използват компютрите като средство и съвсем друго да им се позволи да мислят вместо човека. И като капак на всичко те винаги откриваха нови морски звуци, които никой и никога не бе долавял и още по-малко класифицирал.

— Сър, честотата е напълно погрешна поради една причинна — никъде не е достатъчно ниска. Дали да не опитам да хвана този сигнал с R-15? — Джоунс имаше предвид буксирната антена от пасивни сензори, която „Далас“ влачеше след себе си на малка скорост.

В този момент влезе капитан Манкузо с неизменната чаша кафе в ръка. Ако имаше нещо плашещо в капитана, помисли Томпсън, това е

талантът му да се появява винаги, когато става нещо. Да не би да е опасъл целия кораб с микрофони?

— Просто минавах отгук — обясни той небрежно. — Какво става в този прекрасен ден? — облегна се капитанът на преградата. Той беше дребен мъж, едва метър и петдесет и пет сантиметра висок, който през целия си живот се беше борил за линията си, но вече губеше поради добрата храна на подводницата и липсата на физически упражнения. Тъмните му очи бяха оградени с присмехулни бръчици, които ставаха по-дълбоки винаги когато се готвеше да извърти номер на някой друг кораб.

Ден ли беше, запита се Томпсън. Шестчасовите дежурства на подводницата бяха предназначени за удобство в работата, но след няколко смени трябваше да се натиска бутона на ръчния часовник, за да се определи дали е ден или нощ — в противен случай дневниците можеха да бъдат попълнени погрешно.

— Шкипер, Джоунс попадна на странен сигнал на страничната антена. Компютърът твърди, че е магмено разместване.

— И Джоунси не е съгласен с него — за Манкузо не беше необходимо да пита.

— Не, сър, капитане. Не съм. Не зная какво е, но съм сигурен, че не е това.

— Отново ти срещу машината.

— Шкипер, САОС работи добре през повечето време, но понякога се държи като идиот. — Епитетът, използван от Джоунс, беше най-силната ругатня на електронниците. — Първо, честотата е изцяло погрешна.

— Добре, ти какво мислиш?

— Не зная, капитане. Не е шум от витло, нито пък някой от естествените звуци, които съм чувал. Освен това... — Джоунс беше поразен от непринудеността на разговора с командващия офицер дори и след три години на ядрената подводница. Екипажът на „Далас“ беше като едно голямо семейство, защото всички се трудеха изключително усърдно. Капитанът беше бащата. Помощник-капитанът, съгласяваха се всички с готовност, беше майката. Офицерите бяха юношите, а редниците и сержантите бяха децата. Най-важно от всичко беше, че ако имаше да се каже нещо, капитанът го изслушваше. За Джоунс това означаваше много.

Манкузо кимна замислено.

— Добре, продължавай да се занимаваш. Няма смисъл да се оставя цялата тая скъпа машинария да бездейства.

Джоунс се ухили. Някога беше разказал на капитана с пълни подробности как от това оборудване би могъл да направи най-добрата в света стереоуредба. Манкузо бе изтъкнал, че това няма да е голямо постижение, тъй като само хидроакустичното оборудване в тази стая струва над двадесет милиона долара.

— Господи! — изпъна се младши операторът в стола си. — Някой стъпи на газта.

Джоунс беше ръководител на хидроакустичната смяна. Другите двама дежурни отбелязаха новия сигнал. Джоунс превключи слушалките си към жака на буксирната антена, а двамата офицери се отдръпнаха, за да не му пречат. Той извади бележник и записа времето, преди да се заеме с контролните прибори. ВQR-15 беше най-чувствителната хидроакустична уредба на подводницата, но чувствителността ѝ не беше необходима за този контакт.

— По дяволите — промърмори тихо Джоунс.

— „Чарли“ — обади се младшият оператор.

Джоунс поклати глава.

— „Виктор“. Със сигурност е клас „Виктор“. Движи се с тридесет възела — страшни избухвания от кавитационен шум, — копае страхотни дупки във водата и не му пука кой го чува. Пеленг нула-пет-нула. Шкипер, около нас е чисто, а сигналът е едва доловим. Не е близо. — Това беше най-приблизителната оценка за разстояние, която Джоунс можеше да даде. „Не е близо“ означаваше всичко, което се намираще на повече от десет мили. Той се върна към контролните си прибори. — Мисля, че познавам този приятел. Това е този с огънатата лопатка на витлото — звучи, сякаш около него се е усукала верига.

— Прехвърли го на високоговорителя — нареди Манкузо на Томпсън. Не искаше да притеснява операторите. Лейтенантът вече беше започнал да въвежда сигнала във ВС-10.

Високоговорителят, монтиран на преградната стена, можеше да държи четирицифрена цена във всеки магазин за стереоуредби заради чистотата на звука и съвършената си динамика и, както всичко друго в подводницата клас 688, беше най-доброто, което можеше да се купи с

пари. Докато Джоунс работеше със звуковите прибори, те чуха виещото цвърчене от кавитацията на витло, пронизителния писък, отдаван на огънатата лопатка, и дълбокото ръмжене от работещия на пълни обороти реактор. Следващото нещо, което Манкузо чу, бе принтерът.

— Клас „Виктор I“, номер шест — заяви Томпсън.

— Точно така — кимна Джоунс. — „Вик“ — шест, пеленг все още нула-пет-нула. — Той мушна мундщука в слушалките си. — Контакт, сонар, имаме контакт. Клас „Виктор“, пеленг нула-пет-нула, измерена скорост на целта тридесет възела.

Манкузо се приведе към галерията и се обърна към лейтенант Пат Маниън, дежурен по кораб.

— Пат, попълни състава на групата за съпровождане и управление на огъня.

— Тъй вярно, капитане.

— Чакай малко! — вдигна ръка Джоунс. — Хванах още една — завъртя той няколко ръчки. — Тази е клас „Чарли“. Дяволите да ме вземат, ако и тя не прави дупка. Малко по на изток, пеленг нула-седем-три, скорост около двадесет и осем възела. Познаваме и този приятел. Да, „Чарли II“, номер единадесет. — Джоунс отдръпна слушалката от едното си ухо и погледна Манкузо. — Шкипер, руснаците да не правят днес състезание на подводници?

— Не са ме предупреждавали. Разбира се, ние тук не получаваме спортни вестници — разсмя се тихо Манкузо, разклащайки кафето в чашата си и криейки истинските си мисли. Какво, по дяволите, ставаше? — Предполагам, че трябва да отида отпред и да видя каква е тая работа. Спорна работа, момчета.

Той измина няколко крачки напред към щурмовия център. Маниън бе поел управлението заедно с един младши дежурен по кораб и седем старшини. Оператор първи клас по управление на огъня въвеждаше данни от анализатора за движението на целта в компютъра Марк 117. Друг офицер въвеждаше корекции, за да поеме контрола върху следенето на целите. В това нямаше нищо необичайно. Цялата смяна вършеше работата си бързо, но без напрежение, което се постигаше с години на обучение и тренировки. Докато подразделенията на другите родове войски обикновено се упражняваха срещу съюзници или срещу самите себе си в съперничество с

тактиката на Източния блок, ударните подводници на флота играеха с истински противник и без прекъсване. Подводниците действаха в реална бойна обстановка.

— Имаме си компания — забеляза Маниън.

— Не са много близо — обади се лейтенант Чарлз Гудмън. — Пеленгите не са се променили дори с косъм.

— Контакт, сонар. — Гласът беше на Джоунс и Манкузо отговори.

— Контакт. Какво има, Джоунси?

— Хванахме още една, сър. „Алфа 3“, пеленг нула-пет-пет. Чува се като земетресение, сър, но съвсем неясно.

— „Алфа 3“? Старата ни приятелка „Политовский“. Скоро не сме се натъквали на нея. Нещо друго да ми кажеш?

— Предположение, сър. Първо избълбука и след това утихна, като че ли прави завой. Мисля, че се отправя насам. Малко съмнително, сър. Долавяме и още един шум на североизток. Много е объркващо, за да го разберем веднага. Работим по въпроса.

— Добре, чудесно, Джоунси. Продължавай.

— Разбира се, капитане.

Манкузо се усмихна, остави телефонната слушалка и вдигна поглед към Маниън.

— Знаеш ли, Пат, понякога се питам дали Джоунси не е отчасти магьосник.

Маниън погледна към схемите, които Гудмън чертаеше върху хартия, за да поддържа компютърната обработка на данните за определяне на целта.

— Той е доста добър. Проблемът е, че вярва, че ние работим за него.

— В този момент го правим. — Джоунс беше техните очи и уши и Манкузо беше доволен, че го има.

— Чък? — обърна се Манкузо към лейтенант Гудмън.

— Пеленг постоянен и при трите контакта, сър. — Което означаваше, че целите се отправят към „Далас“. Също така означаваше, че не могат да обработят данните за дистанция, необходими за вземане на решение за стрелба. Не че всички искаха да стрелят, но това беше целта на учението.

— Пат, я да излезем малко на простор. Придвижи ни на около десет мили източно — заповяда Манкузо небрежно. Имаше две причини за тази заповед. Първо, щяха да установят базова линия, от която да изчислят с компютъра евентуалното разстояние до целта. Второ, по-дълбоките води щяха да създадат по-добри акустични условия, откривайки за тях отдалечената полоса на хидроакустична конвергенция. Капитанът огледа внимателно схемата, преценявайки тактическата ситуация, докато навигаторът даваше необходимите команди.

Бартоломео Манкузо беше син на бръснар, който затваряше всяка есен бръснарницата си в Сисеро, щата Илинойс, за да ходи на лов за елени в Мичиган. Барт придружавал баща си при тези ловувания, застрелял първия си елен още ненавършил дванайсет и продължил да го прави всяка следваща година, докато влязъл във военноморската академия. Никога след това ловът не му липсвал. Откакто станал офицер на ядрена подводница, се научил на много по-развлекателна игра. Сега ходеше на лов за хора.

Два часа по-късно иззвъня алармен звънец на ELF-радиото в свързочния пункт на подводницата. Както всички ядрени подводници, „Далас“ също влачеше дълга антена, настроена на изключително ниската честота на предавател, разположен в централната част на САЩ. Каналът покриваше досадно тясна информационна лента. За разлика от телевизионните канали, които предаваха хиляди, хиляди частици информация в един кадър, ELF-радиото подаваше данните бавно — приблизително един знак на всеки трийсет секунди. Дежурният радиооператор изчака търпеливо информацията да се запише на лентата. Когато съобщението свърши, той пусна лентата на висока скорост и преписа съобщението, подавайки го на свързочния офицер, който го очакваше с кодовата си книжка.

В действителност сигналът не беше код, а „еднократен“ шифър. Всеки шест месеца се издаваше книжка за ползване на подводниците, която беше попълнена с произволни транспозиции за всяка буква от сигнала. Всяка трибуквена група в тази книжка отговаряше на предварително определена дума или фраза от друга книжка. Дешифрирането на съобщението на ръка отне по-малко от три минути и когато завърши, то бе отнесено на капитана в щурмовия пункт.

NHG
ОТ КОМАНДВАЩ ПОДВОДНИТЕ СИЛИ В
РАЙОНА НА АТЛАНТИКА
JPR
ДО ПОДВОДНИЦИТЕ В АТЛАНТИКА
YTR
ПРЕДПУСКОВ РЕЖИМ
OPY
ВЪЗМОЖНА
TVD
ПЪРВОСТЕПЕННА
QEQ
ЗАПОВЕД ЗА ПРЕГРУПИРАНЕ
GER
ЕДРОМАЩАБНО
MAL
ИЗНЕНАДВАЩО
ASF
УЧЕНИЕ НА ЧЕРВЕНИЯ ФЛОТ
NME
В ХОД
TYQ
ЕСТЕСТВО НЕИЗВЕСТНО
ORV
СЛЕДВАЩО ELF СЪОБЩЕНИЕ
HWZ
ВРЪЗКА SSIX

Командващ подводните сили в района на Атлантика беше големият шеф на Манкузо вицеадмирал Винсент Галъри. Очевидно възрастният мъж възнамеряваше да прегрупира цялата си войска. Следващият сигнал за тревога, AAA — разбира се, шифрован, — щеше да ги подгони да слязат до дълбочината на перископната антена, за да получат по-подробни инструкции чрез SSIX — станцията на подводницата за сателитна информация — от геосинхронния комуникационен спътник, използван изключително от подводниците.

Тактическата обстановка се изясняваше, въпреки че стратегически изводи на този етап не бяха възможни. Придвижването им с десет мили на изток позволи да се получи достатъчна информация за дистанцията до първоначалните три контакта и до друга „Алфа“, която се бе появила няколко минути по-късно. Първият от контактите, с „Вик 6“, вече беше в обсега на торпедата. Едно от тях, „Марк 48“, беше вече насочено към нея и капитанът ѝ но никакъв начин не би могъл да знае за присъствието на „Далас“. „Вик 6“ беше елен в очите на Манкузо, но сезонът за лов още не беше настъпил.

Макар и не бързи като „Виктор“ и „Чарли“ и с десет възела побавни от по-малките „Алфа“, „Далас“ и другите подводници от нейния клас можеха да се движат почти безшумно с около двадесет възела. Това беше триумф на технологичната и конструктивната мисъл, продукт на десетилетия труд. Но движението без да те засекаат е полезно за ловеца само ако вижда плячката. Сонарите губят ефективността си, ако носещата ги платформа увеличи скоростта си. ВQQ-5 на „Далас“ запазваше двайсетпроцентова ефективност при двайсет възела в час, което не беше много весело. Подводниците, придвижващи се с висока скорост от една точка в друга, бяха слепи и неспособни да навредят на никого. В резултат оперативната схема на ударните подводници приличаше твърде много на тази на пехотата. При пехотинците тя се наричаше „прибежка и прикриване“, а при подводниците — „спринтиране и дрейфване“. След като открие целта, подводницата се втурва към по-изгодна позиция, спира, за да захване отново жертвата си, след това се хвърля пак напред, докато овладее стрелкова позиция. Плячката на подводницата също се движи и ако подводницата успее да заеме позиция пред нея, не ѝ остава нищо друго, освен да спре и да чака момента за решителен удар.

Подводничарският занаят изисква не само умение, а и усет, и артистичен подход, мономаниакална самоувереност и агресивността на професионален боксьор. Манкузо притежаваше всички тези качества. Той бе прекарал петнайсет години в изучаване на занаята и цяло поколение командири бяха служили при него като младши офицери, бяха го слушали внимателно при честите дискусии на маса, което правеше подводничарството съвсем човешка професия. Времето на брега бе запълвано с изучаване на различни компютъризирани моделиращи устройства, посещения на семинари, сравняване на

записки и идеи с колегите. На борда на надводни кораби и противолодъчни самолети той се бе научил как „врагът“ — моряците на надводни кораби — играеше своята собствена ловна игра.

Подводничарите имаха едно мото: „Съществуват два вида кораби — подводници и цели.“ Какво ще преследва „Далас“, запита се Манкузо. Руски подводници? Е, ако това беше играта и руснаците препускаха наоколо по този начин, тя щеше да бъде съвсем лесна. Той и „Суифтшуъ“ току-що бяха надхитрили цял отбор от противолодъчни специалисти на НАТО — мъже, чиито страни зависеха от способността им да запазят морските пътища свободни. Подводницата и екипажът му бяха проявили качества, каквито всеки мъж би искал да притежава. Джоунс беше един от десетте най-добри оператори на хидроакустични системи във флота. Присъствието му позволяваше на Манкузо да бъде подготвен за всякаква игра. Както и при откриване на ловния сезон, всички странични съображения изчезваха. Той се превръщаше в оръжие.

ГЛАВНА КВАРТИРА НА ЦРУ

Беше четири и четирийсет и пет сутринта и Райън се бе отпуснал удобно върху задната седалка на шевролета на ЦРУ, взел го от „Мариът“, за да го закара в Ленгли. От колко време вече беше тук? Двадесет часа? Или почти толкова, но достатъчно, за да успее да се срещне с шефа си, да види Скип, да купи подаръци за Сали и да се отбие в къщата, която му се стори в добро състояние. Той я бе дал под наем на преподавател във Военноморската академия. Би могъл да вземе пет пъти повече, ако я бе дал на друг, но не искаше в къщата му да се разпорежда някоя необузdana компания. Офицерът беше канзасец и приемлив наемател.

Едва пет часа и половина сън през последните... тридесет? Горедолу толкова. Той беше прекалено изморен, за да погледне часовника си. Не беше честно. „Безсънието е смърт за мисълта“, но нямаше почти никакъв смисъл да го казва на себе си, а на адмирала още по-малко.

Влезе в кабинета на Гриър пет минути по-късно.

— Съжалявам, че трябваше да те събудя, Джак.

— О, няма нищо, сър — върна лъжата Райън. — Какво има?

— Ела тук и си сипи кафе. Денят ще бъде дълъг.

Райън пусна палтото си върху канапето и отиде да си налее чаша от морската запарка. Отказа се от захар. По-добре беше да го пие чисто и да поеме кофеина изцяло.

— Има ли къде да се обръсна, сър?

— Тоалетната е зад вратата в ъгъла. — Гриър му подаде жълт лист хартия, който откъсна от телексната машина. — Погледни това.

СВРЪХСЕКРЕТНО

1002200Z*****38976

АНС^[2] РАЗУЗН. БЮЛЕТИН

ДЕЙСТВИЯ НА ЧЕРВЕНИЯ ФЛОТ

СЛЕДВА СЪОБЩЕНИЕ

ПОДСЛУШВАТЕЛНИ СТАНЦИИ [ЗАЧЕРКНАТО]
[ЗАЧЕРКНАТО] И [ЗАЧЕРКНАТО] НА АНС ПРИ 083145Z
ЗАПИСАХА ELF ПРЕДАВАНЕ ОТ ЧЕРВЕНОФЛОТСКА
ELF СТАНЦИЯ СЕМИПОЛИПИНСК XX СЪОБЩЕНИЕ
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ 10 МИНУТИ XX 6 ЕЛЕМЕНТА
XX

СИГНАЛ ELF ОПРЕДЕЛЕН КАТО „ГОТОВНОСТ“
ЗА ПАТРУЛИРАЩИТЕ ПОДВОДНИЦИ НА ЧЕРВЕНИЯ
ФЛОТ XX

В 090000Z ИЗЛЪЧЕНО ПРЕДАВАНЕ „ДО ВСИЧКИ
КОРАБИ“ ОТ СВЪРЗ СТАНЦИЯ ТУЛА НА ЩАБА НА
ЧЕРВЕНИЯ ФЛОТ И СПЪТНИЦИ ТРИ И ПЕТ XX
ИЗПОЛЗВАНИ ЧЕСТОТИ: HF VHF UHF XX
ПРОДЪЛЖИТЕЛНОСТ СЪОБЩЕНИЕ 39 СЕКУНДИ С 2
ПОВТОРЕНИЯ ИДЕНТИЧЕН ТЕКСТ НАПРАВЕНИ В
091000Z И 092000Z XX 475–5 ЕЛЕМЕНТНИ ШИФРОВИ
ГРУПИ XX

ОБХВАТ НА СИГНАЛА КАКТО СЛЕДВА: ЗОНА
СЕВЕРЕН ФЛОТ ЗОНА БАЛТИЙСКИ ФЛОТ И ЗОНА
СРЕДИЗЕМНОМОРСКА ЕСКАДРА XX ЗАБЕЛЕЖЕТЕ
ДАЛЕКОИЗТОЧЕН ФЛОТ НЕ ПОВТАРЯ НЕЗАСЕГНАТ
ОТ ТОВА ПРЕДАВАНЕ XX

БЕЗБРОЙНИ ПОТВЪРДИТЕЛНИ СИГНАЛИ
ИЗЛЪЧЕНИ ОТ АДРЕСАТИ В ГОРНИТЕ ЗОНИ XX
АНАЛИЗ НА ПРОИЗХОД И ОБМЕН СЛЕДВА XX
ДОСЕГА НЕЗАВЪРШЕН XX ЗАПОЧВАЙКИ ОТ 100000Z
ПОДСЛУШВАТЕЛНИ СТАНЦИИ [ЗАЧЕРКНАТО]
[ЗАЧЕРКНАТО] И [ЗАЧЕРКНАТО] ЗАПИСАХА
ПОВИШЕН HF И VHF ОБМЕН НА ЧЕРВЕНОФЛОТСКИ
БАЗИ ПОЛЯРНИЙ СЕВЕРОМОРСК ПЕЧЕНГА ТАЛИН
КРОНЩАД И ЗОНА НА ИЗТОЧНО
СРЕДИЗЕМНОМОРИЕ XX ДОПЪЛНИТЕЛЕН HF И VHF
ОБМЕН ОТ ЧЕРВЕНОФЛОТСКИ СРЕДСТВА В
ОТКРИТО МОРЕ XX ДОПЪЛНЕНИЯ СЛЕДВАТ XX

ОЦЕНКА: ГЕНЕРАЛНА НЕПЛАНИРАНА
ОПЕРАЦИЯ НА ЧЕРВЕНИЯ ФЛОТ ЗАПОВЯДАНА ЗА
ПРОВЕРКА БОЕГОТОВНОСТ И СЪСТОЯНИЕ НА
ФЛОТСКИ СРЕДСТВА ХХ

КРАЙ БЮЛЕТИН
ИЗПРАЩА АНС
102215Z
ОТКЪСНИ, ОТКЪСНИ

Райън погледна часовника си.

— Бързо работят момчета в АНС, а и нашите дежурни са много бързи, когато трябва да събудят някого. — Той изпи чашата си до дъно и отиде да я напълно отново. — Какво показва анализът на обмена на сигнали?

— Ето — подаде му Гриър втори лист от телекса.

Райън го прегледа бегло.

— Това са много кораби. Трябва да са всичките, които те имат извън базите. Но обменът с тези в пристанищата е малък.

— Брегова ивица — отбеляза Гриър. — Тези в пристанищата могат да телефонират във флотските щабове. Между другото, това наистина са всичките им кораби, които имат в западното полукълбо. Всички до един. Да ти идва нещо на ум?

— Да помислим. Имаме повишена активност в Баренцово море. Прилича на средноголямо противолодъчно учение. Може би го разширяват. Но не обяснява повишената активност в Балтийско и Средиземно море. Да са започнали някаква военна игра?

— Не. „Червена буря“ завърши едва преди месец.

Райън поклати глава.

— Н-да. Обикновено им трябва няколко месеца, докато преценят толкова много информация, а и кой ли ще иска да си играе по това време на годината? Очаква се кучешки студ. Те разигравали ли са някога генерално учение през декември?

— Не, но повечето потвърждения са от подводници, синко, а на подводниците не им пука от времето.

— Е, при някои други условия това може да изглежда зловещо. Никаква идея какво означава сигналът, а?

— Не. Те използват компютърни шифри като нас. Дори да ги разчетат, ония призраци в АНС няма да ми кажат. — Агенцията за национална сигурност теоретически се водеше под титулярното ръководство на директора на ЦРУ. На практика то само си беше господар. — Ето за какво служи анализът на обмена, Джак. Опитваш се да отгатнеш намерения по това, кой с кого говори.

— Да, сър, но когато всеки говори с всеки...

— Така е.

— Още нещо в бойна тревога? Армията им? Силите на ПВО? — Райън имаше предвид мрежата за въздушна защита.

— Тц. Единствено флотът. Подводници, кораби и военноморска авиация.

Райън се протегна.

— Това говори за учение, сър. Все пак ще ни трябва още малко информация за това, което правят. Говорили ли сте с адмирал Дейвънпорт?

— Това е следващата стъпка. Не ми остана време. Успях само да се обръсна и да включа кафето, преди да дойдеш. — Гриър седна и превключи телефонната слушалка към говорителя на бюрото си, преди да набере номера.

— Вицеадмирал Дейвънпорт — дочу се лаконичен глас.

— Добро утро, Чарли. Обажда се Джеймс. Получи ли 976 на АНС?

— Разбира се, но не то ме събуди. Преди няколко часа SOSUS мрежата ни направо обезумя.

— Ами? — Гриър погледна телефона и след това Райън.

— Да, почти всяка от подводниците им в открито море натисна педала до дупка и всички по едно и също време.

— Какво точно правят, Чарли? — пришпори го Гриър.

— Опитваме се да разберем. Изглежда, че куп подводници се отправят към Северния Атлантик. Бойните им единици в Норвежко море препускат на югозапад. Три от тези в западното Средиземноморие тръгнаха в същата посока, но все още не сме получили ясна картина. Ще са ни необходими още няколко часа.

— С какво разполагат около бреговете ни, сър? — попита Райън.

— Събуди ли се, Райън? Добре. Две стари „Ноември“. Едното се върти като гарван и се занимава с електронно разузнаване на известно разстояние от носа. Другото клечи около Кингс Бей и дяволски ни досажда.

Райън се засмя вътрешно. Американски или съюзнически кораб беше „тя“, руснаците използваша мъжко местоимение за кораб, а разузнаването обикновено говореше за руски кораб като „то“.

— Една подводница „Янки“ — продължи Дейвънпорт — се намира на хиляда мили от Исландия и първоначалните сведения са, че се отправя на север. Вероятно е грешка. Реципрочен пеленг, грешка при преписването или нещо такова. Проверяваме. Трябва да е глупак, защото преди това се бе упътила на юг.

Райън вдигна очи.

— Какво става с другите им ракетни подводници?

— Делтите и тайфуните им са в Баренцово море и в Охотско море, както обикновено. Нямаме новини от тях. А, там имаме ударни подводници, разбира се, но Галъри не иска те да нарушават радиомълчанието и е прав. Така че всичко, което имаме до този момент, е докладът за блуждаещата „Янки“.

— Какво ще правим, Чарли? — попита Гриър.

— Галъри е обявил обща тревога на корабите си. Те са в готовност, ако решим да се прегрупираме. Съобщиха ми, че NORAD е в леко повишена бойна готовност — Дейвънпорт имаше предвид Командването на ПВО за Северна Америка. — Флотите на CINCLANT и CINCPAC^[3] са нащрек и обикалят, както можеше и да се очаква. Това е всичко за момента. Преди всичко трябва да разберем намеренията им.

— Добре, дръжте ме в течение.

— Роджър, ако чуем нещо, ще ти съобщя, а вярвам...

— Ще го направим — затвори телефона Гриър и се закани с пръст на Райън. — Не се опитвай да заспиш пред мен, Джак.

— С това нещо тук? — посочи с чашата Райън.

— Както виждам, не те безпокои.

— Сър, все още няма за какво да се безпокоим. Сега там е един след обяд. Вероятно някой адмирал, може би самият стар Сергей, е решил да потренира момчетата си. Сигурно изобщо не е доволен от „Червена буря“ и е решил да ги пораздруса, включително и нас. По

дяволите, армията и военновъздушните им сили са спокойни и ако беше сигурно, че планират нещо гадно, другите ни служби щяха да знаят. Ще трябва да ги наблюдаваме, но засега не виждам нещо, заради което да се потим. — Райън за малко щеше да каже „да си губим съня“.

— На колко години беше при Пърл Харбър?

— Баща ми е бил на деветнайсет, сър. Оженил се след войната и аз бях първият малък Райън — усмихна се Джак, защото беше уверен, че Гриър го знае. — Доколкото си спомням, вие също не сте бил много по-стар.

— Бях втори матрос на стария „Тексас“. — Гриър никога не беше участвал в тази война. Малко след като започнала, той бил приет във Военноморската академия. Докато се дипломира и завърши обучението си в подводничарското училище, войната била почти приключила. Слязъл на японския бряг един ден след края ѝ. — Но все пак разбираш какво искам да кажа.

— Точно така, сър, и затова, освен всичко, останало имаме и ЦРУ, РУМО^[4] и АНС. Ако руснаците могат да направят всички ни на глупаци, ще трябва да се молим на собствения си бог.

— Всички тези подводници, запътили се към Атлантика...

— Чувствам се по-добре при мисълта, че „Янки“ се е отправила на север. Те са разполагали с достатъчно време, за да скрият тази информация. Дейвнпорт вероятно не иска да повярва без потвърждение. Ако Иван има намерение да играе мръсно, тази „Янки“ щеше да хукне на юг. Ракетите на тези вехти подводници не летят надалеч. Такааа, остава ни да чакаме. За щастие, сър, правите свястно кафе.

— Какво ще кажеш за закуска?

— Може. Ако свършим с Афганистан, може би ще отлетя ут... нощес.

— Би могъл. Дано така се научиш да спиш в самолета.

Закуската им пристигна двацет минути по-късно. Двамата мъже бяха свикнали да се хранят добре, а храната беше изненадващо вкусна. Обикновено храната в кафетериите на ЦРУ не се отличаваше от правителствената и Райън се питаше дали нощната смяна с намаления си състав успява да се справи със задълженията си. Или може би са изпратили да я купят. Двамата мъже бездействаха до седем без петнайсет, когато позвъня Дейвнпорт.

— Обстановката се изясни. Всички щурмоваци се отправят към пристанищата. Хванахме дирите на две „Янки“, три „Делта“ и една „Тайфун“. „Мемфис“ докладва, че нейната „Делта“ тръгнала за вкъщи с двайсет възела, след като е била на позиция в продължение на пет дни, и след това Галъри запита „Куйнфиш“. Същата работа — изглежда, всички се прибират в обора. Току-що получихме няколко фотоса от едно „голямо птиче“, прелитащо над фиорда, като никога безоблачен, и вече имаме група надводни кораби с ярка инфрачервена сигнатура, като че ли вдигат пара.

— Нещо за „Червения октомври“? — попита Райън.

— Нищо. Може би информацията ни е била лоша и тя не е отплувала. Няма да е за първи път.

— Не вярвате да са я загубили? — запита се Райън на глас.

Дейвънпорт вече бе помислил за този вариант.

— Това би обяснило активността на север, но защо е тази в Балтийско и Средиземно море?

— Преди две години бяхме пак така паникьосани с „Тълибий“ — изтъкна Райън. — И началник-щаб на морските операции така се подмокри, че обяви всеобща спасителна готовност в двата океана.

— Възможно е — съгласи се неохотно Дейвънпорт. След този провал в Норфолк се изляха реки от кръв. На американската подводница „Тълибий“, малка, единствена по типа си подводница, дълго се бе носила славата, че е с лош късмет. В онзи случай той бе настигнал и много други.

— Както и да е. Вече не изглежда така страшно, както преди два часа. Те нямаше да прибират щурмовациите си, ако имаха някакви планове срещу нас, нали? — попита Райън.

— Както виждам, Райън продължава да носи магическата ти кристална топка за гадаене, Джеймс.

— Затова му плащам, Чарли.

— Странно е все пак — отбеляза Райън. — Защо ще отзовават всичките си ракетни подводници? Правили ли са го преди? А тези в Пасифика?

— Още нямаме сведения за тях — отговори Дейвънпорт. — Поисках информация от CINCPAC, но още не съм я получил. По другия въпрос — не, никога не са отзовавали вкупом всичките си щурмоваци, но понякога разместват позициите им едновременно.

Вероятно и сега е така. Казах, че се отправят към пристанищата, а не че влизат в тях. Ще разберем след няколко дни.

— Ами ако се страхуват, че са загубили някой? — налучка Райън.

— Де късмет? — присмя се Дейвънпорт. — Не са губили щурмовак от онзи „Голф“, който гепихме при Хаваите, когато ти беше още в университета, Райън. Рамиус е твърде добър капитан, за да позволи това да се случи.

Като капитан Смит на „Титаник“, помисли Райън.

— Благодаря за информацията, Чарли — постави слушалката Гриър. — Изглежда си прав, Джак. Все още няма за какво да се тревожим. Дай да се заемем със сведенията за Афганистан и като свършим, ще погледнем за всеки случай тези снимки на Чарли от Северния им флот.

Десет минути по-късно пристигна пратеник от централния архив с количка. Гриър беше човек, който обичаше сам да се запознае с необработените данни. Това беше удобно и за Райън. Той познаваше някои анализатори, чиито доклади се основаха на подбрана информация и по тази причина бяха изритани от мъжа пред него. Сведенията върху количката бяха от различни източници, но най-интересни за Райън бяха тези от тактическите радиоподслушватели, разположени по пакистанската граница и, както се досети, вътре в самия Афганистан. Естеството, и темпът на съветските операции не говореше за изтегляне, както се внушаваше от няколко скорошни статии в „Красная звезда“ и от някои разузнавателни източници вътре в Съветския съюз. Преглеждането на информацията им отне три часа.

— Мисля, че сър Базил отделя твърде много внимание на политическото разузнаване и твърде малко на сведенията от подслушвателните ни постове на място. Не за пръв път руснаците не дават възможност на полевите си командири да научат какво става в Москва, но като цяло не мога да получа ясна картина — заключи Райън.

Адмиралът го изглежда.

— Плащам ти за отговори, Райън.

— Сър, истината е, че Москва влезе там по грешка. Знаем го и от военни, и от политически разузнавателни доклади. Смисълът на сведенията е много ясен. От моя гледна точка те не знаят какво искат да направят. В случай като този бюрократичното мислене намира за

най-лесно да не се прави нищо. И така, на полевите им командири е наредено да продължават да изпълняват задачата, докато висшите партийни шефове тъпчат на едно място в търсене на решение и пазят задниците си от прекалено ангажиране в тая каша.

— Добре, сега знаем, че не знаем.

— Да, сър. На мен също не ми харесва, но ако кажа друго, ще бъде лъжа.

Адмиралът изсумтя. Ленгли беше пълен с шпиони, които отговаряха, без дори да са чули въпроса. Райън беше все още нов в играта и когато не знаеше нещо, си признаваше. Гриър се запита дали това ще се промени с течение на времето. Надяваше се на обратното.

Бяха обядвали, когато от Националното разузнавателно управление пристигна пратеник с пакет. Той съдържаше снимки, направени същата сутрин при две последователни прелитания на спътник КН-11. Това щяха да бъдат последните такива снимки за известно време поради ограниченията, наложени от орбиталните характеристики и от лошото време над целия Колски полуостров. Първият комплект снимки на видима светлина беше направен един час след като Москва бе изпратила сигнал „светкавица“ и показваше корабите на котва или привързани на доковете. На инфрачервените кадри много от тях грееха ярко, което говореше, че котлите или газотурбинните им двигатели работеха. Вторият комплект снимки беше правен при второто орбитално прелитане от много малък ъгъл.

Райън внимателно разгледа увеличените копия.

— Ау! „Киров“, „Москва“, „Киев“, три „Кара“, пет „Крест“, четири „Кривак“, осем „Удалов“ и пет „Современний“.

— Спасително учение, а? — Гриър погледна Райън навъсено. — Виж тук, в дъното. Всички бързи танкери, които имат, също излизат. Това е по-голямата част от ударната сила на Северния флот и щом ще им трябва гориво, сигурно няма да се прибират доста време.

— Дейвънпорт би могъл да бъде по-точен. Но все пак щурмоваците им се връщат. На тези снимки няма амфибийни кораби, само бойни. И само нови, с далечен обseg и голяма скорост.

— И с най-добрите оръжия.

— Аха — кимна Райън. — И всички изхвърчаха за няколко часа. Сър, ако това е било предварително планирано, щяхме да научим. Изглежда се е наложило едва днес. Интересно.

— Придобил си английския навик да омаловажаваш нещата, Джак. — Гриър се изправи и се протегна. — Искам да останеш още един ден.

— Слушам, сър. — Райън погледна часовника си. — Ще имате ли нещо против, ако телефонирам на жена си? Не ми се ще да чака самолет, на който ме няма.

— Разбира се. И след като свършиш с разговора, искам да отидеш и да се срещнеш с един човек от РУМО, който работеше за мен. Провери колко оперативни данни са получили за това внезапно излизане. Ако е учение, ще разберем съвсем скоро и ще успееш още утре да занесеш своята сърфинг-Барби вкъщи.

Беше Барби-скиорка, но Райън премълча.

[1] Съкращението на руски език за „Държавно разузнавателно управление“ — б. пр. /Военното им разузнаване/ ↑

[2] Агенция за национална сигурност — б. пр. ↑

[3] CINCLANT (Commander-in-Chief, Atlantic) — главнокомандващ ВС на САЩ в зоната на Атлантика; CINCPAC (Commander-in-Chief, Pacific) — командващ ВС на САЩ в зоната на Тихия океан — б. пр. ↑

[4] РУМО — Разузнавателно управление към МО на САЩ — б. пр. ↑

**ШЕСТИ ДЕН
СРЯДА, 8 ДЕКЕМВРИ**

ГЛАВНА КВАРТИРА НА ЦРУ

Райън бе ходил няколко пъти в кабинета на директора на ЦРУ, за да носи справки и лични бележки от сър Базил Чарлстън до Негово Височество Директора. Кабинетът бе по-обширен от този на Гриър, с по-добър изглед към долината на Потомак и очевидно беше украсен от професионалист в стил, съобразен с потеклото на директора. Артър Мур беше бивш съдия във Върховния съд на щата Тексас и интериорът говореше за югозападния му произход. Той и адмирал Гриър седяха на канапе до панорамния прозорец. Гриър махна на Райън да се приближи и му подаде една папка.

Папката беше направена от червена пластмаса и се затваряше със закопчалка. Ръбовете ѝ бяха обканти с бяла лента и на корицата беше залепен обикновен бял етикет от хартия с надпис РАЗРЕШЕНО САМО ЗА ДЕЛТА и УИЛОУ. Условните означения не бяха необичайни. Компютър в мазето на главната квартира в Ленгли избираше случайни наименования само с докосване на клавиш и това не позволяваше чужд агент да се добере до името на операцията. Райън отвори папката и първо погледна индексната страница. Очевидно съществуваха само три копия от документа УИЛОУ и всяко едно от тях беше подписано от притежателя му. Това пред него беше подписано от самия директор на централното разузнаване. Документ на ЦРУ само в три екземпляра беше изключителна рядкост и Райън, чието разрешително за достъп до секретна информация беше НЕБЮЛА, никога не беше попадал на някой от тях. От сериозните изражения на Мур и Гриър той отгатна, че те и двамата бяха с разрешително ДЕЛТА, а третият, според предположението му, беше заместник-директорът по операциите — друг тексасец на име Робърт Ритър.

Райън обърна индексната страница. Докладът беше ксероксно копие на нещо, написано на механична пишеща машина, с много зачуквания, направени вероятно от секретар. Но щом Нанси Къмингс и другите елитни изпълнителни секретари нямаха достъп до това... Райън вдигна очи.

— Всичко е наред, Джак — каза Гриър. — Ти току-що получи разрешение за УИЛОУ.

Райън седна и въпреки вълнението си започна да чете документа бавно и внимателно.

Кодовото име на агента беше КАРДИНАЛ. Чуждестранният агент от най-висок ранг, който някога ЦРУ беше имало, беше източник на легенди. Кардинала бил завербуван преди повече от двайсет години от Олег Пенковски. Вече мъртъв, Пенковски, приживе също легенда, беше на времето си полковник от ГРУ, съветското управление за военно разузнаване, по-голяма и по-активна организация от американското РУМО. Постът му даваше достъп до ежедневна информация за целите съветски въоръжени сили: от командните структури на Червената армия до оперативното състояние на междуконтиненталните ракети. Информацията, която той предавал чрез английската си връзка Гревил Уайн, била изключително ценна и западните страни бяха станали прекалено зависими от нея. Пенковски бил разкрит по време на Карибската криза през 1962 година. Той предоставил сведенията, поискани и осигурени с голямо напрежение и бързина, които бяха разкрили на президента Кенеди, че съветските стратегически системи не са готови за война. Тази информация беше дала възможност на президента да притисне Хрущов в ъгъла, от който нямаше лесен изход. Твърдата позиция, приписвана на здравите нерви на Кенеди, както при много други случаи в цялата история на човечеството, се улесняваше от възможността му да надникне в картите на другия. Това преимущество му бе дадено от безстрашния агент, когото дори не бе виждал. Отговорът на Пенковски на искането „светкавица“ от Вашингтон беше твърде прибързан. Вече бил заподозрян и това го довършило. Платил за измяната с живота си. Кардинала беше този, който пръв беше разбрал, че е наблюдаван по-внимателно, отколкото е нормално за едно общество, в което всички са под наблюдение. Беше предупредил Пенковски, но твърде късно. Когато беше станало ясно, че полковникът не може да бъде измъкнат от Съветския съюз, самият той беше настоял Кардинала да го предаде. Това беше последната иронична шега на един смел мъж, с която собствената му смърт щеше да осигури кариерата на агент, вербуван от него.

Работата на Кардинала беше по необходимост секретна, както и името му. Старши съветник и довереник на член на Политбюро, Кардинала често го представяше пред различни ведомства на съветските въоръжени сили. По този начин беше получил достъп до политическа и военна разузнавателна информация от най-висок порядък. Това направи сведенията му изключително ценни, колкото и да е парадоксално, твърде подозрителни. Малкото опитни офицери от ЦРУ, които го познаваха, не можеха да повярват, че не е бил „обърнат“ някъде по линията от някой от хилядите контраразузнавачи на КГБ, чието единствено задължение беше да следят всеки и всичко. По тази причина материалът, закодиран с „Кардинал“, беше обикновено повторно проверяван чрез докладите на други шпиони и източници. Но той беше надживял много от дребните агенти.

Името „Кардинал“ беше известно във Вашингтон само на тримата най-висши ръководители на ЦРУ. В първия ден на всеки месец се избираше ново кодово име за сведенията му — име, известно само на висшия ешелон от офицери и аналитици на ЦРУ. Този месец това име беше УИЛОУ. Преди да бъдат поверявани неохотно на външни хора, сведенията от Кардинала бяха изпирани внимателно, както мафията переше парите си, за да се скрие източникът им. Съществуваха също и мерки за сигурност, които защитаваха агента и бяха предприемани единствено за него. Поради страха от криптографско разкриване на самоличността му сведенията от Кардинала бяха предавани на ръка и никога по радиото или наземните съобщителни линии. Бяха си взели поука от съдбата на Пенковски. Информацията му се предаваше чрез голям брой посредници на шефа на централата на ЦРУ в Москва. Той беше надживял дванадесет такива шефове. Братът на един от тях, полеви офицер в оставка, беше йезуит. Всяка сутрин свещеникът, преподавател по философия и теология в университета Фордам в Ню Йорк, отслужваше литургия за сигурността и душата на човек, чието име никога нямаше да узнае.

Няколко пъти му бе предлагано да бъде изведен от Съветския съюз. Всеки път беше отказвал. За някои това беше доказателство, че е бил „обърнат“, но на други говореше, че както повечето успешни агенти, Кардинала е мъж, движен от нещо, което само той си знае, и по тази причина, както и повечето успешни агенти, е малко луд.

Документът, който Райън четеше, беше отпреди двацет часа. Бяха минали пет часа, докато филмът стигне до американското посолство в Москва и бъде предаден незабавно на шефа на централата от опитен полеви офицер и бивш репортер на „Ню Йорк Таймс“, който работеше под прикритието на пресаташе. Той сам проявил филма в личната си тъмна стаичка. Трийсет минути след получаване на филма пресаташето проверил петте експонирани кадъра през лупа и изпратил светкавично съобщение във Вашингтон, че донесение от Кардинала е на път. След това преписал съобщението от филма на хартия върху собствената си механична пишеща машина, превеждайки го в движение от руски. Тази мярка за сигурност елиминираше едновременно ръкописа на агента и — перифразайки го автоматично при превода — всякакви присъщи за езика му характеристики. След това филмът бил изгорен, докладът — сгънат и напъхан в метален контейнер, приличащ на табакера. Контейнерът бе снабден с малък взривен заряд, който избухваше при неправилното му отваряне или силно раздрусване — две донесения на Кардинала бяха загубени при случайно изпускане на контейнерите им. След това шефът на централата занесъл контейнера на куриера при посолството, който вече си беше запазил място за тричасовия полет на АЕРОФЛОТ до Лондон. На летище Хийтроу куриерът спринтирал, за да се качи на Боинг-747 на ПанАм до международното летище Кенеди в Ню Йорк, където хванал редовната линия до държавното летище на Вашингтон. В осем сутринта дипломатическата поща се намираще вече в Държавния департамент. Там офицер на ЦРУ взе контейнера, закара го незабавно в Ленгли и го предаде на директора на централното разузнаване. Контейнерът беше отворен от преподавател в техническия отдел на ЦРУ. Директорът направи три копия на личната си копирна машина и изгори донесението в пепелника си. Тези мерки за сигурност се бяха сторили на няколко от наследилите кабинета на директора на централното разузнаване като смешни. Смеховете им прекъсваха след първия доклад на Кардинала.

Райън прочете доклада, върна се на втората страница и я прегледа отново, поклацайки замислено глава. Документът „Уилоу“ подкрепяше нежеланието му да научи как разузнавателните сведения стигат до него. Затвори папката и я подаде обратно на адмирал Гриър.

— Господи, сър!

— Джак, зная, че не трябва да го казвам, но това, което току-що прочете, не трябва да става достояние на никого. Нито на президента, нито на сър Базил, нито на Господа, дори да го поиска! На никого без разрешението на директора. Разбра ли? — гласът на Гриър не беше загубил заповедническия си тон.

— Да, сър — кимна с глава Райън като ученик.

Съдията Мур извади пура от джоба на куртката си и я запали, взирайки се през пламъка в очите на Райън. Съдията, както говореха всички, бил на времето си страховит полеви офицер. Работил с Ханс Тофт по време на Корейската война и спомогнал за изпълнението на една от легендарните мисии на ЦРУ — изчезването на норвежки кораб, превозващ медицински персонал и лекарствени средства за китайците. Загубата забавила китайската офанзива с няколко месеца, спасявайки живота на хиляди американски и съюзнически войници. Целият китайски персонал и норвежкият екипаж се изпарили. Операцията била сделка в простата аритметика на войната, а моралността ѝ била съвсем различна работа. По тази или може би друга причина Мур скоро след това напуснал държавната си служба и станал адвокат в родния си Тексас. Кариерата му била блестяща и от преуспяващ съдебен адвокат се издигнал до виден апелативен съдия. Преди три години бил повикан отново в ЦРУ заради уникалната му способност да съчетава абсолютна лична почтеност с опит в тайните операции. Съдията Мур криеше дипломата си на правист от Харвард и високо организирания си ум зад фасадата на каубой от Западен Тексас, нещо, което никога не е бил, но с успех имитирал.

— И така, доктор Райън, какво мислите? — попита Мур едновременно с влизането на заместник-директора по операциите. — Здравсти, Боб. Ела насам. Току-що показахме на Райън папката на „Уилоу“.

— Ами? — Ритър приближи стол, притискайки Райън в ъгъла. — И какво мисли русокосото момче на адмирала по въпроса?

— Господа, допускам, че всички вие приемате информацията за достоверна — каза предпазливо Райън, получавайки в отговор утвърдителни кимвания. — Сър, дори тези сведения да бяха предадени на ръка лично от Архангел Михаил, пак щеше да ми е трудно да им повярвам, но след като вие, господа, твърдите, че са сигурни... — Бяха му поискали мнението, но проблемът се състоеше в

неправдоподобността на заключението му. Е, реши той, щом съм стигнал дотук с изразяване на честното си мнение...

Райън пое дълбоко дъх и им представи оценката си.

— Много добре, доктор Райън — кимна дълбокомислено съдията Мур. — Първо, искам да чуя какво още би могло да се крие тук и след това искам да защитиш анализа си.

— Сър, най-явният вариант не иска много мислене. Освен това те са имали възможност да го направят още от петък, но не са — каза Райън тихо и умерено. Беше се тренирал в обективност. Разгледа набързо четирите варианта, които беше обмислил в подробности. Не му беше времето да допуска лични мнения да се намесват в разсъжденията му. Говори в продължение на десет минути.

— Предполагам, че съществува още една възможност, господин съдия — завърши той. — Всичко това би могло да е дезинформация, предназначена да удари по този източник. Не мога да дам оценка за такъв вариант.

— Тази мисъл хрумна и на нас. Добре, след като вече стигна дотук, би могъл също така да дадеш и препоръките си за действие.

— Сър, адмиралът ще ви каже какво мисли флотското ръководство.

— Като че ли това вече си го изясних, момче — засмя се Мур. — Ти какво мислиш?

— Господин съдия, няма да е лесно да се вземе решение — съществуват твърде много променливи величини, твърде много случайности. Но аз бих казал — да. Ако съществува възможност да разработим детайлите, трябва да опитаме. Най-големият проблем е присъствието на наши средства. Имаме ли ги там?

Отговори Гриър.

— Слабички са. Един самолетноносач „Кенеди“. Проверил съм. „Саратога“ е в Норфолк за дребен ремонт. От друга страна, „Инвинсибъл“ е някъде наоколо за учение на НАТО. Отплува от Норфолк в понеделник през нощта. Адмирал Уайт, мисля, командва малка бойна група.

— Лорд Уайт, сър? — попита Райън. — Графът на Уестън?

— Познаваш ли го?

— Да, сър. Съпругите ни са приятелки. Миналия септември бяхме на лов за яребици в Шотландия. Чух, че се ползва с добро име.

— Смяташ ли, че можем да ги помолим да ни заемат корабите си, Джеймс? — попита Мур. — В такъв случай ще трябва да ги запознаем с това тук. Но първо ще трябва да съобщим на нашите. Следобед ще има заседание на Националния съвет за сигурност. Райън, ти ще подготвиш бележките и ще направиш изказването.

Райън премигна.

— Времето е недостатъчно, сър.

— Джеймс твърди, че ти работиш добре, когато си под напрежение. Докажи го. — Той погледна Гриър. — Вземи копие от бележките и бъди готов да отлетиш за Лондон. Това е решение на президента. Щом като ще искаме подводниците им, ще трябва да им кажем причината. Това означава да го научи министър председателят и това ще е твое задължение. Боб, искам ти да потвърдиш този доклад. Направи каквото трябва, но не замесвай УИЛОУ.

— Добре.

Мур погледна часовника си.

— Ще се срещнем пак тук в три и половина в зависимост от това, как ще протече заседанието. Райън, имаш деветдесет минути. Размърдайте се.

За какво ли ме мислят, запита се Райън. В ЦРУ се говореше, че съдия Мур скоро щеше да заеме удобно посланическо място, вероятно в английския кралски двор — подходяща награда за човек, който е работил дълго и усърдно за установяване на близки отношения с англичаните. Ако съдията напуснеше, неговото място вероятно щеше да бъде заето от адмирал Гриър. Нему принадлежаха предимствата на възрастта и приятелството на хора от Капитолия. Ритър не притежаваше нито едното. Той се бе оплаквал твърде дълго и открито от конгресмени, които, демонстрирайки важността си на местните коктейли, допускаха да изтичат сведения за операциите и действащите му агенти, причинявайки смъртта им. Освен това имаше кръвна вражда с председателя на специалната комисията по разузнавателни операции.

При тази въртележка по върховете и този неочакван за него „достъп до нова и фантастична информация...“ Какво може да означава това за мен? — запита се Райън. Не можеха да искат от него да стане новият началник на управление информация, на Министерството на отбраната. Знаеше, че не притежаваше нищо от

опита, необходим за тази длъжност, въпреки че за пет или шест години...

РЕЙКДЖЕЙНС РИДЖ

Рамиус провери информационното табло. „Червения октомври“ се движеше на югозапад по курс осем, най-западния маршрут, който подводничарите от Северния флот наричаха „железницата на Горшков“. Скоростта им беше тринадесет възела. Никога не му бе идвало наум, че това е носещо нещастие число. Щяха да поддържат същия курс и скорост още двадесет часа. Точно зад него Камаров се беше настанил пред гравитометричното табло на подводницата, зад него висеше голяма навита карта. Младият лейтенант пушеше непрекъснато и нанасяше с напрегнато изражение местоположението им на картата. Рамиус не искаше да го безпокои. Камаров познаваше работата си и след два часа Бородин щеше да го освободи от дежурство.

В кила на „Червения октомври“ беше инсталиран чувствителен уред, наречен градиометър, който представляваше в основата си две големи оловни тежести, отдалечени на деветдесет метра една от друга. Лазерно-компютърна система измерваше разстоянието между тежестите с точност до частица от ангстрьома^[1]. Отклонението в това разстояние или в страничното люлеене на тежестите отбелязваше промяната в гравитационното поле. Навигаторът сравняваше тези прецизни стойности върху картата си. С внимателно използване на гравитометрите в инерционната навигационна система на кораба той можеше да определи и нанесе местоположението им с точност до сто метра, което представляваше половината дължина на подводницата.

На подводниците, които можеха да го поберат, се инсталираше и масов детектор. Рамиус знаеше, че по-младите командири го използваха, за да преминат по „железницата“ с висока скорост. От полза за егото на един командир, разсъждаваше Рамиус, но малко трудно за навигатора. Той нямаше нужда да проявява безразсъдство. Може би писмото му беше грешка... Не, то затваряше пътя назад. А и сензорите на ударните подводници не бяха толкова добри, че да засекат „Червения октомври“, ако продължаваше да се движи все така тихо. Рамиус беше сигурен в това — познаваше много добре всички от тях.

Той щеше да стигне където искаше, щеше да направи каквото искаше и никой, нито сънародниците му, нито дори американците, щяха да успеят да направят нещо. Ето защо малко преди това се бе засмял, когато дочу преминаването на една „Алфа“ на тридесет мили източно от тях.

БЕЛИЯТ ДОМ

Доиде да ги вземе колата на съдия Мур — кадилак лимузина на ЦРУ. До шофьора седеше мъж от охраната, скрил автомат „Узи“ под арматурното табло. Шофьорът свърна от Пенсилвания авеню в Екзекютив Драйв. Това беше по-скоро паркинг, отколкото улица, който обслужваше висшите чиновници и репортерите, които работеха в Белия дом и в сградата на административния съвет „Олд стейт“ — блестящ пример за институционна гротеска, извисяваща се над официалната резиденция на президента. Шофьорът плъзна колата плавно в свободно място за „особено важни личности“ и изскочи да отвори вратите, след като човекът от охраната вече беше огледал зорко района. Съдията излезе пръв и тръгна напред. Райън го настигна и тръгна от лявата страна на мъжа, с половин стъпка след него. В един миг разбра, че инстинктивната му постъпка е следствие на наученото от службата в морската пехота в Куонтико и начина, по който един младши офицер трябва да придружава по-старшия от него. Това накара Райън да осъзнае колко по-млад беше.

— Бил ли си някога тук, Джак?

— Не, сър. Не съм.

Мур се развесели.

— Нормално. Произхождаш оттук. Но ако беше пристигнал от по-далече, сигурно щеше да си направил няколко екскурзии до тук.

Вратата им отвори морски пехотинец. Агент от тайните служби им направи знак да влязат. Мур кимна и продължи навътре.

— В кабинета ли ще се състои, сър?

— Ъ-хъ. В оперативния кабинет, на долния етаж. Той е по-удобен и по-добре оборудван за подобни цели. Диапозитивите, които ти трябва, са вече долу. Нервен ли си?

— Да, сър, няма съмнение.

Мур се изсмя.

— Успокой се, момче. Президентът вече няколко пъти искаше да се срещне с теб. Хареса му доклада ти за тероризма отпреди няколко години, а и аз му показах още някои твои работи като тази за

действията на руските ракетни подводници, както и тази, която току-що завърши, за ръководството на оръжейната им промишленост. Общо взето аз мисля, че ще ти се стори съвсем обикновен човек. Но ще трябва да бъдеш готов за въпросите му. Той ще чуе всяка казана от теб дума и ще намери начин да те похвали, ако пожелае. — Мур се обърна и тръгна надолу по стълбите. Райън го последва и след три площадки двамата стигнаха врата, водеща към коридор. Съдията зави наляво и мина през още една врата, охранявана от друг агент на секретните служби.

— Добро утро, господин съдия! Президентът ще слезе след малко.

— Благодаря. Това е доктор Райън. Аз гарантирам за него.

— Добре — махна им агентът да влязат.

Помещението не беше представително, както очакваше Райън. Оперативният кабинет вероятно беше по-обширен от овалния на горния етаж. Стените бяха облицовани със скъпо на вид дърво. Тази част на Белия дом датираше още от основната реконструкция, извършена по времето на Труман. Катедрата за Райън се намираще вляво и той отиде при нея. Тя беше изправена пред и малко вдясно от маса с почти ромбовидна форма, зад която беше опънат прожекционен екран. Бележка върху катедрата гласеше, че прожекционният апарат за диапозитиви в средата на масата е зареден и фокусиран. Беше посочен също и редът на диапозитивите, получени от Националното разузнавателно управление.

Повечето от хората бяха вече тук, включително всички от Комитета на началник-щабове, и министърът на отбраната. Държавният секретар продължаваше да шари напред-назад между Атина и Анкара, опитвайки се да разреши последната Кипърска криза. Този постоянен трън в южния фланг на НАТО се бе обадил отново няколко седмици преди това, когато гръцки студент сгазил с колата си турско дете и бил убит от тълпата минути по-късно. При последвалите сблъсъци до края на деня били ранени петдесет души и предполагаемите съюзници отново се бяха хванали за гушите. В момента два американски самолетносача кръстосваха Егейско море, а Държавният секретар се бяхтеше да успокоява двете страни. Смъртта на двама младежи е тежка загуба, помисли Райън, но не и причина, поради която да бъдат мобилизирани армиите на две държави.

Около масата присъстваха също генерал Томас Хилтън, председател на Комитета на началник-щабове, и Джефри Пелт, съветник на президента по националната сигурност, надут мъж, когото Райън беше срещал преди години в Центъра за стратегически и международни проучвания на университета в Джорджтаун. Пелт преглеждаше някакви книжа и телеграми. Шефовете бърбеха приятелски помежду си, когато командващият морската пехота вдигна очи и забеляза Райън. Изправи се и се приближи към него.

— Вие ли сте Джек Райън? — попита генерал Дейвид Максвел.

— Да, сър.

Максуел беше нисък и як мъж, чиято къса подстрижка излъчваше едва сдържана агресивност. Той изгледа Райън внимателно, преди да се ръкува с него.

— Радвам се да се запознаем, синко. Хареса ми онова, което направи в Лондон. Помогна на пехотата. — Той имаше предвид терористичния инцидент, при който Райън за малко не бе загинал. — Действахте правилно и бързо, лейтенант.

— Благодаря ви, сър. Имах късмет.

— Добрият офицер трябва да е късметлия. Дочувам, че имаш интересни новини за нас.

— Да, сър. Мисля, че заслужават да си загубите времето.

— Неспокоен ли си? — Генералът видя отговора и се усмихна кротко. — Успокой се, синко. Всички в това проклето мазе носят панталони като теб. — Потупа с opakото на ръката Райън по корема и се върна на мястото си. Генералът прошепна нещо на адмирал Даниел Фостър, началник-щаб на морските операции. Началник-щабът хвърли бърз поглед към Райън, преди да се върне към предишното си занимание.

Президентът пристигна след минута. Всички в стаята се изправиха, докато той отиде до стола си вдясно от Райън. Каза нещо бързо на доктор Пелт и погледна остро директора на ЦРУ.

— Господа, да пристъпим към целта на това събиране. Мисля, че съдия Мур има някои новини за нас.

— Благодаря ви, господин президент. Господа, днес се получи интересно развитие на събитията около на съветската военноморска операция, която започна вчера. Повиках доктор Райън тук, за да ви запознае накратко с тях.

Президентът се обърна към Райън. По-младият мъж почувства, че е оценен по достойнство.

— Можеш да започнеш.

Райън отпи глътка ледена вода от чашата, скрита в катедрата. Разполагаше с дистанционно управление на диапозитивния прожекционен апарат и набор от показалки. За бележките му беше предвидено отделно осветление. Текстът беше пълен с грешки и надраскани върху него поправки. Не бе имал време да редактира копието.

— Благодаря ви, господин президент. Господа, казвам се Джак Райън и предмет на тази среща е дейността, която развива съветският флот в Северния Атлантик. Преди да се спра на нея, е необходимо да ви запозная накратко с обстановката. Вярвам, че ще бъдете търпеливи към мен за няколко минути и, моля ви, не се притеснявайте да ме прекъсвате с въпроси по всяко време. — Райън щракна прожекционния апарат. Осветлението на тавана над екрана автоматично угасна.

— Тези снимки дължим на любезността на англичаните — продължи Райън. Вече беше успял да привлече вниманието на всички. — Корабът, който виждате, е съветската подводница с балистични ракети „Червения октомври“, снимана от английски агент на дока ѝ в подводната им база в Полярний, недалеч от Мурманск, в Северна Русия. Както можете да видите, тя е много голям съд. Дълга е около 200 метра, широка приблизително 26 метра и водоизместимостта ѝ в потопено състояние е изчислена на 32000 тона. Тези цифри се приближават грубо до размерите на боен кораб от Първата световна война.

Райън взе показалка.

— Освен че е значително по-голяма от нашите подводници „Трайдънт“ от клас „Охайо“, „Червения октомври“ притежава и редица технически отлики. Тя носи двадесет и шест ракети, вместо нашите двадесет и четири. По-старите подводници от клас „Тайфун“, на чиято основа е разработена, имат само двадесет. „Октомври“ носи новите СС-Н-20 балистични ракети „Морски ястреб“. Това е ракета с твърдо гориво, обсег приблизително шест хиляди морски мили и носи осем касетъчни бойни глави с индивидуално насочване (МИРВ), всяка една с предполагаема мощност от петстотин килотона. Това са същите глави, носени от техните СС-18, в които броят им е по-малък.

— Както можете да видите, ракетните тръби са разположени отпред на корпуса вместо отзад, както е при нашите подводници. Предните плоскости за потапяне се огъват към прорези в корпуса ето тук. При нашите стигат до крилото. Тя има две витла, нашите са с едно. И накрая, корпусът ѝ е сплескан. Вместо да бъде цилиндрична, както нашите, тя подчертано е сплескана отгоре и отдолу.

Райън прищрака на следващия диапозитив. Той показваше два кадъра един над друг — носа над кърмата.

— Тези кадри получихме непроявени. Те бяха обработени в Централното разузнавателно управление. Моля, обърнете внимание на вратите тук при носа и тук при кърмата. Те озадачиха англичаните и затова ми бе позволено да донеса снимките тук в началото на седмицата. Ние в ЦРУ също не можахме да определим функциите им и решихме да потърсим съдействието на външен консултант.

— Кой реши? — разсърди се министърът на отбраната. — По дяволите, аз дори не съм ги видял.

— Получихме ги едва в понеделник, Бърт — отвърна спокойно съдия Мур. — Тези двете на екрана са едва отпреди два часа. Райън предложи външен специалист и Джеймс Гриър одобри. Аз се съгласих с тях.

— Той се казва Оливър Тайлър. Доктор Тайлър е бивш морски офицер, а сега е доцент по технически науки към Военноморската академия и платен консултант към командването на морските системи. Той е специалист по анализиране на съветските морски технологии. Скип... доктор Тайлър заключи, че тези врати са входните и изходните отвори на нова безшумна задвижваща система. В момента разработва компютърен модел на системата и ние се надяваме да получим тази информация до края на седмицата. Самата система е изключително интересна — и Райън им обясни накратко за анализа на Тайлър.

— Добре, доктор Райън — приведе се напред президентът. — Току-що ни казахте, че руснаците са построили ракетна подводница, за която се предполага, че ще е труднооткриваема от нашите хора. Не вярвам това да е нещо ново. Продължавайте.

— Капитан на „Червения октомври“ е мъж на име Марко Рамиус. Това е литовско име, въпреки че според нас по паспорт е гражданин на Велика Русия. Син е на високопоставен партиен деятел и е от най-добрите им командири на подводници. Той е поемал първия кораб от

всеки нов тип подводници през последните десет години. „Червения октомври“ отплува миналия петък. Не знаем точно какви са инструкциите ѝ, но обикновено ракетните им подводници, или по-точно тези с нови ракети с далечен обсег, ограничават действията си в Баренцово море и съседните райони, в които могат да бъдат защитени от нашите ударни подводници чрез противолодъчни самолети, собствените им надводни кораби и ударни подводници. Около обед местно време в неделя забелязахме повишена поискова дейност в Баренцово море. Тогава я приехме за ограничено противолодъчно учение, а към края на понеделник решихме, че е изпитание на новата задвижваща система на „Октомври“.

— Както всички знаете, в началото на вчерашния ден се забеляза повишение на активността на съветския флот. Почти всички кораби, предадени на Северния флот, са вече на море, придружавани от големи танкери. Други помощни съдове отплуваха от базите на Балтийския флот и Западното Средиземноморие. Още по-обезпокоително е, че почти всички атомни подводници от състава на Северния флот, най-големите им съдове, изглежда, се отправят към Северния Атлантук. Тук са включени и три от Средиземно море, защото подводниците им там са от Северния флот, а не от Черноморския. Мисля, че вече знаем защо е всичко това.

Райън прищрака следващия диапозитив. На него беше показан Северния Атлантук от Флорида до полюса с отбелязани с червено съветски кораби.

— В деня, в който отплава „Червения октомври“, капитан Рамиус вероятно е пуснал писмо до адмирал Юри Илич Падорин. Падорин е началник на Главното политическо управление на военноморските им сили. Не знаем какво гласи това писмо, но можем да съдим по резултатите му. Събитията започнаха да се развиват, преди да са изтекли четири часа от получаване на писмото. Петдесет и осем атомни подводници и двадесет и осем големи надводни бойни кораба тръгнаха насам. Това е забележително постижение за четири часа. Тази заран научихме и заповедите им.

— Господа, на тези кораби е заповядано да открият „Червения октомври“ и ако е необходимо, да я потопят. — Райън направи пауза, за да види ефекта от думите си. — Както виждате, съветската надводна сила е тук, на половината път между европейския континент и

Исландия. Подводниците им, по-точно ето тези, се отправят на югозапад към американския бряг. Моля да отбележите, че в Пасифика не се забелязва необичайна дейност, но имаме информация, че съветските подводници с балистични ракети в двата океана са призовани да се завърнат в пристанищата си.

— Ето защо, докато не научим какво точно е писал капитан Рамиус, ние не можем да направим изводи по тези модели на активност. Може да се окаже, че те очакват той да тръгне в наша посока. Като се има предвид, че вероятната му скорост е между десет и тридесет възела, той би могъл да е някъде от тук, под Исландия, до ето тук — съвсем близо до нашия бряг. Ще забележите, че и в двата случая той успешно е избегнал засичане от четирите ни бариери от звуковоразузнавателни системи...

— Чакай малко. Ти каза, че те са издали заповед до корабите си да потопят една от подводниците им?

— Да, господин президент.

Президентът погледна директора на ЦРУ.

— Надеждна ли е информацията, господин съдия?

— Да, господин президент, вярваме, че е сигурна.

— Добре, доктор Райън, ние всички чакаме. Какво може да се очаква от този Рамиус?

— Господин президент, нашето заключение от тези разузнавателни сведения е, че „Червения октомври“ възнамерява да се предаде на Съединените щати.

Стаята потъна за момент в пълна тишина. Райън можеше да долови тихото жужене на вентилатора в прожекционния апарат, докато Националният съвет за сигурност разсъждаваше по току-що чутото. Той постави ръцете си върху катедрата, за да не позволи на десетте зяпнали го мъже да забележат треперенето им.

— Това е много интересно заключение, докторе — усмихна се президентът. — Защити го.

— Господин президент, няма друг извод, който да съответствува на тези сведения. Най-сериозното нещо, разбира се, е отзоваването на другите ракетни подводници. Никога преди не са го правили. Като добавим този факт към издадените заповеди да потопят най-новата си и мощна ракетна подводница и че душат насам, човек остава с

убеждението, че според тях тя е напуснала забранения район и е тръгнала към нас.

— Много добре. Какво друго би могло да бъде?

— Сър, възможно е той да е писал, че ще изстреля ракетите си по нас, по тях, по китайците или просто по някой друг.

— Но ти не мислиш така?

— Не, господин президент. Ракетата СС-Н-20 има обseg на действие от шест хиляди мили. Това означава, че той може да порази всяка цел в Северното полукълбо от момента, в който напусне пристанището. Той разполагаше с шест дни, за да го направи, но не стреля. Още повече че ако е заплашил да пусне птичките си, ще е трябвало да се сети за възможността руснаците да потърсят съдействието ни за откриването и потопяването му. В края на краищата, ако нашите наблюдателни системи засекат пуск на ядрени ракети в която и да е посока, нещата ще станат много напечени, и то много бързо.

— Ти знаеш, че той би могъл да пусне птичките си в двете посоки и да започне трета световна война — отбеляза министърът на отбраната.

— Да, господин министър. В този случай ще си имаме работа с напълно луд човек — всъщност повече от един. На нашите ракетни подводници има по петима офицери, които трябва да се съгласят и действат единодушно, за да пуснат ракетите си. Съветите имат същия брой. По политически причини мерките им за сигурност на ядрените бойни глави са дори по-усложнени от нашите. Петима или повече мъже и всички да искат края на света? — тръсна глава Райън. — Това изглежда доста невероятно, сър, и, пак повтарям, Съветите ще имат достатъчно благоразумие да ни уведомят и потърсят помощта ни.

— Наистина ли мислиш, че ще ни съобщят? — попита доктор Пелт. Тонът му издаваше мислите.

— Сър, това е повече психологически въпрос, отколкото технически, а аз се занимавам основно с техническо разузнаване. Някои от мъжете в тази стая са се срещали с руските си колеги и имат възможност да отговорят по-добре от мен на този въпрос. Все пак отговорът ми на въпроса е „да“. Това е единственото разумно нещо, което биха могли да направят, защото, макар и да не ги считам за

напълно разумни по нашите стандарти, те си имат свои. Не си падат по хазарт с високи залози.

— Кой ли пък си пада — отбеляза президентът. — Какво друго би могло да бъде?

— Няколко неща, сър. Би могло просто да бъде голямо военноморско учение, целящо да изпита способността им да прекъснат морските ни съобщителни линии и нашата възможност за отговор — с един куршум два заека. Отхвърляме тази възможност по няколко причини. Много малко време измина от есенното им морско учение „Червена буря“ и използват само ядрени подводници — дизелови подводници не са привлечени. Явно бързината е от решаващо значение в действията им. А и на практика те не провеждат големи учения по това време на годината.

— Защо? — попита президентът.

Вместо Райън отговори адмирал Фостър.

— Господин президент, времето там през този сезон е изключително лошо. Дори и ние не планираме учения при тези условия.

— Май си спомням, че току-що завършихме учение на НАТО, адмирале — подметна Пелт.

— Да, сър, на юг от Бермудите, където времето е много по-добро. С изключение на противоположното учение близо до Британските острови, „Пъргав делфин“ беше проведено изцяло в нашата половина на гъола.

— Добре, да се върнем обратно към целта на флота им — заповяда президентът.

— И тъй, сър, може изобщо да не е учение. Би могло да е наистина. Може да е начало на конвенционална война срещу НАТО и първата стъпка да е прекъсване на морските съобщителни линии. Ако е така, те са постигнали вече пълна стратегическа изненада и сега я демонстрират, действайки така явно, че не ни оставят възможност да не я забележим или да реагираме със сила. Освен това няма съответстваща активност в другите им видове въоръжени сили. Армията, военновъздушните сили, с изключение на самолетите за морско наблюдение, и флотът им в Пасифика са заети с рутинни тренировъчни операции.

— Накрая, би могло да е опит да ни провокират или отклонят, привличайки вниманието ни върху това, докато се подготвят да ни изненадат на друго място. Ако е така, правят го по странен начин. Ако се опитваш да провокираш някого, не го правиш в предния му двор. Атлантикът, господин президент, е все още наш океан. Както можете да видите от картата, ние имаме бази в Исландия, на Азорите, по целия си бряг от край до край. Имаме съюзници от двете страни на океана и можем да установим въздушно преимущество над целия Атлантик, ако го поискаме. Флотът им е многоброен, по-голям от нашия в някои критични райони, но те не могат да прехвърлят сили както ние, поне засега, и не до брега ни. — Райън отпи глътка вода.

— И така, господа, имаме съветска ракетна подводница в открито море, когато всички останали и в двата океана са отзовани. Техният флот е в открито море със заповед да потопят тази подводница и явно я преследват в наша посока. Както казах, това е единственото заключение, което подхожда на сведенията.

— Колко хора има на подводницата, докторе? — попита президентът.

— Предполагаме, че са сто и десет или приблизително толкова, сър.

— Така, сто и десет мъже са решили да дезертират в Съединените щати по едно и също време. Не е чак толкова лоша идея — отбеляза иронично президентът, — но е малко вероятна.

Райън беше готов за отговор.

— Това има прецедент, сър. На осми ноември 1975 година съветската ракетна фрегата „Сторожевой“ от клас „Кривак“ се опита да избяга от Рига, Латвия, на шведския остров Готланд. Политическият офицер на борда й Валери Саблин оглави метеж на редническия състав. Затвориха офицерите си в кабините им и хукнаха от пристанището. Почти бяха постигнали целта си. Атакуваха ги по въздух и вода и ги принудиха да спрат на по-малко от петдесет мили от шведските териториални води. Още два часа и щяха да успеят. Саблин и още двадесет и шест човека бяха осъдени и разстреляни. Доста време след това получавахме доклади за отделни бунтове на съветски военноморски съдове, особено подводници. През 1980 година съветска ударна подводница от клас „Ехо“ изплува до японския бряг. Капитанът твърдеше, че на борда избухнал огън, но на направените от наши и

японски военноморски самолети за наблюдение снимки не се виждаха дим или обгорели отпадъци, изхвърлени от подводницата. Въпреки това екипажът даде достатъчно свидетелства за наранявания, което потвърждава извода, че на борда е имало вълнение. От няколко години получаваме подобни, непълни доклади. Допускам, че настоящият е краен случай, тъй като заключението ни не е лишено от прецеденти.

Адмирал Фостър бръкна в един от джобовете на куртката си и извади пура с пластмасов мундщук. Очите му хвърлиха искри иззад пламъка на кибритената клечка.

— Знаете ли, почти съм готов да повярвам.

— В такъв случай искам да ни кажете защо, адмирале — настоя президентът, — защото аз все още не съм.

— Господин президент, повечето бунтове се ръководят от офицери, не от редници и сержанти. Причината е, че редниците и сержантите просто не знаят как да управляват кораб. Освен това офицерите имат преимуществото на образованите да знаят, че успехът на неподчинението е възможен. Тези два фактора са далеч по-изразени в съветския флот. Ами ако в това имат пръст само офицери?

— И останалата част от екипажа ги следва по инерция? — попита Пелт. — Като знаят какво очаква тях и семействата им?

Фостър дръпна няколко пъти от пурата.

— Някога бил ли си на море, доктор Пелт? Не? Да си представим за момент, че си тръгнал на околосветско плаване с „Куин Елизабет 2“, да кажем. В един хубав ден се озоваваш в средата на Тихия океан, но как ще разбереш точно къде си? Не знаеш. Знаеш това, което ти казват офицерите. Е, разбира се, ако разбираш малко от астрономия, ще можеш евентуално да изчислиш географската ширина с точност до неколкостотин мили. С добър часовник и малко знания по сферична тригонометрия ще можеш дори да отгатнеш географската дължина пак до неколкостотин мили. Така ли е? Но това е на кораб, от който можеш да гледаш. Тези приятелчета са на подводница. Не се вижда нищичко. И така, ами ако това се върши от офицерите и дори не от всички? Как екипажът ще знае какво става? — Фостър поклати глава. — Няма да знае. Не може. Дори нашите момчета няма да могат, а нашите са обучени много по-добре от техните. Почти всичките им моряци са срочнослужещи, помните нали? В атомната подводница човек е напълно отрязан от външния свят. Никакво радио, освен

зашифрованите съобщения, които се получават чрез началник-свързките. Така, той трябва да е вътре в играта. Също и навигаторът. Те използват инерционна навигационна система като нас. Имаме една тяхна от „Голфа“, който измъкнахме при Хаваите. И там данните са зашифровани. Старшината разчита числата от машината и навигаторът определя положението им по книга. В сухопътните войски на Червената армия картите са секретни документи. Същото е и при подводниците. Редниците и сержантите нямат достъп до тях и не се счита за необходимо те да знаят къде се намират. Това важи в най-голяма степен за ракетните подводници, така ли е?

— Отгоре на всичко тези приятелчета са моряци. Когато си на плаване, имаш работа за вършене и я вършиш. На техните кораби това означава четиринайсет до осемнайсет часа на ден. Всички тези деца са с рочнослужещи с елементарно обучение. Те са научени да изпълняват една или две задачи и да изпълняват точно заповеди. Руснаците обучават хората да изпълняват задълженията си като папагали — с колкото се може по-малко мислене. Ето защо при по-големи ремонти офицерите им могат да бъдат видени с инструменти в ръце. Екипажът няма да има нито време, нито желание да пита офицерите какво става. Вършиш си работата и разчиташ, че другите ще свършат своята. Ето за какво е дисциплината на море — почука Фостър пурата си в пепелника. — Да, сър, събират се офицерите, може да не са всичките, и това ще е достатъчно. Много по-лесно е да се съберат на едно място десет или дванадесет дисиденти отколкото сто.

— По-лесно, но едва ли лесно, Дан — възрази генерал Хилтън. — За бога, на борда си те имат поне един политически офицер плюс „слухарите“ на разузнавателните им служби. Наистина ли мислиш, че един партиен труженик ще се съгласи на това?

— Защо не? Ти чу Райън — бунтът на онази фрегата бил ръководен от политически офицер.

— Да, и оттогава цялото това управление е раздрусано — отвърна Хилтън.

— При нас непрекъснато дезертират служители на КГБ и все добри партийни членове — каза Фостър. Мисълта за дезертирала руска подводница явно много му харесваше.

Президентът забеляза всичко това и се обърна към Райън.

— Доктор Райън, успяхте да ме убедите, че сценарият ви е теоретическа възможност. Сега, какво мисли ЦРУ, че трябва да се направи?

— Господин президент, аз съм разузнавателен аналитик, не...

— Зная много добре какъв сте, доктор Райън. Чел съм достатъчно от работите ви. Разбирам, че имате мнение, и искам да го чуя.

Райън дори не погледна Мур.

— Да я пипнем, сър.

— Просто така?

— Не, господин президент, вероятно не. Все пак Рамиус може да изплува до нос Вирджиния след един или два дни и да поиска политическо убежище. Трябва да бъдем готови за такава възможност, сър, и моето мнение е, че трябва да го посрещнем с отворени обятия. — Всички присъстващи кимнаха одобрително. Беше успял да ги привлече на своя страна.

— Слагаш си главата под ножа — забеляза президентът добродушно.

— Сър, поискахте мнението ми. Вероятно няма да бъде така лесно. Онези „Алфа“ и „Виктор“ очевидно бързат към нашите брегове с намерение да създадат бараж или всъщност блокада на атлантическото ни крайбрежие.

— Блокада — промърмори президентът. — Грозна дума.

— Господин съдия — обърна се генерал Хилтън към Мур, — допускам, че ти е хрумнало, че това може да бъде дезинформация, предназначена да разкрие високопоставения източник на тези сведения.

Съдия Мур пусна сънлива усмивка.

— Да, генерале. Ако това е шарлатания, то тя е подготвена дяволски добре. На доктор Райън бе наредено да подготви краткото си изложение, приемайки сведенията за достоверни. Ако не са, отговорността е моя. — „Бог да те поживи, господин съдия“ — каза си Райън, питайки се доколко чист може да е източникът УИЛОУ. — При всички случаи, господа, ние ще трябва да отговорим на тази съветска активност независимо дали анализите ни са точни или не — продължи съдията.

— Имате ли потвърждение, господин съдия? — поиска да знае президентът.

— Да, сър, работим по въпроса.

— Добре. — Президентът седеше изпънат в стола си и Райън забеляза, че гласът му става по-решителен. — Съдията е прав. Ние трябва да реагираме независимо от истинските им намерения. Господа, Съветският флот се е отправил към брега ни. Какъв ще бъде нашият отговор?

Пръв отговори адмирал Фостър.

— Господин президент, в момента флотът ни излиза в морето. Всичко, което може да плава, е вече извън пристанищата или ще бъде до утре вечер. Отзовахме самолетоносачите си от Южния Атлантик и вече предислоцираме ядрените си подводници, за да посрещнем тази заплаха. От тази сутрин започнахме да насищаме въздушното пространство над сухопътните им войски с патрулни самолети Р-3С „Орион“, подкрепяни от английските „Нимрод“, действащи от Шотландия. Генерале? — обърна се Фостър към Хилтън.

— В момента наши самолети Е-3А от типа АУАКС обикалят над тях заедно с орионите на Дан и се придружават от изстребителите Ф-15 „Ийгъл“ на база в Исландия. До петък по това време ще имаме ескадрила от бомбардировачи В-52, действащи от военновъздушната база „Лоринг“ в Мейн. Ще бъдат въоръжени с ракети „въздух-земя“ тип „Харпун“ и ще се въртят над руснаците на смени. Нищо агресивно, нали разбирате? — засмя се Хилтън. — Само ще ги накараме да разберат, че се интересуваме. Ако продължат да се приближават, ще предислоцираме някои тактически авиационни средства на източния бряг и, което ще иска вашето одобрение, можем тихичко да активизираме част от националната гвардия и запаса.

— А колко тихо ще го направиш? — попита Пелт.

— Доктор Пелт, ние разполагаме с редица съединения на националната гвардия, които по план трябва да отлетят като рутинна тренировка от този петък в Нелис, щата Невада. Вместо в Невада ще отидат в Мейн. Базите са достатъчно големи и принадлежат на стратегическото въздушно командване. Напълно са обезпечени.

— Колко самолетоносача са ни подръка? — попита президентът.

— В момента само един, сър. „Кенеди“. Миналата седмица демонтираха една от главните турбини на „Саратога“ и за подмяната ѝ

ще е необходим цял месец. „Нимиц“ и „Америка“ сега са в Южния Атлантук. „Америка“ се връща от Индийския океан, а „Нимиц“ тръгва към Тихия. Лош късмет. Можем ли да отзовем самолетоносач от Източно Средиземно море?

— Не — поклати глава президентът. — Тая кипърска история все още пари. Трябва ли наистина? Ако нещо... неприятно се случи, ще можем ли да се справим с наземните им сили само с това, което ни е подръка?

— Да, сър — незабавно отговори генерал Хилтън. — Доктор Райън го каза — Атлантика е наш океан. Само военновъздушните сили ще разполагат с повече от пет хиляди самолета за тази операция и други три или четирисотин от флота. Ако се разгърми, съветският флот бързо ще свърши.

— Разбира се, ние ще се опитаме да го избегнем — промълви президентът. — Тази сутрин изплува първият доклад от пресата. Малко преди обед ни се обади Бъд Уилкинс от „Таймс“. Ако американският народ разбере твърде скоро какво може да стане... Джеф?

— Господин президент, да допуснем за момент, че анализът на доктор Райън е точен. Не виждам какво бихме могли да направим — обади се Пелт.

— Какво? — изпусна се Райън. — Аз, въъ, моля за извинение, сър.

— Но ние не можем просто така да откънем руска подводница.

— Защо не? — настоя Фостър. — По дяволите, имаме достатъчно от танковете и самолетите им.

Останалите се съгласиха.

— Самолет с екипаж от един или двама е едно нещо, адмирале. Атомна подводница с двадесет и шест ракети и екипаж от над сто човека е нещо съвсем друго. Естествено, ще можем да дадем убежище на дезертиралите офицери.

— И така, казвате, че ако това нещо доплува в Норфолк — включи се Хилтън, — ще им го върнем. Господи, хора, то носи двеста бойни глави! Някой ден те могат да ги използват против нас, знаете ли? Сигурни ли сте, че искате да ги върнем?

— Това са милиард долара, генерале — каза Пелт неуверено.

Райън видя президентът да се смее. За него се говореше, че обича оживените разисквания.

— Господин съдия, какви са правните усложнения?

— Това е морско право, господин президент — за пръв път Мур изглеждаше притеснен. — Никога не съм се занимавал с морски закони освен в юридическия факултет. Морското право е „Jus gentium“ — един и същи правов кодекс е теоретически валиден за всички държави. Американските и английските военноморски съдилища редовно се позовават на своите постановления. Но що се отнася до правата, приложими към един бунтовнически екипаж, нямам никакво понятие.

— Съдия, ние не се занимаваме с метеж или пиратство — отбеляза Фостър. — Мисля, че точният термин е „barratry“^[2]. Метежът е бунт на екипажа срещу законните власти. Измяната на офицерите се нарича „Barratry“. Както и да е. Аз не мисля, че трябва да губим времето си в празни дрънканици, когато се отнася до ядрени оръжия.

— Защо не, адмирале? — замисли се президентът. — Както каза Джеф, това е много скъпа играчка, тяхна собственост от юридическа гледна точка и те ще разберат, че е при нас. Мисля, че приехме, че не целият екипаж е в играта. Ако е така, онези, които не участват в бунта или каквото и да било друго, ще поискат да се върнат вкъщи, след като всичко свърши. И ще трябва да ги пуснем, нали?

— Ще трябва ли? — шареше по бележника си генерал Максвел. — Ще трябва ли?

— Генерале — каза твърдо президентът, — ние няма, повтарям, няма да участваме в заточението или убийството на хора, чието единствено желание е да се върнат вкъщи при семействата си. Ясно ли е? — Погледът му обиколи масата. — Ако те разберат, че тя е при нас, ще си я поискат обратно. И ще разберат, че е при нас, от екипажа, който ще поиска да се върне у дома. При всички случаи, как бихме могли да я скрием, каквато е голяма?

— Може би ще успеем — обади се безучастно Фостър, — но, както казвате, екипажът усложнява нещата. Предполагам, ще успеем да я разгледаме.

— Искаш да кажеш да извършим карантинна проверка, да я прегледаме дали е годна да плава и, може би, да се уверим, че не прекарват тайно наркотици в страната? — ухили се президентът. —

Мисля, че можем да го уредим. Но да не изпреварваме събитията. Има още много неща да се свършат, преди да стигнем до този проблем. Какво правят съюзниците ни?

— Англичаните вече изпратиха един от самолетоносачите си. Ще можем ли да го използваме, Дан? — попита генерал Хилтън.

— Ако ни го дадат назаем, да. Едва що завършихме противоположното си учение на юг от Бермудите и англичаните се проявиха добре. Можем да използваме „Инвинсибъл“, четирите съпровождащи кораба и трите ударни подводници. На групировката е заповядано да се върне с възможно най-голяма скорост.

— Те запознати ли са със случая? — попита президентът.

— Не, докато не се ангажират в него. Тази информация е едва от няколко часа. — Мур не издаде, че сър Базил разполага със собствено ухо в Кремъл. Самият Райън не знаеше подробности, но бе дочул някои откъслечни слухове. — С ваше разрешение помолих адмирал Гриър да бъде готов да отлети за Англия и уведоми министър-председателя им.

— Защо просто не изпратите...

Съдия Мур поклати глава.

— Господин президент, тази информация... да кажем, че трябва да се предаде единствено на ръка.

Насядалите около масата вдигнаха вежди.

— Кога тръгва?

— Още тази вечер, ако поискате. От Андрюс тази нощ има два полета с VIP. Конгресмени. — Беше обичайният сезон на ваканции след края на сесиите — Коледа в Европа, командировки в търсене на факти.

— Генерале, разполагаме ли с нещо по-бързо? — попита президентът Хилтън.

— Можем да изровим един VC-141. „Локхийд Джетстар“, бърз почти колкото VC-135, и можем да го имаме до половин час.

— Давайте!

— Слушам, сър. Веднага ще се обадя. — Хилтън се изправи и приближи до телефона в ъгъла.

— Господин съдия, кажете на Гриър да стяга багажа си. На самолета ще го чака писмо от мен, което да предаде на министър-председателя. Адмирале, искаш ли „Инвинсибъл“?

— Да, сър.

— Ще ти го уредя. Друго, какво ще кажем на хората си в морето?

— Ако „Октомври“ успее да доплува, няма да е необходимо, но ако ще трябва да се свържем с нея...

— Извинете, господин съдия — намеси се Райън, — по-вероятно е да се наложи. Техните ударни подводници сигурно ще стигнат брега ни преди нея. Ако това стане, ще трябва да я предупредим, макар и само за да спасим дезертиращите офицери. Подводниците им имат заповед да я открият и потопят.

— Ние не сме я засекали. Кое те кара да мислиш, че те могат да го направят? — попита Фостър, раздразнен от предположението му.

— Построили са я те, адмирале. Така че сигурно знаят за нея неща, които ще им позволят да я открият по-лесно, отколкото ние.

— Има смисъл — каза президентът. — Това означава, че някой трябва да отиде и да уведоми флотските командири. Не можем да го съобщим по радиото, нали, господин съдия?

— Господин президент, този източник е твърде важен, за да си позволим да го компрометираме по някакъв начин. Това е всичко, което мога да кажа, сър.

— Много добре, в такъв случай някой да отлети. Следващото нещо е, че трябва да се говори с руснаците. Но сега те могат да се оправдаят, че действат в свои води. Кога ще преминат Исландия?

— Утре през нощта, ако запазят същия курс — отговори Фостър.

— Добре, ще изчакаме един ден да се откажат и да получим потвърждение на доклада. Господин съдия, искам нещо, което да подкрепи тази фантазмагория до двадесет и четири часа. Ако те не се върнат обратно до утре в полунощ, аз ще извикам посланик Арбатов в кабинета си в петък сутринта. Господа — обърна се той към всички началници, — искам до утре следобед да разполагам с разработени планове за всяка от вероятните ситуации. Ще се срещнем пак тук утре в два часа. И още нещо: никакво изтичане на информация! Тя не трябва да излиза извън тези стени без личното ми разрешение. Ако тази история стигне до пресата, ще режа глави. Да, генерале?

— Господин президент, за да се разработят тези планове — каза Хилтън, след като седна отново, — ще трябва да потърсим съдействието на действащите офицери и някои от собствените ни оперативни работници. Със сигурност ще ни трябва помощта на

адмирал Блекбърн. — Блекбърн беше главнокомандващ ВС на САЩ в Атлантика.

— Чакай пак да помисля. Ще се върнем на този въпрос до един час. Колко от хората на ЦРУ знаят за това?

— Четирима, сър. Ритър, Гриър, Райън и аз. Това е всичко.

— Не разширявайте повече кръга. — От месеци насам президентът беше измъчван от съмнения за изтичане на сведения.

— Да, господин президент.

— Срещата ни свърши.

Президентът стана прав. Мур заобиколи масата, за да не му позволи да си тръгне веднага. Доктор Пелт също остана, докато всички други се изнизиха навън. Райън ги зачака пред вратата.

— Много добре се справи — сграбчи ръката му генерал Максвел. Той изчака останалите да се отдалечат на няколко метра преди да продължи. — Мисля, че си луд, синко, но ти със сигурност сложи кабарче под задника на Дан Фостър. Или още по-добре, мисля, че той отнесе як ритник — разкикоти се дребничкият генерал. — И ако пипнем тази подводница, може би ще успеем да променим мнението на президента така, че екипажът да изчезне. Съдията го направи веднъж, знаеш ли? — Думите накараха Райън да замръзне, докато Максвел тръгна изпъчен към голямата зала.

— Джак, ще влезеш ли пак за минутка? — повика го гласът на Мур.

— Ти си историк, нали? — попита президентът, преглеждайки записките си. Райън дори не беше го забелязал да държи писалка.

— Да, господин Президент. Научната ми степен е такава — стисна ръката му Райън.

— Имаш добър усет към драматичното, Джак. От теб е могло да стане свестен адвокат. — Президентът си беше създал име на безкомпромисен щатски прокурор. Беше оцелял при безуспешен опит на мафията да го убие в началото на кариерата му, което не беше навредило ни най-малко на политическите му амбиции. — Дяволски добро представяне.

— Благодаря, господин Президент — усмихна се Райън.

— Съдията ми каза, че познаваш командира на английската оперативна група.

Все едно го бяха ударили по глава с чувал, пълен с пясък.

— Да, сър. Адмирал Уайт. Ловувал съм с него, а и жените ни са добри приятелки. Те са близки на кралското семейство.

— Добре. Някой трябва да отлети и да уведоми командира на флота ни, след това да отскочи и разговаря с англичаните да ни предоставят самолетоносача си, както очаквам, че ще направят. Съдията твърди, че трябва да изпратим и адмирал Дейвънпорт с тебе. Така че нощес ще отлетиш за „Кенеди“ и след това до „Инвинсибъл“.

— Господин президент, аз...

— Хайде, Райън — ухили се хитро Пелт. — Ти си единственият подходящ за тази работа. Вече имаш достъп до разузнаването, познаваш английския командир, а си и специалист по военноморско разузнаване. Ставаш. А сега ми кажи доколко според теб военноморските ни сили горят от желание да хванат „Червения октомври“.

— Разбира се, че ги интересува, сър. Да успееш да й хвърлиш поглед и още повече да я подкараш, разглобиш и пак да я подкараш. Това ще бъде разузнавателната сензация на всички времена.

— Така е. Но те май са малко по-нетърпеливи, отколкото би трябвало да бъдат.

— Не разбирам какво искате да кажете, сър — каза Райън, въпреки че му беше съвсем ясно. Пелт беше любимецът на президента, но не и на Пентагона.

— Може да им се удаде случай, от който не бихме искали да се възползват.

— Доктор Пелт, ако искате да кажете, че един униформен офицер би могъл да...

— Той не иска да каже това. Или поне не точно това. Идеята му е, че трябва да разполагаме с някой, който да може да ни даде независимата оценка на цивилния.

— Сър, вие не ме познавате.

— Чел съм много от докладите ти — усмихна се началник-щаба. За него се говореше, че ослепителното обаяние се появяваше и изчезваше от лицето му като лъч на прожектор. Райън разбираше, че е заслепен от този чар, но не можеше да направи нищо, за да му се противопостави. — Харесвам работата ти. Имаш добър усет за нещата, за фактите. Правилна преценка. И така, едната причина, поради която

стигнах дотук, е върната преценка и мисля, че можеш да се справиш с това, което имам наум. Въпросът е ще го направиш ли или не.

— Какво по-точно да направя, сър?

— Като стигнеш там, ще останеш за няколко дни и ще докладваш направо на мен. Не чрез канали, а направо на мен. Ще получиш необходимото съдействие. Аз ще имам грижата.

Райън не каза нищо. Току-що бе станал шпионин, действащ офицер по президентско нареждане. И което беше още по-лошо, щеше да шпионира собствената си страна.

— Не ти харесва мисълта да шпионираш собствените си хора, а? Няма да го правиш или поне не съвсем. Както казах, искам независимо, цивилно мнение. Бихме предпочели да изпратим там опитен офицер, но намерението ни е да сведем до минимум броя на хората, запознати със случая. Ако изпратим Ритър или Гриър, ще бъде твърде очебийно, докато ти, от друга страна, си сравнително...

— Господин Никой? — попита Джак.

— Доколкото те са ангажирани, да — отвърна съдия Мур. — Руснаците имат досие за теб. Виждам съм части от него. Те мислят, че си търтей от Най-висок клас, Джак.

„Аз съм търтей — помисли Райън, — останал равнодушен към предизвикателството. В тази компания е дяволски сигурно, че съм.“

— Съгласен съм, господин президент. Извинете ме за колебанието. Никога преди не съм бил действащ офицер.

— Разбирам. — Президентът се оказа великодушен победител. — Още нещо. Ако разбирам нещо от подводници, Рамиус би могъл да се измъкне, без да каже думичка. Защо ги е предупредил? За какво е било писмото? Според мен няма смисъл.

Беше ред на Райън да се засмее.

— Някога виждали ли сте подводничар, сър? Не? Ами космонавт?

— Разбира се. Срещал съм се с група пилоти на совалка.

— Все същата стока са, господин президент. Що се отнася до писмото, има две обяснения. Първо, той вероятно е полудял от нещо, а от какво точно — ще разберем, когато се срещнем с него. Второ, той е уверен, че може да довърши започнатото независимо от опитите им да го спрат и иска да го знаят. Господин президент, мъжете, които преживяват от подводничарския занаят, са агресивни, смели и много,

много умни. Нищо не обичат така, както да накарат някого, например оператор на надводен кораб, да изглежда като идиот.

— Току-що прибави към актива си още една точка, Джак. Космонавтите, които срещнах, са крайно непретенциозни в повечето отношения, но когато стане въпрос за летене, се считат за богове. Ще го имам предвид. Джеф, давай да се захващаме за работа. Джак, дръж ме в течение.

Ръкува се с него и когато напусна стаята заедно с първия си съветник, Райън се обърна към съдия Мур.

— Господин съдия, какво, по дяволите, си му разказвал за мен?

— Само истината, Джак. — В действителност съдията бе искал операцията да бъде изпълнена от някой измежду висшите офицери на ЦРУ. Райън не се бе вмествал в схемата, но президентът и преди бе развалял много грижливо разработвани планове. Съдията го прие философски. — Това за теб ще бъде голяма стъпка напред в живота, ако свършиш работата както трябва. По дяволите, може дори да ти хареса.

Райън беше сигурен, че няма да е така, и се оказа прав.

ГЛАВНА КВАРТИРА НА ЦРУ

Той не проговори из целия път обратно до Ленгли. Колата на директора хлътна в подземния гараж. Слязоха от нея и взеха частния асансьор, който ги качи направо в кабинета на Мур. Вратата на асансьора беше маскирана като стенен панел, което беше удобно, но мелодраматично, помисли Райън. Директорът на ЦРУ веднага отиде до бюрото си и вдигна телефонната слушалка.

— Боб, искам те тук веднага — нареди той, втренчен в Райън, който стоеше в средата на стаята. — Нетърпелив ли си, Джак?

— Разбира се, господин съдия. — Гласът на Райън не изразяваше ентузиазъм.

— Разбирам как се чувстваш с тая шпионска история, но положението може да стане изключително деликатно. Трябва да си дяволски поласкан от оказаното ти доверие.

Райън долови какво се крие между редовете на казаното точно когато Ритър нахлу в стаята.

— Какво има, господин съдия?

— Започваме разработката на операция. Райън излита за „Кенеди“ с Чарли Дейвънпорт, за да запознае накратко флотските командири с историята около „Октомври“. Президентът го уреди.

— Така предполагам. Гриър тръгна към Андрюс точно преди да пристигнете. Райън трябва да лети, а?

— Да. Джак, имаш право да уведомиш единствено командващия флота и Дейвънпорт. Същото важи и за англичаните — само първия им моряк. Ако Боб успее да потвърди УИЛОУ, информацията ще може да бъде разпространена, но само доколкото е необходимо. Ясно ли е?

— Да, сър. Предполагам, някой е казал на президента, че е трудно да се свърши каквото и да било, докато никой не знае какво, по дяволите, става. Особено приятел четата, които вършат работата.

— Разбирам те, Джак. Ще трябва да променим разбиранията на президента по този въпрос. Ще го направим, но дотогава помни: той е шефът. Боб, ще трябва да изровим нещо, което да му подхожда.

— Униформа на морски офицер? Я да го направим командир, три нашивки, обичайните ленти за ордени. — Ритър огледа Райън от главата до петите. — Да кажем, ръст четирийсет и втори. Предполагам, че ще успеем да го нагласим до един час. Операцията има ли име?

— Това е следващият въпрос. — Мур вдигна отново слушалката и набра пет цифри. — Трябват ми две думи... Ъ-хъ, благодаря — надраска той няколко неща в бележника. — Добре, господа, ще наричат операцията „Мандолина“. Ти, Райън, си „Меджи“^[3]. Името трябва да е лесно за запомняне, като се има предвид сезонът. Докато те обличаме, на основата на тези ще измислим няколко кодови думи. Боб, заведи го долу. Ще извикам Дейвънпорт и ще го накарам да уреди полета.

Райън последва Ритър до асансьора. Всичко се развива много бързо и всички се пишат много умни, помисли той. Тази операция „Мандолина“ набра скорост, преди още някой да е разбрал какво, по дяволите, става и още по-малко как. Избраното кодово име се стори на Райън най-малкото неподходящо. Той не беше мъдрец. Името трябваше да бъде по-скоро „Хелуийн“^[4].

[1] Ангстрьом — мярка в атомната физика, равна на 10^{-10} метра — б. пр. ↑

[2] Измама или неизпълнение на задълженията от част от офицерите или екипажа, нанесли щети на собственика (мор.) — б. пр. ↑

[3] Magi (библ.) — влъхва, мъдрец от Изтока, който носи подаръци на Младенеца — б. пр. ↑

[4] Вечерта на 31 октомври, преди деня на Все Светии — б. пр. ↑

СЕДМИ ДЕН
ЧЕТВЪРТЪК, 9 ДЕКЕМВРИ

СЕВЕРНИЯТ АТЛАНТИЧЕСКИ ОКЕАН

Когато Самюел Джоунсън уподоби плаването с кораб като „престой в затвор, където можеш да се удавиш“, Райън си помисли, че поне е спокоен, като пътува към кораба си в безопасно возило. Сега пътуваше към морската шир и преди да се добере до кораба си, не беше изключено да се разбие на кървава пихтия при самолетна катастрофа. Джак беше се свил в дълбоката седалка в товарната кабина на един „Груман Грейхаунд“, военен транспортен самолет, известен във флотата с лаконичното съкращение ПСК (превозвач на снабдяване за корабите). Седалките, обърнати към задната част, бяха много близко една до друга и коленете му се удряха в брадичката. Кабината беше поподходяща за товари, отколкото за хора. В задната ѝ част имаше три тона машинни и електронни части — ами да, те бяха именно там, защото в случай на катастрофа ударът върху тях щеше да се смекчи от четирите човешки тела в пътническия сектор. Нямахше нито отопление, нито прозорци. Само една тънка алуминиева ципа го отделяше от вятъра, който свиреше с двеста възела в час в унисон с турбините на двумоторника. Най-лошото беше, че летяха на хиляда и петстотин метра височина в силна буря и ПСК-то подскачаше и потъваше в тридесетметрови въздушни ями като пощуряло влакче в увеселителен парк. „Единственото добро нещо е, че няма осветление — мислеше си Райън, — така поне никой няма да види колко е позеленяло лицето ми.“ Точно зад него бяха двамата пилоти, които се мъчеха да надвигат рева на двигателя. Тези идиоти така се забавляваха!

Шумът като че ли понамаля. Трудно беше да се каже със сигурност. Беше получил дунапренови антифони заедно с жълта надуваема спасителна жилетка и му бяха прочели кратка лекция какво да прави в случай на катастрофа. Тя беше в толкова надут стил, че не беше нужно да си кой знае колко интелигентен, за да прецениш какви шансове имаш да оцелееш, ако в такава нощ самолетът се разбие. Райън ненавиждаше да лети. Някога беше лейтенант от морската пехота и активната му кариера приключи само три месеца, след като взводният му хеликоптер се разби на остров Крит при учения на

НАТО. Беше ранен в гръбначния стълб, едва не остана инвалид за цял живот и оттогава винаги се отнасяше към летенето като към нещо, което трябва да се избягва. „Това ПСК — помисли си той — подскача повече надолу, отколкото нагоре.“ Това вероятно означаваше, че са близо до „Кенеди“. Беше му непоносимо да мисли другояче. Бяха изминали само час и половина от излитането им от базата „Оушиана“ на морските военновъздушни сили във Вирджиния Бийч. Имаше чувството, че е изминал цял месец, и Райън се наруга и се закле, че вече никога няма да изпитва страх, ако лети с граждански самолет.

Носът на ПСК се наклони с двадесет градуса и той, изглежда, определено се насочи към някаква цел. Кацаха, най-опасната част от летателните операции в кариерата му. Спомни си за едно проучване, проведено през вьетнамската война, при което дългогодишни военни пилоти бяха оборудвани с портативни електрокардиографи, за да бъде постоянно наблюдаван стресът, който изживяват, и много хора останаха изненадани, че най-стресовите моменти при тях не са, когато са подложени на обстрел, а когато кацат, особено нощем.

„Боже господи, само какви радостни мисли ти идват!“ — каза си наум Райън. Затвори очи. Така или иначе, всичко ще свърши след няколко секунди.

Палубата беше хлъзгава от дъжда, една черна дупка, заобиколена от габаритните ѝ светлини. Кацането на товарния самолет си беше едно контролирано сблъскване. Извършва се с помощта на приземяващи скоби и амортизьори, за да се намали ударът, от който може да ти се строят кокалите. Самолетът подскочи напред, но захващащото телено въже го накара да спре. Бяха кацнали. Бяха в безопасност. Вероятно. След моментна пауза ПСК започна да се придвижва напред. Райън чу някакви странни шумове, докато самолетът паркираше, и разбра, че идват от свиването на крилата. Единствената опасност, за която не се беше сетил, бе летенето със самолет, чийто крила могат да се прибират. Реши, че сега вече е все едно. Самолетът спря окончателно и задният люк се отвори.

Райън бързо разкопча коланите и скочи на крака, при което си тресна главата в ниския таван. Не изчака Дейвънпорт. Стиснал брезентовата торба до гърдите си, той хукна навън през задната част на самолета. Излезе, огледа се, един от екипажа на палубата, облечен в жълта риза, му посочи към палубната надстройка на „Кенеди“. Дъждът

переше здравата и той по-скоро почувства, отколко усети, че самолетоносачът наистина се придвижваше по четириметровите вълни. Хукна към един отворен и осветен люк на пет метра встрани. Наложил се да изчака Дейвнпорт да го догони. Адмиралът не се затича, а закрачи с точно отмерена седемдесетсантиметрова стъпка и достойнство, каквото се полага само на висш офицер. Райън реши, че той вероятно е раздразнен от невъзможността да бъде посрещнат с обикновената церемония от строени в шпалир матроси и надути фанфари. Във вътрешността на люка стоеше морски пехотинец в елегантната си униформа от сини панталони с кантове, риза в цвят каки, вратовръзка и снежнобял кобур. Той ги приветства с козируване.

— Ефрейтор, искам да се срещна с адмирал Пейнтър.

— Адмиралът е във флагманския сектор, сър. Необходим ли ви е придружител?

— Не, синко. Беше време, когато аз командвах този кораб. Хайде с мен, Джак.

Райън вдигна и двете чанти.

— Божичко, сър, нима с това сте си изкарвали прехраната? — попита Райън.

— Нощни кацания на самолетоносач ли? Ами направил съм около двеста. Толкова голяма работа ли е? — Дейвнпорт изглеждаше изненадан от страхопочитанието на Райън. Джак беше уверен, че той само се прави на учуден.

Интериорът на „Кенеди“ много приличаше на този на „Гуам САЩ“, десантния хеликоптероносач, на който Райън беше служил през кратката си военна кариера. Същата флотска плетеница от стоманени тръби и прегради и всичко това боядисано в еднакъв пещерносивкав оттенък. По тръбите имаше някакви цветни ленти и тайнствени буквени съкращения и знаци, които вероятно бяха разбираеми само за екипажа на кораба. Но на Райън те приличаха по-скоро на пещерни рисунки от епохата на неолита. Дейвнпорт го поведе по един коридор, завиха зад ъгъла и се спуснаха по „стълба“, направена изцяло от стомана и толкова стръмна, че той почти загуби равновесие, после пак надолу по друг проход, след това завой зад още едни ъгъл. Сега вече Райън напълно загуби ориентация. Стигнаха врата, пред която стоеше матрос. Той изрядно козирува и ги пусна да минат през нея. Райън последва Дейвнпорт — и се изуми,

флагманският сектор на самолетоносача на военноморските сили на САЩ „Кенеди“ като нищо може да е бил пренесен направо от някоя разкошна къща на „Бийкън Хил“. Вдясно от Райън имаше гоблен, простиращ се от пода до тавана, достатъчно голям, за да доминира обстановката в една всекидневна. По стените бяха накацали пет-шест маслени платна, едното от които беше портрет на кръстника на кораба Джон Фитцджералд Кенеди, а самите стени бяха облицовани със скъпа ламперия. Подът беше покрит с дебел пурпурен вълнен мокет, а мебелировката беше напълно цивилна. Провинциална Франция, дъбово дърво и сърма. Човек би могъл да си въобрази, че изобщо не се намират на кораб, ако не беше таванът, т.е. това, което беше над главите им — обикновената плетеница от тръби, всичките боядисани в сиво. Те определено контрастираха странно с останалата част от помещението.

— Ей, здрасти бе, Чарли! — Контраадмирал Джошуа Пейнтър се появи от съседното помещение, бършейки ръцете си с хавлиена кърпа. — Как беше полетът?

— Малко разлюлян — призна си Дейвънпорт, като му подаде ръка. — Това е Джак Райън.

Райън никога не се беше запознавал с Пейнтър, но имаше представа за него от репутацията му. Пилот на „фантом“ през вьетнамската война беше написал книгата „Удари като плесници“ за провеждането на въздушните кампании. Беше реалистична, а не от онези, които се пишат, за да се печелят приятели. Беше малко, скокливо човече, едва ли тежеше повече от шестдесет килограма. Освен това беше талантлив тактик и твърд пуритан.

— Едно от твоите момчета ли, Чарли?

— Не, адмирале, аз работя за Джеймс Гриър. Не съм флотски офицер. Моля да ме извините, но не обичам да се правя на такъв, какъвто не съм. А тази униформа беше идея на ЦРУ.

На което адмиралът реагира с намръщване.

— А, така ли? Е, значи това означава, че вие ще ми кажете какво е решил да прави този Иван. По дяволите, надявам се, че все някой трябва да знае. За първи път ли сте на самолетоносач? Как беше полетът до тук?

— Би могъл да послужи добре при разпит на военнопленници — отвърна максимално равнодушно Райън. Двамата висши флотски

офицери здравата се посмяха за негова сметка, после Пейнтър поръча да донесат ядене.

След няколко минути двукрилата врата към коридора се разтвори и двама стюарди — „специалисти по оправяне на бъркотии“ — влязоха, като единият носеше поднос с храна, а другият — две кани кафе. Яденето, сервирано на чинии с посребрен ръб, беше обикновено, но апетитно за Райън, който не беше вкусувал нищо от дванадесет часа. Отсипа на чинията си салата от прясно зеле и картофи и си взе две парчета студено говеждо.

— Благодаря ви. Това е достатъчно засега — каза Пейнтър. Стюардите застанаха мирно, преди да тръгнат. — О кей, хайде сега да се захванем с работа.

Райън налага и преглътна половин сандвич.

— Адмирале, тази информация е само от някакви си двадесет часа. — Извади папките със сведенията от чантата си и ги раздаде на останалите. Зае се да ги въведе в случая, което му отне двадесет минути, през което време успя да излапа двата сандвича и прилична част от зелето, след което разля кафето върху ръкописните си бележки. Дватама флагмански офицери бяха идеалната аудитория, не го прекъснаха нито веднъж, само му хвърлиха няколко погледа, пълни със съмнение.

— Всевишни боже — рече Пейнтър, когато Райън свърши. А Дейвънпорт просто седеше с безизразната физиономия на покерджия, докато размишляваше над възможността да проучи отвътре съветска ракетна ядрена подводница. Джак прецени, че той би бил забележително добър противник на карти. Пейнтър продължи: — Вие действително ли вярвате на всичко това?

— Да, сър, напълно — отвърна Райън, наливайки си отново кафе. Би предпочел бира с говеждото. Но не беше чак толкова зле, дори в Лондон не би могъл да намери добро консервирано говеждо.

Пейнтър се отпусна на облегалката на стола си и погледна към Дейвънпорт.

— Чарли, да кажеш на Гриър да научи това момче на няколко неща — като например че един бюрократ никога не бива да демонстрира такава увереност. На теб не ти ли се струва, че всичкото това е донякъде преувеличено?

— Ама виж какво, Джош, Райън е нашият приятел, който миналия юни докладва за моделите на патрулиране на съветските ядрени подводници с ракетни бойни глави.

— А, така ли? Е, това беше добра работа. Потвърди се нещо, за което говорех от две-три години. — Пейнтър стана и отиде в ъгъла да погледне бурното море. — Е, и какво се иска сега от нас да направим за всичко това?

— Операцията още не е изпитана в пълните ѝ подробности. Това, което очаквам, е да получите указания, за да засечете „Червения октомври“, и да се опитате да установите връзка с нейния капитан. След това ли? Ще трябва да измислим начин да я закараме на безопасно място. Ами виждате ли, президентът не смята, че ще сме в състояние да я държим под пълен контрол, след като я засечем — ако това стане.

— Какво? — Пейнтър рязко се извърна и с десета от секундата превари същия въпрос на Дейвънпорт. Райън за няколко минути им обясни всичко.

— Мили и всевишни боже! Хем ми давате една невъзможна задача, хем после ми казвате, че ако успеем да я изпълним, след това трябва да им върнем проклетата пущина!

— Адмирале, моята препоръка — президентът ме помоли за това — бе да заровим подводницата. Това си струва, генералният щаб е на ваша страна, както и ЦРУ. Обаче ако възникне положението, че екипажът ѝ поиска да се върне в родината си, ние ще трябва да ги изпратим и тогава в Съветския съюз ще разберат, че подводницата е сигурно в наши ръце. На мен практически ми е ясна гледната точка на другата страна. Плавателният съд струва планина от пари и освен това си е тяхна собственост. А как да скрием една подводница с тридесет хиляди тона водоизместимост?

— Скриваш я, като я потопиш — отвърна ядосано Пейнтър. — Нали ти е известно, че за това са направени. „Тяхна собственост!“ Не говорим за някакъв проклет пътнически презокеански параход. Става въпрос за нещо, което е предназначено да убива хора — нашите хора!

— Адмирале, напълно съм на ваша страна — каза тихо Райън. — Сър, вие казахте, че ви възлагаме невъзможна задача. Защо?

— Райън, да откриеш бойна подводница, която не желае това, не е най-лесното нещо на света. Ние правим учения за това, като

използваме нашите собствени. Дяволски често не успяваме, а ти казваш, че тази вече е преминала през всички североизточни СОС линии на САЩ. Атлантикът си е доста голям океан, а характерният шум на ядрена подводница с междуконтинентални ракети е много малък.

— Съгласен съм с вас, сър. — Райън си помисли, че изглежда е бил прекалено оптимистичен за шансовете им за успех.

— В каква форма сте, Джош? — попита Дейвънпорт.

— Ами в действителност доста добра. Учението, което току-що проведохме, „Пъргав делфин“, приключи успешно. Имам предвид за нашата страна от него — поправи се Пейнтър. — „Далас“ от другата страна вдигнаха малко врява. Моите противолодъчни екипажи функционират много добре. Каква помощ ще получим?

— Когато тръгнах от Пентагона, главното командване на военноморските сили проверяваше наличността на Р-3 в Тихия океан, така че сигурно ще получите още от тях. Всичко, което се движи, се преоборудва за морето. Твоят е единственият самолетоносач, така че притежаваш пълно тактическо ръководство, нали? Е, Джош, ти си ни най-добрият кораб за бой срещу подводници.

Пейнтър си наля малко кафе.

— О кей, значи тук е моят самолетоносач. „Америка“ и „Нимиц“ имат да плават цяла седмица, докато дойдат. Райън, ти спомена, че ще летиш на „Инвинсибъл“. Значи и той ще се присъедини към нас, така ли?

— Президентът обмисляше това. Искате ли го?

— Разбира се. Адмирал Уайт има нюх на изтребител на подводници, а неговите момчета наистина имаха късмет да се измъкнат невредими по време на „Делфина“. Унищожиха два от нашите кораби изтребители и на Винс Галъри му беше малко кофти от това. В тази игра късметът играе голяма роля. Значи ще имаме два самолетоносача, а не само един. Питам се дали няма да получим още S-3? Джак, да знаеш, че ако не си прав, на руснаците ще им трябва само една шепа междуконтинентални ракети, за да ни оправят. Имаш ли представа колко много имат?

— Не, сър. — Райън беше сигурен, че са много.

— Ние сме един самолетоносач и това за тях е основната мишена. Ако започнат да стрелят по нас, ще стане много мрачно —

след това много вълнуващо. — Извън телефонът. — Пейнтър, слуша... Да. Благодаря. Е, „Инвинсибъл“ току-що е завил насам. Добре, значи се присъединява към нас заедно с две консервени кутии. Останалите от придружаващите го кораби заедно с три щурмови подводници все още плават към базата си. — Той се намръщи. — Не бих ги обвинил. Това означава, че ние трябва да им дадем няколко съпровождащи кораби, но ще бъде добра размяна. Трябва ми този самолетоносач.

— Можем ли да изпратим Джак с хеликоптер на него? — Райън се зачуди дали Дейвнпорт знае какви заповеди му е дал президентът. Адмиралът изглеждаше заинтересован да го изпроводи от „Кенеди“.

Пейнтър поклати отрицателно глава.

— Твърде е далеч за хеликоптер. Може би ще изпратят „Хариър“ за него.

— Но „Хариър“ е изстребител, сър — обади се Райън.

— Имат експериментален вариант с две места, пригоден за противолодъчни операции. Извършва полети извън хеликоптерния им периметър. Така успяха да сбрат един от нашите разрушители, като го спипаха да дреме. — Пейнтър допи кафето си.

— О кей, господа, хайде да вървим долу в залата за противолодъчни и да измислим как ще изработим този цирков номер. CINCLANT ще искат да чуят какво имам предвид. Изглежда, че е най-добре сам да го измисля. Освен това ще се свържем с „Инвинсибъл“ да им кажем да изпратят някоя птица за теб, Райън.

Двамата адмирала излязоха от помещението, последвани от Райън. Той прекара два часа в гледане как Пейнтър мести корабите из океана като grosмайстор фигурите на шаха.

ПОДВОДНИЦАТА „ДАЛАС“ НА САЩ

Барт Манкузо беше на вахта в главния команден пункт повече от двадесет часа. Между предишната и тази беше поспал само няколко часа. Ядеше сандвичи и пиеше кафе, а готвачите му бяха приготвили две чаши супа за разнообразие. Загледа се без особена охота в последната чаша, чието съдържание беше минало през процесите на изсушаване и замразяване.

— Капитане? — Той се обърна. Беше Роджър Томпсън, сонарният офицер.

— Какво има? — Манкузо се откъсна от тактическата разстановка, с която беше ангажирано вниманието му от няколко дни. Томпсън стоеше в задната част на каютата. До него беше застанал Джоунс с табела за писане и нещо, което приличаше на магнетофон.

— Сър, Джоунси има нещо, което мисля, че следва да видите.

Манкузо не искаше да го безпокоят — удължаването на вахтата винаги беше за сметка на търпението му. Обаче Джоунс изглеждаше развълнуван и изгарящ от силно желание.

— О кей, елате тук с планшета.

Планшетът с маршрута на „Далас“ беше нова машинария, скачена с БК-10^[1] и екран като телевизионен монитор, голям около един квадратен метър. Изображението се движеше в унисон с придвижването на „Далас“. Това правеше хартиените карти морално остарели, но въпреки това те се пазеха. Те не можеха да се счупят.

— Благодаря, капитане — каза Джоунс по-стеснително от обикновеното. — Знам, че сте доста зает, но ми се струва, че попаднах на нещо. Онзи аномален сигнал, който ни се случи преди два дни, все ме безпокоеше. Трябваше да се сменя след гюрултията, която вдигнаха другите руски подводници, но имах възможността да се върна на него три пъти, за да се уверя, че не е изчезнал. Четвъртият път вече го нямаше, затихна. Искам да ви покажа какво открих. Сър, може ли да върнете маршрута назад до мястото, когато това се случи? Маршрутната схема беше свързана чрез интерфейс с БК-10 и оттам с корабната инерционна навигационна система (КИНС). Манкузо

собственоръчно въведе с клавишите командата. Така беше се получило, че вече не можеха да се местят по маршрута без компютърна команда... Курсът на „Далас“ светна във вид на извита червена линия с курсорни маркировки на интервали през петнадесет минути.

— Великолепно! — реагира Джоунс. — Досега не бях виждал как става това. Точно така. О кей. — Джоунс измъкна шепа моливи от джоба си. — Така, аз хванах сигнала в 09:15 часа или там някъде, а пеленгът беше около две-шест-девет. Той постави молива с гумичката, насочена към позицията на „Далас“, а върхът — на запад към целта. — След това в 09:30 часа пеленгът беше две-шест-нула. В 09:48 беше две-пет-нула. Капитане, в тези координати се проявява някаква грешка. Беше труден за засичане сигнал, но грешките трябва да се усреднят. И точно тогава се вдигна тая руска гюрултия, трябваше да ги проследя, но накрая се върнах около 10:00 часа и пеленгът беше две-четири-две. — Джоунс постави друг молив, насочен по линията на изток, изобразяваща пътя на „Далас“, който подводницата беше изминала, отдалечавайки се от брега на Исландия. — В 10:15 часа пеленгът беше две-три-четири, а в 10:30 — две-две-седем. Последните две местоположения не са сигурни, сър. Сигналът вече беше почти изчезнал, а аз не можех да го фиксирам съвсем добре. — Джоунс вдигна поглед нагоре. Изглеждаше притеснен.

— Дотук добре. Отпусни се, Джоунс. Запали цигара, ако искаш.

— Благодаря, капитане. — Джоунс измъкна цигара и я запали с газова запалка. Никога не беше се държал така в присъствие на капитана. Знаеше, че Манкузо е толерантен и разбран командир — когато наистина имаш какво да му кажеш. Не беше човек, който обича да си пилее времето, и беше дяволски сигурно, че и сега не искаше да прави това. — О кей, сър, значи трябва да определим дали той е бил много далече от нас, нали така? Искам да кажа, че трябва да се е намирал между нас и Исландия. Затова да предположим, че е бил на половината разстояние. Тогава маршрутът му е бил ето такъв. — Джоунс нагласи още няколко молива.

— Почакай, Джоунси. Откъде започва маршрутът?

— А, да. — Джоунс отвори и разлисти таблицата си. — Вчера сутринта или през нощта, няма значение кога е било, след като ми свърши вахтата, това нещо започна да ме човърка, затова използвах придвижването ни навътре от брега за базова линия, за да проследя

курса му. Сега вече знам, капитане. Прочетох в дневника. Лесно се прави, също както правехме в школата, за да определим местоположението на звездите. В първи курс имах обучение по астрономия.

Манкузо едва не изпъшка. За първи път чуваше, че това било лесно, но като разгледа цифрите и диаграмите на Джоунс, разбра, че той го е направил вярно.

— Продължавай.

Джоунс измъкна от джоба си калкулатор „Хюлет Пакард“ и нещо, което приличаше на карта от списанието „Нешънъл Джоюграфик“, осеяна със забележки и знаци с молив.

— Сър, искате ли да проверите изчисленията ми?

— И това ще направим, но засега ти вярвам. Какво показва картата?

— Капитане, зная, че противоречи на правилника и изобщо, но аз си водя личен дневник на курсовете, които използва противникът. Честно ви казвам, че сигналът не изостана от подводницата. Може да съм малко мръднал, но всичките данни показват курс две-две-нула и скорост десет възела. А това насочва обекта права към входа на Маршрут Едно. О кей?

— Продължавай — Манкузо вече беше изчислил това. Джоунси беше напипал нещо.

— Ами след това загубих съня си, затова се върнах при сонара и включих лентата. Трябваше да я прекарам през компютъра няколко пъти, за да филтрирам смущенията — морски звуци, шума на други подводници — след това я презаписах на десет пъти по-голяма скорост от нормалната. — Той постави касетофона си на маршрутното табло. — Чуйте това, капитане.

Лентата пращеше, а на всеки няколко секунди се чуваше по едно „трм“. След две минути прослушване започна да се усеща, че интервалът е равномерен, на всеки пет секунди. Сега вече лейтенант Маниън надничаше през рамото на Томсън, слушаше и кимаше замислено.

— Капитане, това, е сигнал само от човешки произход. Твърде е равномерен, за да бъде от нещо друго. При нормална скорост не се усещаше, но след като я увеличих, го заковах.

— Добре, Джоунси, довърши си мисълта — каза Манкузо.

— Капитане, това което току-що чухте, е акустичната сигнатура на руска подводница. Насочила се е към Маршрут Едно, поемайки покрай брега на Исландия. Спокойно може да се обзаложим за това, капитане.

— Роджър, какво ще кажеш?

— Той печели баса, капитане — отговори Томсън.

Манкузо погледна още веднъж маршрута, опитвайки се да види друг вариант. Но такъв нямаше.

— Съгласен съм, Роджър. Джоунси днес се показва като първокласен оператор на сонар. До следващата ми вахта искам писмен доклад и изготвена препоръка за повишението му, която да подпиша. — Той потупа оператора на сонара по рамото. — Браво на теб! Дяволски добра работа си свършил!

— Благодаря, капитане. — Устата на Джоунс се разтегна в усмивка до ушите му.

— Пат, моля те да повикаш лейтенант Бътлър в командния пункт.

Маниън отиде при вътрешния телефон, за да повика главния механик.

— Джоунси, да имаш някаква идея, какво може да е това? — Манкузо се обърна към матроса.

Операторът на сонара поклати отрицателно глава.

— Не е звук на витло. Никога не съм чувал подобно нещо. — Върна лентата и я пусна още веднъж.

След две минути в командния пункт влезе лейтенант Бътлър.

— Капитане, вие ли ми позвънихте?

— Ърл, прослушай това. — Манкузо пренави лентата и я пусна за трети път.

Бътлър беше завършил Тексаския университет и всички школи, с които флотата разполагаше, за подводници и двигателните им системи.

— Какво би могло да бъде?

— Джоунси казва, че е руска подводница. Мисля, че е прав.

— Разкажи ми за лентата — каза Бътлър на Джоунс.

— Сър, пуснах я с десет пъти по-голяма скорост и я прекарах пет пъти през БК-10. При нормална скорост не се чува нещо съмнително. — Джоунс прояви нехарактерна за него скромност, като скри, че е чул нещо съмнително.

— Някакви хармонации? Искам да кажа, че е ако е било пропелер, трябва да е бил с диаметър тридесет метра, и тогава ще се чува по един удар от всяко витло. Равномерните интервали говорят за нещо хармонично. — Бътлър се намръщи. — Но какво?

— Каквото и да е било, насочвало се е точно насам. — Манкузо почука с молив по Торс Туинс.

— Ясно, значи е от руски произход — съгласи се Бътлър. — Значи използват нещо ново. Пак.

— Господин Бътлър е прав — каза Джоунс. — Не звучи като хармонично бръмчене на двигател. А другото странно нещо беше ето този фонов шум, като че ли вода преминава през тръба. Не знам, аз не го долових. Изглежда, че компютърът го е филтрирал. Бил е едва доловим в началото — както и да е, това е извън моята компетентност.

— Точно така. Достатъчно работа си свършил за един ден. Как си сега? — попита Манкузо.

— Малко съм уморен, капитане. Доста време се занимавах с това нещо.

— Ако пак се приближим до този приятел, мислиш ли, че ще успееш да го засечеш? — Манкузо предварително знаеше какъв е отговорът.

— Обзалагам се, че да, капитане! Сега вече, като знаем за какво да се ослушваме, няма начин да не го спипам!

Манкузо погледна маршрутното табло.

— Добре, значи, ако се е насочил към Туинс и, да кажем, че се е движил със скорост от двадесет и осем-тридесет възела, после се е върнал на основния си курс с около десет... значи сега трябва да е ей тук. Много надалеч. Ако подкараме с пълна скорост... след четиридесет и осем часа ще сме тук и тогава заставаме пред него. Пат, какво ще кажеш?

— Изглежда почти съвсем правилно, сър — заключи лейтенант Маниън. — Правите сметка, че е изминал маршрута на пълна скорост, после почти е спрял — изглежда логично. Не му трябва да кара бавно в този проклет лабиринт. Има възможност да се движи свободно в продължение на четири-петстотин мили, така че защо да не надуе двигателите докрай? Аз бих направил така.

— Тогава ще се опитаме да направим така. Ще поискаме по радиото разрешение да излезем от „Гол Буут“ и да проследим този тип.

Джоунси, карането с максимална скорост ще лиши сонарното ти от работа за известно време. Зареди лентата на симулатора, така че всички момчета да разберат как звучи този приятел, но си починете. Всички. Искам да сте тип-топ, когато ще се опитаме да го засечем. Вземи си душ — ама като в Холивуд — заслужил си го — и поспи. Когато го спипаме, ще последва дълго и трудно преследване.

— Не се безпокойте, капитане. Ще ти го поднесем на тепсия. Обзалагам се. Ще задържите ли лентата, сър?

— Да. — Манкузо я извади от магнетофона и я погледна изненадано. — Ти си жертвал Бах за това нещо?

— Не беше добър запис, сър. Имам го в изпълнение на Кристофър Хогууд, което е и много по-добро.

Манкузо прибра касетката в джоба си.

— Свободен си, Джоунси. Благодаря за добрата работа.

— Няма защо, капитане.

Джоунс излезе от командния пункт, като наум пресмяташе допълнителното заплащане, което щеше да получи за повишението.

— Роджър, направи всичко, което трябва, така че хората ти добре да си починат през следващите два дни. Когато тръгнем подир този приятел, ще стане много мръсна работа.

— Слушам, капитане.

— Пат, изведи ни на перископна дълбочина. Ще съобщим за този веднага в Норфолк. Ърл, от теб искам да мислиш какъв е произходът на този шум.

— Слушам, капитане.

Докато Манкузо изписваше съобщението, лейтенант Маниън изведе „Далас“ на перископна дълбочина с антена над повърхността на водата, променяйки наклона на направляващите плоскости. За пет минути подводницата се издигна от сто и петдесет метра дълбочина непосредствено под повърхността на бурното море. Люлеенето, което за стандартите на плаващите по повърхността кораби беше незначително, бе усетено доста осезателно от екипажа. Маниън издигна перископа и антената с ЕСР (електронна система за разузнаване), която се използваше за широкообхватния приемник, предназначен за откриване на евентуални радарни излъчвания. Не се виждаше нищо — имаше хоризонт около пет мили, — а и ЕСР не регистрираше нищо, освен самолети, които бяха толкова далеч, че бяха

без значение. След това Маниън издигна още две мачти. Едната, подобна на тръстика, беше за УКВ приемник. Другата беше нещо ново — лазерен предавател. Тя се въртеше и се настройваше на носещата честота на „Атлантик SSIX“, телекомуникационен спътник, използван единствено от подводниците. Посредством лазера можеха да изпращат съобщения с висока плътност, така че местоположението на подводницата оставаше скрито.

— Всичко е готово, сър — докладва радиооператорът.

— Предавай.

Радистът натисна един бутон. Сигналът, излъчен за част от секундата, беше приет от фоточувствителни елементи, разчетен от УКВ приемник и изпратен обратно надолу от параболична антена към телекомуникационния център на Атлантическия флот. В Норфолк друг радист регистрира приемането на съобщението и натисна бутон, който изпрати същия сигнал до спътника и оттам в „Далас“. По този прост начин се идентифицираха фалшификациите.

Радистът на „Далас“ сравни полученя сигнал с този, който току-що беше изпратил.

— Добро копие, сър.

Манкузо нареди на Маниън да прибере всичко, освен ЕСР и УКВ антените.

КОМУНИКАЦИОНЕН ЦЕНТЪР НА АТЛАНТИЧЕСКИЯ ФЛОТ

В Норфолк първият ред от съобщението показва страницата и реда на таблицата за еднократни шифрови кодове, записана на компютърна памет в най-секретния сектор на комуникационния комплекс. Един офицер набра съответните числа на компютърния си терминал и на екрана веднага се появи ясен текст. Той още веднъж го провери за фалшификации. Удовлетворен от липсата им, той отнесе разпечатката в другия край на помещението, където седеше телексен оператор, и му подаде съобщението.

Операторът набра на клавиатурата кода на съответния получател и излъчи съобщението по специален кабел до COMSUMBLANT (Командването на Атлантическия подводен флот), което се намираше на един километър. Кабелът представляваше сноп оптични влакна, поставени в стоманена тръба под павираната улица. От съображения за сигурност кабелът се проверяваше три пъти седмично. Дори секретите на функционирането на ядрените оръжия не се охраняваха така строго, както ежедневните тактически телекомуникации.

ЦЕНТЪРЪТ НА CONSUMBLANT

В помещението за връзки иззвъня звънец, когато съобщението изтече на принтера на „горещата линия“. Но носеше индекс Z, което показваше, че е от първостепенна важност.

Z09041ZДЕК
СТРОГО СЕКРЕТНО
ОТ: „ДАЛАС“
ДО: COMSUMBLANT
ОТН.: CINCLANTFLT
//NOOOOO//

МАНЕВРИ НА ЧЕРВЕНАТА ФЛОТА

1. СЪОБЩАВАМ АНОМАЛЕН СОНАРЕН КОНТАКТ ОКОЛО 0900Z 7 ДЕК ИЗЧЕЗНАЛ СЛЕД УВЕЛИЧАВАНЕ НА АКТИВНОСТТА НА ПОДВОДНИЦИТЕ НА ЧЕРВЕНИЯ ФЛОТ. КОНТАКТЪТ ВПОСЛЕДСТВИЕ ОПРЕДЕЛЕН КАТО ПОДВОДНИЦА С ЯДРЕНИ РАКЕТИ НА ЧЕРВЕНИЯ ФЛОТ ТРАНЗИТНО ПРЕМИНАВАНЕ НА ГРАНИЧНОТО ПОДВОДНО ПРОСТРАНСТВО НА ИСЛАНДИЯ В НАПРАВЛЕНИЕ КЪМ МАРШРУТ ЕДНО. КУРС ЮГОЗАПАД СКОРОСТ ДЕСЕТ ДЪЛБОЧИНА НЕИЗВЕСТНА.

2. КОНТАКТЪТ ДЕМОНСТРИРА НЕОБИКНОВЕНИ ПОВТАРЯМ НЕОБИКНОВЕНИ АКУСТИЧНИ ХАРАКТЕРИСТИКИ. КОД НЕХАРАКТЕРЕН ЗА КОЯТО И ДА Е ЧЕРВЕНОФЛОТСКА ПОДВОДНИЦА.

3. ИСКАМ РАЗРЕШЕНИЕ ДА ИЗЛЯЗА ОТ СТАНЦИЯ „ТОЛ БУУТ“ И ДА ПРЕСЛЕДВАМ И РАЗСЛЕДВАМ. ПРЕДПОЛАГАМ ИЗПОЛЗВАНЕ НА НОВА ЗАДВИЖВАЩА СИСТЕМА С НЕОБИЧАЙНИ ЗВУКОВИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ТАЗИ ПОДВОДНИЦА. СЧИТАМ НАЛИЧИЕ НА ДОБРА

ВЪЗМОЖНОСТ ЗА УСТАНОВЯВАНЕ НА МЕСТОПОЛОЖЕНИЕТО Й И ИДЕНТИФИЦИРАНЕТО Й.

Един младши лейтенант отнесе съобщението в кабинета на вицеадмирал Винсент Галъри. Командващият Атлантическия подводен флот дежуреше, откакто съветските подводници се бяха раздвижили. Адмиралът беше в лошо настроение.

— Спешно и строго секретно съобщение от „Далас“, сър.

— Аха. — Галъри взе жълтия формуляр и го прочете два пъти. — Какво мислиш, че означава това?

— Нямам представа, сър. Изглежда, че са чули нещо, потрудили са се да го определят и искат пак да го напишат. Смятат, че са попаднали на нещо необикновено.

— О кей, аз какво да им отговоря? Хайде, казвай, господинчо. Току-виж един ден станеш адмирал и ще трябва сам да взимаш решения. — „Много слабо вероятно е“ — помисли си Галъри.

— Сър, „Далас“ е в идеална позиция да следи незабелязано повърхностния им флот, когато той достигне до Исландия. Подводницата ни трябва да е там, където е сега.

— Добър учебникарски отговор. — Галъри се усмихна на младока, подготвяйки се да му нанесе удар под кръста. — От друга страна, „Далас“ се командва от достатъчно компетентен човек, който не би ни досаждал, освен ако наистина не е напипал нещо сериозно. Не навлиза в подробности, защото това е твърде сложно при изпращане на спътниково съобщение и също защото смята, че преценката му е достатъчна, за да се повярва на думите му. „Нова двигателна система с необичайни звукови характеристики.“ Може да се окаже въздух под налягане, но той е човекът, който е там и иска отговор. Ние му казваме „да“.

— Тъй вярно, сър — отсече лейтенантът, чудейки се дали кльощавото дърто копеле не взима решения, като хвърля ези-тура, когато е с гръб към него.

„ДАЛАС“

Z090432ZДЕК
СТРОГО СЕКРЕТНО
ОТ: COMSUMBLANT
ДО: ПОДВОДНИЦА НА АМЕРИКАНСКИТЕ ВМС
„Далас“
А. БОЙНА ПОДВОДНИЦА „ДАЛАС“ Z090414АЕН
Б. COMSUMBLANT INST 2000.5
МИСИЯ ОРAREA //N04220//

1. СЪОТВЕТНОТО ИСКАНЕ РАЗРЕШЕНО.
2. ПОЗДРАВЯВАМЕ ВИ ЗА БДИТЕЛНОСТТА. ИМАТЕ ПРАВО НА НЕОГРАНИЧЕНИ ДЕЙСТВИЯ ОТ 090500Z ДО 140001Z. ДОКЛАДВАЙТЕ АКО Е НЕОБХОДИМО. ИЗПРАЩА ВИЦЕАДМИРАЛ ГАЛЪРИ.

— Е, това е! — възкликна Манкузо. Галъри имаше едно хубаво качество. Като му зададеш конкретен въпрос, веднага получаващ конкретен отговор, положителен или отрицателен, преди да успееш да си прибереш антената. Разбира се, размисли той, ако Джоунси беше сбъркал и това се окажеше да гониш вятъра, щеше да му се наложи да дава обяснения. Не един капитан на подводница е бил разжалван и изпратен на брега от ръката на Галъри.

Но Манкузо си знаеше, че независимо от всичко пътят му беше натам. Още от първата си година в Анаполис единственото нещо, което той силно желаше, беше да командва своя бойна подводница. Сега беше постигнал целта си и знаеше, че останалата част от кариерата му ще бъде насочена надолу. В цялата флота станеш ли капитан първи ранг, друг избор вече нямаш. Е, можеш да достигнеш евентуално до командващ флот, ако имаш късмет и подходящ екипаж. Но не и като си на подводница. И добре да се справяше с „Далас“, и зле, скоро щеше да я загуби. Това беше единственият му шанс. А след това? Най-

доброто, на което можеше да се надява, беше командир на крайцер. Преди беше служил на такива и беше сигурен, дори на новия „Охайо“, че това беше толкова вълнуващо, колкото да гледаш как съхне боя. Работата на крайцера е да се крие, а Манкузо искаше да преследва, това беше вълнуващото във флотския живот. А след командването на крайцера? Би могъл да получи „висше назначение на сушата“, вероятно отговарящ за смазочните материали — все едно от кон на магаре. Или можеше да стане командир на ескадра и да си седи на борда на плаваща база и да тъне в хартиена бюрокрация. На този пост ще излиза в морето веднъж в месеца в най-добрия случай, като главната му задача ще бъде да досажда на капитани на подводници, на които хич няма да им е до него. Или пък може да получи канцеларска длъжност в Пентагона — каква чест! Манкузо разбираше защо някои от астронавтите бяха рухнали, след като се върнаха от луната. Той също беше работил много години с този екипаж и след някоя и друга година щяха да го махнат. Ще бъде принуден да отстъпи командването на „Далас“ на някой друг. Но сега — засега той беше нейният командир.

— Пат, хайде да сваляме мачтите и да слизаме на триста и шестдесет метра дълбочина.

— Слушам, сър. Сваля мачтите — заповяда Маниън. Един младши офицер дръпна ръчките на хидравличното управление.

— ЕСР и УКВ мачти свалени, сър — докладва дежурният електротехник.

— Много добре. Офицер по потапянето, задайте дълбочина триста и шестдесет метра.

— Тъй вярно, триста и шестдесет метра — отговори офицерът по потапянето.

— Петнадесет градуса ъгъл надолу плоскостите.

— Слушам, петнадесет градуса надолу.

— Да се размърдаме, Пат.

— Слушам капитане. Пълен напред.

— Слушам, пълен напред. — Кормчията се протегна напред и завъртя сигнализатора.

Манкузо наблюдаваше работата на екипажа си. Хората изпълняваха задачите си с механично точни движения. Но не бяха машини. Бяха хора. Неговите.

В помещенията на реактора на кърмата хората на лейтенант Бътлър потвърждаваха командите и даваха необходимите нареждания. Охлаждащите помпи на реактора заработиха на високи обороти. В топлообменника нахлу повече гореща вода под налягане и оттам топлината ѝ постъпваше във външния кръг. Когато охладителната смес се върнеше в реактора, тя беше по-студена отпреди, поради което и по-гъста. Бидейки по-гъста, тя улавяше повече неутрони в реакторната кула и увеличаваше интензивността на ядрената реакция, с което се получаваше по-висока мощност. Още по-назад на кърмата, през гъсталака управляващи клапани във „външния“ нерадиоактивен кръг на топлообменната система нахлуваше наситен поток, който удряше лопатките на турбината под високо налягане. Огромното бронзово двигателно витло на „Далас“ се завърташе по-бързо, придвижвайки подводницата напред и надолу.

Механиците вършеха работата си спокойно. Шумът в машинните помещения осезателно се засили, когато системите започнаха да произвеждат по-голяма мощност и техниците непрекъснато наблюдаваха този процес на редовете от индикатори пред тях. Вършеше се рутинна работа, тихо и точно. Нямахше излишни разговори и разсейване. Сравнена с реакторните помещения на подводница, една болнична операционна зала приличаше на свърталище на анархисти.

В предната част Маниън наблюдаваше как дълбокомерът слезе под сто и осемдесет метра. Командващият потапянето ще изчака, докато стигнат двеста и седемдесет метра и тогава щеше да започне да извежда подводницата в хоризонтално положение, стремейки се да постигне точно зададената дълбочина. Капитан Манкузо искаше „Далас“ да слезе под термоконтура. Това беше границата между различните температури. Водата образуваше изотермални пластове с еднородна стратификация. Сравнително равната граница, между по-топлата и по-студената вода в дълбочина представляваше полупропусклива бариера, която имаше свойството да отразява звуковите вълни. Вълните, които успяваха да проникнат през термоконтура, попадаха в капан веднага под него. При това положение, независимо че „Далас“ сега се носеше под термоконтура с повече от тридесет възела в час и вдигаше най-големия шум, на който беше способна, тя трудно можеше да бъде засечена от сонар на

повърхността на водата. Освен това пред нея не се виждаше почти нищо, но там долу почти нямаше с какво да се сблъска.

Манкузо взе микрофона на оповестителната вътрешна уредба.

— Говори капитанът. Току-що започнахме скоростно плаване, което ще продължи две денонощия. Насочваме се към точка, където се надяваме да открием руска подводница, която мина покрай нас преди два дни. Тези руснаци явно използват някаква нова и много тиха двигателна система, която още никой не познава. Ще се опитаме да я изпреварим и да я засечем, когато мине отново покрай нас. Този път знаем какво очакваме да чуем и ще я видим много добре. Искам всички на нашата подводница да си починат добре. Когато я засечем, ще започне дълго и трудно преследване. Искам всички да са в стопроцентова форма. Този път вероятно ще е интересно. — Той изключи микрофона. — Кой филм ще се гледа днес?

Командващият потапянето наблюдаваше дълбокомера, преди да отговори. Освен че беше старши офицер, той отговаряше и за кабелната телевизия в „Далас“, три видеомагнетофона в каюткомпанията, които бяха свързани с телевизори в разните помещения на подводницата.

— Има избор, капитане. „Завръщането на джедаите“ или два мача американски футбол: Оклахома — Небраска и Маями — Далас. И двата мача се играха, докато бяхме на учения. Все едно че ще ги гледаме на живо. — Той се засмя. — Има и реклами. Готвачите вече правят пуканките.

— Добре. Искам всички да се отпуснат. — „Защо никога не могат да осигурят ленти с флотска тематика“ — чудеше се Манкузо. Армията тази година им беше осигурила какви ли не хубави работи...

— Добро утро, капитане. — В командния пункт беше влязъл Уоли Чембърс, дежурният офицер. — Каква е хавата?

— Уоли, ела с мен в каюткомпанията. Искам да прослушаш нещо. — Манкузо извади касетката от джоба на ризата си и поведе Чембърс към кърмата.

ПОДВОДНИЦАТА „В. К. КОНОВАЛОВ“

На двеста мили североизточно от „Далас“ в Норвежко море „Коновалов“ се носеше със скорост четиридесет и един възела в югоизточна посока. Капитан Туполев седеше сам в каюткомпанията и четеше съобщението, което беше получил преди два дни. Обхващаше го ту ярост, ту тъга. Значи Учителя беше направил това! Той беше поразен.

Но можеше ли да се направи нещо? Заповедите, които Туполев беше получил, бяха изрични, както изтъкна и неговият замполит, а самият той е бил ученик на предателя Рамиус. И той самият можеше да се окаже в много лошо положение. Ако това говедо успееше.

Значи Марко беше изиграл всички, не само „Коновалов“. Туполев се беше размотавал из цялото Баренцово море като последен глупак, докато Марко се е носел в съвсем друга посока. Такова предателство, такава демонична заплаха за Родината. Беше просто невъобразимо — и при това прекалено невъобразимо. При всичките облаги, с които разполагаше Марко. Четиристаен апартамент, вила, собствено жигули. А Туполев още нямаше собствен автомобил. С много труд беше достигнал до поста командир и ето че сега всичко, което беше постигнал, беше застрашено да се срути — заради този негодник! Щеше да е късметлия, ако успее да запази това, което има.

„Трябва да убия приятел“ — помисли си той. Приятел? Да, той признаваше пред себе си, че Марко му беше добър приятел и чудесен учител. В какво беше сбъркал?

Наталия Богданова.

Да, изглежда, че в това беше причината. Голяма нелепост беше това, което се случи. Ех, колко пъти беше вечерял с тях, колко пъти Наталия се смееше, радвайки се на хубавите си, силни, големи синове. Тази разкошна жена я уби един тъп, некомпетентен хирург. Нищо не можеше да се направи, той беше син на член на ЦК. Беше абсолютно безобразие тези неща още да се случват след три поколения строители на социализма. Нищо не можеше да оправдае цялата тази лудост.

Туполев се наведе над схемата, която беше взел. Трябваше да стигне района на дислокация си след пет дни, ако двигателят издържи, а Марко не бързаше особено — и нямаше защо. Марко беше лисица, а не бик. Другите алфи щяха да го изпреварят, Туполев знаеше, но нямаше значение. Той сам трябваше да свърши това. Ще изпревари Марко и ще го причака. Марко ще се опита да се промъкне покрай него, но „Коновалов“ нямаше да го изпусне. И с „Червения октомври“ щеше да е свършено.

СЕВЕРЕН АТЛАНТИЧЕСКИ ОКЕАН

Британският морски „Хариър“ FRS.4 беше подранил с една минута. Той повися за малко над фара за кацане на „Кенеди“, докато пилотът оценяваше размера на мястото за кацане, вятъра и морските условия. Като поддържаше постоянна скорост на приближаване тридесет възела, той елегантно подходи отдясно с изстребителя си, после леко кацна в средата на самолетоносача, малко по-близо до палубната надстройка на „Кенеди“, точно в центъра на палубата за излитане. Група матроси моментално се втурнаха към самолета, трима от тях носеха тежки метални клинове, четвърти — метална стълба, която постави на кабината на самолета, чийто капак вече се отваряше. Екип от четирима прокараха зареждащ шланг към самолета, изпълнени от желание да демонстрират бързината, с която американската флота обслужва самолетите. Пилотът беше облечен в оранжев гащеризон и жълта спасителна жилетка. Остави шлема си на облегалката на предната седалка и слезе по стълбата. Хвърли поглед наоколо, за да се увери, че самолетът е в опитни ръце, и хукна към палубната надстройка. Райън го чакаше при люка.

— Ти ли си Райън? Аз съм Тони Паркър. Къде е кенефът?

Джак му даде точни указания и пилотът хукна, оставяйки го да стърчи, облечен в летателен костюм, с чанта в ръка. Райън се почувства тъпо. В другата му ръка се поклащаше бял пластмасов шлем, докато той гледаше как механиците зареждат „Хариър“. Зачуди се дали знаят какво точно правят.

Паркър се върна след три минути.

— Капитане — каза той, — едно нещо никога не монтират в изстребител и това е пустия му клозет. Налаят те с кафе и чай и те изстрелят, а няма къде да се изпикаеш.

— Познато ми е усещането. Нещо друго имаш ли да правиш?

— Не, сър. С адмирала ви си побъбрихме по радиото, докато летях. Изглежда че вашите момчета свършиха със зареждането на птичката ми. Да тръгваме ли?

— Тази какво да я правя? — Райън вдигна чантата си, като очакваше, че ще я държи в скута си. Документите му бяха в летателния костюм, сгънати на гърдите му.

— Ще я сложим в багажника, разбира се. Да вървим, сър.

Паркър тръгна с несигурна походка към изтребителя. Едва се зазоряваше. На триста или шестстотин метра височина имаше плътни облаци. Не валеше дъжд, но като че ли се канеше. В морето се носеха триметрови вълни, които тук-там образуваха бели гребени. Райън усещаше, че „Кенеди“ се движи, изненадан, че такава грамада може да бъде накарана да се движи. Когато стигнаха „Хариър“, Паркър взе сака в една ръка и посегна към скрита дръжка отдолу на изтребителя. Завъртя я и я дръпна и се отвори място колкото да побере малък хладилник. Паркър напъха в него чантата, тресна вратичката и провери дали ръчката е добре затворена. Един от палубния обслужващ екип в жълта риза заговори с пилота. Към кърмата някакъв хеликоптер подгръвяше двигателя си, а един изтребител „Томкет“ се придвижваше бавно към средата на самолетоносача, за да катапултира. И на всичко отгоре духаше вятър с тридесет възела в час. Самолетоносачът беше доста шумно място.

Паркър махна на Райън да се качва по стълбата. Джак, който обичаше стълбите толкова, колкото и летенето, почти се строполи на седалката си. Намести се с труд на нея, докато един от палубния екип закопчаваше коланите му в четири крепителни точки. Сложи шлема на главата му и му посочи контакта за разговорната уредба. Изглежда, че американските екипи наистина бяха запознати с хариърите. До контакта имаше ключ. Райън го щракна.

— Паркър, чуваш ли ме?

— Да, капитане. Наместихте ли се?

— Надявам се, че да.

— Добре. — Паркър извъртя глава, за да провери смукачите на двигателя. — Стартирам двигателя.

Капакът на кабината остана отворен. Трима от екипа стояха наблизо с големи въгледвуокисни пожарогасители, вероятно в случай че двигателят експлодира. Десетина други стояха при палубната надстройка, наблюдавайки странния самолет, когато двигателят „Пегас“ изрева. Тогав се затвори капакът на кабината.

— Готов ли сте, капитане?

— Ако и ти си готов.

„Хариърът“ не беше голям изстребител, но положително беше възможно най-шумният. Райън усети как шумът на двигателя прерязва тялото му, докато Паркър настройваше ъгъла на излитане. Самолетът заподскача с наклонен напред нос, след това се разтресе и се издигна във въздуха. Райън видя един човек при надстройката, който им даде знак с ръка. „Хариърът“ се плъзна напред и нагоре от надстройката, набирайки височина.

— Не беше зле — каза Паркър. Настрои дроселите и „Хариърът“ пое нормалния си курс напред. Райън изпита слабо усещане за ускорение и видя как „Кенеди“ започна да изостава бързо назад. След няколко секунди бяха извън вътрешния кръг ескортиращи кораби.

— Да излезем над тази тиня — каза Паркър.

Дръпна назад щурвала и насочи самолета към облаците. След секунди бяха в тях и хоризонтът на Райън веднага намаля от осем километра на метър и половина.

Джак огледа командната кабина, осеяна с контролно-измервателни прибори и циферблати. Скоростомерът показваше сто и петдесет възела, а алтиметърът четиристотин и двадесет метра височина. Този „Хариър“ явно е бил тренировъчен самолет, но инструменталното му табло е било видоизменено, за да включи индикатори на датчици, които бяха закрепени под самолета. Бедняшка работа, но според думите на адмирал Пейнтър наистина това беше добро решение. Джак разпозна нещо като телевизионен екран, на който постоянно бе изведено изображението от инфрачервената система за наблюдение. Скоростомерът вече показваше триста възела, а индикаторът за изкачване — двадесет градуса ъгъл на атака. Но на него му изглеждаше, че е повече.

— Вече трябва да сме набрали необходимата височина — каза Паркър. — Ето сега!

Алтиметърът показва осем хиляди метра височина и Райън беше заслепен от силна слънчева светлина. Никога не можа да свикне с това, че при летене, колкото и да е лошо времето на земята, като се вдигнеш достатъчно високо, винаги си на слънце. Светлината беше силна, но цветът на небето беше значително по-наситен, отколкото нежното синьо, което се виждаше от земята. Полетът стана плавен като в голям

пътнически самолет, след като излязоха от по-ниските турбулентни слоеве. Райън потърси слънчевата козирка, за да закрие очите си.

— Така по-добре ли е, сър?

— Отлично, лейтенант. По-добре, отколкото очаквах.

— Какво искате да кажете, сър? — поинтересува се Паркър.

— Мисля, че с този самолет се лети по-добре, отколкото с пътнически. Вижда се повече. А това е добре.

— Съжалявам, че нямаме допълнително гориво, иначе щях да ви покажа малко въздушна акробатика. Този „Хариър“ е способен да изпълни всичко, което поискаш от него.

— Да, така е.

— А вашият адмирал — продължи да си приказва Паркър — каза, че не обичате да летите.

Ръцете на Райън се вкопчиха в дръжките на седалката, когато „Хариърът“ направи три пълни превъртания и отново продължи равния си полет. Сам се изненада на смеха си.

— Ех, това пусто английско чувство за хумор.

— Така ми заповяда вашият адмирал, сър — каза полуизвинително Паркър. — Не бихме искали да си помислите, че „Хариърът“ е обикновен автобус.

— „Кой адмирал? — замисли се Райън. — Пейнтър или Дейвънпорт? Вероятно и двамата.“ Горната част на облаците беше като вълниста нива от памук. Досега никога не се беше възхищавал на това, гледайки от малкото прозорче на пътнически самолет. Тук, на задната седалка, имаше усещането, че седи навън.

— Може ли един въпрос, сър?

— Разбира се.

— За какво е цялата суматоха?

— Какво искаш да кажеш?

— Че наредиха на моя самолетноносач да поеме обратен курс. След това ми заповядаха да доставя една VIP от „Кенеди“ на „Инвинсибъл“.

— А, да. Не мога да ти кажа, Паркър. Аз просто нося някакви съобщения за твоя шеф. Обикновен куриер съм — излъга Райън. „Ще ме превърташ ти мен три пъти, нали?“

— Извинявайте, командир, ама нали ме разбирате, не ме свърта, жена ми ще ражда, първото ни дете ще е, скоро след Коледа. Надявам

се да съм си вкъщи тогава, сър.

— Къде живееш?

— В Чатъм, това е...

— Знам го. Аз сега също живея в Англия. Домът ми е в Марлоу, нагоре по реката от Лондон. Там направихме второто ми дете.

— Там ли се роди?

— Там го направихме. Жена ми казва, че много ѝ действат хотелските легла, тогава винаги забременява. Ако бях от онези, които обичат да се обзалагат, бих казал, че имаш добър шанс, Паркър. Както и да е, първото дете винаги закъснява.

— Значи живеете в Марлоу?

— Ами построихме си там къща в началото на годината.

— Джак Райън — Джон Райън? Същият този приятел, който...

— Точно така. Само че не разправяй наляво и надясно, лейтенанте.

— Ясно, сър. Не знаех, че сте морски офицер.

— Точно затова си трай.

— Да, сър, извинявам се за каскадата преди малко.

— Няма нищо. И адмиралите понякога се шегуват. Разбрах, че вашите момчета току-що са имали съвместно учение с нашите.

— Да, капитане, точно така беше. Аз потопих една от вашите подводници — „Тълибий“. Т.е. моят оръжен оператор и аз. Засякохме я близо до повърхността с нашата инфрачервена система за наблюдение и хвърлихме около нея халосни бомби. Нали разбирате, на никого не бяхме казали за нашето ново оборудване. Всичко беше съвсем честно, както знаете. Разбрах, че нейният капитан направо побеснял от яд. Надявах се да се запозная с него в Норфолк, но той не пристигна до деня на нашето отплаване.

— Позабавлявахте ли се в Норфолк?

— Да, командър. Можяхме да ходим на лов цял ден във вашия залив Чесапийк, на източния бряг. Мисля, че така го наричате.

— А, така ли? Едно време ходех на лов там. Е, как беше?

— Добре. За половин час убих три патици. Толкова беше лимитът — жалко, че не дават повече.

— Какво? Толкова късно през есента си убил цели три патици само за половин час?

— С това си изкарвам скромно хляба, капитане. С лов — обясни Паркър.

— Миналия септември с вашия адмирал ходихме на лов за яребици. Накараха ме да използвам двуцевка. Ако те видят с моя тип пушка — използвам „Ремингтън“ автоматик, — те зяпат, като че ли си някакъв терорист. Намерих си белята с „Пардис“ двуцевка. Уцелих петнадесет птици. Обаче този вид лов ми се вижда ужасно мързелива работа, един ти зарежда пушката, а цял взвод вдигат дивеча. Направо унищожихме всичките птици.

— У нас има повече дивеч на акър, отколкото у вас.

— Така каза и адмиралът. Още колко остава до „Инвинсибъл“?

— Четиридесет минути.

Райън погледна датчиците за горивото. Показваха половин резервоар. Ако беше с кола, щеше да помисли да я дозареди. Толкова гориво само за половин час! Е, Паркър не изглеждаше разтревожен от това.

Кацането на кораба на НБВ^[2] „Инвинсибъл“ беше различно от пристигането с ПСК на „Кенеди“. Самолетът започна да се люлее, докато Паркър го спускаше през облаците и на Райън му мина през ума, че са на фронта на същата буря, която преживя миналата нощ. Прозрачният капак на кабината беше плътно покрит с дъждовна вода и той чуваше трополенето на хиляди капки по фюзелажа — а дали не беше градушка? Наблюдавайки контролно-измервателните прибори, той видя, че Паркър изведе самолета в хоризонтално положение на триста метра височина, докато още бяха в облаците и излезе от тях на тридесет метра. „Инвинсибъл“ беше наполовина по-малък от „Кенеди“. Джак го наблюдаваше как енергично прескача седемметровите вълни. Паркър използва същата техника на кацане както по-рано. Задържа машината за малко над бакборда, после я плъзна надясно и я спусна от шест метра на нарисувания с боя кръг. Кацането беше твърдо, но Райън се беше подготвил за него. Капакът на кабината моментално се отвори.

— Вие може да слезете тук — каза Паркър. — Аз трябва да закарам самолета до елеватора.

Стълбата вече беше поставена. Джак разкопча коланите и се измъкна от кабината. Един от палубния екип вече беше извадил

чантата му. Райън го последва до палубната надстройка и беше посрещнат от британски младши офицер.

— Добре дошли на борда, сър. — „Младежът едва ли имаше двадесет години“ — помисли си Райън. — Ще ви помогна да свалите летателния костюм.

Младши лейтенантът стоеше до Райън, докато той откопча и свали шлема и летателния гащеризон. Извади кепето си от чантата. През цялото време се блъска няколко пъти в преградката. „Инвинсибъл“ като че ли се движеше по спирала в морето. Насрещен вятър и бурно море? През зимата в Северния Атлантически океан можеше да се очакват всякакви щуротии. Офицерът взе чантата му, а Райън стисна документацията.

— Водете, лейтенант — даде знак с ръка Райън.

Младокът измина на бегом три стълби, а Райън пухтеше зад него, мислейки си за сутрешните кросове, които беше престанал да прави. Комбинацията от люлеенето на кораба и заглъхналите от полета уши му причиняваха световъртеж и той започна да се блъска в разни предмети. Как ли се справят професионалните пилоти?

— Стигнахме флагманския мостик, сър. — Младшият лейтенант му отвори вратата.

— Здравсти, Джак! — прогърмя гласът на вицеадмирал Джон Уайт, осмия граф на Уестън. Беше висок, добре сложен мъж на петдесет години с червендалесто лице, чийто цвят се подчертаваше от бялото шалче на врата му. Джак се беше запознал с него в началото на годината и оттогава съпругата му Кати и графиня Антония бяха се сблизили покрай това, че бяха в една компания на любители музиканти. Кати Райън свиреше класическо пиано, а Тони Уайт, привлекателна жена на четиридесет и четири години, притежаваше цигулка „Гуарнери“. Кариерата на нейния съпруг в Кралската флота беше изградена изцяло благодарение на добрите чувства на всички към графската му титла. Джак тръгна към него, за да поеме подадената му ръка.

— Добър ден, адмирале.

— Как мина полетът?

— Не като друг път. Досега не бях летял с изстребител, още повече с летец с амбициите да се сношава с колибри — усмихна се Райън.

Помещението на флагманския мостик беше силно затоплено и той се почувства добре.

— Прекрасно. Да отидем назад в каютата ми.

Уайт освободи с жест младшия лейтенант, който, преди да си тръгне, подаде чантата на Джак. Адмиралът го поведе към кърмата през къс проход, който наляво свършваше с малка каюта.

Обстановката в нея беше изненадващо спартанска, като се имаше предвид, че англичаните не обичаха да се разделят с удобствата си, а и Уайт беше граф. Пердета на двата люка, бюро и два стола. Единственият намек за човешка обител беше цветна снимка на съпругата му. Цялата дясна стена беше покрита с карта на Северния Атлантически океан.

— Изглеждаш уморен, Джак. — Уайт го покани с жест към тапицирания стол.

— Уморен съм. На крак съм от — по дяволите — от шест часа вчера сутринта. Не знам как са часовите пояси, мисля, че часовникът ми все още показва европейско време.

— Имам съобщение за теб. — Уайт извади лист хартия от джоба си и му го подаде.

— „От Гриър до Райън. Потвърждавам УИЛОУ“ — прочете Райън. — Базил ти изпраща поздрав. Край. — Някой беше потвърдил УИЛОУ. Кой? Може би сър Базил, може би Ритър. Райън не би се обзаложил за последния. Джак пъкна съобщението в джоба си.

— Това е добра новина, сър.

— А защо си в униформа?

— Не беше моя идеята, адмирале. Нали знаете за кого работя? Решиха, че така ще правя по-малко впечатление.

— Е, поне ти стои добре. — Адмиралът вдигна един телефон и нареди да им донесат закуски и питиета. — Как е семейството, Джак?

— Благодаря, отлично, сър. В деня преди да пристигна тук, Кати и Тони свириха заедно у Найджъл Форд. Съжалявам, че го изпуснах. Да знаете, че ако се сработят още повече, трябва да запишат плоча. Не са много цигуларите, които да са по-добри от съпругата ви.

Влезна стюард с поднос сандвичи. Джак никога не беше очаквал, че англичаните обичат краставици с хляб.

— И така, за какво е цялата дандания?

— Адмирале, съобщението, което току-що ми връчихте, ми позволява да го разглася само на вас и още трима офицери. Сър, работата е много „гореща“. И вие съответно ще трябва да вземете решение от ваша страна.

— Достатъчно „гореща“, за да обърне курса на цялата ми малка флота. — Уайт се позамисли известно време, преди да вдигне телефона и да нареди на тримата си офицери да дойдат в каютата. Окачи слушалката. — Капитан Карстеърз, капитан Хънтър и капитан II ранг Баркли — това са съответно комендантът на „Инвинсибъл“, шефът на оперативния отдел и офицерът по разузнаването.

— Нямате началник-щаб?

— Отлетя вкъщи, починал е член на семейството му. Нещо към кафето ти? — Уайт измъкна от едно чекмедже на бюрото нещо, което приличаше на бутилка бренди.

— Благодаря ви, адмирале. — Райън му беше признателен за брендита. Кафето се нуждаеше от нещо за подсилване. Гледаше как адмиралът му наля щедра доза, може би със скрито намерение да му развърже докрай езика. Уайт беше станал английски моряк доста преди да се сприятели с Райън.

Тримата офицери пристигнаха заедно, двама от тях си носеха сгъваеми метални столове.

— Адмирале — започна Райън, — няма да сбъркате, ако не приберете бутилката. След като чуете съобщението, може би всички ще имаме нужда от нещо по-силно. Раздаде останалите си две папки и в продължение на петнадесет минути говореше по памет.

— Господа — каза той в заключение, — решително настоявам за пълна секретност на тази информация. Засега никой извън това помещение не трябва да научава нищо от казаното.

— Това е много лошо — каза Карстеърз. — Получава се като морска легенда.

— А нашата мисия каква е? — Уайт разглеждаше снимките. Наля на Райън още една доза бренди, погледна тъжно бутилката и я скъта обратно в бюрото.

— Благодаря ви за въпроса, адмирале. Засега нашата мисия е да установим местонахождението да „Червения октомври“. После не сме сигурни какво ще правим. Подозирам, че само това ще е доста трудна задача.

— Уместен извод, капитан Райън — обади се Хънтър.

— Добрата новина е, че адмирал Пейнтър поиска от CINCLANT да ви възложат контрола върху няколко американски военни кораба, вероятно три фрегати клас 1052 и две фрегати клас „Пери“. Всичките имат по един-два хеликоптера.

— Е, Джефри? — попита Уайт.

— Започваме — изрази съгласието си Хънтър.

— Пристигат след ден-два. Адмирал Пейнтър ме помоли да ви предам неговата абсолютна увереност във вас и вашия персонал.

— Цяла-целеничка шибана руска подводница с балистични ракети... — промърмори Баркли.

Райън се засмя.

— Харесва ли ви, капитане? — поне имаше един спечелен за каузата.

— Ами какво ще правим, ако целта на подводницата е Великобритания? Тогава операцията става ли английска? — попита уточняващо Баркли.

— Предполагам, че така би трябвало да стане, но от това, което виждам на картата, ако Рамиус се беше насочил към Англия, той отдавна щеше да е там. Видях копие от писмото на президента до министър-председателя. В замяна на вашето съдействие кралската флота получава същия достъп до информацията, която се получава от нашите хора. Ние сме с една и съща мисия, господа. Въпросът е дали ще можем да се справим?

— Хънтър? — попита адмиралът.

— Ако тези разузнавателни сведения са верни... Бих казал, че имаме добър шанс, може би петдесет процента. От една страна, имаме атомна подводница с балистични ракети, която се опитва да избегне засичането ѝ. От друга, имаме разположени много средства за борба с подводници, за да установим местонахождението ѝ, а тя ще се насочи към едно от няколкото места, които са далече от погледа. Норфолк, разбира се, Нюпорт, Гротън, Кингс Бей, Порт Евърглейдс, Чарлстън. Мисля, че вероятността да е гражданско пристанище като Ню Йорк е малка. Проблемът е в това, какво би станало, ако Иван юрне всичките си алфи към нашия бряг, те ще са там преди „Октомври“. Може да са се насочили към някое конкретно пристанище. Ще разберем това вдругиден. И така, бих казал, че те имат равен шанс. Ще имат

възможност да действат достатъчно далеч от вашия бряг, за да не може вашето правителство да има някакъв основателен юридически повод да възрази срещу каквото и да са намислили да правят. Така или иначе, бих казал, че Съветският съюз има преимущество. Имат и ясна представа за възможностите на подводницата, и простичка цялостна задача. Това балансира недостатъците на техните детектори.

— А защо Рамиус не идва по-бързо? — попита Райън. — Ето, това е нещо, което не мога за разбера. След като веднъж е преминал линиите SOSUS във водите на Исландия, той е в свободен дълбок район — тогава защо не даде пълна газ и да хукне към нашия бряг?

— Най-малко поради две причини — отговори Баркли. — Вие до какъв обем разузнавателни данни имате достъп?

— Занимавам се с отделни задачи. А това означава, че скачам от едно нещо на друго. Знам много за техните бомбардировачи и зареждащи самолети например, но не толкова за бойните им подводници.

Райън не беше длъжен да им обяснява, че е от ЦРУ.

— Е, имате представа как са засекретени по отдели руснаците. Рамиус вероятно не знае къде са съветските бойни подводници, поне не всичките. Затова, ако се юрне, току-виж се навре на някой спокойно плаващ „Виктор“, който ще го прати на дъното на океана, без той дори да разбере какво е станало. Второ, какво би станало, ако руснаците се обърнат за съдействие към американците, като например им кажат, че тяхна подводница с балистични ракети е превзета от разбунтувал се промаоистки екипаж — и ето, че вашата флота я засича надолу в Северния Атлантически океан на път за американския бряг. Какво би направил вашият президент?

— М-да — кимна Райън. — Ще я гърмим, докато изплува на повърхността.

— Ето, в това е работата. Рамиус е свикнал да се придвижва незабелязано и не би променил навиците си — заключи Баркли. — За беда или не, много го бива в тази работа.

— След колко време ще разполагаме със сведения за функционирането на тази тиха задвижваща система? — попита Карстедърз.

— Надявам се, до два дни.

— Адмирал Пейнтър къде иска да се разположим? — попита Уайт.

— Планът, който той представи в Норфолк, ви отрежда десния фланг. Искане „Кенеди“ да е близо до брега, за да посрещне евентуална заплаха от техните надводни сили. Искане вие да сте навътре в морето. Вижте, Пейнтър мисли, че съществува възможност Рамиус да изникне точно на юг от дупката G-I-U.K. в басейна на Атлантическия океан и да спре там за известно време. Там има шанс да не бъде забелязан, а ако руснаците го подгонят с флота си, той разполага с време и запаси да се крие там по-дълго, отколкото те могат да поддържат военноморските си части близо до наши води — както поради технически, така и поради политически причини. Освен това Пейнтър иска вашата ударна сила да е тук, за да заплашва техния фланг. Това трябва да се одобри от главнокомандващия на Атлантическия флот, а още куп подробности трябва тепърва да се доуточнят. Например, Пейнтър поиска да предостави помощ няколко разузнавателни самолета E-3.

— Цял месец в средата на Атлантическия океан през зимата? — Карстедтз примижа. Той беше началник на оперативната дейност на „Инвинсибъл“ през войната при Фолклендските острови и беше плавал много седмици в бурния Южен Атлантик.

— Радвайте се на E-3-тата — усмихна се адмиралът. — Хънтър, искам да видя планове за използването на всичките тези кораби, които янките ни дават, и как можем да обхванем максимално голям район. Баркли, искам твоята прогноза за това, какво ще направи нашият приятел Рамиус. Приемайки, че той е все същото съобразително копеле, което ние познаваме и обичаме.

— Тъй вярно, сър. — Баркли се изпъна заедно с другите.

— Джак, докога ще си при нас?

— Не знам, адмирале. Предполагам, че докато ме откарат обратно на „Кенеди“. От моя гледна точка тази операция се развива твърде бързо, фактически никой няма представа какво, по дяволите, би трябвало да правим.

— Е, ами че защо тогава не оставиш известно време на нас да се погрижим за това? Изглеждаш изтощен. Хайде да поспиш.

— Наистина е така, адмирале. — Райън започна да усеща действието на брентито.

— Там в шкафа има сгъваема койка. Ще викна някой да ти я нагласи и засега можеш да спиш тук. Ако дойде нещо за теб, ще те повикаме.

— Много любезно от ваша страна, сър.

„Адмирал Уайт е добро приятелче — помисли си Райън, — а жена му е страхотна мадама.“ След десет минути той вече спеше дълбоко на койката.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

На всеки два дни старпомът събираше индивидуалните радиационни индикатори. Това беше нещо като неофициална проверка на личния състав. След като провереше дали обувките на всички членове на екипажа са лъснати до блясък и всички нощни шкафчета са подредени съгласно правилника, офицерът събираше всички индикатори, раздадени два дни преди това, и раздаваше на моряците нови, придружено обикновено с някой рязък съвет да се стегнат както подобава на истински съветски мъже. Бородин беше изпипал тази процедура до степента на истинска наука. Днес, както винаги, преминаването от едно отделение в друго продължи два часа. Когато завърши цялата церемония, левият му джоб беше пълен със стари индикатори, а десният му се беше изпразнил от новите. Той занесе използваните на военния лекар на подводницата.

— Добре — усмихна се лекарят на офицера. — При всичките тези млади и здрави хора на мен не ми остава почти нищо друго, освен да си чета списания.

Бородин остави Петров да си изпълни задачата. Лекарят първо подреди значките по номера. Всеки беше съставен от трицифрено число. Първата цифра показваше серията на значката, така че ако се установеше някаква радиация, можеше да се засече времето. Втората означаваше къде работи морякът, а третата — къде спи. По тази система се работеше по-лесно, отколкото със старата, при която се използваха отделни номера за всеки човек.

Процесът на проявяване беше прост като готварска книга. Петров можеше да го направи наизуст. Първо смени лампата над главата си с червена. След това заключи вратата на кабинета си. Взе решетката за проявяване от стойката ѝ на преградката, счупи пластмасовите държачи и прехвърли ивиците филмова лента на пружинени щипки на решетката.

Отнесе я в съседната лаборатория и я окачи на дръжката на единствения шкаф с медицински досиета. Напълни три големи квадратни вани с химикали. Макар и да беше опитен лекар, вече беше

забравил повечето от органичната химия и не си спомняше какво точно съдържат промиващите химикали. Вана номер едно се пълнеше от бутилка номер едно. Вана номер две — от бутилка номер две, а третата вана се пълнеше с вода. Петров не бързаше. Второто ядене за деня беше едва след два часа, а задълженията му бяха съвсем досадни. Последните два дни четеше медицинските тестове, отнасящи се за тропически болести. Очакваше с нетърпение посещението в Куба не по-малко от всеки на борда. Нямахше да мине без член на екипажа, който да не му домъкне някоя странна болест и тогава най-сетне щеше да има интересна работа.

Петров нагласи лабораторния таймер на седемдесет и пет секунди и потопа филмовите лентички в първата вана, като заедно с това натисна пусковия му бутон. Гледаше таймера в червената светлина и се питаше дали кубинците още произвеждат ром. Беше посетил острова преди години и вкуса на екзотичното питие беше му допаднал. Като всеки добър съветски гражданин, той обожаваше водката, но понякога му се приискваше да вкуси нещо различно.

Таймерът избръмча и той вдигна решетката и внимателно я разклати над ваната. Не беше необходимо химикалът — сребърен нитрат или нещо такова — да попадне на униформата му. Потопа решетката във втората вана и отново включи таймера. Жалко, че заповедите бяха толкова дяволски секретни — можеше да си вземе тропическата униформа. Ще се изпоти и под езика в кубинската жега. Естествено, че никой от тези диваци не си правеше труд да се къпе. А може би са научили нещо за последните петнадесет години? Щеше да разбере това.

Таймерът отново издрънка, Петров за втори път вдигна решетката, тръсна я и я потопа във ваната с вода. Още една досадна работа беше свършена. Как пък някой моряк не падне по стълбите и си счупи нещо? Искаше да използва немския си рентгенов апарат на жив пациент. Нямахше доверие на германците, може да са марксиста или не, ама пък наистина правеха добро медицинско оборудване, включително и този рентгенов апарат, автоклава и повечето от медикаментите. Какви времена дойдоха. Петров вдигна решетката и я постави на екрана за разчитане на рентгенови плаки, като го включи.

— Я гледай! — въздъхна Петров. Трябваше да помисли. Неговата значка беше замъглена. Номерът ѝ беше 3-4-8: трета серия

индикатор, решетка петдесет и четири (медицинският кабинет, камбузовият отсек), кърмата (офицерските помещения).

Макар и да бяха само с два квадратни сантиметра сечение, индикаторите бяха направени с променлива чувствителност. Вертикалните сегменти показваха нивото на облъчване. Петров видя, че неговата е замъглена чак до четвърти сегмент. Цялото помещение на екипажа беше замъглено чак до пети сегмент, а при торпедните оператори, които прекарваха цялото си време в предната част, имаше замъгляване само в сегмент едно.

— Майка му стара. — Той знаеше наизуст нивата на облъчване. Все пак взе наръчника, за да ги прочете. За късмет, сегментите бяха логаритмични. Неговото облъчване беше дванадесет рада. От петнадесет до двадесет и пет за механиците. От дванадесет до двадесет и пет рада за два дни не е достатъчно, за да е опасно. Няма действителна заплаха за живота, но...Петров се върна в кабинета си и грижливо прибра филмите в лабораторията. Вдигна телефона.

— Капитан Рамиус? Петров е на телефона. Бихте ли дошли на кърмата в кабинета ми?

— Идвам веднага, другарю доктор.

Рамиус не тръгна веднага. Знаеше за какво му се обажда лекарят. В деня, преди да отплават, докато Петров беше на брега, за да зареди медицинския си шкаф с лекарства, Бородин беше облъчил индикаторите с рентгеновия апарат.

— Какво има, Петров? — Рамиус затвори вратата зад гърба си.

— Другарю капитан, имаме радиационна утечка.

— Глупости. Приборите ни веднага щяха да я засекат.

Петров извади филмите от лабораторията и ги подаде на капитана.

— Погледнете тук.

Рамиус ги вдигна на светлината и ги огледа внимателно от горе до долу. Намръщи се.

— Кои знаят за това?

— Вие и аз, другарю капитан.

— Няма да казваш на никого — на никого. — Рамиус направи пауза. — Не е ли възможно тези филми да са... нещо да са повредени, да си сбъркал при процедурата на проявяването?

Петров енергично поклати глава.

— Не, другарю капитан. Само вие, другарят Бородин и аз имаме достъп до тях. Както знаете, изпитах случайно подбрани образци от всяка партида три дни преди да отплаваме. — Петров не би признал, че е взел образци от тези, които са били отгоре във всяка кутия. Така че те не бяха произволно подбрани.

— Максималното облъчване виждам, че е... от десет до двадесет? — Рамиус занижи цифрата. — Чии са номерата?

— На Булганин и Сурзпой. Торпедаджиите на носа всичките имат под три рада.

— Много добре. Това, което е станало в случая, другарю доктор, е вероятно много слаба утечка в реакторните помещения. В най-лошия случай някаква газова утечка. Това се е случвало и преди и никой досега не е умрял от него. Утечката ще бъде открита и поправена. Но това ще бъде една наша малка тайна. Няма смисъл да се вълнуват хората за нищо.

Петров кимна в знак на съгласие, но знаеше, че при произшествие на подводницата „Ворошилов“ в хиляда деветстотин и седемдесета година имаше смъртни случаи, на ледоразбивача „Ленин“ бяха още повече. Вярно, че и двете нещастия бяха преди много време и той беше сигурен, че Рамиус ще се справи с проблема. Нима не беше така?

ПЕНТАГОНЪТ

Пръстенът „Е“ беше най-външният и най-обширният от сградата на Пентагона, изградена като концентрични пръстени, и тъй като гледката през неговите прозорци беше по-различна от сенчестите вътрешни дворове, в него бяха кабинетите на всички висши служители по отбраната. Един от тях беше кабинетът на директора на оперативния отдел на Съвета на обединените началник-щабове или J-3. Но той не беше в него, а долу в сутерена, който разговорно наричаха „Танка“ заради металните му стени с шумогенератори, които заглушаваха други електронни прибори.

Беше вече там цяло денонощие, макар че човек не би забелязал това по външния му вид. Зелените му панталони бяха с ръб, ризата му с цвят какви беше с гънките от пералнята и гладачницата, колосаната му яка — твърда като шперплат, а връзката му стоеше елегантно на място, закопчана с игла с герба на морската пехота. Генерал-лейтенант Едуин Харис не беше нито дипломат, нито завършил военна академия, но се правеше на миротворец. Странен пост за един морски пехотинец.

— Дявол да го вземе! — чу се гласа на адмирал Блекбърн, CINCLANT. Присъстваше и неговият оперативен офицер контраадмирал Пийт Станфорд. — Това изобщо начин ли е за ръководене на операция?

Всички членове на съвета бяха там и бяха напълно съгласни с него.

— Виж какво, Блеки, нали ти казах откъде идват заповедите — прозвуча уморено гласът на началника на съвета.

— Разбирам, генерале, но това е предимно подводничарска операция, нали? Трябва да привлече Винс Галъри да я ръководи, а за координацията оттук би трябвало да наредите на Сам Додж. И Дан, и аз сме по изстребителите, а Пийт е специалист по борба с подводници. На нас тук ни трябва капитан на подводница.

— Господа — каза кротко Харис, — за момента планът, който трябва да представим на президента е свързан със съветската заплаха.

Нека за момента да поизчакаме с тази история за избягалата подводница, нали?

— Съгласен съм — кимна Станфорд. — За момента имаме достатъчно за какво да се тревожим.

Осемте висши офицери насочиха вниманието си към картата на масата. Нямаше съмнение, че петдесет и осем съветски подводници и двадесет и осем бойни кораби, плюс голям брой танкери и зареждащи кораби, са се насочили към американския бряг. Срещу тях флотата на САЩ разполагаше с един самолетоносач. „Инвинсибъл“ не беше смятан за истински самолетоносач. Заплахата беше значителна. Съветските плавателни съдове носеха на борда си над триста управляеми балистични ракети тип „повърхност-повърхност“. Макар че по принцип предназначението им е за борба с кораби, знаеше се, че една трета от тях, която беше с ядрени бойни глави, можеше да унищожи градовете по източното атлантическо американско крайбрежие. От позиция близо до Ню Джърси тези ракети покриваха територия от Норфолк до Бостън.

— Джош Пейнтър предлага да държим „Кенеди“ близо до брега — каза адмирал Блекбърн. — Той иска да ръководи операцията срещу подводницата от самолетоносача си, като прехвърли леките се щурмови ескадрили на брега и ги замени с S-3. Исква „Инвинсибъл“ да заеме позиция на външния фланг.

— Това не ми харесва — каза генерал Харис.

И на Пийт Станфорд не му се беше понравилось, а те по-рано се бяха споразумели, че планът за защита ще се изготви от J-3.

— Господа, ако смятаме да използваме само един кораб, дяволски добре е това да е самолетоносач, а не кораб, отрупан с бойни средства за борба с подводници.

— Ще те изслушаме, Еди — обади се Хилтън.

— Нека да придвижим „Кенеди“ ето тук. — Той премести показалката на запад от Азорските острови. — Джош да си запази щурмовите ескадрили. Придвижваме „Инвинсибъл“ близо до брега, за да поеме борбата с подводниците. Британците нали за това са го построили? Тях ги бива за тази работа. „Кенеди“ е нападателно средство, неговата задача е да ги заплашва. О кей, при това разположение той ще бъде заплахата. Оттук може да атакува корабите им извън периметъра на ракетите им „повърхност-повърхност“...

— И още по-добре е — намеси се Станфорд, посочвайки група плавателни съдове на картата, — да заплашим и обслужващите кораби. Ако загубят танкерите, не могат да се приберат вкъщи. За да отговорят на тази заплаха, те ще трябва да се предислоцират. За начало ще трябва да отдалечат „Киев“ от брега, за да си създадат някаква противовъздушна отбрана срещу „Кенеди“. Ние можем да използваме резервните S-3 от бреговите бази. Те могат да продължат да патрулират същите области. — Той прокара една линия на около петстотин мили навътре в океана.

— Обаче така някак си се оголва „Инвинсибъл“ — отбеляза адмирал Фостър.

— Джош искаше известно прикритие с E-3 за британските. — Блекбърн погледна началника на генералния щаб на военновъздушните сили Генерал Клеър Барнс.

— Щом иска, значи ще я получи — каза Барнс. — Ще пуснем патрулни самолети утре призори над „Инвинсибъл“, а ако го преместите близо до брега, той ще остане денонощно под прикритие. Ще хвърля едно крило F-16, ако искате.

— Макс, ти какво искаш в замяна? — попита Фостър.

— Ами както ми изглежда, авиокрилото на „Саратога“ засега не прави нищо. О кей, до събота ще предислоцирам петстотин тактически изстребители от Дувър в Лоринг. Моите момчета не са много запознати с водене на бойни действия срещу кораби. Ще трябва бързо да се подготвят. Искам да изпратиш твоите момчета да работят с моите и освен това искам и твоите „Томкет“. Допада ми комбинацията от изстребители и управляеми ракети. Нека една ескадрила тръгне от Исландия, друга от Ню Ингланд, за да са по петите на мечките, които Иван ни изпраща. Сладко ще го нагостя. Ако искаш, ще изпратя няколко танкера в Лайес, за да помагат на птиците на „Кенеди“ да летят.

— Блеки? — попита Фостър.

— Съгласен съм — кимна Блекбърн. — Единственото нещо, което ме безпокои, е, че този „Инвинсибъл“ няма чак толкова много средства за борба с подводници.

— Значи ще докараме още — каза Станфорд. — Адмирале, какво ще кажеш да извадим „Тарауа“ от Литъл Крийк, да я обединим с

групата на „Ню Джърси“ с десетина хеликоптера за борба с подводници на борда и седем-осем „Хариъра“.

— Това ми харесва — побърза да каже Харис. — Тогава ще имаме два малки самолетоносача със стабилна ударна сила точно пред техните групи, „Кенеди“ ще бъде тигърът в засада на изток, а на запад — няколкостотин тактически изстребители. Това в действителност ни дава повече капацитет за борба с подводници, отколкото иначе имаме.

— „Кенеди“ ще може ли да се справи сам със задачата си? — попита Хилтън.

— От него зависи — отговори Блекбърн. — Можем да унищожим когото и да е, може би две от тези четири групи за един час. Тези, които ще са най-близо до брега, са твоя задача, Макс.

— Абе, вие двамата колко време го репетирахте това? — Командващият морската пехота генерал Максвел попита оперативния офицер. Всички се засмяха.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Главният механик Мелехин изкара всички хора от реакторния сектор, преди да започне търсенето на утечката. Там останаха Рамиус и Петров плюс дежурните механици офицери и един от младите лейтенанти, Свядов. Трима от офицерите носеха гайгерови броячи.

Помещението на реактора беше доста голямо, за да побере масивния стоманен съд във формата на варел. Той беше топъл на пипане, макар че беше изключен. Във всички ъгли на помещението имаше автоматични радиационни детектори, всеки заобиколен от червен кръг. Още детектори имаше на предната и задната преградка. Това беше най-чистият сектор от всичките в подводницата. Подът и преградките бяха от стомана, боядисана в бяло и без никакви петънца. Причината за това беше очевидна и най-малката утечка на реакторен охладител трябва веднага да бъде забелязана, дори и детекторите да не я засекат.

Свядов се изкатери по алуминиевата стълба, фиксирана на страната на реакторния корпус, за да прокара детекторния прът по всяка заварена тръбна връзка. Високоговорителят на портативния уред беше усилен до максимум, така че всички в сектора да можеха да го чуят, а Свядов имаше в ухото си слушалка за още по-голяма чувствителност. Само глупак може да се чувства напълно безопасно, търсейки радиационна утечка. В съветския флот се носеше виц: По какво ще познаеш, че някой моряк е от Северния флот? По това, че свети в тъмното. Този виц предизвикваше голям смях на плажа, но не и сега. Той знаеше, че на него се е паднало да извърши търсенето, защото е най-младият, най-неопитният и най-лесно заменимият. С труд сдържаше коленете си да не треперят, докато се протягаше да достигне всички повърхнини на тръбната конструкция на реактора.

Броячът не беше напълно тих и стомахът на Свядов се свиваше при всяко пощракване, предизвиквано от преминаването на случайна частица през затворената тръба с йонизиран газ. На всеки няколко секунди очите му шареха по циферблата, който показваше измерената радиационна интензивност. Стрелката си стоеше в безопасната зона и

почти нищо не регистрираше. Реакторният котел беше от четири пласта, всеки от няколко сантиметра яка инструментална стомана. Трите вътрешни пространства бяха запълнени със смес от барий и вода, последвани от оловна преграда, след това полиетилен, всичките предназначени да спират неутрони и гама-частици. Комбинацията от стомана, барий, олово и пластмаса успешно екранираше опасните елементи от излъчването, позволявайки изпускането само на няколко градуса топлина, и циферблатът показваше, за негово огромно успокоение, че радиацията е по-малка, отколкото на плажа в Сочи. Най-високата стойност беше изписана до електрическа крушка. Това накара лейтенанта да се усмихне.

— Всички показания са в рамките на нормалното, другари — докладва Свядов.

— Започни отново — заповяда Мелехин, — от началото.

Двадесет минути по-късно Свядов, плувнал в пот от топлия въздух, който се събираше в горната част на сектора, докладва същото. Слезе тромаво долу с изморени ръце и крака.

— Запали една цигара — предложи му Рамиус. — Добре се справи, Свядов.

— Благодаря ви, другарю капитан. Там горе е топло от лампите и тръбите на топлообменника. — Лейтенантът предаде брояча на Мелехин. Долната скала показваше кумулативната радиация, съвсем в безопасната зона.

— Вероятно са били някои облъчени индикатори — прокоментира кисело главният механик. — Не е за първи път. Работа на някой шегаджия в завода или складовото стопанство — нещо, което трябва да проверят нашите приятели от ГРУ. — Съсипници! Такава шега може да докара куршум на някого!

— Може би е така — подсмихна се Рамиус. — Спомняте ли си инцидента на „Ленин“? — Той имаше предвид атомния ледоразбивач, който престоя две години в сух док, без да може да се използва, поради авария в реактора. — Готвачът имал няколко много ръждясали тигани и един механик му предложил да ги почисти с пара от реактора. И този идиот отишъл при парогенератора, отворил една инспекционна клапа и подложил под нея тиганите!

Мелехин обърна очи към тавана.

— Аз си спомням! Тогава бях групов механик там. Капитанът беше поискал за готвач един казак...

— Обичаше конско месо в кашата си — каза Рамиус.

... — и глупакът не знаеше основното нещо за един кораб. Загина заедно с още трима, зарази целия сектор за двадесет месеца. Капитанът излезе от изправителния лагер едва миналата година.

— Обзалагам се обаче, че готвачът е почистил тиганите си — подметна Рамиус.

— Наистина, Марко Александрович, те сигурно ще могат да се използват безопасно след още петдесет години — изсмя се грубо Мелехин.

„Такова нещо е много гадно да се казва пред млад офицер“ — помисли си Петров. Нямахше нищо, нищо смешно в утечка на реактор. Но Мелехин се славеше с дебелашкия си хумор и докторът допусна, че двадесет години работа с реактори му дава право, както и на капитана, да гледат флегматично на потенциалните опасности. А имаше и една скрита истина: никога не пускай някой в реакторния сектор, ако мястото му не е там.

— Много добре — каза Мелехин, — а сега провери тръбите в генераторното помещение. Хайде, Свядов, младите ти крака още ни трябват.

В следващото помещение на кърмата бяха топлообменникът, комбиниран с парогенератор, турбоалтернаторите и спомагателно оборудване. Главните турбини бяха в другото помещение и сега не работеха, докато действаше задвижваната с електричество „стоножка“. При всички случаи парата, която ги движеше, трябваше да е чиста. Единствената радиоактивност беше във вътрешната верига. Реакторният охладител, който пренасяше краткотрайна, но опасна радиоактивност, никога не се превръщаше в пара. Парата се генерираше във външната верига от необлъчена вода. Двата потока се срещаха, но никога не се смесваха в топлообменника, който беше най-вероятното място за утечка на охладител поради многобройните си съединения и клапани.

Тази по-сложна тръбна система изискваше цели петдесет минути, за да бъде проверена. Тези тръби не бяха така добре изолирани като предните. Свядов едва не се изгори два пъти и когато свърши проверката, лицето му беше плувнало в пот.

— Всички показатели отново са нормали, другари.

— Добре — каза Мелехин. — Слез долу и почини малко, преди да направиш втора проверка.

Свядов едва не благодари на началника си за това, но то едва ли би променило нещата. Понеже беше млад и предан офицер и член на комсомола, той трябваше да търпи всякакви натоварвания. Слезе внимателно долу и Мелехин му подаде нова цигара. Главният механик беше посивял перфекционист, който се грижеше добре за хората си.

— О, благодаря ви, другарю — каза Свядов.

Петров му подаде сгъваем стол.

— Седнете, другарю лейтенант, да отморите краката си.

Лейтенантът веднага седна и опъна краката си, за да ги разкърши. Другите офицери му бяха казали колко много трябва да се гордее с възлагането на задачата на него. Рамиус и Мелехин бяха двамата най-добри учители във флотата. Те бяха хора, чийто екипажи им бяха благодарни за грижите заедно с компетентността им.

— Наистина трябва да изолират тези тръби — каза Рамиус.

Мелехин поклати глава.

— Тогава много трудно ще се инспектират. — Подаде брояча на капитана.

— Съвсем безопасно — капитанът прочете показанието на кумулативната скала. — Можеш да получиш повече облъчване, докато се занимаваш с градинарство.

— Наистина — каза Мелехин. — Миньорите, които добиват въглища, получават от освободения радон в мините повече облъчване от нас. Просто индикаторите са негодни, това е то. Защо не извадим една цяла серия и да я проверим?

— Бих могъл да го направя, другарю — отговори Петров. — Но тогава, поради удълженото време на нашето плаване, ще трябва няколко дни да бъдем без индикатори. А това е в противоречие с правилника. Опасявам се да го направя.

— Прав си. Във всички случаи индикаторите са само допълнително средство към нашите инструменти. — Рамиус махна с ръка към оградените с червени кръгове детектори из целия сектор.

— Искате ли наистина да повторим проверката на тръбната система? — попита Мелехин.

— Мисля, че би трябвало — каза Рамиус.

Свядов изпсува наум, навел очи към пода.

— Няма никаква екстравагантност, когато става въпрос за безопасност — изрецитира доктрината Петров. — Съжалявам, лейтенанте. — Докторът изобщо не го съжаляваше. Беше истински разтревожен и сега се чувстваше много по-добре.

След час завърши и втората проверка. Петров заведе Свядов в предната част на подводницата, за да му даде таблетки, сол и чай, за да възстанови равновесието на течностите в организма му. Старшите офицери излязоха и Мелехин заповяда да включат отново реактора.

Хората на смяна се върнаха по местата си, споглеждайки се. Офицерите им току-що бяха проверявали „горещите“ помещения с броячи. Лекарят на подводницата беше побледнял преди известно време и отказваше какъвто и да е коментар. Не един механик опипа радиационния си индикатор и погледна часовника си, за да види още колко му остава до края на смяната.

[1] Бордовият компютър — б. пр. ↑

[2] Нейно Британско Величество — б. пр. ↑

ОСМИ ДЕН
ПЕТЪК, 10 ДЕКЕМВРИ

САМОЛЕТОНОСАЧЪТ НА НЕЙНО БРИТАНСКО ВЕЛИЧЕСТВО „ИНВИНСИБЪЛ“

Райън се събуди на тъмно. Пердетата на двата малки люка на каютата бяха спуснати. Той разтърси глава няколко пъти, за да му се проясни, и започна да преценява какво става около него. „Инвинсибъл“ напредваше по вълните, но не така бързо като по-рано. Изправи се, за да погледне през люка и видя последните червени лъчи на залязващото слънце между трупачите се облаци. Погледна часовника си и направи мързелива аритметика наум, като заключи, че е шест часът вечерта, местно време. Това означаваше, че е спал около шест часа. Реши, че се чувства добре. Леко главоболие след брeндитo — което не беше в полза на теорията, че добрите питиета не оставят махмурлук — и малко мускулна треска. Приклекна няколко пъти, за да разкърши мускулите си.

Към каютата имаше малка баня — душ, поправи се той. Райън наплиска лицето си с вода и проми устата си, но никак не му се искаше да се погледне в огледалото. Е, нямаше как, носеше униформата на родината си и трябваше да изглежда представителен. В продължение на една минута оправи косата си и изпъна униформата, както се полагаше. ЦРУ беше свършило хубава шивашка работа, като се имаше предвид краткият срок. Като се приготви, той тръгна към вратата, която водеше към флагманския мостик.

— По-добре ли се чувстваш, Джак? — Адмирал Уайт му посочи поднос, отрупан с чаши. Имаше само чай, но това беше като за начало.

— Благодаря ви, адмирале. Тези няколко часа съм наистина ми се отразиха добре. Надявам се, че съм навреме за вечеря.

— Закуска — поправи го със смях адмиралът.

— Какво?! Ъ-ъ, извинете, адмирале? — Райън отново разтърси глава. Все още беше малко замаян.

— Това е изгревът, командър. Промяна на заповедта, отново плаваме на запад. „Кенеди“ препуска на изток, а ние трябва да се установим близо до брега.

— Кой нареди това, сър?

— CINCLANT. Усещам, че Джошуа никак не е доволен. Ти трябва да останеш с нас засега, и при тези обстоятелства беше разумно да те оставя да спиш. Наистина имаше нужда от сън.

„Значи трябва да съм спал осемнадесет часа“ — помисли си Райън. Нищо чудно че имаше мускулна треска.

— Но наистина имаш много по-добър вид — отбеляза адмирал Уайт от въртящия се стол, тапициран с кожа. Стана, хвана Райън под ръка и го поведе към масата. — А сега закуска. Очаквах да се появиш от доста време. Капитан Хънтър ще те запознае с промяната на заповедите за теб. Казаха ми, че времето ще се подобри за няколко дни. Прави се предислокация на ескортните кораби. Ние ще действваме заедно с вашата група на „Ню Джърси“. Нашите действия срещу подводници започват след дванадесет часа. Добре че поспя повече, момко. После дяволски ще ти липсва сън.

Райън прокара ръка по лицето си.

— Може ли да се обръсна, сър?

— Ние още разрешаваме брадите. Изчакай да мине закуската.

Флагманските помещения на „Инвинсибъл“ отстъпваха пред „Кенеди“ — но се доближаваха до него. Уайт разполагаше с лично място за хранене. Сервира им стюард в бял мундир и с безукорни маниери. Постави трета закуска за Хънтър, който се появи след няколко минути. Когато започнаха да говорят, стюардът се оттегли.

— След два часа имаме среща с две фрегати от новия „Нокс“ клас. Вече ги хванахме с радара. Още два 1052, плюс танкер и два „Пери“ ще се присъединят към нас след тридесет и шест часа. На път за дома са от Средиземно море. С нашите ескортиращи кораби ставаме общо девет бойни кораба. Добър отбор, струва ми се. Ще действваме на петстотин мили навътре от брега, а групировката на „Ню Джърси“ и „Тарауа“ е на двеста мили на запад към нас.

— „Тарауа“ ли? Че за какво ни е морска пехота? — попита Райън. Хънтър сбито му обясни.

— Това никак не е лоша идея. Неприятното в случая е, че докато „Кенеди“ препуска към Азорските острови, ние като че ли оставаме единствените, които охраняваме американския бряг. — Хънтър се ухили. — Май че това е първият път, когато го прави флотата на Нейно Британско Величество — поне откакто е наша.

— Какво имаме срещу нас?

— Първите „Алфи“ ще бъдат довечера към нашия бряг, те са четири, които са пред останалите. Надводните съветски военноморски сили снощи преминаха покрай Исландия. Разделени са на три групи. Едната е с техния самолетоносач „Киев“ — два крайцера и четири разрушителя; втората, вероятно флагманската, е с ядро „Киров“ — има три допълнителни крайцера и шест разрушителя, третата е образувана около „Москва“, с още три крайцера и седем разрушители. Предполагам, че руснаците ще искат да използват групировките „Киев“ и „Москва“ близо до брега, а „Киров“ ще ги пази откъм морето — но преместването на „Кенеди“ ще ги накара да преразгледат решението си. Независимо от всичко целият флот е въоръжен със значителен брой балистични ракети „повърхност-повърхност“ и нашите позиции са потенциално под сериозна заплаха. За да укрепим позициите си, вашите военновъздушни сили изпращат ято Е-3 „Сентри“, което трябва да пристигне след един час тук и да се упражнява с нашите хариъри, а като се придвижим още на запад, ще получим допълнителна подкрепа по въздуха от земна база. Като цяло положението ни едва ли е за завиждане, но това на Иван — още по-малко. Та нали става въпрос те да открият „Червения октомври“? — Хънтър сви рамене. — Нашето търсене ще зависи от разгръщането на Иван. Засега провеждаме малко упражнения по засичане. Водещата „Алфа“ на осемдесет мили северозападно от нас препуска с повече от четиридесет възела, а ние я следим с хеликоптер — и това засега е всичко — заключи флотският оперативен офицер. — Ще дойдете ли с нас долу?

— Адмирале, какво ще кажете? — На Райън му се искаше да види бойния информационен център на „Инвинсибъл“.

— Няма проблем.

След тридесет минути Райън беше в затъмнено, тихо помещение, чиито стени бяха плътно покрити с електронни прибори и стъклени планшети. Атлантическият океан беше пълен с руски подводници.

БЕЛИЯТ ДОМ

В 10:59 часа сутринта, подранил с една минута, съветският посланик влезе в Овалния кабинет. Беше нисък мъж с наднормено тегло, широко славянско лице и очи, на който би завидял професионален комарджия. Те нищо не издаваха. Беше дипломат от кариерата, служил на редица места в Западния свят. Тридесет и една години членуваше в комунистическата партия и работеше в нейния външен отдел.

— Добро утро, господин президент и доктор Пелт — кимна вежливо Алексей Арбатов и на двамата мъже. Веднага забеляза, че президентът е седнал на бюрото си. Всеки друг път, когато беше идвал, президентът излизаше иззад бюрото си, за да се ръкуват, и след това сядаше до него.

— Заповядайте кафе, господин посланик — предложи му Пелт. Специалният президентски помощник по националната сигурност беше добре познат на Арбатов. Джефри Пелт имаше академична степен от Центъра за стратегически и международни проучвания към Джорджтаунския университет — враг, но с добро възпитание, „културен“ враг. На Арбатов много му допадаха учтивостите на официалното поведение. Днес Пелт стоеше до шефа си и не показваше желание да се приближи твърде много до руската мечка. Арбатов се отказа сам да си вземе кафе.

— Господин посланик — започна Пелт, — забелязваме обезпокоителна активност на съветския флот в Северния Атлантик.

— Така ли? — Веждите на Арбатов се повдигнаха, за да изразят учудване, което не заблуди никого и той знаеше това. — Аз нямам никакви сведения за това. Нали знаете, никога не съм бил моряк.

— Хайде без простацината, а, господин посланик? — каза президентът. Арбатов не реагира на вулгарността. Тя много доближаваше президента до руснаците и също като съветските високопоставени служители той се нуждаеше от Пелт до себе си, за да се завоалират грубостите. — Близо сто морски военни съдове извършват операция в Северния Атлантик или напредват към нас.

Председателят Нармонов и моят предшественик бяха постигнали споразумение още преди години, че такава операция не може да се осъществява без предварително уведомяване на другата страна. Целта на това споразумение, както ви е известно, беше да се предотвратят действия, които могат да се приемат за необичайно провокационни от едната от двете страни. То беше спазвано — досега. Вижте какво, моите военни съветници ми казват, че това, което става, много прилича на военно учение и наистина би могло да бъде предвестник на война. Как да преценим какво точно е? В момента вашите бойни кораби се движат източно от Исландия и скоро ще бъдат на позиция, от която могат да представляват заплаха за търговските ни курсове към Европа. Това положение е най-малко обезпокоително, а в най-лошия смисъл — сериозна и напълно неоправдана провокация. Обхватът на тези действия още не е публично оповестен. Но това няма да продължи и когато стане, Алекс, американският народ ще поиска действия от моя страна. — Президентът направи пауза, очаквайки реакция, но тя беше само едно кимване.

Пелт продължи вместо него.

— Господин посланик, вашата страна е решила, че може да пренебрегне споразумение, което в продължение на много години беше модел за сътрудничество между Изтока и Запада. Как очаквате да реагираме на това, ако не като на провокация?

— Но, господин президент, доктор Пелт, аз наистина нямам никакви сведения за това — излъга Арбатов с върховна искреност. — Незабавно ще се свържа с Москва, за да проверя какви са фактите. Желаете ли да предам някакво съобщение от вас?

— Да. Вие и вашите шефове в Москва сте наясно, че ние ще предислоцираме корабите и самолетите си така, че да държат вашите под наблюдение. Това го изисква здравият разум. Нямаме никакво желание да се намесваме в каквито и да са легитимни операции, с които може да са ангажирани вашите военни сили. Нямаме намерение да правим провокации от наша страна, но съгласно условията на споразумението имаме право да знаем какво става, господин посланик. Докато не узнаем това, ние не можем да дадем целесъобразни заповеди на нашите хора. Добре е вашето правителство да се съобрази с това, че след като толкова много ваши и наши кораби и самолети са в такава близост, се създава потенциално опасна ситуация. Могат да се случат

инциденти. Някакво действие от едната или другата страна, което в друго време би изглеждало съвсем безобидно, сега може да се окаже нещо съвсем различно. Така са започвали войни, господин посланик. — Президентът се отпусна на креслото си и направи пауза, за да се усети добре това, което каза. После продължи по-учтиво: — Аз, разбира се, считам, че това е много слабо вероятна възможност, но, съгласете се, не е ли безотговорно да се постъпва така?

— Господин президент, вие, както винаги, много добре изразихте това, което имахте предвид, но, нали разбирате, океанът е свободен за преминаване от всички и...

— Господин посланик — прекъсна го Пелт, — направете една проста аналогия. Вашият съсед изведнъж започва да патрулира в предния си двор със зареден пистолет, докато вие си играете с вашите деца във вашия преден двор. В тази страна такова действие се счита за технически законно. И въпреки това не би ли събудило то някаква тревога?

— Разбира се, че да, господин Пелт, но ситуацията, която описвате, е напълно различна...

Сега го прекъсна президентът.

— Наистина е различна. Ситуацията в момента е повече от заплашителна. Има нарушение на споразумение и аз смятам, че това е изключително обезпокоително. Надявах се, че навлизаме в нова ера на съветско-американските отношения. Изгладихме нашите търговски различия. Току-що сключихме нов договор за доставка на пшеница. Вие лично изиграхте важна роля за този договор. Придвижихме отношенията си в положителна посока. Господин посланик — нима това е краят? — Президентът енергично поклати глава. — Надявам се, че не, но остава на вас да решите. Връзките между нашите две страни може да се крепи само на доверие. Господин посланик, уверявам ви, че не ви заплашвам. Както знаете, имам навика да говоря открито. Лично на мен не ми се нравят мазните лицемерия на дипломацията. В моменти като този трябва да поддържахме своевременни и ясни контакти. Изправени сме пред опасна ситуация и трябва заедно да действваме бързо, за да се справим с нея. Моите военни командири са силно загрижени и аз искам да знам — днес — какво са замислили вашите военноморски сили. Очаквам отговор до седем часа тази вечер.

В случай, че не дадете такъв, ще го поискам по пряката линия с Москва.

Арбатов стана.

— Господин президент, ще изпратя съобщението ви до един час. Моля ви обаче да имате предвид, че часовата разлика между Вашингтон и Москва е...

— Знам, че току-що е започнал уикендът и че Съветският съюз е рай за работниците, но се надявам, че някои от вашите държавни ръководители може да са още на работа. Така или иначе, повече не ви задържам. Довиждане.

Пелт изпрати Арбатов, върна се и седна.

— Може би бях малко остър с него — каза президентът.

— Да, сър. — Пелт си помисли, че президентът беше даже много остър с посланика. Той не изпитваше никаква симпатия към руснака, но обичаше учтивите маниери на дипломатическите разговори. — Мисля, че успяхте да предадете съобщението на другата страна.

— Той знае всичко.

— Да. Но не знае, че и ние го знаем.

— Мислим, че знаем — намръщи се президентът. — Ама че гадна игра е това! И като си помисля само, че докато се занимавах само с прибирането на мафиоти в затвора кариерата ми беше гладка и безопасна... Мислиш ли, че ще се хване на въдицата, която му хвърлих?

— „Легитимни операции“? Видяхте ли как трепнаха ръцете му при тези ваши думи? Ще се хване за тях като шаран, налупал червей на въдицата. — Пелт отиде до масичката и си наля чаша кафе. Порцелановите съдове с позлатен ръб радваха окото му. — Интересно ми е те как ли ще ги нарекат. Легитимни операции... вероятно спасителна операция. Ако кажат, че са флотски учения, ще признаят, че са нарушили протокола за предварително уведомяване. Спасителната операция оправдава степента на активността им, бързината, с която се е разгърнала, и отсъствието на публичност. Тяхната преса никога не съобщава за такова нещо. Бих предположил, че ще я окачествят като спасителна, да кажем, изчезнала е подводница, дори подводница с балистични ракети.

— Не, няма да стигнат толкова далеч. Ние също сме подписали споразумение да държим подводниците си с балистични ракети на

петстотин мили навътре от брега, но ще се опита да спечели максимално възможно време. Също така има слаба вероятност той да не знае. Известно ни е колко засекретена е информацията им по отдели. Не мислиш ли, че се опитваме да измъкнем прекалено много от този талантлив дезинформатор?

— Не, сър. Принцип на дипломацията е — забеляза Пелт — човек да знае нещичко от истината, за да може да лъже убедително.

Президентът се усмихна.

— Е, ще имат достатъчно време за тази игра. Надявам се, че закъснялата ми реакция няма да ги разочарова.

— Не, сър. Алекс сигурно е очаквал да го изхвърлите с ритници през вратата.

— Тази мисъл ми е минавала неведнъж. Дипломатическото му очарование никак не ми действа. Ето едно типично нещо за руснаците — толкова много ми напомнят за мафиотите, които някога осъждах. Същия лъх на култура, примесена с добри маниери, и същата липса на нравственост. — Президентът поклати глава. Пак говореше като блюстител на реда. — Джеф, стой наблизко. След няколко минути тук ще дойде Джордж Фармър, но искам да си при мен, когато нашият приятел се върне.

Пелт се запъти към кабинета си, като размишляваше върху забележката на президента. Признаваше си, че тя беше в общи линии точна. Най-язвителната обида за един образован руснак бе да го наречеш „некултурен“ — „простак“ — терминът не можеше да се преведе адекватно — и въпреки това същите хора, които седяха в позлатените ложи на московската държавна опера и плачеха в края на представление на „Борис Годунов“, бяха в състояние моментално да се обърнат и да заповядат екзекуция или затвор за сто човека без да им мигне окото. Странни хора, станали още по-странни от политическата им философия. Но президентът беше прекалено спривав и Пелт наистина би желал той да си пооглади маниерите. Едно е да държиш реч пред Американския легион, а съвсем друго е един разговор с посланик на чужда сила.

ГЛАВНАТА КВАРТИРА НА ЦРУ

— КАРДИНАЛ е загазил, съдия — каза Ритър и седна.

— Никак не ме учудва. — Мур свали очилата си и разтри очите си. Онова, което Райън не беше видял, беше придружителната бележка от резидента в Москва, в която се казваше, че за да изпрати най-новото си съобщение, КАРДИНАЛ е заобиколил половината куриерска верига от Кремъл до посолството на САЩ. На стари години агентът ставаше дързък. — Какво казва точно резидентът?

— КАРДИНАЛ би трябвало да е в болница с пневмония. Може би е вярно, но...

— Той старее, а там сега е зима, но вярва ли някой на съвпадения? — Мур впери поглед в бюрото си. — Какво предполагаш, че биха направили, ако го разкрият?

— Ще го пречукат тихичко. Зависи кой го разкрие. Ако е КГБ, те може да се опитат да измъкнат нещо от него, особено след като нашият приятел Андропов провали до голяма степен престижа им, когато ги напусна. Но не мисля, че това е станало. Като се има предвид кой стои зад него, ще се вдигне голяма врява. Същото би станало, ако ГРУ го разкрие. Не, ще го пържат няколко седмици, после тихичко ще го очистят. Един публичен съдебен процес би имал твърде нежелан ефект.

Съдията Мур се намръщи. Звучаха като лекари, обсъждащи обречен на смърт пациент. Той дори не знаеше как изглежда Кардинала. Някъде в досието имаше снимката му, но той никога не беше я виждал. Като съдия в апелативен съд никога не беше му се налагало да поглежда обвиняем в очите, той просто разлистваше безпристрастно закона. Опита се да прилага същия начин в службата си в ЦРУ. Мур знаеше, че може да започнат да го мислят за страхлив, а беше и много различен от това, което хората очакваха от един директор на Централното разузнавателно управление. Но дори шпионите остаряваха, а старците развиваха приумици и съмнения, които рядко тревожеха младите. Беше време да напусне „Компанията“. Стигаха три години. Беше свършил това, което се изискваше от него.

— Кажи на резидента да си прави пас. Никакви проучвания на КАРДИНАЛА. Ако наистина е болен, скоро ще получим вест от него. Ако не е, и това също скоро ще разберем.

— Слушам.

Ритър беше успял да потвърди съобщенията от Кардинала. Един агент беше съобщил, че на съветската флота има допълнителен брой политически офицери, освен това корабите се командват от голям флотски специалист и приятел на Горшков, когото са прехвърлили със самолет в Североморск и качили на „Киров“ минути преди отплаването на флота. Предполага се, че флотският инженер проектант, за когото се говори, че е създал „Червения октомври“, е заедно с него. Един английски агент беше съобщил, че от обичайните им складове на брега са били взети детонатори за различните корабни въоръжения и натоварени на флота. И накрая имаше едно непотвърдено съобщение, че командващият Северния флот адмирал Киров не е в командния си кабинет — никой не знаеше къде е. Цялата тази информация беше достатъчна, за да се потвърди съобщението на УИЛОУ, а постоянно постъпваха и нови сведения.

МОРСКАТА АКАДЕМИЯ НА САЩ

— Скип?

— О, здрасти, адмирале. Ще седнеш ли при мен? — Тайлър махна към един свободен стол на срещуположната страна на масата.

— Имам съобщение от Пентагона за теб. — Началникът на Морската академия, бивш подводничар, седна. — Имаш служебна среща довечера в седем часа и тридесет минути. Само това казаха.

— Идеално! — Тайлър току-що свършваше обед си. От понеделник беше работил по симулиращата програма почти денонощно. Срещата означаваше, че довечера ще има достъп до суперкомпютъра „Крей-2“ на ВВС. Програмата му вече се уреждаше.

— Все пак за какво става въпрос?

— Съжалявам, сър, нямам право да кажа. Нали ги разбираш как са тези работи.

БЕЛИЯТ ДОМ

Съветският посланик дойде в четири часа следобед. За да избегнат пресата, го заведоха в зданието на Министерството на финансите през улицата срещу Белия дом и оттам го прекараха през свързващ тунел, за който малцина знаеха. Президентът се надяваше, че това ще се види обезпокоително на посланика. Пелт притича, за да не изтърве пристигането му.

— Господин президент — доложи Арбатов, застанал мирно. Президентът не знаеше той да има военен опит. — Наредено ми е да ви предам извиненията на моето правителство, за това, че не е съумяло навреме да ви информира за случая. Една от атомните ни подводници липсва и се счита за изчезнала. Провеждаме спешна спасителна операция.

Президентът кимна със сериозен вид и посочи едно кресло на посланика. Пелт се настани до него.

— Това е доста обезпокоително, господин президент. Нали разбирате, в нашата флота, както и във вашата, службата на атомна подводница се счита за особено важна, поради това онези, които биват избирани за нея, са от нашите най-добри и доверени хора. В този конкретен случай няколко члена на екипажа, т.е. от офицерите, са синове на висши партийни ръководители. Един от тях даже е син на член на Централния комитет — не мога да назова името му, разбира се. Усилията на съветската флота да намери синовете си са разбираеми, макар че, трябва да призная, малко в разрез с дисциплината. — Арбатов изиграваше разкошно смущението си, говорейки така, сякаш доверява дълбока семейна тайна. — Затова се е получило нещо, което вашите хора наричат операция „с всички възможни средства“. Както несъмнено ви е известно, практически тя е започнала предишната нощ.

— Разбирам — каза съчувствено президентът. — Сега се чувствам малко по-добре, Алекс. Джеф, мисля че денят вече достатъчно е напреднал, за да ни налееш по нещо. Алекс, за теб бърбън, нали?

— Да, сър, благодаря ви.

Пелт отиде при шкаф от палисандрово дърво до отсрещната стена. В античната орнаментирана мебел имаше малко барче, съдържащо и кофичка с лед. Зареждаха го всеки следобед. Президентът обичаше да пийва по една-две чашки преди вечеря, с което още веднъж напомняше на Арбатов за съотечествениците му. Доктор Пелт беше натрупал богат опит като барман на президента. След няколко минути се върна, носейки три чаши.

— В интерес на истината, ние подозирахме, че това е спасителна операция — каза той.

— Просто не знам как смеем да караме нашите млади хора да носят такава служба. — Президентът отпи от чашата си. Арбатов се зае сериозно със своята. На коктейли при американците често беше споменавал, че предпочита американски бърбън пред родната си водка. Може би наистина това беше вярно. — Мисля, че загубихте вече две атомни подводници. Тази вашата коя е — трета, четвърта?

— Не знам господин президент. Предполагам, че вие сте по-добре осведомен от мен по този въпрос. — Президентът отбеляза, че Арбатов днес за първи път казва истината. — Но съм абсолютно съгласен с вас, че такава служба е опасна и изисква много качества.

— Колко човека са на борда й, Алекс? — попита президентът.

— Нямам представа. Предполагам, че стотина. Никога не съм се качвал на военно-морски плавателен съд.

— И все хлапаци, вероятно, както е в нашите екипажи. Тъжно обобщение е и за двете ни страни, че взаимните ни подозрения трябва да обричат на такива рискове толкова много от най-добрите ни момчета, като знаем, че някои може и да не се върнат. Но — как да постъпваме другояче? — Президентът замълча и се обърна към прозорците. Снегът по Южната алея се топеше. Време беше да направи втория си намек.

— Ако можем да ви помогнем с нещо — предложи той, опипвайки почвата. — Ами да, може би ще можем да извлечем полза от тази трагедия, като възможност да намалим малко тези подозрения. Вероятно можем да постигнем нещо полезно от тази ситуация, като демонстрираме, че отношенията ни наистина са се подобрили.

Пелт се обърна настрана, търсейки лулата си. През дългогодишното им приятелство никога не можа да разбере как президентът успява да извлече толкова полза от обстоятелствата. Пелт

се беше запознал с него във Вашингтонския университет, докато завършваше основния си предмет — политология, а президентът беше абсолвент по право. По онези времена първият човек на държавата беше ръководител на драматичен кръжок. Аматорските му занимания с театрално изкуство определено бяха спомогнали за кариерата му на юрист. Говореше се, че не един мафиотски главатар е бил прибран на топло благодарение на чиста риторика. Президентът я считаше за най-искрената си изява.

— Господин посланик, предлагам ви подкрепата и възможностите на САЩ за намирането на вашите изчезнали сънародници.

— Това е много любезно от ваша страна, господин президент, но...

Президентът го спря с вдигната ръка.

— Без „но“, Алекс. Ако за едно такова нещо не можем да си сътрудничим, как да се надяваме на взаимно сътрудничество при по-сериозни неща? Ако не ме лъже паметта, миналата година, когато един от нашите самолети, патрулиращи над океана, катастрофира близо до Алеутските острови, един от вашите риболовни кораби (всъщност беше разузнавателен траулер) прибра екипажа и спаси живота на хората. Алекс, ние сме ви длъжници за това, за нас това е въпрос на чест и Съединените щати не искат да се говори за тях като за неблагодарници. — Той направи пауза за постигане на необходимия ефект. — Те вероятно всичките са загинали, както предполагате. Не ми се струва, че шансовете за оцеляване при катастрофа с подводница са повече от тези при самолетна злополука. Но поне семействата на екипажа трябва да знаят. Джеф, нима не разполагаме с някакво специализирано оборудване за спасителни операции при авария с подводници?

— При всичките тези пари, които хвърляме за флота? Положително би трябвало да имаме. Ще се обадя на Фостър, за да разбере.

— Добре — рече президентът. — Твърде пресилено е да се очаква взаимното ни недоверие да намалее благодарение на такъв незначителен жест. Вашата и нашата история са в заговор срещу нас. Но нека да положим едно малко начало с това. След като може да се ръкуваме в космоса или на масата за конференции във Виена, защо не

го направим и в този случай. Ще дам необходимите нареждания на моите командири веднага щом свършим с разговора тук.

— Благодаря ви, господин президент. — Арбатов прикри безпокойството си.

— И моля те да предадеш моите уважения на председателя Нармонов и съчувствия на семействата на изчезналите ваши хора. Признателен съм му за усилията, както и за твоите, да получим тази информация.

— Да, господин президент.

Арбатов стана. Ръкува се с двамата и си тръгна. Какво ли действително са намислили американците? Той беше предупредил Москва: а сте казали, че е спасителна операция — а са се занатискали да помагат. Всичко е заради тъпата им Коледа, американците са пристрастени към щастливия край. Можеха да я нарекат нещо друго — по дяволите протоколът.

Същевременно не можеше да не се възхити на американския президент. Странен човек, много отворен, но въпреки това пълен с лукавство. Предимно приятелски настроен, но непропускащ да се възползва от случая. Спомни си историите, които баба му беше разправяла, как циганите си подменят бебетата. Американският президент беше много „руснак“.

— Е — каза президентът, след като вратата се затвори след Арбатов, — сега можем спокойно да не ги изпускаме от очи и те не могат да се оплачат от това. Лъжат и ние знаем това — но те не знаят, че ние знаем това. И ние лъжем, и те положително подозират това, но не и защо лъжем. Божичко! А тази сутрин му казах, че е опасно да не се знае нещо! Джеф, доста размишлявах за тази работа. Не ми харесва фактът, че толкова много от техните ВМС действат край нашия бряг. Райън е прав, Атлантикът е наш океан. Искам военновъздушните сили и флотът да ги покрият като с дяволско одеяло! Това си е наш океан и страшно ми се иска да го знаят. — Президентът допи чашата си. — А по въпроса с подводницата, искам нашите хора добре да я огледат и който от екипажа иска да емигрира, ние ще се погрижим за това. Тихичко, разбира се.

— Разбира се. От практическа гледна точка да имаме офицерите не е по-малко завоевание от това да имаме и подводницата.

— Но флотът си я иска.

— Просто не виждам как можем да направим това, без да елиминираме екипажа, а ние не можем да сторим това.

— Съгласен съм. — Президентът натисна бутона за секретарката си. — Свържи ме с генерал Хилтън.

ПЕНТАГОНЪТ

Компютърният център на военновъздушните сили беше в сутерена на Пентагона. Температурата в помещението беше доста под двадесет градуса. Това беше достатъчно, за да почувства Тайлър болка в мястото, където кракът му се опираше в протезата от метал и пластмаса. Той беше свикнал с това.

Тайлър седеше на контролния пулт. Току-що беше завършил пробно пускане на програмата си, наречена МОРЕЙ, на името на хищната змиорка, обитаваща океанските рифове. Скип Тайлър се гордееше с качествата си на програмист. Беше взел старата „динозавърска“ програма от файловете на лаборатория „Тайлър“, адаптира я към общоприетия компютърен език на министерството на отбраната — АДА, по името на лейди Ада Лавлейс, дъщеря на Лорд Байрон, и след това я беше поизгладил. За повечето хора това беше едни месец работа. Той я свърши за четири дни, работейки почти денонощно не само защото парите са привлекателен стимул, а и поради това, че проектът беше професионално предизвикателство. Завърши работата с тихо задоволство, че все още можеше да се справя с невъзможни крайни срокове и да му остава излишно време. Беше осем часът вечерта. МОРЕЙ току-що беше минала през тест за една променлива величина и не се беше провалила. Той беше готов.

Досега не беше виждал „Крей-2“, освен на снимки, и беше доволен, че има възможност да използва тази машина. Тя представляваше пет мощни електронни блока, всеки приблизително петоъгълен по форма, висок около два метра и широк малко повече от метър. Най-големият съдържаше основния процесорен масив, останалите бяха блокове памет, подредени около нея във формата на кръст. Тайлър набра командата за зареждането на променливите си параметри. За всяко от основните измерения на „Червения октомври“ — дължина, най-голяма ширина и височина — той вкара десет дискретни числени стойности. Последваха шест леко различаващи се една от друга стойности за блоковата форма на корпуса ѝ и призматични коефициенти. Имаше четири комплекта тунелни

измерения. Това водеше до натрупване на тридесет хиляди възможни пермутации. След това набра на клавиатурата осемнадесет променливи величини за мощността, за да покрие обхвата на възможните системи двигатели. „Крей-2“ погълна цялата тази информация и разпредели всяко число в съответната му клетка. Беше готова да започне изпълнението на програмата.

— О кей — каза той на системния оператор, старши сержант от военновъздушните сили.

— Добре. — Сержантът набра ХQT на своя терминал. „Крей-2“ се зае с изпълнението на задачата.

Тайлър отиде при пулта на сержанта.

— Тази е бая дълга програма, дето я вкарахте, сър. — Сержантът постави десетдоларова банкнота на пулта. — Обзалагам се, че моето бебче ще я оправи за десет минути.

— Няма да може. — Тайлър постави своя банкнота до сержантовата. — В най-добрия случай петнадесет минути?

— Какво ще кажете да си поделим парите за разликата?

— Добре. Къде се намира шефът ти?

— През вратата, надясно, после надолу по коридора и вляво.

Тайлър тръгна към вратата. Дразнеше го, че не може да ходи плавно, но след четири години това неудобство беше станало маловажно. Важното беше, че е жив. Злополуката беше станала в една студена ясна нощ в Гротън, Кънектикът, само една пресечка преди главния вход на корабостроителницата. Един петък, в три часа през нощта, караше за вкъщи, след като в продължение на едно денонощие беше подготвял новия си екипаж за излизане в морето. Цивилният работник от корабостроителницата също беше имал дълъг работен ден, отбивайки се доста по-често от обикновеното в любимото си място за сгряване с алкохол, както беше установила полицията впоследствие. Качил се в колата си, включил двигателя, тръгнал и минал на червен светофар, блъскайки се странично в понтиака на Тайлър със скорост осемдесет километра в час. За него катастрофата завърши фатално. Скип имаше повече късмет. Беше кръстовище и той минаваше на зелено, когато видя предницата на форда на тридесет сантиметра от лявата предна врата. Беше твърде късно, за да направи каквото и да е. Изобщо не си спомняше как е прелетял през витрината на заложна къща и Цяла седмица беше в безсъзнание на крачка от

смъртта в болницата Йейл-Ню Хевън. Най-яркият му спомен беше, когато след осем дни се събуди и видя съпругата си Джийн да държи ръката му. До този момент семейният му живот беше доста проблематичен — често явление при офицерите подводничари. Тя не беше кой знае каква гледка — очите ѝ бяха подпухнали, косата ѝ несресана, — но никога досега не беше му изглеждала толкова добре. Никога досега не беше оценявал колко е важна тя за него. — Много, много по-важно, отколкото някакъв си половин крак.

— Скип? Скип Тайлър!

Бившият подводничар се обърна вдървено и видя един флотски офицер да тича към него.

— Джони Колман! Как си, дявол да те вземе!

Тайлър веднага позна, че това е капитан Колман. Бяха служили заедно два пъти — една година на „Текумзе“, друга на „Шарк“. Експерт по оръжията, Колман беше служил като капитан на две ядрени подводници.

— Как е семейството, Скип?

— Джийн е отлично. Пет деца и чакаме шестото.

— Леле! — Ръкуваха се с ентузиазъм. — Ти винаги си бил похотливо прасе. Чух, че преподаваш в Анаполис.

— Да, и върша малко допълнителна инженерна работа.

— Какво правиш тук?

— Заредил съм една програма в компютъра на военновъздушните сили. Проверявам конфигурацията на един нов кораб за командването на морските системи. — Беше достатъчно добър вариант, като за прикритие. — Ти на каква работа си сега?

— Канцеларията на ОР-02. Началник-щаб съм на адмирал Додж.

— Нима? — Тайлър се изненада. Вицеадмирал Сам Додж беше настоящият ОР-02. Службата на заместник-началника на военноморските операции упражняваше административен контрол върху всички аспекти на операциите с подводници. — Доста ли си зает?

— Абе нали ги знаеш! Затънахме в тази каша.

— Какво имаш предвид? — Тайлър не беше слушал новини, нито бе чел вестник от понеделник досега.

— Ама ти майтапиш ли се?

— Работя върху тази компютърна програма по двадесет часа на ден от понеделник насам и вече не получавам сведения за оперативната обстановка. — Тайлър се намръщи. Беше подочул нещо в академията, но не беше обърнал внимание. Той беше от онези хора, които са в състояние да съсредоточат цялото си внимание само върху една единствена задача.

Колман огледа коридора от край до край. Беше петък късно вечерта и освен тях нямаше никой друг.

— Защо пък да не ти разправа. Нашите руски приятелчета провеждат някакво мащабно военно учение. Изглежда, че почти целият им гаден Северен флот е в океана. А подводниците им са плъпнали навсякъде.

— И какво правият?

— Не сме сигурни. Прилича донякъде на повсеместна издирвателна и спасителна операция. Но въпросът е какво търсят? В момента четири техни алфи препускат с максимална скорост към нашия бряг, следвани от сюрия „Виктор“ и „Чарли“ по петите им. Отначало се тревожихме, че искат да блокират маршрутите на търговските ни кораби, но те направо профучаха покрай тях. Определено са се насочили към нашия бряг и получаваме тонове информация за начинанието им, каквото и да е то.

— Какво са пуснали в движение? — попита Тайлър.

— Петдесет и осем атомни подводници и около тридесет кораба.

— Божичко! CINCLANT сигурно съвсем ще се шашне!

— Скип, нали знаете как стават тези работи. Целият ни флот е изкаран в океана. Всяка атомна подводница дращи да я предислоцират. Всеки Р-3 „Локхийд“, независимо кога е произведен, е или над Атлантика, или на път за там. — Колман направи пауза. — Ти нали продължаваш да имаш право на достъп до секретна информация?

— Разбира се, за работата, която правя за бандата от „Кристал сити“. Правя част от оценката на новия „Киров“.

— И на мен ми заприлича на твоя работа. Ти винаги си бил много добър инженер. Знаеш ли, че старецът още разправа за онази работа, която си му направил на грохналата „Текумзе“. Може би ще успее да те уредя да видиш какво става. Да, ще го попитам.

Първото плаване на Тайлър, след завършването му в подводничарското училище в Айдахо, беше с Додж. Беше успял да

направи сложен ремонт на едно допълнително оборудване за реактора две седмици преди планирания срок с малко творчески усилия, осигурявайки резервни части по втория начин. Додж му се отблагодари с препоръчително писмо, изобилстващо от суперлативи.

— Обзалагам се, че старецът много ще се зарадва да те види. Кога ще свършиш със задачата тук долу?

— Може би след половин час.

— Нали знаеш къде да ме намериш?

— Премести ли се ОР-02?

— На същото място са. Обади ми се, като свършиш. Вътрешният ми телефонен номер е 78730. О кей? Хайде, че трябва да вървя.

— Добре. Тайлър се загледа как старият му приятел изчезва надолу по коридора, след това продължи към мъжката тоалетна, чудейки се какво са намислили руснаците. Каквото и да е, достатъчно сериозно беше, за да бъдат на работа в петък вечер по Коледа един адмирал и неговият капитан първи ранг.

— Единадесет минути, 53 секунди и 18 десети, сър — докладва сержантът, прибирайки в джоба си и двете банкноти.

Компютърната разпечатка съдържаше над двеста страници информация. На заглавната страница беше начертана неравна камбановидна крива на решенията, получени за скоростта, а под нея беше кривата на предвиждането за шума. Тези последователни за всеки отделен случай решения бяха разпечатани поотделно на следващите страници. Както се очакваше, кривите бяха доста объркани. Кривата на скоростта показваше, че повечето скорости се движат в обхвата между десет и дванадесет възела в час, а тоталният скоростен обхват се движеше от седем до осемнадесет възела. Кривата на шума показваше изненадващо ниски стойности.

— Сержанте, тази е много страшна машина.

— Вярно е, сър. Освен това е надеждна. Цял месец не е отбелязана никаква авария в електрониката.

— Може ли да използвам телефона?

— Разбира се, изберете си който искате.

— О кей, сержант. — Тайлър взе най-близкия му телефон. — А, и да изтриеш програмата.

— О кей. — Той набра някакви команди. — МОРЕЙ е... изтрита. Надявам се, че сте си оставили копие, сър.

Тайлър кимна и набра номера.

— ОР-02А, капитан Колман.

— Джони, Скип се обажда.

— Отлично! Ей, старецът иска да те види. Идвай веднага.

Тайлър прибра разпечатката в куфарчето си и го заключи. Благодарил още веднъж на сержанта, преди да изтрополи през вратата, хвърляйки последен поглед на „Крей-2“. Пак ще трябва да дойде тук.

Не можа да намери свободен асансьор и трябваше да се пребори с една полегата рампа. След пет минути се озова пред морски пехотинец на стража в коридора.

— Вие сте командир Тайлър, нали, сър? — попита часовоят. — Бихте ли ми показали някакъв документ за самоличност?

Тайлър показа на ефрейтора пропуска си за Пентагона, чудейки се още колко еднокраки офицери-подводничари можеше да има тук.

— Благодаря ви, капитане. Ако обичате, вървете надолу по коридора. Знаете стаята, нали, сър?

— Разбира се. Благодаря, ефрейтор.

Вицеадмирал Додж седеше на ъгъла на едно бюро, зачел се в някакви разхвърляни съобщения. Додж беше дребен, но наперен човек, който се беше издигнал до поста си след като беше командвал три подводници, след което прекара бойните подводници клас „Лос Анджелис“ през цялата програма за разработване. Сега беше Върховния делфин, висшият адмирал, който водеше всички битки с Конгреса.

— Скип Тайлър! Добре изглеждаш, момко. — Додж скришом погледна крака на Тайлър, докато протягаше ръката си към офицера. — Чух, че вършиш отлична работа в Академията.

— Sprawям се, сър, Даже ми позволяват да подбирам играчи за някоя и друга среща по ръгби.

— Хм, срамота е, че не са ти дали да подбираш кадри за армията.

Тайлър наклони глава с театрален жест.

— Но наистина подбирах играчи за армейския отбор. Просто тази година съперничеството беше твърде силно. Чухте за централния им нападател, нали?

— Не, какво е станало? — попита Додж.

— Зарязал службата заради играта и набързо го изпратили във Форт Нокс — но не за да учи за танкист, а за да го използват като танк.

— Ха-ха! — Засмя се Додж. — Джони казва, че имаш цяла сюррия деца.

— Номер шест го очакваме в края на февруари — каза с гордост Тайлър.

— Шест? Нали не си католик или мормон, а? Каква е тая люпилня?

Тайлър погледна бившия си шеф с кисело изражение на лицето си. Никога не можеше да разбере този предразсъдък в атомната флота. Дължеше се на Рикоувър, който беше измислил пренебрежителния термин „люпилня“, когато си баща на повече от едно дете. Какво, по дяволите, му беше лошото на това да имаш деца?

— Адмирале, понеже вече не съм подводничар, трябва да имам какво да правя нощем и през уикендите. — Тайлър похотливо повдигна веждите си. — Чувам, че руснаците са се разиграли.

Додж моментално стана сериозен.

— Съвсем вярно е. Петдесет и осем бойни подводници — всичките атомни подводници на Северния им флот — идват насам заедно с голяма група кораби, а повечето от обслужващите ги съдове се влачат подир тях.

— И какво правят?

— Може би ти ще ми кажеш. Ела с мен в моята света обител. — Додж заведе Тайлър в помещение, където той видя още едно ново устройство, прожекционен екран, на който беше изобразен Атлантическият океан от Тропика на рака до ледовете на полюса. Виждаха се стотици кораби. Търговските бяха бели, с флагове, показващи националността им; съветските кораби бяха червени, формите им показваха предназначението им; американските и на техните съюзници бяха сини. Океанът започваше да гъмжи от плавателни съдове.

— Боже мой.

— Добре го каза, момко.

Тайлър кимна с мрачно изражение.

— Какво право на достъп имаш до военни тайни?

— Максимално секретни материали плюс някои специални неща, сър. Наблюдавам всичко, с което можем да следим хардуера им, и върша много работа с „Морски системи“ по тази част.

— Джони каза, че ти си направил експертната оценка на новия „Киров“, който руснаците току-що пуснаха в Тихия океан — между другото, бива го като кораб.

— Тези две „Алфи“ към Норфолк ли са се насочили?

— Така изглежда. И горят много неутрони за тази цел. — Додж посочи на екрана. — Ето, тази се насочва към дълбочините на Лонг Айлънд, като че ли иска да блокира входа за Ню Лондон, а онази се е запътила към Бостън, струва ми се. Тези „Виктор“ не са много назад от тях. Вече контролират повечето английски пристанища. До понеделник ще поставят в близост до всяко наше главно пристанище по две, че и повече подводници.

— Никак не ми харесва това, което виждам, сър.

— Нито на мен. Както виждаш, ние самите сме почти сто процента в открити води. Интересното обаче е, че това, което правят, просто няма разумно обяснение. Аз... — влезе капитан Колман.

— А, сър, виждам, че блудният син е дошъл — каза Колман.

— Джони, дръж се мило с него. Аз още си спомням, когато той беше истински достоен водач на подводница. Както и да е, отначало изглеждаше, като че ли искат да блокират ОКСР^[1], но те ги подминаха. Но тези „Алфа“ може би се опитват да направят блокада на нашето океанско крайбрежие.

— А на запад какво става?

— Нищо. Абсолютно нищо, рутинна активност.

— Но това противоречи на всякаква логика — възрази Тайлър. — Не можеш да игнорираш половината флот. Разбира се, ако смяташ да започваш война, също не я обявяваш, като издуваш на пълна газ всички подводници.

— Руснаците са странна банда, Скип — забеляза Колман.

— Адмирале, ако започнем стрелба по тях...

— Ще ги уязвим — довърши Додж. — При всичкия този шум, който вдигат, ние сме разположени добре спрямо почти всичките им подводници. И те трябва да знаят това. Ето, това е единственото нещо, което ме кара да вярвам, че не започват нещо действително лошо. Те са достатъчно умни, за да не действат чак така явно — освен ако това е, което целят да помислим ние, че правят.

— Нещо съобщили ли са? — попита Тайлър.

— Техният посланик казва, че са загубили една подводница, и понеже на нея има цяла тълпа синове на важни клечки, са се захванали с провеждането на мащабна спасителна операция. Което е логично.

Тайлър остави куфарчето си и се приближи до екрана.

— Виждам модела на издирвателно-спасителни действия, но пък защо да блокират пристанищата ни? — Той помълча, мислейки усилено, докато погледът му проучваше подробно екрана. — Сър, тук не виждам никакви стратегически подводници.

— Те са на пристан — всичките, и в двата океана. Последната „Делта“ акостира преди няколко часа. Но и това е странно — каза Додж, отново поглеждайки екрана.

— Казвате — всичките, сър? — попита Тайлър максимално разсеяно.

Току-що му хрумна нещо. Проекционният екран показваше „Бремертън“ в Баренцово море, но не и съответния ѝ пристан. Почака няколко секунди за отговор. След като не получи такъв, се обърна и видя, че двамата офицери го наблюдаваха много внимателно.

— Защо питаш, синко? — попита тихо Додж. Когато Сам Додж беше предпазлив, това можеше да бъде предупредителен знак за намеренията му.

Тайлър си помисли за това в продължение на няколко секунди. Той беше дал дума на Райън, че няма да издава тайната. Дали би могъл да формулира отговора си така, че хем да не я издаде, хем да разбере това, което му трябваше? Да, би могъл, реши той. Присъщо на характера на Скип Тайлър беше да разнищва нещата и веднъж като се захванеше с някакъв проблем, душата му не му даваше мира, докато не го проучеше докрай.

— Адмирале, те пуснали ли са в плаване подводница с балистични ракети, чисто нова?

Додж се изпъна и застина на мястото си. Въпреки това нямаше как да не погледне в очите по-младия офицер. Когато проговори, гласът му беше леден.

— Капитане, откъде точно разполагате с такава информация?

Тайлър Поклати глава.

— Съжалявам, адмирале, но нямам право да ви кажа. Тя е от тези, които са засекретени по отдели, сър. Мисля, че е от тези, които би трябвало да узнаете, и ще се опитам да направя това за вас.

Додж опита друг подход.

— Скип, ти някога работеше за мен. — Адмиралът имаше тъжен вид. Беше нарушил правило, за да покаже нещо на свой бивш подчинен, защото го познаваше добре и съжаляваше, че сега нямаше авторитета, за който така усилено се беше борил. Тайлър фактически беше цивилно лице, макар че костюмите му още бяха във флотско синьо. Най-лошо обаче беше, че самият той знаеше нещо. Додж му беше разкрил известна информация, но Тайлър нямаше да му отговори със същото.

— Сър, дал съм дума — каза извинително Скип. — Ще се опитам информацията да стигне до вас. Обещавам ви, сър. Може ли да използвам телефона?

— От външния кабинет — отрязва го Додж. Пред тях имаше четири телефона.

Тайлър излезе и седна на секретарското бюро. Извади бележника си от джоба и набра номера от картичката, която Райън беше му оставил.

— Акър — отговори женски глас.

— Може ли да говоря с доктор Райън, моля ви?

— Доктор Райън не е тук в момента.

— Тогава... дайте ми, моля ви, адмирал Гриър.

— Един момент, моля.

— Джеймс Гриър? — Зад гърба му беше Додж. — За него ли работиш?

— Гриър на телефона. Вашето име Скип Тайлър ли е?

— Да, сър.

— Имате онази информация за мен?

— Да, сър, имам я.

— Къде сте?

— В Пентагона, сър?

— О кей, искам ви веднага тук. Нали знаете как да намерите мястото? Часовоите на главния вход ще ви очакват. Тръгвай, синко. — Гриър затвори телефона.

— За ЦРУ ли работиш? — попита Додж.

— Сър... не мога да ви отговоря. Моля да ме извините, сър, но трябва да предам една информация.

— Тази, която научи от мен ли? — поиска да узнае адмиралът.

— Не, сър. Аз вече я знаех, когато влязох тук. Това е самата истина, адмирале. И ще се опитам да я получите и вие.

— Обади ми се — заповяда Додж. — Ние ще сме тук цялата нощ.

ГЛАВНАТА КВАРТИРА НА ЦРУ

Шофирането нагоре по „Джордж Вашингтон Паркуей“ се оказа по-лесно, отколкото очакваше. Разнебитената стара магистрала беше пълна с хора, тръгнали по магазините, но той караше колата с постоянна, съвсем бавна скорост. Спря и слезе пред изхода, на който трябваше, и се оказа пред будката на часовоя на входа за ЦРУ откъм магистралата. Бариерата беше спусната.

— Вашето име Тайлър, Оливър У. ли е? — попита часовоят. — Документ за самоличност, моля.

Тайлър му подаде пропуска си за Пентагона.

— О кей, капитане. Прекарайте колата си непосредствено до главния вход. Там ще ви посрещнат.

Още две минути до главния вход през празни паркинги, заледени от степеня сняг, паднал вчера. Въръженият часовой, който го очакваше, се опита да му помогне да слезе от колата. Тайлър не обичаше да му помагат и го отстрани. Под брезентовия навес на главния вход го очакваше друг. Насочиха ги направо към асансьора.

Тайлър намери адмирал Гриър пред камината в кабинета му, като че ли полузаспал. Скип не знаеше, че началникът на отдел в разузнаването се беше върнал от Англия едва преди няколко часа. Адмиралът се размърда и нареди на цивилния си бодигард да ги остави сами.

— Значи вие сте Скип Тайлър. Елате и седнете тук.

— Голям огън сте запалили в камината, сър.

— Май не трябваше да го правя. Като гледам огън, ми се приспива. Е, малко сън сега не би ми навредил. И така, какво имате за мен?

— Може ли да попитам къде е Джак?

— Можете. Не е тук.

— Оо! — Тайлър отключи куфарчето си и извади разпечатката.

— Сър, проверих техническата функционалност на модела на руската подводница. Може ли да попитам как се казва тя?

Гриър се засмя.

— О кей, изработили сте си го. Тя се казва „Червения октомври“. Извини ме, синко. Последните два дни бях ужасно зает и като съм уморен, забравям да се държа учтиво. Джак казва, че си много интелигентен. Същото го пише и в личното ти досие. Я сега ти ми разправи на какво е способна тази подводница?

— Ами, тук има голямо разнообразие на данни и...

— С две думи, командир. Аз не разбирам от компютри. Имам хора, които правят това за мен.

— От седем до осемнадесет взела, в най-добрия случай от десет до дванадесет. При такъв скоростен обхват, излъчваното ниво на шума, както сам може да изчислите, е като това на „Янки“, когато се движи с шест взела, но в това трябва да включите и коефициента на шума на реактора. Освен това, характерът на шума е различен от този, с които сме свикнали. Тези многовитлови модели не издават нормалните шумове на задвижването. Те като че ли произвеждат неритмично хармонично боботене. Джак каза ли ви за това? То е следствие от появата на обратна вълна в тунелите. Обратната вълна се бори с водния поток и от това се получава нискочестотното боботене. Очевидно това не може да се избегне. Нашите момчета две години търсиха такова нещо. Руснаците са открили нов принцип на хидродинамиката. Водата изпълнява ролята на въздуха при реактивен двигател на празен ход или ниска скорост, като се има предвид обаче, че водата не се свива, както това става с въздуха. Така че хората ни ще могат да доловят нещо, но то ще е различно. Ще бъдат принудени да свикнат с напълно нов акустичен почерк. И като прибавим към това и по-ниската интензивност на сигнала, ето ви подводница, която е много по-трудна за откриване, отколкото всичко, което е съществувало досега.

— Значи това е то всичкото, което е написано тук. — Гриър прелисти страниците.

— Да, сър. Добре ще е вашите хора да се запознаят подробно с информацията. Моделът — т.е. програмата — би могъл да бъде усъвършенстван още малко. Джак каза, че много сте бързали да получите данните. Сър, може ли да ви задам един въпрос?

— Можеш да опиташ. — Гриър се облегна назад и разтърка очите си.

— Този „Червен октомври“ сега в открито море ли е? Значи плава, нали така? И точно сега се опитват да определят местоположението на подводницата, нали? — попита Тайлър с наивен вид.

— Тъхъ, нещо такова. Не можахме да разберем за какво са тези люкове. Райън каза, че ти може би ще успееш, и предполагам, че е бил прав. Изработил си си парите, командир. Тези данни току-виж ни помогнат да я открием.

— Адмирале, мисля, че тези на „Червения октомври“ са намислили нещо, може би даже се опитват да избягат в САЩ.

Гриър вдигна глава.

— Какво те навежда на такава мисъл?

— Руснаците провеждат голяма морска операция. Пуснали са подводниците си из целия Атлантик и се създава впечатление, че се опитват да блокират нашето крайбрежие. Версията им е спасителна операция за изчезнала подводница. О кей, но Джак се появи в понеделник със снимки на нова подводница, въоръжена с балистични ракети — а днес разбирам, че всичките им други подводници, въоръжени с балистични ракети, са отзовани обратно в пристанищата им. — Тайлър се усмихна. — Това е много странно съвпадение на обстоятелства, сър.

Гриър се обърна и се загледа в огъня. Току-що беше започнал работа в разузнаването, когато армията и военновъздушните сили бяха спрели рискованата си атака на затворническия лагер „Сонг Тай“ на тридесет и седем километра западно от Ханой. Атаката беше пропаднала, защото северновиетнамците бяха извели от лагера всичките пленени пилоти още преди седмици — нещо, което снимките от въздуха не можеха да покажат. Но всичко останало протече перфектно. След като проникнаха на стотици километри във вражеска територия, десантчиците спипаха много от охраната на лагера буквално по долни гащи. „Зелените барети“ извършиха нападението и изтеглянето като по учебник. Убиха неколкостотин вражески войници, като дадоха само една загуба — един техен човек си счупи глезена. Най-впечатляващата част от задачата обаче беше нейната секретност. Операцията КИНГПИН беше подготвяна в продължение на месеци и въпреки това нито един приятел или враг не откри естеството и целта ѝ — чак до самия ден на десанта. Същия ден един млад капитан от

разузнаването на военно-въздушните сили влязъл в кабинета на генерала си, за да попита дали ще се извършва проникване много навътре във вражеска територия и нападение на военнопленническия лагер „Сонг Тай“. Неговият удивен командир надълго и нашироко го заразпитвал, от което станало ясно, че съобразителният млад офицер бил забелязал достатъчно дреболии и подробности, за да изгради от тях ясна картина на това, което се е готвело. Офицерите от службите за сигурност хващаха язва от такива случки.

— „Червения октомври“ има намерение да избяга в САЩ, не е ли така? — настоя Тайлър.

Ако адмиралът беше спал достатъчно, сигурно щеше да успее да блъфира, обаче стана така, че реакцията му беше погрешна.

— Райън ли ти каза това?

— Сър, не съм разговарял с Джек от понеделник насам. Това е самата истина, сър.

— Тогава откъде си се докопал до тази информация? — озъби се Гриър.

— Адмирале, аз съм носил синя униформа. Повечето от приятелите ми продължават да я носят. Подочувам някой неща — отговори по заобиколен начин Тайлър. — Цялата картина се сглоби преди час. Руснаците никога досега не са прибирали едновременно всичките си стратегически подводници. По-рано съм ги преследвал.

Гриър въздъхна.

— Джек предполага същото като теб. Точно сега е в открито море. Капитане, ако само кажеш това на когото и да било, ще пъкна другия ти крак в огъня на камината. Ясно ли е?

— Тъй вярно, сър. И какво ще я правим сега тази подводница? — Тайлър вътрешно се усмихна, като си мислеше, че в качеството си на старши консултант на командването на „Морски системи“ беше дяволски сигурно, че ще има възможност да види истинската руска подводница.

— Ще им я върнем. Разбира се, след като успеем да я огледаме хубавичко. Много неща могат да ни попречат за това.

На Скип му трябваша няколко секунди, докато схване смисъла на казаното.

— Ще им я върнем! Защо, за бога?

— Капитане, на теб този сценарий колко правдоподобен ти си вижда? Да не би да мислиш, че току-така целият екипаж на една подводница изведнъж е решил да дойде при нас? — Гриър поклати глава. — Бас държа, че това са само офицерите, даже може би не всичките, и те се опитват да дойдат тук, без екипажът да разбере какво са намислили.

— Оо — Тайлър се замисли върху това. — Това наистина изглежда логично — но защо да им я връщаме? Ние не сме Япония. Ако някой приземи тук МИГ-25, няма да му го върнем.

— Не е същото, като да задържиш избягал изстребител. Подводницата струва милиард долари, даже повече, като прибавиш балистичните ракети и торпедата. Освен това, от юридическа гледна точка, както казва президентът, тя е тяхна собственост. Така че ако те открият, че ние сме я прибрали, ще си я поискат и ние ще трябва да им я върнем. О кей, как биха могли да разберат, че сме я прибрали? Ами тези от екипажа, които не искат да останат у нас, ще помолят да ги изпратим у дома. Всеки, който помоли, го изпращаме.

— Сър, обаче всеки, който иска да се върне у дома, ще затъне до гушата в говежди лайна от неприятности — извинете ме за вулгарността, сър.

— Говежди лайна и половина. — Тайлър не можеше да знае, че Гриър има необуздан нрав и е в състояние да попържа като истински моряк. — Някои ще искат да останат, но повечето няма да пожелаят. Имат семейства. Сега остава да очаквам, че ще ме попиташ дали можем да уредим изчезването на екипажа.

— Мина ми такава мисъл — каза Тайлър.

— И на нас ни е минавала. Но няма да го направим. Да избием сто души? Дори и да искахме, в днешния ден и епоха няма начин как да го скрием. По дяволите, съмнявам се дали дори руснаците биха го направили, ако бяха на наше място. Освен това такова нещо не може да се прави в мирно време. Ето едно различие между нас и тях. Както искаш ги подреждай тези съображения.

— Значи, като запазим жив екипажа, ние бихме могли да я задържим...

— Да, ако можехме да я скрием. Да, ако прасето имаше крила, то, разбира се, щеше да литне.

— Адмирале, има много места, където можем да я скрием. В момента се сещам за няколко точно тук, на Чесапийк, а като успеем да я прекараме оттатък Хорн, там има милиони малки атоли, от които можем да се възползваме, а и те всичките са наши.

— Да, обаче екипажът ще знае мястото и когато ги изпратим у дома, ще кажат на началниците си — обясни му търпеливо Гриър. — И Москва ще си я поиска. Е, да, ще разполагаме със седмица-две, за да проведем, хм, инспекция за безопасност и карантина, да се уверим, че не са се опитвали да контрабандират кокаин в Америка. — Адмиралът се разсмя. — Един английски адмирал предложи да подновим стария договор за търговия с роби. Някой го направил през Втората световна война, за да задържи немски кораб, избягал през блокадата, преди ние да се докопаме до него. Така или иначе, при всички случаи ще извлечем цял тон разузнавателни данни.

— По-добре да я задържим, да я оставим в експлоатация и след това да я разглобим... — рече тихо Тайлър, загледал се в оранжево-белите пламъци на дъбовите цепеници. „Как да я задържим?“ — зачуди се той. В ума му започна да се оформя една идея. — Адмирале, ами какво ще кажете, ако свалим екипажа от подводницата, без те да разберат, че сме прибрали подводницата?

— Пълното ти име е Оливър Уендел Тайлър, нали? Е, добре, синко, ако бяха те кръстили Хари Худини, вместо на името на съдия от Върховния съд, аз... — Гриър се взря в лицето на инженера. — Какво имаш предвид?

Докато Тайлър обясняваше, Гриър слушаше внимателно.

— За да направим това, сър трябва веднага да въвлечем флота в тази работа, ама незабавно. По-точно ще ни трябва сътрудничеството на адмирал Додж и ако изчисленията ми на скоростта на тази подводница са близки до точните, ще трябва да пипаме много хитро.

Гриър се изправи и обиколи няколко пъти дивана, за да си раздвижи кръвообращението.

— Интересно. Уцелването на точното време обаче ще бъде почти невъзможно.

— Не съм казал, че ще е лесно, сър, а просто, че бихме могли да го направим.

— Тайлър, обади се вкъщи. Кажу на съпругата си, че няма да се прибиращ. Ако аз няма да спя тази нощ, същото важи и за теб. Зад

бюрото ми има кафе. Първо ще трябва да повикам съдията, след това ще говорим със Сам Додж.

АМЕРИКАНСКАТА ПОДВОДНИЦА „ПОДЖИ“

— „Поджи“, тук е „Блек Гъл 4“. Привършва ни горивото. Трябва да се върнем в пристанището — съобщи тактическият координатор на „Орион“, протягайки се след десет часа висене на командния пулт. — Искаш ли нещо да ти донесем? Приемам.

— Да, две каси бира — отговори капитан Ууд. Това беше шегата, която сега беше в обращение между Р-3С и екипажите на подводниците. — Благодаря за данните. Ще я вземем от тук. Край.

Горе „Локхийд Орион“ увеличи мощността си и зави на югозапад. Членовете на екипажа му щяха да приберат по една-две допълнителни бири на вечеря, като ще кажат, че са за приятелите им на подводницата.

— Господин Дайсън, потапяне на я на шестдесет метра. Скорост една трета.

Дежурният офицер даде съответните заповеди, докато командир Ууд се премести при планшета.

„Поджи“ беше на триста мили североизточно от Норфолк, очаквайки пристигането на две съветски подводници клас „Алфа“, които бяха следени по целия им път от Исландия от няколко ята самолети за борба с подводници. „Поджи“ беше кръстена на знаменитата подводница от Втората световна война, която от своя страна е носила името на съвсем обикновена риба. Плаваше в открито море вече осемнадесет часа след продължителен основен ремонт в корабостроителницата на Нюпорт Нюз. Почти всичко на борда беше или съвсем ново, или комплектно изработено от умелите работници в корабостроителниците на Джеймс Ривър. Това не означаваше, че всичко работеше както трябва. Много от елементите бяха отказали повече или по-малко още по време на изпитанията след основния ремонт предишната седмица, факт, който не беше толкова необичаен, Колкото жалък, мислеше си капитан Ууд. И екипажът на „Поджи“ беше нов. Ууд беше поел първото си назначение като капитан на подводницата след една година канцеларска работа във Вашингтон, а твърде много от екипажа бяха новаци, току-що завършили

подводничарското училище в Ню Лондон и още свикваха с първото си плаване на подводница. Като хора, свикнали със синьото небе и свежия въздух, им трябваше доста време, докато се нагодят към режима в стоманена тръба с диаметър десет метра. Дори опитните се адаптираха към новите за тях подводница и офицери.

„Поджи“ беше постигнала максималната си скорост от тридесет и три възела по време на изпитанията след ремонта. За кораб това беше много, но беше по-ниска от тази на „Алфа“, за които тя се ослушваше. Важното й качество, както при всички американски подводници, беше способността й да се придвижва, без да издава присъствието си. „Алфа“ нямаше как да я усетят, още повече че патрулиращият „Орион“ беше подал на „Поджи“ точна информация за разстоянието до нея, нещо, което обикновено отнема доста време, за да бъде установено от прослушване с пасивен сонар.

Лейтенант Том Рейнолдс, оперативният офицер и координатор на огневите системи, беше застанал в обичайното си положение над тактическия планшет.

— Тридесет и шест мили до близката и четиридесет до далечната.

На екрана те бяха отбелязани като „Стръв за Поджи“ 1 и 2. Всички се забавляваха от използването на това обозначение.

— Скорост четиридесет и един? — попита Ууд.

— Да, капитане. — Рейнолдс поддържаше радиовръзката, докато „Блек Гъл 4“ обяви, че се връща в базата. — Надули са ги тези подводници на пълна пара. Право към нас. И за двете ще е трудно да решим... хоп! Какво мислиш, че правят!

— Съобщението от CINCLANT гласи, че според техния посланик изпълняват издирвателно-спасителна операция за изчезнала подводница. — Гласът му издаваше какво мисли за това.

— Издирвателно-спасителна, а? — Рейнолдс сви рамене. — Може би си мислят, че са загубили подводницата на оня свят, щото, ако много скоро не намалят скоростта си, ще свършат точно там. Никога не съм чувал „Алфа“ да действат толкова близо до нашия бряг. А вие, сър?

— Не съм — Ууд се намръщи. Особеното при „Алфа“ беше, че са бързи и шумни. Съветската тактическа доктрина постановяваше те да се използват предимно за отбранителни цели: като „прехващащи

подводници“ те можеха да охраняват своите стратегически подводници, а с високата си скорост можеха да привлекат американските щурмови подводници, после да избегнат контраатака. Ууд не беше на мнение, че тази доктрина е издържана, но му беше все едно.

— Може би искат да обсадят Норфолк — предположи Рейнолдс.

— Виж, тук може да се окажеш прав — каза Ууд. — Е, във всички случаи ние ще се спотайваме и ще ги пуснем да профучат покрай нас. Те ще трябва да намалят скоростта си, когато пресичат линията на континенталния шелф, а ние ще ги последваме тихо и кротко.

— Тъй вярно — каза Рейнолдс.

Ако се наложи да ги обстрелват, помислиха си и двамата, щяха да разберат колко здрава е „Алфа“. Много се говореше за якостта на титана, използван за корпуса ѝ, дали той наистина може да издържи удара на неколкостотин килограма взрив при пряк контакт. Специално за тази цел беше разработена бойна глава за торпедо „Марк 48“, както и за също толкова здравия корпус на „Тайфун“. И двамата офицери прогониха тази мисъл от главите си. Беше им заповядано да следят и държат руските подводници постоянно под око.

„Е. С. ПОЛИТОВСКИЙ“

„Стръвта за Поджи 2“ беше известна в съветския флот като „Е. С. Политовский“. Тази подводница клас „Алфа“ носеше името на главния инженер на руския флот, който беше плавал из целия свят, за да намери края си в пролива Цушима. Евгени Сигизмундович Политовский беше служил предано, с талант и с чувство за дълг в царската флота, като всеки офицер в историята, но не и в дневника си, който беше открит години по-късно в Ленинград. В него забележителният офицер беше описал с най-страшни думи корупцията и ексцесиите на царския режим, които мрачно се противопоставяха на всеотдайния патриотизъм, който той беше показал, плавайки съзнателно към смъртта си. Това го беше направило истински герой в очите на съветските мореплаватели и държавата беше кръстила най-голямото си техническо постижение на негово име. За нещастие, късметът на „Политовский“ не беше по-голям от неговия, когато е бил обстрелван от оръдията на „Того“.

Акустичната сигнатура на „Политовский“ беше наречена от американците „Алфа 3“. Това не беше правилно; тя беше първата от класа „Алфа“. Малката, вретенообразна щурмова подводница беше достигнала скорост четиридесет и три възела при първоначалните изпитания, проведени от нейния конструктор. Те бяха внезапно прекъснати минута след постижението от невероятна злополука: петдесеттонен кит кой знае как беше препречил пътя ѝ с дясната си страна и „Политовский“ се вряза странично в нещастното животно. Ударът унищожи десет квадратни метра защитно покритие на кърмата, сонарната кула, изби една торпедна изстрелваща инсталация и почти наводни помещението на торпедата. В щетите не влизаха уврежданията от удара, нанесени на цялото вътрешно електронно оборудване чак до камбузната печка и се говореше, че ако я беше командвал някой друг, а не самият знаменит вилнюски капитан, подводницата е щяла да бъде напълно унищожена. Днес в офицерския клуб в Североморск като постоянен експонат се мъдреше двуметрово парче от реброто на кита — драматично свидетелство за здравината на

съветските подводници; в действителност повредите се отстраняваха в продължение на повече от една година и когато „Политовский“ отново беше пусната на вода, в морето вече функционираха още две „Алфа“. Два дни след поредното ѝ изпитание подводницата претърпя още една авария — окончателно отказа турбината за високо налягане. Отидоха още шест месеца за ремонта ѝ. Оттогава досега се случиха още три незначителни инцидента и подводницата беше окончателно белязана като плавателен съд, носещ лош късмет.

Главният механик Владимир Печукоков беше и лоялен член на Партията, и заклет атеист, но освен това той беше моряк, поради което беше и силно суеверен. В старите времена плавателният съд биваше благославян, преди да бъде пуснат на вода, което се правеше и при всяко негово последващо отплаване. Сега това би било впечатляваща церемония, с брадат свещеник, облаци тамян и благославящи химни. А всичките му плавания сега бяха без тези церемонии и той се хвана за мисълта, че му се иска да е иначе. Имаше нужда от малко късмет. Печукоков имаше проблеми с реактора на подводницата.

Реакторът на „Алфа“ беше с малък корпус, за да може да се вмести в сравнително неголямата подводница. Той беше мощен за размерите си. В продължение на малко повече от четири часа този реактор работеше със сто процента номинална мощност. Препускаха към американското крайбрежие с 42,3 възела — максималната скорост, която можеше да си позволи ядрен двигател на осем години. „Политовский“ беше пред генерален ремонт: в идните месеци беше планирано да се подменят сонарите, компютрите и да се преоборудва управлението на реактора. Печукоков считаше, че е безотговорно — безразсъдно — да се юрка толкова силно подводницата, та макар и всичко да работеше изправно. Досега на никой реактор на подводница тип „Алфа“ не е бил даван такъв зор, дори и на нова. А на тази елементите бяха започнали да сдават.

Първичната охладителна помпа за високо налягане беше започнала да вибрира застрашително. Това беше особено обезпокоително за механика. Имаше и резервна, но вторичната помпа имаше по-малка номинална мощност и ако я използват, щяха да загубят осем възела от скоростта. Реакторът на „Алфа“ постигаше високата си мощност не с охладителна система с натрий — както мислеха американците, — а чрез много по-високо налягане, отколкото

която и да е реакторна система на вода и чрез използването на революционна топлообменна система, която увеличаваше термичния КПД до четиридесет и един процента, а това далеч надхвърляше възможностите на всяка друга подводница. Но за това се плащаше с реактор, който на пълна мощност отчиташе показания в червената зона на всички контролно-измервателни прибори — а в този случай червените зони не бяха чиста символика. Те показваха истинска опасност.

Този факт, заедно с вибриращата помпа, караха Печукоков сериозно да се безпокои; преди час той беше помолил капитана да намали мощността за няколко часа, за да може опитният екип от механици да направи необходимите ремонти. Може би се касаеше само за някой износен лагер в края на краищата, а те имаха резервни. Помпата беше конструирана така, че лесно можеше да се ремонтира. Капитанът се поколеба, искаше му се да разреши, но се намеси политкомисарят, наблягайки на това, че дадените им заповеди са и спешни, и изрични: трябваше да стигнат местоназначението си максимално бързо — в противен случай щяха да ги считат за „политически нестабилни“. И повече никакви възражения.

Печукоков с горчивина си спомни изражението в очите на капитана. Как можеше да си изпълнява задачите командващият офицер, когато всяка негова заповед трябваше да се потвърждава от лакей-политкомисар? Печукоков беше предан комунист още от дете, когато се беше присъединил към Октомврийската революция — но, дявол да го вземе! Какъв е смисълът от присъствието на специалисти и механици? Нима Партията наистина мислеше, че физическите закони могат да се преодолеят от приумиците на един апаратчик с тежко бюро и вила в Подмосковието? Главният механик изпсува наум.

Стоеше сам пред главния контролен пулт. Той беше разположен в помещението на двигателя, зад отсека на реактора и паротоплообменника, който беше монтиран точно в центъра на тежестта на подводницата. Реакторът издържаше налягане до двадесет килограма на квадратен сантиметър. От помпата постъпваше само частица от това налягане. Колкото по-високо беше налягането, толкова по-висока ставаше точката на кипене на охладителя. В момента водата беше нагрята до 900° С, температура, достатъчна да произведе пара, която се събираше на върха на реакторния съд; мехурчетата пара упражняваха

налягане на водата под тях, с което предотвратяваха генерирането на още пара. Парата и водата се регулираха взаимно в много деликатно равновесие. Водата беше опасно радиоактивна в резултат от реакцията на ядрено разпадане, която се извършваше в ураниевите пръти. Функцията на контролните пръти беше да регулират реакцията. И там контролът беше много фин. Най-големият капацитет на прътите беше да абсорбират малко по-малко от един процент от неутронния поток, но това беше достатъчно да се стимулира или спре реакцията.

Печукоков можеше да изрецитира всичките тези данни и насън. Беше в състояние да начертае по памет точна схема на цялото машинно отделение, можеше моментално да схване значението и на най-малката промяна в показанията на измервателните прибори. Стоеше изпънат като струна на контролния пулт, очите му препускаха по безбройните циферблати и скали в определен ред, с една ръка на превключвателя SCRAM^[2], а другата върху уредите за управление на аварийното охлаждане.

Чуваше добре вибрациите. Сигурно беше някой лагер, който се износваше неравномерно и състоянието му непрекъснато се влошаваше. Ако лагерите на вала се повредяха, помпата ще блокира и ще трябва да я спрат. Това щеше да означава аварийна ситуация, макар и не опасна. Тогава, за да поправят помпата — ако изобщо можеха да го извършат, — щяха да им трябват дни вместо часове, които щяха да погълнат много ценно време и резервни части. А това вече беше доста лошо. Но още по-зле беше, че Печукоков не знаеше, че вибрациите генерират ударни вълни в охладителя.

За да използва напълно новоразработения топлообменник, двигателят на „Алфа“ трябваше да придвижва бързо водата през множество тръби и съединения. За това беше необходима помпа с високо налягане, която да създаде почти половината от общото налягане в системата — почти десет пъти повече от това, което се считаше за безопасно в американските реактори. С толкова мощната помпа и при цялата сложност на двигателното отделение, което обикновено е много шумно при висока скорост, се получаваше нещо като котелна фабрика, а вибрациите на помпата нарушаваха техническата функционалност на контролните прибори. Стрелките на измервателните уреди трептяха, забеляза Печукоков. Хем беше прав, хем грешеше. Стрелките на манометрите наистина се колебаеха и

трептяха поради променливото свръхналягане от близо петдесет атмосфери. Но главният механик не можа да прецени това. Вече твърде много часове беше на вахта.

Вътре в самия котел на реактора тези ударни вълни започнаха да доближават резонансната честота на един от елементите на оборудването. Приблизително по средата на вътрешната повърхност на котела имаше титаниево съединение, което беше част от допълнителната охладителна система. В случай на загуба на охладител и след успешен SCRAM клапаните на котела за вкарване и изкарване на охладител се отваряха, охлаждайки реактора или със смес от вода и барий, или, като крайна мярка, с морска вода, която може да бъде вкарана в реактора отвън — с цената на пълното излизане от строя на самия реактор. Това се беше случило веднъж и макар че беше платена висока цена, действията на един младши офицер бяха предотвратили загубата на щурмова подводница клас „Виктор“ вследствие на стопяване на реактора.

Сега вътрешният клапан беше затворен заедно със съответните съединения, които преминаваха през корпуса. Клапаните бяха от титан, защото трябваше да функционират надеждно при продължително излагане на висока температура и поради това, че титанът е с висока устойчивост на корозия — водата при висока температура е убийствено корозираща. Но това, което не беше напълно преценено, беше, че металът също е изложен на интензивна ядрена радиация, а точно именно тази титаниева сплав не издържаше на продължително неутронно бомбардиране. С течение на годините металът беше станал крехък. Миниатюрните вълни на хидравличното налягане удряха капачката на клапана. Когато честотата на вибрациите на помпата се промени, тя започна да се доближава до честотата на вибриране на капачката. Това я караше да захапва все по-силно и по-силно задържащата я резба. Металът по ръбовете започна да се пропуква.

Пръв го чу един мичман в предния край на отделението — ниско бръмчене, проникващо през преградката. Отначало помисли, че шуми включен високоговорител от оповестителната уредба, и зачака да се убеди, но прекалено дълго. Капачката се откъсна и изхвърча от дюзата на клапата. Не беше много голяма, само десет сантиметра в диаметър и дебела пет милиметра. Този тип клапан се нарича дроселен, а капачката приличаше съвсем на пеперуда, хвърлена и трептяща във

водния поток. Ако беше направена от инструментална стомана, тя щеше да бъде достатъчно тежка, за да падне на дъното на котела. Но тя беше от титан, който беше не само по-як от стоманата, но и много по-лек от нея. Потокът охладител я придвижи напред, към тръбата за изхвърляне на течността.

Водата, движеща се навън, отнесе капачката в тръбата, чийто вътрешен диаметър беше петнадесет сантиметра. Тръбата беше направена от инструментална стомана и се състоеше от двуметрови сегменти, заварени един за друг, за по-лесно подмяне в тясното пространство на отделението. Капачката бързо се понесе към топлообменника. На това място тръбата правеше завой на четиридесет и пет градуса надолу, където капачката моментално заседна. Това блокира половината сечение на тръбата и преди импулсът на налягането да освободи капачката, станаха твърде много неща. Движещата се вода имаше свое собствено ускорение. Когато тя бе блокирана, това създаде вълна с обратно налягане в тръбата. Тоталното налягане моментално подскочи до двеста атмосфери. Това причини изкривяване на тръбата с няколко милиметра. Увеличеното налягане, надлъжната деформация на заваръчния шев и въздействието на високотемпературна ерозия върху стоманата, натрупано с години, разрушиха заварката. Отвори се отвор колкото връх на молив. Излизащата вода моментално се превърна на пара, което задейства алармите в реакторното отделение и съседните му пространства. Парата изяде останалото от заварката, разширявайки бързо пробива, докато реакторният охладител изригна като хоризонтален фонтан. Една струя пара разкъса отиващите към реактора кабели на контролните механизми.

Получи се катастрофална авария от загуба на охладител.

Реакторът се освободи от налягането си само за три минути. Безброй литри охладител избухнаха в пара, търсейки изход от заобикалящото я помещение. На главния контролен пулт моментално завънтяха десет аларми и докато мигне, Владимир Печукоков видя последния кошмар в живота си. С автоматично отработена реакция главният механик натисна рязко бутона SCRAM, но парата в реакторния котел вече беше блокирала системата за управление на прътите и вече нямаше време за решение на проблема. За един миг Печукоков осъзна, че подводницата му е обречена. Веднага отвори

аварийните клапани охладител, пускайки морската вода в котела на реактора. Това автоматично задейства алармите в целия корпус.

В командната кабина в предната част капитанът моментално схвана естеството на аварията. „Политовский“ плаваше на дълбочина сто и петдесет метра. Трябваше веднага да я издигне на повърхността и той изкрещя заповед за продухването на всички баластни камери и максимален положителен ъгъл на управляващите плоскости.

Аварията на реактора се управляваше от физически закони. Когато няма охладител, който да поема топлината от ураниевите пръти, ядрената реакция фактически спираше — нямаше вода, която да смекчава неутронния поток. Това обаче не беше решение, тъй като остатъчната топлина беше достатъчна да стопи всичко в отделението. Студената вода, пусната в плавателния съд, намали топлината, но забави и твърде много неутрони, задържайки ги в ядрото на реактора. Това предизвика верижна реакция, която генерира даже още повече топлина, повече, отколкото каквото и да е количество охладител би могло да контролира. Това, което започна като злополука от загуба на охладител, се превърна в нещо по-лошо: катастрофа със студена вода. Сега стопяването на ядрото беше въпрос на минути, а „Политовский“ дотогава трябваше да излезе на повърхността на океана.

Печукоков остана на поста си в машинното помещение, правейки каквото може. Знаеше, че собственият му живот почти сигурно е обречен. Но трябваше да даде време на капитана да изведе подводницата на повърхността. Имаше разработен модел за такава аварийна ситуация и той крещеше заповеди за изпълнението му. Но това само влоши нещата.

Електротехникът от смяната му се придвижваше от табло на табло, превключвайки централното хранване на аварийно, тъй като остатъчната мощност в турбоалтернаторите щеше да свърши след още няколко секунди. В момента мощността на подводницата зависеше изключително от резервните акумулатори.

Електрозахранването на тримерите на направляващите плоскости в командното помещение изчезна и те автоматично се превключиха на електрохидравлично управление. То задействаше не само механизма за фини корекции, а и самите плоскости. Изпълнителните механизми веднага зададоха петнадесет градуса ъгъл за изплаване, а подводницата продължаваше да се движи с тридесет и

девет взела скорост. Сега, когато всичките баластни камери бяха продухвани със сгъстен въздух, тя започна да се издига като самолет, набиращ височина. За секунди членовете на командния екип усетиха, че подводницата се издига нагоре под ъгъл четиридесет и пет градуса и ставаше още по-лошо. След миг те вече не можеха да осъзнаят как да се справят със ситуацията. Сега вече „Алфата“ се издигаше почти вертикално с тридесет мили в час. Всички хора и незакрепени предмети полетяха към кърмата.

В командното помещение на машинното отделение член на екипажа се блъсна в главното електрическо табло и направи късо съединение с тялото си — цялото електрозахранване на борда изключи. Един готвач, който търсеше спасително снаряжение в торпедното помещение, с труд се намърда в катапултираща камера за изплуване и започна да навлича специалния костюм. Макар че имаше само една година опит, той бързо беше схванал прекъсващите алармени сигнали и неочакваните действия на подводницата. Затвори люка и започна да включва приборите за катапултиране, както бяха го учили в подводничарското училище.

„Политовский“ изхвъркна на повърхността на Атлантическия океан като разярен кит. Три четвърти от дължината на подводницата излезе над повърхността, след което тя се сгромоляса.

АМЕРИКАНСКАТА ПОДВОДНИЦА „ПОДЖИ“

— От сонара.

— Слушам, сонар, говори капитанът.

— Капитане, чуйте това. На „Стръв 2“ пощуряха — докладва операторът на сонара на „Поджи“. Ууд за секунди стигна сонарното помещение, постави слушалките на главата си, а те бяха включени към магнетофон, който повтаряше записа отпреди две минути. Капитан Ууд чу клокощ звук. Шумовете на двигателя спряха. Няколко секунди след това се чу взрив на състен въздух и клокощето стакато от въздушни мехури, докато подводницата бързо променяше дълбочината си.

— Какво става? — попита бързо Ууд.

ПОДВОДНИЦАТА „Е. С. ПОЛИТОВСКИЙ“

В реактора на „Политовский“ неуправляемата реакция на разпадане фактически анихилира и нахлуващата морска вода, и ураниевите пръти. Останките им се утаиха по корпуса на реактора. След минута се получи петно радиоактивна шлака, широко един метър, достатъчно, за да образува своя собствена критична маса. Реакцията продължи невъзпрепятствана от нищо, като сега вече атакуваше директно яката инструментална стомана на реакторната черупка. Нищо, направено от човешка ръка, не може да устои на пет хиляди градуса. След десет секунди стената на съда се разпадна. Ураниевата маса падна върху задната преграда.

Печукоков знаеше, че е обречен. Видя как боята на предната преграда почерня, и последното нещо, което регистрира съзнанието му, беше тъмна маса, заобиколена със синьо сияние. Секунда след това тялото на инженера се изпари и масата шлака падна върху следващата преграда назад.

В предната част почти вертикалният ъгъл, който подводницата беше заела, намаля. Сгъстеният въздух в баластните камери изтече през отворите на дъното им и водата ги напълни, намалявайки ъгъла на наклон и потапяйки подводницата. Хората пищяха. Капитанът опита да се изправи, пренебрегвайки счупения си крак. Направи усилия да поеме управлението, да организира хората си да напуснат подводницата, преди да е станало твърде късно, обаче лошият късмет на Евгени Сигизмундович Политовский за последен път завладя положението. Само един човек се спаси. Готвачът отвори люка на аварийната камера и излезе във водата. Следвайки това, което беше научил на тренировките, той започна да завинтва люка, за да може хората след него да го използват, но една вълна го отнесе от корпуса, а подводницата се плъзна назад.

В машинното отделение промененият наклон запрати стопеното ядро на реактора към фюзелажа. Горещата маса нападна първо вътрешната стоманена обшивка, прогори я, а след нея и титана на корпуса. След пет секунди в машинното помещение зейна пробойна

към морето. Най-голямото помещение на „Политовский“ бързо се напълни с вода. Това унищожи и малката останала положителна плаваемост и подводницата отново започна стръмно да пропада надолу. „Алфа“ се гмурна за последен път в дълбините на океана.

Кърмата се килна точно когато капитанът беше започнал да овладява екипа в командното помещение да реагира на заповедите му. Главата му се удари в конзолата на някакъв инструмент. Смъртта му унищожи и последните слаби надежди на екипа му. „Политовский“ падаше към дъното на океана.

ПОДВОДНИЦАТА „ПОДЖИ“

— Капитане, аз бях на „Чопър“ в шестдесет и девета — каза главният старшина, имайки предвид ужасната катастрофа с дизелова подводница.

— На това прилича — каза капитанът. Сега слушаше директно звука от сонара. Нямахте грешка. Подводницата се пълнеше с вода. Чува как отново се напълниха баластните камери; това можеше да означава само, че вътрешните отсеци се пълнеха с вода. Ако бяха по-близо, сигурно щяха да чуят писъците на хората в обречения корпус. Ууд беше доволен, че не може да ги чуе. Непрекъснатият шум на нахлуващата вода сам по себе си беше достатъчно зловещ. Умираха хора. Руснаци, врагове, но хора като него и той не можеше да направи нищо срещу това.

Видя, че „Стръв 1“ продължава да напредва, без да я е грижа за това, което става с посестримата ѝ зад нея.

„Е. С. ПОЛИТОВСКИЙ“

За девет минути „Политовский“ измина шестстотинте метра до океанското дъно. Блъсна се силно в твърдия пясък на ръба на континенталния шелф. За чест на създателите ѝ вътрешните преградки останаха здрави. Всички отделения зад машинното бяха запълнени с вода, в която се удави половината екипаж, обаче предните отсеци бяха сухи. Но това беше повече проклятие, отколкото спасение. Тъй като задните цистерни с въздух бяха неизползваеми и имаше само аварийно електрозахранване за функционирането на сложните климатични системи, четиридесетте човека имаха съвсем ограничен запас от въздух. Бяха пощадени от бързата смърт на катастрофата в Северния Атлантически океан само за да ги настигне по-бавно настъпващата смърт от задушаване.

[1] Океански канали със специално разположение — б. пр. ↑

[2] Команда за изключване на реактора — б. пр. ↑

ДЕВЕТИ ДЕН
СЪБОТА, 11 ДЕКЕМВРИ

ПЕНТАГОНЪТ

Жена старшина първа категория отвори вратата на Тайлър. Той влезе и видя, че генерал Харис стои сам надвесен над голямата маса с картата, размишлявайки върху разположението на мънички модели на кораби.

— Вие трябва да сте Скип Тайлър — вдигна очи Харис.

— Да, сър.

Тайлър беше заел стойка „мирно“ дотолкова, доколкото му позволяваше кракът с протеза. Харис бързо се приближи до него, за да се ръкуват.

— Гриър разправя, че по-рано сте играли бейзбол.

— Да, генерале, играех десен такъл в Анаполис. Добри години бяха. — Тайлър се усмихна и разкърши пръстите си. Ръката на Харис като че ли беше направена от желязо.

— О кей, щом си играл бейзбол, можеш да ме наричаш просто Ед. — Харис го чукна с пръст в гърдите. — Ти беше номер седемдесет и осем и играеше в „Ол Американ“, нали така?

— Втори ред, сър. Драго ми е, че някой си спомня за това.

— Тогава бяха временно на служба в Академията за няколко месеца и наблюдавах една-две игри. Никога не мога да забравя един добър линеен защитник. Аз самият играех в „Ол Конферънс“ в Монтана — преди много време. Какво е станало с крака?

— Блъсна ме пиян шофьор. Аз извадих късмет, но пияницата загина.

— Заслужил си го е, копелето.

Тайлър кимна в знак на съгласие, но си спомни, че пияният шлосер от корабостроителницата е имал жена и деца, както стана известно от полицията. — Къде са хората?

— Шефовете на отдели са на нормалния си — нормален за някой работен ден, а не за събота — брифинг от разузнаването. След няколко минути би трябвало да слязат долу. Значи преподаваш инженерство в Анаполис, а?

— Да, сър. И покрай другото защитих докторат.

— Ед, наричай ме Ед, Скип. И днес сутринта възнамеряваш да ни кажеш как да открием тази отцепила се руска подводница?

— Да, сър... Ед.

— Разкажи ми за нея, но първо нека да пием по едно кафе.

Двамата отидоха в ъгъла при масичка, на която имаше кафе и понички. Харис изслуша за пет минути по-младия офицер, докато пиеше кафе и излапа с апетит две понички с желе. Поглъщаше доста храна, за да поддържа телосложението си.

— Голям хитрец — заключи Джей-3, когато Тайлър свърши. Отиде при картата макет. — Това е интересно. Твоята идея зависи много от умелото разиграване на нещата на място. Ще трябва да ги държим настрана от мястото, където ще я скрием. Да кажем, ето тук? — Той потропа с пръст на едно място на картата.

— Да, генерале. Благодарение на начина, по който те действат, ние ще можем да го направим откъм открито море спрямо тях...

— И да направим двоен номер. Това ми харесва. Да, наистина ми се нрави, но на Дан Фостър няма да му допадне да изгуби една от нашите собствени подводници.

— Бих казал, че размяната е равностойна.

— И аз бих изтъкнал същото — съгласи се Харис. — Но подводниците не са мои. След като направим това, къде ще я скрием — ако успеем да я хванем?

— Генерале, има едни много хубави местенца точно тук в залива Чесапийк. Има едно дълбоко място в реката Йорк и друго в Патъксент. И двете са собственост на военноморските сили, и двете са маркирани на картите с „Влизането забранено“. Добри са за подводници, защото те там ще бъдат невидими. Само трябва да се намери достатъчно дълбоко място и да се напълнят цистерните с вода. Това, разбира се, ще е временно. А като за по-постоянно пребиваване биха могли да се използват Трък или Куаджалейн в Тихия океан. Подходящи и далеч от всичко.

— И руснаците никога няма да забележат появилата се там изведнъж обслужваща плаваща подводничарска база с триста техници. Освен това, забравяш ли, че тези острови вече не са наша територия?

Тайлър не беше очаквал този човек да е тъпак.

— Е, и какво, като ги открият, след като вече са минали няколко месеца? Какво ще направят, ще разтръбят из целия свят? Съмнявам се.

Дотогава ще сме извлекли цялата необходима ни информация, а и винаги можем да представим емигриралите офицери на една хубавичка пресконференция. Тогава как ще им се види тази работа? Както и да е, очаква се, че след като сме я задържали известно време, ще я разглобим. Реакторът ще изпратим в Айдахо за изпитания. Балистичните ракети и бойните глави ще бъдат демонтирани. Електронното оборудване ще замине за тестове в Калифорния, а ЦРУ, НАСА и флотата ще се избият за шифровъчната апаратура. Разпореният корпус ще бъде откаран в някое хубавичко дълбоко място и унищожен. Никакви доказателства. Не е необходимо да държим в тайна тази работа вечно, а само няколко месеца.

Харис остави чашата си.

— Ще ме извиниш, че трябваше да се правя на адвокат на дявола. Виждам, че си обмислил всичко. Отлично, мисля, че си заслужава да се ангажираме с това, което ще означава координиране на много железария, но всъщност не пречи на работата, която вече вършим. О кей, аз ти гласувам вот на доверие.

Началник-щабовеите на обединените въоръжени сили на САЩ пристигнаха след три минути. Тайлър никога не беше виждал толкова много звезди върху пагони в едно помещение.

— Искал си да се явим всичките при теб, така ли, Еди? — попита Хилтън.

— Да, генерале. Това е Скип Тайлър, доктор на науките.

Адмирал Фостър пръв му протегна ръка.

— Вие ни предоставихте данните за техническото функциониране на „Червения октомври“, които току-що ни съобщиха на брифинга. Добра работа сте свършили, капитане.

— Доктор Тайлър смята, че трябва да я задържим, ако успеем да я хванем — изтърси направо Харис. — И счита, че знае начин как може да направим това.

— Ние вече обмисляхме да убием екипажа — обади се капитан I ранг Максвел. — Но президентът не разрешава.

— Господа, какво бихте казали, ако ви разправя за начин да изпратим екипажа в родината му, без той да узнае, че сме завладели подводницата? В това е проблемът, нали? Ние трябва да изпратим членовете на екипажа в Майка Русия. Заявявам, че има начин как да

стане това, а останалата час от проблема е къде да скрием подводницата.

— Да ви изслушаме — обади се Хилтън с тон на недоверие.

— Вижте, сър, ще трябва да действаме бързо, за да режисираме цялата операция. Трябва да докараме „Авалон“ от западното крайбрежие. „Мистик“ вече е на борда на „Пиджън“ в Чарлстън. И двата кораба ни трябва, освен това ни трябва и някоя наша стара бойна подводница, която можем да пожертваме. Това е по отношение на „желязото“. Истинският номер обаче е съвпадането по време — ние трябва да намерим такава подводница. И това може би ще е най-трудната част.

— Може и да не е — обади се Фостър. — Адмирал Галъри докладва тази сутрин, че „Далас“ вероятно е по петите на съветската подводница. Съобщенията от нея много добре се покриват с вашия инженерен модел. След няколко дни ще научим още. Продължавайте.

Тайлър се зае да обяснява. В продължение на десет минути отговаряше на въпроси и използваше картата макет, за да планира ограниченията по време и пространство. Когато свърши, генерал Барнс вече беше на телефона, обаждайки се на началника на военно транспортния отдел. Фостър излезе от стаята, за да се обади в Норфолк, а Хилтън тръгна за Белия дом.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

С изключение на тези, които бяха на вахта, всички останали офицери бяха в каюткомпанията. На масата имаше няколко кани с чай, но всичките бяха недокоснати и вратата отново беше заключена.

— Другари, вторият набор индикатори е осветен, и то по-лошо от първия — съобщи Петров.

Рамиус забеляза, че Петров е разстроен. Не ставаше въпрос само за първия или втория набор от индикатори. И третият, и четвъртият, откакто плаваха, показваха облъчване. Добре си беше избрал лекаря на подводницата.

— Лошо качество са — изръмжа Мелехин. — Някое гадно копеле от Североморск ни е скроило този номер — а може би империалистически шпионин ни е направил номер. Като хванат кучия син, със собствените си ръце ще го разстрелям — който и да е! Това е държавна измяна!

— Правилникът изисква да докладвам това — отбеляза Петров. — Дори приборите да показват безопасни нива.

— Вашата стриктност е похвална, другарю доктор. Вие сте действали правилно — каза Рамиус. — А правилникът постановява сега да направим още една проверка. Мелехин, искам ти и Бородин лично да я направите. Ако приборите работят изправно, тогава ще сме сигурни, че индикаторите са дефектни — или са били предварително обработени. Ако се окаже така, моят доклад за този инцидент ще доведе до присъда за някого. — Не беше рядко явление пияни работници от корабостроителницата да се изпращат в наказателен лагер. — Другари, аз считам, че нямаме за какво да се безпокоим. Ако е имало утечка, другарят Мелехин щеше да я открие още преди няколко дни. Хайде, че всички ни чака работа.

Половин час по-късно те отново се върнаха в каюткомпанията. Минаващите матроси забелязаха това и вече се понесоха слухове.

— Другари, имаме голям проблем — обяви Мелехин.

Офицерите, особено по-младите, леко побледняха. На масата имаше гайгеров брояч, разглобен на части. До него беше поставен

радиационен детектор, откачен от преградката на реакторното помещение. Инспекционният му кожух беше свален.

— Саботаж — изсъска Мелехин. Самата дума беше толкова ужасяваща, че който и да е съветски гражданин би потреперал при произнасянето ѝ. В помещението се възцари гробна тишина и Рамиус забеляза, че Свядов се опитва да запази непроницаемо изражение на лицето си.

— Другари, тези прибори от механична гледна точка са много прости. Както знаете, този брояч има десет различни положения. Можем да избираме от десет обхвата чувствителност и да използваме този прибор за откриване на незначителна утечка или установяване на голяма утечка. Извършваме това, като въртим селектора, който включва един от десетте електрически резистора с увеличаваща се стойност на съпротивлението. Всяко дете може да свърши тази работа, да поддържа уреда и да го ремонтира. — Главният механик потропа с пръст по долната страна на шайбата на селектора. — При този прибор част от резисторите са били отстранени и на тяхно място са били запоени нови. При позиции от едно до осем резисторите са с еднакво съпротивление. Всичките ни броячи бяха проверени от един и същ техник в пристанището три дни преди да отплаваме. Ето, вижте листа за проверката. — Мелехин презрително го хвърли на масата.

— Или той, или някой друг шпионин е направил този саботаж и на всичките останали броячи, които прегледах. На сръчен човек за това не му трябва повече от час. За такъв прибор. — Инженерът обърна сглобения детектор. — Както виждате, електрическите елементи са разединени с изключение на тестовата верига, която е била наново свързана. Бородин и аз демонтирахме този прибор от предната преградка. Това е умела работа; който я е направил, съвсем не е аматьор. Склонен съм да мисля, че нашата подводница е била подложена на саботаж от империалистически агент. Той първо е блокирал приборите ни за радиационен мониторинг, след това вероятно е направил така, че да се получи утечка със слабо ниво на радиация в горещите тръбопроводи. Другари, изглежда ще се окаже, че другарят Петров е прав. Възможно е да има утечка. Приемете моите извинения, докторе.

Петров кимна рязко. Комплименти като този не го ласкаеха.

— Какво е общото ниво на облъчването, другарю Петров? — попита Рамиус.

— Естествено, че най-голяма е при механиците в машинното отделение. За другарите Мелехин и Свядов максималното облъчване е петдесет рада, а натрупаното облъчване пада бързо, когато човек отива напред. При торпедаджиите то е само пет рада, дори по-малко. Офицерите, без инженерите, имат от десет до двадесет и пет. — Петров помълча за повече тежест на думите си. — Другари, това не са летални дози. В действителност човек може да понесе доза до сто рада без никакви бързи физиологични промени, а може да остане жив при неколкостотин. В случая наистина сме изправени пред сериозен проблем, но това все още не е аварийно положение със заплаха за живота.

— Мелехин, ти какво ще кажеш? — попита капитана.

— Това е моето машинно отделение и отговорността е моя. Още не знаем дали има утечка. Може индикаторите наистина да са дефектни или повредени. Всичко това може да е бил гаден психологически номер, скроен от врага, за да окаже отрицателно влияние на духа ни. Бородин ще ми помогне. Лично ще поправим тези и ще извършим подробна инспекция на всички реакторни системи. Аз съм вече твърде стар, за да имам деца. Засега предлагам да изключим реактора и да продължим на акумулатори. Инспекцията ще ни отнеме не повече от четири часа. Освен това препоръчвам да намалим вахтата при реактора на два часа. Съгласен ли сте, капитане?

— Разбира се, другарю. Знам, че с каквото и да се захванеш, винаги ще успееш да го отремонтираш.

— Извинете ме, другарю капитан — обади се Иванов. — Следва ли да съобщим за това в щаба на флотата?

— Дадена ни е заповед да не нарушаваме радиомълчанието — каза Рамиус.

— Щом като империалистите са могли да саботират приборите ни... Ами ако са знаели за дадените ни заповеди предварително и се опитват да ни накарат да използваме радиостанцията, така че да определят местоположението ни? — попита Бородин.

— Възможно е — отговори Рамиус. — Първо ще определят дали имаме проблем, а после неговата сериозност. Другари, ние имаме отличен екипаж и най-добрите офицери във флота. Сами ще се

погрижим за нашите проблеми, ще ги разрешим и ще продължим изпълнението на заданието си. Всички имаме среща в Куба и аз възнамерявам да се явя на нея — да вървят по дяволите империалистическите заговори!

— Добре казано — заключи Мелехин.

— Другари, нека да запазим това в тайна. Няма смисъл да се вълнува екипажът за нещо, което може да се окаже несъществуващо, а и в най-лошия случай ние можем да се справим с него. — С това Рамиус сложи край на заседанието.

Петров не беше чак толкова убеден, а Свядов с всички сили се опитваше да не трепери. В родината го чакаше любимата му и той искаше един ден да имат деца. Младият лейтенант беше обучен много грижливо да разбира всичко, което се извършва в реакторните системи, и да знае кога нещата отиват на лошо. За него беше известно успокоение, че повечето от решенията на реакторните проблеми бяха написани в учебника от хората в това помещение. И въпреки това, нещо, което не можеше нито да се види, нито да се почувства, навлизаше в тялото му и на никой рационален човек не можеше да му бъде приятно от това.

Съвещанието приключи. Мелехин и Бородин отидоха назад в складовете с резервни части. Един мичман-електротехник тръгна с тях, за да вземе съответните елементи. Той забеляза, че те четат от наръчника за поддръжка на радиационен детектор. Когато след час вахтата му свърши, целият екипаж знаеше, че реакторът отново е спрял. Електротехникът сподели с другаря си по койка, техник по поддръжката на балистичните ракети. Заедно обсъдиха причината, поради която се поправяха половин дузина гайгерови броячи и други уреди и заключението им се наложи от само себе си.

Старшината, отговарящ за съоръженията на подводницата, чу разговора им и сам се замисли върху заключението им. Беше прекарал десет години на атомни подводници. Въпреки това не беше образован човек и възприемаше всякаква дейност в реакторните помещения като нещо близко до магьосничество. Реакторът движеше подводницата, но той не знаеше как става това, макар че беше сигурно, че е нещо не съвсем богоугодно. Сега започна да се пита дали дяволите, които той никога не беше виждал в стоманения цилиндър, не бяха се измъкнали

оттам? До два часа целият екипаж разбра, че има нещо нередно и офицерите им още не са намерили начин за отстраняването му.

Забелязваше се как готвачите, донасящи храната от камбуза в помещенията на екипажа, се задържаха на носа възможно най-дълго. Рамиус виждаше, че хората на вахта в командното помещение пристъпваха от крак на крак по-често от обикновеното и бързаха да си отидат при смяната на дежурството.

КРАЙЦЕРЪТ НА АМЕРИКАНСКИТЕ ВМС „НЮ ДЖЪРСИ“

Трябваше му известно време, докато свикне, размишляваше капитан I ранг Захари Ийтън. Когато неговият флагмански кораб е бил построен, той е пускал корабчета във ваната. В онези времена руснаците им бяха съюзници, но съюзници по целесъобразност, защото имаха общ враг, а не обща цел. Както с китайците днес, заключи той. Тогава врагът бяха германците и японците. През двадесет и шест годишната си кариера беше посещавал много пъти и двете страни, а първият кораб, на който беше командир — един ескадрен миноносец, вече беше изваден от плаване в Йокосука. Странен свят.

Имаше няколко хубави неща, свързани с неговия флагмански крайцер. Беше толкова голям, че когато плаваше по триметровите вълни, едва се усещаше, че е в открито море, а не на писалище. Видимостта беше около десет мили и някъде там, приблизително на осемстотин мили беше руският флот. Неговият линеен кораб щеше да се срещне с нея също както едно време, като че ли самолетносачът никога не е съществувал. От двете му страни, на пет мили, се виждаха ескадрените миноносци „Кярън“ и „Стъмп“. Още по-напред крайцерите „Бидъл“ и „Уейнрайт“ бяха ангажирани с радарно наблюдение. Групата за надводни бойни действия не бързаше, както на него би му се искало. От брега на Ню Джърси пропускаха корабът с десантни хеликоптери на борда „Тарауа“ и две фрегати, за да се присъединят към неговата група, носейки десет щурмови изстребители „AV-8В Хариър“ и противолодъчни хеликоптери за подсилване на въздушната му мощ. Това беше полезно, но не беше от критично значение за Ийтън. Авиокрилото на „Саратога“ сега действаше от Мейн, заедно със значителен брой самолети на ВВС, които се упражняваха упорито за нанасяне на удари по морски цели. Самолетносачът на Нейно Британско Величество „Инвинсибъл“ беше на двеста мили на изток от него, провеждайки агресивно противолодъчно патрулиране, а на осемстотин мили бе разположен „Кенеди“, скрил се зад климатичен фронт близо до Азорските острови.

Капитанът малко се дразнеше, че англичаните им помагат. „Че откога на американския флот му притрябва помощ, за да отбранява американското атлантическо крайбрежие? Е, не че не ни дължаха тази услуга все пак.“

Руснаците се бяха разделили на три групи, като самолетоносачът „Киев“ беше на източния фланг, за да се противопостави на бойната група на „Кенеди“. Беше планирано Ийтън да поеме отговорността за групата около „Москва“, а „Инвинсибъл“ да се заеме с групата на „Киров“. Постоянно му подаваха данни и за трите, които неговият оперативен персонал анализираше долу във флагманския компютърен център. „Какво ли са намислили руснаците?“ — чудеше се Ийтън.

Знаеше версията, че те търсят изчезнала подводница, но Ийтън ѝ вярваше толкова, колкото ако бяха обяснили, че предлагат мост за продаване. „Вероятно — мислеше си той, — искат да демонстрират, че могат да си развяват платната по цялата дължина на нашето крайбрежие, когато си поискат, за да покажат, че са флот с големи мореходни качества, и да създадат прецедент, така че и друг път да направят това.“

На Ийтън това не му се нравеше.

Нито пък му се нравеше задачата, която му бяха възложили. Той фактически имаше две задачи, които не бяха напълно съвместими. Щеше да е достатъчно трудно да се държи под око активността на техните подводници. Викингите на „Саратога“ не обработваха неговата територия, въпреки молбата му, а повечето от орионите действаха много надалеч, по-близо до „Инвинсибъл“. Неговите противолодъчни средства едва му стигаха за собствена отбрана, а още по-малко за активно преследване на подводници. „Тарауа“ щеше да промени това, но също и изискванията му по отношение на охраняването. Другата му задача беше да установи и поддържа радарен контакт с групата на „Москва“ и да докладва на CINCLANTFLT, командващия на Атлантическия флот, незабавно за всяка необичайна активност. Това, общо взето, беше логично. Ако руските кораби направеха нещо неприятно, Ийтън имаше средства да им се противопостави. Сега трябваше да реши от каква дистанция да ги следи.

Проблемът беше дали да е близо до тях или далеч. „Близо“ означаваше двадесет мили — далекобойността на оръдията. „Москва“ имаше десет ескорта и вероятно никой от тях не би оцелял след

обстрел с неговите четиридесетсантиметрови снаряди. При двадесет мили той имаше избора да използва големокалибрени или субкалибрени снаряди, като последните се насочваха към целта с лазерен целеуказател, монтиран на върха на главната целеуказателна кула. Миналогодишните изпитания показаха, че може да поддържа постоянна скорост на изстрелване по един снаряд на всеки двадесет секунди, като лазерът пренасочва стрелбата от една цел на друга, докато свършат всички мунции. Но това би изложило „Ню Джърси“ и ескорта ѝ на обстрел с торпеда и балистични ракети от руските кораби.

Оттегляйки се още по-назад, той би могъл да изстрелва от петдесет мили бронебойни снаряди с отделящи се дъна, които могат да се насочват към целта с лазерен целеуказател на борда на тактически хеликоптер. Това ще изложи хеликоптера на обстрел с ракети „повърхност-въздух“ и на съветските хеликоптери, за които се подозира, че имат ракети „въздух-въздух“. За да се противопоставят на това, „Тарауа“ носи на борда си два бойни хеликоптера „Апаши“, които имат лазери, ракети „въздух-въздух“ и „въздух-повърхност“; това са противотанкови оръжия, които се очаква да свършат добра работа и срещу малки бойни кораби.

Неговите кораби ще бъдат изложени на обстрел с ракети, но той не се боеше за флагманския кораб. Ако руснаците не носят ядрени бойни глави, техните противокорабни ракети няма да могат да повредят сериозно кораба му — той имаше тридесетсантиметрова допълнителна броня клас „В“. Те обаче биха причинили невъобразими щети на радарното и комуникационното му оборудване, а което беше още по-лошо, щяха да са унищожителни за ескортиращите кораби с по-тънка броня. Самите те бяха въоръжени с противокорабни балистични ракети, „Харпун“ и „Томахоук“, макар и не толкова много, колкото на него би му се искало.

Ами ако ги преследва и руска подводница? На Ийтън не бяха му съобщавали за такава опасност, но знае ли човек къде може да се крие подводница. Е, хайде — той не би могъл да се безпокои за всичко. Една подводница може да потопи „Ню Джърси“, но ще види доста зор, докато успее. Ако руснаците наистина са намислили да правят нещо гадно, те ще са първите, които ще стрелят, но Ийтън ще е получил достатъчно предупредителни сигнали, за да изстреля своите ракети и пусне няколко залпа оръдеен огън, докато вика за помощ по въздуха.

Но нито едното, нито другото нямаше да се случи — той беше сигурен в това.

Реши, че руснаците са тръгнали на някаква риболовна експедиция. А неговата задача беше да им покаже, че рибите, които плават в тези води, са опасни.

Военноморска и военновъздушна база, Норт Айлънд, Калифорния.

Грамадният верижен влекач пълзеше с три километра в час в товарния тръбух на транспортния самолет „С-5А Галъкси“ под зоркото наблюдение на началника на товаренето на самолета, двамата пилоти и шест морски офицери. Странното беше, че последните, макар и без отличителните знаци на ВВС, бяха изключително добре запознати с тази процедура. Центърът на влекача беше точно отбелязан и те внимаваха тази маркировка да се изравни с конкретно число, издълбано в пода на тръбуха на транспортния самолет. Работата трябваше да се извърши съвсем точно. Каквато и да било грешка може фатално да наруши равновесието на самолета и да обрече екипаж и пътници на гибел.

— О кей, закрепете машината точно там — извика старшият офицер. Водачът спря с облекчение. Загаси двигателя, остави ключовете на стартера, включи машината на скорост и всички спирачки и чак тогава слезе от нея. Някой друг щеше да я изведе от самолета на другия край на страната. Началникът на товаренето и шестимата авиатори веднага се захванаха за работа, прокарвайки стоманени въжета в халките на влекача и прицепа, за да фиксират тежкия товар. Разместването на товара беше още едно нещо, което беше губелно за самолета, а С-5А нямаше катапултиращи седалки.

Началникът на товаренето се погрижи целият наземен екип да си свърши добре работата и след това отиде при пилота. Той беше сержант с двадесет и пет години стаж, който беше влюбен в самолетите С-5 независимо от историята им, изпълнена с мрачни случаи.

— Капитане, каква, по дяволите, е тази машинария?

— Нарича се ЕМДП, сержанте, евакуационна машина за дълбоко потапяне.

— Сър, на задната ѝ част е написано „Авалон“ — изтъкна сержантът.

— Да, това е името ѝ. Тя е нещо като спасителна лодка за подводници. Спуска се на дълбоко, за да извади екипажа, ако нещо се закучи.

— Аха. — Сержантът се позамисли за това. Беше превозвал танкове, хеликоптери, товари с общо предназначение, веднъж даже цял батальон войници на своя „Галъкси“ — той мислеше за самолета като за свой. Сега за първи път щеше да превозва плавателен съд. Щом има име, значи е плавателен съд, реши той. Дявол да го вземе, „Галъкси“ беше способен на всичко! — Къде ще я караме, сър?

— Военноморска и военновъздушна база Норфолк, а досега и аз никога не съм бил там. — Пилотът внимателно следеше процеса на укрепване. Вече бяха окачени десетина стоманени въжета. След като закачат и останалите десет, ще опънат всички въжета, за да предотвратят и най-малкото изместване. — Изчислили сме, че пътуването ще трае пет часа и четиридесет минути само с горивото, което е на борда на самолета. Въздушното течение днес е попътно. Очаква се, че времето ще е добро, докато кацнем на крайбрежието. Престояваме един ден и се връщаме в понеделник сутрин.

— Момчетата ти са много пъргави — каза старшият морски офицер, лейтенант Еймс, приближавайки се към тях.

— Да, лейтенанте, още двадесет минути. — Пилотът погледна часовника си. — Трябва да излетим на кръгъл час.

— Не бъди припрян, капитане. Ако тази машина се измести по време на полета, предполагам, че ще ни провали целия ден. Къде да изпратя хората си?

— Горната предна палуба. Зад пилотската кабина има място за около петнадесет души. — Лейтенант Еймс знаеше това, но си замълча. Беше превозвал поверената му ЕМДП през Атлантика няколко пъти, а веднъж и през Тихия океан, всеки път с различен С-5.

— Може ли да попитам за какво е цялата тая работа? — поинтересува се пилотът.

— Не знам — отговори Еймс. — Искат ме с бебчето ми да съм в Норфолк.

— Ама, сър, наистина ли спускате под водата това чудо? — попита началникът на товаренето.

— За това ми плащат. Спускал съм я на хиляда и четиристотин метра, това е почти цяла миля. — Еймс погледна с обич плавателния си съд.

— Една миля под водата, сър? Божичко, въ, извинете ме, сър, искам да кажа, не е ли малко страшничко — имам предвид водното налягане?

— Не е в действителност. Слизал съм с батискафа „Триест“ до шест хиляди метра дълбочина. Там долу наистина е доста интересно. Виждаш какви ли не странни риби. — Макар че беше професионален подводничар, първата любов на Еймс беше научноизследователската дейност. Имаше научна степен по океанография и беше командвал или служил на всички флотски съдове, слизащи на голяма дълбочина, с изключение на „NR-1“, който беше с ядрен двигател. — Разбира се, водното налягане може да ти причини разни лоши неща, но това става толкова бързо, че няма да усетиш нищо. Ако вие, приятелчета, искате да се повозите долу за разнообразие, бих могъл евентуално да уредя нещо. Светът там долу е различен.

— Няма защо, сър. — Сержантът се върна при хората си, ругаейки ги.

— Нали не беше на сериозно? — подметна пилотът.

— Че защо не? Не е чак толкова сложно. Много често спускаме долу цивилни лица и трябва да знаете, че е по-малко страшно, отколкото да караш този бял кит, когато трябва да го зареждаш с гориво във въздуха.

— Хм-хм — кимна със съмнение пилотът. Беше го правил стотици пъти. Беше напълно рутинна процедура и той се изненада, че някой я намира за толкова опасна. Е, трябва да внимаваш, разбира се, но нали, дявол да го вземе, трябва да внимаваш и всяка сутрин, когато караш кола. Беше сигурен, че ако стане катастрофа с тази джобна подводница, от човек няма да остане колкото да нахраниш скарида. Всеки с проблемите си, реши той. — Нали не се спускаш сам в морето с тази машина?

— Не, обикновено го правим от евакуационен кораб за подводници „Пиджън“ или „Ортолан“. Можем да действаме също от обикновена подводница. Онова приспособление, което виждаш там на

влекача, е шлюзът за свързване. Можем да свържем камерата за евакуация към гърба на подводницата и тя да ни закара където е необходимо.

— Това има ли някаква връзка с гюрултията на Източното крайбрежие?

— Прозорливо хрумване, но на нас никой не ни е казал нищо официално. Във вестниците пише, че руснаците са загубили една подводница. Ако е така, може би ще се спуснем да я поогледаме, може би ще трябва да евакуираме оцелели, ако има такива. Можем да вземем наведнъж двадесет-двадесет и пет човека, а свързващият ни шлюз е проектиран така, че може да се използва и със съветски подводници.

— Същият размер?

— Почти. — Еймс повдигна едната си вежда. — Предвидени сме за всякакви видове произшествия.

— Интересно.

СЕВЕРНИЯТ АТЛАНТИК

Изстребителят „ЯК-36 Форджър“ беше излетял от „Киев“ преди половин час, насочван първо от жироскомпас, а сега от окачената на рулевия стабилизатор апаратура за радиоелектронно противодействие. Задачата на старши лейтенант Виктор Шавров не беше от лесните. Беше му възложено да подходи към американския самолет за радарно разузнаване „Е-3А Сентри“, който следеше съветската флота от три дни насам. АУАКС-ът кръжеше извън обхвата на ракетите клас „повърхност-въздух“, но се държеше достатъчно близко, за да покрива постоянно съветската флота, като предаваше всяка маневра и радиосообщение до командна база. Приличаше на взломаджия, който наблюдава нечий апартамент, без да е в състояние да предприеме каквото и да е.

Задачата на Шавров беше да направи нещо срещу АУАКС-а. Естествено, не можеше да го обстрелва. Имаше изрична заповед от адмирал Стралбо от „Киев“ да не прави това. Обаче носеше на борда си чифт ракети с топлинно насочващи се бойни глави „Атол“, които непременно трябваше да покаже на империалистите. Той и адмиралът очакваха, че това ще им послужи за урок: на съветския флот не се нравеше да се навъртат империалистически съгледвачи, а беше известно, че се случваха нещастни случаи. Беше задача, чието изпълнение си заслужаваше усилията.

А те бяха значителни. За да не го открие самолетът радар, Шавров трябваше да лети толкова ниско и бавно, колкото позволяваше изстребителят му, само на двадесет метра на развълнувания Атлантик; така отлично се икономисваше гориво, макар че за изпълнението на задачата резервоарът му беше пълен. Освен това летенето не беше никак гладко, защото машината му пропадеше във въздушните ями, предизвиквани от океанските вълни. Имаше ниска мъгла, която намаляваше видимостта до няколко километра. Още по-добре, помисли си той. По-скоро естеството на задачата го беше избрало, отколкото той нея. Беше един от малкото съветски пилоти, които умееха да летят ниско. Шавров не беше станал морски пилот по

собствено желание. Беше управлявал бойни хеликоптери на фронтовата авиация в Афганистан и след цяла година окървавено чиракуване се беше издигнал до пилот на крилати самолети. Шавров беше специалист по летене на косъм разстояние от земята. Научил го беше по необходимост, защото преследваше бандитите и контрареволуционерите, които се криеха из планинските зъбери като плъхове, които бягат от вода. Това му умение го направи желан във флота и го прехвърлиха на морска служба, без да го питат и без той да може да каже мнението си за това. След няколко месеца изобщо не се оплакваше, защото привилегиите и допълнителното заплащане бяха много по-привлекателни в сравнение с предишната му фронтова авиационна база на китайската граница. Това, че беше един от неколкостотинте професионални съветски военни летци, способни да служат на самолетоносач, намаляваше разочарованието, че ще изпусне шанса да лети на новия МИГ-27, макар че с малко късмет, ако изграждането на големия самолетоносач някога бъде завършено, би имал възможността да лети на флотския вариант на тази чудесна птица. Шавров беше готов да чака, а успешното изпълнение на няколко задачи като сегашната може и да го издигне до командир на ескадрила.

Спря да фантазира — задачата беше твърде трудна, за да си го позволява. Това беше истински полет. Никога не беше летял срещу американците, а само срещу техните оръжия, които те даваха на афганистанските бандити. Беше загубил приятели от огъня им, някои от тях оцеляха след катастрофа на хеликоптерите им и бяха убити от афганистанските кръволоци по начин, които би накарал дори хитлеристите да повърнат. Добре би било лично да даде урок на империалистите.

Сигналът на радара се усилваше. Под катапултиращата му седалка имаше магнетофон, който непрекъснато записваше сигналните характеристики на американския самолет, за да могат учените глави да открият начин за заглушаване и объркване на прехваленото американско летящо око. Самолетът им беше обикновен преоборудван „Боинг 707“, прехваленият пътнически самолет, който едва ли бе достоен противник на летец изстребител! Шавров провери планшета си. Скоро би трябвало да го открие. След това провери горивото. Преди няколко минути беше изхвърлил последната си външна цистерна и сега разполагаше само с горивото в корпусния резервоар.

Въздушно реактивният двигател жадно пиеше гориво и той трябваше да внимава за това. Предполагаше, че ще му остане гориво само за петдесет минути летене, когато се добереше до самолетоносача. Това не го тревожеше. Вече беше кацал на него повече от сто пъти.

А, я виж ти! Ястребовите му очи мярнаха блясък на метал малко вдясно от центъра. Шавров леко придърпа лоста към себе си и увеличи мощността, за да издигне машината. След минута беше на две хиляди метра. Сега вече виждаше „Сентри“, синята му окраска добре се сливаше с потъмнялото небе. Подхождаше откъм опашката му и ако имаше късмет, опашната плоскост ще го прикрие от въртящата се радарна антена. Идеално! Ще мине покрай самолета няколко пъти, за да може екипажът му да види атолите и...

На Шавров му трябваше секунда, за да разбере, че го придружава самолет.

Двама придружители.

На петдесет метра от лявата и дясната му страни летяха двойка американски изстребители „F-15 Ийгъл“. Лицето на единия от пилотите, покрито с визьора, беше обърнато към него.

— ЯК-106, ЯК-106, моля отговорете — гласът по едностранната радиовръзка говореше на перфектен руски език.

Шавров не реагира. Бяха прочели номера на смукателния кожух на машината му, преди да ги усети, че са до него.

— 106, 106, сега подходате към самолет „Сентри“. Моля, идентифицирайте се, както и вашите намерения. Ставаме малко напрегнати, когато случаен изстребител ни се изпречи, затова три наши машини ви следят през последните сто километра.

Три? Шавров обърна глава. Трети „Ийгъл“ с четири балистични ракети висеше на петдесет метра от опашката му.

— Нашите хора ви поздравяват за вашето умение да летите ниско и бавно, 106.

Лейтенант Шавров трепереше от ярост, когато мина четирите хиляди метра, но все още го деляха осем хиляди от американския АУАКС. На всеки тридесет секунди той беше проверявал дали има нещо точно зад него. Изглежда, че американците са летели зад него, скрити в мъглата, и в определен момент са се насочили към него по инструкции от „Сентри“. Изпсува наум и продължи да напредва. Ще му даде да разбере той на този АУАКС!

— Откажете се, 106. — Гласът беше студен, безизразен, може би със следа от ирония. — 106, ако не се откажете, ще считаме мисията ви за враждебна. Помислете за това, 106. Вие сте извън радарното покритие на вашите кораби, а ние сме все още извън обхвата на вашия радар.

Шавров погледна към дясната си страна. „Ийгълът“ се отклоняваше — също и левият. Дали това не беше жест, с който намаляваха напрежението, на което бяха го подложили, като очакваха известна любезност от негова страна? Или разчистваха пътя за онзи зад него — той провери: „Ийгълът“ беше все още там — дали ще стреля? Човек не можеше да предскаже какво могат да направят тези престъпни империалисти — той беше поне на минута от границата на обхвата на техните ракети. Шавров беше всичко друго, но не и страхливец. Но не беше и глупак. Дръпна лоста на управлението, вкарвайки изстребителя си в завой няколко градуса надясно.

— Благодаря ви, 106 — гласът отчете жеста му. — Нали разбирате, имаме на борда си обучаващи се летци. Двама от тях са жени и не бихме желали да ги раздрусаме още при първия им полет.

На Шавров това изведнъж му дойде твърде много. Натисна бутона за радиовръзка на лоста на управлението.

— Янки, да ти кажа ли какво да правите с жените си?

— Вие сте некултурный, 106 — отвърна му кротко гласът. — Вероятно дългият полет ниско над водата ви е изнервил. Сигурно привършва горивото във вътрешния ви резервоар. Гаден ден за летене, с всичките тези щурави, постоянно променящи се ветрове. Нуждаете ли се от проверка на местоположението ви, приемам?

— Не, янки!

— Обратният курс към „Киев“ всъщност е едно-осем-пет. Нали знаете, трябва внимателно да използвате магнитен компас толкова далеч на север. Разстоянието до „Киев“ е 318,6 километра. Едно предупреждение — от югозапад бързо приближава студен фронт. След няколко часа ще стане трудно да се лети. Искате ли придружител до „Киев“?

„Свиня!“ — изруга наум Шавров. Изключи радиостанцията си, проклинайки се за недисциплинираността си. Беше допуснал американците да уязвят гордостта му. Имаше я в повече, както повечето летци изстребители.

— 106, не получихме последния ви отговор. Два от нашите „Ийгъли“ се насочват във вашата посока. Ще летят от двете ви страни, за да се приберете безопасно вкъщи. Желая ви щастлив ден, другарю. „Сентри-Новембър“, край.

Американският лейтенант се обърна към полковника си. Повече не можеше да сдържа сериозното изражение на лицето си.

— Божичко, имах чувството, че ще го удуша, като му говоря така! — отпи кока-кола от пластмасова чаша. — Той наистина си мислеше, че може да ни надхитри.

— В случай че не забележа, той наистина беше на една миля навътре в обхвата на „Атол“, а ние нямаме разрешение да стреляме по него, докато той не пусне една ракета по нас — което можеше да ни развали деня — измърмори полковникът. — Но вие добре му извихте опашката, лейтенант.

— Беше ми драго, полковник. — Операторът погледна екрана. — Е, той си тръгна обратно към мамчето, а „Кобра 3“ и „Кобра 4“ са на опашката му. В къщи ще се прибере един руснак с развалено настроение. Ако успее да се прибере. Дори и с тези откачащи се резервоари, той е почти на края на горивото си. — Замисли се за момент. — Полковник, ако пак направят този номер, какво ще кажете да предложим на момчето да го вземем с нас вкъщи?

— Да приберем ЯК — за какво ни е? Предполагам, че във флота ще им хареса да си поиграят с такава машина, но те не са много наясно с хардуера на руснаците, а ЯК-ът е кофа с боклук.

Шавров се изкуши да ускори до максимум, но се въздържа. Вече беше показал достатъчно лична слабост за един ден. Освен това ЯК-ът може да премине Мах-1^[1] само при спускане. А тези „Ийгъли“ могат всичко и имат много гориво. Беше забелязал, че носят подвесни камери с гориво. С такива можеха да прекосят цели океани. Дяволите да ги вземат американците с тяхната наглост! Дявол да го вземе и руския офицер от разузнаването, който му каза, че може да се промъкне до „Сентри“! Да си ги гонят щурмовите изстребители с техните ракети „въздух-въздух“. Те могат да се справят с този фамозен, претрупан пътнически автобус. Биха могли да го стигнат, преди охраняващите го изстребители да реагират.

Видя, че американците не го излъгаха за лошия климатичен фронт. На хоризонта се появи линия на студен шквал, носеща се бързо

на североизток, точно когато изстребителят му приближи „Киев“. „Ийгълите“ изостанаха, когато той наближи формацията. Единият от американските пилоти за кратко застана до него и му помахаша за довиждане. „Ийгълите“ се прегрупираха и завиха на север.

Пет минути по-късно той беше на борда на „Киев“, все още побледнял от ярост. Веднага щом колелата на машината спряха, той скочи на палубата на самолетоносача и затропа бързо към командира на ескадрилата.

КРЕМЪЛ

Москва беше справедливо забележителна с метрото си. За стотинки хората можеха да пътуват навсякъде по съвременна, безопасна, изключително комфортна електрическа железопътна мрежа. В случай на война, подземните тунели можеха да служат за скривалища за гражданите на Москва. Това тяхно вторично приложение беше резултат от усилията на Никита Хрущов, който беше предложил на Сталин системата на метрото да бъде дълбока, когато беше започнало строителството му в средата на тридесетте години. Предвиждането за скривалища беше изпреварило времето си с десетилетия — по онова време разпадането на атомното ядро беше само теория, а почти на никого не беше хрумвало за ядрения синтез.

На едно ж.п. разклонение на линията от площад „Свердловск“ към старото летище, която минаваше близо до Кремъл, работниците издълбаха тунел, който по-късно беше затворен с тапа от стомана и бетон с дебелина десет метра. Стоте метра пространство бяха свързани с Кремъл посредством две асансьорни шахти и след време беше превърнато в команден център при извънредни ситуации, от който Политбюро можеше да управлява цялата съветска империя. Тунелът беше и удобен път, по който незабелязано можеше да се излезе от столицата и да се стигне до малко летище, откъдето членовете на Политбюро можеха да отлетят до последната си крепост, под гранитен монолит в Жигули. И двата командни пункта не бяха тайна за Запада — но КГБ твърдо заяви, че няма сила в западните арсенали, която може да разбие десетките метри скала, която и на двете места отделяше Политбюро от повърхността на земята.

Този факт не беше кой знае каква утеха за адмирал Юри Илич Падорин. Той седеше в далечния край на заседателна маса, дълга десет метра, и оглеждаше мрачните физиономии на десетте членове на Политбюро, вътрешния кръг, който единствено взимаше стратегическите решения, оказващи влияние върху съдбата на страната. Никой от тях не беше офицер. Униформените се отчитаха пред тези хора. Далеч от него на масата отдясно седеше адмирал

Сергей Горшков, който се беше разграничил от произшествието със съвършено умение, даже показва писмо, в което той възразява срещу назначаването на Рамиус за капитан на „Червения октомври“. Падорин, в качеството си на началник на Главното политическо управление, успешно беше блокирал прехвърлянето на Рамиус, изтъквайки, че кандидатът на Горшков за командир често закъснява да плати членския си внос за Партията и не се изказва достатъчно често, за офицер с неговия чин, на редовните заседания. Истината беше, че кандидатът на Горшков не беше толкова способен офицер като Рамиус, когото Горшков искаше да включи в своя оперативен щаб, длъжност, която Рамиус успешно беше избягвал в продължение на години.

Генералният секретар на Партията и Президент на Съюза на съветските социалистически републики Андрей Нармонов премести погледа си върху Падорин. Лицето му не издаваше нищо. Така беше винаги, освен ако той не искаше да покаже нещо — което беше доста рядко. Нармонов наследи Андропов, когато той получи инфаркт. Всякакви слухове се носеха за това, но в Съветския съюз винаги е имало слухове. От времето на Лаврентий Берия не се беше случвало шеф на сигурността да бъде толкова близо до върховната власт, а висшите партийни ръководители бяха позабравили това. Но то нямаше да бъде забравяно отново. Измина цяла година, докато КГБ бъде запрятен на опашката на властта, необходима мярка, за да бъдат гарантирани привилегиите на партийния елит срещу предполагаеми реформи от страна на андроповата клика.

Нармонов беше истински апаратчик. Първо се издигна като директор на завод, беше инженер, който имаше репутацията, че си изпълнява плана предсрочно, човек, чиято работа е резултатна. Беше се издигнал уверено, като използваше собствените си таланти и тези на другите, възнаграждавайки онези, които трябваше, и игнорирайки онези, които можеше. Постът му на Генерален секретар на Комунистическата партия не беше напълно гарантиран. Беше го получил твърде рано за службата си в партията и зависеше от една колеблива коалиция на колеги — не приятели, тази хора никога не се сприятеляваха. Качването му на трона беше резултат повече на връзки в рамките на самата структура на Партията, отколкото на собствените му способности, и постът му щеше да зависи от управление с

консенсус в продължение на години, докато дойде времето, когато по собствената си воля ще може да определя политиката.

Падорин забеляза, че черните очи на Нармонов бяха зачервени от тютюнев дим. Тук долу вентилационната система никога не работеше както трябва. Генералният секретар примига от другия край на масата към Падорин, докато обмисляше какво да каже, така че то да бъде удовлетворително за членовете на тази политическа клика, тези десет стари, студени мъже.

— Другарю адмирал — започна той с хладен тон, — чухме от другаря Горшков какви са шансовете да открием и унищожим тази разбунтувала се подводница, преди тя да успее да извърши невероятното престъпление. Не сме доволни. Още по-недоволни сме от невероятно лошата грешка в съображенията, благодарение на които командир на най-ценния ни плавателен съд стана този предател. Това, което искам да науча от вас, другарю, е какво е станало със замполита на борда и какви мерки за сигурност бяха взети от вашето управление за предотвратяването на това позорно деяние!

В гласа на Нармонов не се долавяше страх, но Падорин знаеше, че не може да го няма. Тази „невероятно лоша грешка“ може в крайна сметка да се припише на самия председател от членовете на Политбюро, които искат друг на неговото място — освен ако той не успее по някакъв начин да се разграничи от нея. Ако тя означаваше главата на Падорин, това беше проблем на адмирала. Нармонов и друг път беше одирал кожи.

Падорин се беше подготвял за това в продължение на няколко дни. Той беше човек, преживял месеци интензивни бойни операции, и по време на неговото ръководство бяха потопени няколко кораба. Ако сега тялото му беше станало по-меко, умът му не се беше размекнал. Каквато и да се окажеше участта му, Падорин беше готов да я посрещне с достойнство. „Ако ме помнят като глупак — мислеше си той, — то нека това да е бил храбър глупак.“

— Другарю Генерален секретар — започна той, — политкомисарят на борда на „Червения октомври“ беше капитан Иван Юриевич Путин, твърд и верен член на Партията. Не мога да си представя...

— Другарю Падорин — прекъсна го министърът на отбраната Устинов, — ние приемаме, че вие също не сте могли да си представите

невероятното предателство на Рамиус. Как сега очаквате от нас да приемем и мнението ви за този човек?

— Най-смущаващото нещо от всичко — добави Михаил Александров, теоретикът на партията, който беше заел мястото на починалия Михаил Суслов и още по-решително се бореше за идеалната чистота на партийната доктрина, отколкото покойникът — е колко толерантно е било Главното политическо управление към този ренегат. Учудващо е, особено като се имат предвид явните му усилия да изгради култ към собствената си личност чрез служба на подводница, дори на политическо поприще, както изглежда. Вашата криминална склонност да пренебрегнете това — такова очевидно отклонение от политиката на партията — не прави убедително вашето мнение.

— Другари, вие сте прави, че съм направил груба грешка, като съм одобрил Рамиус за командир, а също и това, че му позволихме да подбере повечето от старшите офицери на „Червения октомври“. Същевременно, преди няколко години предпочетохме нещата да се осъществяват по този начин — офицерите да са свързани с определен кораб в продължение на много години и да даваме на капитана голяма свобода да се разпорежда с техните кариери. Това е оперативен въпрос, а не политически.

— Ние вече преценихме това — отговори Нармонов. — Вярно е, че в този конкретен случай не е виновен само един човек. — Горшков не помръдна, но намекът беше ясен: опитът му да се разграничи от този скандал беше пропаднал. Нармонов не се интересуваше колко трябва да бъдат главите, които ще подпрат стола му.

— Другарю председател — започна да възразява Горшков, — ефективността на флота...

— Ефективността? — каза Александров. — Каква ефективност. Този полулитовец ефективно прави на глупаци целия ни флот с подобрите от него офицери, докато други наши кораби се щурат като кастрирани добичета. — Александров направи алузия с първата си работа в държавно животновъдно стопанство. Всички си помислиха, че това е подходящо начало на службата за човек, който заемаше поста на главен идеолог и беше толкова обичан в Москва, колкото чумата, но Политбюро беше принудено да има такъв или някой като него.

Идеологическият вожд винаги беше този, който издига царя на трона. А на чия страна беше той сега, освен на своята собствена?

— Най-вероятното обяснение е, че Путин е бил убит — продължи Падорин. — Той е единственият от офицерите, който остави на брега съпруга и деца.

— Това е друг въпрос, другарю адмирал — възползва се от този проблем Нармонов. — Защо се получава така, че никой от тези мъже не е женен? Та това не ви ли наведе на нищо? Нима можем ние, Политбюро, да огреем навсякъде? Та вие не сте ли способни да разсъждавате?

„Сякаш искате това от нас“ — помисли си Падорин.

— Другарю Генерален секретар, повечето от нашите командири на подводници предпочитат млади, неженени офицери в каюткомпаниите си. Морската служба е тежка, а ергените имат по-малко грижи. Освен това, всеки от старшите офицери на борда на подводницата е член на партията с добра репутация и отлично досие. Рамиус се оказа предател, това не може да се отрече, и аз бих бил щастлив да убия кучия син със собствените си ръце, но той е измамил повече добри мъже, отколкото има в тази зала.

— Действително е така — отбеляза Александров. — И като сме се забъркали сега в тази каша, как ще се измъкнем от нея?

Падорин пое дълбоко дъх. Точно този момент очакваше.

— Другари, ние имаме още един наш човек на „Червения октомври“, който е неизвестен и за Путин, и за капитан Рамиус, един агент на Главното политическо управление.

— Какво? — каза Горшков. — А аз защо не знам за това?

Александров се усмихна.

— Това е първото интелигентно изказване, което чухме днес. Продължавайте.

— Този човек е внедрен в екипажа. Той е таен агент. Докладва пряко на нашето управление, без да се съобразява с никакви оперативни и политически канали. Казва се Игор Логинов. На двадесет и четири години е и...

— Двадесет и четири годишен! — извика Нармонов. — Доверявате на хлапак такава отговорност?

— Другарю, задачата на Логинов е да се внедри сред носещите редовна военна служба, да се вслушва в разговорите им, да открива

възможните предатели, шпиони и саботьори. Той в действителност изглежда даже още по-млад. Служи редом с младежи, значи трябва да е млад. Той в действителност е завършил Висшето морско училище за политически офицери в Киев и Разузнавателната академия на ГРУ. Син е на Аркади Иванович Логинов, директора на металургическия завод „Ленин“ в Казан. Много от вас тук познават баща му. — Нармонов беше сред тези, които кимнаха утвърдително, и в очите му проблесна интерес. — За такава задача се подбират много малко елитни кадри. Аз самият съм се срещал и разговарял с младежа. Досието му е чисто, той е съветски патриот, неподлежащ на съмнение.

— Аз познавам баща му — потвърди Нармонов. — Аркади Иванович е почтен човек, отгледал няколко добри синове. Какво е заповядано на младежа?

— Както вече казах, другарю Генерален секретар, обичайните му задължения са да следи членовете на екипажа и да съобщава каквото забележи. Той върши това от две години и го прави добре. Не докладва на замполита на борда, а само на Москва или на един от моите представители. В случай на истинска извънредна ситуация му е заповядано да се обърне към замполита. Ако Путин е жив — а аз се съмнявам в това, другари, — той би бил участник в заговора и Логинов няма да се обърне към него. При истинска извънредна ситуация му е наредено да унищожи подводницата и да избяга.

— Това възможно ли е? — попита Нармонов. — Горшков?

— Другари, на всички наши кораби има мощни заряди, които могат да ги потопят, това особено важи за подводниците.

— За съжаление — каза Падорин, — те нямат взривяващи устройства и само капитанът може да предизвика взрива. Още от злополуката със „Сторожевой“ ние в Главното политическо управление трябваше да вземем предвид, че един такъв инцидент наистина е възможен и би намерил най-унищожителен израз на подводница с балистични ракети.

— Аха — заключи Нармонов, — значи той е ракетен механик.

— Не, другарю, той е готвач на подводницата — отговори Падорин.

— Прекрасно! Значи прекарва цели дни във варене на картофи! — Нармонов разтвори и вдигна ръце във въздуха, обнадежденият му

вид моментално изчезна и се смени с открит гняв. — Падорин, сега ли искаш да те застрелям?

— Другарю Председател, това е по-добро прикритие, отколкото можете да си представите. — Падорин остана невъзмутим, като искаше да покаже на тези хора от каква закваска е. — Помещенията на офицерите и кухнята на „Червения октомври“ са на кърмата. Помещенията на редовия екипаж са на носа — той се храни там, защото за него няма отделна трапезария — по средата е помещението с балистичните ракети. В качеството си на готвач той може да ходи много пъти на ден на кърмата и на носа и присъствието му в някоя конкретна част не би се сторило необичайно на никого. Хладилникът за хранителните продукти се намира до долната ракетна палуба в предната част на подводницата. Ние не сме предвидили той да задейства взривните устройства. Допуснали сме възможността капитанът да ги обезвреди. Другари, тези мерки бяха щателно обмислени.

— Продължавай — изръмжа Нармонов.

— Както вече обясни другарят Горшков, „Червеният Октомври“ носи на борда си двадесет и шест балистични ракети тип „Сийхоук“. Това са ракети с твърдо гориво и на една има монтиран пакет за взривяване в определен радиус.

— Взривяване в определен радиус? — Нармонов доби озадачен вид.

До този момент на заседанието останалите присъстващи военни, които не бяха членове на Политбюро, мълчаха. Падорин се изненада, когато генерал В. М. Вишенков, командващ стратегическите ракетни войски, проговори.

— Другари, тези подробности бяха разработени чрез моето управление преди няколко години. Както знаете, когато изпитваме нашите ракети, ние монтираме на тях обезопасяващи пакети, които да ги взривят, ако те се отклонят от курса си. В противен случай те могат да паднат в някой от нашите градове. Такива обикновено няма на нашите балистични ракети — поради очевидната причина, че империалистите може да измислят начин да ги взривяват по време на полета им.

— Значи нашият млад другар от ГРУ ще взриви ракетата. Ами бойните глави? — попита Нармонов. Понеже беше инженер по

образование, беше му присъщо винаги да се увлича в технически диспути и винаги му правеше впечатление, когато се водеше умен разговор.

— Другарю — продължи Вишенков, — бойните глави на ракетите се активират от уреди за измерване на ускорението. По този начин те не могат да бъдат взривени, докато не достигнат пълната програмирана скорост. Американците използват същата система, поради същата причина, за да предотвратят саботаж. Тези обезопасителни системи са абсолютно надеждни. Можете да пуснете някоя бойна глава на ракета от върха на московската телевизионна кула върху стоманена плоча и тя няма да се взриви. — Генералът имаше предвид масивната телевизионна кула, чието строителство беше под личния надзор на Нармонов, докато беше директор на Централната дирекция на комуникациите. Вишенков беше опитен политически функционер.

— При ракетата с твърдо гориво — продължи Падорин с признателност към Вишенков, чудейки се какво би му поискал той в отплата и надявайки се, че ще доживее да му се издължи — обезопасителният пакет запалва едновременно всичките три степени на ракетата.

— И значи ракетата излита? — попита Александров.

— Не, другарю академик, най-горната степен би могла, ако успее да разкъса люка, който затваря силоза за изстрелване на ракетите, а това ще наводни ракетното помещение и ще потопи подводницата. Но дори това да не стане, в двете степени на ракетата ще се образува достатъчно топлинна енергия, за да превърне цялата подводница в локва разтопено желязо. Тя е двадесет пъти повече от достатъчна за потопяването ѝ. Логинов е обучен да изолира алармената система на люка на ракетните силози, да активира обезопасяващия пакет, да включи часовников механизъм и да избяга.

— А не просто да унищожи плавателния съд? — попита Нармонов.

— Другарю Генерален секретар — рече Падорин, — това е твърде много да се иска от един млад човек, като се знае, че ще го обрече на сигурна смърт. Нереалистично би било от наша страна да искаме от него такова нещо. Той трябва да има поне възможността да избяга, иначе човешката слабост може да доведе до провал.

— Това е логично — каза Александров. — Мотивировката на младите хора е в надеждите им, а не в страха. В този случай Логинов би се надявал на значително възнаграждение.

— И ще го получи — каза Нармонов. — Горшков, ние ще положим всички усилия за спасяването на този младеж.

— Стига да е наистина надежден — отбеляза Александров.

— Другарю академик, знам, че животът ми зависи от това — каза Падорин с изпънат като струна гръб. Не получи словесен отговор, а само кимвания на половината глави около масата. Беше се сблъсквал със смъртта и преди, а сега беше на възраст, когато това бе последното нещо, с което на човек му остава да се сблъска.

БЕЛИЯТ ДОМ

Арбатов влезе в Овалния кабинет в четири часа и петдесет минути следобед. Президентът и доктор Пелт седяха в кресла срещу бюрото на държавния глава.

— Заповядайте при нас, Алекс. Кафе? — Президентът посочи подноса на ъгъла на бюрото си. Днес не пиеше алкохол, забеляза Арбатов.

— Не, благодаря ви, господин президент. Може ли да попитам...

— Смятаме, че намерихме подводницата ви, Алекс — отговори Пелт. — Току-що ни донесоха тези съобщения и сега ги проверяваме. — Съветникът вдигна папка с формуляри за съобщения.

— Къде е тя, ако смея да попитам? — Лицето на посланика беше безизразно.

— Приблизително на триста мили североизточно от Норфолк. Не сме определили точното ѝ местоположение. От един наш кораб забелязали подводна експлозия в тази област — не, не е така. Тя е била регистрирана от записващите устройства на кораба и няколко часа по-късно, когато ги проверявали, помислили, че чули подводница да експлодира и да потъва. Съжалявам, Алекс — каза Пелт. — Щеше да ми е по-добре, ако можех да прочета всичкото това без преводач. И във вашата флота ли си говорят на свой собствен език?

— Офицерите не обичат волнонаемни лица да разбират какво си говорят — усмихна се Арбатов. — Това е безспорна истина, още откакто първият човек е вдигнал камък срещу друг.

— Както и да е, сега районът се претърсва от наши кораби и самолети.

Президентът вдигна очи.

— Алекс, говорих с началника на морските операции, Дан Фостър, преди няколко минути. Той каза, че е невъзможно да се очаква да има оцелели. Там дълбочината е над триста метра, а ти знаеш какви са атмосферните условия. Казаха ми, че е станало на самия ръб на континенталния шелф.

— Каньонът Норфолк, сър — добави Пелт.

— Ние провеждаме щателно претърсване — продължи президентът. — От флотата пускат в действие специализирано евакуационно оборудване, съоръжения за претърсване, изобщо всякакви такива машини. Ако открием местоположението на подводницата, ще спуснем хора долу при тях, в случай че има оцелели. От сведенията на Главното управление на флота личи, че съществува някаква вероятност вътрешните разделителни плоскости — мисля, че им казват преградки — да са здрави. Началникът на управлението каза, че другият въпрос е запасът от въздух. Лошото е, че времето е много малко. Такова фантастично скъпо оборудване сме им купили, а те да не могат да определят местоположението на предмет непосредствено срещу нашия бряг.

Арбатов обърна внимание на тези думи. От тях ще излезе ценен разузнавателен доклад. Президентът понякога изпускаше...

— Между впрочем, господин посланик, какво точно е правила там вашата подводница?

— Нямам никаква представа, доктор Пелт.

— Уверен съм, че не е подводница, която носи на борда си балистични ракети — каза Пелт. — Ние имаме споразумение за неприкосновеност на петстотин мили навътре от брега. Катастрофата, естествено, ще бъде инспектирана от наш специален плавателен съд. Ако само научим, че действително е била подводница, въоръжена с крилати бойни ракети...

— Приемам забележката ви. Но все пак това са международни води.

Президентът се обърна и каза тихо:

— Също и Финския залив както и, струва ми се, Черно море. — Направи известна многозначителна пауза след тази забележка. — Искрено се надявам, че няма да се сблъскаме с такъв вид ситуация. За подводница, въоръжена с балистични ракети, ли разговаряме, Алекс?

— Истината ви казвам, господин президент, просто нямам никаква представа. Определено бих се надявал да не е така.

Президентът усети колко внимателно беше формулирана лъжата. Зачуди се дали руснаците ще признаят, че на нея е имало капитан, който е пренебрегнал дадените му заповеди. О, те вероятно ще твърдят, че е станала навигационна грешка.

— Много добре. При всички случаи ние ще проведем наша собствена издирвателна и спасителна операция. Скоро ще узнаем за какъв вид подводница разговаряме. — Президентът изведнъж доби притеснен вид. — Още едно нещо, за което говорихме с Фостър. Ако открием тела — извинявайте за грубата формулировка в събота следобед, — предполагам, че ще искате да ги върнем във вашата страна.

— Нямам инструкции за това — каза искрено посланикът, изненадан от тези думи.

— На мен ми обясниха с премного подробности как изглежда човек, умрял по такъв начин. Казано просто, такива тела са смазани от водното налягане и не са никак приятна гледка. Но това са били мъже и те заслужават известни почести дори и като мъртъвци.

Арбатов прие това съображение.

— Ами ако тогава това е възможно, вярвам, че съветският народ ще ви бъде признателен за този хуманен жест.

— Ще направим всичко, което е по силите ни.

А американските сили, спомни си Арбатов, включват плавателен съд, който се нарича „Гломар Експлорър“. Той има печалната слава, че е построен от ЦРУ конкретно за изваждането на една съветска подводница клас „Голф“, въоръжена с балистични ракети, от дъното на Тихия океан. Този плавателен съд беше прибран в пристанище, без съмнение, за да изчака следващата възможност. Съветският съюз не е в състояние да направи каквото и да е било, за да предотврати тази операция на неколкостотин мили от американското крайбрежие и на триста мили от най-голямата военноморска база на САЩ.

— Господа, надявам се, че клаузите на международните закони ще бъдат спазени. Имам предвид по отношение на останките от подводницата и телата на екипажа.

— Разбира се, Алекс. — Президентът се усмихна, посочвайки с ръка един меморандум на бюрото си. Арбатов с труд се владееше. Разказаха му играта като на ученик. Той беше забравил, че американският президент е опитен съдебен тактик — нещо, което в Съветския съюз нямаше от кого да се научи — и владееше всички юридически номера. Ах, защо това копеле беше така лесно за подценяване?

Президентът също се владееше с труд. Не се случваше често да вижда Алекс така объркан. Той беше съобразителен опонент, който не можеш да хванеш натясно така лесно. В случая смехът беше неуместен.

Меморандумът от генералния прокурор беше пристигнал едва тази сутрин. Той гласеше следното:

Господин Президент,

В отговор на вашето нареждане помолих началника на Юридическото управление на флота да проучи как се третира в международните закони въпросът за собствеността върху потънали или изоставени плавателни съдове, както и законът за спасителните операции при такива съдове. Съществуват и много водени съдебни дела във връзка с подобни случаи. Ето един прост пример — делото „Далмас“ срещу „Статус“ (84FSuff. 828, 1949 A.M.C. 770/S.D.N.Y. 1949/):

Случаят не касае никакви международни закони, защото е съвсем определено постановено, че „спасителните операции са въпрос, произтичащ от *jus gentium*, и нормално не зависи от вътрешните закони на конкретни държави.“

Международноправната основа за това е Конвенцията за спасителни операции от 1910 година (Брюксел), която систематизира преходния характер на закона за военно-морските сили и спасителните операции. Това е ратифицирано от САЩ в Закона за спасителните операции от 1912 година, Чл. 37, 242, (1912 г.), 46 Закон на САЩ за злополуките 727-731; и също Чл. 37 1658 (1913 г.)

— Международните закони ще бъдат спазени, Алекс — обеща президентът. — Във всичките им подробности. „А всичко, до което се доберем — помисли си той, — ще бъде откарано в най-близкото пристанище, Норфолк, където ще бъде предадено на получателя на останките от катастрофата, един претрупан с работа висш федерален служител. Ако Съветският съюз поиска да получи нещо, той може да

заведе дело във военноморския съд, което означава федералния областен съд в Норфолк, където, ако спечелят делото — след определяне стойността на спасеното имущество и след като на ВМС на САЩ бъде изплатен хонорар за спасителните операции, също определящ се по съдебен ред, — останките ще бъдат върнати на законните им собственици. Разбира се, последната проверка установи, че въпросният федерален областен съд е затрупан с дела, чието разглеждане ще трае единадесет месеца.“

Арбатов щеше да телеграфира в Москва за всичко това. Като че ли щеше да има някаква полза. Той беше уверен, че на президента ще му достави перверзно удоволствие да манипулира гротескната американска юридическа система за своя собствена изгода, като през цялото време ще изтъква, че като президент той няма право по конституция да се меси в работата на съдилищата.

Пелт погледна часовника си. Беше време за следващата изненада. Не можеше да не се възхити от президента. За човек с ограничени познания по международни въпроси само допреди няколко месеца, той беше наваксал много бързо. Простичкият на външен вид мъж, който говореше тихо, беше ненадминат в ситуации, когато трябва да се застане лице с лице един срещу друг. Имаше дългогодишен опит на прокурор и още му доставяше удоволствие да играе играта на съдебни разисквания и тактически словесни престрелки. Като че ли умееше да манипулира хората с ужасяващо делнично умение. Телефонът извънтя, точно навреме, и Пелт вдигна слушалката.

— Доктор Пелт слуша. Да, адмирале, къде? Кога? Само един? Ясно... Норфолк? Благодаря ви, адмирале, това е много добра новина. Веднага ще я съобщя на президента. Моля, дръжте ни в течение. — Пелт се обърна. — Спасили сме един, жив, боже мой!

— Оцелял от изчезналата подводница? — Президентът се изправи.

— Ами да, руски моряк. Преди час го е прибрал един хеликоптер и го карат в норфолкската базова болница. Намери ли са го на 290 мили североизточно от Норфолк, така че сигурно е от подводницата. Хората на кораба казват, че е в доста лошо състояние, но в болницата го очакват.

Президентът отиде при бюрото си и вдигна телефона.

— Грейс, веднага ме свържи с Дан Фостър... Адмирале, обажда се президентът. Колко бързо ще закарат човека, който са прибрали, в Норфолк? След още два часа? — Той направи гримаса. — Адмирале, да се обадите веднага по телефона във флотската болница и да им съобщите, че аз съм казал да направят всичко възможно за този човек. Искам да го лекуват, като че ли е собственият ми син, ясно ли ви е? Добре. Искам доклади за състоянието му на всеки час. Искам с него да се заемат най-добрите ни лекари, най-добрите. Благодаря ви, адмирале. — Затвори телефона. — Добре!

— Може би бяхме твърде песимистично настроени, Алекс — изчурулика Пелт.

— Определено — реагира президентът. — Нали имате лекар в посолството?

— Да, имаме, господин президент.

— Заведете го и него. Ще му бъде оказано всякакво съдействие. Аз лично ще наредя това. Джеф, търсят ли и други оцелели?

— Да, господин президент. В района има десетина самолета в момента и още два кораба са на път за там.

— Добре! — Президентът плесна с ръце, ентусиазиран като дете в магазин за играчки. — Е, сега, ако успеем да открием още оцелели, може би ще направим достоен коледен подарък на страната ви, Алекс. Ще направим всичко, на което сме способни, давам ви думата си.

— Много съм ви признателен, господин президент. Незабавно ще предам тази радостна новина на моята страна.

— Алекс, почакай малко. — Държавният глава вдигна ръка. — Бих казал, че това трябва да се полее.

[1] Скоростта на звука — б. пр. ↑

**ДЕСЕТИ ДЕН
12 ДЕКЕМВРИ, НЕДЕЛЯ**

ЦЕНТЪР ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА SOSUS

В Центъра за управление на SOSUS в Норфолк положението ставаше все по-трудно. Съединените американски щати просто нямаха технологии за проследяване на подводници в дълбоки океански басейни. Рецепторите на SOSUS бяха разположени главно в каналите в плитките води — в подножието на подводни рифове и плата. Тази липса на технологии определяше и стратегията на натовските страни. При една голяма война със Съветския съюз Северноатлантическият блок би използвал SOSUS бариерата Гренландия—Исландия—Великобритания като огромна алармена система срещу крадци — когато съветските подводници я наблизват, съюзническите подводници и патрулните самолети на противолодъчната отбрана ще се опитат да ги унищожат, преди да са я преминали.

Въпреки това никой не очакваше бариерата да спре повече от половината от атакуващите подводници и с тези, които успееша да се промъкнат, трябваше да се справят с други средства. Дълбоките океански басейни просто бяха прекалено широки и прекалено дълбоки — средната дълбочина беше над две мили — за да могат да бъдат осеяни със сензори като каналите в плитките води. Това беше нож с две остриета. При война целта на НАТО щеше да бъде да запази Атлантическия мост и презокеанската търговия, а целта на Съветския съюз — явно да я пресече. Подводниците ще трябва да се разпръснат из огромния океан, за да покрият многото възможни маршрути на конвоите. Съответно стратегията на НАТО зад SOSUS бариерите беше да събира големи конвои, всеки от които да бъде съпровождан от разрушители, хеликоптери и самолети. Ескортът трябваше да се опита да създаде защитен балон с диаметър от около сто мили. В рамките на този балон не можеше да има вражески подводници — ако те се промъкнеха вътре, щяха да бъдат открити и унищожени или просто пропъдени за известно време, достатъчно за преминаването на конвоя. И докато системата за звуково разузнаване (SOSUS) беше предназначена да неутрализира точно определено огромно морско пространство, стратегията в дълбоките басейни се основаваше на

подвижност — движеща се зона, защитаваща жизненоважното северноатлантическо корабоплаване.

Като цяло това беше разумна стратегия, но не можеше да бъде изпробвана на практика и за съжаление в момента беше до голяма степен безполезна. Сега, когато всички тези съветски „Алфа“ и „Виктор“ вече бяха срещу американските брегове, а последните „Чарли“, „Ехо“ и „Новембър“ се прибираха в базите, главният екран, в който капитан Куентин се взираше, вече не беше изпълнен с малки почти незабележими червени точки, а с големи кръгове. Всяка точка или кръг обозначаваше положението на съветска подводница. Кръгът беше предполагаемо местонахождение, изчислено въз основа на скоростта, с която дадена подводница можеше да се движи, без да вдига толкова шум, че да бъде локализирана от многото сензори. Някои кръгове имаха диаметър десет мили, някои достигаха до петдесет; ако се налагаше подводницата отново да бъде локализирана точно, трябваше да се претърси район с площ от седемдесет и осем до две хиляди квадратни мили. А подводниците бяха толкова гадно много.

Издирването на подводниците беше работа главно на „Орион“ Р-3С. Всеки „Орион“ носеше хидроакустични буйове, въздушни активни и пасивни хидроакустични датчици, които се пускаха от самолет. Когато откриеше нещо, хидроакустичният буй пращаше сигнали до самолета, с който е свързан, и след това автоматично потъваше, за да не попадне в неприятелски ръце. Той имаше ограничена електрическа мощност и съответно ограничен обхват. Още по-лошо беше, че тяхното хранване също беше ограничено. Запасите от хидроакустични буйове вече бяха намалели застрашително и скоро щеше да се наложи да намалят разхода им.

Освен хидроакустичните буйове всеки Р-3С носеше издирвателни инфрачервени скенери, които да идентифицират топлинния почерк на ядрената подводница, и детектори за магнитни аномалии (ДМА), които локализираха смущения в магнитното поле на Земята, причинени от огромна буца желязо, като една подводница. ДМА можеха само да откриват магнитни смущения на петстотин метра вляво и вдясно от пътя на самолета, но за това той трябваше да лети ниско, а това означаваше увеличен разход на гориво и ограничена видимост за екипажа. Ограниченията при инфрачервените скенери бяха горе-долу същите.

С други думи, средствата, които се използваха за локализиране на цел, която първо е била открита от SOSUS, или за „обезпаразитяване“ на малка част от океана, през която да мине конвойт, просто не ставаха за претърсване наслуки на дълбокия океан.

Куентин се наведе напред. Един кръг току-що беше станал точка. Един Р-3С беше пуснал експлозивен заряд и локализирал подводница клас „Ехо“ на пет мили южно от Гранд Банкс. За около час държаха тази „Ехо“ на почти сигурен прицел; името ѝ беше изписано на противолодъчните торпеда „Марк-46“ на „Орион“.

Куентин отпи от кафето си. Стомахът му се разбунтува срещу допълнителния кофеин, припомняйки си четиримесечните адски мъки на химиотерапията. Ако щеше да има война, това беше един от начините, по които тя можеше да започне. Изведнъж всички техни подводници ще спрат, може би просто така. Няма да се промъкват, за да унищожават конвои в средата на океана, а ще ги атакуват близо до брега, както бяха правили германците,... а всички американски сензори ще бъдат на погрешните места. Когато подводниците спрат, точките ще станат кръгове, кръговете ще станат още по-големи, а задачата да се открият ще стане още по-трудна. Със спрели, безшумни двигатели подводниците ще са невидими капани за минаващите търговски и военни съдове, бързащи да доставят жизненоважния си товар на хората в Европа. Подводниците са като рака. Точно като болестта, която той едва беше победил. Невидимите злокачествени съдове ще открият мястото, ще го инфектират и злокачествените образувания ще растат на екрана му, докато той не ги атакува със самолетите, които контролираше от тази стая. Но той не можеше да ги атакува сега. Можеше само да гледа.

„ВП СРД 1 ЧАС“ написа той на пулта.

„23“, отговори веднага компютърът.

Куентин изсумтя. Преди двадесет и четири часа ВП, вероятността за попадение, беше четиридесет — четиридесет вероятни попадения през първия час след заповедта за стрелба. Сега беше едва наполовина, а и към това число трябваше да се подхожда внимателно, тъй като то беше получено на базата на предположението, че всичко ще стане, както е предвидено — щастлив случай, който можеше да

бъде открит само в романите. Скоро, прецени Куентин, числото ще е под десет. То не включваше попаденията от подводниците на съюзниците, които следяха руснаците със строги заповеди да не разкриват местоположението си. Неговите някогашни съюзници в „Стърджън“, „Пърмит“ и „Лос Анджелис“ играеха своя собствена противолодъчна игра, по свои собствени правила. Те бяха от друга порода. Той се опитваше да мисли за тях като за приятели, но това никога не се получаваше напълно. През двадесетте му години морска служба подводниците винаги бяха врагът. По време на война подводниците на съюзниците бяха полезен враг, но широко известно беше, че при война няма такова нещо като приятелска подводница.

НА БОРДА НА В-52

Екипажът на бомбардировача знаеше къде точно са руснаците. Военноморските „Орион“ и военновъздушните „Сентри“ ги бяха следили в продължение на дни и оня ден му бяха казали, че Съветският съюз е изпратил въоръжен изстребител от „Киев“ към най-близкия „Сентри“. Възможно беше целта да е нападение, по-вероятно беше да не е, но при всички случаи това беше провокация.

Четири часа по-рано ескадрилата от четиринадесет самолета беше излетяла от Платсбърг, Ню Йорк, в три и тридесет часа, оставяйки зад себе в нощния мрак черни следи от изгорели газове. Всеки самолет беше с резервоар, пълен с гориво, и с дванадесет крилати ракети, чието общо тегло беше далеч по-малко от предвиденото за В-52. В резултат на това самолетите можеха да летят по-дълго.

А точно от това имаха нужда. Това, че знаеха къде са руснаците, беше само половината от битката. Другата половина беше да ги потопят. Целта на полета беше проста като замисъл, но трудна като изпълнение. От полетите над Ханой, при които В-52 беше участвал и беше претърпял значителни загуби от зенитни ракети, бяха извлекли поуката, че най-добрият начин за нападение на тежко въоръжена цел е да се атакува едновременно от всички посоки — „като прегръдката на разярена мечка“, бе казал на брифинга командирът на ескадрилата, давайки воля на поетичната си природа. В резултат на това половината ескадрила имаше сравнително прав курс към целта, а другата половина трябваше да заобиколи, като внимава да стои далеч извън ефективния обсег на радарите; по сигнал всички трябваше да се насочат към целта.

Преди десет минути самолетите се бяха обърнали и насочили към целта по команда от самолета „Сентри“, изпълняващ ролята на контролен център. Пилотът беше направил и едно допълнително извъртане. При новия курс към съветското формирование бомбардировачът му се беше озовал точно на търговския въздушен маршрут. Завивайки, той беше превключил своя импулсен приемо-предавател РЛС за опознаване на свой или чужд самолет от

нормалната му регулировка на международна. Той беше на петдесет мили зад един търговски 747 и на тридесет мили пред друг и на съветския радар всичките три самолета „Боинг“ биха изглеждали абсолютно еднакво — безобидни.

Долу все още беше тъмно. Нямаше признаци, че руснаците вече са забелязали нещо. Предполагаше се, че техните изтребители разчитаха изцяло на ВПП (визуални правила за полет), и пилотът си представи колко рисковано е кацането и излитането от самолетоносач в тъмното, още повече при лошо време.

— Капитане — каза по интеркома офицерът на електронните уреди, — получаваме вълни с обхват L и S. Те са точно там, където предполагахме.

— Прието. В обсега ли сме им?

— Да, но те вероятно си мислят, че сме самолет на „Пан Ам“.
Още нямат готовност за стрелба, правят само рутинни въздушни проверки.

— Разстояние до целта?

— Сто и тридесет мили.

Почти беше време. Предвидено беше всички да стрелят по целта от около сто двадесет и пет мили в един и същи момент.

— Всичко готово ли е?

— Да, командире.

Пилотът се отпусна за минута, чакайки сигнала от другия край на линията.

СВЕТКАВИЦА, СВЕТКАВИЦА, СВЕТКАВИЦА. Сигналят идваше по цифровия радиоканал.

— Това е. Нека разберат, че сме тук — заповяда командирът на самолета.

— Прието. — Офицерът на електронните уреди махна прозрачното найлоново покритие от лостовите превключватели и циферблатите на заглушаващите системи. Първо включи системите. Това отне няколко секунди. Цялата електроника на В-52 беше старо поколение — от седемдесетте години. Иначе на самолетите от ескадрилата не биха летели току-що завършили студенти. Въпреки това машините бяха добри да се учиш на тях и лейтенантът се надяваше да се прехвърли на новите В-1В, които сега започваха да излизат от монтажната линия Рокуел в Калифорния. За изминалите

десет минути апаратурата за радиоелектронно противодействие (РЕП) на носа и върховете на крилата на бомбардировача беше записвала сигналите на съветския радар, класифицирайки точните им честоти, честотата на повторение на импулсите, мощността и характеристиките на индивидуалния почерк на предавателите. Лейтенантът беше съвсем нов в тази игра. Той току-що беше завършил висшето електронно военно училище, пръв в класа си. Помисли какво да направи първо и след това от различните варианти, които помнеше, избра една вълна на заглушаване, но не най-добрата.

НА БОРДА НА „НИКОЛАЕВ“

На сто двадесет и пет мили, на кръстосвана „Николаев“, клас „Кара“, един мичман наблюдаваше някакви белези на радара, които явно бяха в кръг около тяхното формирование. Изведнъж екранът му се покри с двадесет ужасни петна, които лудо препускаха в различни посоки. Той вдигна тревога, поета секунда по-късно от колега оператор. Офицерът на вахта се забърза да погледне екрана.

Когато стигна до него, вълната на заглушаване се беше променила и шест линии като спици на колело се въртяха бавно около централна ос.

— Направете диаграма на стробиращите импулси — заповяда офицерът.

Сега вече на екрана имаше петна, линии и искри.

— Повече от един самолет, другарю. — Мичманът опитваше различни честоти.

— Опасност от нападение! — изкрещя друг мичман. Неговият РЕП приемник току-що беше предал сигналите на самолетни издирващи радарни устройства от типа, който се използва за захващане на цели за ракети въздух-повърхност.

НА БОРДА НА В-52

— Целите са фиксирани — докладва офицерът на оръжейните системи. — Преминаваме в режим на автоматичен прицел върху първите три самолета.

— Прието — отвърна пилотът. — Задръж за още десет секунди.

— Десет секунди — потвърди офицерът. Изключваме... сега!

— Добре, спрете заглушаването.

— РЕП системите изключени.

НА БОРДА НА „НИКОЛАЕВ“

— Радарите за прехващане на ракети престанаха да дават данни — докладва офицерът на радарите на капитана на кръстосвана, който току-що беше слязъл от мостика. Около тях екипажът на „Николаев“ тичаше да заеме бойните си позиции. — Заглушаването също спря.

— Какво става? — попита капитанът. Изневиделица нещо беше заплашило неговия красив крайцер с нос като на клипер; а сега всичко е наред?

— Най-малко осем вражески самолета в кръг около нас. Капитанът гледаше екрана на радара с вече нормалните вълни с обхват S. Виждаха се множество точки, главно цивилни самолети. Полукръгът от останалите обаче явно беше от вражески.

— Възможно ли е да са изстреляли ракети?

— Не, другарю капитан. Щяхме да ги засечем. Те заглушиха нашите издирвателни радари за тридесет секунди и ни облъчиха със собствените си издирвателни системи за двадесет. После всичко спря.

— Значи първо ни провокират, а сега се правят, че нищо не се е случило? — изръмжа капитанът. — Кога ще бъдат в обсега на нашите повърхност-въздух?

— Този и тези двата ще бъдат до четири минути в обсега ни, ако не променят курса си.

— Облъчете ги с нашите насочващи радари. Дайте на копелетата един урок.

Офицерът даде необходимите заповеди, като се чудеше кой кого учи. Шестстотин метра над тях летеше С-135, чиито компютъризирани електронни сензори записваха всички сигнали на съветския кръстосвач и ги разслояваха, за да могат да разберат как по-добре да ги заглушават. Това беше първият по-добър оглед на новата SA-N-8 ракетна система.

НА БОРДА НА F-14 „ТОМКЕТ“

Двете нули в кодovия номер, изписан на тялото на самолета, означаваха, че „Томкет“ е самолетът на командира на ескадрилата; черното асо пика на двете опашни плоскости обозначаваха ескадрилата — Четиридесет и първа бойна „Черните аса“. Пилотът беше капитан Роби Джексън, а неговата позивна беше „Пика едно“.

Джексън водеше формирание от два самолета, направляван от един E-2C „Хоукай“ от „Кенеди“, умалена военноморска версия на военновъздушния АУАКС и близък събрат на ПСК, двумоторен самолет, чийто купол на радара го караше да изглежда като самолет, нападнат от НЛО. Времето беше лошо — нормалното потискащо време за Северния Атлантук през декември, но се очакваше да се подобри с придвижването им на запад. Джексън и пилотът на самолета пред него, младши лейтенант Бъд Санчес, летяха през почти плътни облаци и двата самолета бяха на малко по-голямо разстояние един от друг. При тази намалена видимост и двамата си спомниха, че всеки „Томкет“ има екипаж от двама души и струва над тридесет милиона долара.

Те правеха това, което „Томкет“ прави най-добре. Като изстребител-прехващач за всякакви метеорологични условия F-14 има презокеански обхват, максимална скорост два пъти по-голяма от скоростта на звука и радарна компютърна система за огневи контрол, която може автоматично да поддържа на прицел и да атакува с универсални ракети въздух-въздух „феникс“ шест отделни цели. Всеки изстребител сега носеше две такива ракети заедно с чифт AIM-9M „Сайдуиндър“ с топлинно насочване. Тяхната цел беше ескадрата от самолети Як-36 „Форджър“, гадните изстребители с вертикално излитане и кацане, които действаха от самолетоносача „Киев“. След като беше изтормозил разузнавателния „Сентри“ вчера, сега Иван беше решил да се приближи до „Кенеди“, като без съмнение получаваше данни от разузнавателен спътник. Съветските самолети бяха изникнали изведнъж, а „Кенеди“ щеше да влезе в полезрението им след петдесет мили. Вашингтон реши, че Иван става малко досадно

неприятен от тази страна на океана. Адмирал Пейнтър беше получил разрешение да върне услугата по приятелски.

Джексън прецени, че двамата със Санчес ще се справят с това дори и противникът да ги превъзхожда по брой. Никой съветски самолет, най-малко пък „Форджър“, не може да се сравнява с един „Томкет“ — но не и когато аз летя на него, помисли си Джексън.

— Пика едно, целта е на твоите дванадесет часа и на твоята височина, разстояние в момента двадесет мили — докладва гласът на Зумер едно, „Хоукай“ на сто мили зад тях. Джексън не потвърди.

— Има ли нещо, Крис? — попита той своя офицер на радара, капитан II ранг Кристиансен.

— Случайно премигване, но нищо, което да може да се използва. — Те търсеха „Форджър“ само с пасивни системи, в случая в инфрачервения обхват.

Джексън обмисли дали да облъчи техните цели със своя радар за управление на огъня. Апаратурата за РЕП на „Форджър“ веднага би уловила това, предавайки на техните пилоти, че смъртната им присъда е написана, но все още не е подписана. — Ами „Киев“?

— Нищо, формированието „Киев“ е под пълен КОНЕМ.

— Прекрасно — каза Джексън. Той се досети, че предприятият от Стратегическото авиационно командване (САК) рейд към формированието „Киров“-„Николаев“ ги е научило да бъдат по-внимателни. Не всички знаеха, че бойните кораби често изобщо не използваха своите радарни системи, защитна мярка, наречена КОНЕМ — контрол на емисиите. Причината беше, че радарният лъч можеше да бъде усетен на разстояние няколко пъти по-голямо от това, от което той даваше обратен сигнал на своя предавател, и така даваше повече информация на врага, отколкото на своите оператори. — Мислиш ли, че тези приятели могат да се оправят и без помощ?

— Ако не могат, знаеш кой ще бъде обвинен. — изсмя се Кристиансен.

— Така е — съгласи се Джексън.

— Добре. Хванах някакъв инфрачервен сигнал. Може би облаците заглушават част от него. — Кристиансен се беше съсредоточил върху уредите си, без да забелязва гледката извън кабината.

— Пика едно, тук Зумер едно. Целта ти е на дванадесет часа, на твоето ниво, разстояние в момента десет мили. — Информацията дойде по кодираната радиолиния.

Не е лошо да успеем да уловим топлинната сигнатура на „Форджър“ през тия облаци, помисли си Джексън, особено с техните слаби двигатели.

— Уловихме радар, командире — докладва Кристиансен. — „Киев“ току-що пусна търсец радар с честота на вълните S. Със сигурност вече са ни открили.

— Прието. — Джексън пусна с палец микрофона си. — Пика две, облъчете целите — сега!

— Прието, командире — потвърди Санчес. Вече нямаше смисъл да се крият.

Двата изстребителя активираха своите мощни AN/AWG-9 радари. Оставаха две минути до улавянето на сигнала.

Сигналите на радара, приети от рецепторите от РЕП апаратурата за евентуална заплаха, разположени на стабилизаторите на опашките на „Форджър“, изпратиха в слушалките на пилота звуков сигнал, който трябваше да бъде изключен на ръка, и запалиха червена предупредителна лампичка на всяко контролно табло.

ГРУПА „КИНГФИШЪР“

— Кингфишър, тук е „Киев“ — каза офицерът, отговарящ за въздушните операции на самолетоносача. — Наблюдаваме два американски изстребителя, които ви приближават с висока скорост отзад.

— Прието. — Водачът на руската ескадрила погледна в огледалото си. Беше се надявал да избегне това, въпреки че не беше очаквал да го избегне. Заповедите му бяха да не предприема действия, докато противникът не открие огън. Те току-що бяха излезли от облаците. Това беше много лошо, в облаците щеше да се чувства в много по-голяма безопасност.

Пилотът на „Кингфишър три“ лейтенант Шавров се протегна и активира своите ракети „Атол“. „Не и този път, янки“ — помисли си той.

НА БОРДА НА „ТОМКЕТ“

— Изчакай една минута, Пика едно, трябва всеки момент да получиш визуална картина — включи се Зумер 1.

— Прието...Дръж! — Джексън и Санчес излязоха от облаците. „Форджър“ бяха на няколко мили пред тях и „Томкет“ със своята скорост от двеста и петдесет взела бързо намаляваха разстоянието между тях. Руските пилоти поддържат хубава стегната формация, помисли си Джексън, но това всеки го може.

— Пика две, когато дам знак, задействаме горивните камери. Три, две, едно — сега.

Двамата пилоти включиха двигателите в режим на форсаж, при което смукателните тръби на техните нови мотори F-110 бяха буквално удавени в гориво. Изстребителите внезапно подскочиха под удара на удвоената тяга и бързо пресякоха звуковата бариера.

ГРУПА „КИНГФИШЪР“

— Кингфишър, опасност, опасност! Американците увеличиха скоростта си — предупреди „Киев“.

„Кингфишър четири“ се обърна назад в седалката си. Видя на миля зад себе си двата „Томкет“ — две еднакви фигури, подобни на стрелички, които препускаха пред следи от черен дим.

Слънчевата светлина блестеше върху пилотската кабина на единия самолет и тя изглеждаше почти като отблясъците на...

— Те нападат!

— Какво? — водачът на ятото отново погледна в огледалото си.
— Не, не! Поддържайте строя.

„Томкет“ изсвистяха на петнадесет метра над тях и звукът, който последва, прозвуча като експлозия. Шавров се подчиняваше изцяло на изработените си в битките инстинкти. Той рязко дръпна назад ръчката и изпрати своите четири ракети по отдалечаващите се американски изстребители.

— Три, какво направи?! — изкрещя водачът на руското ято.

— Те ни нападнаха, не чухте ли? — протестира Шавров.

НА БОРДА НА „ТОМКЕТ“

— По дяволите! Ято Пики, по вас са изстреляни четири „Атол“ — каза от „Хоукай“ офицерът за направление на действията на изстребителите.

— Две, отклони се надясно! — заповяда Джексън. — Крис, активирай системите за противодействие. — Джексън направи рязък завой наляво, опитвайки се да избегне опасността. Санчес зави в другата посока.

На седалката зад Джексън офицерът на радарите активираше защитните системи на самолета. В момента, в който „Томкетът“ се изви във въздуха, множество осветителни ракети и балончета се появиха от задната част на самолета, всеки от тях инфрачервена или радарна примамка за преследващите ги ракети. И четирите ракети бяха насочени към изстребителя на Джексън.

— Пика две, зад теб е чисто. Пика две, зад теб е чисто. Пика едно, четири птички все още те следват — каза гласът от „Хоукай“.

— Прието. — Джексън се учуди колко спокойно приема положението. „Томкет“ се движеше с над осемстотин мили в час и продължаваше да увеличава скоростта си. Джексън се чудеше какъв беше обсегът на ракетите „Атол“. Предупредителната светлинка на радара, следящ положението отзад, светна.

— Две, тръгни след тях — заповяда Джексън.

— Прието, командире. — Санчес направи завой нагоре, после обърна самолета рязко надолу и погна отлитащите съветски изстребители.

Когато Джексън се обърна, две от ракетите загубиха прицела си и продължиха напред в пространството. Третата, подмамена, удари една осветителна ракета и избухна без опасност за изстребителя. Инфрачервената търсеца глава на четвъртата продължаваше да следи пламтящите смукателни тръби на Пика едно и се заби точно в тях. Ракетата удари Пика едно в основата на неговия десен вертикален стабилизатор.

От удара изстребителят излезе напълно извън контрол. По-голямата част от силата на експлозията бе изразходвана, когато ракетата проби бордовата повърхност и излетя в откритото пространство. Опашката беше изцяло отнесена, десният стабилизатор също. Левият стабилизатор беше силно надупчен от отломки, които пробиха и задната част на капака на пилотската кабината и удариха каската на Кристиансен. Веднага светнаха предупредителните светлини на десния мотор.

Джексън чу силния удар по интеркома си. Изключи десния двигател и включи вътрешния пожарогасител. След това намали мощността на левия двигател, който все още беше в режим на форсаж. „Томкет“ вече беше започнал да се върти. Крилата с променлива геометрия се извиха в конфигурация за ниска скорост. Това даде на Джексън контрол върху елерона и той бързо се опита да се върне на нормална височина. Намираше се на хиляда и двеста метра. Нямаше много време.

— Добре, бейби — увещаваще го той. Благодарение на кратък изблик на мощност той си възвърна аеродинамичния контрол и бившият пилот изпитател накара изстребителя си рязко да подскочи нагоре — прекалено силно. Той направи две пълни завъртания, преди Джексън да успее да го задържи в хоризонтален полет.

— Хванах те! Крис, как си?

Никакъв отговор. Нямаше начин да се огледа, а зад него все още имаше четири вражески изстребителя.

— Пика две, тук е командирът.

— Прието, командире. — Санчес беше взел на прицел четирите изстребителя. Те току-що бяха открили огън по командира му.

ЗУМЕР ЕДНО

На Зумер едно офицерът за управление на действията мислеше бързо. „Форджър“ поддържаха строя и по радиото се чуваха усилен руски разговори.

— Пика две, тук е Зумер едно, отклони се от курса, повтарям отклони се. Недей, повтарям, недей да откриваш огън. Потвърди! Пика две, Пика едно е на твои девет часа, шестстотин метра под теб. — Офицерът изпсува и погледна един от хората, с които работеше.

— Това беше прекалено бързо. Просто прекалено бързо, мамка му. Имаме записи на руснаците. Не ги разбирам, но май на „Киев“ направо са бесни.

— Не само те — каза офицерът, като се чудеше дали е постъпил правилно, като накара Пика две да се оттегли. Макар че, по дяволите, със сигурност му се искаше да не го прави.

НА БОРДА НА „ТОМКЕТ“

Санчес подскочи от изненада.

— Прието. Оттеглям се. — Дръпна палеца си от копчето. — По дяволите! — Дръпна лоста към себе си и направи рязък лупинг. — Къде си, командире?

Санчес закарва изстребителя си под този на Джексън и бавно го заобиколи, за да огледа видимите поражения.

— Вече няма пожар, командире. Десният рул и стабилизатор ги няма. Левият стабилизатор — по дяволите, мога да виждам през него, но изглежда, че ще издържи. Чакай малко, Крис е паднал назад, командире. Можеш ли да говориш с него?

— Не, вече опитам. Да се връщаме.

Нищо не би доставило по-голямо удоволствие на Санчес от това да взриви „Форджър“, така че да изчезнат напълно, а със своите четири ракети той можеше много лесно да го направи. Но като повечето пилоти той беше много дисциплиниран.

— Прието, командире.

— Пика едно, тук е Зумер едно. Докладвай за състоянието си. Край.

— Зумер едно, ще успеем, освен ако нещо друго не откаже. Кажим им да ни чакат лекари. Крис е пострадал. Не знам какво е положението му.

Отне им час да стигнат до „Кенеди“. Изстребителят на Джексън летеше лошо, не можеше да поддържа курс на нито една определена височина. Трябваше непрекъснато да променя надлъжния наклон. Санчес докладва за някакво движение в задната кабина. Може би само интеркомът е отказал, помисли си с надежда Джексън.

На Санчес бе наредено да кацне пръв, за да може платформата да бъде разчистена за капитан Джексън. При последния подход „Томкет“ вече беше трудно управляем. Джексън се бореше със своя изстребител, приземи го тежко на платформата и тръгна по писта номер едно. Десният колесник веднага поддаде и изстребителят за тридесет милиона долара се наведе настрани и се заби в издигнатата преграда.

Стотина души с пожарогасители в ръце се втурнаха към него от всички посоки.

Капакът на пилотската кабина се отвори нагоре от аварийната хидравлична система. След като си разкопча коланите, Джексън си проби път назад и се опита да достигне до Крис. Те бяха приятели от много години.

Крис беше жив. Около литър кръв беше изтекла в локва пред пилотския му костюм и когато първият санитар свали каската му, видя, че кръвта все още тече. Вторият санитар избута Джексън от пътя си и прикрепил хирургическа яка към врата на ранения летец. Кристиансен беше внимателно повдигнат, положен на носилка и носачите се затичаха към надстройките. Джексън се поколеба за момент, преди да ги последва.

ВОЕННОМОРСКИ МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР В НОРФОЛК

Капитан Рандъл Тейт от Медицинския корпус на ВМС вървеше надолу по коридора, за да се срещне с руснаците. Изглеждаше по-млад от възрастта си — 45 години, защото гъстата му черна коса не показваше и най-малкия признак на посивяване. Тейт беше мормон, завършил университета „Бригам Янг“ и Медицинския факултет в Станфорд. Беше отишъл във военноморския флот, защото искаше да види от света повече, отколкото човек може от кабинет в подножието на планините Уасач. Беше постигнал това и до днес беше избягвал всичко, което напомняше за дипломатическа дейност. Но като нов шеф на Медицинския център на ВМС в Бетесда знаеше, че това не може да продължи. Той беше долетял в Норфолк само преди няколко часа, за да се заеме със случая. Руснаците вече бяха дошли и на спокойствие се бяха запознали с него.

— Добро утро, господа. Аз съм доктор Тейт. — Той се здрависа с всички и лейтенантът, който ги беше довел, тръгна обратно към асансьора.

— Доктор Иванов — каза най-ниският. — Аз съм лекар към посолството.

— Капитан Смирнов. — Тейт знаеше, че той е заместник на военноморския аташе, разузнавач от кариерата. Докторът беше накратко осведомен по време на пътуването с хеликоптера от офицера на разузнаването от Пентагона, който в момента пиеше кафе в стола на болницата.

— Василий Печкин, докторе. Аз съм втори секретар към посолството. — Той беше висш офицер от КГБ, „легален“ шпионин с дипломатическо прикритие. — Можем ли да видим нашия човек?

— Разбира се. Последвайте ме, моля. — Тейт ги поведе обратно надолу по коридора. Беше на крак от двадесет часа. Това беше част от задълженията му като началник на отдел в Бетесда — той вършеше цялата черна работа. Едно от първите неща, които един лекар научава, е как да не спи.

Целият етаж беше за спешни случаи — по принцип целият Военноморски медицински център в Норфолк беше построен с оглед на приемане на пострадали от военни действия. Отделът за спешни случаи номер 3 представляваше помещение с площ петдесет и пет квадратни метра. Единствените прозорци бяха на стената към коридора и завесите бяха дръпнати. Имаше четири легла, от които само едно беше заето. Младият мъж в него почти не се виждаше. Единственото нещо, което не беше скрито от кислородната маска, покриваща лицето му, беше един непокорен златист кичур коса. Останалата част от тялото му беше изцяло покрита с превръзки. От две банки на стойката до главата му се стичаха течности, които се смесваха в една обща тръба, изчезваща под завивките. Една медицинска сестра, облечена като Тейт в хирургическа зелена униформа, стоеше в края на леглото. Зелените ѝ очи бяха заковани в данните от електрокардиографа над главата на пациента и само от време на време се навеждаше да отбележи нещо в неговия картон. В по-далечния край на леглото стоеше апарат, чийто функции не бяха ясни от пръв поглед. Пациентът беше в безсъзнание.

— Какво е състояние му? — попита Иванов.

— Критично — отговори Тейт. — Чудо е, че успяхме да го доведем дотук жив. Той е бил във водата поне дванадесет часа, вероятно двадесет. Дори като вземем предвид факта, че е носил гумен костюм, при температурата на въздуха и водата просто по никакъв начин той не можеше да е жив. Когато го докараха в болницата, температурата му беше 23,8°. — Тейт поклати глава. — Чел съм и за по-лоши случаи на хипотермия, но този засега е най-лошият, който някога съм виждал.

— Какъв е шансът му? — Иванов погледна в стаята.

Тейт повдигна рамене.

— Трудно е да се каже. Около петдесет на петдесет, може и по-лошо. Той все още е в тежък шок. Изключително здрав човек. Така не можете да видите, но той е в прекрасна физическа форма, като атлет. Особено здраво е сърцето му и вероятно това го е довело жив дотук. В момента хипотермията е в голяма степен под контрол. Проблемът е, че при нея се влошават едновременно много неща. Трябва да водим много отделни, но свързани битки с врагове в различните му системи, за да не им позволим да преодолеят защитата на организма му. Ако нещо го

убие, това ще е шокът. Третираме го рутинно с електролиза, но поне още няколко дни ще е на ръба...

Тейт вдигна глава. Един мъж крачеше по коридора. По-млад и по-висок от Тейт, в бял лабораторен халат върху зелената си униформа. Носеше метална подложка за документи.

— Господа, това е доктор лейтенант Джеймсън, лекуващият лекар. Той прие вашия човек. Какво има, Джейми?

— Пробите от храчките показаха пневмония. Лоши новини. Още повече че кръвната му картина не се подобрява, а броят на белите му кръвни телца намалява.

— Страхотно — Тейт се наведе към прозореца и изпсува на ум.

— Ето данните от анализа на кръвта — Джеймсън му подаде диаграмата.

— Може ли да видя това? — приближи се Иванов.

— Разбира се. — Тейт прелистваше диаграмата, така че всеки да може да я вижда. Иванов никога не беше работил с компютъризиран кръвен анализатор и му трябваша няколко секунди, за да се ориентира.

— Това не е добре.

— Въобще — съгласи се Тейт.

— Ще трябва да се заемем с тая пневмония сериозно — каза Джеймсън. — Момчето и без това е много зле. Ако наистина се развие пневмония... — Той поклати глава.

— Кефлин? — попита Тейт.

— Да. — Джеймсън извади една ампула от джоба си. — Колкото може да издържи. Предполагам, че вече е имал лека форма преди да попадне във водата, а чух, че в Русия са се появили някакви устойчиви на пеницилин форми. Там използват главно пеницилин, нали? — Джеймсън погледна Иванов.

— Да. Какъв е този кефлин?

— Силно нещо, синтетичен антибиотик, който действа добре срещу устойчивите форми.

— Веднага, Джейми — заповяда Тейт.

Джеймсън зави зад ъгъла и влезе в стаята. Инжектира антибиотика в една банка от 100 куб. см и я сложи на една стойка.

— Той е толкова млад — отбеляза Иванов. — И първоначално той се е занимавал с нашия човек, така ли?

— Името му е Албърт Джеймсън. Ние го наричаме Джейми. На двадесет и девет е, завършил е Харвард трети в класа си и оттогава е постоянно при нас. Специализирал е вътрешни болести и вирусология. Добър е като всички други, които идват тук. — Тейт изведнъж осъзна колко неловко се чувства, когато разговаря с руснаците. Обучението му и дългите му години служба във флота го бяха научили, че те са врагове. Но това нямаше значение. Преди много години той се беше заклел при работата си с пациент да не се влияе от никакви странични фактори. Щяха ли да му повярват, или си мислеха, че ще остави техния човек да умре само защото е руснак?

— Господа, искам да разберете едно нещо — ние полагаме за вашия човек най-добрите грижи, на които сме способни. Нищо не крием. Ако има начин да ви го върнем жив, ще го открием. Но не мога да дам никакви обещания.

Руснаците виждаха това. Докато чакаха инструкции от Москва, Печкин беше проверил досието на Тейт и беше видял, че въпреки религиозния си фанатизъм той е способен и уважаван лекар, един от най-добрите на правителствена служба.

— Говорил ли е нещо? — попита Печкин небрежно.

— Откакто аз съм тук, не. Но Джейми каза, че веднага след като са започнали да го затоплят, той бил в полусъзнание и бърборел нещо няколко минути. Записали сме го, разбира се, и един офицер, който знае руски, прослуша записа. Нещо за някакво момиче с кафяви очи, без особен смисъл. Вероятно любимата му — той е хубавец и сигурно си има момиче у дома. Въпреки това беше абсолютно неразбираемо. Пациент в неговото състояние няма никаква представа за това, което става.

— Можем ли да чуем записа? — попита Печкин.

— Разбира се. Ще се погрижа да ви бъде изпратен.

От стаята се появи Джеймсън.

— Готово. Един грам кефлин на всеки шест часа. Надявам се, че ще подейства.

— А какво е положението с ръцете и краката му? — попита Смирнов. Капитанът знаеше нещичко за измръзванията.

— Дори не сме се занимавали с тях — отвърна Джеймсън. — Увили сме пръстите с памук, за да избегнем отслабването им. Ако оцелее следващите няколко дни, ще има мехури и може би известна

загуба на тъкан, но това е най-малкият ни проблем. Вие знаете ли как се казва? — Печкин кимна отрицателно. — Той не носеше никаква значка, когато го докараха тук. На дрехите му нямаше името на подводницата. Нямаше портфейл, никакви документи за самоличност, нито дори някакви пари в джобовете. Наистина това няма особено значение за първоначалното му лечение, но бих се чувствал по-добре, ако успеете да намерите медицинския му картон. Добре би било да знаем дали има някакви алергии или някакви скрити заболявания. Не искаме да изпадне в алергичен шок от някое лекарство.

— В какво е бил облечен? — попита Смирнов.

— Гумен костюм — отговори Джеймсън. — Слава богу, че момчетата, които са го открили, не са го свалили. Когато го докараха тук, аз го разрязах. Под него имаше риза, панталони, носна кърпа. Вие не носите ли значки?

— Носим — отговори Смирнов. — Как го открихте?

— Според това, което чух, явно е било чист късмет. Патрулиращ хеликоптер от една фрегата го забелязал във водата. Нямали оборудване за спасителна операция на борда и затова отбелязали мястото с воден оцветител и се върнали на кораба си. Един боцман се наел доброволно да се опита да го спаси. Качили на хеликоптера една плаваща платформа и отлетели обратно, а фрегатата се насочила на юг към мястото. Боцманът изритал платформата, скочил след нея... и паднал на нея. Лош късмет. Счупил си и двата крака, но успял да изтегли вашия моряк на платформата. Ескадреният миноносец ги прибрал един час по-късно и веднага с хеликоптер двамата били докарани тук.

— Как е вашият човек?

— Ще се оправи. Левият крак не беше много зле, но десният пицял беше лошо натрошен — продължи Джеймсън. — Ще се оправи за няколко месеца, но няма за може да танцува известно време.

Руснаците си помислиха, че американците нарочно са махнали знака за идентификация от техния човек. А Джеймсън и Тейт подозираха, че мъжът сам е махнал значката си, вероятно с надеждата да дезертира. На врата му имаше червен белег, който показваше, че значката е свалена насилствено.

— Ако е позволено — каза Смирнов, — бих искал да видя вашия човек, за да му благодаря.

— Имате позволенията ми, капитане — кимна Тейт. — Би било много мило от ваша страна.

— Трябва да е много смел мъж.

— Моряк, който си върши работата. Вашите хора биха направили същото. — Тейт се замисли дали това наистина беше така. — Ние имаме своите различия, господа, но морето това не го интересува. Морето... то просто се опитва да ни убие, като не прави разлика под какъв флаг плаваме.

Печкин отново гледаше през прозореца в стаята, като се опитваше да си представи лицето на пациента.

— Можем ли да видим дрехите и личните му вещи? — попита той.

— Разбира се, но те няма да ви кажат много. Той е готвач. Това е всичко, което знаем — каза Джеймсън.

— Готвач? — Печкин се обърна.

— Офицерът, който прослуша записа, беше офицер от разузнаването, нали разбирате? Той видя номера на ризата му и каза, че според него той е готвач. — Трицифреният номер показваше, че пациентът е бил от вахтата на левия борд и бойната му задача е била да следи за повреди. Джеймсън се чудеше защо руснаците номерират всичките си хора. За да бъдат сигурни, че няма да дезертират? Забеляза, че главата на Печкин почти опираше в стъклото.

— Доктор Иванов, искате ли да се присъедините към екипа по случая? — попита Тейт.

— Това позволено ли е?

— Да.

— Кога ще бъде изписан? — поинтересува се Печкин. — Кога можем да говорим с него?

— Изписан? — сопна се Джеймсън. — Сър, единственият начин, по който той може да излезе оттук преди по-малко от един месец, е в ковчег. А кога ще дойде в съзнание, можем само да гадаем. Това тук е един много болен човек.

— Но ние трябва да говорим с него! — протестира агентът на КГБ.

Тейт не можеше да не го погледне.

— Господин Печкин, разбирам вашето желание да говорите с вашия човек, но в момента той е мой пациент. Ние няма да правим

нищо, повтарям нещо, което може да попречи на процеса на лечение и възстановяване. Получих заповед да долетя тук и да се заема с този случай. Казаха ми, че тези заповеди идват от Белия дом. Добре. Доктор Джеймсън и доктор Иванов ще ми асистират, но аз нося отговорност за този пациент и моята задача е да се уверя, че той ще излезе от тази болница жив и здрав. Всичко останало е второстепенно по значение. Ще ви бъде оказано всякакво съдействие. Но правилата тук ги определям аз. — Тейт направи пауза. Дипломацията не беше нещо, в което той беше вещ. — Вижте, ако искате да стоите тук на смени, добре, съгласен съм. Но трябва да спазвате правилата. А това означава, че се измивате, обличате стерилно облекло и спазвате инструкциите на дежурната сестра. Справедливо ли ви се струва?

Печкин кимна. Американските доктори се мислят за богове, каза си той наум.

Джеймсън, зает с данните от анализа на кръвта, не обърна внимание на проповедта.

— Господа, можете ли да ни кажете на каква подводница е служил?

— Не — отвърна веднага Печкин.

— Какво мислиш, Джейми?

— Намалването на белите кръвни телца и някои от другите белези са признак на радиационно облъчване. Общите симптоми на евентуално облъчване биха били замаскирани от хипотермията, която е на преден план. — Изведнъж Джеймсън се обърна към руснаците. — Господа, трябва да знаем това — той на ядрена подводница ли е бил?

— Да — отговори Смирнов, — той беше на ядрена подводница.

— Джейми, занеси дрехите му на радиолог. Накарай ги да проверят копчетата, всичко метално, за признаци на заразяване.

— Добре. — Джеймсън отиде да вземе нещата на пациента си.

— Може ли и ние да вземем участие в това? — попита Смирнов.

— Да, сър — отговори Тейт, като се чудеше що за хора бяха тези. Явно човекът беше от ядрена подводница, така ли? Защо не му бяха казали веднага? Не искаха ли той да се възстанови?

Печкин също размишляваше върху значението на това. Те не знаеха ли, че той е от ядрена подводница? Разбира се, той се опитваше да накара Смирнов да се изпусне, че мъжът е бил на подводница, която носи ракети. Те се опитваха да прикрият целта си с тази история за

заразяването. Нищо, което би навредило на пациента, но нещо, което би объркало техните класови врагове. Хитро. Той винаги беше смятал, че американците са хитри. А от него се очакваше да докладва в посолството до един час. Да докладва какво? Откъде можеше да знае кой е морякът?

ВОЕННОМОРСКА КОРАБОСТРОИТЕЛНИЦА НОРФОЛК

Подводницата от американските ВМС „Етън Алън“ беше почти накрая на жизнения си път. Произведена през 1962 година, тя беше служила на своите екипажи и на своята страна повече от двадесет години, носейки балистичните ракети с морско базиране „Поларис“ в безкрайни патрули през мрачни морета. Сега тя беше толкова стара, че можеше да гласува, а това беше много за една подводница. Нейните ракетни тръби бяха напълнени с баласт и запечатани преди месеци. Тя имаше само символичен поддържащ екипаж, докато бюрократите в Пентагона спореха за нейното бъдеще. Беше обсъждана сложна система за подмяна на ракетите, за да стане тя годна да носи SSGN, като новите руски „Оскар“. Решено беше, че това е прекалено скъпо. Технологиата на „Етън Алън“ беше едно поколение по-стара. Нейният реактор S5W беше прекалено остарял, за да бъде използван още дълго. Ядрената радиация беше бомбардирала металния съд и неговите вътрешни системи с милиони неутрони. Неотдавнашният преглед на специално демонтираните за изследване части беше показал, че с течение на времето металът се беше променил и беше станал опасно чуплив. Системата имаше още най-много три години полезен живот. А нов реактор би бил прекалено скъп. „Етън Алън“ беше обречена от старостта си.

Поддържащият екипаж беше съставен от членове на екипажа от последното ѝ плаване, главно хора на възраст, които очакваха пенсиониране, и младежи, които се нуждаеха от натрупване на опит в ремонтирането на подводници. „Етън Алън“ все още можеше да служи като школа. Особено като школа за ремонти, тъй като голяма част от съоръженията ѝ бяха износени.

Адмирал Галъри беше пристигнал на подводницата рано тази сутрин. Старшините бяха решили, че това е особено лошо предзнаменование. Той беше нейният първи командир преди много години, а адмиралите сякаш винаги посещават съдовете, които са командвали... точно преди да ги хвърлят на боклука. Той разпозна

някои от старшините и ги попита дали е останал някакъв живот в старото момиче. И те казаха „да“ на един истински мъж. Един кораб се превръща в повече от машина за своя екипаж. Всеки един от сто кораба, построени от едни и същи хора в една и съща корабостроителница по еднакви планове, си носи своите собствени характеристики — повечето от тях лоши наистина, но след като неговият екипаж свикне, за тях се говори със симпатия, особено при отдаване на спомени. Адмиралът беше обиколил целия корпус на „Етън Алън“, спирайки се да прокара ръце с подути от артритата стави по перископа, който беше използвал, за да се увери, че наистина съществува друг свят извън стоманения корпус, да планира редките „атаки“ срещу кораб, търсещ неговата подводница — или срещу минаващ танкер, само за упражнение. Хубави времена бяха, каза си той, по дяволите, много по-добри, отколкото по-сетнешното стоене на едно бюро с ято безлични помощници, тичащи наоколо. Това беше старата военноморска игра, нагоре или вън — точно когато се занимаваш е нещо, в което наистина си добър, нещо, което наистина ти харесва, то изчезва. В това имаше смисъл от организационна гледна точка. Човек трябва да направи място на младите, които се изкачват, но, господи, да бъдеш отново млад, да командваш една от новите, които сега той имаше възможност само да обиколи за няколко часа, като знак на внимание към съсухрения стар негодник в Норфолк.

Галъри знаеше, че тя ще се справи. Ще се справи отлично. Това не беше краят, който той би избрал за своя боен кораб, но като се замислиш, достойният край за един боен кораб беше нещо рядко. Корабът „Виктъри“ на Нелсън, „Конститушън“ в Бостънския залив, старият боен кораб, който държаха мумифициран заради името му — те имаха достоен край. Повечето военни кораби биваха потапяни като цели при учения или натрошавани за остриета на бръснарски ножчета. „Етън Алън“ щеше да умре със задача. Безумна задача, може би достатъчно безумна, че да успее, каза си Галъри, докато се връщаше към главната квартира на командващия подводните сили в Атлантика (CONSUMBLANT).

Два часа по-късно на дока, където „Етън Алън“ лежеше неподвижно, пристигна камион. Главният палубен старшина по това време си отбеляза наум, че камионът идва от военноморската база Оушиана. Помисли си, че това е странно. Още по-странно беше, че

офицерът, който излезе от камиона, не носеше нашивки нито на пилот, нито на офицер от флотата. Той поздрави първо кварталдека, после старшината, който отговаряше за палубата, докато останалите двама офицери на „Етън Алън“ наблюдаваха някакви поправки в машинните помещения. Офицерът от военноморската въздушна база нареди на група работници да натоварят на подводницата четири предмета с формата на куршум, които изчезнаха под палубата. Те бяха толкова големи, че едва минаваха през люковете за товарене на торпедата, и трябваше доста да ги повъртят, докато ги настанят добре. След това бяха натоварени пластмасови платформи, върху които да бъдат поставени и метални възжета, с които да бъдат здраво вързани. Приличат на бомби, помисли си главният електротехник, докато помладите вършеха черната работа. Но не беше възможно наистина да са бомби — бяха прекалено леки и явно бяха направени от обикновена ламарина. Един час по-късно пристигна камион с резервоар под налягане в каросерията си. Персоналът на подводницата я напусна и тя беше добре проветрена. След това трима мъже измиха с маркуч всеки от четирите предмета. Когато свършиха, те отново проветриха корпуса и оставиха детектори за газ близо до всеки предмет. Дотогава, отбеляза екипажът, техният док и съседният се охраняваха от въоръжени моряци, така че никой не можеше да дойде и да види какво става на „Етън Алън“.

Когато товаренето или зареждането, или каквото там беше, свърши, един старшина слезе долу да разгледа металните снаряди по-внимателно. Той записа в бележника си акронимния надпис RRV76A/J6713. Един мичман провери в каталог значението му и това, което откри — Rave Pat Blue 76 — не му хареса. Rave Pat Blue 76 беше бомба, а на борда на „Етън Алън“ имаше четири такива. Те изобщо не бяха толкова мощни, колкото зарядните глави на ракетите, които тя някога беше превозвала, но бяха много по-зловещи, съгласи се екипажът. По взаимно съгласие пушенето беше забранено, без някой да е издал специална заповед.

Галъри се върна скоро след това и поговори с всеки от офицерите индивидуално. Младежите бяха изпратени на брега с личните си принадлежности и с предупреждение, че не са видели, усетили, чули, нито забелязали по някакъв друг начин нещо необичайно на „Етън Алън“. Тя щеше да бъде потопена в морето. Това беше всичко. Някакво

политическо решение във Вашингтон — но ако кажете това на някого, замислете се за двадесетгодишна обиколка из Макмърдо Саунд, както каза някой.

От уважение към Винсент Галъри всички старшини останаха на борда на подводницата. Това отчасти беше възможност за едно последно пътешествие със старото момиче, възможност да се сбогуват с приятел. Но главната причина беше, че Галъри беше казал, че е важно, а старите моряци си спомняха, че думата му едно време тежеше.

Офицерите се появиха на зазоряване. Най-ниският чин между тях беше капитан II ранг. Двама капитани с четири нашивки заедно с трима главни старшини щяха да управляват реактора. Други двама офицери с четири нашивки щяха да се занимават с управлението, а двама капитани I ранг — с електрониката. Останалите щяха да се разпръснат и да поемат множеството специализирани задачи, необходими при дейността на голям боен кораб. Броят на цялото попълнение, по-малък дори от една четвърт от обикновения екипаж, може би щеше да предизвика реакция на неодобрение у старшините, които не вземаха предвид колко голям беше опитът на тези офицери.

Старшината беше потресен, когато научи, че плановете за потапяне ще бъдат изготвени от един офицер. Когато сподели това с главния електротехник, той не му обърна голямо внимание. В края на краищата, отбеляза той, най-интересно беше управлението на подводницата, а офицерите можеха да правят това само в Ню Лондон. След това единственото, което трябваше да направят, беше да се разхождат и да се надуват. Така беше, съгласи се старшината кормчия, но щяха ли да се справят? Ако не, реши електротехникът, те щяха да вземат нещата в свои ръце, нали за това бяха старшините — да предпазват офицерите от грешки. След това те добродушно поспориха кой щеше да бъде старшина на лодката. Двамата мъже имаха почти еднакъв опит и продължителност на службата.

Подводницата от ВМС на САЩ „Етън Алън“ излезе за последен път в открито море в двадесет и три часа и четиридесет и пет минути. Никакъв влекач не ѝ помогна да се отдели от дока. Шкиперът ловко я отдалечи от него с внимателно управление на двигателите, на което старшината кормчия можеше само да се възхити. Той беше служил с шкипера и преди на „Скипджек“ и „Уил Роджърс“. „Никакви влекачи,

нищо...“ — беше казал по-късно на своя съсед по койка. „Старецът си знае работата.“ След час бяха минали Вирджиния Кейпс и бяха готови за потапяне. След десет минути вече бяха изчезнали. Под водата, при курс едно-едно-нула, малкият екипаж от офицери и старшини започна да върши привичните дейности по управлението на тяхната стара ядрена подводница, макар и с недостиг на хора. „Етън Алън“ отговаряше послушно на заповедите им и се движеше с дванадесет възела без старата ѝ машинария да вдига почти никакъв шум.

ЕДИНАДЕСЕТИ ДЕН
13 ДЕКЕМВРИ, ПОНЕДЕЛНИК

НА БОРДА НА „ГЪНДЪРБОЛТ“ А-10

Това беше много по-забавно, отколкото да караш някой DC-9. Майор Анди Ричардсън беше прекарал повече от десет хиляди часа в тях и само около шестстотин в своя щурмови изстребител „Гъндърболт“ II А-10, но той определено предпочиташе по-малкия от двата двумоторни самолета. Ричардсън принадлежеше към 175-а тактическа група изстребителни от ВВС на Националната гвардия в Мериленд. По принцип неговата ескадрила излиташе от малко летище източно от Балтимор. Но когато преди два дни неговото поделение беше попълнено, 175-а и още шест групи от Националната гвардия и резервни части бяха претърпели вече оживената база за стратегическо авиационно командване при военновъздушната база Лоринг в Мейн. Бяха излетели в полунощ и бяха заредили само преди половин час във въздуха на хиляда мили над Северноатлантическия океан. Сега Ричардсън и неговата група от четири самолета се плъзгаха с четиристотин възела на тридесет метра над черните води.

На сто мили зад четирите изстребителя следваха деветдесет самолета, които летяха на девет хиляди метра, и това определено щеше да заприлича на руснаците на основното направление на удар — масирана атака на въоръжени тактически изстребителни. Точно това си и беше, но в същото време и не беше. Истинската мисия щеше да изпълни нисколетящият екип от четири самолета.

Ричардсън обичаше самолета А-10. Хората, които летяха на него, го наричаха галено Африканския глиган или само Глигана. Почти всички тактически самолети имаха обтекаеми силуети, които им бяха дадени заради нуждата от скорост и маневреност при битка. Но не и на Глигана, който беше може би най-грозният самолет, създаван някога за американските ВВС. Двата турбовентилаторни мотора висяха сякаш поставени допълнително на двурулната опашка, която също бе отживелица от тридесетте години. Нейните подобни на дебели плочи крила нямаха и следа от положителна стреловидност и бяха извити в средата заради тремавия колесник. Долната страна на крилата беше осеяна с множество скоби за снаряди, а фюзелажът беше изграден

около главното оръдие на самолета — GAU-8, тридесетмилиметрово ротационно оръдие, изработено специално за унищожаване на руски танкове.

За тази мисия самолетът на Ричардсън носеше пълен товар снаряди от обеднен уран за оръдията „Авенджър“, две касетъчни бомби „Рокай“ и допълнително противотанково въоръжение. Точно под фюзелажа беше контейнерът с апаратурата за полет на ниска височина и нощен инфрачервен прицел (ПНСНИП); всички останали точки за окачване на оръжие, с изключение на една, бяха заети от резервоари с гориво.

175-а беше първата ескадрила от Националната гвардия, която беше получила ПНСНИП. Това беше комплект от електронни и оптични системи, които даваха възможност на Глигана да вижда през нощта, докато търси цели от минимална височина. Правеха нощта ден и така мисията ставаше по-малко рискована. Освен това всеки ПНСНИП беше с малки размери и, за разлика от артилерийските снаряди и „Рокай“ тази вечер щеше да бъде използван.

Ричардсън нямаше нищо против, всъщност изпитваше удоволствие от хазартния момент в мисията. Двама от неговите другари бяха като него пилоти от въздушните линии, а третият от селскостопанската авиация — всички хора с опит в ниските полети. И тяхната мисия беше добра.

Брифингът, воден от морски офицер, беше продължил повече от час. Смятаха да направят посещение на съветската флота. Ричардсън беше чел във вестниците, че руснаците са се раздвижили за нещо, а когато чу на брифинга, че са изпратили флотата си толкова близо до американските брегове, беше поразен от тяхната смелост. Вбесила го беше новината, че предния ден един от техните малки скапани дневни изстребители е улучил един „Томкет“ и почти е убил един човек от екипажа му. Чудеше се защо на флотата е била дадена заповед да не се отговаря на огъня. По-голямата част от въздушната група на „Саратога“ се виждаше на бетонните площадки на Лоринг — наредени един до друг В-52, А-6Е „Интрудър“ и F-18 „Хорнет“ с техните артилерийски боеприпаси до тях. Ричардсън си помисли, че тяхната мисия е само първото действие, деликатната част. Докато руснаците следят полета на самолетите от основната ударна група на границата на обсега на техните зенитни ракети, неговата група от четири

самолета ще се промъкне през радарния контрол до флагманския кораб на руската флота, ядрения крайцер „Киров“. За да връчи едно послание.

Странно беше, че с тази мисия бяха натоварени гвардейци. Почти хиляда самолета бяха мобилизирани по Източния бряг, около половината от тях бяха от военновъздушния резерв, и Ричардсън предполагаше, че това е част от посланието. Една много трудна тактическа операция се провеждаше от хора от втора линия, докато редовните ескадрили стояха готови на пистите на Лоринг, Макгиър, Доувър, Пийз и няколко други бази от Вирджиния до Мейн, заредени с гориво, с получени нареждания, готови. Почти хиляда самолета! Ричардсън се усмихна. Нямаше да има достатъчно цели за всички.

— „Лайнбекър“^[1], тук е „Сентри-Делта“. Целта на нула-четири-осем, разстояние петдесет мили. Курс едно-осем-пет, скорост — двадесет.

Ричардсън не потвърди съобщението по кодирания радиоканал. Полетът беше под КОНЕМ. Всеки електронен шум можеше да привлече вниманието на руснаците. Дори и радарът му за търсене на цели беше изключен и работеха само пасивните инфрачервени сензори и чувствителните телевизионни камери. Ричардсън погледна бързо наляво и надясно. От втора линия, по дяволите, каза си той. Всеки човек в ескадрилата имаше поне четири хиляди часа, повече, отколкото някои редовни пилоти въобще щяха да навъртят някога, повече от летателните часове на повечето от астронавтите. И тези птички бяха управлявани от хора, които се занимаваха със самолети, защото им харесваше. Главното беше, че неговата ескадрила беше в по-добра бойна готовност, отколкото всяка друга редовна ескадрила, и беше претърпяла по-малко злополуки от сополивците, които управляваха африканските глигани в Англия и Корея. Ще трябва да покажат на руснаците това.

Усмихна се на себе си. Това със сигурност беше по-добро, отколкото да лети със своя DC-9 от Вашингтон до Провидънс и Хартфорд и обратно за американската гражданска авиация! Ричардсън, който навремето беше пилот на изтребител, беше напуснал службата си преди осем години, защото копнееше за по-високите заплати и бляскавия живот на пилотите от гражданската авиация. Беше пропуснал Виетнам, а в гражданската авиация голяма част от неговите

способности не бяха необходими, в нея липсваше треската от плъзгането по върховете на дърветата.

Доколкото знаеше, досега Глигана не беше използван за морски атаки — другата част от посланието. Не беше учудващо, че той щеше да бъде добър в тази роля. Неговите противотанкови мунициии щяха да бъдат ефикасни срещу кораби. Оръдията и касетъчните му бомби „Рокай“ бяха създадени да разкъсват бронирани танкове и Ричардсън нямаше съмнения какво щяха да направят на военните кораби с техните тънки корпуси. Прекалено лошо беше, че цялата история не е несериозно. Време беше все пак някой да даде на Иван един урок.

Сензорната лампичка на радара на неговия приемник за заплаха мигна. Това беше радар в обхват S, най-вероятно предназначен за търсене на надводни цели и все още недостатъчно мощен, за да се отрази и върне. Руснаците нямаша въздушнопреносими радари, а техните корабни системи имаха ограничен обхват поради кръглата форма на Земята. Лъчът беше точно над главата му и той улавяше неясния му край. Щеше да бъде по-лесно да се прикрият, ако летяха вместо на тридесет на петнадесет метра, но заповедите им забраняваха.

— „Лайнбекър“, тук „Сентри-Делта“. Разпръснете се и се насочвайте към целта — дойде заповед от АУАКС.

Самолетите А-10 нарушиха плътния си строй с дистанция от по няколко метра и се разпръснаха в строй за атака, при който между самолетите имаше по няколко мили. Заповедите бяха да се разпръснат на разстояние от тридесет мили. За около четири минути. Ричардсън погледна своя електронен часовник. Мисия „Лайнбекър“ се движеше точно навреме. Зад тях „Фантом“ и „Корсар“ от основната ударна група щяха да завият към руснаците само за да привлекат вниманието им. Скоро трябваше да ги види...

Виждаше малки точки на хоризонта — външната стена от ескадрени миноносци „Удалой“ и „Современний“. Офицерът, водещ брифинга, им беше показал силуети и снимки на военните кораби.

Приемникът за заплаха изписука. Лъч от радар за насочване на ракети с обхват X току-що се беше плъзнал по самолета, беше го загубил и сега отново се опитваше да установи контакт. Ричардсън включи своите ЕП (електронно противодействие) системи за

заглушаване. Ескадрените миноносци сега бяха само на пет мили. Четиридесет секунди. Останете си слепи, другари, помисли си той.

Започна да прави резки маневри със самолета, като лъкатушеше нагоре, надолу, наляво, надясно, без да следва определен модел. Беше само игра, но нямаше смисъл да улеснява Иван. Ако всичко това беше истинско, неговите Глигани щяха да се стрелкат зад ято от антирадарни ракети и щяха да са придружени от самолетите „Уайлд Уизъл“, които щяха да се опитват да унищожат съветските системи за ракетен контрол. Сега нещата се развиваха много бързо. Един ескадрен миноносец се надигна на екрана точно на пътя на самолета и Ричардсън бутна руля, за да може да се размине безопасно с него на около четвърт миля. Две мили до „Киров“ — осемнадесет секунди.

Радарите на Ричардсън показваха увеличен образ. Екранът се изпълваше от пирамидалната мачта радар на „Киров“. Виждаше мигащите сигнални светлини навсякъде около бойния кръстосвач. Ричардсън зави още надясно. Трябваше да преминат точно на сто метра от кораба, нито повече, нито по-малко. Неговият Глиган щеше да профучи над носа, а другите — над кърмата и по дължината от двете страни на кораба. Не искаше да минава прекалено близо. За всеки случай майорът провери дали системите за контрол на огъня поддържат прицела. Нямаше смисъл да пропуска целта си. По това време при истинска атака той щеше да натисне спусъка и поток метални късове щеше да пронизва леката броня на ракетните складове на носа на „Киров“ и ракетите повърхност-въздух и крилатите ракети щяха да избухнат в огромно огнено кълбо, пробивайки надстройките сякаш бяха от хартия.

На петстотин метра пилотът зареди осветителните ракети, които бяха прикрепени към ПНСНИП.

Сега! Той натисна ключа и от самолета излетяха шест мощни магнезиеви осветителни ракети с парашут. След секунди го последваха и останалите три изтребителя от полета „Лайнбекър“. Изведнъж „Киров“ се оказа в огромна рамка от синьо-бяла магнезиева светлина. Ричардсън дръпна лоста назад и влезе в изкачващ се завой зад крайцера. Ярката светлина го заслепи, но той успя да види грациозните линии на цепещия развълнуваното море съветски боен кораб с хората, тичащи като мравки по палубата му.

Ако това беше насериозно, всички вече щяхте да сте мъртви. Схващате ли посланието?

Ричардсън включи радиото си.

— Командир на „Лайнбекър“ вика „Сентри-Делта“ — каза той в ефира. — Робин Худ, повтарям, Робин Худ. Полет „Лайнбекър“, говори командирът, следвайте ме. Прибираме се вкъщи.

— Полет „Лайнбекър“, тук „Сентри-Делта“. Изключително! — отговори контролиращият полета. — Имайте предвид, че два „Форджър“ от „Киев“ са във въздуха, на тридесет мили източно, и се насочват към вас. Ще трябва доста зор да си дадат, за да ви настигнат. Ще ви информираме. Край.

Ричардсън направи няколко бързи сметки. Те вероятно няма да успеят да ги настигнат, а дори и да го направят, дванадесет „Фантома“ от 107-а изстребителна група бяха готови да ги посрещнат.

— По дяволите, командире! — „Лайнбекър“ четири, човекът от селскостопанската, внимателно зае мястото си в строя. — Видяхте ли тези пуйки, които са се насочили към нас? Мамка му, раздрусрахме клетката им!

— Внимавайте за „Форджър“ — предупреди ги Ричардсън, хилейки се до уши в своята кислородна маска. Пилоти от втора линия, айде де!

— Нека дойдат — отговори „Лайнбекър“ четири. — Ако някой от тези копеленца се приближи до мен и моите тридесет ракети, това ще е последната грешка в живота му! — Четири беше малко прекалено агресивен за вкуса на Ричардсън, но пък знаеше как да се справя със своя Глиган.

— Полет „Лайнбекър“, тук „Сентри-Делта“. „Форджърите“ се върнаха. Около вас е чисто. Край.

— Прието. Край. Добре. „Лайнбекър“, успокояваме се и се насочваме към дома. Мисля, че изработихме заплатите си за месеца. — Ричардсън погледна, за да се увери, че е на отворена честота. — Дами и господа, говори капитан Бари Приятелски — каза той, използвайки шегата от въздушните линии на Щатите, която беше станала традиционна в 175-а. — Надявам се, че полетът ви е бил приятен и ви благодаря, че летяхте с компанията Африкански глиган.

„КИРОВ“

На „Киров“ адмирал Стралбо изтича от командния информационен център на флагманския мостик, но прекалено късно. Бяха уловили нисколетящите самолети само минута преди да ги видят с очите си. Рамката от осветителни ракети вече беше зад крайцера, като някои още горяха във водата. Той виждаше как моряците на мостика тичат напред-назад.

— Шестдесет до седемдесет секунди, преди да ни атакуват, другарю адмирал, — докладва капитанът на флагманския кораб, — ние следяхме ударната група самолети, която летеше в кръг около нас и тези четири — така мислим, че са четири — се промъкнаха под радарите ни. Но въпреки тяхното заглушаване имахме ракетен прицел върху два от тях.

Стралбо се намръщи. Тяхното представяне съвсем не беше на висота. Ако ударът беше истински, „Киров“ в най-добрия случай щеше да има тежки повреди. Американците с удоволствие ще жертват двойка изстребителни за атомен крайцер. Ако всички американски самолети атакуваха така...

— Нахалството на американците е невероятно! — замполитът на кораба изпсува.

— Глупаво беше да ги провокираме — отбеляза кисело Стралбо. — Знаех, че нещо такова ще се случи, но го очаквах от „Кенеди“.

— Това беше грешка, пилотска грешка — отвърна политическият офицер.

— Наистина, Василий. А това не беше грешка! Те току-що ни изпратиха послание, напомняйки ни, че сме на хиляда и петстотин километра от техния бряг без ефективна въздушна защита и че те имат повече от петстотин изстребителни, готови да се спуснат над нас от запад. А междувременно „Кенеди“ като вълк ни дебне от изток. Положението ни не е никак привлекателно.

— Американците няма да бъдат толкова нагли.

— Сигурен ли си в това, другарю политически офицер? Сигурен ли си? Какво ще стане, ако някой от техните пилоти извърши

„пилотска грешка“? И потопи някой от нашите ескадрени миноносци? А ако американският президент се свърже директно с Москва, за да се извини, преди още ние да сме успели да докладваме? Те се кълнат, че е било случайност, и обещават да накажат тъпия пилот — тогава какво? Мислиш, че действията на империалистите са толкова лесно предсказуеми в такава близост до собственото им крайбрежие? Аз не мисля така. Според мен те търсят най-малкото оправдание, за да налетят върху нас. Ела в моята кабина. Трябва да обсъдим това.

Двамата мъже тръгнаха към задната част на кораба. Кабината на Стралбо беше спартанска. Единствената украса на стените беше щампа на Ленин, говорещ пред червеноармейци.

— Каква е нашата цел, Василий? — попита Стралбо.

— Да подкрепяме нашите подводници, да им помагаме в търсенето...

— Точно така. Нашата цел е да подкрепяме, а не да провеждаме нападателни операции. Американците не ни искат тук. И аз обективно ги разбирам. С всичките си ракети ние представляваме заплаха за тях.

— Но нашите заповеди са да не ги заплашваме — протестира замполитът. — Защо ни е да нападаме тяхната родина?

— И разбира се, империалистите знаят, че ние сме просто желаещи мир социалисти! Хайде, Василий, те са нашите врагове! Разбира се, че не ни вярват. Разбира се, че искат да ни нападнат и при най-малкия повод. Те вече се намесиха в нашето търсене, преструвайки се, че ни помагат. Те не ни искат тук — и оставяйки се да бъдем провокирани от агресивните им действия, сами падаме в капана им. — Адмиралът погледна надолу към бюрото си. — Е, добре, ние ще променим това. Ще заповядам флотата да спре всяко действие, което по някакъв начин може да се тълкува като агресивно. Ще спрем всички въздушни операции извън нормалното патрулиране. Няма да дразним намиращите се в близост техни флотски единици. Ще използваме само нормални навигационни радари.

— И?

— И ще преглътнем гордостта си, ще бъдем кротки като агънца. Каквато и провокация да направят, ние няма да реагираме на нея.

— Някои ще нарекат това страхливост, другарю адмирал — предупреди го замполитът.

Стралбо беше очаквал това.

— Василий, нима не виждаш? С лъжливото си нападение те вече ни изиграха. Те ни карат да използваме най-новите си и най-секретни отбранителни системи, за да могат да съберат сведения за нашите радари и системи за огневи контрол. Те наблюдават действията на нашите изстребители и хеликоптери, маневреността на нашите кораби и преди всичко нашите действия в такива ситуации. Ще сложим край на това. Нашата основна цел е изключително важна. Ако те продължат да ни провокират, ние ще действаме сякаш нашата мисия е наистина мирна — каквато наистина е, поне що се отнася до тях — и така ще докажем нашата невинност. А агресорите ще станат те. Ако продължат да ни провокират, ние ще наблюдаваме тяхната тактика и няма да им дадем нищо в замяна. Или би предпочел да ни попречат да изпълним мисията си?

Замполитът измънка съгласието си. Наистина, ако те се проваляха в тяхната мисия, обвинението в страхливост щеше да е от съвсем малко значение. А ако откриеха подводницата ренегат, щяха да са герои, независимо от всичко друго, което се е случило.

„ДАЛАС“

От колко време е на дежурство, чудеше се Джоунс. Съвсем лесно можеше да провери, като натиснеше копчето на електронния си часовник, но човекът на сонара не искаше да го прави. Щеше да е прекалено потискащо. Аз и голямата ми уста — „обзалагам се, командире“, — по дяволите! — изпсува той на себе си. Беше открил подводницата на разстояние може би от около двадесет мили, едва я беше усетил, а шибаният Атлантически океан беше три хиляди мили широк. Щеше да му е нужно нещо повече от късмет.

Е, поне намаза един холивудски душ от цялата работа. Обикновено душът на беден на чиста вода плавателен съд означаваше няколко секунди намокряне, около минута сапунисване и още няколко секунди за отмиване на пяната. Ставаш чист, но не си доволен. И това е подобрене в сравнение с едно време, казваха старите пушки. Но едно време, често отговаряше Джоунс, моряците е трябвало да натискат греблата или да карат на дизел или акумулатор, а това беше горе-долу същото. Холивудският душ е нещо, за което морякът започва да си мисли след няколко дни в морето. Оставяш водата да тече, дълъг, щедър поток от блажено топла вода. Капитан I ранг Манкузо беше превърнал това сетивно удоволствие в награда за работа, свършена над средното ниво. Това даваше на хората някаква реална цел на работата им. На една подводница не можеха да се похарчат допълнителни пари, а и нямаше нито бира, нито жени.

Стари филми — правеха усилия в тази насока. Видеотека на подводницата не беше лоша, ако имаш време да се ровиш в бъркотията. Освен това „Далас“ имаше и два компютъра „Епъл“ и няколко десетки програми с игри за развлечение. Джоунс беше шампион на борда по „Чоплифтър“ и „Зорк“. Разбира се, през по-голяма част от времето компютрите се използват с тренировъчна цел — за практически изпити и програмирани учебни тестове.

„Далас“ претърсваше район на изток от Гранд Банкс. Всяка подводница, преминаваща по маршрут едно, беше най-вероятно да мине отгук. Те се движеха с пет възела, влачейки след себе си

хидроакустичната станция VQR-15 с буксирна антена. Бяха уловили всякакви сигнали. Първо половината подводници на руската флота бяха профучали с висока скорост, много от тях следвани от американски. Една „Алфа“ се беше стрелнала покрай тях на разстояние по-малко от деветстотин метра със скорост над четиридесет възела. Ще бъде толкова лесно, си беше мислил Джоунс преди време. „Алфата“ беше вдигнала толкова много шум, че човек можеше да я чуе с чаша, долепена до стената на подводницата, и той трябваше да намали до минимум своите увеличители, за да не позволи на шума да увреди слуха му. Жалко, че не можеха да стрелят по нея. Толкова просто щеше да бъде да се настроят уредите, толкова лесно да се открие огън, че дори едно дете със старомодна линия щеше да го направи. Тази „Алфа“ им беше просто поднесена на тепсия. След това минаха „Виктор“, после „Чарли“, „Новембър“ бяха последни. Джоунс беше слушал звуците и от преминаващите на повърхността кораби, пътуващи на запад, повечето от тях със скорост около двадесет възела, вдигащи всякакви шумове, докато цепеха вълните. Но те бяха много далеч и не го вълнуваха.

Бяха се опитвали да намерят целта повече от два дни и Джоунс беше спал само по някой и друг час от време на време. Е, за това ми плащат, размишляваше той мрачно. Това не беше прецедент, беше го правил и преди, но щеше да е щастлив, когато цялата работа свършеше.

Буксирната антена с голяма апертура се намираще накрая на дълъг триста метра кабел. Джоунс обичаше да нарича използването ѝ „ловене на китове“. Освен че беше техният най-чувствителен хидроакустичен уред, той защитаваше „Далас“ от вражески преследвачи. Обикновено хидроакустичните устройства на една подводница работят във всяка посока освен назад — област, наречена „конуса на тишината“ или „ахилесовата пета“. С VQR-15 положението се промени. Джоунс беше чувал всякакви различни шумове по нея, непрекъснато улавяше подводници и кораби, които си движеха на повърхността, понякога и нисколетящи самолети. Веднъж по време на упражнението около Флорида не беше могъл да разпознае шума от гмуркащи се пеликани, докато капитанът не беше издигнал перископ, за да огледа положението. След това близо до Бермудските острови се натъкнаха на чифтосващи се китове и шумът беше много впечатляващ.

Джоунс си имаше лично копие от записа за употреба на брега — някои жени бяха проявили извратен интерес към него. Той се усмихна на себе си.

От повърхността идваха значително количество шумове. Сигналните процесори филтрираха по-голяма част от тях и за да се увери, че не изхвърлят прекалено много шумове, на всеки няколко минути Джоунс изключваше процесорите от канала си и слушаше оригиналния поток. Машините бяха тъпи и Джоунс се чудеше дали беше възможно сигналните процесори (SAPS) да оставят част от онзи странен сигнал да се изгуби из чиповете на компютъра. Това им беше лошото на компютрите, или по-точно на програмирането — накараш машината да направи нещо, а тя го прави погрешно. Джоунс често се забавляваше, като правеше програми. Той познаваше от университета някои хора, които изработваха програми с игри за персонални компютри, един от тях правеше добри пари от онлайн системите „Сиера“...

Пак се замечта, Джоунси, скара се той на себе си. Не беше лесно да слушаш безрезултатно с часове. Щеше да е добра идея да се позволи на хората на сонарите да могат да четат по време на работа. Но той имаше достатъчно здрав разум да не направи такова предложение. Господин Томпсън може и да склони, но командирът и всички висши офицери преди бяха служили на ядрена подводница и имаха желязно правило: да се следи всеки уред с максимална концентрация през цялото време. Джоунс не мислеше, че това е много умно. При хората на сонарите беше различно. Те много лесно се изтощаваха. За да се бори с това, Джоунс използваше музиката и игрите. Отморяваше се с различни забавления, особено с „Чоплифтър“. Човек трябваше да има нещо, с което да си отвлича вниманието поне веднъж дневно, мислеше си той. А в някои случаи и по време на дежурство. Дори и шофьорите на камиони, определено не най-интелигентната социална прослойка, използваха радио и касетофони, за да не се унасят. Но моряците на ядрена подводница, струваща милиони...

Джоунс се наведе напред, притискайки слушалките до ушите си. Откъсна надраскания горен лист от бележника си и отбеляза времето на следващия чист. След това настрои усилвателя, чиято стрелка вече беше почти до края на скалата, и отново изключи процесорите. Главата

му едва не се пръсна от какофонията на повърхността. Джоунс търпя това една минута, като ръчно се опитваше да отстрани шумовете с най-висока честота. Аха, каза си той. Може би SAPS ме обърква малко — прекалено рано е да се каже със сигурност.

Когато Джоунс за пръв път се запозна с тези уреди в школата за оператори на сонари, изпита изгарящо желание да ги покаже на брат си, който имаше магистърска степен по електроника и работеше като консултант в звукозаписната индустрия. Имаше единадесет патента на свое име. Апаратурата на „Далас“ щеше да му събере очите. Военните системи за дигитализиране на звука бяха години напред пред каквато и да е комерсиална техника. Жалко, че заедно с машинариите на ядрения реактор и всичко това беше секретно...

— Господин Томпсън — каза тихо Джоунс, без да се оглежда — бихте ли помолили капитана, ако можем, да извием малко по на изток и да намалим с някой и друг възел.

— Капитане! — Томпсън излезе в коридора, за да предаде молбата. След петнадесет секунди бяха заповядани нов курс и скорост. Десет секунди след това Манкузо беше при сонара.

Командирът се беше потил много над това. Преди два дни беше ясно, че обектът, с който бяха установили контакт по-рано, беше действал противно на очакванията и не се беше движил по маршрута или изобщо не беше намалил скоростта. Капитан I ранг Манкузо беше объркал нещо — възможно ли беше да не е познал и маршрута на техния посетител? И какво означаваше това, че техният приятел не се беше движил по маршрута? Джоунс отдавна беше разбрал — това означаваше, че обектът е ядрена подводница. А командирите на ядрени подводници никога не вдигаха висока скорост.

Джоунс стоеше, както обикновено, прегърбен над масата си и с лявата си ръка помоли за тишина, докато буксирната антена на края на кабела застана точно в азимутен ъгъл изток-запад. Цигарата му догоря незабелязано в пепелника. Един магнетофон работеше непрекъснато в стаята със сонара и лентите се сменяха на всеки час и се пазеха за по-късен анализ на брега. До него стоеше друг магнетофон, записите от който се използваша на борда на „Далас“ за повторно изследване на установени контакти. Джоунс се протегна и го включи, след което се обърна и видя, че капитанът го гледа. По лицето на Джоунс се плъзна лека уморена усмивка.

— Да — прошепна той. Манкузо посочи високоговорителя. Джоунс поклати глава.

— Прекалено слабо е, капитане. Едва го хващам в момента. Горедолу на север, мисля, но ми трябва време. — Манкузо погледна игличката на интензивността, върху която Джоунс почукваше. Тя беше почти на нула. На всеки петдесет секунди подскачаше слабо. Джоунс пишеше бясно. — Тъпите филтри SAPS изтриват част от звука!!! Имаме нужда от по-добри филтри и по-добър ръчен контрол за филтрите! — написа той.

Манкузо си каза, че това е леко абсурдно. Той гледаше Джоунс, както беше гледал жена си, когато тя раждаше Доменик, и броеше трептенията на иглата, както беше броил контракциите ѝ. Но никаква тръпка не можеше да се сравни с това. Беше се опитал да го обясни на баща си с тръпката, която получаваш, когато в първия ден на ловния сезон чуеш шумолене на листа и знаеш, че това не е човек. Но това сега беше по-вълнуващо. Той преследваше хора, подобни на него самия, на съд, подобен на неговия.

— Става по-силен, капитане. — Джоунс се наведе и запали цигара. — Насочил се е към нас. Мисля, че е на три-пет-нула, може би по-вероятно на три-пет-три. Все още е много слабо, но това е нашето момче. Хванахме го. — Джоунс реши да рискува и да бъде малко нагъл. Заслужил беше малко толерантност. — Ще чакаме или ще преследваме, сър?

— Ще чакаме. Няма смисъл да рискуваме да го загубим. Ще го оставим да дойде спокойно, докато ние правим известната си имитация на дупка във водата, после се залепяме след него, точно на опашката му. Искам още един запис на тези сигнали и искам ВС-10 отново да ги сканира със SAPS. Използвайте инструкциите за съкращаване на алгоритмите за обработка на данните. Искам контактът да бъде анализиран, а не интерпретиран. Пускайте го на всеки две минути. Искам почерка му записан, дигитализиран, смачкан, изтеглен, изстискан. Искам да знам всичко за него, шумовете от движението му, почерка на двигателите му, тяхното функциониране. Искам да знам точно кой е той.

— Той е руснак, сър — отбеляза Джоунс.

— Но кой руснак? — усмихна се Манкузо.

— Ясно, капитане. — каза Джоунс. Щеше да бъде дежурен още няколко часа, но краят вече се виждаше. Почти. Манкузо седна и открадвайки една от цигарите на Джоунс, взе едни свободни слушалки. Беше се опитвал да се пребори с този навик от един месец. Щеше да има по-добри шансове на брега.

НА БОРДА НА „ИНВИНСИБЪЛ“ ОТ КРАЛСКИТЕ ВМС

Сега Райън носеше униформата на Кралските ВМС. Това беше временно. Друг белег за това, колко набързо беше извършена тази работа, беше фактът, че той имаше само една униформа и две ризи. Целият му гардероб в момента се почистваше и в промеждутъка той беше облечен с чифт английски панталони и пуловер. Колко типично, помисли си той, никой и не знае, че съм тук. Бяха го забравили. Нямаше съобщения от президента — не че той беше очаквал да получи, — а Пейнтър и Дейвнпорт бяха много щастливи да забравят, че той въобще някога е бил на „Кенеди“. Гриър и съдията вероятно се занимаваха с някоя и друга проклета глупотевина, може би злорадствайки, че Джак Райън е на приятно пътешествие на държавни разноски.

Това определено не беше приятно пътешествие. Джак отново откри податливостта си на морска болест. „Инвинсибъл“ беше около брега на Масачузетс, чакащ руските кораби и яростно дебнещ червените подводници в района. Правеха кръгове в постоянно развълнувания океан. Всички имаха работа с изключение на него. Пилотите излитаха по два и повече пъти дневно и правеха тренировки със своите съюзници от американските ВВС и ВМС, действащи от бази на брега. Корабите упражняваха тактиката за водене на бой на повърхността на океана. Както адмирал Уайт беше казал на закуска, това се превърна в чудно продължение на „Пъргав делфин“. Джак не обичаше да бъде излишен. Всички бяха вежливи, разбира се. Всъщност дори преливаха от гостоприемство. Той имаше достъп до командния център и когато беше поискал да види как британците следят подводниците, всичко му беше обяснено в толкова много детайли, че той в края на краищата разбра около половината.

В момента четеше сам в кабината на Уайт, която беше станала постоянният му дом на борда. Ритър предвидливо беше сложил едно изследване на ЦРУ в раницата му. Озаглавено „Блудните деца: Психологически профил на бегълците от Източния блок“, изследването от триста страници беше изработено от екип психолози и

психиатри, които работеха за ЦРУ и други разузнавателни агенции, помагайки на бегълците да намерят място в американското общество и — в това беше сигурен — помагайки да се установят пропуските на ЦРУ в сигурността. Не че те бяха много, но всичко, което Управлението правеше, си имаше две страни.

Райън призна на себе си, че това беше доста интересна материя. Той никога не се беше замислял какво подтиква бегълците, смятайки, че отгатак Желязната завеса има достатъчно неща, които биха накарали всеки разумен човек да използва всеки шанс да избяга на Запад. Но това не беше така просто, прочете той, въобще не беше така просто. Всеки, който бягаше, беше напълно уникална личност. Докато един може да схваща неравенството на хората при комунизма и да жадува за справедливост, религиозна свобода, шанс да се развие като личност, на друг просто може да му се е приискало да забогатее, след като е прочел колко хищно капиталистите експлоатират масите и решил, че да си експлоататор си има и добри страни. Райън намери, че това е интересно, макар и да е цинично.

Друг тип беше фалшивият беглец, измамникът, човек, пробутан на ЦРУ като жива дезинформация. Но този тип можеше да се развие и по двата начина. Накрая можеше да стане истински беглец. Америка, усмихна се Райън, може да бъде доста съблазнителна за човек, свикнал със сивия живот в Съветския съюз. Все пак повечето от тези имплантирани хора бяха опасни врагове. Поради тази причина на един беглец никога не се вярваше. Никога. Човек, сменил лагера един път, можеше да го направи отново. Дори и идеалистите имаха съмнения, големи угризения на съвестта за това, че са изоставили своята родина. В бележка под линия един лекар пишеше, че именно изгнанието било най-голямото наказание за Александър Солженицин. За един патриот да е далеч от отечеството беше по-голямо мъчение, отколкото да е в ГУЛАГ. На Райън това му се стори странно, но все пак вероятно.

Останалата част от изследването се занимаваше с проблемите по интегрирането на бегълците в обществото. Немалко съветски бегълци се самоубиваха след няколко години на Запад. Някои просто не можеха да се приспособят към свободата по същия начин, по който хората, стояли дълго време в затвора, често не успяват да свикнат с живот, който не е под строг контрол, и извършват нови престъпления, за да се върнат в „сигурната“ си среда. През годините ЦРУ беше изработило

модел за справяне с този проблем и една от диаграмите в приложенията показваше рязкото спадане на случаите на лошо приспособяване към новия живот. Райън четеше бавно и внимателно. Докато правеше доктората си по история в университета в Джорджтаун, през малкото си свободно време той беше посетил няколко лекции по психология. Беше си тръгнал с оформящо се подозрение, че психолозите всъщност не знаят нищо, че се събират и се сплотяват около произволни идеи, които всички могат да използват... Той поклати глава. И жена му от време на време казваше същото. Практикуващ преподавател по очна хирургия в болницата „Сейнт Гай“ в Лондон по програма за размяна на специалисти, Керълайн Райън разглеждаше всичко в черно и бяло. Ако някой има проблем с очите, тя или щеше да го оправи, или нямаше да може да го оправи. Съзнанието беше нещо друго, заключи Джек, след като прегледа изследването за втори път, и към всеки беглец трябва да се подхожда като към отделна личност, с него трябва внимателно да се занимава отзивчив служител, който има и време, и желание. Райън се зачуди дали би бил добър на тази длъжност.

Влезе адмирал Уайт.

— Скучно ли ти е, Джек?

— Не точно, адмирале. Кога ще се свържем с руснаците?

— Тази вечер. Твоите приятели са им дали да разберат след оня инцидент с „Томкет“.

— Това е добре. Може би хората ще се събудят, преди да е станало нещо наистина лошо.

— Мислиш ли? — Уайт седна.

— Е, адмирале, ако те наистина търсят изчезнала подводница, да. Ако не, значи са тук поради напълно различна причина и аз съм сбъркал. По-лошо, аз ще трябва да живея с тази грешка... или да умра с нея.

ВОЕННОМОРСКИ МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР В НОРФОЛК

Тейт се чувстваше по-добре. Доктор Джеймсън го беше отменил и му беше позволил да се свие в лекарското канапе за пет часа. Това беше най-дългият сън, който той беше проспал наведнъж, но беше достатъчен, за да изглежда ненормално активен за останалата част от персонала на етажa. Направи бързо телефонно обаждане и му изпратиха малко мляко. Като мормон Тейт избягваше всичко, в което имаше кофеин — кафе, чай, дори и кола-питиетата, и въпреки че този вид вътрешна дисциплина беше необичайна за един лекар, да не говорим за човек с униформа, той почти не мислеше за нея, с изключение на редките случаи, когато показваше нейния принос за дълголетието пред своите колеги. Тейт изпи млякото си, обръсна се в банята и се появи готов да посрещне още един ден.

— Нещо за радиационното облъчване, Джейми?

Рентгенологичната лаборатория беше започнала да работи по въпроса.

— Доведоха офицер, специалист по атомна физика, от една база за подводници и той прегледа дрехите на скенер. Имаше заразяване вероятно от двадесет рада, недостатъчни за явен физиологичен ефект. Аз мисля, че всичко може да е следствие на това, че сестрата вероятно е взела пробата от опакото на ръката му. Крайниците може би все още страдат от недостиг на кръв. Това може да обясни и ниското ниво на белите кръвни телца. Може би.

— Как е той иначе?

— По-добре. Не много, но по-добре. Мисля, че кефлинът е подействал. — Докторът отвори диаграмата. — Нивото на белите кръвни телца се нормализира. Преляхме му една доза кръв преди два часа. Кръвната картина приближава нормалното ниво. Кръвното му налягане е сто на шестдесет и пет, пулсът му — деветдесет и четири. Температурата му преди десет минути беше 37,8°, колебаеше се за последните няколко часа.

— Сърцето му изглежда доста добре. Всъщност мисля, че ще оцелее, ако не изникне нещо неочаквано. — Джеймсън си припомни, че при тежките случаи на хипотермия, неочакваното можеше да изчака и месец, преди да се появи.

Тейт проучи диаграмата, спомняйки си какъв беше преди години. Умен млад доктор, точно като Джейми, уверен, че може да излекува света. Беше приятно чувство. Жалко, че навлизането в практиката — в неговия случай двете години в Дананг — го унищожават. Въпреки това Джейми беше прав. Имаше достатъчно подобрение, за да станат шансовете на пациента в значителна степен по-добри.

— Какво правят руснаците? — попита Тейт.

— Печкин е на пост в момента. Когато дойде неговият ред, и той се преоблече... Знаете ли, той накара оня капитан Смирнов да пази дрехите му, сякаш очакваше, че някой ще му ги открадне или нещо такова!

Тейт му обясни, че Печкин е агент на КГБ.

— Без майтап? Може би има скрит пистолет. — Джеймсън се засмя. — Ако е така, по-добре е да внимава. Имаме трима морски пехотинци тука.

— Морски пехотинци? Защо?

— Забравих да ти кажа. Някакъв репортер откри, че тук имаме руснак и се опита с някакви лъжи да достигне до етаж. Една сестра го спря. Адмирал Блекбърн научи за това и направо побесня. Целият етаж е затворен за външни лица. Каква е голямата тайна между другото?

— Да пукна, ако знам, но това е положението. Какво мислиш за тоя Печкин?

— Не знам. Никога досега не съм срещал руснаци. Те не се усмихват много. Начинът, по който стоят на пост, наблюдават пациента... Човек може да си помисли, че очакват, че ще го откраднем.

— Или че очакват той да каже нещо, което те не искат да чуем? — предположи Тейт. — Нямах ли чувството, че те може и да не искат той да оцелее. Имам предвид, когато не искаха да ни кажат на каква подводница е бил.

Джеймсън се замисли за това.

— Не. Руснаците правят тайни от всичко, нали? Все пак Смирнов ни каза.

— Иди да поспиш малко, Джейми.

— Слушам, капитане. — Джеймсът тръгна към канапето.

Питахме ги на каква подводница е бил, мислеше си капитанът, като имахме предвид дали е била ядрена, или не. Ами ако те са си помислили, че ги питаме дали е била с ракети, или без? В това има смисъл, нали? Да. Подводница с ракети точно до нашия бряг и цялата тази активност в Северния Атлантик. Коледа. О, боже! Ако щяха да го правят, щяха да го направят точно сега, нали? Той тръгна надолу по коридора. Една сестра излезе от стаята с кръвна проба и тръгна към лабораторията. Това се правеше на всеки час и така за няколко минути Печкин оставаше сам при пациента.

Тейт зави на ъгъла и през стъклото видя как Печкин седи в един стол до леглото и гледа своя сънародник, все още в безсъзнание. Беше облякъл зелен халат. Направен за бързо обличане, той беше с две лица, с джобове и от двете страни, така че лекарят да не губи време да гледа дали не го облича обратно. Докато Тейт гледаше, Печкин посегна за нещо под халата.

— О, боже! — Тейт се затича покрай ъгъла и влетя в стаята през двукрилната врата. Изражението на изненада на лицето на Печкин се смени със сливане, когато докторът изби цигарата и запалката от ръката му, после с ярост, когато Тейт го вдигна от стола и го хвърли към вратата. Тейт беше по-дребен, но избликът му на енергия беше достатъчен, за да изхвърли мъжа от стаята.

— Охрана! — изкрещя Тейт.

— Какво означава това? — попита Печкин. Тейт го държеше в мечешка прегръдка. Веднага се чу тропот на крака, тичащи по коридора откъм фоайето.

— Какво има, сър? — Един задъхан младши капрал от морската пехота с четиридесет и пет калибров колт в ръка се плъзна, за да спре на покрития с плочки под.

— Този човек се опита да убие пациента ми!

— Какво? — лицето на Печкин беше мораво.

— Капрал, вашият пост вече е пред тази врата. Ако този мъж се опита да влезе в стаята, вие ще го спрете с всички средства. Ясно ли е?

— Да, сър! — Капралът погледна към руснака. — Сър, бихте ли се отдалечили от вратата.

— Какво означава това насилие?

— Сър, бихте ли се отдалечили от вратата веднага. — Морският пехотинец прибра пистолета си в кобура.

— Какво става тук? — Беше Иванов, който беше достатъчно благоразумен да зададе този въпрос със спокоен тон и от три метра разстояние.

— Докторе, вие искате ли вашият моряк да оцелее, или не? — попита го Тейт, опитвайки се да се успокои.

— Какво... разбира се, че се надяваме да оцелее. Как можете да задавате такъв въпрос!

— Тогава защо другарят Печкин току-що се опита да го убие?

— Не съм правил такова нещо! — изкрещя Печкин.

— Какво точно направи той? — попита Иванов.

Преди Тейт да успее да отговори, Печкин започна да говори бързо на руски, после премина на английски.

— Посягах да си взема цигара, това е всичко. Нямам оръжие. Нямам намерение да убивам никого. Искях просто да запаля цигара.

— На целия етаж, с изключение на фойето, има табели, че пушенето е забранено, и вие не сте ги видели? Вие сте в интензивно отделение, с пациент на сто процента кислород, въздухът и чаршафите на леглото са пропити с кислород, а вие щяхте да запалите шибаната си запалка! — Докторът рядко псуваше. — О, наистина и вие щяхте да сте поизгорен малко и всичко щеше да изглежда като нещастен случай, а момчето щеше да бъде мъртво. Знам кой сте, Печкин, и не мисля, че сте толкова глупав. Махайте се от етажата ми.

Сестрата, която гледаше това, влезе в стаята на пациента. Върна се с пластмасова запалка с бутан, пакет цигари, две изпаднали цигари и странен израз на лицето си.

Лицето на Печкин беше станало пепеляво.

— Доктор Тейт, уверявам ви, че не съм имал такова намерение. Какво казвате, че щеше да стане?

— Другарю Печкин — каза бавно на английски Иванов, — щеше да има експлозия и пожар. Не трябва да се предизвиква пламък в близост до кислород.

— Ничего! — Печкин накрая осъзна какво беше направил. Той беше изчакал сестрата да излезе — медицинските работници никога не ти позволяват да пушиш, когато попиташ. Той не знаеше най-елементарни неща за болниците, а като агент на КГБ беше свикнал да

прави всичко, каквото му се иска. Той започна да говори на Иванов на руски. Съветският доктор изглеждаше като родител, който изслушва обяснението на детето си за счупеното стъкло. Отговорът му беше доста енергичен.

От своя страна Тейт започна да се чуди дали не беше прекалил — по принцип всеки, който пушеше, беше идиот.

— Доктор Тейт — каза накрая Печкин, — кълна се, че нямах и представа за това с кислорода. Сигурно съм глупак.

— Сестра — обърна се Тейт, — по никое време няма да оставяме този пациент без наблюдение от персонала — никога. Вземете санитар за кръвните проби и други такива неща. Ако ви се наложи да отидете до тоалетната, първо ще повикате смяна.

— Да, докторе.

— Не се мотайте повече наоколо, господин Печкин. Ако отново нарушите правилата, ще напуснете етажа. Ясен ли съм?

— Ще бъде както вие кажете, докторе, и позволете ми да се извиня.

— Вие оставате тук — каза Тейт на морския пехотинец. После се отдалечи, като гневно клатеше глава, вбесен от руснаците, смутен от самия себе си. Искаше му се да бъде обратно в Бетесда, където му беше мястото, и да може да псува свързано. Слезе със служебния асансьор на първия етаж и пет минути търси офицера от разузнаването, който беше долетял с него. Накрая го намери да играе „Пакман“ в една игрална зала. Влязоха да поговорят в празния офис на управителя на болницата.

— Вие наистина ли помислихте, че той се опитва да убие момчето? — попита невярващо капитанът.

— Какво можех да си помисля? — попита Тейт. — Вие какво мислите?

— Мисля, че просто той без да иска е оплескал нещата. Те искат момчето живо... не, първо искат то да проговори... повече, отколкото искаш ти.

— Откъде знаете това?

— Печкин се обажда в тяхното посолство на всеки час. Подслушваме телефонните разговори, разбира се. Какво ще кажете?

— Ами ако е трик?

— Ако е толкова добър актьор, мястото му е в киното. Вие дръжте това момче живо, докторе, и оставете останалото на нас. Въпреки това идеята с морските пехотинци е добра. Това ще ги стресне малко. Никога не пропускай шанс да ги стреснеш. И така, кога ще дойде в съзнание?

— Не мога да ви кажа. Все още има треска и е много слаб. Защо те искат той да говори? — попита Тейт.

— За да разберат на коя подводница е бил. КГБ връзката на Печкин изтърва това по телефона — немарливо! Много немарливо! Трябва да са доста възбудени от тая работа.

— Ние знаем ли на коя подводница е бил?

— Разбира се — каза весело офицерът от разузнаването.

— Тогава какво става, за бога?

— Не мога да ви кажа, докторе — капитанът се усмихна, сякаш знаеше, въпреки че знаеше толкова малко, колкото и всички останали.

ВОЕННОМОРСКА КОРАБОСТРОИТЕЛНИЦА В НОРФОЛК

Подводницата от военноморските сили на САЩ „Скамп“ стоеше в дока и един голям мостов кран сложи „Авалон“ на нейната поддържаща стойка. Капитанът гледаше нетърпеливо от мостика си. Той и подводницата му бяха повикани, докато преследваха двойка „Виктор“, и на него това никак не му харесваше. Командирът на щурмовата подводница беше правил упражнение за ЕМДП само преди няколко седмици, а сега си имаше по-добри неща да прави, отколкото да играе ролята на кит-майка за тая проклета безполезна играчка. Освен това с тая миниподводница, закачена на задната част на съда, максималната му скорост щеше да падне с десет възела. А и трябваше да се намери подслон и храна за четирима допълнителни мъже. „Скамп“ въобще не беше толкова широка.

Поне щяха да изкарат добра храна от тая работа. „Скамп“ беше в морето пет седмици, когато дойде заповедта за връщане. Запасът им от пресни зеленчуци беше свършил и докато бяха в дока, те използваша възможността да се наядат с прясна храна. На човек бързо му омръзва салата от три грахчета. Довечера щяха да ядат не консервирани, а истински марули, домати, прясна царевица. Но това не компенсираше факта, че там бяха руснаците, с които трябваше да се занимават.

— Всичко наред ли е? — извика капитанът надолу към извитата задна палуба.

— Да, капитане. Готови сме, когато кажеш — отговори лейтенант Еймс.

— Машинното отделение — каза капитанът по интеркома, — искам да сте готови за тръгване след десет минути.

— Готови сме сега, капитане.

Един пристанищен влекач беше готов да им помогне при излизането от дока. Еймс държеше заповедите — още нещо, което също не се харесваше на капитана. Със сигурност нямаше да следят вече руски подводници, не и с тази проклета „Авалон“.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Виж, Свядов — показа Мелехин, — ще ти покажа как мисли един саботьор.

Лейтенантът дойде и погледна. Главният инженер сочеше един клапан на топлообменника. Преди да даде обяснение, Мелехин отиде до телефона на стената.

— Другарю капитан, тук е Мелехин. Открих го. Трябва да бъде спрян реакторът за един час. „Гъсеницата“ може да работи и на акумулатор, нали?

— Разбира се, другарю главен инженер — каза Рамиус, — действайте.

Мелехин се обърна към офицера помощник-механик.

— Ти ще спреш реактора и ще свържеш акумулаторите с моторите на „гъсеницата“.

— Веднага, другарю. — Офицерът започна да се занимава с управляващите лостове.

Времето, докато открият утечката, беше тежко за всички. След като откриха, че гайгеровите броячи са саботирани и Мелехин и Бородин ги поправиха, беше започнала пълна проверка на реакторното отделение, дяволски сложна задача. Въобще не беше и ставало дума за голяма утечка, иначе при търсенето ѝ Свядов щеше да облече предпазен костюм — дори и малка утечка лесно можеше да отреже ръка на човек. Те смятаха, че би трябвало да бъде малка утечка в частта от системата с ниско налягане. Така ли беше наистина? Именно неизвестността притесняваше всички.

Проверката, направена от главния инженер и заместник-командира, беше продължила не по-малко от осем часа, през които реакторът беше спрян. Това прекъсна електричеството в целия кораб с изключение на лампите за тревога и моторите на „гъсеницата“. Дори и дейността на системите за поддържане на въздуха беше намалена. Това предизвика тихо недоволство у екипажа.

Проблемът беше, че Мелехин все още не можеше да открие утечката, а когато значките бяха проверени преди един ден, те не

показваха нищо! Възможно ли беше?

— Хайде, Свядов, кажи ми какво виждаш. — Мелехин се върна и посочи.

— Клапанът за проверка на водата. — Отварян само в пристанище, когато реакторът беше студен, той се използваше, за да се залее с вода изстудяващата се система и да се провери за странни примеси във водата. Клапанът беше съвсем обикновен, незабележим — голям клапан с голямо колело. Тръбата под него беше по-скоро завинтена, отколкото заварена.

— Голям гаечен ключ, ако може, лейтенант. — Мелехин протакаше урока, помисли си Свядов. Той беше от най-бавните учители, когато се опитваше да каже нещо важно. Свядов се върна с дългия един метър тръбен ключ. Главният механик изчака да изключат съоръжението и след това повторно провери датчика, за да се увери, че тръбите вече не са под налягане. Той беше много внимателен човек. Постава ключа на винта и го завъртя. Той лесно се поддаде.

— Виждате, другарю лейтенант, резбата по тръбата всъщност продължава и по облицовката на клапана. Защо е позволено това?

— Улеите са от външната страна на тръбата, другарю. Самият клапан поема налягането. Приспособлението, което е завито върху него, е просто свързващ елемент. Видът на връзката не прави мястото рисковано, когато системата е под налягане.

— Правилно. Един съединителен винт не е достатъчно силен да издържи цялото налягане на системата. — Мелехин зави винта докрай с ръце. Беше идеално изработен, резбата все още блестеше от машинната обработка. — А ето това е саботаж.

— Не разбирам.

— Някой е измислил това много внимателно, другарю лейтенант. — Гласът на Мелехин беше смесица от възхищение и гняв. — В нормален работен режим, т.е. средна скорост, налягането в системата е осем килограма на квадратен сантиметър, прав ли съм?

— Да, другарю, а при пълна мощност налягането е с девет десети по-високо. — Свядов знаеше всичко това наизуст.

— Но ние рядко използваме пълна мощност. Това тук е плътно прикрепен към отвора за скачване на парните тръби участък. Сега тук е пробита малка дупчица, няма дори и милиметър. Виж. — Мелехин се наведе сам да разгледа по-добре. Свядов беше доволен, че стои по-

далече. — Няма дори и милиметър. Саботьорът е махнал винта, пробил е дупката и е поставил винта обратно. Малката дупчица позволява на съвсем малко количество пара да изтича, и то съвсем бавно. Парата не може да се издигне, защото винтът лежи на този ръб. Погледнете как е обработено! Съвършено, както виждате, съвършено! Парата съответно не може да излезе отгоре. Тя може само да си пробие път надолу по улеите, описвайки кръгове, докато най-накрая стигне до тръбата. Това е съвсем достатъчно. Съвсем достатъчно да зарази цялото отделение със съвсем малко количество. — Мелехин вдигна поглед. — Има някой много умен човек. Достатъчно умен да знае как точно работи тази система. Когато намалихме налягането, за да проверим за утечка, в мястото на скачване не е имало достатъчно високо остатъчно налягане, за да може да изтласка парата надолу по улеите, и ние не можахме да намерим утечката. Налягането е достатъчно само при нормално ниво на мощността, но ако човек подозира, че има утечка, той намалява мощността в системата. А ако бяхме увеличили мощността до максимум, кой знае какво можеше да се случи. — Мелехин поклати глава с възхищение. — Има някой, който е много, много умен. Надявам се да се запозная с него. О, надявам се да се запозная с този умен човек. Защото, когато това стане, ще взема едни огромни стоманени клещи... — гласът на Мелехин премина в шепот — ...и ще му смачкам топките! Донесете ми малкия комплект за електрозаваряване, другарю. Мога да оправя това сам за няколко минути.

Капитан първи ранг Мелехин държеше на думата си. Той не би позволил на никой да свърши тази работа. Това беше неговото съоръжение и той носеше отговорност за него. Свядов беше много доволен от това. Към мястото на аварията беше заварено малко парченце неръждаема стомана и Мелехин го изпили с фини инструменти, за да не повреди улеите. След това натри с уплътнителен материал на основата на гума улеите и зави винта обратно. Цялата процедура отне двадесет и осем минути по часовника на Свядов. Както му бяха казали в Ленинград, Мелехин беше най-добрият механик на подводници.

— Проверка на статичното напрежение, осем килограма — заповяда той на помощник-механика.

Реакторът беше активиран наново. Пет минути по-късно налягането достигна нивото при нормална мощност. Мелехин държа брояч под тръбата в продължение на десет минути — и не отчете нищо, дори на втора настройка. Той отиде до телефона да съобщи на капитана, че утечката е заварена.

Мелехин пусна хората на вахта обратно в отделението, за да върнат инструментите обратно по местата им.

— Виждате ли как се прави, лейтенант?

— Да, другарю. Тази единствена утечка достатъчна ли беше да ни зарази всичките?

— Явно.

Свядов се чудеше дали е така. Пространството около реактора не беше нищо друго освен сбор от тръби и винтове и този акт на саботаж не можеше да е отнел много време. Ами ако и други такива бомби бяха скрити из системата?

— Може би се притеснявате прекалено много, другарю — каза Мелехин. — Да, обмислил съм това. Когато пристигнем в Куба, ще направя статична проверка при пълна мощност на цялата система, но не мисля, че това е добра идея за момента. Ще продължим двучасовия режим на наблюдение. Възможно е саботьорът да е някой от екипажа. Ако това е така, няма да позволя тук да остават хора достатъчно дълго, че да правят повече бели. Наблюдавайте внимателно екипажа.

[1] Лайнбекър — играч втора линия (ам. футбол.) — Б. пр. ↑

ДВАНАДЕСЕТИ ДЕН
14 ДЕКЕМВРИ, ВТОРНИК

„ДАЛАС“

— Лудия Иван! — изкрещя Джоунс достатъчно силно, че да го чуят в центъра за управление.

— Командире! — Томпсън повтори предупреждението.

— Пълен стоп! — заповяда бързо Манкузо. — Системите на ултратихо!

На хиляда метра пред „Далас“ обектът, с който бяха установили контакт, беше направил рязък завой надясно. Правеше това на около всеки два часа, откакто отново бяха установили контакт, и въпреки това недостатъчно редовно, че на „Далас“ да се нагодят към този модел. Този, който управлява тази подводница, си знае работата, помисли си Манкузо. Руската ракетна подводница правеше пълен кръг, така че нейният носов сонар да може да провери дали някой не се крие в „ахилесовата й пета“.

Да се скриеш при такава маневра беше повече от трудно — беше опасно, особено по начина, по който го направи Манкузо. Когато „Червения октомври“ смени курса си, нейната кърма, като на всички кораби, тръгна в посока противоположна на завоя. Тя беше като стоманена бариера точно на пътя на „Далас“, докато влезе в първата част на завоя, и на седемхилядитонната подводница й бе нужно доста разстояние, за да спре.

Точният брой на произшествията, станали между американски и съветски подводници, беше строго пазена тайна, но фактът, че има такива произшествия, не беше. Една специфично руска тактика за принуждаване на американците да спазват дистанция беше един специален завой, наречен в американската флота Лудия Иван.

През първите няколко часа, докато следяха този контакт, Манкузо беше спазвал внимателно дистанция. Беше научил, че подводницата не завива бързо. Тя маневрираше по-скоро мързеливо и сякаш се изкачваше с двадесет-тридесет метра, когато завиваше, накланяйки се почти като самолет. Той подозираше, че руският командир не използва маневреността си докрай — интелигентна постъпка, с която един капитан скриваше част от способностите на

съда си и по-късно можеше да изненада противника с тях. Това позволяваше на „Далас“ да следва руснаците на наистина много късо разстояние и даде на Манкузо възможност да намали скоростта си и да се плъзне напред, така че едва избягна кърмата на руската подводница. Ставаше все по-добър в това — прекалено добър, шепнеха си неговите офицери. Последния път бяха минали на повече от сто и петдесет метра от витлата на руснаците. Огромният завой, който руската подводница описа, я отведе изцяло зад „Далас“, докато той помириса опашката на своята жертва.

Най-опасната, но не и единствена част от маневрата беше да избегнат сблъсък. „Далас“ трябваше и да остане невидим за пасивните хидроакустични радари на своята плячка. За да се направи това, инженерите трябваше да намалят мощността в техния реактор S6G до съвсем малка част от пълната му мощност. За щастие реакторът можеше да работи при толкова ниска мощност, без да използва охладителна помпа, тъй като за охладител можеше да се използва нормалната конвекционна циркулация. Освен това на кораба беше наложен стриктен режим за обеззвучаване. На „Далас“ бяха забранени всякакви дейности, които можеха да вдигнат шум, и екипажът се отнесе толкова сериозно към това, че дори обикновените разговори в стола бяха приглушени.

— Намаляване на скоростта — докладва лейтенант Гудмън. Манкузо реши, че този път „Далас“ няма да си забива носа в противниковата подводница, и отиде при сонара в задната част на съда.

— Целта все още завива надясно — докладва тихо Джоунс. — Вече би трябвало да е чисто. Разстояние до кърмата може би шестотин метра, може би малко по-малко... Да, вече е чисто, ъгълът се променя по-бързо. Шумовете от реактора и от скоростта са постоянни. Бавен завой надясно. — Джоунс погледна капитана с края на окото си, реши да рискува и се обърна да изкаже едно свое наблюдение. — Командире, този тип е наистина самоуверен, искам да кажа, наистина самоуверен.

— Обясни защо — каза Манкузо, предполагайки, че знае отговора.

— Капитане, той не намалява скоростта така, както ние правим, а и ние правим завоите доста по-остро. Като че ли го прави по навик, нали разбирате? Сякаш бърза да стигне някъде и сякаш наистина не

вярва, че някой може да го проследи, чакайте... Да, добре, току-що промени курса си, дясната страна на носа се отклони на около половин миля... Все още бавно завиват. Отново ще се окажат точно зад гърба ни. Сър, ако командирът им знае, че има някой тук, значи действа страшно спокойно. Какво мислиш, Френчи?

Старши офицерът в сонарното отделение Лавал поклати глава.

— Той не знае, че сме тук. — Лавал не искаше да каже нищо повече. Смяташе, че да следва на толкова малко разстояние чуждата подводница беше безразсъдство от страна на Манкузо. Той явно имаше голям кураж за да си играе така с подводница 688 — при съвсем малка грешка щеше да се окаже с кофа и лопата на брега.

— Минават ни отдясно. Моторите им работят равномерно. — Джоунс извади калкулатора си и натисна няколко копчета. — Сър, при това изместване на ъгъла с такава скорост разстоянието става около километър. Мислите ли, че е възможно странната му система на управление да влияе на ефективността на управлението?

— Може би. — Манкузо взе едни свободни слушалки и ги включи, за да слуша.

Шумът беше същият. Свистене, а на всеки четиридесет-петдесет секунди странен нисък тътен. От толкова близо те можеха да чуят и къркоренето и пулсирането на реакторната помпа. Имаше и някакъв рязък звук, може би някой готвач триеше тиган върху метална скара. Манкузо се усмихна на себе си. Чувстваше се като крадец, толкова близо до вражеска подводница — не, не точно вражеска — и да чува всичко. При подобри акустични условия можеха да чуят разговори. Не толкова добре, че да ги разберат, разбира се, а като на вечерно парти, когато се чува едновременно дърдорене на десетина двойки.

— Минава зад нас и все още прави кръг. Радиусът на завоя му трябва да е около километър — отбеляза Манкузо.

— Да, капитане, горе-долу толкова — съгласи се Джоунс.

— Той просто е отклонил рулевата плоскост докрай и ти си прав, Джоунси — той е забележително небрежен. Хм, а казват, че всички руснаци са параноици — не и този. — Още по-добре, помисли си Манкузо.

Ако въобще щеше да чуе „Далас“, щеше да е сега — сонарът на носа му беше насочен право към тях. Манкузо свали слушалките си, за да чуе шумовете в своята подводница. В „Далас“ беше като в гроб.

Думите „Лудия Иван“ се бяха предали от ухо на ухо и след секунди целия екипаж реагира. Как можеш да наградиш целият екипаж, чудеше се Манкузо. Той знаеше, че ги кара да работят много, понякога прекалено много, но, по дяволите, струваше си!

— Десният борд — каза Джоунс. — Точно напречно на нас, скоростта непроменена, курсът е малко по-прав сега, разстояние според мен около хиляда и сто метра. — Мъжът на сонара извади носна кърпичка от задния си джоб и си изтри с нея ръцете.

Явно е напрегнат, но никога не би разбрал, ако само го слушаш, помисли си капитанът. Всички от екипажа му бяха професионалисти.

— Отмина ни. От дясната част на носа и мисля, че престана да завива. На бас, че отново се е установил на едно-девет-нула. — Джоунс ухилен вдигна поглед. — Отново успяхме, капитане.

— Добре, добра работа свършихте. — Манкузо се върна в бойния център. Всички бяха изпълнени с очакване. „Далас“ беше мъртва във водата, носеше се надолу леко наклонена.

— Включете двигателите. Вдигнете бавно до тринадесет възела. — Няколко секунди по-късно се чу почти недоловим шум от увеличаващия мощността си реактор. След секунда стрелката на скоростомера рязко подскочи. „Далас“ се движеше отново.

— Внимание, говори капитанът — каза Манкузо по комуникационната система „от ухо на ухо“. Захранваните с електричество високоговорители бяха изключени и думите му щяха да се предадат по всички отделения от присъстващите. — Те отново ни заобиколиха, без да ни усетят. Всички свършихте добра работа. Отново можем да си поемем дъх. — Манкузо остави слушалката. — Господин Гудмън, да се върнем на опашката им.

— Слушам, капитане. Кормилното отделение, рул пет градуса наляво.

— Слушам, пет градуса наляво — рулевиът потвърди заповедта и завъртя кормилото. След десет минути „Далас“ отново беше зад своя контакт.

Зададен беше постоянен прицел на уредите за огневи контрол.

МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА, МОСКВА

— И как се чувстваш, Миша?

Михаил Семьонович Филитов вдигна поглед от огромна купчина документи. Той все още изглеждаше зачервен и трескав. Дмитрий Устинов, министърът на отбраната, се притесняваше за своя стар приятел. Трябваше да остане в болницата още няколко дни, както го бяха посъветвали лекарите. Но Миша никога не се беше вслушвал в съвети, нито пък в заповеди.

— Чувствам се добре, Дмитрий. Всеки път, когато човек излезе от болница, се чувства добре... дори да е мъртъв — усмихна се Филитов.

— Все още изглеждаш болен — забеляза Устинов.

— Е, на нашата възраст човек винаги изглежда болен. Нещо за пиене, другарю министър на отбраната? — Филитов измъкна бутилка водка „Столичная“ от чекмедже в бюрото.

— Пиеш прекалено много, приятелю — сгълча го Устинов.

— Не пия достатъчно. Още малко антифриз и нямаше да настина миналата седмица. — Наля две чаши наполовина и подаде едната на госта си. — Ето, Дмитрий, навън е студено.

Двамата мъже вдигнаха чашите, отпиха една глътка от прозрачната течности и издишаха с шумно „пххх“.

— Вече се чувствам по-добре — смехът на Филитов беше дрезгав. — Каж ми какво стана с онзи ренегат от Литва.

— Не сме сигурни — каза Устинов.

— Все още? Можеш ли да ми кажеш какво пишеше в писмото му?

Устинов отпи още веднъж, преди да обясни. Когато свърши разказа си, Филитов, потресен, се беше навел напред.

— Света Богородице! И той все още не е открит? Колко глави паднаха?

— Адмирал Коров е мъртъв. Беше арестуван от КГБ, разбира се, и умря от мозъчен кръвоизлив скоро след това.

— Деветмилиметров кръвоизлив, предполагам — забеляза студено Филитов. — Колко пъти съм казвал. Каква, по дяволите, е ползата от флотата? Можем ли да я използваме срещу Китай? Или срещу армиите на НАТО, които ни заплашват — не. Колко рубли ни струваше да построим и да доставим гориво на онези красиви кораби за Горшков и какво получаваме в замяна — нищо. Сега той загубва една подводница и цялата шибана флота не може да я намери. Хубаво е, че Сталин не е жив.

Устинов се съгласи. Той беше достатъчно стар, за да помни какво се беше случвало на всеки, който докладваше за резултати, различни от пълен успех.

— При всички случаи Падорин може и да спаси кожата си. Има един допълнителен елемент на контрол на подводницата.

— Падорин! — Филитов отпи още веднъж от питието си. — Този евнух. Срещал съм го... колко... три пъти. Студен като змия, дори за комисар. Никога не се усмихва, дори когато пие. Що за руснак е? Дмитрий, защо този Горшков държи толкова много стари пръчове наоколо?

Устинов се усмихна на питието си.

— По същата причина, поради която и аз, Миша.

Двамата мъже се засмяха.

— Е, как другарят Падорин ще запази нашите тайни и кожата си? Като изобрети машина на времето?

Устинов обясни на своя стар приятел. Не бяха много хората, с които министърът на отбраната можеше да разговаря и да се чувства приятно. Филитов се беше пенсионирил като полковник от танковите войски и все още носеше гордо униформата си. Той за пръв път беше влязъл в бой на четвъртия ден от Великата Отечествена война, когато фашистките нашественици напредваха на изток. Лейтенант Филитов ги беше посрещнал на югоизток от Брест-Литовск с рота танкове Т-34/76, Като добър офицер, той беше оцелял след първата си среща с панцерите на Гудериан, беше отстъпил в добър ред и беше водил постоянни подвижни акции в продължение на дни, преди да попадне в големия „чувал“ при Минск. Беше си пробил път от този капан и от друг по-късно, при Вясна, и беше командвал батальон от авангарда на контраудара на Жуков под Москва. През четиридесет и втора Филитов беше взел участие в катастрофалното контранастъпление срещу

Харков, но отново се беше спасил, този път на крака, водейки разбитите останки от своя полк от онзи ужасен „котел“ на Днепър. С друг полк по-късно същата година той беше водил настъплението, което разтърси италианската армия до Сталинград и обкръжи германците. Беше раняван два пъти в тази кампания. Филитов си беше създал репутацията на командир, който е едновременно добър и с късмет. Този късмет се беше проявил и в Курск, където беше разбил частите на SS дивизията „Das Reich“. Повеждайки хората си в яростна танкова атака, Филитов и неговият танк се бяха натъкнали на засада от осемдесет и осем милиметрови оръдия. Чудо беше, че въобще беше оцелял. По гърдите му все още се виждаха белезите от горящия танк, а дясната му ръка беше почти неподвижна. Това беше достатъчно за пенсионирането на щурмовия тактически офицер, който беше спечелил почетното звание „Герой на Съветския съюз“ три пъти заедно с десетина други отличия.

След месеци премествания от една болница в друга той беше станал представител на Червената армия във военните заводи, които бяха преместени в Урал, на изток от Москва. Енергичността му, която го направи пръв боен командир, щеше да служи на държавата още по-добре зад бойните линии. Роден организатор, Филитов се научи да притиска директорите на заводи да ускоряват производството и да подлъгва инженерите проектанти да правят малки, но често изключително важни промени в своите продукти, с които можеха да се спасят екипажи и да се спечелят битки.

В тези заводи Филитов и Устинов се запознаха за първи път, ветеранът от войната, целият в белези, и навъсеният апаратчик с възложена от Сталин задача да организира производството на достатъчно оръжие за отблъскването на омразните нашественици. След няколко сблъсъка младият Устинов започна да осъзнава, че Филитов е напълно безстрашен и не може да бъде накаран насила да промени мнението си по въпрос, свързан с качествения контрол или бойната ефективност. В средата на един спор Филитов на практика беше завел Устинов в един танк и го беше накарал да направи тренировъчен боен курс, за да му изясни гледната си точка. Устинов беше от хората, на които нещо трябва да им бъде показано само веднъж, и те скоро станаха близки приятели. Той не можеше да не се възхити на куража на войника, който можеше да каже не на народния

комисар на военната промишленост. До средата на 1944 г. Филитов беше постоянна част от неговия екип, специален инспектор, накратко — дясната му ръка. Когато имаше проблем в завода, Филитов се заемаше с неговото бързо решение. Трите златни отличия и осакатяващите рани обикновено бяха достатъчни да склонят директорите на заводи да променят начините си на действие — а ако не, Миша притежаваше тътнещ глас и речник, които можеха да накарат един старши сержант да изтръпне.

Филитов, който никога не беше заемал висш партийен пост, беше за началника си ценно попълнение от обикновените хора. Той все още се занимаваше сериозно с проектирането на танкове и с производствените екипи, като често вземаше прототип или случаен производствен модел и го изпробваше с екип от избрани ветерани, за да разбере колко добре работи. Говореше се, че Филитов, със или без саката ръка, беше един от най-добрите стрелци в Съветския съюз. А беше и скромен човек. През 1965 г. Устинов реши да изненада своя приятел с генералско отличие и беше отчасти ядосан от реакцията на Филитов — той не го бил заслужил на бойното поле, а това бил единственият начин, по който човек можел да спечели отличие. Това беше доста недипломатична забележка, тъй като Устинов носеше униформа на маршал на Съветския съюз, спечелена с партийна дейност и ръководство на индустриални обекти, и въпреки това показваше, че Филитов е истински Нов Съветски Човек, горд със себе си и критичен към недостатъците си.

Колко жалко, помисли си Устинов, че иначе в живота на Миша никак не му вървеше. Той беше женен за прекрасна жена, Елена Филитова, която беше неизвестна танцьорка в „Киров“, когато младият офицер се беше запознал с нея. Устинов си я спомняше с лека завист — тя беше идеалната жена за един войник. Беше родила на държавата двама прекрасни синове. И двамата сега бяха мъртви. По-големият умря през 1956 г., все още момче, кадет, изпратен в Унгария заради своята политическа надеждност и убит от контрареволуционерите преди седемнадесетия си рожден ден. Той беше войник, който беше поел войнишки риск. По-младият беше загинал при тренировъчна злополука, взривен от неизправно оръдие на чисто нов танк Т-55 през 1959 г. Това беше позор. Елена също беше умряла скоро след това, по-скоро от скръб, отколкото от нещо друго. Много лошо.

Филитов не се беше променил чак толкова много. Той пиеше много, като повечето войници, но имаше кротко пиянство. През 1961 г. или там някъде, спомняше си Устинов, беше започнал да се занимава със ски. Това се отразяваше добре на здравето му, постигаше точно каквото искаше — умора и самота. Той все още беше добър слушател. Когато Устинов имаше нова идея, която да предложи на Политбюро, той обикновено я изпробваше първо на Филитов, за да види реакцията му. Без да бъде превзет, Филитов беше изключително проникателен и притежаваше инстинкта на войника за откриване на слабостите и използването на силните страни. Неговата стойност като офицер за свръзка беше ненадмината. Малко живи хора имаха три златни отличия, спечелени на бойното поле. Това му спечелваше внимание и все още караше офицери далеч по-висши от него да го изслушват.

— Е, Дмитрий Фьодорович, мислиш ли, че от това ще има резултат? Може ли един човек да унищожи подводница? — попита Филитов. — Ти разбираш от ракети, а аз не.

— Разбира се, това е просто въпрос на математика. В една ракета има достатъчно енергия, за да стопа подводницата.

— Ами нашият човек? — попита Филитов. Той винаги щеше да си остане боеви офицер. Той беше от хората, които се притесняват за смелия мъж сам на вражеска територия.

— Ще направим каквото можем, разбира се, но няма много надежда.

— Той трябва да бъде спасен, Дмитрий! Трябва! Ти забравяш, че младите мъже като него са по-ценни от делата си, те не са просто машини, които изпълняват своите задължения.

Те са символи за нашите млади офицери и живи струват сто нови танка или кораба. Така е в битка, другарю. Ние забравихме това и виж какво стана в Афганистан!

— Прав си, приятелю, но само на неколкостотин километра от американския бряг, ако има и толкова?

— Горшков говори толкова много за това какво може да направи неговата флота, нека той да се справи с това! — Филитов си наля още една чаша. — Още една, мисля.

— Нали няма да ходиш отново на ски, Миша? — Устинов беше забелязал, че той често се отрязва, преди да се качи в колата си и да тръгне към горите на изток от Москва. — Няма да го позволя.

— Не днес, Дмитрий. Обещавам. Въпреки че мисля, че ще ми се отрази добре. Днес ще ида на баня да се напаря малко, да се изпотя и останалите отрови да излязат от този стар труп. Ще дойдеш ли с мен?

— Трябва да работя до късно.

— Банята ще ти се отрази добре — настояваше Филитов. Това беше губене на време и двамата го знаеха. Устинов беше член на „елита“ и не се смесваше с масите в обществените бани. Миша нямаше такива скрупули.

„ДАЛАС“

Точно двадесет и четири часа след като отново бяха открили „Червения октомври“, Манкузо свика събрание на своите висши офицери в каюткомпанията. Нещата някак вече се бяха поуспокоили. Манкузо дори беше успял да дремне няколко пъти по четири часа и отново се чувстваше почти човек. Вече имаха време да изработят точна хидроакустична картина на преследвания обект и компютърът изработваше прецизна класификация на почерка, която щеше да бъде изпратена на другите атакуващи подводници от флотата до няколко седмици. От преследването те имаха много точен модел на шумовите характеристики на системите за задвижване, а от двучасовото обикаляне бяха добили и картина на големината на подводницата и спецификациите на двигателите. Заместник-командирът Уоли Чембърс въртеше като диригентска палка в ръцете си един молив.

— Джоунси е прав. Това е същият тип двигател като на „Оскар“ и „Тайфун“. Те са го заглушили, но общите характеристики на почерка в основата си са същите. Въпросът е какво е неговото задвижване? Звучи сякаш перките са в тръби или са покрити с предпазен капак. Може би нещо като насочено задвижване със странични заглушители или някакъв вид тунелно задвижване. Не разработвахме ли и ние това някога?

— Преди много време — каза лейтенант Бътлър, старшият механик. Чух нещо за това, докато бях в Арко. Нещо не се получи, но не си спомням защо. Както и да е, то наистина премахна шумовете от движението. Това бучене обаче... то наистина е хармонично, но от какво е? Нали знаете, че ако не беше този шум, никога нямаше да я открием.

— Може би — каза Манкузо. — Джоунси казва, че сигналните процесори изхвърляли част от звука. Като че ли руснаците знаят как работят SAPS и са измислили система, която да се нагоди към тях. Но това е малко вероятно.

Всички бяха съгласни по този въпрос. Всички знаеха принципите, по които действаше SAPS, но в страната нямаше и

петдесет души, които наистина да познават системата в детайли.

— Съгласни сме, че е ракетна подводница, нали? — попита Манкузо.

Бътлър кимна.

— По никакъв начин не можеш да поместиш такъв двигател в корпус на щурмова подводница. По-важното е, че се държи като ракетносец.

— Може би е „Оскар“ — предположи Чембърс.

— Не. Защо ще изпрацат „Оскар“ толкова далеч на юг. „Оскар“ е противокорабна подводница. Не, този тип кара ракетна подводница. Той премина маршрута със скоростта, с която се движи сега, а това е поведение на ракетна подводница — отбеляза лейтенант Маниън. — Какво целят с тези действия? Това е истинският въпрос. Може би се опитват да се промъкнат до нашия бряг, просто да видят дали могат. Правили са го и преди, а цялото друго движение в океана е идеално прикритие.

Те всички обмислиха това. Този трик беше използван преди и от двете страни. Наскоро, през 1978 г., съветска ракетна подводница клас „Янки“ се беше доближила до края на континенталния шелф покрай бреговете на Нова Англия. Целта явно беше да се разбере дали Съединените щати могат да я открият, или не, флотата беше успяла и въпросът беше дали да реагират и да дадат на руснаците да разберат, или не.

— Е, мисля, че можем да оставим общата стратегия на хората на брега. Хайде да им съобщим за това. Лейтенант Маниън, кажете на дежурния офицер да ни изведе на перископна дълбочина до двадесет минути. Ще се опитаме да се измъкнем и да се върнем, без да забележи. — Манкузо се намръщи. Това въобще не беше лесно.

Половин час по-късно „Далас“ изпрати своето послание.

Z140925ZДЕК

СТРОГО СЕКРЕТНО ТНЕО

ОТ: БОЙНА ПОДВОДНИЦА „ДАЛАС“

ДО: COMSUBLANT

ОТН.: CINCLANTFLT

А. БОЙНА ПОДВОДНИЦА „ДАЛАС“ Z090414ZДЕК

1. ОТНОВО УСТАНОВЕН АНОМАЛЕН СОНАРЕН КОНТАКТ 0538Z 13 ДЕК. СЕГАШНО МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ ШИР.42ГР. 35МИН., ДЪЛ.49ГР. 12МИН. КУРС 194 СКОРОСТ 13 ДЪЛБОЧ. 200. СЛЕДЕН 24 ЧАСА БЕЗ ДА БЪДЕМ ОТКРИТИ. КОНТАКТЪТ ОПРЕДЕЛЕН КАТО АРП ОТ ЧЕРВЕНАТА ФЛОТА, ОБЩ РАЗМЕР И ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ДВИГАТЕЛИТЕ ПОКАЗВАТ КЛАС „ТАЙФУН“. КОНТАКТЪТ ИЗПОЛЗВА НОВА ЗАДВИЖВАЩА СИСТЕМА БЕЗ, ПОВТАРЯМ БЕЗ ВИТЛО. УСТАНОВЕН В ДЕТАЙЛИ ПРОФИЛ НА ПОЧЕРКА.

2. ВРЪЩАМЕ КЪМ СЛЕДЕНЕ. ИСКАМЕ ДОПЪЛНИТЕЛНИ ИНСТРУКЦИИ. ЧАКАМЕ ОТГОВОР 1030Z.

ЦЕНТЪРЪТ НА COMSUBLANT

Ето това е, каза си Галъри. Върна се в офиса си и внимателно затвори вратата, преди да вдигне слушалката на пряката линия с Вашингтон.

— Сам, тук е Винс. Слушай: „Далас“ докладва, че е открила руска ядрена подводница с нов тип заглушаване на двигателите, около 600 мили югозападно от Гранд Банкс, курс едно-девет-четири, скорост тринадесет възела.

— Добре! Това Манкузо ли е? — попита Додж.

— Бартоломео Вито Манкузо, любимото ми опитно животно — потвърди Галъри. Да му се даде тази длъжност не беше лесно поради възрастта му. Галъри се беше доста постарал за него. — Казах ли ти, че той е момче на място, Сам.

— Боже, виждаш ли колко е близо до формирането „Киев“? — Додж гледаше военноморската карта.

— Държат се доста близо — съгласи се Галъри. — Все пак „Инвинсибъл“ не е много далеч, а и „Поджи“ е там. Преместихме го от шелфа, след като извикахме „Скамп“ обратно. Сметнах, че „Далас“ може да има нужда от помощ. Въпросът е колко явно искаме да бъде това.

— Не много. Виж, Винс, трябва да говоря с Дан Фостър за това.

— Добре. Трябва да отговоря на „Далас“ след... по дяволите, след петдесет и пет минути. Знаеш какво е положението. Той трябва да прекъсне контакта, за да се свърже с нас, а след това отново да се промъкне и да го възстанови. Побързай, Сам.

— Добре, Винс. — Додж натисна един бутон на телефона си. — Тук е адмирал Додж. Трябва да говоря с адмирал Фостър веднага.

ПЕНТАГОНЪТ

— О, между „Киев“ и „Киров“. Браво! — Генерал-лейтенант Харис извади от джоба си нещо, с което да отбележи къде е „Червения октомври“. Беше подострена клечка с черно пиратско знаменце на върха. Харис имаше странно чувство за хумор. — Президентът казва, че можем да опитаме и да я запазим, така ли? — попита той.

— Ако можем да я докараме до желано от нас място, по желано от нас време — каза генерал Хилтън. — „Далас“ може ли да й сигнализира?

— Добра идея, генерале — Фостър поклати глава. — Но първо спешните неща. Нека закараме „Инвинсибъл“ и „Поджи“ там за начало, а после ще мислим как да го предупредим. С този курс, боже, той се е насочил право към Норфолк. Мислите ли, че на тоя ще му стигне кураж? Ако стане най-лошото, можем да се опитаме да го ескортираме навътре.

— Тогава ще трябва да върнем подводницата — възрази адмирал Додж.

— Трябва да имаме позиция за отбрана, Сам. Ако не можем да го предупредим, можем да се опитаме да го оградим с няколко кораба, за да не позволим на руснаците да стрелят.

— Морското право е вашата област, не моята — отбеляза генерал Барнс — началник щаба на военновъздушните сили. — Но според мен, ако направим това, то може да бъде окачествено от пиратство до открит акт на война. Не са ли вече и без това нещата достатъчно сложни?

— Вярно наблюдение, генерале — каза Фостър.

— Господа, мисля, че се нуждаем от време, за да помислим върху въпроса. Добре, ние все още имаме време, но сега нека кажем на „Далас“ да стои спокойно и да следи приятелчето — каза Харис. — И да докладва за всяка промяна в курса или скоростта. Имаме около петнадесет минути да направим това. След това можем да закараме „Поджи“ и „Инвинсибъл“ на пътя им.

— Добре, Еди. — Хилтън се обърна към адмирал Фостър. — Ако сте съгласен, да го направим веднага.

— Пратете съобщението, Сам — заповяда Фостър.

— Слушам — Додж отиде до телефона и нареди на адмирал Галъри да изпрати отговора.

Z141030ZДЕК

СТРОГО СЕКРЕТНО

ОТ: COMSUBLANT

ДО: БОЙНА ПОДВОДНИЦА „ДАЛАС“

А. БОЙНА ПОДВОДНИЦА „ДАЛАС“ Z140925ZДЕК

1. ПРОДЪЛЖЕТЕ СЛЕДЕНЕТО. ДОКЛАДВАЙТЕ
ВСЯКА ПРОМЯНА В КУРСА ИЛИ СКОРОСТТА. ИДВА
ПОМОЩ.

2. ELF СЪОБЩЕНИЕ „G“ Е ЗА ВАС ДИРЕКТИВА
ЗА ПРИЕМАНЕ НА ИЗГОТВЕН ПЛАН ЗА БОЙНИ
ДЕЙСТВИЯ

3. ВАШИТЕ ПРАВА НЕОГРАНИЧЕНИ БРАВО ЗУЛУ
„ДАЛАС“ ДРЪЖТЕ ТАКА. ВАШ ГАЛЪРИ

— Добре, нека видим това — каза Харис. — Така и не се знае какво смятат да правят руснаците, нали?

— Какво имаш предвид, Еди? — попита Хилтън.

— От една страна, разположението на силите им. Половината от тези съдове са с първично противовъздушно и противоморско, а не противолодъчно предназначение. И защо въобще се появява „Киров“? Разбира се, от него става много добър флагмански кораб, но за същата цел може да послужи и „Киев“.

— Вече говорихме за това — отбеляза Фостър. — Те просто са прегледали списъка на наличните кораби, които могат да пътуват толкова далеч с голяма скорост, и са взели всичко, което е възможно да бъде използвано. Същото е и с подводниците, които са изпратили — половината от тях са с противокорабно предназначение, с ограничени възможности за действие срещу подводници. Причината, Еди, е, че Горшков иска тук всеки съд, който може да докара. Полуспособен съд е по-добър от нищо. Дори на някое старо „Ехо“ може да му излезе

късметът и Сергей вероятно коленичи всяка вечер, молейки се за късмет.

— И така да е, те са разделили силите си на повърхността на три групи, във всяка от които има противовъздушни и противокорабни елементи, и са някак бедни откъм противолодъчни съдове. Нито пък са вдигнали противолодъчната си авиация от Куба. Ето това е странно. — Харис посочи картата.

— Това би влязло в противоречие с тяхната версия. Не можеш да търсиш мъртва подводница със самолети — е, могат, но ако започнат да използват някое авиокрило „Беър“ от Куба, президентът направо ще побеснее — каза Фостър. — Толкова ще ги тормозим, че няма да свършат никаква работа. За нас това би била техническа операция, но за тях факторът политика е от значение, каквото и да правят.

— Много хубаво, но това все още не обяснява нещата. Всичките противолодъчни кораби и хеликоптери, които имат, бръмчат наоколо като луди. Човек може и да търси мъртва подводница така, но „Червения октомври“ не е мъртва, нали?

— Не те разбирам, Еди — каза Хилтън.

— Ти как би търсил изгубена подводница при тези обстоятелства? — Харис попита Фостър.

— Не така — отговори Фостър след момент. — Използването на активни сонари на повърхността ще накара подводницата да избяга много преди да може да се установи постоянен контакт. Ядрените подводници се хващат много ясно с пасивен сонар. Тя ще ги чуе, че се приближават, и ще избяга. Прав си, Еди. Има нещо гнило.

— Добре, какво, по дяволите, са намислили техните кораби? — попита Барнс озадачен.

— Съветската морска доктрина е да се използват кораби, които да поддържат операциите на подводниците — обясни Харис. — Горшков е добър тактик-теоретик и от време на време много изобретателен мъж. Той каза преди години, че за да могат подводниците да действат ефективно, те имат нужда от външна помощ — въздушни или морски сили, които да оказват пряка или косвена подкрепа. Те не могат да използват въздушното пространство толкова далече от страната си, без да спират в Куба, а да намерят подводница в открития океан, която не желае да бъде открита, би било, меко казано, трудна задача.

— От друга страна, те знаят накъде се е насочила, броят на тайните места е ограничен, а и те са претърпени с петдесет и осем подводници. Съответно целта на силите на повърхността е не да участват в самото търсене, макар че, ако късметът им проработи, няма да имат нищо против да я хванат. Целта на съдовете на повърхността е да ни попречи да се месим в дейността на подводниците им. Те могат да направят това, като заградят районите, в които е вероятно да се намираме, с флотата си на повърхността и наблюдават какво правим. — Харис спря да говори за момент. — Това е хитро. Ние трябва да ги покрием, нали? А тъй като те извършват „спасителна операция“ ние трябва да правим повече или по-малко каквото правят и те, така че и ние започваме да бучим наоколо, използваме звуковите вълни на активните сонари и така те отново могат да използват нашата противолодъчна експертиза за свои собствени цели. Така ние сами се набутваме в ръцете им.

— Защо? — попита отново Барнс.

— Ние сме решили да им помагаме в търсенето. Ако открием подводницата им, те са достатъчно близо да разберат, установят контакт, локализируют и открият огън. А какво можем да направим ние? Нищо.

— Както казах, те искат да локализируют и открият огън със своите подводници. Да я открият със съдовете си на повърхността би било чист късмет, а човек не предвижда късмет, когато си прави планове. Значи основната цел на флотата на повърхността е да отвлече нашите сили от техните подводници. Освен това те могат да действат и като викачи, които подкарват дивеча към ловджиите. И пак като използваме активните сонари, ние им помагаме. Ние самите им осигуряваме допълнително прикритие. — Харис поклати глава с мрачно възхищение. — Но е прекалено подло, нали? Ако „Червения октомври“ чуе, че те идват, тя се забързва малко към пристанището, в което капитанът иска да пристигне — право в хубав тесен капан. Дан, кажи какви са шансовете те да я хванат в капан, когато влиза в Норфолк?

Фостър погледна картата. Руските подводници бяха оградили всяко пристанище от Флорида до Мейн.

— Те имат повече подводници, отколкото ние пристанища. Вече знаем, че този тип може да бъде открит, а има само определен район,

който да покрива всяко пристанище, дори извън териториалните води... Прав си, Еди. Те имат прекалено голяма възможност да го унищожат. Нашите надводни групи са прекалено далече, за да могат да направят нещо. Подводниците ни не знаят какво става, имаме заповед да не им казваме, а дори и да можехме, как биха могли те да се намесят? Като открият огън по руските подводници, преди те да могат да стрелят — и така да започнат война? — Фостър въздъхна. — Трябва да го предупредим.

— Как? — попита Хилтън.

— Със сонар — предложи Харис.

Адмирал Додж поклати глава.

— Това може да се чуе през стените на подводницата. Ако продължаваме да приемаме, че само офицерите са вътре в нещата... е, екипажът може да разбере какво става и последствията от това са непредсказуеми. Мислите ли, че можем да използваме „Нимиц“ и „Америка“, за да ги предупредим? Те ще бъдат достатъчно близо да се присъединят скоро към операцията. По дяволите! Не искам, след като е стигнал толкова далече, да застрелят този тип точно до нашия бряг.

— Няма шанс — каза Харис. — Откакто атакувахме „Киров“ се държат прекалено хрисимо. Това също е много мило. Убеден съм, че добре са го обмислили. Знаят, че това, че толкова много от техните кораби обикалят около бреговете ни, сигурно ще ни провокира — те действат първи, ние отговаряме, а те се свиват и ако продължим да ги натискаме, ние ставаме гадните копелета. Те просто провеждат спасителна операция, а не заплашват никого. Тази сутрин в „Пост“ пише, че във военната болница в Норфолк лежи оцелял руснак. Както и да е, добрата новина е, че те погрешно са преценили скоростта на „Октомври“. Двете групи ще минат от дясната и от лявата ѝ страна и с по-голямата си със седем взела скорост ще я задминат.

— Значи да не обръщаме никакво внимание на силите им на повърхността на морето? — попита Максвел.

— Не — отговори Хилтън. — Това ще ги накара да разберат, че повече не вярваме на версията им. Те ще се зачудят защо и затова ние все още трябва да покриваме техните надводни формирования. Те представляват заплаха, независимо дали се държат като честни търговци, или не.

— Това, което можем да направим, е да се престорим, че освобождаваме „Инвинсибъл“. С „Нимиц“ и „Америка“ готови да се включат в играта, ние можем да го изпратим да си ходи в къщи. Когато задминат „Октомври“, можем да използваме това предимство. „Инвинсибъл“ се насочва навътре към океана сякаш се прибира, а всъщност застава на пътя на „Октомври“. Все още обаче трябва да измислим начин да се свържем с нея. Знаем как можем да разположим силите, но този проблем все още остава, господа. За момента всички ли сме съгласни на такова разположение на „Инвинсибъл“ и „Поджи“ при пресичането на пътя на руската подводница?

„ИНВИНСИБЪЛ“

— Колко далече е тя от нас? — попита Райън.

— На двеста мили. Можем да бъдем там след десет часа — капитан Хънтър отбеляза позицията на картата. — „Поджи“ от американските ВМС идва на изток и трябва да може да се свърже с „Далас“ около един час след нас. Това ще ни отведе на около сто мили източно от тази група, когато „Октомври“ пристигне. По дяволите, „Киев“ и „Киров“ са по на сто мили източно и западно от нея.

— Предполагате, че капитанът ѝ знае това? — Райън погледна картата, мерейки разстоянията на око.

— Малко вероятно. Той е дълбоко и техните пасивни сонари не са толкова добри като нашите. Условиата в океана също са неблагоприятни. Вятър от двадесет взела на повърхността може да попречи на сонара, дори и толкова дълбоко.

— Трябва да го предупредим — адмирал Уайт погледна към военната карта. — Без да използваме акустични средства.

— Как, по дяволите, ще стане това? Не можете да достигнете толкова дълбоко с радио — отбеляза Райън. — Дори и аз знам това. Боже, този приятел е пропътувал четири хиляди мили и сега ще го убият точно пред целта му.

— Как да се свържем с подводницата?

Капитан Баркли се изправи.

— Господа, не се опитваме да се свържем с подводница, опитваме се да се свържем с човек.

— Какво имате предвид? — попита Хънтър.

— Какво знаем за Марко Рамиус? — очите на Баркли се присвиха.

— Той е каубой, типичен командир на подводница, мисли си, че може да ходи по водата — каза капитан Карстеърз.

— Който е прекарал по-голямата част от службата си на щурмови подводници — добави Баркли. — Марко си е заложил живота, че може да се промъкне в американско пристанище незабелязан от никого. Ще трябва да посмачкаме тази негова увереност, за да го предупредим.

— Първо трябва да говорим с него — каза рязко Райън.

— Така и ще направим — усмихна се Баркли, след като мисълта напълно се оформи в съзнанието му. — Той е бивш командир на щурмова подводница. И все още си мисли как да атакува своите врагове и как го прави един командир на подводница?

— Как? — настоя Райън.

Отговорът на Баркли беше очевиден. Обсъждаха идеята му още един час, после Райън я предаде във Вашингтон за одобрение. Последва бърз обмен на техническа информация. „Инвинсибъл“ трябваше да направи срещата на дневна светлина, а за това нямаше време. Операцията беше отложена с дванадесет часа. „Поджи“ се присъедини към „Инвинсибъл“ и стоеше като хидроакустичен часовей на двадесет мили на изток. Един час преди полунощ ELF предавателят в Северен Мичиган предаде съобщение: „G“. Двадесет минути по-късно „Далас“ се приближи към повърхността, за да получи заповедите си.

**ТРИНАДЕСЕТИ ДЕН
15 ДЕКЕМВРИ, СРЯДА**

„ДАЛАС“

— Лудия Иван — извика Джоунс отново, — обръща наляво.

— Добре, пълен стоп — заповяда Манкузо, държейки в ръка заповедите си, които препрочиташе от часове. Не беше доволен от тях.

— Пълен стоп, сър — отговори рулевиът.

— Пълен назад.

— Пълен назад, сър. — Рулевиът изпълни командата и се обърна с въпросителен израз на лицето.

Навсякъде на „Далас“ екипажът чу шум, прекалено силен шум в момента, в който тарелковият клапан се отвори и изпусна пара към витлата на задната турбина, опитвайки се да завърти перката в обратната посока. Това мигновено предизвика вибрации и кавитационни звуци в задната част.

— Рулят докрай надясно.

— Рулят докрай надясно, сър.

— Командире, тук офицерът на сонара, кавитираме — каза Джоунс по интеркома.

— Много добре, офицер на сонара! — отговори Манкузо остро. Той не разбираше новите си заповеди, а нещата, които не разбираше, го вбесяваха.

— Скоростта намалена на четири възела — докладва лейтенант Гудмън.

— Рулят в средата на кораба, пълен стоп.

— Рулят в средата на кораба, сър, пълен стоп — отговори веднага рулевиът. Не искаше капитанът да му крещи. — Сър, рулят ми е в средата на кораба.

— Господи! — каза Джоунс в залата със сонарите. — Какво прави капитанът?

Манкузо беше в залата със сонарите след секунда.

— Все още завиваме ляво на борд, капитане. Той е зад нас заради завоя, който направихме — отбеляза Джоунс възможно най-безразлично. Манкузо забеляза, че това се доближаваше до обвинение.

— Подплашваме дивеча, Джоунси — каза Манкузо спокойно.

Ти си шефът, помисли си Джоунс, който беше достатъчно умен да не каже нищо друго. Капитанът изглеждаше сякаш щеше да отреже главата на някого, а Джоунс току-що се беше възползвал от толерантността, която му се полагаше за месец напред. Той включи слушалките си към контакта на буксирната антена.

— Шумовете от мотор намаляват, сър. Той намалява скоростта.
— Джоунс млъкна за момент. Трябваше да докладва и остатъка. — Сър, предполагам, че ни е чул.

— Той трябваше да ни чуе — каза Манкузо.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Капитане, вражеска подводница — каза бързо мичманът.

— Вражеска? — попита Рамиус.

— Американска. Трябва да ни е следила и е трябвало да завие, когато и ние завихме, за да избегне сблъсък. Със сигурност е американска, с широк ляв нос, разстояние — под километър, мисля. — Той подаде слушалките на Рамиус.

— „688“ — каза Рамиус на Бородин. — По дяволите! Трябва да се е натъкнал на нас през последните два часа. Лош късмет.

„ДАЛАС“

— Добре, Джоунси, прослушай го. — Манкузо лично издаде заповедта за активно хидроакустично проучване. „Далас“ беше завила още малко, преди да спре съвсем.

Джоунс се поколеба за момент, все още разчитайки звука от реактора на пасивните си системи. Той се протегна и включи активните сонари в главната сфера на ВQQ-5 на носа.

Пинг! Вълна от звукова енергия беше насочена към целта.

Понг! Вълната се отрази от твърдия стоманен корпус и се върна към „Далас“.

— Разстояние до целта 1000 метра — каза Джоунс. Връщаният се сигнал беше прекаран през компютъра ВС-10 и се появиха някои груби детайли. — Конфигурацията на целта показва ядрена подводница клас „Тайфун“. Тъгълът на носа е около седемдесет. Той е спрял. — Още шест звукови вълни потвърдиха това.

— Осигурете подслушване — каза Манкузо. Изпита известно удовлетворение, научавайки, че е бил прав в прогнозите си за подводницата. Но не много голямо.

Джоунс изключи системата. За какво, по дяволите, трябваше да правя това, чудеше се той. Беше направил всичко възможно, оставаше само да прочете номера на кърмата.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Вече всеки човек на „Октомври“ знаеше, че са открити. Ударът от звуковите вълни беше резонирал из целия корпус — един звук, който никой подводничар не обичаше да чува. Със сигурност не и в подводница със създаващ проблеми реактор, помисли си Рамиус. Може би той можеше да използва това...

„ДАЛАС“

— Някой на повърхността — каза изведнъж Джоунс. — Откъде, по дяволите, се появиха? Капитане, преди минута нямаше нищо, нищо, а сега чувам звук от двигатели. Два, може би повече — смятам, че са два ескадрени миноносеца и нещо по-голямо. Сякаш са стояли там горе и са ни дебнели. Преди минута са били неподвижни. По дяволите! Не чух нищо.

„ИНВИНСИБЪЛ“

— Изчислихме времето доста добре — каза адмирал Уайт.

— Имахме късмет — отбеляза Райън.

— Късметът е част от играта, Джак.

„Бристъл“ на кралските ВМС пръв чу звука от двете подводници и от завоя, който „Червения октомври“ направи. Дори и на пет мили подводниците едва се чуваха. Маневрата „Лудия Иван“ беше свършила преди три мили и корабите на повърхността получиха възможност да заемат добра позиция, благодарение на проучвателните сигнали от сонара на „Далас“.

— Два хеликоптера на път, сър — докладва капитан Хънтър. — Ще са на позиция след минута.

— Сигнализирайте на „Бристъл“ и „Файф“ да стоят от наветрената ни страна. Искам „Инвинсибъл“ да бъде между тях и контакта.

— Слушам, сър — Хънтър предаде заповедта в радарното отделение. На хората на ескадрените миноносци от ескорта тази заповед щеше да им се стори странна — самолетоносач да прикрива миноносци.

След няколко секунди два хеликоптера „Сий Кинг“ спряха и се завъртяха на около петнадесет метра над морето. Опитвайки се да задържат позиция, пуснаха кабели с потапящи се сонари накрая. Тези сонари бяха много по-маломощни от корабните и имаха по-различни характеристики. Данните, които те събраха, бяха предадени по цифрова връзка в командния център на „Инвинсибъл“.

„ДАЛАС“

— Англичани — каза веднага Джоунс. — Това е хеликоптер, 195, мисля. Това значи, че големият кораб е някой от техните самолетоносачи, с ескорт от два миноносеца.

Манкузо кимна.

— „Инвинсибъл“ на кралските ВМС. Той беше от онази страна на гъола за маневрите „Пъргав делфин“. Там са британските светила, най-добрите им противолодъчни специалисти.

— Големият се движи насам, сър. Оборотите показват десет възела. Хеликоптерите — два са, ни засякоха и нас, и руснаците. Няма други подводници наоколо, които да чувам.

„ИНВИНСИБЪЛ“

— Позитивен сонарен контакт — каза гласът от говорителя. — Две подводници, на две мили от „Инвинсибъл“, курс нула-две-нула.

— А сега трудната част — каза адмирал Уайт.

Райън и четиримата офицери от Кралската флота, които бяха запознати с мисията, бяха на флагманския мостик, а флотският противолодъчен офицер беше в командния център под тях, когато „Инвинсибъл“ тръгна бавно на север, леко наляво от директния курс към контактите. И петимата изучаваха контактната зона с мощни бинокли.

— Хайде, капитан Рамиус — каза тихо Райън, — смятат, че си смел мъж. Докажи го.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Рамиус се беше върнал в контролния център и се мръщеше над картата. Блуждаеща американска „Лос Анджелис“ да се натъкне на теб е едно нещо, но да попаднеш на специално формирование е друго. При това английски кораби. Защо? Вероятно учение. Американците и англичаните често работеха заедно и чиста случайност беше довела „Октомври“ право при тях. Е, ще трябва да избяга, за да може да продължи това, което беше намислил. Беше просто. Или не беше? Преследваща ги подводница, самолетоносач и два ескадрени миноносеца след него. Какво друго? Щеше да му се наложи да разбере дали може да им се изплъзне на всичките. Това щеше да отнеме почти целия ден. Но сега трябваше да види какво има пред себе си. Освен това щеше да им покаже, че той е уверен в себе си, че той може да ги преследва, ако иска.

— Бородин, изведи подводницата на перископна дълбочина. Бойна готовност.

„ИНВИНСИБЪЛ“

— Хайде, покажи се Марко — примамваше го Баркли, — имаме послание за теб, стари приятелю.

— Хеликоптер три докладва, че контактът изплува — каза гласът от говорителя.

— Добре! — Райън удари с ръка по парапета.

Уайт вдигна телефона:

— Върнете единия от хеликоптерите.

Разстоянието до „Червения октомври“ беше по-малко от миля и половина. Един от хеликоптерите „Сий Кинг“ се вдигна и направи кръг, прибирайки своя сонар.

— Контактът е на дълбочина сто и петдесет метра, бавно се издига.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Бородин бавно изпомпваше вода от балансиращите резервоари на „Октомври“. Ракетната подводница увеличи скоростта си до четири възела и по-голямата част от силата, необходима да промени дълбочината, дойде от хоризонталните плоскости. Старпомът внимаваше и я издигаше бавно, а Рамиус я насочи право срещу „Инвинсибъл“.

„ИНВИНСИБЪЛ“

— Хънтър, на морзовия апарат ли сте? — попита адмирал Уайт.

— Мисля, че да, адмирале — отговори Хънтър. Вълнението обземаше всички. Какъв шанс беше това!

Райън преглътна трудно. През последните няколко часа, докато „Инвинсибъл“ лежеше неподвижен сред развълнуваното море, положението със стомаха му стана много лошо. Хапчетата, които му беше дал корабният лекар, помогнаха, но сега възбудата го влошаваше. Имаше два и половина метра отвес от флагманския мостик до морето. Е, добре, помисли си той, ако ще трябва да драйфам, поне няма да има нищо на пътя. Мамка му мръсна.

„ДАЛАС“

— Шум от скърцане на корпус, сър — каза Джоунс. — Мисля, че той изплава.

— Изплава? — Манкузо се зачуди за секунда. — Да, това се връзва. Той е каубой. Иска да види какво има насреща си, преди да се опита да избяга. Това се връзва. Басирам се, че не знае къде сме били през последните няколко дни. — Капитанът отиде към бойния център.

— Изглежда, че изплава, капитане — каза Маниън, гледайки уреда за насочване на прицела. — Тъпак. — Маниън си имаше собствено мнение за капитаните на подводници, които разчитаха на перископите си. Мнозина от тях прекарваха прекалено много време в гледане на света. Чудеше се каква част от това беше характерна реакция на принудителното затваряне в подводницата, нещо като желание да се убедят, че там, горе, наистина има свят, да се убедят, че уредите са точни. Чисто човешко, мислеше си Маниън, но то може да те направи уязвим...

— Ние също ли изплуваме, капитане?

— Да, бавно и спокойно.

„ИНВИНСИБЪЛ“

Половината от небето беше изпълнена с бели, пухкави облаци със сиви, заплашващи с дъжд краища. Вятър със скорост двадесет възела духаше от югоизток и в морето имаше двуметрови тъмни вълни с бели гребени пяна. Райън видя „Бристъл“ и „Файф“, държащи позиция откъм наветрената страна. Капитаните, без съмнение, мърмореха някои специфични думи за това разположение. Американският ескорт, който се отдели предишния ден, сега пътуваше, за да се срещне с американския „Ню Джърси“.

Уайт отново говореше по телефона.

— Капитане, искам да знам веднага щом получим радарна връзка с района на целта. Насочете всичко на борда към тази част на океана. Искам също да знам за каквито и да било, повтарям, каквито и да било хидроакустични сигнали от тази зона... Точно така. Дълбочина на целта? Много добре. Върнете втория хеликоптер, искам ги и двата на позиция откъм наветрената страна.

Бяха се съгласили, че най-добрият начин за предаване на съобщение е да използват мигаща светлина. Само някой, който е точно на пътя на светлината, ще може да разчете съобщението. Хънтър отиде към предавателя с лист хартия, който Райън му беше дал. Радистът и мичманът, които обикновено бяха там, сега ги нямаше.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Тридесет метра, другарю капитан — докладва Бородин. В контролния център беше дадена бойна готовност.

— Перископ — каза спокойно Рамиус. Смазаната метална тръба изсъска нагоре под хидравличното налягане. Капитанът подаде фуражката си на младши офицера на вахтата и се наведе да погледне през уреда. — Значи имаме три империалистически кораба. „Инвинсибъл“ на Кралските ВМС. Такова име за един кораб! — пошегува се той за слушателите си. — Ескорт от два кораба, „Бристъл“ и ескадрен миноносец клас „Каунти“.

„ИНВИНСИБЪЛ“

— Перископ, отдясно на носа! — каза гласът от говорителя.

— Виждам го! — Баркли светкавично посочи с ръка. — Ето!

Райън се напрегна, за да го види.

— Видях го. — Беше като малка пръчка, стояща вертикално във водата на около миля от тях. Перископът проблясваше сред вълните.

— Хънтър — каза тихо Уайт. Отляво на Райън капитанът започна да трака с ръка върху лоста, който контролираше светлинните сигнали.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Рамиус не я видя веднага, защото разглеждаше хоризонта в кръг, за да провери за други кораби или самолети. Когато завърши кръга, мигащата светлина привлече окото му. Той се опита бързо да схване сигнала. Отне му секунда да разбере, че е насочен точно към него.

[*** *** *** ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ * ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ * РАЗБИРАТЕ ЛИ * РАЗБИРАТЕ ЛИ РАЗБИРАТЕ ЛИ МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ С ЕДНА ЗВУКОВА ВЪЛНА ОТ ВАШИЯ АКТИВЕН СОНАР АКО НИ РАЗБИРАТЕ МОЛЯ ОТГОВОРЕТЕ С ЕДНА ЗВУКОВА ВЪЛНА ОТ ВАШИЯ АКТИВЕН СОНАР АКО НИ РАЗБИРАТЕ *** *** *** ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ * ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ РАЗБИРАТЕ ЛИ РАЗБИРАТЕ ЛИ...]

Съобщението продължаваше да се повтаря. Сигналят беше нестабилен и недодялан. Рамиус не забеляза това. Той преведе английския сигнал в главата си, като за секунда си помисли, че е сигнал към американската подводница. Когато схвана съобщението, кокалчетата на пръстите му върху дръжките на перископа побеляха.

— Бородин — каза той накрая, след като изчака съобщението за четвърти път, — взимаме на прицел „Инвинсибъл“. По дяволите, далекомерът на перископа не работи. Една звукова вълна от сонара, другарю. Само една за определяне на разстоянието.

Пинг!

„ИНВИНСИБЪЛ“

— Една вълна от активен сонар от контактната зона, сър, изглежда съветска — докладва гласът от говорителя.

Уайт вдигна телефона.

— Благодаря. Дръжте ни в течение. — Затвори телефона. — Е, господа...

— Той го направи! — извика Райън. — Изпратете останалото, за бога!

— Веднага — Хънтър се ухили като луд.

ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ * ЧЕРВЕНИЯ
ОКТОМВРИ, ВАШАТА ЦЯЛА ФЛОТА ВИ ТЪРСИ *
ВАШАТА ЦЯЛА ФЛОТА ВИ ТЪРСИ ПЪТЯТ ВИ Е
БЛОКИРАН ОТ МНОГОБРОЙНИ СЪДОВЕ
МНОГОБРОЙНИ ЩУРМОВИ ПОДВОДНИЦИ ЧАКАТ ЗА
ДА ВИ АТАКУВАТ, ПОВТАРЯМ МНОГОБРОЙНИ
ЩУРМОВИ ПОДВОДНИЦИ ЧАКАТ ЗА ДА ВИ
АТАКУВАТ. ПРОДЪЛЖЕТЕ КЪМ 33N 75W ТАМ ИМАМЕ
КОРАБИ КОИТО ВИ ЧАКАТ ПОВТАРЯМ ПРОДЪЛЖЕТЕ
КЪМ 33N 75W ТАМ ИМАМЕ КОРАБИ КОИТО ВИ
ЧАКАТ АКО РАЗБИРАТЕ И СТЕ СЪГЛАСЕН ДАЙТЕ
ОТНОВО ЕДНА ЗВУКОВА ВЪЛНА

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Какво е разстоянието до целта, Бородин? — попита Рамиус, като му се щеше да има повече време, докато посланието се повтаряше отново, и отново.

— Две хиляди метра, другарю капитан. Хубава дебела цел, ако ние... — Старпомът не довърши изречението, когато видя изражението на лицето на командира си.

Те знаят името ни, мислеше си Рамиус. Те знаят нашето име! Как е възможно? Те знаят къде да ни открият — точно! Как? Какво могат да имат американците? Колко време ни е преследвал „Лос Анджелис“? Решавай — ти трябва да решиш!

— Другарю, още една звукова вълна към целта, само една.

„ИНВИНСИБЪЛ“

— Още една звукова вълна, адмирале.

— Благодаря ви, — Уайт погледна Райън. — Е, Джак, изглежда твоята преценка наистина беше правилна. Много добре.

— Наистина много добре, по дяволите, приятелю лорд Ърл. Бях прав за кучия син! — Райън размаха ръце във въздуха, забравил за морската си болест. После се успокои. Случаят изискваше повече благоприличие. — Извинете ме, адмирале. Трябва да свършим някои неща.

„ДАЛАС“

„Цяла флота ви търси... Продължете към 33N 75W.“ Какво, по дяволите, става? — чудеше се Манкузо, хващайки края на второто съобщение.

— Тук сонарът. От целта се чува скърцане на корпус. Дълбочината му се променя. Шумовете на двигателите се увеличават.

— Потапяне. — Манкузо вдигна телефона. — Сонарът — много добре. Нещо друго, Джоунс?

— Не, сър. Хеликоптерите ги няма, няма и никакви излъчвания от корабите. Какво става, сър?

— Убий ме, ако знам. — Манкузо поклати глава, докато Маниън подкара „Далас“ отново по петите на „Червения октомври“. Какво, по дяволите, ставаше тук, чудеше се капитанът. Защо британски самолетноносач сигнализираше на руска подводница и защо я изпращаха на среща срещу брега на Каролина. Чии подводници ѝ препречват пътя? Не можеше да бъде. По никакъв начин. Просто не можеше да бъде...

„ИНВИНСИБЪЛ“

Райън беше в радарния център на „Инвинсибъл“. „ВЛЪХВИ КЪМ ОЛИМП“, написа Райън, използвайки специалния код, който ЦРУ му беше изпратило. „ДНЕС СВИРИХ НА МОЯТА МАНДОЛИНА. ЗВУЧЕШЕ МНОГО ДОБРЕ. ПЛАНИРАМ МАЛЪК КОНЦЕРТ, НА ОБИКНОВЕНОТО МЯСТО. ОЧАКВАМ ДОБРИ ОТЗИВИ ОТ КРИТИКАТА. ОЧАКВАМ ИНСТРУКЦИИ.“ Преди Райън се беше смял на кодовите думи, които трябваше да използва, и сега се смееше, но по друга причина.

БЕЛИЯ ДОМ

— Е — отбеляза Пелт, — Райън очаква, че мисията ще е успешна. Всичко върви според плана, но той не е използвал групата от кодови думи за сигурен успех.

Президентът се облегна назад.

— Той е честен. Нещата винаги могат да се объркат. Трябва да признаеш обаче, че изгледите са добри.

— Планът, който предложиха генералите, е безумен, сър.

— Възможно е, но ти се опитваш да му намериш кусур вече от няколко дни и не си успял. Всичко скоро ще си дойде на мястото.

Президентът се прави на остроумен, забеляза Пелт. Той обичаше да се прави на остроумен.

„ИНВИНСИБЪЛ“

„ОЛИМП КЪМ ВЛЪХВИ. ОБИЧАМ СТАРОМОДНА МУЗИКА НА МАНДОЛИНА. КОНЦЕРТЪТ ОДОБРЕН“, казваше посланието.

Райън се облегна удобно назад, отпивайки от своето бренди.

— Е, това е добре. Чудя се каква ще бъде следващата част от плана.

— Очаквам, че от Вашингтон ще ни уведомят. За момента — каза адмирал Уайт — ще трябва да тръгнем обратно на запад, за да се настаним между „Октомври“ и съветската флота.

„АВАЛОН“

Лейтенант Еймс разглеждаше околността през малък илюминатор на носа на „Авалон“. „Алфата“ лежеше на лявата си страна. Тя явно се беше ударила първо с кърмата, и то силно. Едното ребро беше откъснато от витлото, а долният вертикален стабилизатор беше смачкан. Цялата кърма може би беше откъсната. Трудно беше да се каже поради ниската видимост.

— Бавно напред — каза той, настройвайки лостовете. Зад него мичман втори ранг и един главен старшина преглеждаха инструментите и се подготвяха да използват апаратурата, прикрепена преди да отплават, която включваше телевизионна камера и прожектори. С тях видимостта ставаше малко по-голяма, отколкото беше от навигационните илюминатори. DSRV се придвижи бавно напред с един възел. Видимостта беше под двадесет метра въпреки милионите свещи на прожекторите на носа.

Морското дъно в този момент представляваше коварен наклон от алувиални наноси, из които бяха разпръснати каменни блокове. Като че ли единственото нещо, което беше попречило на „Алфата“ да се плъзне още по-надолу, беше хоризонталната плоскост, забила се като клин в дъното.

— Господи! — Главният старшина пръв го забеляза. В корпуса на „Алфата“ имаше пукнатина — или може би нямаше?

— Авария на реактора — каза Еймс с хладнокръвието на лекар. — Нещо е прогорило стените на подводницата. Господи, това е титан! Прогорил е дупка отвътре. Има и още една, още две дупки. Тази е по-голяма, изглежда, диаметърът ѝ е около метър. Не е загадка какво я е извадило от строя, приятели. В две от отделенията ѝ нахлува вода. — Еймс погледна датчика за дълбочина — 564 метра. — Записвате ли всичко?

— Да, капитане — отговори експертът електротехник. — Гадно е да излезеш от строя така. Горките момчета.

— Да, зависи какво са правили. — Еймс направляваше „Авалон“ около носа на „Алфата“, като внимателно управляваше перката и

променяше диферента, за да премине от другата страна, всъщност тавана на мъртвата подводница. — Забелязваш ли някакви следи от пукнатини по корпуса?

— Не — отговори мичманът. — Само двете прогорявания. Чудя се какво е станало.

— Сериозен случай на китайски синдром. Най-накрая се случи на някого. — Еймс поклати глава. Ако във флотата се държеше на нещо, свързано с реакторите, това беше тяхната безопасност. — Долепете датчика до стените на корпуса. Ще видим дали е останал някой жив вътре.

— Да, капитане. — Електротехникът настрои уредите, докато Еймс се опитваше да държи подводницата абсолютно неподвижна. И двете задачи не бяха лесни. DSRV се въртеше, като почти се опираше до кулата на потъналата подводница. Ако имаше оцелели, те трябваше да са в контролната зала или в предната част. Отзад не можеше да има останали живи хора.

— Добре, установих контакт.

И тримата мъже се заслушаха внимателно, надявайки се да чуят нещо. Тяхната професия беше да издирват и спасяват и тъй като самите те бяха подводничари, гледаха на работата си сериозно.

— Може би са заспали. — Мичманът включи хидроакустичния локатор. Вълните с висока честота резонираха и през двата съда. Този звук беше достатъчен да събуди и мъртвите, но отговор нямаше. В „Политовский“ кислородът беше свършил преди един ден.

— Това е положението — каза тихо Еймс. Той подкара нагоре, докато електротехникът изключи прожекторите, търсейки място, където да пусне импулсния сонарен приемо-предавател. Те щяха да се върнат, когато времето на повърхността се оправеше. Флотата не би пропуснала този шанс да разгледа „Алфата“, а „Гломар Експлорър“ стоеше неизползваем някъде около Западното крайбрежие. Щяха ли да я активират? Еймс би се обзаложил в това.

— „Авалон“, „Авалон“, тук е „Скамп“... — Гласът по радиостанцията се чуваше трудно, но все пак се разбираше. — ... Върнете се веднага. Потвърдете.

— „Скамп“, тук е „Авалон“. Тръгваме.

„Скамп“ току-що беше получила ELF съобщение и се беше изкачила до перископна дълбочина за операционна заповед FLASH.

„ПРИДВИЖЕТЕ СЕ ВЪЗМОЖНО НАЙ-БЪРЗО КЪМ 33N 75W“.
Съобщението не казваше защо.

ГЛАВНА КВАРТИРА НА ЦРУ

— КАРДИНАЛА все още е жив — каза Мур на Ритър.

— Слава богу. — Ритър седна.

— Има сигнал от него. Този път не е правил опит за самоубийство, за да ни го изпрати. Може би престоят в болницата го е поизплашил. Отново ще му направя предложение да го изтеглим.

— Отново?

— Боб, трябва да му предложим.

— Знам. Аз самият му направих едно предложение преди няколко години. Старото копеле не ще да се оттегли. Нали знаеш как е, някои хора живеят от тръпката. Или може би още не си е изкарал яростта. Току-що ми се обади сенатор Доналдсън.

Доналдсън беше председател на Висшата комисия по разузнаването.

— Така ли?

— Иска да знае какво знаем за това, което става. Не вярва на версията за спасителна операция и мисли, че ние знаем нещо друго.

Съдията Мур се облегна назад.

— Чудя се кой му е набил тази идея в главата.

— Да. Имам една идея, която можем да опитаме. Предполагам, че сега е времето, и този случай е много подходящ.

Двамата обсъждаха въпроса в продължение на час и преди Ритър да напусне Хълма, го съгласуваха с президента.

ВАШИНГТОН, ОКРЪГ КОЛУМБИЯ

Доналдсън остави Ритър да чака във външния му кабинет петнадесет минути, докато прочете вестника. Искаше Ритър да си знае мястото. Някои от забележките му за изтичане на информация бяха уцелили слабото място на сенатора от Кънетикът, а беше важно назначени на служба цивилни служители да знаят разликата между себе си и избраните представители на народа.

— Съжалявам, че трябваше да почакате, господин Ритър. — Доналдсън не стана и не подаде ръка да се здрависат.

— Няма нищо, сър. Възползвах се от случая да разгледам списанията. Това не се случва често при натоварената ми програма. — За първи път кръстосвах шпаги.

— Е, какво са намислили руснаците?

— Сенаторе, преди да подхвана тази тема, искам да кажа следното: трябваше да обсъдя това посещение с президента. Тази информация е само за вас и тя не трябва да стига до никой друг, сър. До никого. Това е нареждане на Белия дом.

— В моята комисия има и други хора, господин Ритър.

— Сър, ако не ми дадете своята дума на джентълмен — добави Ритър с усмивка, — няма да ви дам тази информация. Така ми беше наредено. Аз работя за изпълнителната власт, сенаторе. Получавам нарежданията си от президента. — Ритър се надяваше, че подслушвателните устройства записват всичко.

— Съгласен съм — каза Доналдсън неохотно. Ядосваше се на глупавите ограничения, но беше доволен, че ще получи информацията. — Казвайте.

— Честно казано, сър, не сме съвсем сигурни какво точно става — каза Ритър.

— Значи вие ме накарахте да се закълна, че няма да казвам на никого, че ЦРУ пак не знае какво, по дяволите, става, така ли?

— Казах, че не знаем какво точно става. Но някои неща знаем. Информацията ни идва предимно от израелците и отчасти от

французите. И от двата канала научихме, че в съветската флота е станал някакъв много голям гаф.

— Предположих, че е така. Загубили са подводница.

— Поне една, но не това е важното. Мислим, че някой е изиграл номер на управлението на Северния съветски флот. Не мога да кажа със сигурност, но мисля, че са поляците.

— Защо поляците?

— Не знам със сигурност, но както французите, така и израелците имат връзки с поляците. Знаем, или поне мисля, че знам, че каквото и да е това, то не е дело на западно разузнаване.

— Добре, какво става? — попита Доналдсън.

— Предполагаме, че някой е извъртял най-малко един номер, възможно е дори три, като целта на всички е била да се вдигне шум в съветската флота, но каквото и да е това, нещата отдавна са излезли от контрол. Израелците твърдят, че много хора са се хванали здраво на работа, за да спасят задниците си. Предполагам, че са успели да променят оперативните заповеди на подводницата и след това са фалшифицирали писмо от капитана ѝ, в което той заплашва, че ще изстреля ракетите си. Удивителното е, че руснаците са се хванали. — Ритър се намръщи. — Обаче може и съвсем да не е така. Единственото, което знаем със сигурност, е, че някой, най-вероятно поляците, е изиграл фантастично мръсен номер на руснаците.

— А не ние? — попита многозначително Доналдсън.

— Не, сър, със сигурност не! Ако ние опитаме да направим нещо такова, дори и да успеем, което е малко вероятно, те могат да опитат да ни скроят същото. Така може да се започне война и вие знаете, че президентът никога не би одобрил такова нещо.

— Но на някого в ЦРУ може да не му пука какво мисли президентът.

— Не и в моя отдел! Това ще ми коства главата. Мислите ли, че можем да проведем такава операция и после успешно да я прикрием? По дяволите, сенаторе, иска ми се да можехме.

— Защо точно поляците и как така те могат?

— От известно време получаваме сведения за дисидентска фракция в тяхното разузнаване, фракция, която не обича много руснаците. Причините могат да бъдат много. Имат огромна историческа вражда и руснаците явно забравят, че поляците са първо

поляци, а после комунисти. Аз предполагам, че това по-скоро е свързано с папата, отколкото с военното положение. Знаем, че нашият стар приятел Андропов е организиран повторение на оная работа — Хенри II — Бекет. Папата даде на Полша голям престиж и направи много неща за страната, които дори и членовете на Партията одобряват. А Иван се изплю върху цялата им страна, когато направи това — и се чудите защо са побеснели? А колкото до техните способности, хората явно не забелязват на какво високо ниво винаги е било тяхното разузнаване. Те бяха тези, които направиха пробива „Енигма“ през тридесет и девета, а не англичаните. Те са много способни и причината е същата като при израелците — имат врагове и от изток, и от запад. При това положение израстват добри агенти. Със сигурност знаем, че те имат доста хора в Русия, временни работници, плащащи на Нармонов за икономическата подкрепа, давана на страната им. Знаем също, че много полски инженери работят в съветските корабостроителници. Признавам, че е странно, тъй като и двете страни нямат големи морски традиции, но поляците строят голяма част от съветските плавателни съдове. Техните корабостроителници са по-добри от руските и напоследък дават техническа помощ, главно в качествения контрол, на руските военни корабостроителници.

— Значи полските разузнавателни служби са изиграли номер на руснаците — обобщава Доналдсън. — Горшков е един от хардлайнерите, които искаха интервенция, нали?

— Да, но най-вероятно той е цел между другото. Истинската задача на това е да се подразни Москва. Фактът, че тази операция е насочена към съветския военен флот, сам по себе си няма значение. Целта е да се предизвика хаос в техните главни военни канали, а те всички се събират в Москва. Господи, иска ми се да знаех какво всъщност става! От петте процента, които знаем, се разбира, че тази операция трябва да е истински шедьовър, от онези, за които се създават легенди. Работим върху нея, опитваме се да разберем. Също и британците, французите, израелците — Бени Херцог от Мосад трябва да е бесен. Израелците правят такива номера на съседите си редовно. Официално твърдят, че не знаят нищо повече от това, което са ни казали. Може и да е така. Или може да са дали на поляците известна техническа помощ. Трудно е да се каже. Сигурното е, че съветският

военноморски флот е стратегическа заплаха за Израел. Но ни трябва още време за това. Засега израелската връзка изглежда малко прекалено очевидна.

— Но вие не знаете какво става, а само как и защо.

— Сенаторе, не е толкова просто. Дайте ни малко време. За момента ние дори можем и да не искаме да знаем. За да обобщим — някой е пробутал огромна дезинформация в съветския флот. Целта вероятно е била просто да ги пораздруса, но нещата явно са излезли извън контрол. Как и защо е станало не знаем. Все пак можете да се обзаложите, че който и да е започнал тази операция, работи усилено по прикриването на следите си. — Ритър искаше сенаторът да разбере това напълно. — Ако руснаците открият кой го е направил, реакцията им ще е доста гадна, бъдете сигурен. След няколко седмици може да знаем повече. Израелците са ни длъжници за някои неща и може в края на краищата да ни просветят в тая работа.

— За няколко F-15 повече и рота танкове — отбеляза Доналдсън.

— Евтина цена.

— Щом не сме забъркани в тая работа, защо тогава трябва да се пази тайна?

— Вие ми дадохте думата си, сенаторе — напомни му Ритър. — Първо, ако изтече информация, мислите ли, че руснаците ще повярват, че не сме замесени? Малко вероятно. Опитваме се да цивилизоваме правилата на играта в разузнаването. Искам да кажа, ние продължаваме да сме врагове, но такива конфликти между различни разузнавателни ведомства въвличат прекалено много сили и са опасни и за двете страни. И второ. Е, ако някога открием как всичко това е станало, ще можем да го използваме и ние.

— Тези причини си противоречат.

Ритър се усмихна.

— Играта в разузнаването е такава. Ако открием кой е направил това, можем да използваме тази информация за свои нужди. Както и да е, сенаторе, вие ми дадохте думата си и аз ще докладвам това на президента при завръщането си в Ленгли.

— Много добре. — Доналдсън стана. Разговорът приключваше. — Вярвам, че ще ни информирате при бъдещо развитие на нещата.

— Това ми е работата, сър. — Ритър се изправи.

— Наистина. Благодаря ви, че дойдохте. — Те и сега не си стиснаха ръцете.

Ритър излезе в коридора, без да минава през преддверието. Спря се да погледне вътрешния двор на сградата „Харт“. Напомняше му за местния „Хайът“. Вместо да вземе асансьора слезе пеша по стълбите до първия етаж, нещо необичайно. Ако имаше късмет, значи току-що беше направил голям удар. Колата му го чакаше навън и той каза на шофьора да кара към сградата на ФБР.

— Това не е операция на ЦРУ? — попита Питър Хендерсън, главният секретар на сенатора.

— Не, аз му вярвам — каза Доналдсън. — Той не е достатъчно умен, за да измисли нещо такова.

— Не знам защо президентът не го изхвърли — коментира Хендерсън. — Разбира се, като се вземе предвид какъв човек е, може би е по-добре, че е некомпетентен. — Сенаторът се съгласи.

Когато се върна в кабинета си, Хендерсън нагласи венецианските щори на прозореца си, въпреки че слънцето беше от другата страна на сградата. Един час по-късно шофьорът на минаващо „Блек & Уайт“ такси погледна към прозореца и отбеляза нещо наум.

Хендерсън работи до късно тази нощ. Сградата „Харт“ беше почти празна, тъй като повечето сенатори бяха по домовете си. Доналдсън беше там по лична работа и за да държи нещата под око. Като председател на Висшата комисия по разузнаването, по това време на годината той имаше повече задължения, отколкото би искал. Хендерсън взе асансьора до главното фоайе и напусна сградата. От всеки сантиметър си личеше, че е висш сенатор — сив костюм с жилетка, скъпо кожено куфарче, косата му нищо особено, походката му наперена. Едно такси „Блек & Уайт“ излезе иззад ъгъла и спря, за да остави пътник. Хендерсън се качи.

— „Уотъргейт“ — каза той. Не проговори отново, преди таксито да измине няколко пресечки.

Хендерсън държеше скромен апартамент с една спалня в комплекса „Уотъргейт“ и в това имаше известна ирония, за която той самият много пъти се беше замислял. Когато стигна до целта си, той не даде бакшиш на шофьора. Една жена влезе в таксито, докато той вървеше към главния вход. Такситата във Вашингтон бяха много заети в ранната вечер.

— Университета „Джорджтаун“, моля — каза тя, хубава млада жена с кестенява коса и купчина книги в ръце.

— Вечерно училище? — попита шофьорът, поглеждайки в огледалото.

— Изпити — каза момичето, гласът ѝ едва доловимо неспокоен. — Психология.

— При изпити най-хубаво е човек да се отпусне — посъветва я шофьорът.

Специален агент Хейзъл Лумис се зачете нещо в книгите си. Изпусна портмонето си на пода.

— О, по дяволите! — Наведе се да го вдигне и докато правеше това, прибра миниатюрен касетофон, който друг агент беше оставил под шофьорската седалка.

Отне им петнадесет минути да стигнат до университета. Струваше три долара и осемдесет и пет пенса. Лумис му даде пет долара и му каза да задържи рестото. Тя прекоси двора и се качи в един форд, който я закара право в сградата „Джон Едгар Хувър“. Много усилия бяха хвърлени в подготовката на това, а всичко беше станало толкова лесно.

— Винаги е така, когато мечката се появи — инспекторът, който се занимаваше със случая, зави наляво по „Пенсилвания авеню“. — Проблемът е първо да се намери скапаната мечка.

ПЕНТАГОНЪТ

— Господа, бяхте повикани тук, защото всеки от вас е разузнавач от кариерата с познания в областта на подводниците и руснаците — каза Дейвънпорт на четиримата офицери, които седяха в неговия кабинет. — Имам нужда от офицери с вашите знания. Това е доброволческа задача. Може да има и значителен риск — на този етап не можем да бъдем сигурни. Единственото друго, което мога да ви кажа, е, че това е работа-мечта за офицер от разузнаването. Но мечта която няма да можете да разкажете на никого. Ние сме свикнали с това, нали? — Дейвънпорт пусна една от редките си усмивки. — Както казват във филмите, ако искате да се включите — добре, ако не, можете да се откажете сега и нищо никога повече няма да бъде казано. Много е да се очаква от хората да се втурнат в потенциално опасна задача с главата напред.

Разбира се, никой не напусна; хората, които бяха събрани не бяха от онези, които се предават. Освен това нещо щеше да бъде казано, а Дейвънпорт имаше добра памет. Това бяха професионалисти. Една от компенсациите за носене на униформа и изкарване на по-малко пари, отколкото хора със същите способности могат да изкарат в цивилния свят, беше твърде малката вероятност да бъдат убити.

— Благодаря ви, господа. Мисля, че ще откриете, че това си заслужава. — Дейвънпорт стана и раздаде на всеки по един кафяв пощенски плик. — Скоро ще имате възможността да разгледате една съветска ядрена подводница отвътре. — Четири чифта очи мигнаха едновременно.

33° СЕВЕРНА ШИРИНА, 75° ЗАПАДНА ДЪЛЖИНА

Американската подводница „Етън Алън“ беше на позиция вече повече от тридесет часа. Тя обикаляше в кръг от пет мили на дълбочина шестдесет метра. Нямаше нужда да се бърза. Подводницата развиваше само толкова скорост, че да може да се върти, като реакторът ѝ произвеждаше само десет процента от номиналната си мощност. Главният старшина кормчия помагаше в камбуза.

— За първи път правя това на подводница — отбеляза един от офицерите на „Етън Алън“, който действаше като готвач на подводницата, разбърквайки омлета.

Старшината въздъхна едва доловимо. Трябваше да отплават с истински готвач, но техният беше момче, а всеки от хората взети на борда, сега имаше над двадесет години служба. Всички старшини имаха технически специалности, с изключение на кормчията, който можеше да се оправи с тостер, ако има добър ден.

— Много ли готвите вкъщи, сър?

— Горедолу. Родителите ми имаха ресторант в Пас Крисчън. Това е специалитетът на мама — омлет кейджън. Жалко, че няма костур, мога да правя някои хубави неща с костур и малко лимон. Ходите ли често на риба, старшина?

— Не, сър. — Малкият екипаж от офицери и старшини работеше в неформална атмосфера, а кормчията беше човек свикнал на дисциплина и уважаване на пагона. — Капитане, мога ли да ви попитам какво, по дяволите, правим?

— И аз бих искал да знам, старшина. Главно чакаме нещо.

— Но какво, сър?

— Проклет да съм, ако знам. Бихте ли ми подали резенчетата шунка. И бихте ли проверили хляба в пещта. Трябва вече да е готов.

„НЮ ДЖЪРСИ“

Капитан I ранг Ийтън беше объркан. Неговата бойна група се намираше на двадесет мили южно от руснаците. Ако не беше тъмно, щеше да може да види от своя флагмански мостик надвесващите се надстройки на „Киров“ на хоризонта. Неговите ескортиращи кораби бяха подредени в една-единствена широка линия пред бойния кръстосвач и, изпращайки звукови вълни, търсеха подводница.

След лъжливата атака на въздушните сили руснаците бяха кротки като агънца. Това беше, меко казано, необичайно. „Ню Джърси“ и нейните ескортиращи кораби държаха руското формирование под непрекъснато наблюдение, а и двойка „Сентри“ наблюдаваше руснаците за всеки случай. При това прегрупиране на руските сили Ийтън беше станал отговорен за групата „Киров“. Това го устройваше. По-голямата част от корабната артилерия беше насочена навътре, но оръдията бяха заредени с осеминчови управляеми снаряди, а в центровете за огневи контрол всеки беше на поста си. „Тарауа“ се намираше тридесет мили на юг и неговата ударна група от самолети „Хариър“ беше готова и за пет минути можеше да се включи в акция. Руснаците трябваше да знаят това, въпреки че техните противолодъчни хеликоптери не бяха приближавали американски кораб на повече от пет мили. Бомбардировачите „Беър“ и „Бекфайър“, които минаваха над главите им при полетите си до Куба, бяха съвсем малко, а онези, които се връщаха в Съветския съюз възможно най-бързо, не можеше да не са докладвали какво са видели. Американските съдове бяха във формирование на разтегната атака, като ракетите на „Ню Джърси“ и на ескортиращите кораби непрекъснато получаваха информация от сензорните устройства на корабите. А руснаците не им обръщаха внимание. Единствените електронни емисии бяха рутинна навигационна радарна информация. Странно.

Самолетоносачът „Нимиц“, след като беше преминал разстоянието от пет хиляди мили от Южния Атлантически океан, вече беше в обхвата на самолетите; самолетоносачът и неговите ескортиращи съдове с ядрен реактор — „Калифорния“, „Бейнбридж“ и

„Тръкстън“, бяха само на четиристотин мили на юг, а бойното формирование „Америка“ — на половин ден зад тях. „Кенеди“ беше на петстотин мили на изток. Руснаците трябваше да обърнат внимание на опасността от трите въздушни крила със самолетносачи зад гърбовете си и стотиците самолети с наземни бази, които постепенно се придвижваха на юг от една база на друга. Може би това обясняваше тяхната пасивност.

Бомбардировачите „Бекфайър“ бяха ескортирани на смени по целия им път от Исландия, първо от военноморски „Томкет“ от въздушните сили на „Саратога“, после от „Фантом“ на военновъздушните сили в Мейн, които прехвърляха съветските самолети на „Ийгъл“ и „Файтинг Фалкон“, докато облитаха крайбрежието на юг почти до Куба. Нямаше съмнение, че Съединените щати са взели работата насериозно, въпреки че американските съединения вече не дразнеха руснаците. Ийтън беше доволен, че не го правеха. Нямаше какво повече да се спечели от дразненето, но все пак, ако се наложеше, неговото бойно формирование можеше да премине към военни действия за около две минути.

АПАРТАМЕНТИТЕ В „УОТЪРГЕЙТ“

— Извинете ме. Току-що се нанесох в апартамента надолу по коридора и още не са ми прокарали телефон. Имате ли нещо против да използвам вашия?

Хендерсън бързо реши. Около двадесет и три години, кестенява коса, сиви очи, хубава фигура, зашеметяваща усмивка и модерни дрехи.

— Разбира се, добре дошли в „Уотъргейт“. Заповядайте.

— Благодаря Ви. Аз съм Хейзъл Лумис. Приятелите ми ме наричат Сиси. — Тя му подаде ръка.

— Питър Хендерсън. Телефонът е в кухнята. Ще ви покажа къде. — Нещата изглеждаха добре. Той тъкмо беше приключил дълга връзка с една от секретарките на сенатора. И на двамата им беше трудно.

— Не ви притеснявам, нали? Сам сте, нали?

— Да, сам с телевизора. От Вашингтон ли сте? Нощният живот изобщо не е това, което трябва да бъде. Или поне не, когато трябва да ходиш на работа на следващия ден. За кого работите — предполагам, че не сте омъжена?

— Точно така. Работя за DARPA като компютърен програмист. Страхувам се, че не мога да говоря много за това.

Всякакви добри новини, помисли си Хендерсън.

— Телефонът е там.

Лумис бързо се огледа, сякаш преценяваше как си е свършил работата специалистът по обзавеждането. Тя бръкна в портмонето си, извади една монета и я подаде на Хендерсън. Той се засмя.

— Първият разговор е безплатен и, повярвайте ми, можете да използвате телефона ми винаги, когато пожелаете.

— Знаех си — каза тя, натискайки копчетата, — че тук ще е по-добре, отколкото в „Лорел“. Ало, Кати? Сиси. Току-що се нанесох, дори не са ми прокарали телефон още... О, един приятел от съседния апартамент беше така добър да ми позволи да използвам неговия... Добре, ще се видим утре на обяд. Чао, Кати.

Лумис се огледа наоколо. — Кой Ви е правил ремонта?

— Сам го правих. Следвах изкуство в Харвард, а и знам някои хубави магазини в Джорджтаун. Човек може да намери доста хубави неща, ако знае къде да търси.

— О, толкова бих се радвала, ако апартаментът ми можеше да изглежда така! Бихте ли могли да ме разведете да го разгледам.

— Разбира се, първо спалнята ли? — Хендерсън се засмя, за да покаже, че няма никакви задни мисли — каквито, разбира се, имаше, въпреки че в такива случаи беше търпелив човек. При обиколката, която продължи няколко минути, Лумис се увери, че апартаментът наистина е празен. След минута се почука на вратата. Хендерсън измърмори, когато отиде да отвори.

— Пийт Хендерсън? — Човекът, който питаше, беше облечен в работен костюм. Хендерсън беше с джинси и тениска.

— Да? — Хендерсън се отдръпна, досещайки се какво става. И все пак това, което стана после, го изненада.

— Вие сте арестуван, господин Хендерсън — каза Сиси Лумис, показвайки картата си за идентификация. — По обвинение в шпионаж. Имате право да не отговаряте на въпроси и да говорите с адвокат. Ако не се възползвате от правото си да мълчите, всичко, което кажете, може да бъде използвано срещу вас. Ако нямате адвокат или не можете да си позволите, ще се погрижим да бъде назначен адвокат, който да ви представя. Разбирате ли правата си, господин Хендерсън? — Това беше първият случай по шпионаж на Сиси Лумис. В продължение на пет години тя беше специализирала банкови обири, като често трябваше да работи като касиерка с револвер „Магнум 357“ в касата си. — Желаете ли да се откажете от тези права?

— Не, не желая — гласът на Хендерсън беше дрезгав.

— Е, ще се откажете — отбеляза инспекторът, — ще се откажете. — Той се обърна към тримата агенти, които го придружаваха. — Претърсете това място. Внимателно, господа, и тихо. Не искаме да будим никого. Вие, господин Хендерсън, ще дойдете с нас. Първо ще се преоблечете. Можем да направим това по приятния или по неприятния начин. Ако обещаете да ни съдействате, няма да има белезници. Но ако се опитате да избягате — вие сам не искате да правите това, повярвайте ми. — Инспекторът беше във ФБР от двадесет години и нито веднъж не беше извадил служебния си револвер ядосан, докато Лумис вече беше застреляла двама души. Той

беше от старото поколение агенти на ФБР и не можеше да не се зачуди, какво би помислил господин Хувър за това, да не говорим за новия им шеф, който беше евреин.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Рамиус и Камаров си говориха над картата няколко минути, проследявайки различни пътища, преди да изберат един. Екипажът не им обръщаше внимание. Хората никога не бяха насърчавани да разбират от карти. Капитанът отиде до задната преградка и вдигна телефона.

— Другаря Мелехин — каза той и изчака няколко секунди. Тук е капитанът. Някакви други проблеми със системите на реактора?

— Не, другарю капитан.

— Отлично. Задръжете нещата още два дни. — Рамиус затвори. Оставаха тридесет минути до следващата вахта.

Мелехин и Кирил Сурзпой, помощник инженерът, бяха на смяна в реакторното отделение. Мелехин следеше турбините, а Сурзпой се занимаваше със системите на реактора. Всеки от тях имаше един мичман и трима моряци на разположение. Инженерите бяха много заети през това плаване. Сякаш всеки датчик и монитор в реакторните отделения беше инспектиран, а много бяха изцяло ремонтирани от двамата старши офицери. Помагаше им Валентин Бугаев, офицерът по електрониката, геният на подводницата, който също водеше и часовете по политподготовка на екипажа. Хората около реактора бяха най-недоволните от целия екипаж. Всички знаеха за предполагаемото заразяване — на борда на подводница една тайна не издържаше дълго. За да облекчат натоварването им, обикновените моряци запълваха част от вахтите в реакторното отделение. Капитанът смяташе, че това е добър шанс за всестранната подготовка, в която той вярваше. Екипажът смяташе, че това е добър начин да се заразиш. Поддържаше се дисциплина, разбира се. Това отчасти се дължеше на вярата, която хората имаха в своя командир, отчасти на тяхната подготовка, но главно на тяхното съзнание — какво щеше да стане, ако те откажеха да изпълнят заповедите незабавно и с ентузиазъм.

— Другарю Мелехин — каза Сурзпой, — колебание на налягането в главния цикъл, датчик шест.

— Идвам. — Мелехин изтича и избуца мичмана от пътя си, когато стигна до главното контролно табло. — Още един развален уред! Другите показват нормални данни. Нищо важно — каза със спокоен глас главният инженер, стремейки се всички да го чуят. Цялата вахта в отделението видя как главният инженер шепти нещо на помощника си. Младият човек клатеше бавно глава, докато двата чифта ръце работеха по контролните лостове.

Изведнъж се задействаха въртящата се червена алармена лампа и силен двуфазов звуков сигнал.

— Реакторът — SCRAM!^[1] — заповяда Мелехин.

— SCRAM! — Сурзпой натисна рязко с пръст главния изключващ бутон.

— Вие изчезвайте! — заповяда след това Мелехин. Нямаше никакво туткане. — Не, вие, превключете „гъсеницата“ към батериите, бързо!

Старшината изтича, за да го изпълни, псувайки промяната в заповедите. Отне му четиридесет секунди.

— Готово, другарю.

— Бягайте!

Старшината последен излезе от отделението. Преди да изтича към контролната зала, се увери, че люковете са здраво спуснати.

— Какъв е проблемът? — попита спокойно Рамиус.

— В топлообменника има радиационна тревога!

— Много добре, отидете и вземете един душ заедно с останалите моряци от вашата смяна. Успокойте се. — Рамиус потупа мичмана по ръката. — И преди сме имали такива проблеми. Вие сте човек с опит. Екипажът гледа на вас като на водач.

Рамиус вдигна телефона. Телефонът от другата страна беше вдигнат веднага.

— Какво е станало, другарю?

Моряците в контролната зала гледаха как капитанът им слуша отговора. Не можеха да не се възхитят на спокойствието му. Радиационната тревога беше прозвучала в цялата подводница.

— Много добре. Не ни остават много часове мощност в батериите, другарю. Трябва да се вдигнем до шнорхелна дълбочина. Бъдете в готовност да активирате дизела. Да. — Той затвори.

— Другари, слушайте ме. — Рамиус владееше гласа си. — В контролните системи на реактора има дребна авария. Тревогата, която чухте, не е предупреждавала за голяма утечка, а за авария в механизмите на управление на реакторните системи. Другарят Мелехин и другарят Сурзпой успешно извършиха аварийно затваряне на реактора, но ние не можем да управляваме реактора добре без главното контролно табло. Затова и ще завършим плаването си на дизел. За да сме сигурни срещу всяко възможно радиационно заразяване, реакторното отделение е изолирано, а всички помещения, първо инженерните, ще бъдат проветрени с въздух от повърхността, когато излезем на шнорхелна дълбочина. Камаров, вие ще отидете в задната част и ще се заемете с уредите за контрол на средата. Аз ще поема управлението.

— Слушам, другарю капитан. — Камаров тръгна към задната част на подводницата.

Рамиус взе микрофона, за да съобщи новината на екипажа. Всеки очакваше да чуе нещо. В предната част няколко моряци от екипажа си мърмореха, че „дребна“ беше прекалено често употребявана дума, че ядрените подводници не се движеха на дизел и не се проветряваха с въздух от повърхността, по дяволите.

След като свърши с краткото си съобщение, Рамиус заповяда подводницата да наближи повърхността.

„ДАЛАС“

— Да пукна, ако разбирам, капитане. — Джоунс поклати глава.
— Шумовете от реактора спряха, помпите са изключени, но той продължава да се движи със същата скорост като преди, на батерии предполагам.

— Трябва да има страхотна система от батерии, за да може да кара нещо толкова голямо, толкова бързо.

— Преди няколко часа направих няколко сметки за това — Джоунс вдигна бележника си. — Тя е базирана на корпуса на „Тайфун“, но коефициентът на триене е добър, значи най-вероятно оценката ми е консервативна.

— Къде си се научил да правиш това, Джоунси?

— Господин Томпсън наглеждаше сонара вместо мен. Електрическата страна е много проста. Той може би има нещо странно — горивни камери може би. Ако не, значи кара на обикновени батерии — той има достатъчна груба електрическа сила, за да подкара всяка кола в Лос Анджелис.

Манкузо поклати глава.

— Това не може да продължава вечно.

Джоунс вдигна ръка.

— Корпусът скърца... звучи сякаш се издига леко нагоре.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Вдигнете шнорхела — каза Рамиус. Поглеждайки през перископа, той се увери, че шнорхелът е вдигнат. — Е, никакъв друг кораб не се вижда. Това е добре. Мисля, че се изплъзнахме на нашите империалистически преследвачи. Вдигнете РЕП антената. Да бъдем сигурни, че никой вражески самолет не ни дебне със своите радари.

— Ясно, другарю капитан. — Бугаев работеше с РЕП уредите. — Съвсем нищо, другарю капитан, нито дори граждански самолети.

— Е, значи наистина сме се изплъзнали на глутницата хиени. — Рамиус отново вдигна телефона. — Мелехин, може да включите главната система за всмукване и да проветрите машинните отделения. След това задействайте дизела.

Минута по-късно всеки на борда усети вибрациите, докато масивният дизелов двигател на „Октомври“ се задействаше от батериите. При това целият въздух от реакторните пространства беше изсмукал и заменен с въздух, всмукал от шнорхела, а „заразеният“ беше издухан в морето. Двигателят продължи да работи две минути и хората из цялата подводница очакваха пукота, който би означавал, че моторът е запалил и може да генерира мощност за електрическите мотори. Той не запали. След още тридесет секунди шумът от запалването спря. Телефонът в контролната зала иззвъня. Рамиус го вдигна.

— Какъв е проблемът с дизела, другарю главен инженер? — попита остро капитанът. — Разбирам. Ще върна обратно хората, о, бъдете в готовност. — Рамиус се огледа, устата му в тънка безкръвна усмивка. Инженер Свядов стоеше в задната част на отделението. — Някой, който разбира от дизелови двигатели, трябва да помогне на другаря Мелехин.

— Израснал съм в совхоз — каза Бугаев. — Започнах да си играя с мотори на трактори още като момче.

— Има и допълнителен проблем...

Бугаев кимна с разбиране.

— Така и предположих, другарю капитан, но ние се нуждаем от дизела, нали?

— Няма да забравя това, другарю — каза Рамиус тихо.

— Тогава може да ме почерпите един ром в Куба, другарю. — Бугаев се усмихна смело. — Ще ми се да срещна някоя кубинска другарка, за предпочитане с дълга коса.

— Мога ли да ви придружа, другарю — попита Свядов разтревожено. Той отиваше на вахта и се приближаваше към люка на реакторната зала, когато бягащите моряци го бяха изблъскали.

— Нека първо да преценим естеството на проблема — каза Бугаев, поглеждайки Рамиус за потвърждение.

— Да, има много време. Бугаев, докладвайте ми лично до десет минути.

— Да, другарю капитан.

— Свядов, заемете мястото на лейтенанта. — Рамиус посочи РЕП таблото. — Използвайте възможността да усвоите нови умения.

Лейтенантът направи каквото му беше заповядано. Капитанът изглеждаше много зает. Свядов никога не го беше виждал такъв преди.

[1] SCRAM — процедура за аварийно изключване на реактора — б. пр. ↑

**ЧЕТИРИНАДЕСЕТИ ДЕН
ЧЕТВЪРТЪК, 16 ДЕКЕМВРИ**

„СУПЕР СТЕЛИЪН“

Движеха се със сто и петдесет възела на шестотин метра над тъмното море. Хеликоптерът „Супер Стелиън“ беше стар модел. Построен към края на Виетнамската война, той бил използван първоначално за почистване на Хайфонското пристанище от мини. Тази му първа служба на лелящ миночистач се състояла в теглене на морска шейничка. Сега огромният „Сикорски“ се използваше за други цели, най-вече за пренасяне на тежки товари на дълги разстояния. Трите му турбинни двигателя, кацнали върху фюзелажа, развиваха значителна тяга и можеха да пренасят цял взвод въоръжени бойци на големи разстояния.

Тази нощ освен обичайния си тричленен екипаж той взеше още четирима пасажери и голям резерв от гориво в допълнително монтираните резервоари. Пасажерите бяха натъпкани в задния край на товарния отсек и оживено разговаряха или се опитваха да го правят, надвиквайки шума от двигателите. Офицерите от разузнаването намираха за безсмислено да се страхуват от опасността, на която ги излагаше задачата им, и обсъждаха какво биха могли да открият на борда на една истинска руска подводница. Всеки един от тях обмисляше историите, които би могъл да разказва след това, и разсъждаваше, че ще е жалко, че те никога няма да видят бял свят. Все пак никой не изрази тази мисъл гласно. Най-много шепа хора щяха да узнаят цялата истина, а останалите щяха да се задоволят с откъслечни фрагменти, които впоследствие щяха да бъдат възприемани като части от различни операции. Всеки съветски агент, опитващ се да разбере целта на мисията, щеше да се изправи пред лабиринт от дузини коридори без изход.

Схемата на мисията беше разработена изключително внимателно. Хеликоптерът следваше определен маршрут до „Инвинсибъл“, откъдето щяха да отлетят със „Сий Кинг“ на английския военноморски флот към американския кораб „Пиджън“. Изчезването на „Стелиън“ от въздушната база на флота само за няколко часа щеше да бъде възприето като рутинен полет.

Турбодвигателите на хеликоптера работеха на максимална мощност и топяха горивото. Бяха вече на четиристотин мили от американския бряг и им оставаха още около осемдесет. Полетът до „Инвинсибъл“ не беше директен, а лъкатушеше, за да може да заблуди случайно засекли ги радари. Пилотите бяха уморени. Четири часа са много време да бъдат прекарани в тясна пилотска кабина, а военните самолети не се славят с удобства. Летателните прибори горяха с приглушена червена светлина. Двамата мъже обръщаха най-много внимание на изкуствения хоризонт, защото плътната облачност не им позволяваше да се издигнат по-високо, а полетът над водата през нощта хипнотизира. Все пак това не беше ново за тях. Пилотите го бяха вършили много пъти и не се безпокояха повече, отколкото опитен шофьор, който кара по хлъзгав път. Опасността присъстваше, но те бяха свикнали с нея.

— „Джулиът 6“, целта ви е на азимут нула-осем-нула, разстояние седемдесет и пет мили — обадиха се от „Сентри“.

— Да не мисли, че сме се загубили? — запита капитан Джон Маркс по вътрешното разговорно устройство.

— Военновъздушни сили — отвърна вторият пилот. — Те не разбират много от полети над водата. Мислят, че ще се загубим без път, който да следваме.

— Ъ-хъ — изсмя се Маркс. — За кого ще заложиш на мача нощес?

— За „Ойлъз“, с три и половина.

— Шест и половина. Крайният защитник на „Фили“ е все още извън строя.

— Пет.

— Добре. Пет кинта. От мен да мине — ухили се Маркс. Той обичаше да рискува. На следващия ден от нападението на Аржентина над Фолклендските острови той беше запитал дали някой от ескадрилата няма да заложи на Аржентина и да спечели седем долара.

Непосредствено над главите им и малко назад двигателите работеха с хиляди обороти в минута и задвижваха седемлопатковия главен ротор. Нямахше как да знаят, че в трансмисионния картер, близо до отвора за контрол на течността, се е образувала и се разширяваше пукнатина.

— „Джулиът 6“, от целта ви току-що излетя изстребител, за да ви съпровожда. Ще се срещнете след осем минути. Той се приближава

към вас по курс единайсет часа.

— Браво на тях — промърмори Маркс.

„ХАРИЪР 2-0“

Лейтенант Паркър пилотираше „Хариър“, който трябваше да съпровожда „Супер Стелиън“. Един младши лейтенант седеше на задната седалка на самолета на английските военноморски сили. Истинската им цел беше не да ескортират хеликоптера до „Инвинсибъл“, а да направят последен оглед за някоя руска подводница, която би могла да засече полета на „Супер Стелиън“.

— Някаква активност по повърхността? — попита Паркър.

— Никакъв признак. — Лейтенантът се занимаваше с радарната апаратура, която претърсваше пространството вляво и вдясно пред тях по курса им. Никой от мъжете не знаеше какво става, въпреки че и двамата бяха обсъждали надълго и нашироко, без да успеят да стигнат до истината, какво бе подгонило самолетоносача им из скапания океан.

— Потърси хеликоптера — нареди Паркър.

— Един момент... Ето го. Точно на юг от курса ни. — Младши лейтенантът натисна бутон и пред пилота светна екран. Изображение върху него отразяваше основно топлината на двигателите, монтирани върху хеликоптера.

— „Хариър 2-0“, тук „Сентри“. Целта е на един часа по курса ви, разстояние двайсет мили, край.

— Прието, виждаме го на инфрачервения си сандък. Благодаря, край — отвърна Паркър. — Страшно полезно нещо са тези АУАКС.

— Този „Сикорски“ препуска с всички сили. Погледни двигателите му.

„СУПЕР СТЕЛИЪН“

Точно в този момент трансмисионният картер се спуска и галоните смазочно масло образуваха мазен облак зад роторната главина, а фините зъбчати колела започнаха да се чупят едно друго. На контролното табло проблесна алармена светлина. Маркс и вторият пилот едновременно посегнаха да прекъснат захранването на трите двигателя, но не им достигна време. Трансмисионната система се опита да замръзне на място, но мощта на двигателите я разкъса. Последва експлозия. Назъбени парчета метал пръснаха защитния кожух и разцепиха предната част на хеликоптера. Въртящият момент на ротора завъртя бързо „Стелиъна“ около оста му и той започна да пада. Двама от мъжете в задната част, които бяха разхлабили предпазните си колани, излетяха от седалките си и се изтъркулиха напред.

— МЕЙДЕЙ, МЕЙДЕЙ, МЕЙДЕЙ, тук е „Джулиът 6“ — извика вторият пилот. Тялото на Маркс се отпусна върху приборите за управление, а на тила му се появи тъмно петно. — Падаме, падаме! МЕЙДЕЙ, МЕЙДЕЙ, МЕЙДЕЙ!

Вторият пилот се опитваше да направи нещо. Главният ротор се въртеше бавно, прекалено бавно. Автоматичният разединител, предназначен да му позволява автономно въртене и да го контролира, беше разрушен. Приборите за управление бяха почти безполезни и хеликоптерът пропадеше като пирон към черната повърхност на океана. Пилотът се бореше с лостовете за управление и се опитваше чрез опасния ротор да спре падането на хеликоптера. Успя, но беше твърде късно.

„ХАРИЪР 2-0“

Не за първи път Паркър виждаше мъже да умират. Самият той бе отнел живот като бе изпратил ракета „Сайдуиндър“ към соплото на аржентински изстребител. Тогава не му бе приятно, но сега беше още по-лошо. Видя как гърбицата от двигатели на „Супер Стелиън“ избухна в дъжд от искри. Пламъци нямаше, но какво от това? Наблюдаваше и се надяваше носът на хеликоптера да успее да се вдигне. Успя, но не достатъчно. „Стелиън“ се стовари тежко във водата. Фюзелажът се разцепи по средата и предната част незабавно потъна, но задната се заподмята като вана върху вълните в продължение на няколко секунди, преди да започне да се пълни с вода. Изображението върху екрана на инфрачервения радар не показва някой да се е измъкнал от нея, преди да е потънала.

— „Сентри“, „Сентри“, видяхте ли? Край.

— Прието, „Хариър“. Веднага изпращаме спасителна група. Можете ли да останете да кръжите там?

— Прието, ще се помотаем наоколо — провери горивото Паркър. — Девет-нула минути. Аз... чакай! — Паркър насочи самолета надолу и включи едновременно фаровете за приземяване и телевизионната система. — Виждаш ли, Ян? — попита той седящия зад него.

— Мисля, че помръдна.

— „Сентри“, „Сентри“, във водата май има оцелял. Предайте на „Инвинсибъл“ веднага да изпратят тук един „Сий Кинг“. Слизам надолу да огледам. Ще ви държа в течение.

Хеликоптерът „Сий Кинг“ на английския военноморски флот пристигна след двадесет и пет минути. Облечен в гумен костюм лекар парашутист скочи във водата, за да нахлузи спасителен пояс на единствения оцелял. Други нямаше, както нямаше и отломки от крушението, а само мазно петно от гориво, изпаряващо се бавно в студения въздух. Втори хеликоптер продължи търсенето, а първият побърза да се върне на самолетоносача.

„ИНВИНСИБЪЛ“

Райън наблюдаваше от мостика как двама санитарни внасяха носилката. Секунди след това се появи моряк с ръчно куфарче.

— Това е негово, сър. Той е капитан II ранг. Казва се Дуайър. Счупени са един крак и няколко ребра. Състоянието му е, лошо г-н адмирал.

— Благодаря — пое куфарчето Уайт. — Има ли вероятност и други да са оцелели?

Морякът поклати глава.

— Не много голяма, сър. „Сикорски“ трябва да е потънал като камък. — Той погледна Райън. — Съжалявам, сър.

— Благодаря — кимна с глава Райън.

— „Норфолк“ се обажда по радиото, г-н адмирал — появи се един офицер свързочник.

— Да вървим, Джак. — Адмирал Уайт му подаде куфарчето и го поведе към свързочното помещение.

— Хеликоптерът потъна. Има един оцелял, с когото сега се занимават лекарите — каза Райън по радиовръзката. Отговорът се забави няколко секунди.

— Кой е той?

— Името е Дуайър. Отнесоха го направо в лазарета, г-н адмирал. Той е извън играта. Предайте във Вашингтон. Операцията трябва да бъде разработена отново, независимо как е била замислена.

— Прието. Край — завърши адмирал Блекбърн.

— Каквото и да решим — отбеляза адмирал Уайт, — ще трябва да побързаме и да представим почитанията си на „Пиджън“ до два часа, за да успеем да го върнем обратно преди изгрев слънце.

Райън знаеше точно какво означава това. На море имаше само четирима души, които едновременно бяха запознати с развоя на събитията и бяха достатъчно близко, за да могат да направят нещо. Той беше единственият американец измежду тях. „Кенеди“ беше много далеч. „Нимиц“ се намираще достатъчно близо, но за да го използват, трябваше да му предадат сведенията по радиото, а Вашингтон нямаше

да бъде особено ентузиазизиран. Единствената им възможност беше да сглобят и изпратят друга разузнавателна група. За друго нямаше време.

— Хайде да отваряме това куфарче, адмирале. Искам да видя какъв е този план.

По пътя към кабинета на Уайт те подбраха със себе си един механик, който се оказа отличен ключар.

— Боже господи! — задъха се Райън, четейки съдържанието на документа. — Вижте това тук.

— Хм — измърмори Уайт след няколко минути. — Умно е.

— Точно така — потвърди Райън. — Чудя се кой гений го е измислил. Сигурен съм, че мен щеше да ме затрудни. Ще поискам разрешение от Вашингтон да взема няколко офицери със себе си.

Десет минути по-късно те отново бяха в свързочното помещение. Уайт беше наредил да го опразнят, след което Джак се обади по закодирания телефонен канал. Двамата силно се надяваха шифриращото устройство да работи.

— Чувам Ви добре, господин президент. Чули сте какво се случи с хеликоптера, нали?

— Да, Джак, голямо нещастие. Ще е необходимо ти да ги заместиш.

— Да, сър. Очаквах го.

— Не мога да ти заповядам, но ти знаеш какъв е залогът. Ще го направиш ли?

Райън затвори очи.

— Положително.

— Много съм ти признателен, Джак.

Сигурно, помисли Райън, а гласно каза:

— Сър, ще са ми необходими пълномощия да взема в помощ няколко английски офицери.

— Един — гласеше краткият отговор на президента.

— Сър, ще ми трябват повече.

— Един.

— Разбрано, сър. Ще тръгнем до един час.

— Нали знаеш какво би могло да се случи?

— Да, сър. Оцелелият носеше със себе си заповедите за операцията. Вече ги прегледах.

— Желая ти късмет, Джак.

— Благодаря, сър. Край. — Райън изключи сателитния канал и се обърна към адмирал Уайт. — Един единствен път да се пишеш доброволец и виж какво става.

— Страхуваш ли се? — Уайт не изглеждаше развеселен.

— Повече от сигурно. Мога ли да взема един офицер? По възможност някой, който говори руски. Знаете каква каша може да се забърка.

— Ще измисля нещо. Хайде!

След пет минути, вече в кабинета на Уайт, те очакваха пристигането на четирима офицери. Всички те се оказаха лейтенанти под тридесет години.

— Господа — започна адмиралът, — това е капитан Райън. Той се нуждае от офицер, който доброволно да го придружава при изпълнението на една важна задача. Естеството ѝ е секретно, крайно необичайно и предполага излагане на опасност. Извиках ви, защото знаете руски. Това е всичко, което мога да ви кажа.

— Ще си лафиме с руска подводница ли? — изчурулика най-възрастният. — Аз съм човекът, който ви трябва. Имам научна степен по езика и първото ми назначение беше на борда на „Дреднаут“ на Нейно величество.

Райън се запита дали е етично да приеме човека, преди да му е казал в какво се забърква. Кимна с глава и Уайт отпрати останалите.

— Казвам се Джак Райън — протегна той ръката си.

— Оуен Уилямс. Та какво ще правим?

— Подводницата се нарича „Червения октомври“...

— „Красный Октябрь“ — засмя се Уилямс.

— И възнамерява да дезертира в Съединените щати.

— Ами! Ето защо се шляем наоколо. Много мило от страна на командира ѝ. А доколко е сигурно?

На Райън му трябваша няколко минути да го запознае подробно с разузнавателните сведения.

— Ние му предадохме инструкции със светлинното сигнално устройство и той, изглежда, започна да ги изпълнява. Но няма да сме сигурни, докато не стъпим на борда му. Дезертърите са известни с непостоянството си и това се случва много по-често, отколкото би могъл да си представиш. Все още ли желаеш да се заловиш с тази работа?

— Да изпусна такава възможност? Как точно ще се качим на борда, капитане?

— Името ми е Джак. Аз съм от ЦРУ, не от флота — продължи Райън да разяснява плана.

— Отлично. Ще имам ли време да събера някои неща?

— Върни се след десет минути — каза Уайт.

— Слушам, сър. — Уилямс зае стойка „мирно“ и напусна.

Уайт вдигна телефона.

— Изпратете лейтенант Синклер при мен. — Адмиралът обясни на Райън, че става въпрос за командира на отряда морски пехотинци на „Инвинсибъл“. — Може би ще ти трябва още един приятел.

Другият приятел беше един деветмилиметров автоматичен пистолет с резервен пълнител и кобур за под мишницата, който напълно се скри под куртката. Преди да напуснат, накъсаха на парчета и изгориха оперативната заповед.

Адмирал Уайт придружи Райън и Уилямс до самолетната палуба, където застанаха до люка и се загледаха в един „Сий Кинг“, чиито двигатели оживяха с писък.

— Поздравете съпругата си от мен, адмирале — разтърси ръката му Райън.

— Пет дни и половина, докато стигнем до Англия. Ти вероятно ще я видиш преди мен. Бъди внимателен, Джак.

Райън се усмихна накриво.

— Говориш за оценката ми на разузнавателните сведения, нали. Ако съм прав, това ще бъде едно плаване за удоволствие, ако, разбира се, хеликоптерът не се стовари върху ми.

— Изглеждаш добре в тази униформа, Джак.

Райън не беше очаквал тези думи. Той застана мирно и отдаде чест, както го бяха учили в Куонтико.

— Благодаря, г-н адмирал. Ще се видим.

Уайт го наблюдаваше, докато се качи във хеликоптера. Началникът на екипажа затвори плъзгащата се врата и почти веднага двигателите на „Сий Кинг“ увеличиха оборотите си. Хеликоптерът се повдигна с люлеене на няколко метра над палубата, преди носът му да се наклони наляво, и се отправи по възходяща спирала на юг. Тъмната му сянка се изгуби от поглед за по-малко от минута.

33° СЕВЕРНА ШИРИНА, 75° ЗАПАДНА ДЪЛЖИНА

„Скамп“ се срещна с „Етън Алън“ няколко минути след полунощ. Ударната подводница зае позиция на триста метра зад старата ракетна лодка и двете закръжиха бавно в кръг, докато сонарните им оператори следяха приближаването на американския дизелов кораб „Пиджън“. Три бойни единици вече бяха на позиция. Трябваше да пристигнат още три.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Няма друг избор — каза Мелехин. — Трябва да продължа работата по дизела.

— Да ти помогнем? — предложи Свядов.

— Какво разбирате от дизелови помпи? — попита Мелехин с уморен, но любезен глас. — Не, другарю. Сурзпой, Бугаев и аз ще се справим сами. Няма защо и вие да се излагате на опасност. Ще докладвам след един час.

— Благодаря, другарю — изключи високоговорителя Рамиус. — Това плаване се оказа пълно с неприятности. Саботаж. В цялата ми досегашна кариера не се е случвало подобно нещо. Ако не успеем да оправим дизела... Батериите ни ще издържат още само няколко часа, а реакторът се нуждае от основен ремонт и проверка на техническата му безопасност. Кълна ви се, другари, че ако открия копелето, което го направи...

— Не трябва ли да поискаме помощ? — попита Иванов.

— Толкова близо до американския бряг и с тази империалистическа подводница, която е вероятно все още по петите ни? Каква „помощ“ бихме могли да получим? Другари, може би проблемът ни не се дължи на случайност. Помислили ли сте за това? Може би сме станали пионки в някаква смъртоносна игра — поклати глава той. — Не, не можем да рискуваме. Американците не трябва да сложат ръка на тази подводница.

ГЛАВНА КВАРТИРА НА ЦРУ

— Благодаря Ви за бързото пристигане, г-н сенатор. Извинявам се, че Ви събудих толкова рано. — Съдия Мур посрещна Доналдсън при вратата и го въведе в обширния си кабинет. — Познавате директор Джейкъбс, нали?

— Разбира се. И какво е събрало шефовете на ФБР и ЦРУ на разсъмване? — попита Доналдсън с усмивка. Това трябваше да е за добро. Да оглавяваш парламентарната комисия беше не само работа, а и удоволствие, истинско удоволствие от това да си един от малкото хора, които са вътре в играта.

Третият в стаята, Ритър, помогна на още един да се изправи от стол с висока облегалка, която го бе скривала досега от погледа на новодошлия. Беше Питър Хендерсън, установи Доналдсън с изненада. Костюмът му на съветник бе смачкан, сякаш е бил на крак през цялата нощ. Внезапно играта престана да бъде удоволствие.

Съдията Мур прие загрижен вид.

— Познавате г-н Хендерсън, разбира се.

— Какво означава това? — попита Доналдсън с по-унил глас, отколкото някой беше очаквал.

— Вие ме излъгахте, сенаторе — каза Ритър. — Обещахте да не разкривате това, което Ви казах вчера, въпреки че през цялото време сте знаел, че ще кажете на този човек...

— Не съм направил такова нещо.

— ... който след това го е предал на агент на КГБ — продължи Ритър. — Емил?

Джейкъбс остави чашата с кафе.

— Следим г-н Хендерсън от известно време. Свръзката му беше тази, която ни затрудни. Някои неща са прекалено очевидни. Много хора от Съвета по отбрана постоянно ползват услугите на едно и също такси. Свръзката на Хендерсън беше шофьор на такси. Накрая успяхме да го установим.

— Разбрахме за Хендерсън чрез Вас, сенаторе — обясни Мур. — Преди няколко години имахме в Москва много добър агент, полковник

от стратегическите им ракетни войски. Той ни предаваше информация в продължение на пет години и ние възнамерявахме да го измъкнем заедно със семейството му. Опитвахме се да го направим. Както знаете, един агент не може да се поддържа вечно, а ние действително бяхме задължени на този мъж. Но аз направих грешката да разкрия името му пред вашата комисия. Една седмица след това него го нямаше — изчезна. Накрая е бил разстрелян, разбира се. Жена му и трите му дъщери бяха изпратени в Сибир. Според нашата информация те живеят в селце от дървени къщички на изток от Урал. Типично тяхно селище без водоснабдяване, с отвратителна храна, без необходимите медицински заведения и тъй като са семейство на признат за виновен предател, можете навярно да си представите какви адски мъки трябва да понесат. Един мъртъв добър мъж и едно съсипано семейство. Опитайте се да помислите върху това, сенаторе. Тази история е истинска и хората са истински.

— Първоначално не знаехме от кого е изтекла информацията. Трябваше да сте Вие или някой от останалите двама, така че започнахме да предоставяме сведения на определени членове от комисията. Отне ни шест месеца, но името Ви се появи три пъти. След това накарахме директор Джейкъбс да провери един по един всички членове на екипа ви. Емил?

— Когато Хендерсън бил помощник редактор в харвардския „Кримсън“ през 1970 година, го изпратили в щата Кентъки, за да напише статия за престрелките. Помнете „дните на ярост“ след камбоджанското нахлуване и онази ужасна бъркотия с Националната гвардия. Аз също бях замесен, за нещастие. Очевидно Хендерсън не е могъл да го понесе. Разбираемо. Но не и реакцията му. Когато завършил и се присъединил към Вашия екип, започнал да разговаря за тази работа със старите си приятели. Това привлякло вниманието на руснаците и те поискали от него известна информация. Случило се по време на коледната бомбардировка. Не му харесало, но я дал. В началото информацията била боклук от ниско ниво, нещо, което би могло да се намери след няколко дни в „Пост“. Така става. Те подали куката и той клъвнал. Разбира се, след няколко години те дръпнали стръвта здраво и той не могъл да се откачи. Всички знаем как се води играта.

— Вчера поставихме в таксито му магнетофон. Ще се изненадате колко лесно беше. Агентите също стават лениви, както и всички ние. За да съкратим разказа, имаме Ви записан на лента как обещаваме, че няма да издаваме информацията на никого и също на лента имаме Хендерсън, който предава сведенията на известен агент на КГБ след по-малко от три часа. Вие не сте нарушили законите, сенаторе, но господин Хендерсън го е направил. Той беше арестуван снощи в девет. Обвинението е шпионаж и ние разполагаме със свидетелство, Коего да го подкрепи.

— Нямах никаква представа за това — каза Доналдсън.

— Ни най-малко не сме го помислили — подхвърли Ритър.

Доналдсън се обърна към съветника си.

— Какво можеш да кажеш в своя защита?

Хендерсън не отговори. Възнамеряваше да им каже колко много съжالياва, но как да изрази чувствата си? Гадното усещане да си агент на чужда сила, съпътствано от трепета, че се подиграваш с цял легион от правителствени тайни агенти. Когато го арестуваха, тези чувства преминаха в страх за съдбата му и облекчение, че всичко вече е свършило.

— Г-н Хендерсън се съгласи да работи за нас — помогна му Джейкъбс. — Веднага след като напуснете Сената, разбира се.

— Какво означава това? — попита Доналдсън.

— Вие сте в Сената от колко време? Тринайсет години, така ли е? В началото бяхте избран да изпълнявате задълженията си пожизнено, ако не ме лъже паметта — каза Мур.

— Може би ще се опитате да използвате отговора ми, за да ме изнудите — отбеляза сенаторът.

— Да Ви изнудим? — вдигна ръце Мур. — За бога, сенаторе, директорът Джейкъбс вече Ви каза, че не сте нарушили никакъв закон, а и имате уверението ми, че ЦРУ няма да допусне да изтече и една дума за този случай. А дали Министерството на правосъдието ще заведе, или не съдебно дирене срещу г-н Хендерсън не зависи от нас. „Сенатски съветник обвинен в измяна: сенатор Доналдсън заявява, че не е бил запознат с дейността на съветника.“

Джейкъбс продължи:

— Сенаторе, университетът на Кънектикът от няколко години Ви предлага място в управителния си съвет. Защо не го заемете?

— Или Хендерсън ще трябва да влезе в затвора. Ще го оставите ли да тежи на съвестта ми?

— Ясно е, че той не може да продължи да работи за Вас, и е почти толкова ясно, че ще бие на очи, ако бъде изхвърлен след толкова години на примерна служба в канцеларията Ви. Но ако, от друга страна, решите да напуснете обществения живот, за никого няма да бъде изненада невъзможността той да получи равностоен статут при друг сенатор. И така, той ще заеме чудесна службица в експертния счетоводен отдел, където ще продължи да има достъп до всички видове тайни. Само че отсега нататък — поясни Ритър — ние ще решаваме кои тайни да стигат до него.

— Ако руснаците подушат — започна Доналдсън, но спря. Всъщност какво го беше грижа? Не го интересуваха нито Хендерсън, нито руснаците. Той трябваше да спасява имиджа си, трябваше да предотврати евентуалните загуби.

— Печелите, г-н съдия.

— Вярвах, че ще видите нещата от наша гледна точка. Ще го предам на президента. Благодаря, че дойдохте, сенаторе. Г-н Хендерсън тази сутрин ще закъснее малко за работа. Не съжалявайте за него, сенаторе. Ако не се бързика с нас, може би след няколко години ще успеем да го откачим от куката. Случвало се е и преди, но той ще трябва да го заслужи. Довиждане, сър.

Хендерсън щеше да спази правилата. Другата възможност беше да прекара живота си в строго охраняван каторжен затвор. След като бе прослушал запис на разговора си в таксито, той беше направил самопризнания пред съдебен стенограф и телевизионна камера.

„ПИДЖЪН“

Пътуването им до „Пиджън“ протече по божията милост без произшествия. Спасителният катамаран разполагаше с малка площадка за хеликоптери в задната си част и хеликоптерът на английския флот увисна на половин метър над нея, позволявайки на Райън и Уилямс да скочат на палубата. Двамата бяха незабавно отведени на мостика, а хеликоптерът отлетя обратно на североизток.

— Добре дошли на борда, господа — посрещна ги радушно капитанът. — От Вашингтон съобщиха, че ми носите заповеди. Кафе?

— Имате ли чай? — попита Уилямс.

— Може би ще се намери.

— Да отидем някъде, където ще можем да говорим насаме — предложи Райън.

„ДАЛАС“

„Далас“ също влезе в играта. Вдигнат на крак от ново УНЧ съобщение, Манкузо веднага я бе извел на антенна дълбочина. Дългото послание бе дешифрирано на ръка в каютата му. Дешифрирането не беше най-силната страна на Манкузо. Отне му цял час, в който Чембърс поведе „Далас“ обратно, за да не загуби връзка. Минавайки покрай капитанската каюта, един моряк дочу през вратата да се разнася приглушено „по дяволите“. Когато Манкузо отново се появи, той не можа да скрие усмивката, изкривила устата му. Не беше добър картоиграч.

„ПИДЖЪН“

„Пиджън“ беше един от двата най-модерни спасителни кораба, създадени да откриват и достигат потънали ядрени подводници достатъчно бързо, за да успеят да спасят екипажите им. Тя беше екипирана с разнообразно и сложно оборудване, най-важното от което беше ЕМДП. Този апарат, наречен „Мистик“, висеше на рейката си между двата корпуса на катамарана. Наблизо се намираше и трети сонар, работещ на малка мощност главно като маяк, докато „Пиджън“ обикаляше в бавни кръгове на няколко мили южно от „Скамп“ и „Етън Алън“. Две фрегати от клас „Пери“ се въртяха на двадесет мили на север, взаимодействайки с три „Орион“ за прочистване на района.

— „Пиджън“, тук „Далас“, проверка на радиовръзката, край.

— „Далас“, тук „Пиджън“. Чувам ви силно и ясно, край — отговори капитанът на спасителния кораб по секретния радиоканал.

— Пакетът е тук. Край.

— Капитане, на „Инвинсибъл“ имаше офицер, който предаваше сведения със светлинно сигнално устройство. Можете ли да се справите с такава мигаща светлина? — попита Райън.

— Да не се шегувате?

Планът беше прост, но доста хитър. Беше ясно, че „Червения октомври“ иска да дезертира. Възможно, но малко вероятно, беше всички на борда ѝ да искат да емигрират. Щяха да изведат от „Червения октомври“ всички, които биха поискали да се върнат в Русия, и след това да се престорят, че взривяват подводницата с един от мощните саморазрушаващи заряди, каквито носеха всички руски кораби. После останалият екипаж щеше да откара лодката си в Памлико Саунд, където да изчака съветският флот да се върне в базите си, сигурен, че „Червения октомври“ е потопен, за което щеше да свидетелства и екипажът. Какво би могло да се обърка? Хиляди неща.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Рамиус погледна през перископа. Единственият кораб в обзора му беше американския „Пиджън“, въпреки че антената за радиоелектронна борба долавяше повишена радарна активност по повърхността на север от тях, развивана от две фрегати, заели позиция зад хоризонта. Ето какъв бил замисълът, помисли той, докато наблюдаваше мигащата светлина, предаваща съобщението.

МЕДИЦИНСКИ ЦЕНТЪР НА ВМС, НОРФОЛК

— Благодаря Ви, че дойдохте, докторе — посрещна го офицерът от разузнаването, разположил се в кабинета на помощник управителя на болницата. — Разбирам, че пациентът ни се е събудил.

— Преди почти половин час — потвърди Тейт. — Беше в съзнание за около двадесет минути. Сега отново спи.

— Означава ли това, че ще се оправи?

— Положително. Мисълта му беше ясна, което свидетелства, че няма мозъчно увреждане. Малко се безпокоях преди това, но сега трябва да кажа, че шансовете са в негова полза, въпреки че при тези случаи на хипотермия има вероятност от внезапно влошаване. Той е болно дете, при което няма промяна. — Тейт направи пауза. — Имам въпрос към вас, господин капитан: защо руснаците не се радват?

— Какво ви кара да мислите така?

— Никак не е трудно да се забележи. Освен това Джейми откри доктор от щатните, който разбира руски, и ние го привлякохме към случая.

— Защо не сте ми казали?

— Руснаците също не знаят. Това беше наше решение, господин капитан. Да имаш под ръка лекар, който говори родния език на пациента, е просто добра медицинска практика. — Тейт се усмихна доволен, че е дал възможност на интелигентността си да се прояви при скалъпването на приемливо обяснение, съобразено в същото време с медицинската етика и военноморските разпоредби. Извади от джоба си един фиш. — Както и да е, името на пациента е Андрей Катискин. Готвач е, както мислехме, от Ленинград. Корабът, на който е служил, се казва „Политовский“.

— Моите поздравления, докторе. — Офицерът от разузнаването отдаде необходимото уважение на хитрия ход на Тейт, въпреки че си зададе въпроса защо този аматьор трябваше да бъде толкова дяволски умен, когато се замесваха в неща, които не го засягаха.

— И така, защо руснаците не се радват? — Тейт не получи отговор. — И защо вие нямате свой човек там? Знаели сте през цялото

време, нали? Знаели сте от какъв кораб е избягал и защо този кораб е потънал... Ако те са искали да разберат от какъв кораб идва той и ако получените новини не са им харесали, не означава ли това, че им липсва и друга подводница?

ГЛАВНАТА КВАРТИРА НА ЦРУ

Мур вдигна телефонната слушалка.

— Джеймс, елате веднага с Боб.

— Какво има, Артър? — попита Гриър минута след това.

— Последното съобщение на „КАРДИНАЛА“. — Мур подаде на двамата мъже по едно ксерокопие. — Колко бързо можем да го предадем?

— Толкова далеч? Това ще иска хеликоптер и поне няколко часа. Трябва да го направим по-бързо, — настоя Гриър.

— Не можем да застрашим „КАРДИНАЛА“, точка по въпроса. Съставете съобщение и се погрижете флотът или военновъздушните сили да го предадат на ръка. — Този вариант не харесваше на Мур, но нямаше друг избор.

— Ще отнеме много време — възпротиви се Гриър гръмко.

— Аз също харесвам момчето, Джеймс. — Но приказките не помагат. Хайде, размърдайте се.

Гриър напусна стаята, псувайки като моряк с петдесетгодишен стаж, какъвто всъщност беше.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Другари. Офицери и мъже от „Червения октомври“, говори ви капитанът. — Моряците от екипажа забелязаха, че гласът на Рамиус звучи унило. Зародилата се няколко часа преди това паника ги бе докарала до ръба на бунт. — Опитите да поправим двигателите ни се провалиха. Аккумуляторите са почти напълно изтощени. Куба е много далеч, за да разчитаме на помощ, и не можем да очакваме да ни помогнат и от родината. Електричеството няма да стигне да захраним системите за управление дори за няколко часа. Нямаме друг избор освен да напуснем кораба.

— Не е случайно, че близо до нас се намира един американски кораб, който ни предлага съдействието си. Ще ви кажа какво се случи, другари. Империалистически шпионин е саботирал кораба ни и по някакъв начин те са успели да научат какви са заповедите ни. Очаквах ни, другари, очаквах ни и се надявах да сложат мръсните си ръце на кораба ни. Няма да успеят. Екипажът ще бъде изведен. Те няма да получат „Червения октомври“. Старшите офицери и аз ще останем, за да задействаме саморазрушаващите заряди. Дълбочината тук е около пет хиляди метра. Те няма да получат кораба ни. Всички моряци с изключение на дежурните да се приберат в помещенията си. Това е всичко. — Погледът на Рамиус обиколи командния пункт. — Ние загубихме, другари. Бугаев, изпрати съответните сигнали в Москва и на американския кораб. След това ще слезем на сто метра. Не трябва да им дадем и най-малката възможност да заграбят кораба ни. Поемам пълна отговорност за този... позор. Запомнете добре, другари. Вината е изцяло моя.

„ПИДЖЪН“

- Получен е сигнал SSS — докладва радиооператорът.
- Качвал ли си се някога на подводница, Райън? — попита Кук.
- Не, но мисля, че е по-безопасно от това да летиш със самолет
- опита да се пошегува Райън въпреки силната си уплаха.
- Е, тогава да те спускаме на „Мистик“.

„МИСТИК“

ЕМДП не беше нищо друго освен три метални сфери, заварени една към друга, с витло отзад и обшивка, защитаваща целия корпус от налягането. Райън се промъкна пръв през люка, последван от Уилямс. Седнаха и зачакаха. Тричленният екипаж вече се бе заловил за работа.

„Мистик“ беше готова за действие. След подадената команда лебедката на „Пиджън“ я спусна върху гладката водна повърхност. Машината се потопи изведнъж. Електрическите ѝ мотори почти не се чуваха. Маломощната сонарна система веднага засече руската подводница, намираща се на половин миля встрани и на сто метра дълбочина. На екипажа бе казано, че това е чисто спасителна задача. Тримата мъже бяха специалисти в областта си. След десет минути „Мистик“ вече се въртеше над предния евакуационен изход на ядрената подводница.

Приблжиха се внимателно с помощта на направляващите витла и един младши офицер закрепил здраво съединяващия цилиндър. Водата в кухото цилиндрично тяло, свързващо „Мистик“ с „Червения октомври“, беше изтласкана мигновено в камерата с ниско налягане на ЕМДП. С това връзката между двата съда се уплътни и останалата вода беше изпомпана навън.

— Вие сте на ход. — Лейтенантът посочи на Райън с ръка люка в центъра на средната сфера.

— Предполагам — клекна Райън до люка и потропа по него няколко пъти с ръка. Никакъв отговор. Той опита пак с френски ключ. След няколко мига в отговор прозвучаха почуквания по метала и Райън завъртя блокиращото колело в средата на люка. След това дръпна нагоре люка и под него се показа друг, вече отворен отдолу. На дъното имаше и друг, перпендикулярен, който все още беше затворен. Райън пое дълбоко дъх и бавно заслиза надолу по стълбата в боядисания с бяла боя цилиндър, последван от Уилямс. Райън стигна дъното и почука по люка в него.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Люкът се отвори почти мигновено.

— Господа, аз съм капитан Райън от Военноморския флот на Съединените щати. Можем ли да ви помогнем?

Мъжът, към когото се обърна, беше по-нисък и по-тежък от самия него. На пагоните си носеше три звезди; гърдите бяха украсени с множество орденски ленти, а на ръкава блестеше широка златна нашивка. Значи, това беше Марко Рамиус...

— Говорите ли руски?

— Не, сър, не говоря. От какво естество е аварията ви, сър?

— Получихме силен теч в реакторната система. Корабът е заразен в частта след командния пункт. Трябва да се евакуираме.

При думите „теч“ и „реактор“ Райън усети как кожата му настръхва. Спомни си колко уверен беше преди това в сценария си. На сушата, на деветстотин мили далеч, в един приятен, затоплен кабинет, заобиколен от приятели — е, поне не врагове. Вперените в него погледи на двадесетте мъже в отсека бяха изпълнени със смъртоносна омраза.

— Боже господи! Окей, да започваме. Можем да вземаме по двадесет и пет мъже на един път, сър.

— Не бързайте толкова, капитан Райън. Какво ще стане с моите хора? — попита високо Рамиус.

— Ще се отнасяме към тях като към наши гости, разбира се. Ако им трябва лечение, ще го имат. Ще ги върнем в Съветския съюз веднага след като го уредим. Нима мислехте, че ще ги тикнем в затвор?

Рамиус изсумтя неразбрано и се обърна да говори с другите руснаци. Докато летяха от „Инвинсбъл“, Райън и Уилямс бяха решили да запазят за известно време в тайна, че Уилямс, облечен в американска униформа, знае руски. Никой не бе помислил, че руснаците ще забележат различния акцент.

— Доктор Петров — нареди Рамиус, — ти ще поведеш първата група от двадесет и пет човека. Внимавайте за тях, другарю доктор! Не позволявайте американците да ги заговарят поотделно и не допускайте

да се шляят поединично. Ще се държите учтиво, нищо повече, нищо по-малко.

— Разбрано, другарю капитан.

Райън наблюдаваше как Петров брой хората, промъкващи се през люка и качващи се нагоре по стълбата. Когато станаха двадесет и пет, Уилямс затвори плътно първо люка на „Мистик“ и след това люка в евакуационния изход на „Червения октомври“. Рамиус накара един мичман да провери. След това чуха как ЕМДП се отдели от подводницата и как ръмженето на двигателя започва да заглъхва.

Възцари се дълга и неловка тишина. Райън и Уилямс стояха в единия от ъглите на отсека, а Рамиус и хората му — срещу тях. Това накара Райън да се върне в спомените си към ученическите години, когато момчета и момичета се събираха на отделни групи, разделени от ничия земя. Когато един офицер извади цигара, той се опита да разчупи леда.

— Ще ме почерпите ли с цигара, сър?

Бородин тръсна пакета и от него се подаде цигара. Райън я те, а Бородин му запали с картонена клечка кибрит.

— Благодаря. Бях ги отказал, но в подводница под водата и с повреден реактор не мисля, че са много опасни, нали? — Първото запознаване на Райън с руската цигара не беше много радостно. Черният, едро нарязан тютюн го замая и изпълни с остра миризма околния въздух, който вече бе натежал от вонята на пот, машинно масло и зеле.

— Как се оказахте тук? — попита Рамиус.

— Бяхме се отправили към брега на Вирджиния, капитане. Миналата седмица там потъна друга съветска подводница.

— Ами? — Рамиус бе възхитен от версията му. — Съветска подводница?

— Да, капитане. Лодка, която ние наричаме „Алфа“. Това е всичко, което зная със сигурност. Прибрали са един оцелял И сега той се намира във военната болница в Норфолк. Мога ли да попитам за името ви, сър?

— Марко Александрович Рамиус.

— Джак Райън.

— Оуен Уилямс — стиснаха си те ръце.

— Имате ли семейство, капитан Райън? — попита Рамиус.

— Да, сър. Съпруга, син и дъщеря. А Вие?

— Не, нямам семейство. — Рамиус се обърна и заповяда на един млад офицер:

— Поемай следващата група. Нали чу нарежданията, които дадох на доктора?

— Да, другарю капитан — потвърди младежът.

Дочуха електромоторите на „Мистик“ над главите си. След миг се разнесе метално дрънчене, когато присъединителният пръстен се прикачи към евакуационния изход. Бяха изминали само четиридесет минути, сторили им се цяла седмица. „Господи, ами ако реакторът им наистина е повреден?“ — помисли Райън.

„СКАМП“

На две мили от тях и на няколкостотин метра от „Етън Алън“ бе спряла „Скамп“. Двете подводници си разменяха съобщения. Хидроакустиците на „Скамп“ бяха засекли преминаването на трите подводници един час преди това. „Поджи“ и „Далас“ се бяха вмъкнали между „Червения октомври“ и другите две американски подводници и операторите им на сонари напрегнато слухтяха да доловят евентуални акустични смущения, говорещи за приближаването на кораб към тях. Районът беше достатъчно далеч от брега, за да е свободен от крайбрежния трафик на търговски кораби и танкери, но не можеше да се гарантира, че няма да срещнат някой случаен кораб от друго пристанище.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Когато и третата група моряци тръгна под ръководството на лейтенант Свядов, един готвач изскочи от края на редицата и обясни, че иска да се върне за касетофона си, за който спестявал в продължение на месеци. Никой не забеляза, че той не се върна, дори и Рамиус. Моряците и дори опитните мичмани се блъскаха един друг в стремежа си да напуснат подводницата. Оставаше само още една група.

„ПИДЖЪН“

На „Пиджън“ настаняваха съветския екипаж в столовата. Американските моряци наблюдаваха мълчаливо руските си колеги. Масите бяха заредени с кафе, бекон, яйца и препечен хляб, което зарадва Петров. Не беше трудно да се контролират мъже, хранещи се като вълци. Използваха услугите на един младши офицер, за да получат допълнително бекон. Американските готвачи бяха получили заповед да дават на руснаците всичко, което могат да изядат. Бяха заети с храната и никой не забеляза как на борда кацна хеликоптер, долетял от брега с нови двадесет човека, единият от които се втурна към капитанския мостик.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

„Последна група“, промърмори Райън на себе си. „Мистик“ отново се бе съединил с „Червения октомври“. Последното му пътуване бе отнело един час. Двата люка се отвориха и влезе лейтенантът от ЕМДП.

— Следващото пътуване ще се забави, господа. Аккумуляторите ни почти свършиха. Ще ни трябват деветдесет минути, докато се заредят. Някакви проблеми?

— Така да бъде — отвърна Рамиус. Той преведе казаното на хората си и заповяда на Иванов да поеме новата група. — Старшите офицери ще останат. Имаме още работа тук — стисна Рамиус ръката на младия офицер. — Ако нещо се случи, предайте в Москва, че сме изпълнили дълга си.

— Ще предам, другарю капитан — почти се задави Иванов. Райън наблюдаваше излизането на моряците. Когато и последният от тях напусна, люкът на евакуационния изход на „Червения октомври“, а след това този на „Мистик“ се затвориха. Минута след това проехтяха металните звуци от отделянето на миниподводницата. Той чу жуженето на електромоторите бързо да заглъхва и сякаш почувства как боядисаните в зелено преградни стени започват да го притискат. Полетът със самолет го плашеше, но поне въздухът не заплашваше да го смаже. А ето го тук — под вода, на триста мили от брега, на борда на най-голямата в света подводница с още само десет мъже, които знаеха как да я управляват.

— Капитан Райън — обади се Рамиус, привличайки вниманието му. — Моите офицери и аз искаме политическо убежище в Съединените щати и ви носим този малък подарък — посочи с ръка Рамиус към стоманените преградни стени.

Райън вече бе подготвил отговора си:

— Капитане, от името на президента на Съединените щати аз имам честта да уважа искането ви. Добре дошли в свободния свят, господа.

Никой от тях не знаеше, че вътрешната разговорна система в отсека е включена. Индикаторната лампа бе свалена още преди няколко часа. Готвачът слушаше разговора два отсека по-напред, казвайки си, че е бил прав да остане, въпреки че му се искаше да е сгрешил. „А сега какво да правя?“, запита се той. Трябваше да изпълни дълга си. Звучеше много лесно, по щеше ли да си спомни как?

— Не зная какво да ви кажа, момчета — Райън отново стисна ръцете на всички. — Успяхте. Наистина успяхте.

— Извинете ме, капитане, говорите ли руски? — попита Камаров.

— Съжалявам. Лейтенант Уилямс говори, но аз не. Вместо мен тук трябваше да бъде група руски говорещи офицери, но хеликоптерът им се разби в морето миналата нощ. — Уилямс преведе думите му. Четирима от руските офицери изобщо не разбираха английски.

— А сега какво ще стане?

— След няколко минути на две мили оттук ще избухне ракетна подводница. Една от старите ни подводници. Предполагам, казали сте на хората си, че ще потопите... Господи, надявам се да не сте разкрили какво в действителност ще правите.

— И на борда ми да избухне война? — засмя се Рамиус. — Не, Райън. А след това?

— Когато всички се уверят, че „Червения октомври“ е потънал, ние ще се отправим на северозапад към Окраоук Инлет и ще чакаме. Ще ни съпровождат американските подводници „Далас“ и „Поджи“. Могат ли тези мъже да се справят с подводницата?

— Тези мъже могат да се справят с всеки кораб в света — каза Рамиус първо на руски. Хората му се ухилиха. — И така, Вие мислите, че нашите няма да разберат какво е станало с нас?

— Съвсем вярно. От „Пиджън“ ще забележат подводна експлозия. Няма начин да разберат, че идва от друго място, нали така? Вие знаете, че в този момент около бреговете ни обикалят много от вашите военноморски кораби. Когато те си заминат, е, тогава ще измислим къде да скрием този подарък за постоянно. Аз не зная къде ще бъде това. Вашите хора, разбира се, ще ни бъдат гости. Много наши ще поискат да говорят с вас. Засега можете да бъдете уверен, че ще се отнасят с вас много добре, по-добре, отколкото можете да си представите. — Райън беше сигурен, че ЦРУ ще даде на всеки от тях

значителна сума пари. Не го каза, защото не искаше по този начин да обижда смелостта им. Беше останал изненадан, когато беше научил колко рядко дезертъори като тези очакваха да получат пари и че почти никога не искаха.

— Забравихте политическата обработка — обади се Камаров.

Райън се засмя.

— Лейтенанте, някъде в бъдещето някой ще ви дръпне настрана, за да ви обясни как действа държавата ни. Ще са необходими не повече от два часа. След това вие веднага ще започнете да ни обяснявате къде бъркаме — целият свят го прави, защо не и вие? Но аз не мога да го направя сега. Повярвайте, ще ви хареса вероятно повече, отколкото на мен. Никога не съм живял в страна, която не е свободна, затова може би не харесвам родината си, колкото би трябвало. Но засега имаме друга работа.

— Правилно — подкрепи го Рамиус. — Хайде, мои нови другари, вас също ще включим в работа.

Рамиус поведе Райън към задната част на подводницата през редица водонепроницаеми врати. След няколко минути се озоваха в ракетното отделение — широко помещение с двадесет и шест тъмнозелени тръби, извисяващи се през две палуби. Ето това беше същинската част на щурмовака, с повече от двеста ядрени бойни глави. Заплахата, таяща се в помещението, беше достатъчна да накара косата на Райън да настръхне. Това пред него не беше академична абстракция, а действителност. Горната палуба, върху която беше стъпил, беше решетъчна. Долната, която можеше да види, беше плътна. Преминаха през това и още едно помещение и влязоха в командния пункт. Вътрешността на подводницата беше призрачно тиха и Райън разбра защо моряците са суеверни.

— Вие ще седнете тук — Рамиус посочи на Райън мястото на кормчията в лявата част на помещението, пред което бяха монтирани кормило и комплект прибори, подобни на тези в самолет.

— Какво ще правя? — попита Райън, сядайки.

— Ще управлявате кораба, капитане. Никога ли не сте го направили преди?

— Не, сър. Никога преди не съм стъпвал на подводница.

— Но Вие сте военноморски офицер.

Райън поклати глава.

— Не, капитане. Работя за ЦРУ.

— ЦРУ? — Рамиус изплю акронима, сякаш беше отровен.

— Зная, зная. — Райън отпусна глава на кормилото. — Наричат ни „тъмните сили“. Капитане, пред Вас стои една тъмна сила, която вероятно ще подмокри панталоните, преди да сме завършили делото си. Аз работя на бюро и, повярвайте поне в това, не искам нищо друго, освен сега да бъда при съпругата и децата си. Ако имах поне малко ум, сега щях да бъда в Анаполис и да пиша книгите си.

— Книги! Какво искате да кажете?

— Аз съм историк, капитане. Преди няколко години пожелах да вляза в ЦРУ като аналитик. Знаете ли какво е това? Агентите предоставят сведения и аз се опитвам да разбера какво означават. В тази каша се забърках погрешка, майната му, не ми вярвате, но е така. Както и да е, аз пишех книги по военноморска история.

— Назовете някои от книгите си — нареди Рамиус.

— „Възможности за избор и решения“, „Обречени орли“ и още една нова, която ще излезе следващата година — „Сражаващият се моряк“, биография на адмирал Холси. Първата ми беше за битката за пролива Лейте. Разбрах, че е била критикувана в „Морской сборник“. Тя разглежда естеството на тактическите решения, вземани в бойни условия. Предполага се, че десетина копия от нея се намират в библиотеката на академията „Фрунзе“.

Рамиус помълча за момент.

— Хм, зная тази книга. Да, чел съм части от нея. Вие сте сгрешили, Райън. Холси е действал глупаво.

— Ще постигнете успех в страната ми, капитан Рамиус. Вече сте литературен критик. Капитан Бородин, мога ли да Ви помоля за цигара?

Бородин му подхвърли пълен пакет и кутия кибрит. Райън запали една. Беше ужасна.

„АВАЛОН“

Четвъртото завръщане на „Мистик“ беше сигнал за „Етън Алън“ и „Скамп“ да действат. „Авалон“ напусна мястото си и моторите ѝ я придвижиха на няколкостотин метра до старата ракетна подводница. Капитанът ѝ вече събираше екипажа в торпедното отделение. Всеки люк, всяка врата и всяко чекмедже на лодката бяха отворени. Един от офицерите вървеше към предната част, за да се присъедини към останалите. Зад него се влачеше черен кабел, свързан с всяка една от бомбите. Свободният му край офицерът прикачи към часовников механизъм.

— Всичко е готово, капитане.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Райън наблюдаваше как Рамиус разпределя офицерите си по постовете им. Повечето отидоха назад, за да се заемат с двигателите. Рамиус имаше добрия навик да говори на английски и след това да повтаря думите си на руски за тези, които не разбираха новия си език.

— Камаров и Уилямс, вие ще отидете напред и ще затворите плътно всички люкове. — След това Рамиус се обърна към Райън и му обясни смисъла на заповедта. — Ако нещо се обърка, което няма да стане, но ако все пак се случи, няма да разполагаме с достатъчно мъже за ремонти. Затова ще запечатаме цялата лодка.

Райън я намери за разумна. Той постави празна чаша върху пулта за управление, за да му служи като пепелник. Бяха сами с Рамиус в командния пункт.

— Кога трябва да тръгваме? — попита Рамиус.

— Веднага след като сте готови, сър. Трябва да пристигнем В протока Окраоук, когато приливът е най-висок — около осем минути след полунощ. Ще можем ли да го направим?

Рамиус погледна морската си карта.

— С лекота.

Камаров преведе Уилямс през свързочното помещение пред командния пункт. Оставиха водонепроницаемата врата отворена и тръгнаха напред към ракетния отсек. Там слязоха по стълба, преминаха по долната ракетна палуба и стигнаха преградната стена на предното ракетно отделение. Продължиха през вратата към складовите помещения, проверявайки по пътя си всеки люк. Близко до носа се изкачиха по друга стълба в торпедното отделение, запъгнаха люка след себе си и се отправиха назад към помещенията на екипажа. Двамата мъже се чувстваха странно на борда на кораб без екипаж и не бързаха да се върнат. Уилямс въртеше глава, за да огледа всичко, и задаваше въпроси на Камаров. Лейтенантът беше щастлив да отговаря на майчиния си език. И двамата бяха компетентни офицери, споделящи романтичната привързаност към професията си. Що се отнасяше до Уилямс, той беше дълбоко впечатлен от „Червения октомври“ и го

повтори няколко пъти. Дори на малките детайли беше обърнато голямо внимание. Палубата беше облицована с плочки, а люковете с дебели гумени уплътнения. Те не бяха вдигнали почти никакъв шум, докато обикаляха, за да проверят водонепроницаемостта, и беше ясно, че не е било само обещавано да се направи подводницата безшумна.

Когато отвори люка към горната палуба на ракетния отсек, Уилямс беше зает да превежда на руски една своя любима морска история. Пристъпи вътре през люка след Камаров и си спомни, че бяха оставили ярките крушки на тавана в ракетния отсек да светят.

Райън се опитваше да се отпусне, но не успяваше. Столът му беше неудобен и той си припомни руската шега как се формира „новият съветски човек“ — със самолетна седалка, която изкривява индивида във всякакви невъзможни форми. Зад тях, в машинното отделение, екипажът включи реактора. Рамиус говореше по вътрешния телефон с главния си инженер малко преди шумът от движението на охлаждащата реактора течност да се усили, генерирайки пара за турбоалтернаторите.

Райън вдигна рязко глава. Стори му се, че бе почувствал звука и след това го е чул. По тила му пропълзяха мразовити тръпки, преди мозъкът да е разбрал какъв може да е бил този звук.

— Какво беше това? — попита той автоматично, знаейки отговора.

— Кое? — Рамиус беше на три метра зад него, а двигателите на „гъсеницата“ вече работеха. Корпусът тътнеше от странно бучене.

— Чух изстрел, не, няколко изстрела.

Рамиус го приближи развеселен.

— Мисля, че чувате двигателите на „гъсеницата“ и мисля още, че наистина сте за първи път на подводница, както сам казахте. Първият път е винаги труден. Така беше дори и с мен.

Райън стана на крака.

— Може и да е така, капитане, но мога да разпозная изстрел, когато го чуя. — Той разкопча куртката си и извади пистолет.

— Дайте ми го — протегна ръка Рамиус. — Не можете да имате пистолет на подводницата ми.

— Къде са Уилямс и Камаров? — поколеба се Райън.

Рамиус сви рамене.

— Забавиха се, да, но това е голям кораб.

— Ще отида напред да проверя.

— Ще останете на поста си! — заповяда Рамиус. — Ще правите каквото аз кажа!

— Капитане, току-що чух нещо, което прозвуча като изстрели и отивам напред, за да проверя. Стреляли ли са някога по Вас? По мен са стреляли. На рамото ми има белези, които го доказват. По-добре поемете кормилото, сър.

Рамиус вдигна телефонната слушалка и натисна бутон. Каза нещо на руски и я остави.

— Ще Ви заведем да се уверите, че на подводницата ми няма духове — призраци, а? Призраци, няма призраци — той посочи пистолета — и Вие не сте шпионин, а?

— Капитане, мислете каквото си искате, о кей? Това е дълга история и някой ден ще Ви я разкажа. — Райън изчака двигателите да намалят оборотите си, за което Рамиус очевидно бе дал нареждане. Тътенът на моторите, задвижващи тунела, караха вътрешността на подводницата да звучи като барабан.

В командния пункт влезе офицер, чието име не помнеше. Рамиус каза нещо, при което офицерът избухна в смях, но замълча при вида на пистолета на Райън. Виждаше се, че никой от руснаците не се радва, че го има.

— С Ваше разрешение, капитане — посочи с ръка Райън пред себе си.

— Продължавайте, Райън.

Водонепроницаемата врата между командния пункт и съседното помещение беше полуотворена. Райън бавно влезе в радиозалата, шарейки наляво и надясно с очи. Беше чисто. Продължи към вратата на ракетното отделение, която беше плътно затворена. Висока около метър и двайсет и широка около шестдесет сантиметра, вратата беше заключена с колело в центъра ѝ. Райън го завъртя с една ръка. Беше добре смазано, както и пантите. Той бавно я придърпа, докато се отвори напълно, надникна и обходи с поглед коминга на люка.

— О, мамка му! — пое дъх Райън и направи знак на капитана да се приближи. Ракетното отделение беше дълго цели шестдесет метра, осветено единствено от шест или осем малки, мъждукащи крушки. Преди не беше ли силно осветено? В отсрещния край проблесна ярка светлина и освети две фигури, проснати върху решетката до люка.

Никоя от двете не помръдна. Светлината, която позволи на Райън да ги види, потрепваше до една от ракетните тръби.

— Призраци ли са, капитане? — прошепна Райън.

— Камаров — отвърна Рамиус и добави тихичко нещо на руски.

Райън издърпа затвора на автоматичния си пистолет, за да вкара патрон в цевта и свали обувките си.

— По-добре ме оставете аз да се оправям. Някога бях лейтенант от морската пехота. — „Но обучението ми в Куонтико не включваше това тук“ помисли той и влезе в помещението.

Ракетният отсек заемаше почти една трета от цялата дължина на подводницата на височината на две палуби. Долната беше изцяло от метал. Горната беше направена от метална решетка. На американските подводници наричаха това място „Шеруудската гора“. Названието беше напълно уместно. Ракетните тръби с диаметър цели три метра, боядисани по-тъмнозелено, отколкото останалата част от помещението, приличаха на стволовете на огромни дървета. Райън дръпна и затвори люка зад себе си и тръгна надясно.

Струваше му се, че светлината идва откъм най-отдалечената ракетна тръба от деснобордовата страна на горната ракетна палуба. Райън спря и се ослуша. Нещо ставаше горе. Той можеше да чуе тих стържещ звук и светлината се движеше, сякаш идваше от държана в ръка работна лампа. Звукът се разпространяваше надолу по гладката повърхност на вътрешната обшивка на корпуса.

„Защо аз?“, пошепна той на себе си. Трябваше да премине покрай тринайсет ракетни тръби и да пресече шейсет метра открито пространство, докато стигне до източника на тази светлина.

Тръгна покрай първата тръба. Държеше пистолета в дясната си ръка на нивото на гърдите, а с лявата опипваше студения метал на тръбата. Дланта му беше започнала да се поти върху шахматно нарязаната твърда гума на пистолетната ръкохватка. „Ето защо, помисли си той, ги нарязват по този начин.“ Достигна пространството между първата и втората тръба и погледна наляво, за да се увери, че там няма никой, и се приготви да продължи. Оставаше му да премине още дванайсет тръби.

Решетката на палубата беше направена от заварени метални пръти с диаметър двайсет милиметра. Краката вече го боляха от придвижването върху тях. Промъквайки се бавно и внимателно покрай

следващата кръгла тръба, той се почувства като космонавт, който се върти в орбита около Луната и пресича непрекъснат хоризонт. С тази разлика, че на Луната никой не го очакваше, за да го застреля.

На рамото му се отпусна ръка. Райън подскочи и се обърна. Рамиус. Искаше нещо да каже, но Райън постави пръсти върху устните му и поклати глава. Сърцето му биеше толкова силно, че можеше да го използва като морзов ключ, и въпреки това можеше да долови собственото си дишане, така че защо, по дяволите, не беше чул Рамиус?

Райън показа с жест, че иска да заобиколи всяка от ракетите откъм външната ѝ страна. Рамиус посочи, че може да го направи откъм вътрешната. Райън кимна. Реши да закопчае куртката си и да вдигне яката ѝ. По този начин щеше да стане трудна цел. По-добре да си тъмна сянка, отколкото силует с бял триъгълник. Следващата тръба.

Райън забеляза, че на тръбите бяха изписани с боя думи, а други надписи бяха изковани в самия метал. Буквите бяха на кирилица и вероятно означаваха „Пушенето забранено“, „Ленин е жив“ или някаква подобна безсмислица. Виждаше и чуваше всичко с болезнена острота, сякаш някой бе прекарал шкурка по усещанията му и го бе направил фантастично чувствителен. Промъкна се покрай следващата тръба, пръстите нервно стискаха ръкохватката на пистолета и му се искаше да избърше потта от очите си. И тук нямаше нищо — лявата страна беше наред. Следващата...

Трябваше му пет минути, докато стигне до половината на отсека между шестата и седмата тръба. Сега шумът, който идваше отпред, се чуваше по-ясно. Светлината определено се движеше. Сянката на тръба номер едно едва-едва потрепваше. Вероятно светлинката идваше от работна лампа, включена в стенен контакт, или както там се наричаше на кораба. Какво правеше той? Дали работеше по ракета? Повече от един ли бяха? Защо Рамиус не беше преброил по списък екипажа, когато го качваше на ЕМДП?

„Защо не го направих аз?“ — изпсува на себе си Райън. Оставаха още шест тръби.

Заобикаляйки следващата тръба, той даде знак на Рамиус, че вероятно човекът в отсрещния край е само един. Рамиус кимна кратко, защото вече сам беше стигнал до този извод. За първи път той забеляза, че Райън е без обувки. Идеята му се стори добра и вдигна

левия си крак, за да свали обувката. Пръстите му бяха непослушни и вдървени и изпуснаха обувката, която изтрополи върху решетката. Шумът изненада Райън на открито и той замръзна неподвижен. Светлината в отсрещния край се премести и след това замря на едно място. Райън се хвърли наляво и надникна иззад тръбата. Оставаха още пет. Видя част от лице и проблясък.

Чу изстрела и се присви. Куршумът удари преградната стена зад него със силен металически звън, а Райън отскочи назад, за да се прикрие.

— Ще пресека от другата страна — прошепна Рамиус.

— Изчакайте, докато Ви кажа. — Райън сграбчи ръката на Рамиус над лакътя и се върна към дясната страна на тръбата, насочил пистолета напред. Видя отново лицето и този път стреля пръв, знаейки, че няма да улучи. В същия момент бутна Рамиус наляво. Капитанът притича до другата страна и залегна зад една от ракетните тръби.

— Пипнахме те — извика Райън.

— Нищо не сте пипнали. — Беше младежки глас, младежки и много уплашен.

— Какво правиш? — попита Райън.

— Ти как мислиш, янки? — Този път подигравката беше успешна.

„Вероятно търси начин да взриви някоя бойна глава“, реши Райън. „Колко радостно!“

— Но ти също ще умреш — каза Райън. Не се ли опитваше полицията да убеди барикадиралите се заподозрени? Едно нюйоркско ченге не каза ли веднъж по телевизията: „Опитваме се да ги отегчим до смърт, докато загубят интерес към започнатото.“ Но онези бяха криминални престъпници, а сега Райън с какъв се бе сблъскал? Останал на борда моряк? Един от офицерите на Рамиус с различно мислене? Агент на КГБ? Или на ГРУ, прикрит като моряк?

— Ще умра — съгласи се гласът. Светлината мръдна. Каквото и да бе започнал, той се опитваше да се върне отново към него.

Райън стреля два пъти, придвижвайки се покрай тръбата. Оставаха му още четири. Куршумите му иззвъняха безполезно в отсрещната стена. Имаше много малка възможност някой рикоширал куршум..., не... Той погледна наляво и видя, че Рамиус се промъква

като сянка отляво на тръбите. Но той нямаше пистолет. Защо не беше взел?

Райън пое дълбоко дъх и скочи покрай следващата тръба. Момчето отсреща го очакваше. Райън се хвърли по очи на палубата и куршумът прелетя над него.

— Кой си ти? — попита Райън. Повдигна се на коляно и се облегна на тръбата, за да си поеме дъх.

— Съветски патриот! Ти си враг на страната ми и няма да получиш този кораб!

Твърде много приказва, помисли Райън. Това е добре. Може би.

— Имаш ли име?

— Името ми не те интересува.

— Ами семейство? — продължи Райън.

— Родителите ми ще се гордеят с мен.

Агент на ГРУ. Райън беше сигурен. Не политически офицер. Английският му беше твърде добър. Вероятно някакъв вид заместник на политически офицер. Беше се изправил срещу обучен старши офицер. Великолепно! Обучен агент и, както самият бе казал, патриот. Не фанатик, а мъж, опитващ се да изпълни дълга си. Уплашен — да, но щеше да го изпълни.

„И да хвърли този шибан кораб във въздуха, заедно с мен на борда му.“

Въпреки това Райън чувстваше, че предимството е на негова страна. Другият имаше работа да върши. Райън трябваше само да го спре или забави достатъчно дълго. Придвижи се към дясната страна на тръбата и надникна иззад ръба само с дясното си око. Частта от отсека, където се намираше, не беше осветена — още едно предимство. Райън можеше да види другия по-лесно, отколкото той него.

— Не е необходимо да умираш, приятелю. Само ако пуснеш пистолета на пода... — „И какво? Да свърши във федерален затвор? По-вероятно беше просто да изчезне. Москва нямаше да може да научи, че американците имат подводницата.“

— И ЦРУ няма да ме очисти, а? — подигра се гласът, треперейки. — Не съм глупак. Ако трябва да умра, ще бъда в изпълнение на дълга ми, приятелю.

Светлината угасна. Райън се запита колко ще продължи това. Дали не означаваше, че онзи е свършил дяволската си работа, каквато

и да е била? Ако беше така, след миг всички щяха да изчезнат. Или пък може би момчето просто бе разбрало колко уязвим го прави светлината? Обучен старши офицер или не, той беше само едно момче, уплашено момче, което вероятно имаше да губи толкова, колкото и Райън. Повече от сигурно е, помисли Райън, че имам съпруга и две деца, и ако не се добера до него бързо, ще ги загубя.

„Честита Коледа, деца, баща ви току-що бе взривен. Съжалявам, че няма тяло, което да погребете, но нали разбирате...“. Дойде му на ум да се помоли, но за какво? За помощ да убие друг човек? „Така става, господи...“

— Още ли сте тук, капитане? — извика той.

— Да!

Това щеше да накара човека на ГРУ да се разтревожи. Райън се надяваше, че присъствието на капитана ще принуди другия да се прикрие по-вляво на тръбата си. Райън се приведе и хукна Покрай лявата страна на своята. Още три. Рамиус го последва, като направи същото от своята страна. Райън стреля, но разбра, че не е улучил.

Трябваше да спре, да почине. Дишането му беше свръхучестено и го замайваше до припадък. Не трябваше да го допусне. Все пак е бил лейтенант в морската пехота за цели три месеца, преди хеликоптерът да се разбие, и се предполагаше, че трябва да знае какво да направи. Беше водил мъже. Но да водиш четиридесет мъже с пушки беше далеч по-лесно, отколкото да воюваш сам-самичък.

„Мисли!“

— Може би ще успеем да направим сделка — предложи Райън.

— О, да, можем да решим през кое ухо да влезе куршумът.

— Може би ще ти хареса да бъдеш американец.

— А родителите ми, янки? Какво ще стане с тях?

— Ще се опитаме да ги измъкнем — провикна се Райън откъм дясната страна на тръбата си и докато чакаше отговора, се придвижи наляво и скочи към следващата тръба. Вече само две от тях го делиха от „приятеля“ от ГРУ, който вероятно се опитваше да свърже накъсо бойните глави и да превърне половин кубична миля от океана в плазма.

— Хайде, янки, ще умрем заедно. Сега вече ни дели само един детонатор.

Райън съобразяваше трескаво. Не можеше да си спомни колко пъти бе стрелял, но пистолетът му побираше тринадесет патрона. Трябваше да са останали достатъчно и резервният пълнител нямаше да му бъде необходим. Можеше да го хвърли на една страна и да отклони вниманието на другия, докато самият той се премести в противоположната посока. Щеше ли да успее? По дяволите! Успяваха в киното, но той беше напълно уверен, че ако бездейства, нямаше да постигне абсолютно нищо.

Райън премести пистолета в лявата си ръка, а дясната пъкна в джоба на куртката, търсейки резервния пълнител. Измъкна го и го пъкна между зъбите си, докато отново хвана пистолета в дясната ръка. Взе пълнителя в лявата ръка. Окей! Трябваше да го хвърли надясно и да се премести вляво. Щеше ли това да свърши работа? Свърши или не, не разполагаше с почти никакво време.

В Куонтико го бяха учили да разчита карти, да оценява терени, да повиква въздушна или артилерийска подкрепа, да придвижва умело взводове или стрелкови отделения, а тук беше залепен за някаква проклета стоманена тръба на сто метра под повърхността на водата и гърмеше с пистолет в помещение с двеста ядрени заряда.

Време беше да направи нещо. Знаеше какво е то, но Рамиус го изпревари. С ъгълчето на око си видя силуета на капитана, тичащ към преградната стена пред тях. Рамиус скочи към стената и успя да натисне ключа за осветление, преди противникът им да стреля по него. Райън подхвърли пълнителя надясно и се хвърли напред. Агентът погледна наляво, за да види какъв е този шум, сигурен, че противниците му са предприели съгласуван ход.

Райън пробяга разстоянието между двете последни ракетни тръби и видя Рамиус да пада. Хвърли се покрай първата тръба, падна на лявата си страна, пренебрегвайки болката, която опари ръката му, докато се търколи, за да вземе целта си на мерник. Изстреля по обръщания се към него мъж шест патрона, без да чува собствените си кръсъци. Два от куршумите достигнаха целта си. Ударите им повдигнаха агента от палубата и го завъртяха на деветдесет градуса. Ръката му изпусна пистолета, докато тялото падаше безжизнено към палубата.

Райън трепереше неудържимо и не можа да се изправи веднага. Пистолетът му, здраво стиснат, все още беше насочен към гърдите на

жертвата. Дишаше тежко и сърцето му биеше бясно. Райън затвори уста и се опита да преглътне няколко пъти — гърлото му беше сухо като барут. Агентът беше още жив. Лежеше по гръб с отворени очи и едва дишаше.

Райън видя, че е улучен два пъти — веднъж в горната лява част на гръдния кош и втория път по-надолу, където се намираха черният дроб и далакът. Ръцете на мъжа притискаха мокрия червен кръг около долната рана. Той беше в началото на двадесетте си години и ясните му сини очи сезираха нагоре, докато се опитваше да каже нещо. Лицето се изкривяваше от болка при опита му да произнесе думите, но всичко, което се чуваше, беше неразбираемо бълбукане.

— Капитане — извика Райън, — добре ли сте?

— Ранен съм, но мисля, че ще оживея, Райън. Кой е той?

— Откъде, по дяволите, да зная?

Сините очи се заковаха върху лицето на Райън. Който и да беше, той знаеше, че смъртта се приближава към него. Болката на лицето се смени с нещо друго. Мъка, безкрайна мъка... Мъжът продължаваше да се опитва да проговори. В ъгълчетата на устата му изби червена пяна от простреляния бял дроб. Райън се приближи, ритна пистолета встрани и коленичи до него.

— Можехме да се споразумеем — промълви тихо.

Агентът се опита да отговори, но Райън не можа да го разбере. Псувня, името на майката или нещо героично? Райън никога нямаше да узнае. За последен път очите се отвориха широко от болка. Последният му дъх изсвистя през мехурчетата и ръцете на корема се отпуснаха. Райън опипа врата, търсейки пулс. Не усети нищо.

— Съжалявам — протегна ръка Райън и затвори очите на жертвата. Съжаляваше, но защо? Ситни капчици пот покриваха цялото му чело и силата, помогнала му да натиска спусъка, го напусна. Неочаквано му се догади. „О, господи, аз...“ Падна на ръце и крака и от устата му неудържимо изригна бълвоч, плискащ през решетката и изливащ се върху долната палуба на три метра под него. В продължение на цяла минута стомахът му се свиваше конвулсивно дълго след като се беше опразнил напълно. Райън плю няколко пъти, за да прогони гадния вкус от устата си, преди да се изправи.

Замаян от преживения стрес и потока адреналин, нахлул в кръвоносната му система, той тръсна глава няколко пъти,

продължавайки да наблюдава мъртвия мъж в краката си. Беше време да се върне в реалността.

Рамиус бе улучен в бедрото и кървеше. Омазаните му в кръв ръце притискаха раната, която не изглеждаше тежка. Капитанът вече щеше да е мъртъв, ако беше прекъсната бедрената му артерия.

Лейтенант Уилямс беше улучен в главата и гърдите. Все още дишаше, но беше в безсъзнание. Раната в главата беше само драскотина. Тази в гърдите, близо до сърцето, издаваше всмукващ звук. Камаров не беше толкова късметлия. Един-единствен куршум беше влязъл през горната част на носа и задната част на главата му представляваше кървава каша.

— Господи, защо не дойде някой да ни помогне? — извика Райън, когато мисълта проникна в съзнанието му.

— Вратите в преградните стени са затворени, Райън. Ей там е..., как го наричате?

Райън погледна накъдето му сочеше капитана. Беше вътрешната разговорна система.

— Кой бутон?

Капитанът вдигна два пръста.

— Команден пункт, говори Райън. Трябва ми помощ, капитанът ви е прострелян.

Отговорът дойде на възбуден руски и Рамиус извика силно, за да го чуят. Райън погледна към ракетната тръба. Агентът бе използвал съвсем същата като американските работна лампа — крушка в метална фасунга с телена мрежа отпред. В ракетната тръба зееше отворена вратичка. Зад нея се виждаше един по-малък, също така отворен люк, водещ вероятно към самата ракета.

— Какво се опитваше да направи той? Да взриви бойните глави?

— Невъзможно — превъзможна болката Рамиус. — Ракетните бойни глави..., ние го наричаме специална сигурност. Бойните глави... не могат да гръмнат.

— В такъв случай какво правеше той? — приближи се Райън към ракетната тръба. На палубата до нея се търкаляше нещо подобно на гумен плондер. — Какво е това? — вдигна той джунджурията в ръка. Беше направена от гума или гумиран плат с метална или пластмасова рамка отвътре, метална дюза в единия ъгъл и мундщук.

— Той правеше нещо на ракетата, но трябва да е разполагал и с някакво устройство за напускане на подводницата — огледа се Райън. — О, боже! Часовников механизъм! — Наведе се и вдигна работната лампа, запали я, изправи се и обходи с поглед ракетния отсек. — Капитане, какво е това тук?

— Това е... отделението за насочване. В него има компютър, който управлява полета на ракетите. Вратата... — тежко дишаше Рамиус — представлява пулт за програмиране.

Райън надникна през люка. Видя бъркотия от многоцветни кабели и електрически табла, свързани по начин, какъвто никога не бе виждал преди. Разрови кабелите наполовина уверен, че ще открие тиктакащ будилник, свързан с няколко шашки динамит. Не намери нищо.

Какво трябваше да направи сега? Агентът беше се хванал да прави нещо, но какво? Беше ли свършил? Можеше ли Райън да разбере? Не! Част от съзнанието му крещеше да направи нещо, другата му казваше, че ще е луд, ако се опита.

Райън ухапа облицованата в гума ръкохватка на лампата и пъкна двете си ръце в отделението. Сграбчи с две шепи проводниците и се дръпна рязко назад. Само няколко от тях се разхлабиха. Той освободи една връзка от тях и се съсредоточи върху останалите. Успя да разхлаби снопчето пластмасови и медни макарони. Опита отново с оставащата връзка.

— Ааа! — изрева той от електрическия удар. Заточи се един безкраен миг, докато очакваше да хвъркне във въздуха. Размина се! Имаше още кабели за изтегляне. За по-малко от минута разкъса всички кабели, които можа да види, заедно с половин дюза малки пластинки. След това с лампата смаза всичко, което можеше да се чупи, докато отделението заприлича на кутията с играчки на сина му — пълно с безполезни парчетии.

В отсека нахлуха хора. Бородин беше пръв. Рамиус му посочи Райън и мъртвия агент.

— Судетс? — изненада се Бородин. — Судетс? — погледна към Райън. — Той е готвач.

Райън вдигна пистолета от палубата.

— Ето я книгата му с рецепти. Мисля, че е агент на ГРУ. Опитваше се да ни взриви. Капитан Рамиус, какво ще кажете, ако

изстреляме тази ракета, само да изхвърлим тази проклетия, окей?

— Според мен идеята е добра. — Гласът на Рамиус се бе превърнал в прегракнал шепот. — Първо затворете контролния люк. Ще можем да стреляме от командния пункт.

С ръцете си Райън помете парчетиите около ракетния люк и вратата се плъзна в гнездото си. Тръбният люк беше различен. Беше много по-тежък от другите, направен да издържа на високо налягане, и се държеше в гнездото от две пружинни резета. Райън го затръшна три пъти. При два от опитите му да го затвори той отскочи обратно, но при третия прилепна плътно.

Бородин и един друг офицер вече бяха отнесли Уилямс към задната част на подводницата. Някой беше стегнал раната на крака на Рамиус с колан. Райън му помогна да се изправи и да тръгне. Рамиус ръмжеше от болка при всяко преместване на левия си крак.

— Постъпихте глупаво, капитане — отбеляза Райън.

— Това е моят кораб и освен това не обичам тъмнината. Моя грешка. Трябваше да броим по-внимателно, докато екипажът напускаше.

Стигнаха до херметически затворената врата.

— Окей, аз ще мина пръв — пристъпи Райън през нея и помогна на Рамиус. Коланът се беше разхлабил и раната отново кървеше.

— Затворете люка и го заключете — заповяда Рамиус.

Райън затвори вратата с лекота, завъртя колелото три пъти и прехвърли ръката на капитана през раменете си. След още двадесет крачки влязоха в командния пункт. Лейтенантът на руля беше придобил пепеляв цвят.

Райън настави капитана да седне в лявата страна на помещението.

— Имате ли нож, сър?

Рамиус бръкна в джоба си и извади сгъваем нож и още нещо.

— Ето, вземете го. Това е ключът за бойните глави на ракетите. Без него те не могат да бъдат изстреляни. Задръжте го — опита да се засмее той. В края на краищата ключът не беше негов, а на Путин.

Райън го преметна около врата си, отвори ножчето и срязва панталона на капитана отгоре до долу. Куршумът беше преминал през мускула на бедрото. Райън извади чиста носна кърпичка от джоба си и я притисна към входната рана. Рамиус му подаде друга кърпа и Райън

я постави върху едносантиметровата дупка, откъдето куршумът беше излязъл. След това с всички сили стегна колана върху двете кърпички.

— Жена ми може да не го одобри, но ще свърши работа.

— Жена ви? — учуди се Рамиус.

— Тя е лекар, очен хирург по-точно. Когато ме простреляха, тя направи същото с мен. — Долната част на крака на Рамиус беше започнала да побелява. Коланът беше стегнат твърде силно, но поне за момента Райън не искаше да го разхлаби. — А сега какво ще правим с ракетата?

Рамиус даде заповед на лейтенанта при руля, който на свой ред я предаде по вътрешната разговорна уредба. След две минути в командния пункт влязоха трима офицери. В течение на няколко минути скоростта на лодката бе намалена до пет възела. Райън се тревожеше за ракетата и дали бе успял, или не да разруши капана, поставен от агента. Всеки от тримата новопристигнали офицери свали по един ключ от врата си. Рамиус направи същото, даде втория на Райън и посочи към дясната страна на помещението:

— Управлението на ракетите.

Познанията на Райън можеха да му позволят да го разбере. Командният пулт беше зает от пет пулта с по три реда от двадесет и шест лампички всеки и прорез за ключ под всеки ред.

— Поставете своя ключ в номер едно, Райън. — Джак изпълни нареждането, докато останалите също пъхнаха своите ключове в прорезите. Червената лампа светна едновременно с писъка на зумера.

Пултът на ракетния офицер беше най-сложен. Мъжът завъртя ключ, за да напълни ракетната тръба с вода и да отвори люк номер едно. Червената лампичка върху пулта започна да мига.

— Завъртете ключа си Райън, — заповяда Рамиус.

— Така ли се изстрелва ракетата? — попита Райън и добави На себе си: „Господи, ами ако наистина е така?“

— Не, не. Тя трябва да бъде заредена от ракетния офицер. Този ключ възпламенява газов заряд.

Можеше ли Райън да му вярва? Руснакът със сигурност беше добро момче, но можеше ли Райън да бъде сигурен, че казваше истината?

— Сега! — заповяда Рамиус. Райън завъртя ключа едновременно с останалите. Кехлибарената лампичка над червената започна да мига,

а тази под зеления капак остана загасена.

Корпусът на „Червения октомври“ се разтърси, когато ракетата SS-N-20 номер едно беше изстреляна нагоре от газовия заряд. Звукът приличаше на свистенето на въздушните спирачки на камион. Тримата офицери извадиха своите ключове от прорезите, а ракетният офицер бързо затвори люка на ракетната тръба.

„ДАЛАС“

— Какво? — извика Джоунс. — Целта току-що напълни някаква тръба с вода. Дали не е ракетна тръба? Боже всемогъщи! — Без да чака заповед, Джоунс включи сонара.

— Какво, по дяволите, правиш? — поиска да знае Томпсън секунда преди влизането на Манкузо.

— Какво става? — рязко попита капитанът.

Джоунс посочи екрана.

— Подводницата току-що изстреля ракета, сър. Погледнете, капитане, две цели. Но ракетата просто виси там, без да се възпламени. Господи!

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

„Дали ще отплава?“, запита се Райън.

Не. Ракетата „Сийхоук“ беше изхвърлена нагоре и надясно от газовия заряд. Остана на петнадесет метра над палубата на подводницата, докато „Октомври“ я отмина. Насочващият люк, който Райън затвори, не беше напълно уплътнен. Водата нахлу и заля бойната глава. Допълнителната тежест при носа преобърна ракетата, придавайки ѝ ексцентрична траектория, и тя започна да потъва, въртейки се като отронен от дърво лист. Водното налягане на три хиляди метра дълбочина смачка уплътнението на взривните конуси на ракетата, но въпреки това тя запази формата, си докато стигна дъното.

„ЕТЪН АЛЪН“

Единствено часовниковият механизъм продължаваше да работи. Той беше настроен на тридесет минути, предоставяйки достатъчно време на екипажа да се качи на „Скамп“, която вече се отдалечаваше с десет възела в час. Старият реактор беше напълно спрял и студен като камък. Само няколко аварийни крушки продължаваха да светят, захранвани от малкото остатъчно електричество в акумулаторите. Часовниковият механизъм беше снабден с три независими запалителни вериги, които се включиха една след друга в продължение на частица от секундата и изпратиха сигнал по проводниците на детонатора.

Бяха заредили „Етън Алън“ с четири бомби „Пейв Пат Блу“ с горивно-въздушен експлозив. Взривната мощност на всеки един беше почти пет пъти по-голяма от тази на обикновения химически експлозив. Всяка бомба разполагаше с два клапана за отделяне на газове и само един от осемте не се задейства. При отварянето им пропанът под налягане в бомбите излетя навън и увеличи трикратно атмосферното налягане във вътрешността на старата подводница, насищайки всяка нейна част със смес от въздух и газ. Четирите бомби напълниха „Етън Алън“ с еквивалента на двадесет и пет тона тротил, разпределени равномерно из целия корпус.

Запалките на бомбите се взривиха почти едновременно и последствията бяха катастрофални — дългият стоманен корпус на „Етън Алън“ се пръсна като балон. Единственото нещо, което не се разруши напълно, беше реакторът, потънал бързо на дъното на океана. Самият корпус беше разкъсан на дузина парчета, изкривени в сюрреалистични форми от експлозията. Вътрешното оборудване на подводницата образува метален облак в раздробения корпус и запотъва заедно с него, разпръсквайки се на голяма площ върху дъното от твърд пясък на три мили по-надолу.

„ДАЛАС“

— Милостиви боже! — Джоунс дръпна рязко слушалките и отвори широко уста, за да отпусти ушите си. Автоматичните релета в сонарната система бяха защитили слуха му от пълната сила на експлозията, но и това, което бяха пропуснали, беше достатъчно да го накара да почувства главата си смазана като с чук. Всички, които се намираха в подводницата, чуха звука от експлозията през корпуса ѝ.

— Внимание до всички, говори капитанът. Не се безпокойте от току-що чутото. Това е всичко, което мога да кажа.

— Шкипер! — обади се Маниън.

— Да, да се върнем към контакта.

— Слушам, капитане! — погледна Маниън командира си с любопитство.

БЕЛИЯТ ДОМ

— Успяхте ли да му съобщите навреме? — попита президентът.

— Не, сър — отпусна се в стола си Мур. — Хеликоптерът закъсна с няколко минути. Може би няма за какво да се тревожим. Трябва да се очаква, че капитанът ще знае достатъчно, за да се отърве от ВСИЧКИ с изключение на своите си хора. Тревожим се, разбира се, но вече не може нищо да се направи.

— Лично аз го помолих да го направи, съдия. Аз!

„Добре дошъл в реалния свят, господин президент“, помисли Мур. Върховният главнокомандващ беше късметлия — на него никога не му се бе налагало да праща хора на смърт. Според Мур предварително беше лесно да се вземе такова решение, но трудно се свикваше. Той беше потвърждавал смъртни присъди от мястото си на апелативната скамейка, Което също не беше лесно, макар че онези хора напълно бяха заслужили съдбата си.

— Е, не ни остава нищо друго освен да чакаме, господин президент. Източникът на тези данни е много по-важен от всяка операция.

— Чудесно. Ами сенатор Доналдсън?

— Той се съгласи с предложението ни. Тази част от операцията се разви наистина много добре.

— Очакваш ли наистина руснаците да захаят? — попита Пелт.

— На кукичката сме закачили прекрасна стръв и ще подръпнем леко влакното, за да привлечем вниманието им. След един или два дни ще разберем дали ще клъвнат. Хендерсън е един от първостепенните им актьори — кодовото му име е Касий. Това, как ще реагират, ще ни помогне да определим каква дезинформация ще можем да им предлагаме чрез него. Той може да се окаже много полезен, но ще трябва да го пазим. Колегите ни от КГБ имат много директен подход към двойните агенти.

— Няма да го сваляме от куката, докато не го заслужи — студено заяви президентът.

Мур се засмя.

— О, ще го заслужи. В ръцете ни е.

**ПЕТНАДЕСЕТИ ДЕН
ПЕТЪК, 17 ДЕКЕМВРИ**

ПРОТОКЪТ „ОКРАКОУК“

Беше безлунна нощ. Шествието от три кораба навлезе в протока със скорост от три възела малко след полунощ, за да се възползват от максималната височина на прилива. Колоната се водеше от „Поджи“, която имаше най-плитко газене, а „Далас“ следваше „Червения октомври“. Бреговете караулни постове от двете страни на протока бяха заети от морски офицери, сменили „бреговаците“.

На Райън бяха разрешили да се качи на най-горната палуба — хуманен жест от страна на Рамиус, на когото бе дал висока оценка. След осемнадесет часа в „Червения октомври“ Райън се бе почувствал като в затвор и сега се наслаждаваше на света, макар че не виждаше нищо друго освен тъмно, празно пространство. От „Поджи“ се виждаше само една червена светлинка, която изчезваше, ако погледът се задържеше върху нея за повече от няколко секунди. Той можеше да види пухкавите зайчета от пяна, бягащи по водата, и звездите, ту криещи се, ту показващи се иззад облаците. Острият западен вятър препускаше с двадесет възела над студената вода.

Бородин отсечено издаваше едносрични заповеди, докато направляваше подводницата по пътя ѝ през канала, който трябваше да бъде изгребван на всеки няколко месеца въпреки огромния вълнолом, построен на север. Пътуването беше лесно и слабото насрещно вълнение ни най-малко не се отразяваше на 30 000-тонното туловище на ракетната подводница, за което Райън беше благодарен. Черните вълни се успокоиха и когато навлязоха в тихи води, към тях забръмча гумена лодка от типа „Зодиак“.

— Хей, „Червения октомври“! — долетя до тях глас от тъмнината. Райън с труд различаваше сивите ромбовидни очертания на гумената лодка, зад която се проточваше тънка пътечка пяна, образувана от виещия извънбордов двигател.

— Може ли аз да отговоря, капитан Бородин? — попита Райън и в отговор получи утвърдително кимване с глава. — Аз съм Райън. На борда имаме двама ранени. Единият е в тежко състояние. Спешно ни трябва лекар и операционен екип. Разбрахте ли?

— Да, двама ранени и ви трябва лекар. — На Райън се стори, че вижда мъж, който държи нещо пред устата, си и като че ли дочу слабото пукане на радио, но не беше сигурен поради вятъра. — Окей. Лекар ще долети незабавно. Медицински санитарии има и на „Далас“, и на „Поджи“. Искате ли ги?

— Дяволски бързо! — не се подвоуми Райън.

— Окей. Следвайте „Поджи“ още две мили и останете на място. — Лодката препусна напред, зави обратно и изчезна в тъмнината.

— Да благодарим на бога за това — въздъхна Райън.

— Вие сте вя... вярващ? — учуди се Бородин.

— Да, вярно — Райън не би трябвало да се изненадва от въпроса. — По дяволите, все трябва да се вярва в нещо.

— И защо, капитан Райън? — Бородин разглеждаше „Поджи“ през огромен бинокъл за нощно виждане.

Райън се затрудни с отговора.

— Хм, ами защото ако я няма вярата, какъв е смисълът на живота? Това би означавало, че Сартър и Камю и всички останали са били прави — всичко е хаос, а животът е без значение. Аз отказвам да повярвам в това. Ако отговорът ми не Ви задоволява, познавам няколко свещеници, които с удоволствие ще поговорят с Вас.

Бородин не отвърна нищо. Даде някаква заповед по микрофона на мостика и подводницата смени курса с няколко градуса надясно.

„ДАЛАС“

Половин миля по-назад Манкузо беше залепил за очите си усилващ светлината перископ за нощно виждане. До рамото му стоеше Маниън и също се опитваше да надникне.

— Господи! — прошепна Манкузо.

— Правилно разбрахте, шкипер — потръпна Маниън. — Аз също не мога да повярвам. Ето че и „Зодиак“ пристига. — Маниън подаде на командира си портативното радио, каквито се използват при въвеждане на кораби в док.

— Чувате ли ме?

— Тук е Манкузо.

— Когато нашата приятелка спре, искам да изпратите на борда й десет мъже, включително санитаря си. Те докладват за двама ранени, които се нуждаят от лекар. Подберете способни мъже, капитане, защото ще трябва да помагат при управлението на лодката, но трябва да бъдете сигурен, че знаят да си затварят устата.

— Ясно. Десет мъже и санитаря. Край. — Манкузо се загледа след лодката, набираща скорост по посока на „Поджи“. — Искаш ли да дойдеш с мен, Пат?

— Разбира се, ь-ъ, сър. Смятате да отидете? — смути се Маниън. Манкузо се замисли.

— Мисля, че Чембърс ще успее да се справи с „Далас“ за ден или два, нали?

На брега един военноморски офицер разговаряше по телефона с Норфолк. Бреговият охранителен пост беше почти претъпкан с офицери. До телефона беше поставена кабинка от фибростъкло, за да може да се говори с CINCLANT, без разговорът да бъде чуван от околните. Бяха тук вече от два часа и скоро щяха да си тръгнат. Не можеше да се очаква да се случи нещо необикновено. Отвън един адмирал и двама капитани наблюдаваха тъмните силуети на корабите през прибори за нощно виждане. Фигурите им излъчваха тържественост, сякаш се намираха в черква.

ЧЕРИ ПОЙНТ, СЕВЕРНА КАРОЛИНА

Капитан Ед Нойъс почиваше в лекарската приемна на военноморската болница в авиационната база на морската пехота на САЩ в Чери Пойнт, Северна Каролина. Като квалифициран военновъздушен хирург той щеше да бъде дежурен през следващите три нощи, така че през Коледните празници да бъде свободен в продължение на четири дни. Нощта беше спокойна и нищо не предвещаваше, че това скоро ще се промени.

— Докторе?

Нойъс вдигна очи и видя един капитан от морската пехота в униформата на военната полиция. Познаваше го. Военната полиция се занимаваше с много от нещастните случаи. Остави настрана медицинското списание, което четеше.

— Здравсти, Джери. Какво става?

— Докторе, получих заповед да ви предам да вземете със себе си всичко, от което ще се нуждаете за спешна операция. Имате две минути, след което ще ви заведе на летището.

— За какво? Какъв вид операция? — изправи се Нойъс.

— Не ми, казаха това, сър, а само че ще летите някъде сам. Заповедта дойде отгоре, това е всичко, което зная.

— По дяволите, Джери, трябва да разбере каква операция ще е, така че да знам какво да взема!

— Вземете всичко, сър. Трябва да ви заведе до хеликоптера.

Нойъс изпсува и влезе в травматологичната приемна. Там чакаха още двама морски пехотинци. Той им подаде четири стерилни комплекта от предварително опаковани кутии с инструменти. Попита се дали ще му трябват някакви лекарства и реши да вземе една шепя заедно с две банки плазма. Капитанът му помогна да облече палтото и го поведе към очакващия ги навън джип. Пет минути по-късно спряха до един „Сий Стелиън“, чиито двигатели вече виеха оглушително.

— Какви са заповедите? — обърна се Нойъс към полковника от разузнаването, питайки се къде ли може да е командирът на екипажа.

— Тръгваме към пролива — обясни полковникът. — Трябва да те оставим на подводница с двама ранени на борда. Ще ти помагат двама санитарии и това е всичко, което зная, окей? — Трябваше да бъде добре, друг начин нямаше.

„Стелиън“ се вдигна рязко. Нойъс често беше летял с такива хеликоптери. Имаше зад гърба си двеста летателни часа на хеликоптери и още триста на самолети. Нойъс беше от лекарите, които твърде късно бяха открили, че летенето е също толкова привлекателна професия, колкото и медицината. Използваше всяка възможност да лети и често беше полагал специализирани медицински грижи за близките на пилоти, които летяха на втората седалка на „Ф-4 фантом“. Забеляза, че „Сий Стелиън“ не лети с оптимална скорост, а на пределни обороти.

ПРОЛИВЪТ ПАМЛИКО

„Поджи“ спря почти по същото време, когато хеликоптерът напусна Чери Пойнт. „Октомври“ промени отново курса си надясно и се изравни с нея от северната ѝ страна. „Далас“ постъпи по същия начин. Една минута по-късно гумената лодка „Зодиак“ се появи за втори път до „Далас“ и след това бавно се приближи до „Червения октомври“, почти потъваща под товара от мъже.

— Хей, „Червения октомври“!

Този път отговори Бородин. Говореше английски с акцент, но разбираемо.

— Самоличност?

— Аз съм Барт Манкузо, командир на американската подводница „Далас“. Водя със себе си медицинско лице и няколко други мъже. Моля за разрешение да се кача на борда, сър.

Райън видя гримасата на лицето на старпома. За първи път Бородин се сблъскваше в действителност с развиващите се събития и нямаше да бъде човешко, ако ги приемеше без вътрешна борба.

— Разрешение е... Да.

„Зодиак“ се прилепи до корпуса на подводницата. На борда скочи мъж с въже, за да привърже гумената лодка. След него изпълзяха още десет и един от тях се отдели и изкачи на командния мостик.

— Капитане? Аз съм Барт Манкузо. Разбрах, че на борда си имате ранени.

— Да — кимна Бородин, — капитанът и един английски офицер, и двамата простреляни.

— Простреляни? — изненада се Манкузо.

— За това ще се тревожим по-късно — намеси се Райън рязко. — Сега лекарят ви трябва да се заеме с тях, окей?

— Разбира се, къде е люкът?

Бородин каза нещо в микрофона на мостика и след няколко секунди на палубата в основата на мостика се появи светъл кръг.

— Нямаме лекар, а волнонаемен санитар. Но той е доста добър, а и човекът от „Поджи“ ще пристигне всеки момент. Между другото вие

кой сте?

— Той е шпионин. — Иронията в гласа на Бородин беше ясно доловима.

— Джак Райън.

— А вие, сър?

— Капитан втори ранг Василий Бородин. Аз съм... първи офицер, да? Влезте, капитане. Моля да ме извините, всички сме много изморени.

— Не само вие. — Мястото беше малко и Манкузо се настани в коминга. — Капитане, искам да знаете, че ни направихте живота черен, докато ви гонехме. Трябва да бъдете поздравени за професионалните си умения.

Комплиментът не получи отговор от Бородин, какъвто се очакваше.

— Вие сте могли да ни проследите? Как?

— Доведох го с мен. Ще можете да се срещнете.

— И какво трябва да правим?

— Заповедите от брега са да чакаме пристигането на доктора и да се потопим. След това няма да мърдаме, докато не получим заповед за движение. Може би ден, може би два. Според мен всички се нуждаем от почивка. След това ще ви заведем на сигурно местенце и аз лично ще ви купя най-добрата проклета италианска вечеря, която някога сте виждали. — Манкузо се ухили. — В Русия имате ли италианска кухня?

— Не, и ако сте свикнали на добра храна, „Червения октомври“ може да не задоволи вкусовете ви.

— Може би ще успее да го уредя. Колко сте на борда?

— Дванадесет. Десет руснаци, англичанина и шпионина. — Бородин погледна към Райън с тънка усмивчица.

— Окей. — Манкузо бръкна в джоба си и извади портативно радио. — Говори Манкузо.

— Тук сме, шкипер — отговори Чембърс.

— Донесете малко ядене за нашите приятели. По шест блюда за двадесет и пет човека. Изпратете и готвач. Уоли, искам да покаже на тези хора какво е добра манджа. Разбра ли?

— Тъй вярно, шкипер. Край.

— Имам няколко добри готвачи, капитане. Жалко, че това не се случи миналата седмица. Тогава имахме лазаня, точно както мама обичаше да я прави. Липсваше единствено кианти.

— Те имат водка — отбеляза Райън.

— Само за шпиони — подчерта Бородин. Два часа след стрелбата Райън бе продължил да трепери и Бородин му бе пратил една чаша от медицинските запаси. — Казвали са ни, че подводничарите ви са много разглезени.

— Може да се каже — кимна Манкузо. — Но ние стоим под вода по шестдесет или седемдесет дни. Това е доста тежко, не мислите ли?

— Какво ще кажете, ако слезем долу? — предложи Райън. Всички се съгласиха. Беше започнало да застудява.

Бородин, Райън и Манкузо слязоха в подводницата и завариха американците в единия край на командния пункт, а руснаците в другия, точно както преди. Американският командир разчупи леда.

— Капитан Бородин, това е мъжът, който ви откри. Ела тук, Джоунси.

— Не беше много лесно, сър — скромно отвърна Джоунс. — Мога ли да се захващам с работа? Бих искал да видя сонарното ви помещение.

— Бугаев — махна Бородин с ръка на корабния електронен инженер и капитан-лейтенантът поведе хидроакустика към задната част на подводницата.

Джоунс хвърли поглед на оборудването и промърмори нещо под носа си. Челните панели бяха снабдени с жалузи за изпускане на топлината. „Господи, дали не използват вакуумни лампи?“, зачуди се Джоунс и от джоба си извади отвертка, за да провери.

— Говорите ли английски, сър?

— Да, малко.

— Мога ли да видя принципните схеми, моля?

Бугаев примига. Никой от срочнослужещите и мичманите, с изключение на един, не се бяха осмелявали някога да го помолят за това. След миг на размисъл той взе папката със схеми от лавицата на предната преградна стена.

Джоунс сравни кодовия номер върху апаратурата, която проверяваше, с този в дясната страна на папката. Разгръщайки схемата, той с облекчение установи, че омовете са си олове, както навсякъде по

света. Прокара пръста си по страницата и дръпна капака, за да погледне в оборудването вътре.

— Кладж, свръхмегакладж! — Джоунс беше достатъчно смутен, за да заговори на жаргон.

— Извинете, какво е това „кладж“?

— О, извинете ме, сър. Това е израз, който ние използваме във флота. Не зная как се казва на руски. Съжалявам. — Джоунс успя да скрие подигравателната си усмивка, съсредоточавайки се отново върху схемата. — Сър, това тук е маломощен високочестотен апарат, така ли? И го използвате за мини и други боклуци?

Беше ред на Бугаев да се смути.

— Вие сте изучавали съветско оборудване?

— Не, сър, но съм чувал достатъчно. — „Не е ли ясно?“, запита се Джоунс в себе си. — Сър, това е високочестотен апарат, но не е много мощен. За какво още го бива? Вие използвате слабомощните станции с честотна модулация за мини, за работа под леда и за въвеждане на док, така ли?

— Правилно.

— Имате ли гертруд, сър?

— Гертруд?

— Подводен телефон, сър, за разговор с друга подводница. — „Тоя приятел нищо ли не знае?“

— А, да, но той се намира в командния пункт и е счупен.

— Ъ-хъ. — Джоунс отново разгледа схемата. — Мисля, че мога да монтирам един модулатор на това бебче и да го превърна в гертруд. Може да бъде от полза. Смятате ли, че шкиперът ви ще го иска, сър?

— Ще попитам. — Очакваше Джоунс да остане на мястото си, но той тръгна след него към командния пункт. Бугаев изложи предложението пред Бородин, докато Джоунс разговаряше с Манкузо.

— Те разполагат с малка станция с честотна модулация, която много прилича на старите ни гертруди в сонарното училище. В склада имаме резервен модулатор и аз вероятно ще успея да го монтирам до тридесет минути, без да си давам зор — обясняваше хидроакустикът.

— Капитан Бородин, съгласен ли сте? — попита Манкузо. Бородин се почувства притиснат до стената, макар че предложението беше напълно разумно.

— Да, нека човекът ви го направи.

— Шкипер, колко време ще стоим тук? — попита Джоунс.

— Ден или два, защо?

— Сър, тази лодка май е тъничка откъм човешки удобства, а? Дали да домъкна телевизор и видеокасетофон? Да им намерим нещо да гледат, нещо, което да им даде бърза представа за Щатите.

Манкузо се засмя. Искаха да научат всичко възможно за тази подводница и щяха да имат достатъчно време за това, а идеята на Джоунс изглеждаше добра за стопяване на леда на борда ѝ. От друга страна, не му се искаше да подбуди бунт на собствената си подводна лодка.

— Добре, вземи ги от гардероба.

— Слушам, шкипер!

„Зодиак“ докара санитаря на „Поджи“ няколко минути по-късно и Джоунс се върна с лодката на „Далас“. Офицерите постепенно започваха да разговарят помежду си. Двама руснаци се опитваха да заговорят Маниън и разглеждаха косата му. Никога преди не бяха виждали негър.

— Капитан Бородин, имам заповед да взема нещо от командния пункт, което ще идентифицира..., имам предвид нещо, което произхожда от тази подводница — посочи с ръка Манкузо. — Мога ли да взема дълбокомера? Мога да накарам някой от хората си да монтира друг. — Беше видял, че дълбокомерът е номериран.

— С каква цел?

— Не зная, но заповедта е такава.

— Може — съгласи се Бородин.

Манкузо заповяда на един от офицерите си да демонтира дълбокомера. Той извади френски ключ от джоба си и отстрани гайката, застопоряваща стрелката и циферблата.

— Малко е по-голям от нашите, шкипер, но не чак толкова много. Мисля, че имаме един резервен. Ще успея да го напъхам и да нанеса маркировките, окей?

— Обади се и предай на Джоунси да вземе резервния със себе си — подаде му Манкузо радиопредавателя си.

— Слушам, капитане. — Офицерът върна стрелката на мястото ѝ, след като постави внимателно циферблата върху палубата.

„Сий Стелиън“ не направи опит да кацне въпреки изкушението на пилота му. Палубата беше почти достатъчно широка, за да се опита,

но въпреки това задържа хеликоптера във въздуха над подводницата и докторът скочи в ръцете на двама моряци. Миг по-късно му хвърлиха пакета с инструменти. Полковникът остана в хеликоптера и затвори вратата. Хвърчилото се завъртя бавно, за да поеме обратния път на югозапад, и масивният му ротор вдигна облак ситни капчици от водите на пролива Памлико.

— Това за каквото го мисля ли беше? — попита пилотът по разговорната уредба.

— Не беше ли наопаки? Мислех, че ракетите на ракетните подводници са разположени зад командния мостик. Тези бяха пред него, нали? Искам да кажа, не беше ли това кормилото, което стърчеше зад мостика? — отвърна с насмешка вторият пилот.

— Това беше руска подводница — обясни пилотът.

— Какво? — Бяха се отдалечили на две мили и не можеше нищо да види. — Но момчетата на палубата бяха наши, а не руснаци.

— Копеле! — изпсува майорът с възхищение. Той също не можеше да каже нищо. Полковникът от разузнавателното управление беше пределно ясен: „Нищо не си видял, нищо не си чул, нищо не мислиш и дяволски добре ще е никога да не казваш нищо.“

— Аз съм доктор Нойъс — представи се лекарят на Манкузо в командния пункт. Никога преди това той не беше стъпвал на подводница и когато се огледа наоколо, видя помещение, пълно с прибори, надписани на чужд език. — Що за кораб е това?

— „Червения октомври“ — обясни на руски приближилият се Бородин. В средата на фуражката му искреше червена звезда.

— Какво, по дяволите, става тук? — настоятелно попита Нойъс.

— Докторе — хвана го Райън за ръката, — отзад те чакат двама пациенти. Защо да не се погрижим за тях?

Нойъс го последва към здравния пункт в задната част на подводницата.

— Какво става тук? — повтори той по-тихо.

— Руснаците току-що загубиха подводница — обясни му Райън — и сега тя принадлежи на нас. И ако кажете някому...

— Разбирам ви, но не ви вярвам.

— Не е необходимо да ми вярвате. Що за касапин сте?

— Гръден хирург.

— Много добре. — Райън влезе в здравния пункт. — Очаква ви пациент с огнестрелна рана.

Уилямс лежеше гол на масата. В помещението влезе моряк с връзка медицински инструменти и принадлежности и ги постави върху бюрото на Петров. Лекарственият шкаф на „Червения октомври“ между другите запаси съдържаше и замразена плазма и двамата санитарни вече бяха включили две банки да изтичат в лейтенанта. В гръдния му кош беше вкарана дренажна тръбичка, която се изцеждаше във вакуумна бутилка.

— В гръдния кош на този мъж има деветмилиметров куршум — обясни единият от санитарите, след като представи себе си и своя колега. — Казаха ми, че през последните десет часа са го държали с плеврална дренажна тръба. Главата изглежда по-зле, отколкото е в действителност. Дясната зеница е частично отнесена, но не е страшно. Гръдният кош е зле, сър. По-добре сам го преслушайте.

— Жизненоважните органи? — ровеше Нойъс в чантата си за стетоскоп.

— Пулсът е 110 и едва доловим. Кръвното налягане е осемдесет на четиридесет.

Нойъс преслуша гърдите на Уилямс със стетоскопа и се намръщи.

— Сърцето не е добре. Има ляв напрегнат пневмоторакс. В него сигурно се е събрала около литър течност и по всички признаци развива застойна недостатъчност. — Нойъс се обърна към Райън. — Ти изчезвай отгук. Ще трябва да отварям гръдния кош.

— Погрижете се за него, докторе. Той е чудесен човек.

— Всички са такива — отбеляза Нойъс, сваляйки куртката си. — Хайде да обработим ръцете си, хора.

Райън се запита дали някоя молитва ще помогне. Нойъс изглеждаше и говореше като хирург. Райън разчиташе да е така. Той тръгна към каютата на капитана в задната част на подводницата, където спеше Рамиус под въздействието на дадените му хапчета. Кракът беше спрял да кърви и очевидно някой от санитарите се бе погрижил за него. Нойъс щеше да го обработи по-късно.

Бородин чувстваше, че е загубил ръководната си роля, и това не му харесваше, въпреки че се чувстваше облекчен. Двете седмици на постоянно напрежение плюс късащата нервите промяна на плановете

бяха разтърсили офицера повече, отколкото той бе допускал, че е възможно. Сега положението беше неприятно — американците се опитваха да бъдат внимателни, но изглеждаха така съкрушителни в превъзходството си. Утешаваше го мисълта, че офицерите от „Червения октомври“ поне не бяха в опасност.

Двадесет минути по-късно „Зодиак“ отново се завърна. Двама моряци разтовариха замразената храна и след това помогнаха на Джоунс с електрониката.

— Донесох всичко, шкипер — докладва Джоунс и подаде циферблата на дълбокомера на капитана.

— Какви са всички тези неща? — попита Бородин.

— Капитане, взех модулатора, за да направя гертруд — вдигна Джоунс една малка кутия. — Другото е малък цветен телевизор, видеокасетофон и няколко касетки с филми. Шкиперът ни мисли, че вие, господа, може би се нуждаете от развлечение и ще поискате да ни опознаете, нали?

— Филми? — поклати глава Бородин. — Игрални филми?

— Разбира се — задави се от смях Манкузо. — Какво си донесъл, Джоунси?

— Ами, сър, нося „Звездни войни“, „Големия Джейк“, „Хондо“. — Явно Джоунс се бе погрижил с каква част от американския живот да запознае руснаците.

— Моите извинения, капитане. Екипажът ми има ограничен вкус за кино.

В този момент Бородин щеше да се съгласи и на „Броненосецът Потьомкин“. Умората наистина го бе смазала.

Готвачът забърза към задната част на кораба, понесъл цял куп провизии.

— Кафето ще е готово само след няколко минути, сър — увери той Бородин на път към кухнята.

— Искане ми се нещо за ядене. Никой от нас не се е хранил от цяло денонощие — помоли Бородин.

— Храна! — извика Манкузо след готвача.

— Слушам, шкипер! Нека първо да огледам кухнята.

Маниън погледна часовника си.

— Двадесет минути, сър.

— Разполагаме ли с всичко, от което имаме нужда?

— Да, сър.

Джоунс шунтира импулсното регулиране на сонарния усилвател и свързва модулятора. Оказа се по-лесно, отколкото бе очаквал. От „Далас“ беше взел радиомикрофон и всички необходими принадлежности, които свързва към сонара, преди да захрани системата. Трябваше да изчака, докато апаратурата загрее. Джоунс не беше виждал толкова много вакуумни лампи, откакто преди много години беше напуснал ремонтната работилница за телевизори на баща си.

— „Далас“, тук е Джоунси, чувате ли ме?

— Тъй вярно — долетя скърцащият отговор, сякаш от радиостанция на такси.

— Благодаря. Край — изключи той апаратурата. — Работи. Не беше никак трудно, нали?

„Волнонаемен, по дяволите! И дори не е изучавал оборудването ни!“, помисли електронният инженер на „Червения октомври“. Не му беше дошло на ум, че същото това оборудване е много сходно с излязлата от употреба американска система за честотно модулиране. — От колко време си хидроакустик?

— От три години и половина, сър. Откакто напуснах колежа.

— Научил си всичко това за три години? — рязко попита офицерът.

Джоунс повдигна рамене.

— Какво му е сложното, сър? Бъзикам се с радиоапаратура от детството си. Ще имате ли нещо против, ако пусна малко музика, сър?

Джоунс беше решил да се държи много любезно. Имаше само една лента от руски композитор, снюитата „Лешникотрошачката“, и я бе взел заедно с четири от Бах. Джоунс обичаше да слуша музика, докато се потеше над схемите. Младият хидроакустик беше на седмото небе от възбуда. В ръцете си държеше схемите и детайлите на всички руски апарати, за които беше слушал в продължение на три години, и разполагаше с достатъчно време да ги разучи. Бугаев изумено наблюдаваше как пръстите на Джоунс танцуват по страниците под музиката на Чайковски.

— Време е за потапяне, сър — съобщи Маниън в командния пункт.

— Много добре. С ваше разрешение, капитан Бородин, ще ви помагам с вентилационните системи. Всички люкове и отвори са... затворени.

Манкузо направи последна преценка на положението. Бътлър и четирима от старшините му вече бяха поели грижата за ядреното чайниче в задната част на лодката. Положението изглеждаше доста добро. Единственото неприятно нещо, което можеше да се случи, беше офицерите от „Червения октомври“ да променят решението си. Ето защо „Далас“ щеше да държи ракетната подводница под постоянно сонарно наблюдение. Ако тя тръгнеше, „Далас“ разполагаше с предимство от десет мили в скоростта, което щеше да му позволи да блокира канала.

— Според мен, капитане, сме готови за потапяне. Бородин кимна и включи сигналния уред за потапяне. Той представляваше зумер, сходен с тези на американските подводници. Манкузо, Маниън и руските офицери се заеха със сложните уреди за управление на въздуховодите. „Червения октомври“ започна бавно да потъва. Пет минути по-късно подводницата легна на дъното под двадесетметров пласт от вода.

БЕЛИЯТ ДОМ

Пелт се свърза със съветското посолство в три часа сутринта.

— Алекс, на телефона е Джефри Пелт.

— Как сте, доктор Пелт? Трябва да ви изразя своята благодарност и тази на съветския народ за спасяването на нашия моряк. Преди няколко минути ми бе съобщено, че той е вече в съзнание и се очаква пълното му възстановяване.

— Да, аз също току-що го научих. Между другото той как се казва? — Пелт се запита дали не е събудил Арбатов. Не изглеждаше да е така.

— Андрей Катискин, старшина готвач от Ленинград.

— Алекс, съобщиха ми, че американската подводница „Пиджън“ е спасила почти целия екипаж на друга съветска подводница близо до Каролините. Май се е казвала „Червения октомври“. Това е добрата новина, Алекс. Лошата е, че лодката е експлодирала и потънала, преди да са измъкнали всички от нея. Загинали са повечето от офицерите и двама наши.

— Кога се е случило?

— Много рано вчера сутринта. Съжалявам за закъснението, но „Пиджън“ е имал неприятности с радиостанцията в резултат на подводната експлозия според тях. Знаете как стават тези неща.

— Да. — Пелт можеше само да се възхити от отговора, прозвучал без следа от ирония. — Къде са те сега?

— „Пиджън“ е тръгнал към Чарлстън, Южна Каролина. Оттам ще докараме екипажа ви със самолет направо във Вашингтон.

— Подводницата е избухнала? Сигурен ли сте?

— Да. Един от моряците казал, че са получили голяма повреда в реактора. Имали са късмет, че „Пиджън“ случайно се е намирала наблизко. Тя беше тръгнала към брега на Вирджиния, за да потърси другата, която загубихте. Мисля, че флотът ви се нуждае от повече грижи, Алекс — отбеляза Пелт.

— Ще предам в Москва, докторе — сухо отвърна Арбатов. — Можете ли да ми кажете къде се е случило?

— Дори нещо повече. Изпратили сме кораб с дълбоководна изследователска подводница, която да потърси останките. Ако желаете, можете да накарате флота си да изпрати свой човек в Норфолк, а ние ще го прехвърлим по въздух до мястото. Така добре ли е?

— Казвате, че сте загубили двама офицери? — опита се Арбатов да спечели малко време, изненадан от предложението.

— Да, двама спасители. Но успяхме да измъкнем сто души, Алекс — защити се Пелт. — Това все пак е нещо.

— Така е, доктор Пелт. Ще трябва да се обадя в Москва за инструкции. Ще се чуем пак. В кабинета си ли сте?

— Да. Дочуване, Алекс. — Пелт остави слушалката и погледна президента. — Справям ли се, шефе?

— Поработи малко върху искреността си, Джеф. — Президентът, в роба върху пижамата, се беше опънал в кожен фотьойл. — Ще захаят ли?

— Ще захаят. Повече от сигурно е, че искат да се уверят в разрушаването на подводницата. Въпросът е ще успеем ли да ги заблудим?

— Фостър, изглежда, е убеден в това. Звучи доста правдоподобно.

— Хм. Е, тя е в ръцете ни, нали? — забеляза Пелт.

— Да. Предполагам, че тая история с агента на ГРУ не е била истина, иначе всички да са хвърлили топа. Искам да го видя този капитан Рамиус. Боже! Да симулира реакторна повреда! Нищо чудно, че е накарал всички да напуснат кораба.

ПЕНТАГОНЪТ

Скип Тайлър седеше на стол в кабинета на началник-щаба по морските операции, опитвайки се да почине малко. Бреговата охрана при входа на протока разполагаше с телевизионна система за снимане на слабо осветени обекти и лентата от нея беше пренесена с хеликоптер до Чери Пойнт, а оттам с изтребител „фантом“ до Андрюс. Сега се намираше в ръцете на куриер, чийто автомобил в същия момент спираше пред главния вход на Пентагона.

— Нося пакет, който трябва да предам лично на адмирал Фостър — обяви един мичман II ранг няколко минути по-късно. Първият секретар на Фостър му посочи вратата, през която трябваше да влезе.

— Добро утро, сър! Това е за Вас, сър — подаде мичманът опакованата касета на Фостър.

— Благодаря. Свободен сте!

Фостър вкара касетата във видеокасетофона върху кабинетния си телевизор. Апаратът вече беше включен и картината се появи след няколко секунди.

Тайлър застана до началник-щаба и изчака образът да се фокусира.

— Това е.

— Да — съгласи се Фостър.

Картината беше отвратителна, друга подходяща дума не можеше да се намери. Телевизионната система за снимане на слабо осветени предмети не можеше да даде ясен образ, защото усилваше равномерно цялата външна светлина, което унищожаваше много детайли. Но това, което видяха, им беше достатъчно — много голяма ракетна подводница с команден мостик, изнесен много по-назад, отколкото командните мостици на всички произведени на Запад подводници. В сравнение с нея „Далас“ и „Поджи“ изглеждаха като джуджета. Двамата наблюдаваха безмълвно екрана през следващите петнадесет минути. Ако камерата не се люлееше, картината щеше да бъде ярка почти колкото тестова таблица.

— Е — промълви Фостър, след като лентата свърши — имаме си руска ядрена подводница.

— К'во ще кажеш за това? — ухили се Тайлър.

— Скип, бяха те предложили за командир на „Лос Анджелис“, нали?

— Да, сър.

— Задължени сме ти, капитане, безкрайно много сме ти задължени. Онзи ден направих някои справки. Офицер, ранен при изпълнение на служебните си задължения, не трябва задължително да бъде пенсиониран, освен ако явно е негоден за служба. Злополука при завръщане от работа на подводница според мен може да се приеме за изпълнение на служебни задължения и освен това сме имали еднокраки командири на кораби. Аз самият разговарям с при президента по този въпрос, синко. Това ще означава едногодишна работа за влизане във форма, но ако все още искаш командването, бога ми, ще ти го уредя.

Тайлър се замисли. Това щеше да означава поставяне на нов крак — нещо, което той обмисляше вече от дълги месеци, и няколко седмици, докато свикне с него. След това една година, цяла година, в заучаване отново на всичко, което трябва да се знае, преди да се върнеш в морето... Той поклати глава.

— Благодаря, адмирале. Не знаеш какво означава това за мен. Но не. Вече е минало. Сега имам друг живот, други отговорности и ако приема, само ще заема мястото на някого другиго. Знаеш ли какво? Позволи ми да хвърля едно око на тази ядрена подводница и сме квит.

— Това мога да ти гарантирам. — Фостър се бе надявал, че той ще отговори по този начин, почти бе сигурен в това. Все пак се почувства зле. Тайлър, помисли си той, щеше да бъде идеален кандидат, ако не беше кракът. Е, никой не твърди, че светът е справедлив.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

- Момчета, струва ми се, че се справяте сами — забеляза Райън.
— Ще имате ли нещо против, ако се скатая някъде?
— Да се скатаете?
— Да поспя.
— А, вземете каютата на доктор Петров, срещу медицинския пункт.

По пътя към задната част на подводницата Райън надникна в каютата на Бородин и видя отворената бутилка водка. Не беше особено приятна на вкус, но поне беше мека. Койката на Петров не беше особено широка, нито пък достатъчно чиста, но Райън не го беше грижа. Отпи голяма глътка от шишето и легна, без да съблича униформата си, която вече беше неописуемо мазна и мръсна. Заспа почти веднага.

„СИЙ КЛИФ“

Системата за освежаване на въздуха не работи добре, помисли лейтенант Свен Джонсън. Ако хремата му беше продължила още няколко дни, нямаше дори да забележи. „Сий Клиф“ вече се намираше на три хиляди метра дълбочина и нямаше да могат да поправят системата, преди да се върнат на повърхността. Не беше опасно, защото климатичните инсталации бяха свръх-защитени, а само твърде неприятно.

— Никога не съм слизал толкова дълбоко — опита се да завърже разговор капитан Игор Каганович. Той беше стигнал дотук по много сложен път. Първо трябваше да лети с хеликоптер тип „Хеликс“ от „Киев“ до „Тарауа“, а след това със „Сий Кинг“ на американския военноморски флот до Норфолк. Друг хеликоптер го бе взел до американския кораб „Остин“, който се бе отправила с двадесет възела към точката с координати 33° северна ширина и 75° западна дължина. „Остин“ беше десантен кораб, голям военноморски съд, чиято задна част представляваше покрит трюм. Този път беше натоварил „Сий Клиф“ — триместна подводница, която бяха докарали от Уудс Хоул, щата Масачузетс.

— Искате се малко време, докато се свикне — съгласи се Джонсън, — но след това е без разлика дали ще са сто и петдесет, или три хиляди метра. При скъсване на корпуса се умира еднакво бързо, само че тук останките, които ще намери следващият спасителен кораб, ще са по-малко.

— Запазете за себе си тези радостни мисли, сър — обади се старшина-механик първи клас Джес Оувъртън. — Все още ли няма нищо на сонара?

— Да, Джес. — Джонсън беше работил със старшина-механика вече две години. „Сий Клиф“ беше любимата им играчка — малка, здрава научноизследователска подводница, използвана главно за океанографски цели, включително поставяне и поправка на датчици в системата за звуково разузнаване. На триместната подводница нямаше много място за спазване на войнска дисциплина. Оувъртън не беше

твърде възпитан и внимателен в изразите си, а още по-малко — любезен. Но въпреки това майсторлъкът му в управлението на подводницата беше ненадминат и Джонсън му го беше предоставил с радост. Задачата на лейтенанта беше да се занимава с поставената задача.

— Въздушната система се нуждае от ремонт — забеляза Джонсън.

— Аха, филтрите са вече за сменяване. Смятах да се заема с тях следващата седмица. Можеше да го направя сутринта, но реших, че дублиращата контролна инсталация е по-важна.

— Мисля, че трябва да ти помогна с управлението. Как се справяш?

— Като с девственица. — Усмивката на Оувъртън се отразяваше в дебелото стъкло на наблюдателната амбразура пред пулта за управление. Неудобната конструкция на „Сий Клиф“ я правеше тромава при маневриране. Тя като че ли знаеше какво иска да направи, но не и как. — Колко е широк районът за изследване?

— Доста. От „Пиджън“ казаха, че парчетата са се разлетели след експлозията на майната си.

— Сигурно. Три мили дълбочина и подводно течение.

— Името на лодката „Червения октомври“ ли е, капитане? Май казахте, че е ударна подводница клас „Виктор“?

— Това е вашето наименование за този клас — поясни Каганович.

— А вие как ги наричате? — попита Джонсън, но не получи отговор. Голяма работа, обиди се той, какво го интересува някой как е наречен този клас.

— Включвам сонара — Джонсън задейства няколко системи и „Сий Клиф“ потръпна от високочестотния звук, който издаде сонарът, монтиран на търбуха ѝ. — Ето го дъното! — Очертанията на дъното изглеждаха бели върху жълтия екран.

— Нещо щръкнало, сър? — запита Оувъртън.

— Днес не, Джес.

Година по-рано те бяха работили на няколко мили от същото това място и почти щяха да се нанижат върху кораб от типа „Либърти“, потопен около 1942 година от немска подводница. Корпусът му стърчеше под ъгъл, подпрян от огромен овален къс скала. Разминалото

се на косъм сблъскване със сигурност щеше да бъде фатално и беше научило двамата мъже да бъдат внимателни.

— Окей, защото започват да ме измъчват тежки спомени. Право напред, пръснати като ветрило. Още сто и петдесет метра до дъното.

— Точно така.

— Хм. Има едно голямо парче, дълго около десет метра, може би два и половина — три широко, на единадесет часа по курса, триста метра от нас. Ще се заемем първо с него.

— Малко наляво, включи светлините!

Миг след това половин дузина мощни прожектори за близко действие обвиха подводницата в глобус от светлина. Тя не проникваше на повече от десет метра във водата, която поглъщаше енергията ѝ.

— Ето го дъното, господин Джонсън, точно където казахте, че е — посочи Оувъртън. Спря принудителното потапяне и провери за подемна сила. Почти никаква, добре! — Това течение ще озори акумулаторите.

— Колко е силно?

— Възел и половина, по-вероятно два — зависи от релефа на дъното. Също като миналата година. Мисля, че ще можем да се задържим час, най-много час и половина.

Джонсън се съгласи. Океанографите продължаваха да си блъскат главите над това дълбоко течение, което променяше от време на време посоката си без очевидна закономерност. Странно! Но в океана съществуваха много странни неща и Джонсън беше получил океанографската си степен, за да изясни някои от тия гадости. Изтощителна работа. Да си на три мили под повърхността не беше работа, не и за Джонсън.

— Виждам нещо да блести на дъното точно пред нас. Да го грабна ли?

— Ако можеш.

Все още не можеха да видят предмета на нито един от трите телевизионни монитора, които обхващаха района пред тях на четиридесет и пет градуса вляво и вдясно от носа.

— Окей! — Оувъртън постави дясната си ръка върху приборите за управление на механичната ръка. В това беше най-добър.

— Можеш ли да видиш какво е? — попита Джонсън, играейки си с телевизионната система.

— Някакъв инструмент. Можете ли да загасите първия прожектор, сър? Заслепява ме.

— Момент — приведе се напред Джонсън, за да достигне ключа. Първият прожектор осигуряваше осветление за носовата камера, която веднага угасна.

— Окей, бебче, сега да те задържим неподвижна... — Лявата ръка на старшина-механика затанцува по приборите за дистанционно управление на витлото, а дясната беше пъхната в ръкавицата на механичната ръка. Той единствен можеше да види целта и дясната му ръка направи бързо движение.

— Пипнах те! — извика той. Механичната ръка хвана циферблата на дълбокомера, който един водолаз беше закрепил с магнит към носа на „Сий Клиф“, преди да тръгнат от „Остин“. — Можете пак да запалите прожектора, сър.

Джонсън го включи и Оувъртън приближи улова си към камерата на носа.

— Можеш ли да разбереш какво е?

— Прилича на дълбокомер. Но не е от нашите — отбеляза Джонсън. — Можете ли да го познаете, капитане?

— Да — потвърди незабавно Каганович и изпусна дълга въздишка, опитвайки се да си придаде нещастен вид. — Наш е. Не мога да разчета номера, но е съветски.

— Пусни го в кошницата, Джес — нареди Джонсън.

— Слушам. — Направи няколко маневри с механичната ръка, постави циферблата в кошницата, заварена към носа на подводницата, и прибра ръката обратно в гнездото ѝ. — Вдигнахме пясък. Я да се дръпнем малко нагоре.

С приближаването на „Сий Клиф“ до дъното раздвижената от витлото вода беше разбъркала финия алувиален пясък. Оувъртън повиши оборотите и те се изкачиха на петнадесет метра над дъното.

— Така е по-добре. Виждаш ли к'во прави течението, господин Джонсън? Точно два възела. Ще ни съкрати времето за престой на дъното. — Подводното течение отнасяше доста бързо облака пясък наляво от тях. — Къде е голямата ни цел?

— Право напред, сто метра. Давай да я видим отблизо.

— Слушам. Тръгвам напред... Тук има нещо, прилича на касапски нож. Трябва ли ни?

— Не, продължавай.

— Окей, разстояние?

— Шестдесет метра. Трябва вече да я видим.

Двамата офицери видяха предмета на телевизионния екран едновременно с Оувъртън. Първоначалният му спектрален образ избледня като послеобраз в очите на човек. След тона се появи отново.

Оувъртън реагира пръв.

— По дяволите!

Предметът беше дълъг над девет метра и изглеждаше идеално кръгъл. Приближиха се към него откъм задната му част и видяха главния кръг и вътре в него още четири по-малки конуса, които стърчаха с около тридесет сантиметра.

— Това е ракета, шкипер, цяла целеничка шибана руска ядрена ракета!

— Задръж на място, Джес!

— Да, да, — зае се той отново с приборите за управление.

— Казахте, че е била от клас „Виктор“ — подметна Джонсън на руснака.

— Сгреших — сви устни Каганович.

— Давай да погледнем по-отблизо, Джес.

„Сий Клиф“ се придвижи напред към тялото на ракетата. Надписът на кирилица не можеше да бъде сгрешен, въпреки че разстоянието не им позволяваше да прочетат серийния номер. Пред тях лежеше ново съкровище за Дейви Джоунс — ракета „SS-N-20 Сийхоук“ с нейните осем петстотинкилотонни бойни глави с индивидуално насочване.

Каганович внимателно отбеляза в ума си маркировката върху ракетното тяло. Бяха го информирали за „Сийхоук“ малко преди да отлети от „Киев“. Като офицер от разузнаването, той знаеше повече за американските оръжия, отколкото за съветските им аналози.

„Великолепно“, помисли си той. Американците му бяха позволили да се качи на най-съвременния им изследователски съд, чието вътрешно устройство вече бе запомнил, и бяха изпълнили задачата му вместо него. „Червения октомври“ беше мъртъв. Всичко, което му оставаше да направи, беше да занесе тази информация на адмирал Стралбо на борда на „Киев“ и флотът можеше да напусне

американския бряг. Нека те да дойдат в Норвежко море да играят мърсните си игрички! Тогава ще видим кой е по-добър.

— Определи местонахождението, Джес. Маркирай тоя гадняр.

— Да — натисна Оувъртън бутон, за да разгърне сонарен маяк, който щеше да отговаря единствено на кодиран американски сонарен сигнал. Това щеше да им помогне отново да намерят ракетата. Щяха да се върнат по-късно с такелажа за вдигане на тежки товари, за да закачат ракетата и да я извлекат на повърхността.

— Това е собственост на Съветския съюз — подчерта Каганович. — Тя е в... под международни води. Принадлежи на моята страна.

— Тогава се домъкнете и си я вземете! — избухна американският моряк.

„Той сигурно е дегизиран офицер“, помисли си Каганович. — Моля за извинение, господин Джонсън.

— Ще се върнем за нея — каза Джонсън.

— Никога няма да успеете да я вдигнете. Много е тежка — възрази Каганович.

— Предполагам, че сте прав — усмихна се Джонсън.

Каганович остави американците да се радват на малката си победа. Би могло да бъде по-лошо. Много по-лошо!

— Ще продължаваме ли да търсим още останки?

— Не, възнамерявам да се връщаме — реши Джонсън.

— Но вашите заповеди...

— Моите заповеди, капитан Каганович, бяха да търсим останки от ударна подводница от клас „Виктор“. Ние открихме лобното място на щурмовак. Вие ни излъгахте, капитане, и нашият жест на любезност към вас свършва дотук. Предполагам, че получихте това, което търсехте. По-късно ние ще се върнем за това, което ние търсим. — Джонсън протегна ръка и дръпна ръчката, освобождаваща железния баласт. Металната плоча се откъсна и придаде на „Сий Клиф“ положителна подемна сила от половин тон. Вече нямаше как да останат долу, дори и да искаха.

— Вкъщи, Джес.

— Тъй вярно, шкипер!

Никой повече не наруши тишината по обратния път до повърхността.

АМЕРИКАНСКАТА ПОДВОДНИЦА „ОСТИН“

Един час по-късно Каганович се изкачи на мостика на „Остин“ и поиска разрешение да изпрати съобщение до „Киров“. Това беше предварително договорено, защото в противен случай командирът на „Остин“ щеше да откаже. Слухът за самоличността на загиналата подводница се бе разпространил бързо. Съветският офицер предаде поредица от кодови думи и серийния номер на дълбокомерния циферблат. Потвърждението на съобщението пристигна незабавно.

Оувъртън и Джонсън наблюдаваха как руснакът се качва на хеликоптера, носейки циферблата на дълбокомера.

— Той никак не ми хареса, господин Джонсън. Капитан Каганович! Името му звучи като щракане на реле. Обаче му разказахме играта, а?

— Напомни ми никога да не играя карти с теб, Джес.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Райън се събуди след шест часа под звуците на позната музика. Остана в леглото около една минута, докато определи откъде идват, след това пъкна краката си в обувките и се отправи към каюткомпанията.

Беше филмът „Извънземното“. Райън пристигна точно навреме, за да види списъка на участниците, изписан на тринадесетинчовия екран на телевизора, поставен върху предния край на масата. Пред него седяха повечето от руските и трима от американските офицери. Всички руснаци разтриваха очите си. Райън взе чаша кафе и седна в края на масата.

— Хареса ли ви?

— Беше великолепно! — тържествено заяви Бородин.

Лейтенант Маниън се изсмя.

— Ще го пуснем пак.

Един от руснаците заговори бързо на родния си език, а Бородин преведе.

— Той пита дали всички американски деца постъпват така... Бугаев, свободно!

— Волно — преведе Бугаев неправилно, но доста близко. Райън се засмя.

— Аз никога, но филмът е правен в Калифорния, а хората там са малко луди. Истината е: не, децата не постъпват така, поне аз никога не съм виждал, а имам две. В същото време ние даваме по-голяма възможност на децата си да растат независими, отколкото съветските родители.

Бородин преведе думите му и след това отговора на руснаците:

— Значи не всички американски деца са такива хулигани?

— Някои са. Америка не е идеална, господа. Ние правим много грешки. — Райън беше решил да говори истината, доколкото може.

Бородин отново преведе и думите му бяха посрещнати с подозрение от насядалите около масата руски офицери.

— Казах им, че филмът е детска история и не трябва да бъде приеман много сериозно. Вярно ли е?

— Да, сър — потвърди току-що влезлият Манкузо. — Това е детска история, но аз съм я гледал пет пъти. Добре дошъл, Райън.

— Благодаря, капитане. Виждам, че владеете положението.

— Ъ-хъ. Мисля, че всички имахме нужда от разпускане. Ще трябва да напиша нова похвала на Джоунси. Това беше наистина добра идея — посочи той телевизора. — Ще имаме достатъчно време за сериозни неща.

Влезе Нойъс.

— Как е Уилямс? — попита го Райън.

— Ще се справи — напълни чашата си Нойъс. — Кърпих го три часа и половина. Раната на главата беше повърхностна — кръв като река, но при раните на главата е така. Тази в гърдите беше почти фатална. Куршумът е минал на косъм от перикарда. Капитан Бородин, кой даде на този мъж първа помощ?

Старши помощникът посочи към един лейтенант:

— Той не говори английски.

— Кажете му, че Уилямс му дължи живота си. Спасило го е поставянето на плевралната дренажна тръбичка. Без нея е щял да умре.

— Сигурен ли сте, че ще се оправи? — настоя Райън.

— Разбира се, Райън. Това ми е работата. За известно време ще трябва да остане на легло и щях да се чувствам по-спокоен, ако се намираше в истинска болница, но все пак всичко е под контрол.

— А капитан Рамиус? — попита Бородин.

— Никакъв проблем. Той продължава да спи. Закърпих и него. Попитайте лейтенанта, къде се е учил да дава първа помощ.

— Каза, че обича да чете медицински книги.

— На колко години е?

— Двадесет и четири.

— Кажете му, че ако някога поиска да учи медицина, аз ще му помогна да започне. Щом като знае точно как да постъпи, когато се наложи, сигурно ще успее да го прави и като професионалист.

Младият офицер беше поласкан от оценката и попита колко пари може да изкара един лекар в Америка.

— Аз работя за въоръжените сили, така че не печеля много. Четиридесет и осем хиляди годишно, включително полетното

заплащане. Навън бих могъл да изкарвам много повече.

— В Съветския съюз — изтъкна Бородин — лекарите получават почти колкото работниците в производството.

— Може би това обяснява защо докторите ви не струват — предположи Нойъс.

— Кога капитанът ще може отново да поеме командването? — попита Бородин.

— Ще го държа на легло цял ден — обясни Нойъс. — Не искам раната да започне пак да кърви. Ще може да започне да се движи от утре. Трябва да внимава. Не искам да претоварва крака си. Той ще се оправи, господа. В началото ще се чувства слаб от загубата на кръв, но ще се възстанови напълно. — Думите на Нойъс прозвучаха като цитат от медицински закон.

— Благодарим ти, докторе.

Нойъс вдигна рамене.

— За това ми плащат. А сега мога ли да задам един въпрос? Какво, по дяволите, става тук?

Бородин се засмя, превеждайки въпроса на другарите си.

— Всички ние ще станем американски граждани.

— И сте взели със себе си подводница, а? Копеле! За момент си помислих, че това прилича на..., не зная, на какво. Страхотна история! Но, както разбирам, не мога да я разкажа никому.

— Точно така, докторе — засмя се Райън.

— Много лошо — промърмори Нойъс, запътил се обратно към здравния пункт.

МОСКВА

— И така, другарю адмирал, вие докладвате, че сме постигнали успех? — попита Нармонов.

— Да, другарю генерален секретар — кимна Горшков, обхождайки с поглед заседателната маса в подземния команден център, където се бяха събрали висшият партиен актив, командващите родовете войски и началникът на КГБ. Капитан Каганович — офицерът от разузнаването във флота на адмирал Стралбо, беше допуснат от американците на борда на дълбоководен изследователски съд. Подводницата извадила част от отломките — циферблат на дълбокомер. Тези уреди са номерирани и номерът на извадения незабавно беше предаден в Москва. Той със сигурност принадлежи на „Червения октомври“. Каганович разгледал и една изпаднала от подводницата ракета. Тя определено била „Сийхоук“. „Червения октомври“ е мъртъв. Задачата ни е изпълнена.

— Случайно, другарю адмирал, не по план — подчерта Михаил Александров. — Флотът ви не успя да открие и унищожи подводницата. Мисля, че другарят Герасимов има някои сведения за нас.

Николай Герасимов беше новият началник на КГБ. Той вече беше връчил доклада си на присъстващите партийни функционери и гореше от нетърпение да запознае с него и тези надути пауни в униформи. Искаше да види реакцията им. КГБ имаше да разчиства сметки с тези мъже. Герасимов направи кратко резюме на доклада, който беше получил от агент „Касий“.

— Невъзможно! — грубо възрази Горшков.

— Може би — меко се съгласи Герасимов. — Съществува голяма вероятност това да е една много добре скроена дезинформация. В момента това се проучва внимателно от агентите ни. Въпреки това съществуват някои много интересни подробности в подкрепа на Тази хипотеза. Ще ми разрешите ли да ги изложа накратко, другарю адмирал?

— Първо, защо американците допуснаха нашия човек на борда на една от най-модерните си изследователски подводници? Второ, защо те изобщо сътрудничат с нас, защо спасиха моряка от „Политовский“ и защо ни съобщиха за спасяването му? Позволиха ни веднага да го видим. Защо? Защо не задържаха нашия човек, не го използваха и не се отърваха от него? Сантименталност? Според мен не. Трето, по времето, когато изваждаха този човек от водата, флотът и военновъздушните им сили предизвикваха нашия военноморски флот по най-досаден и агресивен начин. Това неочаквано беше прекратено и един ден по-късно побързаха да присъединят флота си към нашия в спасителната операция.

— Защото Стралбо мъдро и смело реши да не отговори на провокациите им — отвърна Горшков.

Герасимов отново кимна любезно.

— Може да е така. Това беше умно решение от страна на адмирала. Не е лесно за един униформен офицер да преглътне такава обида. От друга страна, според разсъжденията ми е възможно по същото време американците да са получили информацията, която „Касий“ ни предаде. По-нататъшните разсъждения водят до заключението, че американците са се уплашили от това каква ще бъде реакцията ни, ако заподозрем, че всичко това е извършено от ЦРУ. Вече знаем, че няколко империалистически разузнавания се опитват да разберат причината за военноморската ни операция.

— През последните два дни ние извършихме някои собствени проверки. Открихме — погледна в записките си Герасимов, — че в базата ни за подводници в Полярний работят двадесет и девет полски инженери, най-вече като контролори на качеството, че мерките за сигурност при предаване на пощата са много охлабени и че капитан Рамиус не е повел подводницата към пристанището на Ню Йорк, както вероятно е заплашил в писмото си, а по-скоро е бил на хиляда километра на юг, когато лодката е била разрушена.

— Това беше явна дезинформация от страна на Рамиус — възрази Горшков. — Рамиус едновременно ни е подхвърлил стръв и преднамерено ни е подвел. Ето защо разположихме нашия флот при всички американски пристанища.

— И изобщо не го засякохме — тихо отбеляза Александров. — Продължавай, другарю.

— Към което и пристанище да се е насочил, бил е на повече от петстотин километра от всяко едно, а ние сме сигурни, че е могъл да достигне което поиска на пряк курс. В действителност, другарю адмирал, както докладвахте на първото заседание, той е могъл да достигне американския бряг до седем дни от напускане на пристанището.

— За да успее да направи това, както обясних надълго и нашироко миналата седмица, щеше да означава да плава с максимална скорост. Командирите на ракетни подводници предпочитат да не го правят — обясни Горшков.

— Мога да го разбера — съгласи се Александров, — като се има предвид съдбата на „Политовский“. Но от изменник на родината може да се очаква, че ще бяга като крадец.

— За да влезе в капана, който ние заложихме — отвърна Горшков.

— И който пропадна — отбеляза Нармонов.

— Не твърдя, че тази история е вярна, нито пък че на този етап е възможна. — Тонът на Герасимов беше безстрастен и студен. — Но съществуват достатъчно факти в нейна защита, които ме принуждават да препоръчам на Комитета за държавна сигурност да я разследва задълбочено във всичките ѝ аспекти.

— Сигурността в моя двор е работа на военноморските сили и на ГРУ — възрази Горшков.

— Досега — обяви Нармонов взетото два часа преди това решение. — КГБ ще разследва тази срамна работа по две линии. Една група ще проучи информацията от нашия агент във Вашингтон. Друга ще започне от предположението, че писмото от, както се твърди, капитан Рамиус, е истинско. Ако това е било заговор на изменници, той е станал възможен само защото Рамиус е могъл при съществуващите правилници и практика да подбере офицерите си. Комитетът за държавна сигурност ще ни докладва за целесъобразността от продължаване на тази практика, за съществуващото ниво на влияние, упражнявано от корабните командири върху кариерите на техните офицери, и за партийния контрол на флота. Аз мисля да започнем реформите, като позволим на офицерите да сменят по-често корабите, на които служат. Ясно е, че

могат да започнат да губят верността си, ако се застоят твърде дълго на едно място.

— Предложението ви ще съсипе ефикасността на флота ми! — удари Горшков по масата. Грешка!

— Народният флот, другарю адмирал — поправи го Александров. — флотът на Партията.

Горшков знаеше откъде произтича тази идея. Нармонов все още можеше да разчита на подкрепата на Александров. Тя правеше положението на другаря генерален секретар сигурно, което означаваше, че положението на други от мъжете около масата не е. Кой?

Съзнанието на Падорин се разбунтува срещу предложението на КГБ. Какво знаят тези мръсни шпиони за военноморския флот? Или Партията? Всички те бяха корумпирани опортюнисти. Андропов го беше доказал, а Политбюро сега позволяваше на това пале Герасимов да напада въоръжените сили, които защитаваха народа от империалистите, бяха го спасили от кликата на Андропов и никога не са били друго освен верни слуги на Партията. „Но така всичко идва на мястото си, нали?“, помисли той. Точно както Хрущов беше свалил Жуков, дал му възможност да вземе властта след премахването на Берия, така и тези копелета сега щяха да насъскат КГБ срещу хората в униформи, които първи бяха укрепили позициите им.

— Колкото до вас, другарю Падорин... — продължи Александров.

— Да, другарю академик. — За Падорин нямаше изход. Главното политическо управление беше дало окончателното разрешение за назначението на Рамиус. Ако Рамиус наистина се окажеше изменник, Падорин щеше да бъде осъден заради дадената неправилна преценка, но ако Рамиус се окажеше нечия пионка, това щеше да означава, че Падорин и Горшков са били подмамани в прибързано действие.

Нармонов продължи недовършената реплика на Александров:

— Другарю адмирал, ние намираме, че мерките ви за опазване сигурността на „Червения октомври“ са били успешно изпълнявани само ако, точно така, капитан Рамиус е бил невинен и е потопил кораба си заедно със своите офицери, за да го спаси от американците, които несъмнено са се опитвали да го откраднат. И в двата случая, докато очакваме резултатите от извършваните от КГБ изследвания на частите

от разрушената подводница, ще смятаме, че тя не е попаднала в ръцете на врага.

Падорин премигна няколко пъти. Сърцето му биеше учестено, а в лявата част на гърдите си усещаше остра болка. Нима щяха да му простят? Защо? Трябваша му няколко секунди, докато разбере. В края на краищата той беше политически офицер. Ако Партията се опитваше да възстанови политическото ръководство над флота, да получи права върху нещо, което никога не е губила, то Политбюро не можеше да си позволи да вземе главата на високопоставен партиен член. Това щеше да го направи васал на тези хора. По-точно на Александров. Падорин реши, че ще може да го преживее.

Но положението на Горшков стана изключително уязвимо. Падорин беше сигурен, че, макар и след няколко месеца, руският флот щеше да има нов главнокомандващ — някой, чието лично влияние не е достатъчно силно, за да води независима политика без одобрението на Политбюро. Горшков беше станал прекалено самостоятелен и могъщ, а партийните вождове не желяеха на най-високия команден пост да стои мъж с толкова високо лично влияние.

„Главата ми все още стои на раменете“, помисли Падорин, удивен на големия си късмет.

— Другарят Герасимов — продължи Нармонов, — ще работи съвместно с политическия отдел за сигурност на вашата служба, за да се запознае с процедурите и да предложи мерки за подобряването им.

Така, сега вече стана агент на КГБ на най-висок команден пост. Е, добре, но пък запази главата си, службата си, вилата си и пенсията си след две години. Цената за всичко това не беше много висока. Падорин беше повече от доволен.

**ШЕСТНАДЕСЕТИ ДЕН
СЪБОТА, 18 ДЕКЕМВРИ**

ИЗТОЧНИЯТ БРЯГ

Корабът на американските ВМС „Пиджън“ се завърна в дока си в Чарлстън в четири часа сутринта. Съветският екипаж, настанен в моряшката столова, се беше превърнал в наказание за всички. Въпреки старанието им за руските офицери се бе оказало непосилно да ограничат контактите между подчинените си и техните американски спасители. С други думи, те не биха се справили с повика на природата. Гостите на „Пиджън“ се бяха натъпкали с превъзходна моряшка манджа, а най-близкият кенеф беше на десетина метра в задната част на подводницата. По пътя си до него и обратно моряците на „Червения октомври“ срещаха американци, някои от които бяха руски говорещи офицери, преоблечени като редници или сержанти, а други бяха специалисти по руски език, избрани измежду срочнослужещите малко преди руснаците да стъпят на борда. Фактът, че се намираха на борда на военноморски съд, където очакваха да срещнат враждебност, а се бяха сблъскали с приятелски настроени руско говорещи моряци като тях, се оказа по-силен от насажданото у съветските моряци недоверие. Разговорите им се записваха от скрити магнетофони и щяха да бъдат проучени по-късно във Вашингтон. Петров и тримата младши офицери загоряха бавно и когато се досетиха, започнаха да придружават на смени хората си до тоалетната, като родители, бдящи над децата си. Единственото, което не успяха да предотвратят, беше предложението за предоставяне на политическо убежище на всеки, пожелал да остане в Съединените щати, което направи един офицер от разузнаването, преоблечен в униформата на старшина-механик. Предложението се разнесе между екипажа за не повече от десет минути.

Руските офицери нямаше как да предотвратят контактите, когато дойде време и за американските моряци да се хранят, и се получи така, че самите офицери едва успяха да хапнат малко — толкова бяха заети да обикалят масите в столовата. Американските им колеги останаха изумени, когато те дори отклониха неколнократните покани да преминат в каюткомпанията.

„Пиджън“ влезе много внимателно в дока. Нямахте защо да се бърза. Спуснаха подвижното мостче и оркестърът на брега засвири подобрани съветски и американски мелодии, за да подчертае съвместния характер на спасителната операция. Руснаците бяха очаквали, че пристигането им ще бъде тихо, като се имаше предвид късният час. Бяха сгрешили. Когато първият съветски офицер достигна средата на подвижния мост, беше зашеметен от петдесет мощни телевизионни прожектора и от въпросите на репортери, които бяха извадени от леглата, за да посрещнат спасителния кораб и да си осигурят горещи коледни новини за сутрешните предавания. Руснаците никога преди това не бяха се сблъскали с нещо подобно на западни новинари и последвалата среща на култури доведе до пълен хаос. Репортерите се нахвърлиха върху офицерите, блокирайки пътя им за ужас на морските пехотинци, които се опитваха да въведат ред в бъркотията. Всички руснаци се преструваха, че не знаят дума английски, докато не откриха, че един предприемчив репортер беше довел със себе си професор по руски език от Университета на Южна Каролина в Колумбия. Петров се чу да отговаря с изтъркани политически клишета пред половин дузина камери и пожела цялата тази история да е наистина само лош сън, на какъвто приличаше. Беше необходим половин час, докато всички руски моряци се качат на трите автобуса, наети за случая, и потеглят към летището. По целия път дотам успоредно на автобусите препускаха леки коли и микробуси, пълни с новинарски екипи, които продължаваха да дразнят руснаците с прожекторите на камерите и въпросите, които крещяха към тях, без някой да ги разбира. На летището нещата не бяха по-различни. Военновъздушните сили бяха изпратили транспортен самолет „VC-135“, но преди руснаците да успеят да се качат на него, отново трябваше да си пробиват път през море от репортери. Иванов се намери лице в лице със специалист по славянските езици, чийто руски беше обезобразен от ужасен акцент. Още половин час им беше необходим, за да се качат на самолета.

Дузина военновъздушни офицери помогнаха на всички да се настанят и раздадоха цигари и напитки в миниатюрни шишенца. Градусът на настроението се повиши преди още самолетът за специални пътници да набере шест хиляди метра височина. По вътрешната разговорна уредба един офицер им обясни какво ги очаква

по-нататък. Всеки един от руснаците трябваше да премине през медицински преглед. Съветският съюз щеше да изпрати самолет за тях на следващия ден, но всички се надяваха престоят им да се удължи с един или два дни, за да могат напълно да се насладят на американското гостоприемство. Екипажът на самолета надмина себе си, разказвайки на пасажерите си историята на всяка забележителност, град, селце, междуцатска магистрала или спирка на камиони по маршрута им. Между другото, използвайки услугите на преводача, заявиха желанието на всички американци за мирни и приятелски отношения със Съветския съюз и изразиха професионалното възхищение на американските военновъздушни сили от куража на съветските моряци и скръбта по смъртта на онези, които безстрашно бяха останали последни, давайки възможност на подчинените си да се спасят първи. Цялото представление беше майсторско изпълнение на двуличие, насочено към манипулиране съзнанието на руснаците и то започна да дава плодове.

Самолетът прелетя ниско над покрайнините на Вашингтон, снижавайки се към военновъздушната база Андрюс. Преводачът им обясни, че прелитат над домове на средната класа, собственост на обикновени работници в държавната и местната промишленост. На земята ги чакаха други три автобуса и вместо да карат по околоръстния път на Вашингтон, те преминаха направо през града. Американските офицери се извиниха за пътните задръствания, обяснявайки на пасажерите, че почти всяко американско семейство притежава По една кола, а много — по две или повече, и че хората използват градския транспорт с единствената цел да избегнат досадата от карането. Досадата да караш собствената си кола, удивиха се руските моряци. Политическите им офицери може би щяха да се опитат по-късно да ги убедят, че всичко това е една тотална лъжа, но кой можеше да отрече хилядите коли на пътя? Това със сигурност не би могло да бъде фалшификация, инсценирана само заради няколко моряци в продължение на цял час. Движейки се през югоизточната част на Вашингтон, те забелязаха, че и черните също притежават коли. Къде намираха места да паркират всички тези коли? Автобусите продължиха през търговския район Мол и преводачът изрази гласно надеждата си, че ще могат да разгледат цялото множество от музеи, отворени за посещение от всички. Спомена и Музея по въздухоплаване

и космонавтика, в който се пазеше лунен камък, донесен от астронавтите на „Аполо“. Руснаците видяха тичащите за здраве по алеите на търговския център, хилядите спокойно разхождащи се хора и оживено забърбориха помежду си, когато автобусите завиха на север към Бетесда през по-живописните квартали на Северозападен Вашингтон.

В Бетесда те бяха посрещнати от телевизионни екипи, излъчващи на живо по трите канала, и от приветливи, засмени военноморски лекари и санитарии, които ги въведоха в болницата, за да бъдат подложени на медицински прегледи.

Там бяха и десет служители в посолството, които се чудеха как да поемат контрола над групата, но не можеха да протестираат срещу вниманието, оказвано на сънародниците им. Лекарите бяха събрани от „Уолтър Рийд“ и други правителствени болници, за да прегледат бързо и цялостно всички моряци и най-вече да проверят за радиационно заразяване. По време на прегледите всеки руснак се оказа насаме с военноморски офицер, който го питаше любезно дали няма да пожелае да остане в Съединените щати, изтъквайки, че всеки, който вземе такова решение, ще трябва лично да уведоми за намерението си представител на съветското посолство, но ако поиска, ще му бъде разрешено да остане. Яростта на служителите на посолството беше предизвикана от четирима моряци, които взеха това решение, но един се отказа след разговора си на четири очи с военноморския аташе. Американците старателно заснеха на видеокасата всяка среща, така че всяко следващо обвинение в принуждаване със сила да бъде незабавно опровергано.

След приключване на медицинските прегледи, установили, че, за щастие, нивата на радиационно облъчване са ниски, съветските моряци отново бяха нахранени и настанени да почиват.

ВАШИНГТОН, ОБЛАСТ КОЛУМБИЯ

— Добро утро, господин посланик — посрещна го президентът. Арбатов забеляза, че доктор Пелт отново стоеше до шефа си зад огромното старинно бюро. Изобщо не бе хранил илюзии, че срещата ще бъде лека.

— Господин Президент, аз съм тук, за да протестирам срещу опитите за похищение на моряците ни от правителството на Съединените щати.

— Господин посланик — отвърна рязко президентът, — в очите на бивш щатски прокурор похищението е отвратително и дълно престъпление и правителството на Съединените американски щати не може да бъде обвинявано в такова нещо, не и в този кабинет! Ние не сме похищавали, не похищаваме и никога няма да похитим хора. Ясно ли ви е, сър?

— Освен това, Алекс — обади се по-меко Пелт, — мъжете, които имате предвид, нямаше да бъдат живи, ако не бяхме ние. Загубихме двама добри мъже при спасяването на военнослужещите ви. Можехте поне да изразите известна благодарност за усилията ни да спасим екипажа ви и, разбира се, да изкажете съболезнования за американците, които загубиха живота си при акцията.

— Моето правителство отбелязва героичните усилия на двамата ви офицери и наистина желае да изрази своята и тази на съветския народ признателност за спасяването на екипажа. Въпреки това, господа, са правени целенасочени опити да се подмамят някои от тези мъже да изменят на родината си.

— Господин посланик, когато миналата година вашият траулер спаси екипажа на нашия патрулен самолет, офицери от съветските въоръжени сили са предлагали пари, жени и всякакви други съблазни на хората от нашия екипаж, ако издадат информация или се съгласят да останат във Владивосток, така ли е? Само не ми казвайте, че не сте чували за това. Вие знаете, че това е в правилата на играта. Тогава ние не възразихме, нали? Не, ние бяхме достатъчно благодарни, че тези шест мъже са все още живи и сега, разбира се, всички те отново са на

работа. Ние оставаме благодарни за хуманността, проявена от вашата страна при спасяването на живота на обикновени американски граждани. В настоящия случай на всеки офицер и редник беше казано, че може да остане, ако пожелае. Не е използвано никакво насилие. Всеки един от пожелалите да останат тук беше помолен от нас да се срещне със служител на вашето посолство, предоставяйки ви по този начин чудесна възможност да му обясните грешката, която прави. Това е повече от честно, господин посланик! Ние не сме предлагали пари или жени. Ние не купуваме хора и освен това никога не отвлечаме хора. Похитителите са хора, които аз пращам в затвора. Дори успех да уредя екзекуцията на един от тях. Никога повече не ме обвинявайте в това — завърши президентът.

— Моето правителство настоява всички наши хора да бъдат върнати в родината им — заинати се Арбатов.

— Господин посланик, на всеки човек в Съединените щати, независимо от националността му или начин на пристигане, се предоставя правото на защита от законите ни. Нашият Върховен съд го е постановявал многократно и съгласно законите ни никой мъж или жена не може да бъде принуден да направи нещо против собствената си воля без съответната процедура. Въпросът е приключен. А сега аз имам въпрос към вас. Какво правеше подводницата с балистични ракети на триста мили от американския бряг?

— Ракетна подводница ли, господин президент?

Пелт вдигна една снимка от бюрото на президента и я подаде на Арбатов. Направена от „Сий Клиф“, тя показваше „SS-N-20“ — балистична ракета с морско базиране.

— Името на подводницата е..., беше „Червения октомври“, — обясни Пелт. — Тя експлодира и потъна на триста мили от брега на Южна Каролина. Алекс, между двете ни страни съществува споразумение такива съдове да не доближават бреговете на другата на по-малко от петстотин мили... осемстотин километра. Ние настояваме да знаем какво правеше там тази подводница. Не се опитвай да ни обясняваш, че ракетата е някакъв вид фалшификация — дори и да бяхме се опитали да направим такава глупост, нямаше да имаме време. Това е една от вашите ракети, господин посланик, а подводницата носеше още деветнадесет — съзнателно сгреши броя им Пелт. — Правителството на Съединените щати пита правителството на

Съветския съюз как така тя се оказа там в нарушение на договора ни, докато толкова много ваши кораби са толкова близо до атлантическия ни бряг.

— Това трябва да е загубената ни подводница — предположи Арбатов.

— Господин посланик — меко каза президентът, — тази подводница не беше загубена до четвъртък — седем дни след като ни съобщихте за нея. Накратко, господин посланик, обяснението ви от миналия петък не отговаря на фактите, които ние физически установихме.

— В какво ни обвинявате? — наежи се Арбатов.

— Ами, в нищо, Алекс — спокойно заяви президентът. — Щом като този договор вече не е в сила, добре, така да е. Мисля, че миналата седмица пак обсъждахме този въпрос. Американският народ още днес ще научи как стоят нещата. Вие достатъчно добре познавате страната ни, за да можете да си представите каква ще бъде реакцията му. Ще ви обясня. За момента не виждам друга причина флотът ви да стои до бреговете ни. Спасителната операция приключи успешно и понататъшното присъствие на съветския флот може да се приема единствено като провокация. Искам Вие и вашето правителство да помислите върху това какво ме съветват в този момент моите военни командири или, ако предпочитате, за какво вашите военни командири биха настояли пред генералния секретар Нармонов, ако ситуацията беше обратната. Ще ви обясня. С изключение на едно, аз мога да стигна до едно от много малкото решения, а това са решения, измежду които не бих желал да избирам. Изпратете посланието ми на правителството си и предайте, че след като някои от вашите хора са избрали да останат тук, ние вероятно ще успеем в най-кратък период от време да разберем какво става в действителност. Довиждане.

Арбатов излезе от кабинета и зави наляво, за да напусне през западния вход. Морски пехотинец му отвори вратата и я задържа с учтив израз на лицето, който изчезна след миг. Шофьорът на посланика, който го чакаше в кадилака, изскочи от него и отвори задната врата. Той беше началник на политическия разузнавателен отдел на КГБ във вашингтонската му организация.

— Е? — попита той, поглеждайки движението по „Пенсилвания Авеню“ преди да направи ляв завой.

— Ами срещата протече точно както бях предвидил и сега можем да бъдем абсолютно уверени защо задържат хората ни — обясни Арбатов.

— И това е..., другарю посланик? — подсказа шофьорът. Той не даде израз на раздражението си. Само преди няколко години този партиен катър нямаше да се осмели да кара един висш офицер от КГБ да чака отговора му. Позор беше това, което се случи с Комитета за държавна сигурност след смъртта на другаря Андропов. Но нещата отново ще се оправят. Беше сигурен в това.

— Президентът едва не ни обвини, че преднамерено сме изпратили подводницата си до брега им в нарушение на тайния протокол от 1979 година. Те задържат хората ни, за да ги разпитват, да завъртят главите им, така че да научат какви са били заповедите на подводницата. Колко ли време ще му трябва на ЦРУ? Ден? Два? — поклати сърдито глава Арбатов. — А може би вече знаят — малко наркотик, жени, може би, за да развържат езиците им. Президентът подкани също така Москва да си представи какво го съветват да мисли „ястребите“ в Пентагона. И какво го карат да прави. Не е тайна, нали? Те биха казали, че ние тренираме изненадваща ядрена атака, дори че я провеждаме. Като че ли ние не работим по-усърдно от тях за постигане на мирно съвместно съществуване! Подозрителни тъпащи! Страхуват се от това, което е станало, а още повече се сърдят.

— Можете ли да ги обвините, другарю? — попита шофьорът, като попиваше думите му, систематизираше ги, анализираше ги и съставяше свой собствен доклад до московския си център.

— Освен това той каза, че няма причина, поради която нашият флот да продължава да стои покрай брега им.

— Как го каза? Като искане?

— Изразите му бяха меки. По-меки, отколкото очаквах. Това ме тревожи. Те замислят нещо според мен. Играта със сабя вдига шум; изваждането ѝ от ножницата — не. Той настояваше за обяснение. Какво можех да му кажа? Какво се е случило?

— Подозирам, че никога няма да разберем. — Висшият агент наистина знаеше цялата история, колкото и невероятна да беше. Това, че военноморският флот и ГРУ можеха да допуснат такава фантастична грешка, го беше удивило. Разказът на агента „Касий“ беше по-малко налудничав. Шофьорът сам го беше предал в Москва.

Можеха ли и Съединените щати, и Съветският съюз да са жертва на трета страна? Калпаво изпълнена операция, а американците се опитват да разберат кой е отговорен и как я е изпълнил, за да могат след това да опитат и те самите? В това имаше смисъл, но в останалата част от историята? Той се намръщи на движението. Беше получил заповед от Москва незабавно да разбере дали това е операция на ЦРУ. Не вярваше, че е така. Но ако беше, то ЦРУ щеше да демонстрира необичайна ефективност в прикриването ѝ. Беше ли възможно да се скрие такава сложна операция? Не, той не го вярваше. Въпреки това той и колегите му щяха да работят още няколко седмици, за да проникнат навсякъде, да разберат какво е казано в Ленгли, докато други отдели на КГБ щяха да правят същото из целия свят. Ако ЦРУ беше успяло да проникне във висшия ешелон на командването на Северния флот, той щеше да разбере. В това беше сигурен. Почти искаше да са успели. За катастрофата щеше да е виновно ГРУ и то щеше да се опозори, след като беше спечелило, когато КГБ беше загубил престижа си преди няколко години. Ако възприемаше ситуацията правилно, Политбюро насъскваше КГБ срещу ГРУ и въоръжените сили, възлагайки на Московския център да извърши независимо разследване. Независимо от резултата, КГБ щеше да изскочи начело и да намали влиянието на въоръжените сили. Така или иначе, организацията му щеше да открие какво се бе случило и ако то беше във вреда на съперниците му, толкова по добре...

Когато вратата зад съветския посланик се затвори, доктор Пелт отвори странична врата, водеща към Овалния кабинет. Влезе съдията Мур.

— Господин президент, отдавна не съм се крил в килери.

— Ти наистина ли очакваш това да свърши работа? — попита Пелт.

— Да, очаквам — настани се удобно Мур в кожен фотьойл.

— Не е ли малко несигурно, г-н съдия? — недоверчиво го погледна Пелт. — Искам да кажа, да се провежда такава сложна операция.

— В това е очарованието, докторе. Ние не провеждаме нищо. Руснаците ще го свършат вместо нас. О, да, разбира се, много от нашите хора бродят из цяла Западна Европа и задават купища въпроси. Същото ще направят и хората на сър Базил. Французите и израелците

вече го правят, защото ги попитахме дали знаят какво става с блуждаещата ракетна подводница. КГБ бързо ще научи и ще се запита защо четирите главни западни разузнавателни служби задават едни и същи въпроси, вместо да се приберат в черупките си, както би се очаквало от тях, ако това беше наша операция.

— Трябва да разберете пред каква дилема са изправени руснаците — избор между две еднакво непривлекателни възможности. От една страна, могат да повярват, че един от най-доверените им професионални офицери е извършил предателство от безпрецедентен мащаб. Видели сте досието на капитан Рамиус. Той е комунистическият вариант на скаут — истински нов съветски човек. Към това прибавете факта, че един заговор за измяна задължително въвлича голям брой от също толкова доверени офицери. Съзнанието на руснаците не може да допусне, че такива личности някога могат да напуснат „рая на работниците“. Това според мен е парадоксално, като се имат предвид усилията, които полагат, да не допуснат хората им да избягат от родината си, но е вярно. Да загубиш балетист или агент на ЦРУ е едно, и съвсем друго, ако загубиш сина на член на Политбюро — офицер с почти тридесетгодишна безупречна служба. Освен това един военноморски капитан се ползва от много привилегии — отстъпничеството му може да се сравни само с това един милионер, сам натрупал парите си, да напусне Ню Йорк, за да заживее в Москва. Те просто няма да могат да повярват.

— От друга страна, те могат да повярват на историята, която им подхвърлихме чрез Хендерсън, която е също така непривлекателна, но е подкрепена от твърде много свидетелства за достоверността ѝ, особено опитите ни да подмамим екипажа им да емигрира. Сам видя как побесняха. Според тяхното мислене това е страшно нарушение на правилата за цивилизовано поведение. Острата реакция на президента, когато разкрихме, че подводницата е била ракетна, също подкрепя версията на Хендерсън.

— И така, какво ще изберат? — попита президентът.

— Това, сър, е преди всичко въпрос на психология, а съветската е трудноразбираема за нас. Ако трябва да избират между колективната измяна на десет души и външен заговор, по мое мнение те ще изберат второто. За да повярват, че това наистина е измяна..., е, това би ги накарало да променят собствените си убеждения. Кой обича да го

прави? — направи величествен жест Мур. — Вторият вариант означава, че системата им за сигурност е нарушена от външни лица, но да бъдат жертва за тях е по-приемливо, отколкото да трябва да признаят вътрешните противоречия на собствената си управляваща философия. Отгоре на всичко ние разполагаме с факти, че КГБ ще извършва разследването.

— Защо? — запита Пелт, увлечен от сюжета на съдията.

— В двата случая, измяна или нарушаване на оперативната сигурност на флота, отговорността ще падне върху ГРУ. Сигурността на военноморския флот и въоръжените сили е в неговото поле на дейност, още повече след удара, нанесен на КГБ след кончината на нашия приятел Андропов. При руснаците една организация не може да разследва сама себе си, още по-малко това може да се случи в разузнавателните им служби. И така, КГБ ще търси реванш. От гледна точка на КГБ външното подстрекателство е далеч по-привлекателна перспектива, защото то ще разшири мащаба на операцията. Ако потвърдят сведенията на Хендерсън и убедят всички, че са истина, ще успеят да укрепят позициите си.

— Ще успеят ли да потвърдят истинността им?

— Разбира се, че ще успеят. В разузнаването, ако търсиш нещо достатъчно усърдно, няма начин да не го намериш. Господи, ние дължим на този Рамиус много повече, отколкото той някога би могъл да предположи. Възможност като тази не се предлага дори и за цяло поколение. Просто не можем да я изпуснем.

— Но КГБ ще изплува още по-силно — отбеляза Пелт. — Дали това ще е добро?

Мур вдигна рамене.

— Все някога ще стане. С детронирането и вероятното убийство на Андропов въоръжените сили добиха твърде голям престиж, точно както стана в случая с Берия през петдесетте години. Руснаците зависят от политическия контрол върху въоръжените си сили, колкото и ние, дори повече. КГБ ще свърши мръсната работа, като разбие върховното им командване. Все някога това щеше да стане, така че е по-добре за нас да извлечем полза от него. Има само още няколко неща, които трябва да свършим.

— Например? — попита президентът.

— Нашият приятел Хендерсън ще им подхвърли информация след около месец, че наша подводница е следвала „Червения октомври“ по целия ѝ път от Исландия.

— Но защо? — възрази Пелт. — Тогава те ще разберат, че сме лъгали, че цялата шумотевица около ракетната подводница е била лъжа.

— Не съвсем, докторе — търпеливо заобяснява Мур. — Присъствието на тяхна ракетна подводница толкова близо до бреговете ни си остава нарушение на споразумението и от тяхна гледна точка ние няма как да знаем защо тя е била тук, поне докато не разпитаем емигриралите моряци, които вероятно няма да ни кажат почти нищо ценно. Руснаците ще очакват, че ние не сме били напълно честни. Фактът, че сме преследвали подводницата им и сме били готови да я разрушим по всяко време, ще ги убеди в нашето двуличие, което те търсят да докажат. Ние ще добавим, че „Далас“ е засякъл избухването на реактора със сонара си и това ще обясни близостта на спасителния ни кораб. Те знаят, е, най-малкото подозират, че сме скрили нещо. Това ще ги отклони от действително скритото. В тази връзка руснаците имат поговорка. Наричат го „вълче месо“. Ще започнат мащабна операция, за да проникнат в нашата, каквато и да е тя. Но няма да открият нищо. Единствените хора в ЦРУ, които знаят какво в действителност става, са Гриър, Ритър и аз. Нашите оперативни работници имат заповеди да открият какво става и това е всичко, което може да бъде издадено.

— Ами Хендерсън? И колко от нашите знаят за подводницата? — поиска да знае президентът.

— Ако Хендерсън изпусне нещо пред тях, ще подпише собствената си смъртна присъда. КГБ се отнася сурово към двойните агенти и няма да повярва, че сме го подвели с фалшива информация. Той го знае, а и ние ще го следим изкъсо за всеки случай. Колко от нашите знаят за подводницата? Може би стотина и този брой ще се увеличи малко, но имайте предвид, че те знаят за две руски подводници, потънали край бреговете ни, и ще имат всички причини да вярват, че каквото и руско оборудване на подводница да попадне в лабораториите ни, ще е извадено от дъното на океана. Ние, разбира се, отново ще активизираме „Гломар Експлорър“ точно с тази цел. Ако не го направим, те ще станат подозрителни. Защо да ги разочароваме?

Рано или късно ще се докопат до истината, но дотогава оголеният корпус отдавна ще лежи на морското дъно.

— Значи не можем да опазим тайната завинаги? — попита Пелт.

— Завинаги е дълъг срок. Разработили сме план и за тази възможност. В близкото бъдеще тайната ще бъде опазена, въпреки че е достояние на стотина души. Най-малко след година, по-вероятно след две или три, те може би ще са събрали достатъчно данни, за да заподозрат какво се е случило, но дотогава ще са останали твърде малко физически свидетелства, върху които да насочат вниманието си. Освен това, ако КГБ разкрие истината, дали ще поиска да я докладва? Но ако ГРУ я открие, те със сигурност ще докладват и настъпилият след това хаос в разузнаването им също ще бъде в наша полза. — Мур извади пура от кожената си табакера. — Както казах, Рамиус ни даде фантастична възможност. И най-хубавото е, че не трябва да правим почти нищо. Руснаците ще свършат цялата подготвителна работа, търсейки нещо, което не е на мястото си.

— Какво ще стане с изменниците, г-н съдия? — обади се президентът.

— Ще се погрижим за тях, господин президент. Знаем как да го правим и рядко сме имали оплаквания от гостоприемството на ЦРУ. Ще ни отнеме няколко месеца, докато изцедим всичко, което знаят, и в същото време ще ги подготвим за живота им в Америка. Ще получат нова самоличност, нова квалификация, ако трябва ще бъдат подложени на козметични операции и докато са живи, няма да им се налага да работят и един ден повече, но те ще поискат работа. Почти всички го правят. Очаквам, че военноморските сили ще намерят места за тях — може би като платени консултанти в подводничарския отдел на военното министерство или нещо подобно.

— Искам да се срещна с тях — импулсивно пожела президентът.

— Може да се уреди, сър, но ще трябва да стане дискретно, — предупреди го Мур.

— Кемп Дейвид трябва да е достатъчно сигурен. И Райън, г-н съдия. Искам специални грижи за него.

— Разбрано, сър. Вече се приобщава доста бързо. При нас го очаква голямо бъдеще.

ТЮРАТАМ, СССР

Причината, поради която на „Червения октомври“ беше заповядано да се потопи много преди изгрева, обикаляше Земята на осемстотин километра височина. „Албатрос 8“, с размерите на автобус „Грейхаунд“, беше изведен в орбита единадесет месеца преди това с мощна ракета-носител от космодрума Тюратам. Масивният спътник, наречен RORSAT — спътник за радиолокационни океанографски изследвания, беше конструиран именно с цел да открива подводници.

„Албатрос 8“ прелетя над протока Памлико в 11 часа и 31 минути местно време. Бордовите му системи бяха проектирани да следят за наличието на топлинни източници по целия видим хоризонт, да изпращат запитващи сигнали към всичко видимо и да преминават в режим на автоматично съпровождане на всяка сигнатура, която отговаря на зададените му параметри. Докато следваше орбитата си и прелиташе над бойните единици на американския флот, излъчвателите на смущения на „Ню Джърси“ се насочваха нагоре, за да объркат сигналите му. Сателитните магнетофонни ленти старателно записваха. Смущенията щяха да разкрият на операторите нещо за американските електронни военни системи. При пресичането на полюса параболичната антена на носа на „Албатрос 8“ влезе в пътя на пренасящия сигнал на друга птица — комуникационния спътник „Искра“.

Разузнавателният спътник засече по-високо летящия си братовчед и по лазерна линия предаде съдържанието на лентите си. „Искра“ незабавно го препредаде на наземната станция в Тюратам. Сигналът бе уловен и от петнадесетметров отражател в Западен Китай, който се обслужваше съвместно от Агенцията за национална сигурност (АНС) на САЩ и китайците, които използваша получените данни за свои цели. Американците препредадоха сигнала чрез своя комуникационен спътник в щаб-квартирата на АНС във форт Мед, Мериленд. Почти по едно и също време цифровият сигнал беше анализиран от две групи специалисти на пет хиляди мили една от друга.

— Ясно време — простена един техник. — Ето, че имаме ясно време!

— Радвай му се, докато можеш, другарю. — Съседът му по пулт следеше данните, предавани от геосинхронния метеорологичен спътник, който проучваше Западното полукълбо. Знаеше, че атмосферата над една враждебна страна можеше да има голяма стратегическа стойност. — Към брега им се приближава друг студен фронт. Зимата им прилича на нашата. Надявам се, че ѝ се радват.

— За хората ни в морето не е същото. — Техникът потръпна при мисълта за вилнееща буря. Пътешествието му по Черно море предишната година бе помрачено от повалилата го морска болест. — Аха! Какво е това? Полковник!

— Да, другарю? — приближи се бързо полковникът, отговорник на смяната.

— Вижте тук, другарю полковник — прокара пръста си техникът по телевизионния екран. — Това е протокт Памлико в средната част на американското крайбрежие. Погледнете тук, другарю. — Топлинният образ на водата върху екрана беше в черно, но техникът регулира настройката на екрана, който промени цвета си в зелено с две бели петна — едното по-голямо от другото. Това, което беше два пъти по-голямо, се раздели на две части. Образът отразяваше повърхността на водата, част от която беше с половин градус по-топла, отколкото трябваше да бъде. Разликата не беше постоянна, но бе достатъчна, за да покаже, че нещо повишава температурата на водата.

— Може би е от слънцето? — предположи полковникът.

— Не, другарю, ясното небе разпределя слънчевата светлина равномерно — отвърна скромно техникът. Винаги скромничеше, когато смяташе, че е открил нещо. — Две подводници, или може би три, на тридесет метра под повърхността.

— Сигурен ли си?

Техникът чукна някакъв ключ, за да изясни радарната картина, изобразяваща единствено кадифената шарка на малките вълнички.

— Върху водата няма нищо, което да излъчи тази топлина, другарю полковник. Ето защо трябва да е нещо под нея. Сега не е размножителният сезон на китове. Може да се дължи единствено на ядрени подводници, може би две или три. Според мен, полковник, американците са се изплашили от флота ни и се опитват да скрият

ракетните си подводници. Базата им се намира само на няколкостотин километра на юг. Вероятно някоя от подводниците им от клас „Охайо“ се е скрила в протока, охранявана от разузнавателна подводница, както правят и нашите.

— В такъв случай скоро ще се размърда, флотът ни получи заповед да прекрати изпълнението на задачата.

— Жалко, нямаше да е лошо да я проследим. Това е рядко отдаваща се възможност, другарю полковник.

— Вярно. Много добре, академико.

Десет минути по-късно данните бяха предадени в Москва.

ВЪРХОВНО КОМАНДВАНЕ НА СЪВЕТСКИТЕ ВМС, МОСКВА

— Ще се възползваме от тази възможност, другари — заяви Горшков. — Отзоваваме флота си, но ще оставим няколко подводници за електронно разузнаване. При предислоцирането им американците вероятно ще загубят следите на някои от тях.

— Много е възможно — съгласи се началник-щабът на военноморския флот.

— „Охайо“ ще тръгне на юг, вероятно към базата им в Чарлстън или Кингс Бей. Или на север към Норфолк. Нашата „Коновалов“ е при Норфолк, а близо до Чарлстън е „Шабликов“. Мисля да оставим двете по местата им още няколко дни. Трябва да направим нещо, с което да покажем на политиците ни, че имаме истински флот. Следенето на „Охайо“ ще бъде първата стъпка.

— Заповедите ще бъдат издадени до петнадесет минути, другарю. — Според началник-щаба това беше добра идея. Не беше харесал доклада от съвещанието на Политбюро, който беше получил от Горшков, макар че, ако на Сергей предстоеше да бъде изхвърлен, той имаше най-добри шансове да заеме мястото.

„НЮ ДЖЪРСИ“

Съобщението „Червена ракета“ беше получено от Ийтън преди секунди: Москва току-що бе предала чрез спътник много дълго оперативно съобщение до Съветския военноморски флот. „Руснаците се оказаха натясно“, помисли комодорът. Бяха заобиколени от три ударни авионосни групи — „Кенеди“, „Америка“ и „Нимиц“, под обединеното командване на Джош Пейнтър. Ийтън можеше да ги види и имаше оперативен контрол върху „Тарауа“ за усилване на собствената си група за надводни действия. Адмиралът насочи бинокъла си към „Киров“.

— Капитане, групата да заеме бойни позиции.

— Слушам! — Началник-щабът на групата хвана микрофона на тактическата радиостанция. — „Блу бойз“, тук е „Блу Кинг“. Кехлибарена светлина, кехлибарена светлина, изпълнявайте! Край!

Ийтън изчака четири секунди да прозвучи сигналът на „Ню Джърси“ за обща тревога, след който екипажът хукна към оръдията.

— Разстояние до „Киров“?

— Тридесет и четири хиляди триста и осемдесет метра, сър. През няколко минути го определяме с лазер. Целта е прихваната, сър — докладва началник-щабът на групата. — Оръдията на главните куполи са заредени и данните за водене на огън се уточняват на всеки тридесет секунди.

Телефонът до командното място на Ийтън върху командния мостик иззвъня.

— Ийтън.

— Всички са по постове и в готовност, адмирале — докладва капитанът на бойния кораб.

Ийтън погледна хронометъра си.

— Много добре, капитане. Хората ни са наистина добре подготвени.

Цифровите екрани в бойния информационен център на „Ню Джърси“ показваха точното разстояние до гротмачтата на „Киров“. Логичната първа цел е винаги флагманският кораб на противника.

Единственият въпрос беше какъв удар може да понесе „Киров“ и кое първо ще го прати на дъното — оръдейните снаряди или ракетите „Томахоук“. Най-важната част, повтаряше от няколко дни началникът на артилерията, е да се унищожи „Киров“, преди авиацията да успее да се намеси. „Ню Джърси“ никога досега не беше потопявал кораб самостоятелно. Четиридесет години бяха дълъг период на очакване.

— Завиват — извика началник-щабът.

— Да, да видим колко.

Когато пристигна сигналът, формацията на „Киров“ беше поела западен курс. Всички кораби в кръговия боен ред се обърнаха едновременно дясно на борд. Спряха да завиват при курс нула-четири-нула.

Ийтън пъкна бинокъла обратно в калъфа му.

— Връщат се вкъщи. Съобщете във Вашингтон и задръжете още малко хората по постовете им.

МЕЖДУНАРОДНО ЛЕТИЩЕ „ДЪЛЕС“

Руснаците надминаха себе си при извеждането на своите хора от Съединените щати. „Ил-62“ на „Аерофлот“ беше отклонен от редовните си международни полети и изпратен от Москва направо за „Дълес“. Кацна при залез слънце. Близко подобие на английския VC-10, четиримоторният самолет рулира за зареждане с гориво до най-отдалечената точка на летищния район. Заедно с няколко пътници, които не слязоха дори да се разтъпчат, на борда се намираше и резервен екипаж, който незабавно да върне самолета в къщи. Два автобуса преминаха разстоянието от две мили от сградата на летището до очакващия ги самолет. Екипажът на „Червения октомври“ в тях гледаше към заснеженото поле навън, разбирайки, че виждат Америка за последен път. Не разговаряха. Бяха ги вдигнали от леглата в Бетесда и закарали с автобус до Дълес едва половин час преди това. Този път нямаше репортери, които да ги притесняват.

При качването си на самолета четиримата офицери, деветимата мичмани и останалият екипаж бяха разделени на отделни групи. Всяка от тях беше настанена в различна част на самолета. Всеки един от офицерите и мичманите беше поет от отделен служител на КГБ и разпитът започна още когато самолетът започна да рулира за излитане. Преди самолетът да беше стигнал крейсерската си височина, повечето от моряците бяха започнали да се питат защо не са останали заедно с емигриралите си сънародници. Разпитите явно не бяха от най-приятните.

— Държеше ли се капитан Рамиус странно? — питаше един майор от КГБ Петров.

— Разбира се, че не! — побърза да се защити Петров. — Не знаехте ли, че на подводницата ни бе извършен саботаж? Имаме късмет, че се спасихме.

— Саботаж? Къде?

— В реакторните системи. Аз не съм този, когото трябва да питате за това, защото не съм инженер, но аз открих изтичането на радиация. Разбирате ли, значките за отчитане на радиация показаха

заразяване, но приборите в машинното отделение — не. Не само че реакторът е бил умишлено повреден, а и всички уреди за отчитане на радиацията бяха разстроени. Сам го видях. Главният инженер Мелехин трябваше да ремонтира няколко от тях, за да открие теча в реакторната тръбопроводна система. Свядов може да ви разкаже по-подробно. Той присъстваше там.

Офицерът от КГБ си водеше записки.

— А какво правеше подводницата ви толкова близо до американския бряг?

— Какво искате да кажете? Не знаете ли какви бяха заповедите ни?

— Какви бяха заповедите ви, другарю доктор? — втренчи се настойчиво офицерът от КГБ в очите на Петров.

Докторът обясни и завърши:

— Аз видях заповедите. Бяха обявени както обикновено, за да се запознаем всички с тях.

— От кого бяха подписани?

— Адмирал Коров. От кого другиго?

— Не ви ли се сториха тези заповеди малко странни? — разсърди се майорът.

— Нима вие разсъждавате върху дадените ви заповеди, другарю майор? — събра кураж Петров. — Аз не го правя.

— Какво се случи с политическия ви офицер?

В друга част на самолета Иванов обясняваше как „Червения октомври“ беше засечена от американски и английски кораби.

— Но капитан Рамиус им се изплъзна по великолепен начин. Щяхме да се справим, ако не беше тази проклета злополука с реактора. Вие трябва да откриете кой го направи, другарю капитан. Искам да го видя как умира.

Офицерът от КГБ запази невъзмутимото си изражение.

— Какви бяха последните думи на капитана ви към вас?

— Заповяда ми да внимавам за хората си и да не им позволявам да разговарят с американците повече, отколкото е необходимо, и добави, че американците никога няма да сложат ръце на кораба ни. — Очите на Иванов се насълзиха при спомена за гибелта на капитана и подводницата. Беше горд и привилегирован съветски младеж — син на

академик, член на Партията. — Другарю, вие и хората ви трябва да откриете копелетата, които направиха това.

— Беше много изкусно направено — спомняше си Свядов, когото разпитваха на няколко метра встрани. — Даже другарят Мелехин успя да го открие едва при третия си опит и се закле да отмъсти на този, който го беше сторил. Видях го с очите си — горещеше се лейтенантът, забравяйки, че в действителност не беше видял нищо. Обясняваше в подробности, сякаш чертаеше план на извършеното. — Не знаех за последното произшествие. Точно тогава застъпах на дежурство. Мелехин, Сурзпой и Бугаев работиха в течение на часове, опитвайки се да включат резервните енергийни системи. — Той тръсна глава. — Поисках да се присъединя към тях, но капитан Рамиус забрани. Отново опитах въпреки заповедта, но другарят Петров ме спря.

След два часа полет над Атлантическия океан разпитващите се събраха в задната част на самолета, за да сравнят записките си.

— Така, ако този капитан е играл театър, трябва да е бил дяволски добър — обобщил полковникът, ръководещ групата за първоначален разпит. — Заповедите му са били безупречни. Оперативните заповеди са били известявани, както е обичайно...

— Но кой от тези мъже познава подписа на Коров? А не можем да попитаме и самия Коров, нали? — обади се един майор. За разочарование на всички командващият на Северния флот беше починал от мозъчен кръвоизлив два часа след началото на разпита му на Лубянка. — При това подписът винаги може да се подправи. Разполагаме ли с тайна база за подводници в Куба? А какво ще кажете за смъртта на замполита?

— Докторът е сигурен, че е било нещастен случай — отговори му друг майор. — Капитанът помислил, че е ударил главата си, но в действителност е счупил врата си. Въпреки това според мен е трябвало да се обадят по радиостанцията за инструкции.

— Имало е заповед за радиомълчание — каза полковникът. — Проверих. Това е напълно нормално при ракетните подводници. Владеел ли е капитан Рамиус източните бойни изкуства за невъоръжена защита? Може ли да е убил замполита?

— Възможно е — замислено отговори майорът, разпитвал Петров. — Не е бил специално обучаван, но не е трудно сам да го

направиш.

Полковникът не знаеше дали да се съгласи.

— Имаме ли доказателства, че според екипажа е имало опит за измяна? — Всички поклатиха отрицателно глави. — А иначе била ли е оперативната дейност на подводницата нормална?

— Да, другарю полковник — потвърди един млад капитан. — Оцелелият навигационен офицер Иванов твърди, че изплъзването от империалистическите надводни и подводни кораби е било осъществено перфектно, в точно съответствие с установените процедури, но изпълнявано брилянтно от този приятел Рамиус в продължение на дванадесет часа. Не мога дори да допусна, че може да се отнася до измяна. Поне засега. — Всички знаеха, че моряците ще прекарат известно време на Лубянка, докато не си признаят всичко.

— Много добре — каза полковникът, — до този момент не разполагаме с доказателства за измяна на офицерите на подводницата. Поне аз не виждам такива. Но, другари, вие ще продължите да ги разпитвате малко по-внимателно, докато пристигнем в Москва. Дайте им възможност да се отпуснат.

Обстановката на самолета постепенно се разведри. Бяха сервирани кифлички и водка за развързване на езиците и създаване на дружески отношения между екипажа на подводницата и офицерите от КГБ, които пиеха вода. Моряците знаеха, че ще бъдат затворени за известно време, и приемаха съдбата си с примирение, което на Запад биха нарекли „странен фатализъм“. КГБ щеше да работи в продължение на седмици, докато възстанови в подробности всяка случка на подводницата от момента на отделянето ѝ от дока в Полярний до мига, в който и последният човек беше влязъл в „Мистик“. Други групи агенти вече работеха из целия свят, за да научат дали случилото се с „Червения октомври“ е било заговор на ЦРУ, или на някоя друга разузнавателна служба. КГБ щеше да получи търсения отговор, но полковникът, натоварен с този случай, започваше да се съмнява, че отговорът ще дойде от тези моряци.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Нойъс позволи на Рамиус да извърви петте метра от медицинския пункт до каюткомпанията под негово наблюдение. Пациентът не изглеждаше много добре, най-вече защото не се беше къпал и бръснал скоро, както и всички останали на борда. Бородин и Манкузо му помогнаха да се настани в стола начело на масата.

— Е, Райън, как си днес?

— Добре, благодаря, капитан Рамиус — усмихна се Райън над чашата си с кафе. В действителност той се чувстваше значително успокоен, защото през последните няколко часа бе предоставил управлението на подводницата на хора, които наистина разбираха от това. Въпреки че броеше часовете, които му оставаха до напускането на „Червения октомври“, за пръв път от две седмици нито имаше признаци на морска болест, нито се страхуваше. — Как е кракът ви, сър?

— Наболява. Ще трябва да науча как да се пазя. Не си спомням да съм ви казвал, че дължа живота си на вас, както и всички ние.

— Моят живот също беше поставен на карта — смути се Райън.

— Добро утро, сър. — Беше готвачът. — Да ви стъкмя ли нещо за закуска, капитан Рамиус?

— Да, много съм гладен.

— Чудесно! Една американска военноморска закуска. Ще ви донеса прясно кафе — долетяха последните му думи вече от коридора. След тридесет секунди се върна с кафе и комплект прибори за Рамиус. — Закуската ви ще е готова след десет минути, сър.

Рамиус си наля чаша кафе. В чинийката му имаше и едно малко пликче.

— Какво е това?

— Другар на кафето — засмя се Манкузо. — Сметана за кафето ви, капитане.

Рамиус разкъса пакетчето, поглеждайки подозрително вътре в него, преди да изсипе съдържанието му в чашата си и да го разбърка.

— Кога тръгваме?

— Утре по някое време — отговори Манкузо. „Далас“ периодично се издигаше на перископна дълбочина, за да получи оперативните заповеди и да ги предаде на „Червения октомври“ по подводния телефон. — Преди няколко часа ни съобщиха, че съветският флот е тръгнал обратно на североизток. До залез слънце ще знаем със сигурност. Момчетата ни ги следят отблизо.

— Къде ще отидем? — попита Рамиус.

— Къде им съобщихте, че отивате? — поиска да знае Райън. — Какво точно гласеше писмото ви?

— Научили сте за писмото... Как?

— Научихме. Факт е, че зная за писмото, но това е всичко, което мога да кажа, сър.

— Писах на чичо Юри, че ще отплаваме за Ню Йорк, за да подарим този кораб на президента на Съединените щати.

— Но не се отправихте към Ню Йорк — възрази Манкузо.

— Разбира се, че не. Искях да вляза в Норфолк. Защо да влизам в гражданско пристанище, когато военноморската база е толкова близо? Мислите ли, че щях да кажа на Падорин истината? — тръсна глава Рамиус. — Защо? Бреговата ви ивица е толкова дълга.

„Скъпи Адмирал Падорин, аз отплавам за Ню Йорк...“ Нищо чудно, че побесняха, помисли Райън.

— Къде отиваме? В Норфолк или Чарлстън? — попита Рамиус.

— Според мен в Норфолк — каза Манкузо.

— Не знаехте ли, че ще изпратят целия си флот след вас? — тросна се Райън. — Защо изобщо изпратихте писмото?

— За да разберат — отвърна Рамиус. — За да разберат. Не очаквах някой да ни засече. А ето, че вие ни изненадахте.

Американският капитан се засмя.

— Засякохме ви край бреговете на Исландия. Имахте повече късмет, отколкото предполагате. Ако бяхме отплавали от Англия по план, щяхме да бъдем с петнадесет мили по-близо и да ви пипнем още по-рано. Съжалявам, капитане, но нашите сонари и оператори са много добри. По-късно ще можете да се срещнете с човека, който ви засече пръв. В момента той работи с Бугаев.

— Старшина? — предположи Бородин.

— А не офицер? — учуди се Рамиус.

— Не, просто един много добър оператор — потвърди Манкузо изненадан. Защо всички очакваха със сонара да се занимава офицер?

Готвачът се върна. Разбиранията му за обикновена американска военноморска закуска се бяха проявили в огромен поднос с дебел резен шунка, две рохки яйца отгоре, четири филийки препечен хляб и купичка с ябълково желе.

— Кажете ми, ако искате още, сър.

— Това ли е нормална закуска? — обърна се Рамиус към Манкузо.

— Няма нищо необичайно. Самият аз предпочитам вафли. Американците се хранят много на закуска. — Рамиус вече се бе нахвърлил върху своята. След два дни на нередовно хранене и голямата загуба на кръв организмът му се нуждаеше остро от храна.

— Кажете ми, Райън — запали цигара Бородин, — какво в Америка ще ни удиви най-много?

Джак посочи подноса пред капитана:

— Магазините за хранителни стоки.

— Магазините за хранителни стоки? — смая се Манкузо.

— Докато бях на „Инвинсибъл“, прочетох доклад на ЦРУ за хора, които преминават при нас. — Райън не искаше да каже изменници. Думата звучеше някак си унизително. — По общо мнение първото нещо, което изненадва хората, тези от вашата част на света, са супермаркетите.

— Разкажете ми за тях — помоли Бородин.

— Сграда с размерите приблизително на футболно игрище, е, може би малко по-малко. Влизате през входа и вземате количка за пазаруване. Пресните плодове и зеленчуци са вдясно. Тръгвайки наляво, човек постепенно преминава през други щандове. Правя го от дете.

— Казвате пресни плодове и зеленчуци? Ами сега, през зимата?

— Какво през зимата? — погледна го въпросително Манкузо. — Може би струват малко повече, но винаги ги има. Това е единственото, което ни липсва на борда. Запасите от пресни плодове, зеленчуци и мляко ни стигат едва за около седмица.

— А месо? — попита Рамиус.

— Каквото поискате — отвърна Райън. — Телешко, свинско, агнешко, пуешко, пилешко. Американските земеделци произвеждат

много. САЩ изхранват себе си и много им остава. Вие го знаете — Съветският съюз купува зърно от нас. По дяволите, плащаме на земеделците си не да увеличават производството си, а да контролират излишъка. — Четиримата руснаци го гледаха с недоверие.

— Какво още? — попита Бородин.

— Какво още ще ви учуди? Почти всеки човек има своя кола. Повечето имат собствени домове. Ако имате пари, можете да купите почти всичко, което бихте поискали. Предполагам, че средното американско семейство изкарва около двадесет хиляди долара годишно. Офицерите тук получават повече. Истината е, че в нашата страна всеки, който има малко мозък, а всички вие го имате..., желаете да работите..., всички сте..., ще можете да си осигурите спокоен живот дори без чужда помощ. Освен това можете да бъдете сигурни, че ЦРУ ще се погрижи за вас. Ние не бихме искали някой да се оплаче от гостоприемството ни.

— И какво ще стане с моите хора? — заинтересува се Рамиус.

— Не мога да ви отговоря точно, сър, защото никога преди това не съм попадал в такава ситуация. Мога да предположа, че ще бъдете отведени на сигурно място, за да си отпочинете и успокоите. Хората от ЦРУ и ВМС ще поискат да разговарят надълго и нашироко с вас. Това не ви изненадва, нали? Казах го и преди. След една година ще правите това, което си изберете.

— И всеки, който иска да кръстосва моретата с нас, е добре дошъл — добави Манкузо.

Райън се запита доколко вярно беше това. Военноморският флот нямаше да пожелае да допусне никой от тези мъже на своя подводница от клас „688“. Това можеше да помогне някой от тях да събере достатъчно ценна информация, която да му позволи да се върне вкъщи, като при това запази главата на раменете си.

— Как един толкова приятелски настроен човек става шпионин на ЦРУ? — попита Бородин.

— Аз не съм шпионин, сър — повтори Райън. Не можеше да ги обвинява, че не му вярват. — В университета се запознах с едно момче, което споменало името ми пред свой приятел от ЦРУ — адмирал Джеймс Гриър. Преди няколко години бях поканен да се присъединя към група учени, събрани да проверят щателно някои от разузнавателните оценки на ЦРУ. По това време прекарвах времето си

в писане на книги върху историята на морското дело. В Ленгли, където прекарах два месеца през лятото, написах доклад върху международния тероризъм. Гриър го хареса и преди две години ме помоли да постъпя при тях на редовна работа. Приех. Беше грешка — каза Райън, без да има точно това предвид. Но така ли беше наистина? — Преди една година бях прехвърлен в Лондон да работя в група за оценяване на разузнавателни сведения съвместно с Британската секретна служба. Нормалната ми работа е да седя на бюро и да мисля върху сведенията, които ни изпращат оперативните агенти. В тази история се забърках, защото разбрах какво се опитвате да направите, капитан Рамиус.

— Баща ви беше ли шпионин? — попита Бородин.

— Не, баща ми беше полицейски служител в Балтимор. Той и майка ми загинаха при самолетна катастрофа преди десет години.

Бородин му изказа съболезнованията си.

— А вие, капитан Манкузо, как станяхте моряк?

— Исках да стана моряк още от дете. Баща ми беше бръснар. Избрах подводниците, докато бях в Анаполис, защото ми се сториха по-интересни.

Райън наблюдаваше нещо, което не беше виждал никога преди — мъже от различни краища на света, с различна култура, се опитваха да намерят обща почва под краката си. И двете страни протягаха ръка, като търсеха прилики в характерите и жизнения си път и поставяха основите на разбирателство помежду си. Беше повече от любопитно. Беше трогателно. Райън се питаше колко ли е трудно за руснаците. Вероятно по-трудно от всичко, което той беше направил досега, защото мостовете зад тях бяха изгорени. Бяха се отказали от всичко, което познаваха, с вярата, че бъдещето им ще е по-добро. Райън искрено се надяваше те да успеят и да направят стъпката от комунизма към свободата. През изминалите два дни той беше започнал да разбира куража, който тези мъже бяха проявили. Да се изправиш срещу дулото на пистолет в някое от помещенията на подводницата беше нищожно преживяване в сравнение с отказа от начина си на живот. Странно беше как безгрижно американците приемат свободите си. Колко ли трудно щеше да бъде за тези мъже, рискували живота си, да привикнат към нещо, което хора като Райън толкова рядко оценяват? Хора като тях бяха изградили „американската мечта“ и хора като тях бяха

необходими, за да я поддържат. Беше странно, че такива хора трябваше да дойдат от Съветския съюз. Или може би не толкова странно, помисли Райън, докато слушаше разговора, който се водеше около него.

**СЕДЕМНАДЕСЕТИ ДЕН
НЕДЕЛЯ, 19 ДЕКЕМВРИ**

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Още осем часа, прошепна на себе си Райън. Така му бяха казали. Осемчасов преход до Норфолк. По собствено желание се беше заел с приборите за управление на руля и потапящите крила. Те бяха единственото нещо, с което знаеше как да се справя, и освен това трябваше да се занимава с нещо. „Октомври“ беше останала почти без екипаж. Почти всички американци помагаша при реактора и машинното отделение в задната част на подводницата. Само Манкузо, Рамиус и самият той се занимаваха с управлението. На няколко метра от тях Джоунс помагаше на Бугаев да следи сонарното оборудване, а медицинските лица продължаваха да се грижат за Уилямс в здравния пункт. Готвачът сновеше напред-назад със сандвичи и кафе, което разочарова Райън, вероятно защото се беше разглезил от кафето на Гриър.

Рамиус почти беше седнал върху парапета, който ограждаше пиедестала на перископа. Раната на крака му не кървеше, но, изглежда, го болеше повече, отколкото той даваше да се разбере, защото позволяваше на Манкузо да следи показанията на приборите и да се занимава с управлението на подводницата.

— Рул право напред — заповяда Манкузо.

— Право напред — завъртя Райън колелото надясно до средно положение и погледна указателя на положението на руля.

— Рул право напред, курс едно-две-нула.

Манкузо се намръщи нервно над морската карта, недоволен от факта, че е принуден да управлява огромната подводница по такъв безцеремонен начин. — Трябва да внимавате в този район. Пясъчните наноси се натрупват непрекъснато от южното крайбрежно течение, въпреки че ги почистват на всеки няколко месеца. Бурите, които вилнеят тук, не помагат много — върна се Манкузо при перископа и погледна през него.

— Казвали са ми, че районът е опасен — каза Рамиус.

— Гробището на Атлантическия океан — потвърди Манкузо. — Много кораби са намерили тук гибелта си. Климатичните условия и

теченията са много лоши. Освен това се предполага, че и германците доста са поработили наоколо през войната. На вашите карти не е отбелязано, но дъното е осеяно със стотици потънали кораби — приближи се той към масата с морската карта. — Както и да е, но ние отбягваме това място и не завиваме на север, докато не стигнем приблизително тук — пръстът му начерта линия върху картата.

— Това са си ваши води — съгласи се Рамиус.

Трите лодки се движеха в разтегнат строй. По пътя им към открито море водеше „Далас“, а „Поджи“ ги следваше най-отзад. Движеха се на повърхността, с почти заливани от вълните палуби и безлюдни мостици. Всички визуални наблюдения се извършваха с перископите. Радарите бяха изключени, за да не създават електронни смущения. Райън погледна небрежно картата. Бяха напуснали самия проток, но картата показваше наличието на пясъчни натрупвания в продължение на още няколко мили.

„Гъсеничната“ задвижваща система на „Червения октомври“ беше изключена. Тя се бе оказала точно каквато я бе предсказал Скип Тайлър. Разполагаше с две двойни тунелни системи — първата им част обхващаше почти една трета от дължината след носа, а втората — почти цялата втора половина от дължината на подводницата. Манкузо и инженерите му бяха проучили чертежите с голям интерес и след това надълго и нашироко бяха обсъждали качествата на тунелната система.

От своя страна Рамиус не вярваше, че е бил засечен толкова рано. Накрая Манкузо беше накарал Джоунс да покаже личната си карта с начертан на нея изчисления курс на „Октомври“ още от бреговете на Исландия. Макар и с няколко мили разлика от действителния курс на подводницата, той беше достатъчно близък до него, за да е съвпадение.

— Изглежда, сонарът ви е по-добър, отколкото предполагаме — промърмори Рамиус, застанал зад поста за управление на Райън.

— Доста е добър — скромно потвърди Манкузо. — Но още по-добър е Джоунси — той е най-добрият хидроакустик, който някога съм имал.

— Толкова млад и толкова умен?

— Много от нашите хора са такива — засмя се Манкузо. — Въпреки че не са толкова, колкото бихме искали, разбира се, но всичките ни момчета са доброволци. Всички те знаят в какво се

замесват. Подбираме кого да вземем и след това ги обучаваме, докато им извадим душите.

— Капитане, тук сонарното — чу се гласът на Джоунс. — „Далас“ се потапя, сър.

— Много добре — запали цигара Манкузо, приближи се до телефона и натисна бутона за машинното отделение. — Предайте на Маниън, че ми трябва тук. Потопяме се след няколко минути. Да. — Той остави слушалката и се върна при картата.

— Значи ги държите повече от три години, а? — попита Рамиус.

— О, да. По дяволите, в противен случай ще трябва да ги освобождаваме точно след като сме ги обучили напълно.

„Защо и Съветският военноморски флот не може да набира и задържа хората си по този начин?“, запита се Рамиус, въпреки че много добре знаеше отговора. Американците хранеха хората си богато, осигуряваха им подходящи столови, плащаха им добре, вярваха им — за всички тези неща той беше мислил в продължение на двадесет години.

— Искате да се заема с въздушните клапани ли? — попита Маниън, влизайки.

— Да, Пат, ще се потопяме след две или три минути. Маниън хвърли бърз поглед върху картата по пътя си към пулта на вентилационната система.

Рамиус се приближи с накуцване до картата.

— Казвали са ни, че набирате офицерите си измежду буржоазната си класа, за да контролират обикновените моряци от работническата класа.

Маниън прокара пръсти по приборите за управление на вентилационната система. Бяха много. Предишния ден беше прекарал два часа за изучаването ѝ.

— Вярно е, сър. Офицерите ни наистина произхождат от управляващата класа. Погледнете мен — каза той с лице, лишено от всякакъв израз. Кожата на Маниън беше почти с цвета на кафеени зърна, а акцентът — чист Южен Бронкс.

— Но вие сте негър — възрази Рамиус, без да схване иронията.

— Несъмнено, ние сме истинска етническа лодка — отново погледна Манкузо през перископа. — Капитан гвинеец, черен навигатор и побъркан хидроакустик.

— Чух, сър! — извика Джоунс, вместо да използва вътрешния телефон. — Съобщение по подводния телефон от „Далас“. Всичко изглежда наред. Чакат ни. Това ще е последното телефонно съобщение за известно време.

— Прието! Чисти сме, най-после! Можем да се потопим, когато пожелаете, капитан Рамиус — каза Манкузо.

— Другарю Маниън, напълнете баластните резервоари — заповяда Рамиус. В действителност „Октомври“ в нито един момент не беше плувала изцяло на повърхността и продължаваше да бъде в готовност за потапяне.

— Тъй вярно, сър! — Лейтенантът завъртя най-горната редица главни ключове на хидравличните уреди за управление.

Райън примига. Звукът го накара да си представи хиляди тоалетни, в които водата беше пусната едновременно.

— Крила за потапяне пет градуса надолу, Райън — нареди Рамиус.

— Пет градуса надолу, тъй вярно! — Райън натисна напред ръчката. — Крила пет градуса надолу.

— Бавно слиза — отбеляза Маниън, наблюдавайки показанието на ръчно боядисания дълбокомер. — Дяволски е голяма.

— Да — съгласи се Манкузо. Стрелката подмина двадесет метра дълбочина.

— Крила на нула — заповяда Рамиус.

— Крила на ъгъл нула, тъй вярно! — Райън върна контролните прибори в изходно положение и след тридесет секунди подводницата се успокои. Стори му се, че тя трудно откликва на командите. Беше очаквал подводниците да са също толкова отзивчиви, колкото и самолетите.

— Отпусни я малко, Пат. Достатъчно е да се поддържа само един градус за спускане, за да се задържи на едно ниво — каза Манкузо.

— Аха — намръщи се Маниън, проверявайки дълбокомера. Баластните резервоари бяха пълни с вода и уравновесяването трябваше да се извършва с много по-малките балансиращи резервоари. Трябваше му пет минути, докато балансира подводницата точно както трябва.

— Съжалявам, господа. Страхувам се, че тя е твърде голяма, за да може бързо да се балансира — обясни той, смутен от неумението си.

Рамиус беше впечатлен, но твърде докачен, за да го покаже. Беше очаквал на американския капитан да му трябва повече време, докато свикне да върши тази работа самостоятелно. Да регулираш така майсторски надлъжния наклон на непозната подводница още от първия опит...

— Добре, сега можем да завием на север — заяви Манкузо. Последният пясъчен насип, отбелязан на картата, беше останал вече на две мили зад тях. — Заповядайте нов курс нула-нула-осем, капитане.

— Райън, рул десет градуса наляво — нареди Рамиус. — Задръжте на нула-нула-осем.

— Окей, рул наляво десет градуса — потвърди Райън, следейки с едно око указателя на руля, а с другото — индикатора на жирос Kompasа. — Задръжам на нула-нула-осем.

— Внимавайте, Райън. Тя завива бавно, но като започне, трябва да използвате много противоположен...

— Обратен — поправи го Манкузо учтиво.

— Да, обратен рул, за да я задържите в желанния курс.

— Слушам.

— Капитане, имате ли проблеми с руля? — попита Манкузо. — Докато ви следяхме, ни се струваше, че радиусът ви на завой е доста голям.

— Така е, докато работи „гъсеницата“. Водният поток от тунелите блъска руля много силно и той вибрира, ако е под голям ъгъл. При първите ни проби на море това доведе до повреда. Това се получава от... как го наричате... съединяването на двата „гъсенични“ тунела.

— Проявява ли се при работа с витлата? — попита Маниън.

— Не, само с „гъсеницата“.

Отговорът не хареса на Манкузо, макар че не беше от значение. Планът им беше прост и ясен. Трите лодки трябваше да се втурнат направо към Норфолк. Двете американски ударни подводници щяха да се задминават една друга с тридесет възела, за да прослушват района пред тях, докато „Октомври“ щеше да се влечи отзад с двадесет мили.

Райън започна да отпуска руля със завъртането на носа на лодката. Беше чакал твърде дълго. Въпреки петте градуса десен рул носът се насочи по-надясно от нужния курс и жиросиндикаторът щракна обвинително при всяка трета от градуса, докато спря при

нула-нула-едно. Изминаха още две минути, докато успее да възстанови верния курс.

— Съжалявам. Постоянен курс нула-нула-осем — докладва най-сетне той.

— Бързо се учите, Райън — снизходително го похвали Рамиус. — Може би някой ден ще станете истински моряк.

— Не, благодаря! Единственото нещо, което научих при това пътуване, е, че вие, момчета, си заслужавате всеки цент, който изкарвате.

— Не обичаш ли подводниците? — изсмя се Маниън.

— Няма къде да се раздвижиш.

— Вярно е. Ако няма да ви трябва повече, капитане, аз съм готов да се върна отзад. Хората в машинното отделение изобщо не достигат — поясни Маниън.

Рамиус кимна. „Беше ли той от управляващата класа?“, продължаваше да се пита капитанът.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

Туполев се движеше на запад. Флотската заповед, която се отнасяше за всички кораби освен за неговата „Алфа“ и още една подводница, гласеше да се връщат вкъщи с двадесет възела в час. Туполев трябваше да отплава на запад в продължение на два часа и половина. Сега се движеха с пет възела — най-високата скорост, при която „Алфа“ не вдигаше много шум. Замисълът беше подводницата да се изплъзне от наблюдението на американците при прегрупирането на съветския флот. И така подводница от типа „Охайо“ се беше отправила към Норфолк или по-вероятно към Чарлстън. Във всички случаи Туполев щеше да кръжи тихичко и да наблюдава. „Червения октомври“ беше разрушена. Само това бе научил от оперативната си заповед. Туполев поклати глава. Как можеше Марко да направи такова нещо? Какъвто и да беше отговорът, той беше платил за своята измяна с живота си.

ПЕНТАГОНЪТ

— Щях да се чувствам по-добре, ако имахме по-голямо въздушно прикритие — заяви адмирал Фостър, облягайки се на стената.

— Съгласен съм, сър, но не можем да си позволим да се разкрием, нали? — попита генерал Харис.

Двойка самолети Р-3В патрулираше между Хатерас и Вирджиния Кейпс, сякаш изпълняваха редовна тренировъчна задача. Повечето „Орион“ бяха далеч навътре в океана. Съветският флот вече се бе отдалечил на четиристотин мили от брега. Трите надводни групи се бяха съединили, заобиколени от подводниците. „Кенеди“, „Америка“ и „Нимиц“ се намираха на петстотин мили източно от тях, а „Ню Джърси“ се връщаше в базата си. Руснаците щяха да бъдат следени по целия им път до вкъщи. Авионосните формирования щяха непрекъснато да ги следват до Исландия, спазвайки разумно разстояние. Въздушните групи щяха да обикалят постоянно на ръба на радарния обхват на руснаците, за да им напомнят, че Съединените щати продължават да ги държат под око. Самолетите, базирани в Исландия, щяха да ги поемат по оставащия им път до дома.

„Инвинсибъл“ беше въвн от играта, на около половината път до дома. Американските ударни подводници се връщаха към обикновения си патрулен режим. Докладите, макар и непълни, гласяха, че всички съветски подводници се отдалечават от бреговете. Те пътуваха в разреден пакет и шумът им затрудняваше патрулиращите над тях „Орион“, на които не достигаха хидроакустични буйове. По всичко личи, че операцията е пред своя край, решиха в оперативния отдел на щаба на ВМС.

— За Норфолк ли тръгвате, адмирале? — попита Харис.

— Мислех да организирам среща със CINCLANT — нещо като разбор на операцията, нали разбираш? — отвърна Фостър.

— Тъй вярно, сър — потвърди Харис.

„НЮ ДЖЪРСИ“

Корабът се движеше с двадесет възела в час, съпровождан от двете си страни от по един разрушител. Адмирал Ийтън беше на флагманския си пост. Всичко беше свършило, без да се случи нещо, слава на Бога! Руснаците бяха на сто мили отпред, в обсега на ракетите „Томахоук“, но много извън този на всички други средства. Общо взето, той беше доволен. Съединението му бе работило успешно с „Тарауа“, който се бе отправил на юг към Мейпорт, Флорида. Ийтън се надяваше и неговият кораб да може скоро да направи същото. От много време командирите на линейни кораби бяха получили под свое командване самолетоносачи. Бяха държали отряда на „Киров“ под непрекъснато наблюдение. Ийтън беше убеден, че ако се бе стигнало до битка, щяха да се справят с Иван. И, което беше по-важно, беше сигурен, че и Иван го знаеше. Единственото, което вече очакваха, беше заповедта за завръщане в Норфолк. Щеше да е чудесно да си бъдат в къщи за Коледа. Според него хората му го бяха заслужили. Голямата част от екипажа на линейния кораб бяха ветерани и почти всички имаха семейства.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Пинг!

Джоунс отбеляза времето в бележника си и извика:

— Капитане, от „Поджи“ току-що се получи импулсен сигнал.

„Поджи“ се намираше на десет мили пред „Октомври“ и „Далас“. Планът беше, след като тя излезе напред и прослуша района в продължение на десет минути, да сигнализира с единствен импулсен сигнал от активния си сонар, че десетте мили до нея и двадесет и петте или повече отпред са чисти. „Поджи“ трябваше след това да остане на бавен дрейф, а „Далас“ на една миля източно от „Червения октомври“ да потегли с пълна скорост, за да задмине с десет мили другата ударна подводница.

Джоунс правеше опити с руския сонар. Активната му част не е чак толкова лоша, откри той с изненада. С пасивните системи не му се и занимаваше. Когато „Червения октомври“ лежеше на дъното на протока Памлико, той не бе успял да засече американските подводници. Те също бяха застинали на едно място и единствено генераторите на реакторите им работеха, но все пак не бяха по-далеч от една миля. Беше останал разочарован, че не е успял да открие местоположението им.

Офицерът, с когото работеше — Бугаев, беше доста приветливо момче. В началото се беше държал твърде сдържано, — сякаш той е господар, а аз крепостен селянин, бе помислил Джоунс, преди да види как капитанът се отнася с него. Това изненада Джоунс. От малкото, което знаеше за комунизма, беше очаквал всички да са равни. Е, реши той, поне толкова съм разбрал от прочитането на „Капиталът“ като първокурсник. Повече си заслужаваше да се види какво са построили руснаците. Боклук най-вече! Редниците дори нямаха своя столова. Не беше ли това дивотия? Да се храниш, където спиш?

Джоунс бе прекарал цял час, който откъсна от времето си за сън, в изучаване на подводницата. Към него се бе присъединил и Маниън. Бяха започнали от спалното помещение. Личните шкафчета не се заключваха, вероятно за да могат офицерите да тършуват в тях.

Джоунс и Маниън постъпиха по същия начин. Вътре нямаше нищо интересно. Дори порноснимките бяха боклук. Позите бяха направо тъпи, а жените..., е, Джоунс беше израснал в Калифорния. Боклук! Изобщо не му беше трудно да разбере защо руснаците бяха поискали да емигрират.

Ракетата беше интересна. Двамата с Маниън отвориха един наблюдателен люк, за да разгледат вътрешността ѝ. Не е толкова зле, помислиха те. Много от кабелите не бяха закрепени, но това вероятно облекчаваше обслужването. Ракетата изглеждаше страшно голяма. Значи това са били насочили към нас тези копелета, помислиха те. Джоунс се запита дали флотът няма да задържи няколко от тях. Ако някога се наложи да се подхвърлят няколко на стария Иван, би могло да се включат и една-две от собствените му. Тъпа идея, Джоунси, каза сам на себе си той. Изобщо не му се искаше тези проклети неща някога да полетят. Едно нещо беше сигурно — всичко от тази кофа ще бъде свалено, изпитано, разглобено и отново изпитано, а във военноморския флот той беше специалистът номер едно по руски сонари. Може би щяха да го допуснат да присъства по време на изпитанията... Можеше да се окаже, че си заслужава да остане няколко месеца повече във флота.

Джоунс запали цигара.

— Искате ли една от моите, господин Бугаев? — поднесе той пакета към електронния инженер.

— Благодаря, Джоунс. Учил ли си в университет? — Лейтенантът взе една от американските цигари, каквато му се пушеше, но гордостта не му бе позволила да си поиска. Постепенно бе започнало да му просветва, че този срочнослужещ му е равен в техническите си познания. Макар и неквалифициран наблюдаващ офицер, Джоунс можеше да управлява и поддържа сонарните механизми, както всички други, които познаваше.

— Да, сър. — Джоунс знаеше, че не е лошо да се обръщаш към офицерите със „сър“. Особено към тъпите. — Калифорнийски политехнически университет. Завършени пет семестъра. Среден успех. Не завърших.

— Защо напусна?

Джоунс се усмихна.

— Ами, сър, трябва да знаете, че Калифорнийската политехника е, ами, малко странно място. Направих си малка шега с един от преподавателите. Той работеше със стробиращо осветление за високоскоростна фотография и аз монтирах малък ключ за изключване на стайното осветление от строба. За лош късмет ключът даде на късо и причини малък пожар. — Този малък пожар беше изгорил лабораторията до основи, беше съсипал тримесечен труд по събиране на данни и погълнал оборудване за петнадесет хиляди долара. — Това наруши правилата.

— Какво учеше?

— Стремях се към научна степен по електроинженерство с втора специалност по кибернетика. Остават ми още три семестъра. Ще ги взема, ще защита доктората си и след това ще се върна да работя във флота като цивилен.

— Защо си станал оператор на сонар? — Бугаев седна. Той никога преди това не бе разговарял по този начин със сроднослужещ.

— По дяволите, сър, забавно е. Когато нещо се случва... нали разбирате, военно учение, преследване на друга подводница, такива неща... Аз съм шкиперът. Всичко, което трябва да направи капитанът, е да реагира на сведенията, които аз му подавам.

— А харесваш ли командира си?

— Повече от сигурно! Той е най-добрият, който съм имал, а съм имал трима. Вършиш ли си работата добре, той не ти се кара. Ако имаш нещо да му кажеш, изслушва те.

— Казваш, че ще се върнеш в колежа? Как ще плащаш? На нас са ни казвали, че само синовете на управляващата класа се учат в университет.

— Това са глупости, сър. В Калифорния, ако си достатъчно умен да учиш, учиш. В моя случай аз спестявам пари — на подводницата не се харчи много, нали? А и във флота плащат добре. Вече имам достатъчно, за да постигна целта си. А вашата научна степен по какво е?

— Завърших висше военноморско училище. Като вашия Анаполис. Бих искал да получа подходяща научна степен по електроника — отговори Бугаев, давайки гласен израз на мечтите си.

— Не е трудно. Мога да ви помогна. Ако сте достатъчно подготвен за Калифорнийския политехнически, мога да ви кажа с кого

да говорите. Калифорния ще ви хареса. Това е мястото, където трябва да се живее.

— Освен това искам да работя на истински компютър — продължи Бугаев замечтано.

— Ами, купете си — засмя се тихо Джоунс.

— Да си купя компютър?

— Разбира се, на „Далас“ имаме няколко малки „Епъл“. Една хубава система ще ви струва около, ъ-ъ, две хиляди. Това е много по-малко, отколкото струва една кола.

— Компютър за две хиляди долара? — Замечтаността на Бугаев се смени с подозрителност, сигурен, че Джоунс го пързала.

— Или по-малко. За три бона можете да купите превъзходна апаратура. По дяволите, ако кажете в „Епъл“ кой сте, те вероятно ще ви я дадат безплатно или пък флотът ще ви я купи. Ако не искате „Епъл“, има „Комодор“, „TRS-80“, „Атари“. Всякакви. Зависи за какво ще искате да го използвате. Вижте, само една фирма — „Епъл“, е продала повече от милион. Вярно, малки са, но са истински компютри.

— Никога не съм чувал за тези... „Епъл“.

— Да, „Епъл“. Две момчета основаха фирмата, когато бях в прогимназията. Оттогава са продали милион или приблизително толкова, както казах, и сега са до известна степен богати. Самият аз нямам — на подводницата няма място, но брат ми има собствен персонален компютър. Все още не ми вярвате, нали?

— Работник със собствен компютър? Не е за вярване! — угаси Бугаев цигарата си. Американският тютюн е доста слаб, помисли си той.

— Е, сър, в такъв случай попитайте някого другого. Както казах, „Далас“ разполага с няколко „Епъл“, за ползване от екипажа. Има и други боклуци за управление на огъня, за водене на кораба и за сонара, разбира се. Използваме „Епъл“ за игри, вие със сигурност обичате компютърните игри, нали. Не можеш да кажеш, че си се забавлявал, ако не си опитал „Чоплифтьр“ и други неща, образователни програми, такива глупости. Съвсем честно, г-н Бугаев, можете да влезете в почти всеки търговски център и да си купите компютър. Ще видите.

— Как използвате компютър в работата си със сонара?

— Обяснението ще иска време, сър, а и вероятно ще трябва да поискам разрешение от капитана — спомни си Джоунс, че това

приятелче му е все още враг или нещо таква.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

„Алфа“ дрейфуваше бавно на ръба на континенталния шелф, на около петдесет мили югоизточно от Норфолк. Туполев заповяда да намалят мощността на реактора до пет процента от максималната, достатъчни за хранване на електрическите системи. Освен това по този начин подводницата му стана почти напълно безшумна. Заповедите се предаваха от уста на уста. „Коновалов“ беше в режим на пълно мълчание. Беше забранено дори да се готви. Готвенето означаваше разместване на метални съдове по металните скари. До второ нареждане екипажът беше на диета от сандвичи със сирене. Говореха шепнешком, ако изобщо говореха. Всеки, който вдигаше шум, щеше да привлече вниманието на капитана, а всички на борда знаеха какво означава това.

УПРАВЛЕНИЕ НА SOSUS

Куентин разглеждаше данните, изпратени по цифровата връзка от двата самолета „Орион“. Една осакатена ракетна подводница, американската „Джорджия“, се беше отправила към Норфолк след турбинна повреда, ескортирана от две ударни лодки. Бяха я държали в открито море, по думите на адмирала, заради руската активност по брега и планът сега беше да я приберат в базата, да я ремонтират и върнат обратно колкото се може по-бързо. „Джорджия“ носеше двадесет и четири ракети „Трайдънт“ — значителна част от цялата възпираща сила на страната. След заминаването на руснаците ремонтът ѝ придобиваше първостепенна важност. Можеха вече спокойно да си я приберат, но искаха първо „Орион“ да огледат дали някоя руска подводница не е останала в общата суматоха.

Един „Р-3В“ кръжеше на триста метра височина на около петдесет мили югоизточно от Норфолк. Бордовите прибори не отчитаха нищо, нито топлинна сигнатура по повърхността, нито забележими нарушения на магнитното поле на земята, въпреки че при едно от прелитанията си самолетът мина на по-малко от сто метра от позицията на „Алфа“. Корпусът на „Коновалов“ беше направен от немагнитен титан. Един хидроакустичен буй падна на седем мили южно от позициите ѝ, но също не успя да засече шума от реактора ѝ. Данните непрекъснато бяха предавани в Норфолк, където оперативният щаб на Куентин ги въвеждаше в компютъра му. Проблемът беше, че не всички съветски подводници бяха включени в сметките.

Е, помисли командирът, това е. Някои от лодките се бяха възползвали от удобния случай да пропълзят встрани от планираното местоположение. Той беше докладвал, че съществува макар и минимална възможност една или две от тях да продължават да блуждаят наоколо, въпреки че нямаше доказателства. Чудеше се какво прави CINCLANT. Той имаше вид на страшно доволен от нещо. Операцията против съветския флот беше проведена доста добре според видяното от него, а освен това имаше и една мъртва „Алфа“.

Колко ли време щеше да трябва на „Гломар Експлорър“ да влезе в строя и да я извади? Той се питаше дали ще има късмета да хвърли поглед на останките. Какъв удобен случай!

Никой не приемаше сериозно текущата операция. В това имаше някакъв смисъл. Ако „Джорджия“ действително се връщаше с повреден двигател, тя щеше да се движи бавно, а една бавна „Охайо“ вдигаше шум като девствен женски кит, решен да запази девствеността си. И ако CINCLANT толкова много се интересуваше от това, нямаше да повери операцията по прочистване само на два „Р-3В“, пилотирани от запасняци. Куентин вдигна слушалката на телефона и набра номера на оперативния отдел на CINCLANT, за да предаде отново, че няма признаци за вражеска дейност.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Райън погледна часовника си. Бяха изминали вече пет часа — много време за седнал в стол. Бързият поглед върху картата му показва, че осемчасовата оценка е била оптимистична или той не ги беше разбрал. „Червения октомври“ следваше линията на шелфа и скоро щеше да започне да завива на запад към Вирджиния Кейпс. Може би щяха да им трябват още четири часа. Не можеше да бъде по-рано. Рамиус и Манкузо изглеждаха прекалено изморени. Всички бяха изморени. И вероятно най-изморени бяха хората в машинното отделение, или не — готвачът. Той разнасяше непрекъснато кафе и сандвичи на всички. Руснаците изглеждаха озверели от глад.

„ДАЛАС“ / „ПОДЖИ“

„Далас“ задмина „Поджи“ с тридесет и два възела, изскачайки отново отпред, а „Октомври“ ги следваше на няколко мили. На капитан II ранг Уоли Чембърс, който беше поел управлението, не му харесваше да се движи сляпо по време на тридесет и петминутното препускане, независимо от твърдението на „Поджи“, че всичко е чисто.

От „Поджи“ забелязаха преминаването им и се завъртяха, за да може страничната ѝ антена да проследи движението на „Червения октомври“.

— Доста е шумна при двадесет възела — заяви шефът на сонарното отделение на „Поджи“ на другарите си. — „Далас“ не вдига толкова шум дори при тридесет.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Шум на юг — съобщи мичманът.

— Какъв по-точно? — Туполев бе висял при вратата в продължение на часове, правейки черен живота на сонарните оператори.

— Много е рано да се каже, другарю капитан. Но курсът е постоянен. Приближава се насам.

Туполев се върна в командния пункт и заповяда да намалят още повече мощността на реакторните системи. Първоначално бе решил съвсем да ги спре, но за включване на реактор трябваше време, а все още не можеше да се определи колко далеч е откритата цел. Капитанът изпуши три цигари, преди отново да отиде при сонара. С нищо нямаше да помогне, ако изнервя мичмана. Човекът беше най-добрият му оператор.

— Едно витло, другарю капитан, американско, вероятно „Лос Анджелис“, скорост тридесет и пет взела. Азимутът се промени само с два градуса за петнадесет минути. Ще премине съвсем наблизко и... почакайте... Двигателите му спряха, — Четиридесет и пет годишният старшина притисна слушалките върху ушите си. Чу как кавитационният шум заглъхва, след това напълно изчезна. — Спря за подслушване, другарю капитан.

Туполев се усмихна.

— Няма да ни чуе, другарю. Можеш ли да уловиш още нещо? Може би той съпровожда нещо?

Мичманът отново се напрегна да долови нещо в слушалките, настройвайки едновременно с това уредите върху пулта си.

— Може би... има силни смущения от повърхността, другарю, и аз... почакайте! Май има някакъв шум. Азимутът на последната ни цел беше едно-седем-едно, а новият шум е... едно-седем-пет. Много слаб, другарю капитан — импулсен сигнал, единствен импулсен сигнал на активен сонар.

— Така. — Туполев се облегна на преградната стена. — Добра работа свършихме, другарю. Сега трябва да сме търпеливи.

„ДАЛАС“

Старши сонарният оператор Лавал обяви района за чист. Чувствителните рецептори на BQQ-5 не откриха нищо, въпреки че беше използвана и системата за компютърна обработка на сигнали (SAPS). Чембърс обърна носа така, че да може единичният импулсен сигнал от локатора да стигне до „Поджи“, която на свой ред изстреля свой към „Червения октомври“, за да е сигурно, че сигналят е получен. Водното пространство в разстояние на още десет мили беше чисто. „Поджи“ се премести с тридесет възела, последвана от най-новата ядрена подводница на американския военноморски флот.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Още две подводници. Едната с едно витло, другата — двувитлова. Все още едва се чуват. Едновитловата подводница се движи много по-бързо. Американците имат ли двувитлови подводници, другарю капитан?

— Да, така предполагам — замисли се Туполев. Разликата в сигнатурната характеристика не беше никак голяма. Но така или иначе щяха да разберат. „Коновалов“ пълзеше с два възела на сто и петдесет метра под повърхността. Това, което ги приближаваше, изглежда, щеше да налети право на тях. Е, в края на краищата щеше да даде на империалистите един хубав урок.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Може ли някой да ме смени на кормилото? — попита Райън.

— Искаш да се поразтъпчеш ли? — попита Манкузо, приближавайки се.

— Аха. Освен това трябва да отскоча до кенефа. Бъбреците ми вече ще се пръснат от толкова кафе.

— Свободен сте, сър — настани се американският капитан на мястото на Райън, а той тръгна към най-близкия клозет. След две минути се чувстваше значително по-добре. Върна се обратно в командния пункт, направи няколко приклякания, за да възстанови кръвообращението в краката си и погледна за миг в картата. Странно, почти зловещо изглеждаше руската маркировка на американския бряг.

— Благодаря, командире.

— Има защо — изправи се Манкузо.

— Ясно е, че не сте моряк, Райън. — Рамиус го бе наблюдавал, без да каже дума.

— Никога не съм твърдял противното, капитане — съгласи се Райън. — Колко ни остава до Норфолк?

— О, още най-много четири часа — отвърна Манкузо. — Планът е да пристигнем, след като се стъмни. Поради някакви съображения искат да ни вкарат в пристанището, без някой да ни види, но аз не зная защо.

— Напуснахме протока по светло. Ами ако някой ни е видял тогава? — попита Райън.

— Аз не забелязах нищо, но ако някой е бил там, ще е видял единствено командните кули на три подводници без номерация. — Бяха тръгнали през деня, за да се възползват от „прозореца“ в съветския спътников обзор.

Райън запали нова цигара. Жена му щеше здраво да го наругае, но престоят на подводницата беше опънал нервите му. Висенето в поста на кормчията не му предлагаше нищо освен да съзерцава шепата прибори пред себе си. Подводницата се управляваше по-лесно, отколкото бе очаквал, и единственото пълно завъртане, което бе

предприел, му показа колко енергично подводницата променя курса си във всяка посока. Почти тридесет тона стомана, помисли той, нищо чудно...

„ПОДЖИ“ / „ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

„Поджи“ профуча покрай „Далас“ с тридесет възела, продължи да се движи със същата скорост в продължение на още двадесет минути и спря на единадесет мили по-нататък и на три мили от „Коновалов“, чийто екипаж вече едва дишаше. Макар и произведение на изкуството, сонарът на „Поджи“, който не беше снабден с новата BC-10/SAPS система, не можеше да чуе това, което не вдигаше никакъв шум, а „Коновалов“ пазеше абсолютна тишина.

„Червения октомври“ премина покрай „Далас“ в 15:00 часа, след като получи последния сигнал, че наоколо е чисто. Екипажът ѝ беше изморен и се надяваше да пристигнат в Норфолк два часа след залеза на слънцето. Райън се чудеше кога най-рано ще може да отлети обратно за Лондон. Страхуваше се, че ЦРУ може би щеше да поиска да го разпита надълго и нашироко. Манкузо и членовете от екипажа на „Далас“ се питаха дали ще могат да видят семействата си, макар и да не разчитаха особено на това.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Мисля, че каквото и да е това, то е голямо, много голямо. Курсът му ще го доведе на по-малко от пет километра от нас.

— „Охайо“, както съобщиха от Москва — отбеляза Туполев.

— Звучи като двувитлова подводница, другарю капитан.

— „Охайо“ е с едно витло. Знаеш го.

— Да, другарю. Въпреки всичко ще е при нас до двадесет минути. Другата ударна подводница се движи с над тридесет възела. Ако продължат по този начин, тя ще ни е подминала с петнадесет километра.

— А другият американец?

— Дрейфува като нас на няколко километра навътре в морето. Нямам точното разстояние. Бих могъл да го напипам с активния сонар, но това...

— Ясно ми е какво ще последва — сопна се Туполев и се отдалечи към командния пункт.

— Наредете на инженерите да имат готовност. Всички ли са на бойните си постове?

— Да, другарю капитан — потвърди старпомът. — Имаме отлична позиция за стрелба по американската щурмова подводница — тази, която се движи. Максималната скорост, която е развила, я прави лесна цел за нас. Другата можем да засечем за секунди.

— Добре, за разнообразие — засмя се Туполев. — Ще видиш какво можем да направим, когато обстоятелствата ни помагат.

— И какво е то?

— Когато големият ни подмине, ще го доближим и ще пръснем задника му. Те изиграха своята част. Сега е наш ред. Инженерите да увеличат мощността. Съвсем скоро ще ни трябва пълна мощност.

— Ще вдигнем шум, другарю — предупреди го старпомът.

— Вярно е, но нямаме друг избор. Десет процента мощност. Може би от „Охайо“ няма да чуят, нито пък от близката щурмова подводница...

„ПОДЖИ“

— Откъде дойде това? — настрои пулта си началникът на сонарните оператори. — Командир, тук сонарно, имам контакт, азимут две-три-нула.

— Тук команден пункт, разбрано — потвърди незабавно капитан II ранг Ууд. — Можете ли да го квалифицирате?

— Не, сър. Току-що се появи. Шум от реактор и повишаване на мощността, съвсем слаб, сър. Не мога да различа сигнатурата на реактора... — завъртя той регулатора за усилване на максимум. — Не е от нашите. Шкипер, мисля, че май си имаме работа с „Алфа“.

— О, страхотно! Веднага сигнализирай на „Далас“! Началникът незабавно изпълни заповедта, но „Далас“, която се носеше с тридесет и два възела, пропусна петте бързи импулсни сигнала. „Червения октомври“ се намираше на осем мили встрани.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Джоунс неочаквано затвори плътно очите си.

— Г-н Бугаев, предайте на шкипера, че току-що улових няколко импулсни сигнала.

— Няколко?

— Повече от един, но не успях да ги преброя.

„ПОДЖИ“

Командир Ууд бързо взе решение. Инструкциите бяха да се изпращат тясно насочени, слабомощни хидроакустични сигнали, за да се сведе до минимум опасността от разкриване на собственото местонахождение. Но „Далас“ не ги беше хванал.

— Максимална мощност, шефе! Ударете „Далас“ с всичко възможно.

— Тъй вярно! — Началникът бутна контролните си уреди на пълна мощност. След няколко секунди системата беше готова да изпрати стокиловатова струя от енергия.

Пинг — пинг — пинг — пинг — пинг!

„ДАЛАС“

— Ай! — възкликна старшият сонарен оператор Лавал. — Команден пункт, тук сонар, сигнал за опасност от „Поджи“!

— Всички машини стоп! — заповяда Чембърс. — Пълна тишина!

— Всички машини стоп! — Лейтенант Гудмън препредаде заповедта една секунда по-късно. Смяната при реактора в задната част на подводницата намали консумацията на пара, понижавайки температурата на реактора. Това даде възможност на неутроните да избягат от реактора, забавяйки бързо реакцията на делене.

— Когато скоростта спадне до четири възела, преминете на скорост една трета — нареди Чембърс на дежурния, отправяйки се към сонарния отсек. — Френчи, данните ми трябва веднага!

— Все още се движим твърде бързо, сър.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Капитан Рамиус, мисля, че трябва да намалим скоростта — прояви благоразумие Манкузо.

— Сигналът не се повтори — не се съгласи с него Рамиус. Вторият насочен сигнал ги беше пропуснал, а „Далас“ още не бе препредал сигнала за опасност, защото продължаваше да се движи с голяма скорост, която не му позволяваше да засече „Октомври“ и да предупреди екипажа ѝ.

„ПОДЖИ“

— Окей, сър, „Далас“ намали мощността.

Ууд захапа горната си устна.

— Добре, я да открием копелето! Шефе, максимална мощност!

— върна се той при контролните прибори. — Всички по бойните си постове! — Две секунди по-късно прозвуча алармения звънец. „Поджи“ вече се намираше в повишена готовност и след четиридесет секунди всички постове бяха заети. Заместник-командирът, капитан II ранг Том Рейнолдс, пое функциите на координатор на огъня. Групата му от офицери и техници очакваше постъпването на данни, които да въведат в компютъра „Марк-117“ за управление на огъня.

Сонарният купол при носа на „Поджи“ изстрелваше потоци от звукова енергия във водата. Петнадесет секунди след като започна, на екрана пред старши сонарният оператор Палмър се появи първият обратен сигнал.

— Командир, тук сонарно, имаме положителен контакт, азимут две-три-четири, разстояние пет километра и половина. Вероятна класификация „Алфа“ според сигнатурата на реакторната уредба — докладва Палмър.

— Дайте данни за стрелба! — заповяда Ууд.

— Слушам! — Рейнолдс наблюдаваше въвеждането на данните, докато друга група офицери с хартия и молив правеха планшет върху картната маса. Компютър или не, решението трябваше да се дублира, въпреки че данните тичаха по екрана му. Четирите торпедни апарата на „Поджи“ съдържаха две противокорабни ракети „Харпун“ и две торпеда „Марк-48“. Полезни в момента щяха да бъдат само торпедата. „Марк-48“ беше най-мощното торпедо на въоръжение — управлявано по кабел и способно да намери целта със собствения си активен сонар, то можеше да се движи с над петдесет възела и носеше половинтонна бойна глава. — Шкипер, имаме решение и за двете „риби“. Време на придвижване четири минути, тридесет и пет секунди.

— Сонар, излъчете импулсен сигнал — заповяда Ууд.

— Тъй вярно, импулсен сигнал излъчен, сър. — Палмър спря захранването на активните системи. — Положителен-отрицателен вертикален ъгъл на целта — почти нула, сър. Тя е почти на нашата дълбочина.

— Много добре, сонар. Следете я непрекъснато. — Сега вече Ууд имаше местонахождението на целта си. Понататъшното излъчване на сигнали щеше само да разкрие собствената му позиция.

„ДАЛАС“

— „Поджи“ излъчи импулсен сигнал по нещо. Получиха ответен, азимут едно-девет-едно, приблизително — каза старши сонарният оператор Лавал. — Там има друга подводница. Не зная каква. Мога да различа шумовете от реакторната уредба и парата, но това не е достатъчно за сигнатура.

„ПОДЖИ“

— Щурмовакът продължава да се движи, сър — докладва старши сонарният оператор Палмър.

— Шкипер — вдигна Рейнолдс поглед от хартията, — курсът ѝ я води между нас и целта.

— Ужас! Право напред една трета, рул двадесет градуса наляво! — Ууд тръгна към сонарното, докато заповедите му се изпълняваха. — Включете и бъдете готови да чукнете здраво ядрената подводница с акустичен сигнал.

— Тъй вярно, сър — зае се Палмър с контролните си прибори. — Готово е, сър.

— Улучете го! Не искам този път да пропуснете!

Ууд наблюдаваше как указателят на курса върху сонарния планшет се люлее. „Поджи“ завиваше бързо, но не достатъчно, за да го удовлетвори. „Червения октомври“ — само той и Рейнолдс знаеха, че тя е руска, докато екипажът се губеше в догадки — се приближаваше много бързо.

— Готово, сър.

— Удряй!

Палмър удари с юмрук импулсния контролен прибор.

Пинг — пинг — пинг — пинг — пинг!

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Шкипер! — извика Джоунс. — Сигнал за опасност!

Манкузо скочи към сигнализатора, преди Рамиус да успее да реагира, и завъртя циферблата на „всички машини стоп“. След това погледна Рамиус:

— Извинете, сър.

— Няма нищо — смръщи се Рамиус над картата. Телефонът иззвъня миг по-късно. Той вдигна слушалката и говори няколко секунди на руски, преди да я постави обратно.

— Казах им, че имаме проблем, но не знаем какъв е.

— Съвсем точно — приближи се Манкузо до Рамиус пред картата. Шумът на двигателите утихваше, макар и не достатъчно бързо, както се искаше на американеца. „Октомври“ беше тиха за руска подводница, но прекалено шумна за него.

— Да видим дали сонарният ви оператор ви ще може да засече нещо — предложи Рамиус.

— Добре. — Манкузо направи няколко крачки към задната част на подводницата. — Джоунси, виж какво има там!

— Слушам, сър, но няма да е лесно при тая апаратура. — Той вече бе настроил сензорните антени в посоката на двете съпровождащи ги американски подводници. Джоунс нагласи слушалките и започна да настройва усилвателя. Никакви сигнални процесори, никаква система за обработка на сигналите, а и преобразувателите не струваха нищо! Но времето не беше подходящо да се ядосва. Съветските системи се управляваха по електромеханичен път за разлика от компютърно управляваните, с които беше свикнал. Бавно и внимателно пренасочи комплекта рецептори в купола на сонара отпред. Дясната му ръка въртеше пакет цигари, а очите му бяха плътно затворени. Не забеляза Бугаев, който седна до него.

„ДАЛАС“

— Какво знаем, старши? — попита Чембърс.

— Имам азимут и нищо друго. „Поджи“ го опипа целия, но нашият приятел намали мощността на двигателя си, след като го шибна, сигналът и ми се загуби. „Поджи“ получи силен отразен сигнал от него. Вероятно е доста наблизо, сър.

Чембърс беше станал заместник-командир едва четири месеца преди това. Беше буден и опитен офицер, подходящ кандидат за командир, но едва на тридесет и три години, със стаж на подводница само през тези четири месеца. Година и половина преди това той беше реакторен инструктор в Айдахо. Черната работа, която вършеше като пръв помощник на Манкузо, и задължението му да поддържа строга дисциплина на борда го караха да се чувства по-несигурен в себе си, отколкото би искал. Сега кариерата му бе заложена на карта. Знаеше точно колко е важна задачата им. Бъдещето му зависеше от решенията, които трябваше да вземе.

— Можете ли да локализирате само с един импулс?

Хидроакустикът са замисли за момент.

— Не е достатъчно за стрелково решение, но ще ни даде нещичко.

— Само един импулс, хайде!

— Слушам! — Ръцете на Лавал пробягаха по пулта и задействаха активните елементи.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

Туполев трепна. Беше действал прибързано. Трябваше да изчака, докато го подминат, но пък, от друга страна, ако беше изчакал твърде много, щеше да му се наложи да се раздвижи. Сега и трите чужди лодки висяха някъде наоколо почти неподвижни.

Четирите подводници се движеха само колкото да поддържат дълбочинния контрол. Руската „Алфа“ се беше насочила на югоизток, а четирите общо образуваха приблизително трапецовиден боен ред, отворен към открития океан. „Поджи“ и „Далас“ се намираха на север от „Коновалов“, а „Червения октомври“ — на югоизток.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Някой току-що я удари с импулсен сигнал — прошепна Джоунс. — Азимут приблизително северозапад, но шумът, който тя вдига, е много слаб, за да я засечем. Сър, ако трябваше да се хвана на бас, бих казал, че е съвсем наблизо.

— Как го разбра? — попита Манкузо.

— Чух насочения импулс... само един сигнал за определяне на разстоянието според мен. Беше от „ВQQ-5“. След това се чу отражението му от целта. С математически изчисления могат да се получат няколко решения, но истината е, че тя е между нас и приятелите ни и малко на запад. Зная, че не е много сигурно, сър, но е най-доброто, което имаме.

— Разстояние десет километра, може би по-малко — отбеляза Бугаев.

— Това също е доста несигурно, но е толкова добра изходна точка, колкото и всички останали. Данните са оскъдни. Съжалявам, шкипер. Това е най-доброто, което можем да направим — каза Джоунс.

Манкузо поклати глава и се върна в командния пункт.

— Какво става? — попита Райън. Всички уреди за управление на крилата бяха в крайно положение за поддържане на дълбочината. Той все още не бе схванал сериозността на ситуацията.

— Наоколо се върти вражеска подводница.

— С каква информация разполагаме? — намеси се Рамиус.

— Много оскъдна. На северозапад е установен контакт, разстояние неизвестно, но вероятно не е голямо. Със сигурност зная само, че не е някоя от нашите. От Норфолк казаха, че този район е прочистен. Това оставя само една възможност. Дрейфуваме ли?

— Дрейфуваме — повтори Рамиус, вдигна телефона и издаде няколко заповеди.

Двигателите на „Октомври“ работеха с мощност, осигуряваща придвижването на подводницата с малко повече от две мили, едва достатъчни да се поддържа посоката на движение, но недостатъчни за запазване на дълбочината. Със съвсем слабата си положителна

подемна сила „Октомври“ дрейфуваше нагоре към повърхността с няколко метра в минута въпреки регулировката на плоскостите за потапяне.

„ДАЛАС“

— Да се върнем на юг. Не ми харесва тази „Алфа“ да бъде близо от нас до нашия приятел. Курс едно-осем-пет, две трети — заповяда Чембърс.

— Тъй вярно — потвърди Гудмън. — Щурвал, рул петнадесет градуса надясно, нов курс едно-осем-пет. Право напред две трети.

— Рул петнадесет градуса надясно — завъртя руля кормчията. — Сър, рулят е петнадесет градуса надясно, вървим към нов курс едно-осем-пет.

Четириите торпедни апарата на „Далас“ бяха заредени с три торпеда „Марк-48“ и с един симулатор — скъп „МОСС“, имитиращ подводница. Едно от торпедата беше насочено към „Алфа“, но стрелковите данни не бяха ясно определени. На „рибката“ щеше да се наложи да проследи целта си отчасти самостоятелно. Двете торпеда на „Поджи“ бяха почти идеално насочени.

Проблемът беше, че никоя от двете подводници нямаше право да стреля, защото се подчиняваха на възприетите правила за водене на бойни действия. Те можеха да откриват огън единствено при самоотбрана и да защитават „Червения октомври“ само с блъфиране и хитрост. Въпросът беше дали „Алфа“ знаеше коя е „Червения октомври“.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Направление към „Охайо“! — заповяда Туполев. — Увеличете скоростта до три възела! Трябва да бъдем търпеливи, другари. Американците сега знаят къде сме и няма да ни търсят повече с импулси. Ще се преместим тихо от мястото си.

Бронзовото витло на „Коновалов“ се завъртя по-бързо. Инженерите изключиха някои несъществени електрически системи и увеличиха скоростта, без да повишават мощността на реактора.

„ПОДЖИ“

Целта избледня върху екраните на „Поджи“, най-близката ударна подводница, и насоченият пеленг се влоши. Командир Ууд се подвоуми дали да се опита да получи нов пеленг с активния сонар, но се отказа. Ако използваше активния сонар, щеше да се окаже в положението на полицай с фенерче, търсец въоръжен крадец в тъмно помещение. Импулсите от сонара щяха да послужат по-добре на целта, отколкото на самия него. В такива случаи обикновено се използваше пасивен сонар.

Старши сонарният оператор Палмър докладва за преминаването на „Далас“ от лявата им страна. Ууд и Чембърс решиха да не използват подводните си телефони. Не можеха да си позволят да вдигнат какъвто и да било шум.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

От половин час едва пълзяха. Райън пушеше непрекъснато и дланите му се потяха от усилието да запази самообладание. Хванат в капана на стоманена тръба, неспособен да чуе или види нищо, не, това не приличаше на никоя от битките, за които беше обучаван. Знаеше, че някъде отвън има руска подводница. Знаеше също и заповедите ѝ. Ако капитанът ѝ разбереше кои са те, какво щеше да стане? Интересно, помисли той, и двамата капитани са учудващо спокойни.

— Ще могат ли подводниците ви да ни защитят? — попита Рамиус.

— Да стрелят по руска подводница? — тръсна глава Манкузо. — Само ако тя стреля първо по тях.

— Какво? — Райън беше зашеметен.

— Да не би да искате да започнем война? — усмихна се Манкузо, сякаш ситуацията беше забавна. — Ето какво се случва, когато кораби на две страни започнат да си разменят изстрели. Ще трябва да се измъкнем.

— Успокойте се, Райън — намеси се Рамиус. — Това е нормалната ни игра. Ловуващата подводница се опитва да ни открие, а ние се опитваме да не бъдем открити. Кажете ми, капитан Манкузо, от какво разстояние ни чухте при Исландия?

— Не съм проучвал задълбочено картата ви, капитане — замисли се Манкузо. — Може би двадесет мили, тридесет или горе-долу толкова километра.

— А тогава ние се движехме с тринадесет възела — звукът се разпространява по-бързо. Мисля, че можем да тръгнем бавно на изток, без да бъдем засечени. Ще използваме „гъсеницата“, ще се движим с шест възела. Както знаете, съветският сонар не е ефикасен колкото американския. Съгласен ли сте, капитане?

Манкузо кимна.

— Лодката е ваша, сър. Мога ли да предложа североизточна посока? По този начин до един час най-много ще се озовем зад нашите ударни лодки.

— Добре. — Рамиус закуцука към пулта за управление, за да отвори тунелните люкове и след това се върна при телефона. Подаде необходимите заповеди и след по-малко от минута двигателите на „гъсеницата“ заработиха, а скоростта им започна бавно да нараства.

— Рул дясно десет, Райън, — нареди Рамиус. — И освободи уредите за управление на крилата за потапяне.

— Рул дясно десет, сър, освобождавам крилата, сър — изпълни заповедта Райън, доволен, че вършат нещо.

— Курсът ви е нула-четири-нула, Райън — обади се Манкузо откъм картната маса.

— Нула-четири-нула, преминавам през три-пет-нула. — От кормчийското си място той можеше да чуе как водата свисти, нахлувайки в левия тунел, Почти през минута се разнасяше странно бучене, което траеше три или четири секунди. Скоростомерът пред него премина четири възела.

— Страх ли ви е, Райън? — изсмя се Рамиус.

Джак изпсува на себе си. Гласът му трепереше.

— Освен това съм и малко уморен.

— Зная, че ви е трудно. Справяте се добре за новак без подготовка. Ще закъснеем за Норфолк, но ще стигнем, ще видите. Били ли сте на ракетна подводница, Манкузо?

— Да, разбира се. Отпусни се, Райън. Ето това правят щурмоваците. Някой идва да ни търси, а ние просто изчезваме. — Американският капитан вдигна поглед от картата. Позициите на другите три подводници беше отбелязал с монети. Понечи да нанесе повече отметки, но се отказа. Върху картата имаше някои много интересни означения, например компютърно изчислени позиции за изстрелване на ракети. Военноморското разузнаване щеше да полудее за такава информация.

„Червения октомври“ вече се движеше с шест възела на североизток. „Коновалов“ следваше югоизточен курс с три възела. „Поджи“ се бе отправила на юг с два, а „Далас“ също на юг, но с петнадесет възела. Четирите подводници се намираха в кръг с диаметър от шест мили и се насочваха към една и съща точка.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

Туполев се забавляваше. По неизвестна за него причина американците бяха избрали да играят традиционната игра, което той не бе очаквал. По-умно, помисли той, щеше да бъде, ако някоя от ударните подводници се приближеше до него и отвлечеше вниманието му, докато ракетната лодка отmine заедно с другия ескорт. Е, на море нищо не се повтаря два пъти. Той сръбна чай от чашата и взе един сандвич.

Мичманът му отбеляза странен шум в сонара. Звукът се задържа няколко секунди и изчезна. Някакъв далечен сеизмичен тътен, помисли той в началото.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Бяха се издигнали поради положителния надлъжен наклон на подводницата и Райън трябваше да регулира наклона на плоскостите за потапяне с пет градуса, за да я върне на сто метра дълбочина. Чу двамата капитани да обсъждат липсата на температурен скок. Манкузо обясни, че това не е необичайно за района, особено след силни бури. Накрая двамата се съгласиха, че това е липса на късмет, защото един термичен слой щеше да им помогне да се измъкнат.

На входа на командния пункт се появи Джоунс, разтривайки ушите си. Руските слушалки не бяха много удобни.

— Шкипер, долавям нещо на север, ту се появява, ту изчезва. Не мога да определя азимута му.

— Чия е? — попита Манкузо.

— Не мога да кажа, сър. Активният сонар не е много лош, но пасивният не струва нищо, шкипер. Е, не сме съвсем слепи.

— Окей, ако чуеш нещо, обади се.

— Тъй вярно, капитане. Да ви се намира кафе тук? Г-н Бугаев ме изпрати.

— Ще наредя да ви донесат.

— Слушам — тръгна Джоунс обратно към поста си.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Другарю капитан, имам контакт, но не зная какво е — обади се мичманът по телефона.

Туполев се върна, хрупайки сандвича си. Руснаците много рядко бяха прихващали „Охайо“, по-точно само три пъти дотогава, и всеки път плячката им се беше изплъзвала, преди да е изтекла и една минута, така че никой не бе успял да добие дори бегла представа за характеристиките ѝ.

Мичманът подаде на капитана резервните слушалки.

— Изчакайте няколко минути, другарю. Целта ту се появява, ту изчезва.

Водата покрай американския бряг, макар и почти изотермална, не беше съвсем подходяща за сонарните системи. Малки течения и водовъртежи образуваха движещи се стени, които произволно отразяваха или пропускаха звуковата енергия. Туполев седна и заслуша търпеливо. След пет минути сигналът се появи.

Мичманът махна с ръка.

— Сега, другарю капитан.

Командирът му пребледня.

— Азимут?

— Сигналът е много слаб и къс, за да се определят координати, по три градуса от всяка страна на носа, едно-три-шест до едно-четири-две.

Туполев хвърли слушалките върху масата и тръгна към предната част на подводницата. Намери политическия офицер, сграбчи го за ръката и бързо го въведе в каюткомпанията.

— Това е „Червения октомври“.

— Невъзможно. Командването на флота съобщи, че разрушаването ѝ е потвърдено чрез посещение на мястото на крушението ѝ. — Замполитът поклати категорично глава.

— Измамили са ни. Акустичната сигнатура на „гъсеницата“ е уникална, другарю. Американците са я хванали и сега тя е наоколо. Ние трябва да я разрушим.

— Не. Трябва да се свържем с Москва и да искаме инструкции.

Замполитът е добър комунист, но е бил офицер на надводен кораб и не разбира от подводници, помисли Туполев.

— Другарю замполит, ще ни трябват няколко минути докато стигнем повърхността, може би десет или петнадесет да изпратим съобщение в Москва и още тридесет, докато получим отговор от Москва, ако има такъв, а те ще поискат потвърждение. Общо час, два или три. Дотогава „Червения октомври“ ще изчезне. Все още са валидни първоначалните ни заповеди и нямаме време да се свързваме с Москва.

— Ами ако грешите?

— Не греша, другарю — просъска капитанът. — Ще впиша доклада си за контакта в корабния дневник, както и предложенията си. Ако забраните изпълнението им, вашата забрана също ще бъде вписана. Аз съм прав, другарю. Ще падне вашата глава, не моята. Решавайте!

— Сигурен ли сте?

— Сигурен съм!

— Много добре — сви знамената замполитът. — Как ще го направите?

— Колкото се може по-бързо, преди американците да са ни унищожили. Отидете на поста си, другарю. — Двамата се върнаха в командния пункт. Шестте носови торпедни апарата на „Коновалов“ бяха заредени с направлявани по кабел 533-милиметрови торпеда „Марк С“, които трябваше да бъдат насочвани към целта.

— Сонар, претърсете пред нас с активните системи! — заповяда капитанът.

Мичманът натисна бутона.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Ай! — рязко завъртя главата си Джоунс. — Шкипер, удариха ни с импулсен сигнал. Отляво, по средата на корпуса, може би малко напред. Не беше от нашите, сър.

„ПОДЖИ“

— Командир, тук сонар, „Алфа“ хвана ядрената подводница.
Пеленгът на „Алфа“ е едно-девет-две.

— Право напред две трети! — веднага заповяда Ууд.

— Право напред две трети, тъй вярно!

Двигателите на „Поджи“ се събудиха с гръм за живот и витлото ѝ заблъска черната вода.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Разстояние седем хиляди и шестотин метра. Тъгъл на издигане нула — докладва мичманът. И така, това беше подводницата, която бяха изпратени да уловят, помисли той. Току-що беше надянал каска с вградени телефонни слушалки и ларингофон, която му позволяваше да докладва направо на капитана и офицера за управление на огъня.

Старпомът беше и старши на отделението за управление на огъня. Той бързо въведе данните в компютъра. Беше въпрос на елементарно изчисление на координатите на целта.

— Имаме отговор за торпеда едно и две.

— Пригответе се за стрелба.

— Наводнявам апаратите. — Старпомът сам премести превключвателите, протягайки се покрай старшината. — Външните врати на торпедните апарати са отворени.

— Проверете отново стрелковото решение! — заповяда Туполев.

„ПОДЖИ“

Началникът на сонарното на „Поджи“ беше единственият, който чу краткотрайния шум.

— Командир, тук сонар, „Алфа“... тя току-що напълни с вода торпедните си апарати, сър! Пеленг на целта едно-седем-девет.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Решението потвърдено, другарю капитан — докладва старпомът.

— Огън едно и две! — заповяда Туполев.

— Изстрелване едно... изстрелване две.

„Коновалов“ потрепери два пъти, когато зарядите от сгъстен въздух изхвърлиха електрически задвижваните торпеда.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Джоунс чу пръв.

— Високооборотни витла, от лявата ни страна! — извика той силно и ясно. — Торпеда във водата, от лявата ни страна!

— Рул наляво! — заповяда Рамиус на руски.

— Какво? — попита Райън.

— Наляво, рул наляво! — удари с юмрук Рамиус по парапета.

— Пълен ляв, направи го! — подкани го Манкузо.

— Пълен ляв рул, тъй вярно! — Райън завъртя кормилото и го задържа в крайно положение.

Рамиус трескаво въртеше индикатора за флангова скорост.

„ПОДЖИ“

— Две „рибки“ във водата — каза Палмър. — Азимутът се променя отдясно наляво. Повтарям, торпедният азимут се променя бързо отдясно наляво и при двете „рибки“. Насочени са по ракетната подводница.

„ДАЛАС“

„Далас“ също ги чу. Чембърс заповяда завой наляво. Веднъж пуснати, торпедата ограничаваха възможностите му и той постъпи според американските правила за такива случаи: „Бягай встрани и то много бързо!“

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Трябва ми курс! — поиска данни Райън.

— Джоунси, дай ми пеленг! — извика Манкузо.

— Три-две-нула, сър. Приближават се две „риби“ — веднага отвърна Джоунс, зает с контролните прибори, за да определи азимута. Знаеше, че няма място за грешки.

— Рул на три-две-нула, Райън — заповяда Рамиус, — ако успеем да завием толкова бързо.

Много благодаря, помисли сърдито Райън, наблюдавайки как жирокомпасът преминава с щракване през три-пет-седем. Рулят беше в крайно положение и при внезапното увеличаване на мощността на двигателите на „гъсеницата“ той усети как потръпването му се предаде обратно през кормилото.

— Приближават две „риби“, пеленг три-две-нула, потвърждавам постоянен азимут — докладва Джоунс, много по-спокойно, отколкото се чувстваше. — Започваме, приятелчета...

„ПОДЖИ“

На тактическата ѝ карта бяха нанесени „Октомври“, „Алфа“ и двете торпеда. „Поджи“ се намираше на четири мили на север от района на действието.

— Можем ли да стреляме? — попита заместник-командирът.

— По „Алфа“? — Ууд поклати категорично глава. — Не, дявол да я вземе! С това нещата няма да се променят.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

Двете торпеда „Марк С“ се движеха с четиридесет и един възела, което беше малка скорост, но позволяваше по-лесно да бъдат направлявани от сонарната система на „Коновалов“. Трябваше да стигнат до целта за шест минути, една от които вече беше изтекла.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Окей, достигам три-четири-пет, освобождавам рул — докладва Райън.

Манкузо мълчеше. Рамиус използваше тактика на обръщане към торпедото, с която той не беше напълно съгласен. Но навярно Рамиус знаеше какво могат руските „риби“. Манкузо разчиташе това да е така.

— Задържам на три-две-нула, капитане. — Очите на Райън не мърдаха от жирииндикатора, като че ли това имаше някакво значение. Едно тъничко гласче в мозъка му го поздравяваше, че беше отишъл в тоалетната още преди час.

— Райън, надолу, плоскости за потапяне максимално надолу!

— Пълно надолу. — Райън бутна ръчката в крайно положение. Страхуваше се, но повече се боеше да не оплеска нещо. Трябваше да приеме, че двамата капитани знаят какво правят. За него нямаше избор. Е, помисли той, поне едно нещо зная със сигурност. Насочваните торпеда могат да бъдат измамани. Както насочените към земята радарни сигнали, така и сонарните импулси могат да бъдат потиснати, особено ако търсената подводница е близо до дъното или повърхността, откъдето импулсите се отразяват. Ако „Октомври“ се гмурнеше в дълбокото, тя щеше да се загуби в непроницаем мрак, при условие че успееше да го направи достатъчно бързо.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Другарю капитан, целта промени положението си. Сега е по-малка! — съобщи мичманът.

Туполев се замисли. Познаваше из основи съветската военна доктрина и знаеше, че Рамиус е написал голяма част от нея. Марко ще постъпи, както е учил всички нас да правим, помисли Туполев: „Обръщаш се към приближаващото се оръжие, за да намалиш до минимум прицелното напречно сечение и се гмуркаш към дъното, за да се загубиш в объркващите обратни сигнали.“ — Целта ще се опита да се гмурне към дъното. Бъдете нащрек!

— Тъй вярно, другарю! Може ли да стигне дъното за толкова кратко време? — попита старпомът.

Туполев прерови паметта си за характеристиките на „Октомври“.

— Не, не може да потъне толкова дълбоко за толкова кратко време. Наша е! — „Съжалявам, стари приятелю, но нямам друг избор“, помисли той.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Райън се сгърчваше всеки път, когато плясъкът от сонарния бич проехтяваше през двойния корпус.

— Не можете ли да го заглушите, или да направите нещо друго?
— настоя той.

— Търпение, Райън — опита се да го успокои Рамиус. Никога преди той не се беше изправял пред истински бойни глави, но се беше упражнявал стотици пъти да го прави. — Искам първо да си помисли, че сме му в ръцете.

— Имате ли макети? — попита Манкузо.

— Четири, в торпедното помещение отпред, но нямаме торпедаджии.

И двамата капитани запазиха спокойствие, забеляза Райън с горчивина от позициите на собствения си уплашен малък свят. Никой от тях не показваше страх пред колегата си. Но и двамата бяха обучени за това.

— Шкипер! — извика Джоунс — Две „риби“, постоянен азимут три-две-нула, току-що се активираха. Повтарям, „рибите“ са активни, по дяволите, звучат като четиридесет и осмици. Шкипер, звучат като „Марк-48“.

Рамиус го очакваше.

— Да, ние откраднахме торпедния сонар от вас преди пет години, но не и торпедните двигатели. Бугаев!

В сонарното помещение Бугаев бе включил акустичната заглушителна апаратура веднага след изстрелването на „рибите“. Сега той внимателно настройваше интервалите на излъчване на смущаващи импулси, за да съвпадат с тези на приближаващите се торпеда. Импулсите се бяха уеднаквили по носеща честота и честота на повторение. Интервалите трябваше да бъдат прецизно настроени. Изпрацвайки обратно слабо изкривени сигнали, той можеше да създаде призрачни цели. Нито толкова много, нито толкова отдалечени. Само няколко и съвсем наблизно. Но щеше да обърка операторите,

управляващи огъня на връхлитащата „Алфа“. Той дъвчеше американска цигара, а палецът му внимателно натисна пусковия ключ.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— По дяволите! Смущава ни — за първи път показва чувства мичманът, забелязвайки двойката нови „бипкания“. Затихващото „бип“ от действителната цел беше оградено от две нови — едно на север и по-близко, а другото на юг и по-отдалечено. — Капитане, целта използва съветска заглушителна апаратура.

— Виждаш ли? — погледна Туполев замполита. — Сега внимавай! — заповяда той на старпома.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Райън, крила пълен нагоре! — извика Рамиус.

— Пълен нагоре! — Райън се дръпна рязко назад и изтегли ръчката плътно до корема си, надявайки се, че Рамиус знае какво, по дяволите, прави.

— Джоунс, дай ни време и разстояние!

— Слушам! Две „риби“, азимут три-две-нула. Разстояние до номер едно — две хиляди метра, до номер две — две хиляди и триста. Имам ъгъл на наклон за номер едно. „Риба“ номер едно се насочва малко надолу, сър. — „Изглежда Бугаев не е чак толкова тъп“, помисли си Джоунс. Но все още им оставаше да се справят и с втората „риба“...

„ПОДЖИ“

Шкиперът на „Поджи“ беше бесен. Проклетите правила за влизане в бой не му позволяваха да направи нищо, освен може би...

— Сонар, удари копелето с импулс! Максимална мощност, издухай тъпанара!

„ВQQ-5“ на „Поджи“ изпрати синхронизирани вълни от енергия, които шибнаха „Алфа“. „Поджи“ нямаше право да стреля, но може би руснаците не го знаеха, а освен това импулсният удар вероятно щеше да заглуши насочващия им сонар.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Всеки момент... една от „рибите“ има захват, сър. Не зная коя.
— Джоунс дръпна слушалката от едното си ухо и се приготви да свали и другата. Насочващият сонар на едното торпедо ги беше прихванал. Лоша работа! Ако бяха като „Марк 48“... Джоунс знаеше много добре, че тези неща рядко пропускаха. Той чу промяната в доплеровото преместване на витлата при преминаването на торпедото под „Червения октомври“. — Едното пропусна, сър. Номер едно мина под нас. Номер две ни приближава, импулсният интервал се скъсява. — Той се протегна и потупа Бугаев по рамото. Изглежда, той наистина беше бордовият гений, какъвто руснаците казваха, че е.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

Второто торпедо „Марк С“ цепеше водата с четиридесет и един възела, при което скоростта му на сближение с целта скачаше на петдесет и пет. Веригата му за насочване и вземане на решение беше сложна. Поради неуспеха на руснаците да прекопират компютърната самонасочваща се система на американските „Марк 48“, насочващите сонари на съветските торпеда трябваше да докладват на изстрелялия ги кораб по екраниран кабел. Старпомът имаше набор от данни, получени от сонара на подводницата или от тези на самите торпеда, с които да ги направлява. Първата „риба“ беше измамена от призрачните образи, които смущенията бяха съвпаднали със сонарната честота на торпедото. Старпомът насочваше второто с нискочестотния сонар на носа на подводницата. Вече беше разбрал, че първото е минало под целта. Това означаваше, че целта е средното „бип“. Бързата промяна на честотата от мичмана проясни сонарната картина за няколко секунди, преди режимът на смущения да се промени. Хладнокръвно и вещо старпомът заповяда на второто торпедо да избере средната цел. То изпълни прецизно командата.

Двестакилограмовата бойна глава удари целта косо, малко зад средата ѝ и точно пред командния пункт. Избухна хилядна от секундата по-късно.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Силата на експлозията изхвърли Райън от стола и главата му се удари в пода. Свести се след секунда. Ушите му звъняха, а около него беше настъпила пълна тъмнина. Взривната вълна от експлозията беше предизвикала късо съединение в дузина електрически табла и изминаха няколко секунди, преди да светнат червените бойни лампи. Джоунс беше дръпнал слушалките от ушите си навреме, но Бугаев, опитващ се до последния момент да изиграе приближаващото торпедо, не беше успял. Сега се търкаляше в агония по палубата с едно разкъсано тъпанче и напълно оглушал. Мъжете в машинните отделения се мъчеха да се изправят на крака. Крушките там продължаваха да светят и първата работа на Мелехин беше да погледне контролното табло, показващо степента на щетите.

Експлозията бе разрушила външния корпус — обвивка от лека стомана. Пространството зад нея представляваше напълнен с вода баластен резервоар във формата на пчелна пита, разделена от клетъчни прегради, изградени през два метра. Зад резервоара бяха разположени балони със сгъстен въздух. Следваха акумулаторите на „Червения октомври“ и вътрешния корпус. Торпедото беше попаднало в центъра на стоманена плоча от външния корпус, на разстояние от заваръчните шевове. Силата на експлозията беше пробила дупка с диаметър около три метра и половина и беше разкъсала половин дузина въздушни балони, при което голяма част от енергията ѝ се беше разсеяла. Накрая беше успяла да повреди и тридесет от големите никел-кадмиеви акумулаторни клетки. Руските инженери ги бяха поместили преднамерено на това място, макар и да знаеха, че ще бъдат трудно достъпни за обслужване, зареждане и най-вече ще бъдат подложени на замърсяване от морската вода. Но всичко това беше дреболия в сравнение с постигнатото допълнително усилване на корпуса. Акумулаторите бяха тези, които спасиха „Червения октомври“. Ако не бяха те, силата на експлозията щеше да се съсредоточи върху вътрешния корпус. Вместо това тя беше силно намалена от пластичната защитна система, която нямаше западен аналог. В

заваръчния шев на вътрешния корпус се беше появила пукнатина и през нея в радиозалата пръскаше вода сякаш от маркуч под високо налягане. По вътрешния корпус нямаше други повреди освен тази пукнатина.

В командния пункт Райън успя бързо да заеме отново мястото си и се опита да определи дали приборите продължават да работят. Чуваше как водата плиска в предното помещение, но не знаеше какво да направи. Единственото нещо, което знаеше със сигурност, беше, че не трябва да се поддава на паника.

— Какво да правя?

— Още ли си жив? — Лицето на Манкузо изглеждаше сатанински на червената светлина.

— Не, да го вземат дяволите, мъртъв съм... какво да правя?

— Рамиус? — Манкузо погледна капитана, в чиято ръка проблясваше фенерче, взето от подпора на преградната стена.

— Надолу, към дъното! — Рамиус взе телефона и повика машинното отделение, за да заповяда да спрат двигателите. Мелехин вече го беше сторил.

Райън бутна ръчката напред. „В дяволска подводница с дяволска дупка в нея ти заповядват да слезеш надолу!“, помисли той.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Здрав удар, другарю капитан! — докладва мичманът. — Двигателите ѝ спряха. Чувам шумове от пропукване на корпуса, дълбочината ѝ се променя. — Той изпрати няколко допълнителни импулса, но не получи отговор. Експлозията беше разбъркала водата, предизвиквайки силни смущения. Океанът тътнеше. Бяха се образували милиарди мехурчета, които създаваха „озвучена зона“ около целта, която бързо я скриваше. Активните му импулси се отразяваха от облака от мехурчета, а пасивната му подслушвателна способност беше силно намалена от повтарящите се тътнежи. Единственото, което знаеше със сигурност, беше, че едно от торпедата е улучило, а може би и двете. Той беше опитен мъж, опитал се да различи кое е шум и кое сигнал, и беше възстановил правилно по-голямата част от случилото се.

„ДАЛАС“

— Един на нула за лошите — каза началникът на сонарното. „Далас“ се движеше прекалено бързо, за да може да използва сонара си както трябва, но експлозията не можеше да се пропусне. Целият екипаж я долови през корпуса.

В щурмовия пункт Чембърс нанесе местоположението им върху картата на две мили от мястото, където се бе намирала „Червения октомври“. Другите офицери в помещението се взираха безизразно в приборите пред себе си. Десет от приятелите им моряци бяха току-що ударени, а врагът се намирал от другата страна на стена от шум.

— Забавете до една трета — заповяда Чембърс.

— Право напред една трета — повтори дежурният в машинното отделение.

— Сонар, дайте ми някакви данни — нареди Чембърс.

— Работим върху тях, сър. — Старши сонарният оператор Лавал се напрягаше да проникне в смисъла на това, което чуваше. Десет минути по-късно скоростта на „Далас“ беше паднала под десет възела. — Командир, тук сонар, ядрената подводница понесе едно попадение. Не чувам двигателите й..., но не се чуват и никакви шумове от разрушаване. Повтарям, сър, никакви шумове от разрушаване.

— Можеш ли да чуеш „Алфа“?

— Не, сър, водата гъмжи от всякакви гадости.

Лицето на Чембърс се изкриви в гримаса. Ти си офицер, каза той на себе си, плащат ти, за да мислиш. Първо, какво става? Второ, какво ще направиш ти? Обмисли добре, после действай!

— Изчислено разстояние до целта?

— Около девет хиляди метра, сър — докладва лейтенант Гудмън, разчитайки последното решение, дадено от компютъра за управление на огъня. — Трябва да е от другата страна на „озвучената“ зона.

— Слезте на двеста метра дълбочина!

Заповедта незабавно беше предадена на кормчията. Чембърс обсъди ситуацията и си изработи план за действие. Как му се искаше Манкузо и Маниън да са при него! Капитанът и навигаторът бяха

другите двама членове на така наречената тактическа комисия за управление на „Далас“. Изпитваше необходимост да обмени мисли с други опитни офицери, но такива, за съжаление, липсваха.

— Слушайте всички! Слизаме надолу. Смущенията от експлозията ще се задържат дълго. Ако тя изобщо мръдне, ще е нагоре. Е, добре, ние ще минем под нея. Преди всичко трябва да установим местоположението ѝ. Ако тя не е там, значи е на дъното. Дълбочината тук е само триста метра, така че екипажът ѝ може да е жив. Независимо дали е на дъното, или не, ние трябва да застанем между нея и „Алфа“. — И, вече на себе си продължи той, ако „Алфа“ стреля отново, ще очистят копелето, а правилникът за водене на бойни действия да върви по дяволите! Този приятел трябваше да бъде изигран. Но как? И къде ли беше „Червения октомври“?

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Подводницата потъваше по-бързо, отколкото очакваха. Експлозията беше разкъсала и един балансиращ резервоар, увеличавайки по този начин отрицателната подемна сила.

Течът в радиозалата беше неприятен, но Мелехин беше забелязал наводнението върху пулта си за установяване на щетите и беше реагирал незабавно. Всеки отсек беше оборудван със собствена електрическа помпа. Тази в радиозалата, допълнена с още една, която той също беше включил, едва успяваше да се справи с нахлуващата вода. Радиоапаратурата беше напълно разрушена, но никой нямаше намерение да изпраща съобщения.

— Райън, пълен нагоре и пълен десен — заповяда Рамиус.

— Рул пълен десен, плоскости за потапяне пълен нагоре — потвърди Райън. — Ще се ударим в дъното ли?

— Опитай да го предотвратиш — обади се Манкузо. — Ако не успееш, течът ще се увеличи.

— Чудесно! — изръмжа в отговор Райън.

„Октомври“ забави спускането си, описвайки дъга на изток под „озвучената“ зона. Рамиус искаше тя да остане между тях и „Алфа“. Манкузо с облекчение помисли, че в края на краищата могат и да оцелеят. Ако това стане, обеща той на себе си, ще трябва да погледна по-отблизо чертежите на тази лодка.

„ДАЛАС“

— Сонар, изпратете два слабомощни импулса към ракетната подводница. Не искам никой друг да ги улови, старшина.

— Слушам! — Старши сонарният оператор Лавал направи необходимите настройки на апаратурата и излъчи сигналите. — Добре! Командир, докладва сонар, улових я! Азимут две-нула-три, разстояние две хиляди метра. Тя не е, повтарям — не е на дъното, сър.

— Рул петнадесет градуса наляво, азимут две-нула-три! — заповяда Чембърс.

— Ляв рул петнадесет градуса, слушам! — отвърна кормчията. — Нов курс две-нула-три. Сър, рулят е петнадесет градуса наляво.

— Френчи, какво прави ракетната подводница?

— Сър, дочувам... шум от помпи, както ми се струва... и се движи едва-едва, азимутът сега е две-нула-едно. Мога да я проследя с пасивния, сър.

— Томпсън, нанеси на картата курса й. Г-н Гудмън, онзи MOSS готов ли е за изстрелване?

— Тъй вярно — отвърна торпедният офицер.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Дали ги унищожихме? — попита замполитът.

— Вероятно — неуверено отговори Туполев. — Трябва да се приближим, за да се уверим. Бавен напред!

— Бавен напред.

„ПОДЖИ“

„Поджи“ вече се бе приближила на по-малко от две хиляди метра от „Коновалов“ и продължаваше да я блъска безмилостно с импулси.

— Тя се движи, сър. Не много бързо, доколкото мога да разбера от пасивния сонар — съобщи Палмър.

— Много добре, продължавайте да я обсипвате с импулси! — заповяда Ууд.

— Тъй вярно.

— Имаме ли решение?

— Прихват постоянен — отвърна Рейнолдс. — Време до целта една минута и осемнадесет секунди. И двете „рибки“ са готови.

— Право напред една трета!

— Право напред една трета, слушам! — „Поджи“ забави ход. Командирът ѝ се чудеше какво оправдание ще може да намери за стрелбата.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Шкипер, импулсът беше от наш сонар, от север-североизток. Маломощен импулс, сър, сигурно са близо.

— Мислиш ли, че ще можеш да се свържеш по подводния телефон?

— Да, сър.

— Капитане — обърна се към него Манкузо, — моля за разрешение за връзка с моя кораб.

— Да.

— Джоунс, свържи се с нея незабавно.

— Слушам. Джоунси вика Френчи, чувате ли ме? — промърмори сонарният оператор в микрофона. — Френчи, отговори!

„ДАЛАС“

— Командир, тук сонар, на телефона е Джоунси.

Чембърс вдигна слушалката на телефона в командния пункт.

— Джоунс. Говори Чембърс. В какво състояние сте?

Манкузо взе микрофона от подчинения си.

— Уоли, говори Барт — каза той. — Отнесохме един в средата, но се държим. Можете ли да ни прикриете?

— Тъй вярно. Започваме веднага, край. — Чембърс върна телефона на мястото му. — Гудмън, наводнете тръбата на „МОСС“. Окей, ще тръгнем след „МОСС“ и, ако „Алфа“ стреля по него, ще я унищожим. Настройте го да измине две хиляди метра направо и след това да завие на юг.

— Готово. Външният люк отворен, сър.

— Пуск!

— „МОСС“ изстрелян, сър.

Макетът се втурна напред с двадесет възела в продължение на две минути, за да се отдалечи от „Далас“ и след това намали скоростта си. Тялото му приличаше на торпедо, в чиято предна част се помещаваше мощен сонарен преобразувател, който излъчваше записани на магнетофонна лента шумове на подводница от клас 688. „Далас“ се движеше на хиляда метра след макета и с няколко десетки метра по-надълбоко.

„Коновалов“ приближи предпазливо стената от мехурчета, следвана на север от „Поджи“.

— Стреляй по макета, копеле! — прошепна Чембърс. Всички, които бяха в щурмовия център, го чуха и кимнаха със зловещо одобрение.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Рамиус прецени, че „озвучената“ зона вече ги е отделила от „Алфа“. Заповяда отново да включат двигателите и „Червения октомври“ започна да се отдалечава в североизточна посока.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Рул десет градуса наляво — тихо заповяда Туполев. — Ще заобиколим мъртвата зона от север и когато завием обратно, ще разберем дали са все още живи. Но преди това ще трябва да се отървем от шума.

— Все още нищо — докладва мичманът. — Никакъв удар в дъното, никакви шумове... Нов контакт, азимут едно-седем-нула... Различен шум, другарю капитан, едно витло... Звучи като американско.

— Направление?

— Юг, според мен. Да, юг... Шумът се променя. Американска е.

— Американска подводница е пушила примамка. Ще я пренебрегнем.

— Да я пренебрегнем? — озадачи се замполитът.

— Другарю, ако ти беше тръгнал на север от нас и те бяха торпилирали, щеше ли след това да се отправиш на юг? Да, ти щеше, но не и Марко. Много е ясно. Американците ни примамват, за да ни отвлекат от него. Този номер не е много мъдър. Марко щеше да постъпи по-умно. Щеше да тръгне на север. Познавам го и зная как размишлява. Сега се е насочил на север, може би на североизток. Те няма да ни подмамват, ако той е мъртъв. Сега вече знаем, че е жив, макар и осакатен. Ще го открием и ще свършим с него — тихо каза Туполев, погълнат напълно от лова на „Червения октомври“ и припомняйки си всичко, на което беше научен. Сега щеше да докаже, че е новият майстор. Съвестта му беше спокойна. Туполев следваше предопределената си съдба.

— Но американците...

— Няма да стрелят, другарю — усмихна се тънко капитанът. — Ако можеха да стрелят, сега щяхме да сме потопени от подводницата на север. Те не могат да стрелят без разрешение. Те трябва да искат разрешение, както и ние, но ние вече имаме разрешението, както и предимството. Ние вече сме на мястото, където я удари торпедото, и

когато смущенията се изчистят, ще я намерим отново. Тогава ще ги очистим.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Не можеха да използват „гъсеницата“. Едната ѝ страна беше смазана от удара на торпедото. „Октомври“ се движеше с шест възела, тикана от витлата, които вдигаха повече шум, отколкото другите системи. Ситуацията много наподобяваше обикновена тренировка за защита на щурмовак. Но занятията винаги предполагаша, че съпровождащите ударни подводници можеха да стрелят, за да накарат лошия да изчезне...

— Ляв рул, обратен курс! — заповяда Рамиус.

— Какво? — смая се Манкузо.

— Помислете, Манкузо — каза Рамиус и погледна към Райън, за да се увери, че е изпълнил заповедта. Райън го направи, без да му е ясно защо.

— Помислете, капитан Манкузо, — повтори Рамиус. — Какво се случи? Москва заповяда на ловна подводница да остане на мястото си. Вероятно подводницата е от клас „Политовский“ — или „Алфа“, както го наричате вие. Аз познавам всички капитани на тези подводници. Всички са млади, всички са, х-м, агресивни? Да, агресивни. Той трябва да знае, че не сме мъртви. Щом го знае, ще ни преследва. И така, ние се връщаме назад, като лисица, и го оставяме да ни подмине.

Манкузо не хареса обяснението. Райън можеше да се закълне в това, без дори да го е погледнал.

— Ние не можем да стреляме. Вашите хора не могат да стрелят. Ние не можем да му се измъкнем — той е по-бърз. Не можем да се скрием — сонарът му е по-добър. Той ще тръгне на изток, използвайки скоростта си, за да ни прегради пътя, и ще използва сонара си, за да засече местоположението ни. Най-добрият ни шанс да избягаме е да се движим на запад. Той няма да го очаква.

Манкузо продължаваше да не харесва обяснението, но трябваше да признае, че е умно. Дяволски умно! Погледът му се върна върху картата. Все пак не се намираше на своята лодка.

„ДАЛАС“

— Копелето си замина. Или не обърна внимание на макета, или просто не го чу. Сега се движи по курс напречно на нашия и скоро ще попаднем в екраните му — докладва Лавал.

Чембърс изпсува тихичко.

— Край с тоя номер. Рул надясно петнадесет градуса. — Не бяха спечелили, но поне руснаците не ги бяха чули. Подводницата откликна бързо на приборите за управление. — Давайте да се намърдаме зад тях.

„ПОДЖИ“

„Поджи“ се намираше вече на една миля вляво от местоположението на „Алфа“. Виждаше „Далас“ на сонара си и забеляза промяната в курса ѝ. Капитан II ранг Ууд просто не знаеше как да постъпи. Най-лесното решение щеше да бъде да стреля, но нямаше това право. Понечи да го направи на своя отговорност. Всяка частица от разума му настояваше за това. „Алфа“ се опитваше да убие американци... Но той не можеше да се поддава на инстинктите си. Дългът преди всичко.

Няма нищо по-лошо от свръхсекретността, размишляваше той. Скрытите предпоставки на операцията бяха, че наоколо няма да има никой, но дори и да имаше, ударните подводници трябваше да успеят предварително да предупредят ядрената подводница. Върху това следваше да се помисли, но Ууд не искаше да го прави точно сега.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Контакт! — извика мичманът в микрофона. — Пред нас, почти точно по курса. Използва витла и се движи на малка скорост. Азимут нула-четири-четири, разстояние неизвестно.

— „Червения октомври“ ли е? — попита Туполев.

— Не мога да определя, другарю капитан. Може да бъде и американска. Според мен се приближава към нас.

— По дяволите! — Погледът на Туполев обходи командния пункт. Можеше ли да са подминали „Червения октомври“. Беше ли възможно вече да са я унищожили?

„ДАЛАС“

— Знаят ли, че ние сме тук, Френчи? — попита Чембърс, върнал се в сонарното.

— Не е възможно, сър. — Лавал поклати глава. — Ние сме точно зад тях. Една минута... — намръщи се старшината. — Още един контакт, от другата страна на „Алфа“. Това трябва да е нашият приятел, сър. Господи! Мисля, че се приближава насам. Странно, използва витлата си.

— Разстояние до „Алфа“?

— По-малко от три хиляди метра, сър.

— Право напред две-трети! Наляво десет градуса! — заповяда Чембърс. — Френчи, импулс, но използвай подледния сонар. Те може да не знаят какво е това. Накарай ги да мислят, че ние сме ракетната подводница.

— Слушам, сър!

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Високочестотен импулс отзад! — извика мичманът. — Не звучи като американски сонар, другарю.

Туполев застина озадачен. Американска ли беше подводницата, приближаваща се откъм открити води? Другата, от лявата му страна, със сигурност беше американска. Трябваше да бъде „Октомври“. Марко продължаваше да бъде лисицата. Беше лежал неподвижен, изчаквайки ги да отминат, така че да може да стреля по тях.

— Пълен напред, рул пълен ляв!

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Контакт! — изкрещя Джоунс. — Право отпред. Почакайте... Това е „Алфа“. Близко е. Изглежда, прави завой. Някой от другата страна я чука с импулси. Господи, тя е съвсем наблизко! Шкипер, „Алфа“ не е точков източник. Получих разделение на сигнала между двигателя и витлото.

— Капитане! — каза Манкузо. Двамата командири се спогледаха и през главите им, сякаш по телепатия, премина една и съща мисъл. Рамиус кимна.

— Определете разстоянието!

— Джоунси, удари скапаняка с импулс! — хукна назад Манкузо.

— Слушам! — Системите бяха включени на пълна мощност и Джоунс излъчи само един дистанционен импулс. — Разстояние хиляда и петстотин метра. Тъгъл на наклон нула, сър. На едно ниво сме с нея.

— Манкузо, накарай хората си да ни дадат разстояние и азимут!
— Рамиус свирепо завъртя ръчката на индикатора.

— Окей, Джоунси, ти отговаряш за управлението на огъня.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Активен сонарен импулс отдясно, разстояние неизвестно, азимут нула-четири-нула. Целта откъм открито море току-що определи дистанцията до нас — извика мичманът.

— Определете разстоянието! — заповяда Туполев.

— Много зад бимса е, другарю. Губя го.

Една от тях беше „Октомври“, но коя? Можеше ли да рискува и да стреля по американска подводница? Не!

— Решение за целта пред нас?

— Не е добро — отвърна старпомът. — Тя маневрира и увеличава скоростта си.

Мичманът се съсредоточи върху западната цел.

— Капитане, контактът пред нас не е, повтарям, не е съветски. Предният контакт е американски.

— Кой от тях? — изкрещя Туполев.

— Западният и северозападният са американски. Източната цел — неизвестна.

— Поддържайте руля в крайно положение.

— Рул в крайно положение — отговори кормчията, хванал здраво кормилото.

— Целта е зад нас. Трябва да я засечем и да стреляме, докато завиваме. По дяволите, движим се много бързо. Намалете до една трета скорост!

„Коновалов“ обикновено беше пъргав при завиване, но намаляването на мощността накара витлото да действа като спирачка, забавяйки маньовъра ѝ. Въпреки това Туполев постъпваше правилно. Трябваше да успее да насочи торпедните си апарати близо до азимута на целта и да намали достатъчно скоростта, за да даде възможност на сонарния оператор да получи точна стрелкова информация.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Окей, „Алфа“ продължава да завива. Шумът от двигателите ѝ затихва. Тя току-що намали мощността си — каза Джоунс, наблюдавайки екрана. Мозъкът му работеше бясно, определяйки курса, скоростта и разстоянието. — Дистанцията вече е хиляда и двеста метра. Продължава да завива. Ще постъпим, както мисля аз ли?

— Така изглежда.

Джоунс включи активния сонар на автоматично излъчване на импулси.

— Да видим какво ще постигне с това завъртане, сър. Ако са достатъчно умни, ще издигнат на юг, за да получат предимство в позицията за стрелба.

— В такъв случай, моли се да не са умни — обади се Манкузо от коридора. — Поддържайте курса!

— Поддържайте курса — повтори Райън, чудейки се дали следващото торпедо ще ги убие.

— Тя продължава да завива. Вече сме откъм левия ѝ бимс, или може би отляво на носа ѝ. — Джоунс вдигна поглед. — Първо ще се завърти. Ето ги и импулсите.

„Червения октомври“ ускори до осемнадесет възела.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Пипнах я! — зарадва се мичманът. — Разстояние хиляда метра, азимут нула-четири-пет. Ъгъл — нула.

— Приведете в готовност! — заповяда Туполев на помощника си.

— Ще трябва да стреляме под нулев ъгъл. Въртим се твърде бързо — каза старпомът, настройвайки уредите с всичката бързина, на която беше способен. Подводниците се приближаваха с повече от четиридесет възела. — Готовност само за апарат пет! Тръба наводнена, врата отворена! Готови!

— Пуск!

— Огън, пет! — Пръстът на старпома се заби в бутона.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Разстояние деветстотин, високооборотни витла точно отпред!
Торпедо във водата точно пред нас. Една „риба“ идва насам!

— Забрави я, курс към „Алфа“!

— Слушам, окей, азимут на „Алфа“ две-две-пет, успокоява се.
Трябва да се изместим малко наляво, сър.

— Райън, пет градуса наляво, курсът ви е две-две-пет.

— Рул пет наляво, преминавам към две-две-пет.

— „Рибката“ се приближава бързо, сър — обади се Джоунс.

— Остави я! Следвай „Алфа“!

— Тъй вярно. Азимутът все още е две-две-пет. Същият като на „рибката“.

Комбинираната скорост изгълта разстоянието между подводниците много бързо. Торпедото приближаваше „Червения октомври“ още по-бързо. То беше оборудвано с вградено защитно устройство. За да не взривят собствената си площадка за изстрелване, торпедата не можеха да избухнат, докато не се отдалечат между петстотин и хиляда метра от изстрелялата ги подводница. Ако „Октомври“ успееше да се приближи достатъчно бързо до „Алфа“, нямаше да бъде поразена.

Скоростта на „Октомври“ вече надвишаваше двадесет възела.

— Разстояние до „Алфа“ седемстотин и петдесет метра, азимут две-две-пет. Торпедото е близо, сър, само още няколко секунди — сви се Джоунс, без да откъсва поглед от екрана.

Плъок!

Торпедото удари „Червения октомври“ точно в средата на полусферичния нос. До освобождаването на блокиращия затвор трябваше да бъдат изминати още сто метра. Ударът го натроши на три части, които бяха отхвърлени встрани от набиращата скорост ракетна подводница.

— Боклук! — изсмя се Джоунс. — Благодаря ти, господи! Цел все още по азимут две-две-пет, разстоянието е седемстотин метра.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

— Никакъв взрив? — учуди се Туполев.

— Блокиращите затвори! — Старпомът изпсува. Беше му се наложило да извърши настройките твърде прибързано.

— Къде е целта?

— Азимут нула-четири-пет, другарю. Азимут постоянен — докладва мичманът, — приближава бързо.

Туполев пребледня.

— Рул пълен ляв, право напред в обход!

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Завиват, завиват надясно — извика Джоунс. — Азимутът сега е две-три-нула, леко се разгръща. Трябва ни малко десен рул, сър.

— Райън, рул пет градуса надясно!

— Рул пет надясно — отвърна Райън.

— Не, рул десет надясно! — отмени заповедта Рамиус, който чертаеше курса с молив и освен това познаваше поведението на „Алфа“.

— Дясно десет градуса — потвърди Райън.

— Разстоянието намаля до четиристотин метра, азимут две-две-пет до центъра на целта. Целта се разгръща наляво и надясно, повече наляво — бързо изрече Джоунс. — Разстояние... триста метра. Ъгъл на наклон — нула, наравно сме с целта. Разстояние двеста и петдесет, азимут две-две-пет до средата на целта. Не можем да се разминем, шкипер.

— Ще ударим! — изрева Манкузо.

Туполев трябваше да смени дълбочината. А така оставаше да зависи от ускорението и маневреността на „Алфа“, забравяйки, че Рамиус ги познаваше съвсем точно.

— Хванете се здраво за удар!

Рамиус беше забравил алармения сигнал за удар. Хвърли се към него секунда преди удара.

„Червения октомври“ се заби в „Коновалов“ малко зад средната ѝ част под тридесет градуса ъгъл. Силата на сблъсъка разкъса херметичния корпус от титан на „Коновалов“ и смачка носа на „Октомври“, сякаш беше кутия за бира.

Райън не бе успял да се закрепил достатъчно здраво. Излетя напред и лицето му се удари в инструменталния пулт. Уилямс беше изхвърлен като с катапулт от леглото и Нойъс едва успя да го хване, преди главата му да се тресне в пода. Сонарните системи на Джоунс бяха напълно унищожени. Ракетната подводница подскочи нагоре над корпуса на „Алфа“ и килът ѝ застърга по горната палуба на по-малкия съд, докато инерцията я отнасяше напред и нагоре.

„В. К. КОНОВАЛОВ“

„Коновалов“ беше изцяло херметизирана. Но това не ѝ помогна. Два отсека бяха мигновено отворени за нахлуващата вода, а преградната стена между командния пункт и задните отсеци рухна един миг по-късно поради деформацията на корпуса. Последното нещо, което Туполев видя, беше завеса от бяла пяна, връхлитаща откъм десния борд. Подводницата се превъртя наляво под въздействието на триенето от кила на „Октомври“ и след няколко секунди подводницата се преобърна. Мъже и оборудване се търкаляха като зарчета във всичките ѝ помещения. Половината от екипажа вече се давеше. Съприкосновението с „Октомври“ приключи в момента, в който наводнените отсеци на „Коновалов“ я потеглиха с кърмата надолу към дъното. Последното съзнателно действие на политическия офицер беше да дръпне ръчката на аварийния радиомаяк, макар от това да нямаше никаква полза: подводницата се беше обърнала наопаки и кабелът се бе заплел на капитанския мостик. Единственото, което указваше гроба на „Коновалов“, беше множеството от мехурчета.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Още ли сме живи? — Лицето на Райън кървеше обилно.

— Нагоре, нагоре крилата! — изкрещя Рамиус.

— Пълен нагоре! — Райън изтегли ръчката назад с лявата си ръка, а с дясната притискаше порязванията.

— Докладвайте щетите! — заповяда Рамиус на руски.

— Реакторната система е непокътната — незабавно отговори Мелехин. — Пултът за контрол на щетите показва наводнено торпедно помещение. Пуснах в него въздух под голямо налягане, а и помпата е включена. Препоръчвам изплаване, за да огледаме разрушенията.

— Да! — Рамиус отиде, накуцвайки, до въздушния колектор и напълни всички резервоари.

„ДАЛАС“

— Господи! — извика старши сонарният оператор. — Някой удари някого. Чувам потъващи шумове от разпадане и издигащи се пукания на корпус. Не мога да определя кой кой е, сър. И двата двигателя не работят.

— Бързо на перископна дълбочина! — заповяда Чембърс.

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Беше 16 часа и 54 минути, когато „Червения октомври“ за пръв път изскочи на повърхността на Атлантическия океан на четиридесет и седем мили югоизточно от Норфолк. Наоколо не се виждаха други кораби.

— Сонарът е унищожен, шкипер. — Джоунс изключваше апаратурата си. — Няма го, смачкан е. Имаме само няколко незначителни странични хидрофона. Нищо действащо, дори и подводния телефон.

— Продължавай, Джоунси. Великолепна работа.

Джоунс извади последната си цигара от пакета.

— На вашите услуги, сър... но напускам през лятото, разчитам на това.

Бугаев го последва към предната част на подводницата, все още оглушен и зашеметен от взрива на торпедото.

„Октомври“ лежеше неподвижно на повърхността с потънал нос и наклонен на двадесет градуса наляво поради напълнените с въздух баластни резервоари.

„ДАЛАС“

— Какво ще кажете? — попита Чембърс, вземайки микрофона.
— Говори капитан Чембърс. Те унищожиха „Алфа“. Нашите момчета са невредими. Сега изплуваме на повърхността. Пожарната и спасителната команди да имат готовност!

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

— Добре ли сте, капитан Райън? — Джоунс обърна внимателно главата му. — Изглежда, доста труд сте положили, докато счупите стъклата, сър.

— Не се безпокой, докато кърви — отвърна Райън замаяно.

— Предполагам — притисна Джоунс носната си кърпа върху срязванията. — Но ми се ще да вярвам, че невинаги кормувате толкова лошо, сър.

— Капитан Рамиус, мога ли да се промъкна до мостика и да се свържа с кораба си? — поиска разрешение Манкузо.

— Вървете, ще ни трябва помощ.

Манкузо облече куртката си и провери дали малкият радиоапарат е все още в джоба, където го беше оставил. Тридесет секунди по-късно беше на командния мостик. Първото нещо, което видя, беше изплаващата „Далас“. Небето никога преди не беше изглеждало толкова прекрасно.

От четиристотин метра не можа да познае човека, но той трябваше да бъде Чембърс.

— „Далас“, тук Манкузо.

— Шкипер, тук Чембърс. Добре ли сте, момчета?

— Да! Но ще ни трябва помощ. Носът е напълно смачкан, а освен това получихме и торпедо в средната част.

— Виждам, Барт. Погледни надолу.

— Господи! — Назъбената дупка беше залята наполовина, а носът на подводницата беше много под водата. Манкузо се запита дали ще могат изобщо да плават, но времето не беше подходящо за въпроси.

— Приближете се, Уоли, и изкарайте сала.

— Тръгваме. Пожарната и спасителната команди са в готовност, аз..., ето го и другия приятел — посочи Чембърс.

„Поджи“ се появи на повърхността на триста метра точно пред носа на „Октомври“.

— „Поджи“ потвърждава, че районът е чист. Няма никой освен нас. Чувал ли си го и преди? — засмя се Чембърс безрадостно. — Да

се обадим ли по радиото?

— Не, да видим първо дали ще можем да се оправим сами.

След няколко минути „Далас“ се приближи на седемдесет метра отляво на „Октомври“, спусна спасителния си сал и десетте мъже върху него захванаха да се борят със слабото вълнение, причинено от насрещния вятър. До този момент само шепа хора на борда на „Далас“ знаеха какво се е случило. Сега го научиха всички. Манкузо виждаше хората си да сочат с ръце и да разговарят оживено помежду си. Каква невероятна история за тях!

Щетите не бяха толкова лоши, колкото очакваха. Торпедното помещение не беше наводнено — фалшивото показание беше подадено от повреден от удара датчик. Предните баластни резервоари бяха пробити и пълни с вода, но подводницата беше толкова голяма и баластните ѝ резервоари разделени на толкова много части, че носът се намираше само на два метра и половина под повърхността на водата. Наклонът наляво не будеше безпокойство. Два часа по-късно течът в радиозалата беше запушен. След продължителен разговор Рамиус, Мелехин и Манкузо решиха, че могат отново да се потопят, ако поддържат малка скорост и не слязат по-дълбоко от тридесет метра. Щяха да пристигнат в Норфолк по-късно от предвиденото.

**ОСЕМНАДЕСЕТИ ДЕН
ПОНЕДЕЛНИК, 20 ДЕКЕМВРИ**

„ЧЕРВЕНИЯ ОКТОМВРИ“

Райън се върна отново на мостика благодарение на Рамиус, който заяви, че го е заслужил. В отговор на благосклонността му Райън беше помогнал на капитана да се изкачи по стълбата. С тях беше и Манкузо. Командният пункт долу в подводницата беше зает от американски екипаж, а и машинното отделение беше попълнено, така че вахтата почти достигаше нормалния си състав. Течът в радиозалата не беше напълно спрял, но тя се намираше над ватерлинията. Водата в помещението беше изпомпана и страничният наклон на „Октомври“ беше намален до петнадесет градуса. Подводницата продължаваше да е наклонена към носа, но това беше частично компенсирано, когато незасегнатите резервоари бяха напълнени с въздух. Смачканият нос принуждаваше подводницата да се движи по напълно асиметричен килватер, което почти не се забелязваше в тъмнината под безлунното, забулено в облаци небе. „Далас“ и „Поджи“ се движеха под вода някъде зад тях, душейки да не би да има и други нарушители по пътя им към носовете Хенри и Чарлз.

Някъде още по-назад един танкер, пълен с втечен природен газ, се приближаваше към морския коридор, който бреговата охрана беше затворила за всички обикновени морски съдове, за да позволи на плаващата бомба да премине безпрепятствено до терминала в Коув Пойнт, Мериленд, или поне такава беше версията. Райън се чудеше по какъв начин флотското командване е успяло да накара шкипера на кораба да имитира повреда в двигателите или да забави пристигането му. Те бяха закъснели с шест часа. Флотата трябва да е била вече дяволски изнервена преди изплуването им преди четиридесет минути, което мигновено беше забелязано от един „Орион“.

Червените и зелените светлини от фара танцуваха върху вълничките. Далеч пред себе си Райън видя осветения мост над залива Чесапийк, по който не се движеха коли. ЦРУ вероятно беше инсценирало пътно произшествие, за да го затвори — може би трактор с ремарке или два трактора, натоварени с яйца или бензин. Нещо, което изглеждаше правдоподобно.

— Никога ли не сте били преди в Америка? — попита Райън, за да подхване разговор.

— Не, никога в западна страна. Веднъж в Куба, преди много години.

Райън се огледа на север и юг. Пресметна, че вече са преминали покрай носовете.

— Е, добре дошъл вкъщи, капитан Рамиус. Колкото до мен, сър, дяволски се радвам, че сте тук.

— И още по-щастлив, че самият вие сте тук — отбеляза Рамиус.

Райън се засмя високо.

— Можете да заложите задника си за това. Още веднъж ви благодаря, че ме оставихте да се кача тук.

— Вие си го спечелихте, Райън.

— Казвам се Джак, сър.

— Краткото на Джон, нали? — попита Рамиус. — Джон е същото като Иван, а?

— Да, сър, мисля, че е така. — Райън не разбра защо лицето на Рамиус цъфна в усмивка.

— Приближава се влекач — посочи Манкузо.

Зрението на американския капитан беше изключително. Райън не можа да види през бинокъла си нищо в продължение на още цяла една минута. Влекачът се появи като сянка, по-тъмна от нощта, може би на около миля встрани.

— „Септър“, тук „Падука“. Чувате ли ме? Край.

Манкузо извади портативната радиостанция от джоба си.

— „Падука“, тук „Септър“. Добро утро, сър — поздрави той с английски акцент.

— Моля, стройте се след мен, капитане, и ме последвайте.

— Чудесно, „Падука“. Ще ви следваме. Край.

„Септър“ беше името на английска ударна подводница. Тя трябва да е някъде много далече, помисли Райън, патрулирайки около Фолкленд или друго отдалечено място, така че пристигането ѝ в Норфолк да се приеме като още един рутинен случай, а не като извънредно и трудно за вярване събитие. Очевидно е мислено за някой агент, който би могъл да намери нещо подозрително в пристигането на странната подводница.

Влекачът се приближи на няколкостотин метра и се обърна, за да ги поведе с пет възела. Една самотна червена светлина им показваше къде се намира

— Надявам се, че няма да налетим на някой цивилен съд — каза Манкузо.

— Но нали казахте, че входът на пристанището е затворен? — учуди се Рамиус.

— Има вероятност някое приятелче да е излязло с малката си платноходка. Хората могат свободно да преминават през пристанището до Дисмал Суамп Ченъл и лодките им са почти незабележими за радарите Непрекъснато се промъкват.

— Но това е лудост!

— Това е свободна страна, капитане — тихо започна Райън. — Ще ви трябва известно време, докато разберете какво означава човек да е наистина свободен. Думата често пъти се използва неправилно, но с времето ще разберете колко мъдро е било решението ви.

— Тук ли живеете, капитан Манкузо? — попита Рамиус.

— Да, отрядът ми е базиран в Норфолк. Домът ми е на Вирджиния Бийч. Вероятно няма да мога да го видя скоро. Веднага ще ни изпратят обратно. Това е единственото, което могат да направят. Така че това ще е поредната Коледа, когато няма да ме има в къщи. Какво да се прави — това е част от работата ми.

— Имате ли семейство?

— Да, капитане. Съпруга и двама синове. Майкъл, на осем и Доминик, на четири години. Свикнали са баща им да отсъства.

— А вие, Райън?

— Момче и момиче. Предполагам, че ще си бъда вкъщи за Коледа. Съжалявам, капитане. Разбирате ли, в началото имах някои съмнения. Но след като нещата се поуспокоят, бих искал да събера цялата тази тайфа за нещо специално.

— Тържествена вечеря? — изсмя се Манкузо.

— Нея ще прехвърля на ЦРУ.

— А ЦРУ какво ще прави с нас? — попита Рамиус.

— Както ви казах, капитане, след една година вие ще живеете собствения си живот където пожелаете и ще правите, каквото поискате.

— Без майтап?

— Без майтап. Ние се гордеем с гостоприемството си, сър, и ако някога ме върнат обратно от Лондон, вие и вашите хора по всяко време ще сте добре дошли в моя дом.

— Влекачът завива наляво — посочи Манкузо. Разговорът беше започнал да става прекалено съзлив за него.

— Очаквам заповедта ви, капитане — върна се в реалността Рамиус. В края на краищата Манкузо беше в свои води.

— Ляв рул пет градуса! — заповяда Манкузо по микрофона.

— Ляв рул пет градуса, тъй вярно — потвърди кормчията. — Сър, рулят е пет градуса наляво.

— Много добре.

„Падука“ зави в главния канал покрай „Саратога“, застанал под огромен кран, и се отправи към дългата една миля линия на вълнолома във военноморското пристанище на Норфолк. Освен „Октомври“ и „Падука“ в канала нямаше други съдове. Райън се запита дали екипажът на „Падука“ е съставен от обикновен набор военнослужещи, или само от адмирали. Не би заложил на нито една от двете възможности.

НОРФОЛК, ВИРДЖИНИЯ

Двадесет минути по-късно стигнаха до предназначението си. Сухият док осем-десет беше нов, построен за обслужване на подводниците от клас „Охайо“ с междуконтинентални ракети. Представляваше огромна бетонна кутия с дължина над двеста и петдесет метра и широка повече от необходимото, покрита с метален капак, за да не могат шпионските спътници да разберат дали е празна, или не. Докът се намираше в най-секретната част на базата и човек трябваше да премине през няколко поста от въоръжена охрана — морски пехотинци, а не обикновени цивилни — само за да се приближи до него.

— Всички машини стоп! — заповяда Манкузо.

— Всички машини стоп, тъй вярно.

„Червения октомври“ започна да забавя ход и след още двеста метра спря напълно. „Падука“ изви към десния борд, за да завърти носа на подводницата. И двамата капитани биха предпочели да влязат на собствен ход, но повреденият нос затрудняваше маневрирането и можеше да им погоди някой номер. На дизеловия влекач му трябваша пет минути, докато насочи носа правилно и се запъти към напълнената с вода бетонна кутия. Рамиус подаде сам последната си команда към машинното отделение. Подводницата потегли бавно напред през черната вода към убежището под широкия покрив. Манкузо заповяда на хората си върху най-горната площадка да поемат въжетата, хвърлени им от шепата моряци, накацали на ръба на дока, и подводницата спря точно в средата му. Вратата, през която бяха минали, вече се затваряше и върху нея се спускаше платнище с размерите на грот на клипер. Висящите от тавана лампи бяха запалени едва след като покритието беше здраво закрепено на мястото си. Внезапно около тридесетина офицери започнаха да крещат неистово като футболни запалняковци. Липсваше само оркестър.

— Стоп машини — каза Рамиус на руски на екипажа в маневрената зала и премина на английски с едва доловима тъга в гласа си:

— Така. Ето ни тук.

Към тях се придвижи мостов кран, спря, за да вземе подвижен мостик, пренесе го и внимателно го постави върху палубата на подводницата пред командния мостик. Мостикът едва беше успял да легне на мястото си, когато по него тръгнаха, или по-скоро затичаха двама офицери със златни ширити почти до лактите. Райън позна този отпред. Беше Дан Фостър.

Началникът на Генералния щаб на ВМС поздрави офицерите, като стигна до края на мостика, и след това вдигна поглед към рубката:

— Моля за разрешение да стъпя на борда, сър.

— Разрешението е... — затрудни се с английската дума Рамиус.

— Дадено — подсказа Манкузо.

— Разрешението е дадено — каза високо РАМИУС.

Фостър скочи на борда и хукна нагоре по външната стълба на рубката. Не беше лесно, защото подводницата продължаваше да е доста наклонена наляво. Фостър дишаше тежко, когато стъпи на командния мостик.

— Капитан Рамиус, аз съм Дан Фостър.

Манкузо помогна на началник-щаба да мине през коминга на мостика, който изведнъж се напълни с офицери. Американският адмирал се ръкува с руския капитан и след това с Манкузо. Джак беше последен.

— Изглежда, униформата ти се нуждае от малко ремонт, Райън. Както и лицето.

— Да. Е, имахме малко неприятности.

— Виждам. Какво се случи?

Райън не изчака обяснението. Тръгна надолу, без да се извини. Това не беше неговият кръг. Мъжете в командния пункт стояха безмълвно и си разменяха смутени усмивки, сякаш се страхуваха, че магията на момента ще се изпари твърде бързо. За Райън тя вече беше изчезнала. Той се огледа за палубния люк и се изкачи през него, вземайки със себе си всичко, което беше донесъл на подводницата. Тръгна по подвижното мостче срещу движението. Никой не даде вид, че го забелязва. Двама санитарии мъкнеха носилка и Райън реши да изчака на дока, докато изнесат Уилямс. Английският офицер беше пропуснал всичко, защото съзнанието му се бе върнало едва преди три часа. Докато чакаше, Райън запали последната си руска цигара.

Изнесоха носилката с привързания върху нея Уилямс. Нойъс и санитарите от подводницата крачеха край нея.

— Как се чувстваш? — тръгна Райън до носилката към линейката.

— Жив — отговори Уилямс. Лицето му беше бледо и прозрачно.
— А ти?

— Това, което чувствам, е здрав бетон под краката си. Да благодарим на бога.

— А това, което той ще почувства, е болнично легло. Радвам се да те видя, Райън — рязко каза лекарят. — Размърдайте се, хора!

Санитарите натовариха носилката в линейка, паркирана до грамадната врата. След минута тя беше вече изчезнала.

— Вие ли сте капитан Райън, сър? — попита сержант от морската пехота, след като го поздрави.

— Да — отвърна на поздрава Райън.

— Очаква ви кола, сър. Бихте ли ме последвали, моля?

— Водете, сержант.

Колата, сив шевролет от гаража на Министерството на ВМС, го откара направо във военновъздушната база на флота в Норфолк. Там Райън се качи на хеликоптер. Беше безкрайно уморен, за да се учуди дори ако го бяха качили на шейна с елени. По време на тридесет и пет минутния полет до военновъздушната база Андрюс Райън седя сам в задното отделение, втренчен в празното пространство. В базата го посрещна друга кола, която го закара направо в Ленгли.

ГЛАВНА КВАРТИРА НА ЦРУ

Беше четири часа сутринта, когато Райън влезе в кабинета на Гриър. Там бяха адмиралът, Мур и Ритър. Адмиралът му подаде чаша. Не с кафе, а с бърбън „Уайлд Търки“. Тримата висши офицери стиснаха ръката му един подир друг.

— Сядай, момче! — каза Мур.

— Дяволски добре изпълнено — усмихна се Гриър.

— Благодаря ви — дръпна Райън дълга глътка от чашата. — А сега?

— Сега ще те поразпитаме — отвърна Гриър.

— Не, сър. Сега отлитам у дома.

Очите на Гриър блеснаха, когато от джоба си извади плик и го хвърли в скута на Райън.

— Имаш резервация за 7:05 часа. Първият полет за Лондон. А имаш нужда да се изкъпеш, да смениш дрехите си и да вземеш своята скиорка Барби.

Райън ливна в гърлото си остатъка от уискито. Силният алкохол напълни очите му със сълзи, но той успя да сдържи кашлицата.

— Тази униформа май е видяла доста зор — отбеляза Ритър.

— Както и останалата част от мен. — Райън бръкна в куртката и извади автоматичния пистолет. — Това също влезе в употреба.

— Агентът на ГРУ? Не го ли свалиха заедно с другия екипаж? — попита Мур.

— Вие сте знаели за него? Знаели сте и не сте ми казали нито дума, за бога!

— Успокой се, синко, — каза Мур. — Разминахме се само с половин час. Лош късмет, но ти се справи. Това е от значение.

Райън беше прекалено уморен, за да изкрещи, прекалено уморен, за да направи каквото и да било. Гриър извади магнетофон и жълт бележник, пълен с въпроси.

— Уилямс, английският офицер, е зле — каза Райън два часа по-късно. — Но докторът твърди, че въпреки всичко ще се оправи. Подводницата не може да отиде никъде. Целият нос е смачкан, а и

торпедото направи една солидна дупка. Бяха прави за „Тайфун“, адмирале, руснаците са направили това бебче много здраво, да благодарим на бога. Знаете ли, на онази „Алфа“ може да има оцелели...

— Много лошо — каза Мур.

Райън кимна бавно.

— Очаквах го. Не мисля, сър, че ми харесва да се оставят хора да умрат по този начин.

— Нито пък на нас — промърмори съдия Мур, — нито пък на нас. Но ако бяхме спасили някого от нея, х-м, тогава всичко, през което ние..., през което ти си преминал, щеше да е напразно. Щеше ли да го поискаш?

— При всички случаи шансът би бил едно на хиляда — намеси се Гриър.

— Не съм сигурен — каза Райън, довършвайки третата си чаша. Беше очаквал Мур да не се поинтересува дали на „Алфа“ има признаци на живот. Изненадата дойде от Гриър. Да, старият моряк беше загубил моряшката си чест. А какво говореше това за Райън? „Аз просто не зная.“

— Това е война, Джак — обади се Ритър по-меко от обичайното. — Истинска война. Ти се справи добре, момче.

— На война се справяш, ако се завърнеш жив вкъщи — изправи се Райън, — и аз, господа, имам намерение да го направя веднага.

— Нещата ти са в тоалетната — погледна Гриър часовника си. — Имаш време да се избърснеш, ако желаш.

— А, почти щях да забравя. — Райън бръкна под яката си, извади ключ и го подаде на Гриър. — На вид е невинен, нали? Но с това нещо могат да бъдат убити петдесет милиона души. „Името ми е Озмунд, кралят на кралете! Виж делата ми, всемогъщи, и се отчай!“

Райън тръгна към тоалетната, знаейки, че трябва да е много пиян, за да рецитира Шели.

Гледаха го как излиза. Гриър изключи магнетофона и погледна ключа в ръката си:

— Все още ли искате да го срещнете с президента?

— Не, идеята не е добра — отговори Мур. — Момчето е почти смазано, но не го обвинявам ни най-малко. Качи го на самолета,

Джеймс. Утре или вдруги ден ще изпратим група в Лондон да го доразпита.

— Добре — погледна в празната си чаша Гриър. — Май това е доста раничко за през деня, а?

Мур довърши третата.

— Може. Но изминалият беше доста добър, а и слънцето още не е изгряло. Да вървим, Боб. Чака ни работа.

ВОЕННОМОРСКА КОРАБОСТРОИТЕЛНИЦА В НОРФОЛК

Манкузо и хората му се качиха на „Падука“ преди изгрева и бяха откарани обратно на „Далас“. Ударната подводница отплава незабавно и се скри под водата, преди слънцето да е изгряло. „Поджи“, която изобщо не беше влизала в пристанището, щеше да довърши бойната задача без санитарите си. Двете подводници имаха заповед да останат в океана още тридесет дни, през които екипажите им трябваше да забравят всичко, което бяха видели и чули.

Охранявана от двадесет въоръжени морски пехотинци, „Червения октомври“ остана сама в сухия док, от който източваха водата. Това не беше необичайно за него. Група от подбрани инженери и техници вече Оглеждаше подводницата. Първите неща, които свалиха от нея, бяха шифровите книжки и машини. Още преди обяд те щяха да бъдат в щаба на Управлението за национална сигурност във форт Мийд.

Рамиус, офицерите му и личните им вещи бяха откарани с автобус до същото летище, което беше използвал и Райън. Един час по-късно те бяха настанени в секретна квартира на ЦРУ сред заоблените хълмове на юг от Шарлотсвил в щата Вирджиния. Всички легнаха незабавно да спят освен двама, които останаха да гледат кабелна телевизия, удивени от живота в Съединените щати, който вече бяха видели.

МЕЖДУНАРОДНО ЛЕТИЩЕ „ДЪЛЕС“

Райън пропусна изгрева. Качи се на „Боинг-747“ на авиокомпанията TWA, който напусна Дълес по разписание в 7:05 часа. Небето беше мрачно, но когато самолетът проби облачния пласт и се окъпа в слънчева светлина, Райън направи нещо, което никога не беше правил преди. За първи път в живота си Джак Райън заспа в самолет.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.